THE SUNDAY TIMES BESTSELERIS

PETER JAMES

MIRTIES GLĖBY

Niekada nemanyk, jog tavęs nestebiu...

PETER JAMES

MIRTIES GLĖBY

PETER JAMES

MIRTIES GLĖBY

Iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas

Jotema

UDK 821.111-31
Ja289

Peter James
DEAD LIKE YOU
Pan Books, London, 2010

ISBN 978-9955-13-390-2

Skiriu Annai-Lizai Lindeblad-Davies

1997

1

Gruodžio 25-oji, ketvirtadienis

Mes nuolat klystame. Įprastomis aplinkybėmis, nereikšmingai, tarkim, užmirštame kam nors atskambinti, įkišti pinigus į automobilio stovėjimo skaitiklį arba prekybos centre nupirkti pieno. Bet kartais — laimei, itin retai — pridarome labai rimtų klaidų.

Tokių, kurios mums gali kainuoti gyvybę.

Tokių, kurias padarė Reičelė Rajan.

Ir ji turėjo daug laiko, kad visas apmąstytų.

Jei tik... būtų buvusi blaivesnė. Jei tik... nebūtų taip klaikiai sužvarbusi. Jei tik... nebūtų pradėję lyti. Jei tik... Kūčių vakarą, tiksliau, Kalėdų rytą, antrą nakties, nebūtų stovėjusi Braitono Rytų gatvėje ir drauge su šimtine tokių pat girtų ūžautojų eilėje laukusi taksi. Jei tik... iki savo buto nebūtų pajėgusi nukakti pėsčiomis, priešingai nei dvi panašiai prisigėrusios bendražygės, Treisė ir Džeida, gyvenančios toli, kitoje miesto pusėje.

Jei tik... būtų paklausiusi Treisės ir Džeidos, kurios ragino nesielgti lyg sumautai idiotei. Tikino, kad taksi automobilių netrūksta. Ir ilgai laukti nereikės.

Iš susijaudinimo kūnas įsitempė. Dvi valandas teko budėti, bet jo tykota moteris galiausiai nužingsniavo gatve. Patraukė pėstute ir vienui viena. Idealu!

Ji segėjo mini sijonėlį, pečius buvo apsisiautusi skara ir nežymiai svyravo — išlaikyti pusiausvyrą trukdė alkoholis ir, ko gero, aukšti kulniukai. Kojos buvo žavingos. Tačiau stebėtojo žvilgsnis krypo į batelius. Jis dievino štai tokį apavą. Aukštakulnius su kulkšnis juosiančiais dirželiais. Jam patiko kulkšnių dirželiai. Moterėlė artinosi linguodama ryškioje gatvės žibintų šviesoje, ir pro žiūronus, įbestus į užpakalinį automobilio langą, buvo matyti, kad aukštakulniai blizga, kaip jis ir vylėsi.

Kokie seksualus bateliai!

Jis dievino štai tokias moteris!

Dieve, laimė, kad į galvą šovė mintis prasivaikščioti. Na ir ilga eilė! O keleiviai, regis, sėdėjo kiekviename pro šalį važiavusiame taksi. Jausdama, kaip veidą gaivina šuoringa vėsi dulksna, Reičelė svyravo palei Šv. Jokūbo gatvės parduotuves, neilgai trukus žengė dešinėn, į Pastono gatvę, kur jos ilgus rudus plaukus ėmė plaikstyti sustiprėjęs vėjas. Nupėdinusi krantinės link pasuko kairėn ir atsidūrė gatvėje, apstatytoje sublokuotais, karalienės Viktorijos laikais iškilusiais namais, bet čia krapnos gūsiai ėmė dar smarkiau taršyti šukuoseną. Nors jai tai neberūpėjo, bent jau šįvakar. Tolumoje sustūgo sirena, turbūt greitosios pagalbos arba policijos automobilio.

Praėjo pro nediduką automobilį aprasojusiais langais. Kai anapus stiklų išvydo besiglamonėjančios porelės siluetus, širdį pervėrė liūdesio dūris — Reičelė staiga suvokė besiilginti Liamo, kurį metė prieš šešis mėnesius. Nelemtas šunsnukis buvo neištikimas. Nors meldė atleisti, ateityje, suprantama, vis tiek būtų nuklydęs į šoną — jo tipo vyrai nuolat taip elgdavosi. Kad ir kaip būtų, ji dažnai pasiilgdavo Liamo, ir dabar pradėjo spėlioti, ką jis šiąnakt veikia. Ir su kuo leidžia laiką. Su mergina, be abejo.

Tuo metu Reičelė liko viena.

Ji, Treisė ir Džeida. *Trys nevykėlės vienišės*, kaip jos iš savęs šaipėsi. Tačiau po juokais slypėjo nemaloni, skausminga tiesa. Reičelė nuo-

širdžiai tikėjo radusi vyrą, už kurio ištekės, bet po dvejų su puse metų santykiai nutrūko, o vėl būti vienai nelengva. Ypač per Kalėdas, kai tave slegia tiek daug atsiminimų.

Viešpatie, kokie bjaurūs metai. Rugpjūtį žuvo princesė Diana. Paskui subyrėjo jos pačios gyvenimas.

Ji dirstelėjo į laikrodį. Rodė 02.35. Išsiėmė iš rankinės mobilųjį ir paskambino Džeidai. Toji pasakė, kad jos tebelaukia eilėje. Reičelė pranešė beveik nusigavusi iki namų. Palinkėjo linksmų Kalėdų. Paprašė perduoti šventinius linkėjimus ir Treisei, pridūrė, kad viliasi su abiem susitikti Naujųjų metų išvakarėse.

— Reiče, tikiuosi, Kalėdų Senis tave pamalonins! — tarė Džeida. — Primink jam, kad nepamirštų elementų, jei nuspręs tau dovanoti vibratorių!

Fone pasigirdo Treisės kikenimas.

— Atsiknisk! — vyptelėdama atkirto ji.

Reičelė paslėpė telefoną rankinuke, kluptelėjo ir vos neparpuolė ant žemės, nes tarp dviejų grindinio akmenų įstrigo neapsakomai brangių, aną savaitę per išpardavimą pirktų „Kurt Geiger" batelių kulniukas. Sekundę kitą svarstė, ar nevertėtų nusispirti apavą, antra vertus, namai jau pasiekiami ranka. Ji nusverdėjo pirmyn.

Vaikštinėjimas ir lietus šiek tiek prablaivė smegenis, tačiau Reičelė buvo pernelyg apsvaigusi nuo alkoholio ir kokso, kad Kalėdų naktį, beveik trečią valandą po vidurnakčio, nustebtų pamačiusi vyriškį su beisbolo kepuraite, iš furgono tempiantį šaldytuvą.

Jai priartėjus, buitinis prietaisas jau buvo perpus išniręs laukan. Sunkenybės nukamuotas nepažįstamasis ūmai aiktelėjo iš skausmo.

Reičelė, kaip geras žmogus, instinktyviai sureagavo ir klupinėdama pribėgo.

— Mano nugara! Slankstelis! Sulaužiau slankstelį! O, Jėzau!

— Ar galėčiau jums padėti?

Šitie žodžiai buvo paskutiniai, kurie išliko Reičelės atmintyje.

Moterį nubloškė į priekį. Į jos veidą tėškėsi kažkoks šlapias daiktas. Šnerves nudiegė aitrus, gaižus tvaikas.

Ji prarado sąmonę.

ŠIANDIENA

2

Gruodžio 31-oji, trečiadienis

— Taksi! — pasakė Vaikautas metaliniam, prie aukštos mūrinės sienos pritvirtintam objektui.

Atsivėrė vartai — prašmatnūs, geležiniai, juodai dažyti vartai su auksinėmis smailėmis. Jis sėdo atgal į baltą „Peugeot“ universalą su turkio spalvos kapotu ir bagažine, pajudėjo trumpu vingiuojančiu taku. Abipus keliuko vešėjo krūmokšniai, bet šių jis nepažino. Kol kas apie krūmus nesimokė. Tik apie medžius.

Vaikautas buvo keturiasdešimt dvejų metų. Apsivilkęs kruopščiai išlygintus marškinius, užsimetęs švarką, pasirišęs rūpestingai pasirinktą kaklaraištį. Prieš darbą mėgdavo apsirengti dabitiškai. Visuomet nusiskusdavo, trumpus tamsius plaukus sušukuodavo į priekį, ir jie mažumėlę išsikišdavo virš kaktos, pažastis pasitepdavo rutuliniu dezodorantu. Žinojo, kaip svarbu neatsiduoti blogu kvapu. Prieš eidamas iš namų visuomet pažiūrėdavo, ar rankų ir kojų nagai apkirpti. Visuomet prisukdavo rankinį laikrodį. Visuomet žvilgtelėdavo, ar mobiliajame nėra naujų pranešimų. Žinutes gaudavo labai retai, nes telefone tebuvo įrašyti penki numeriai, o jam priklausantį turėjo tik keturi žmonės.

Jis nukreipė akis į laikrodį prietaisų skydelyje. 18.30. Gerai. Arba-

tos prireiks tiktai po pusvalandžio. Laiko apstu. Termosas riogsojo greta ant sėdynės.

Takas užsibaigė ties žiedu, kurio viduje stiebėsi sienelė, supanti žaliai nutviekstą fontaną. Vaikautas atsargiai jį apvažiavo, praslinko pro keturgubas garažo duris, nuriedėjo palei milžiniško namo mūrą ir sustojo šalia laiptų, vedančių prie paradinių durų. Didžiulių, oriai atrodančių, bet uždarytų.

Jį apėmė susierzinimas. Blogai, kai keleiviai nelūkuriuoja lauke, nes neaišku, kiek pačiam teks jų laukti. Nerimą keldavo ir poreikis priimti gausybę sprendimų.

Ar išjungti variklį? Jei taip, palikti žibintus uždegtus ar ne? Bet prieš nutildant automobilį būtina kai ką patikrinti. *Kuras.* Trys ketvirčiai bako. *Alyva.* Slėgis normalus. *Temperatūra.* Ne per aukšta. Sėdint taksi salone reikia atsiminti tiek daug įvairių dalykų. Pavyzdžiui, įjungti skaitiklį, jeigu keleiviai nepasirodys po penkių minučių. Bet svarbiausia — atsigerti arbatos sulig kiekviena nauja valanda. Jis pasitikslino, ar termosas savo vietoje. Taip, indas niekur nedingo.

Tiesą sakant, taksi savininkas buvo kitas žmogus, jo pažįstamas. Vaikautas, kaip samdinys, sėsdavosi prie vairo tada, kai darbdavys nebenorėdavo sukiotis po miestą. Dažniausiai naktimis. Kai kurios tęsdavosi ilgiau už kitas. Šiandien — Naujųjų metų sutiktuvės, taigi rytas išauš negreitai. Bet Vaikautas dėl to nesijaudino. Važinėti gera ir naktį. Ji labai panaši į dieną, tik tamsesnė.

Laukujės durys pamažu prasidarė. Vairuotojas įsitempė ir, kaip jį mokė gydytojas, giliai įkvėpė. Nepakentė keleivių, lendančių į taksi ir įsibraunančių į asmeninę jo erdvę, neskaitant avinčių gražiais batais. Su keleiviais privalėdavo taikstytis, kol pasiekdavo kelionės tikslą, ir išlaipinęs žmones vėl pasijusdavo laisvas.

Pro tarpdurį žengė aukštas, lieknas vyriškis link pakaušio suglostytais plaukais, apsitaisęs smokingu, ryšintis peteliškę, per ranką persimetęs paltą. Palydovė vilkėjo striukę, regis, pamuštą kailiu, aplink jos veidą krito raudoni, žavingai sušukuoti plaukai. Moteris atrodė daili, lyg kokia garsi aktorė — tarsi iš nuotraukų, matytų laikraščiuose, kuriuos žmonės palikdavo automobilio salone, arba iš televizoriaus, rodančio, kaip žvaigždės prisistato į kino filmų premjeras.

Bet Vaikauto žvilgsnį prikaustė ne ji, o bateliai. Juodi, zomšiniai, su trimis kulkšnis juosiančiais dirželiais, aukštais kulnais ir padų kraštuose blizgančiu metalu.

— Labas vakaras, — pasisveikino vyras, atverdamas dureles raudonplaukei. — Prašom nuvežti į „Metropolio" viešbutį.

Užuot atsakęs, Vaikautas kreipėsi į moterį:

— Gražūs batai. „Jimmy Choo". Aha?

Ji džiaugsmingai, su pasididžiavimu cyptelejo:

— Taip, jūs teisus!

Taksistas atpažino ir svaiginančius jos kvepalus, bet šįkart nutylėjo. „Oscar de la Renta Intrusion", sau tarė. Aromatas jam patiko.

Užvedęs variklį, Vaikautas mintyse skubiai sužymėjo paukščiukus. *Skaitiklis veikia. Saugos diržai prisegti. Durys uždarytos. Pavara įjungta. Rankinis stabdis nuleistas.* Padangų slėgį matavo prieš pusvalandį, kai atsisveikino su ankstesniais keleiviais, taigi jose oro turėtų užtekti. *Patikrink veidrodėlį.* Kol šį reguliavo, akiratyje vėl šmėstelėjo moters veidas. Bruožai išties nuostabūs. Jam knietėjo dar sykį pamatyti raudonplaukės batelius.

— Sustosite prie pagrindinio įėjimo, — nurodė vyriškis.

Automobiliui burzgiant atgal prie plieninių vartų, Vaikautas atliko aritmetinius veiksmus: įveikti reikės 2,516 mylios. Nuotolius iškaldavo atmintinai. Miesto ribose žinojo daugumą, nes įsimindavo gatves. Perskaičiavęs atstumą nustatė, kad nuo Braitono „Hilton Metropolio" viešbučio juos skiria 4428 jardai, 2,186 jūrmylės, 4,04897 kilometro arba 0,404847 švediškos mylios. Mokestis sieks apytikriai 9,2 svaro, bet pinigų sumai įtaką darys eismo sąlygos.

— Jūsų namuose klozetų bakeliai sumontuoti aukštai ar žemai? — pasiteiravo jis.

Po vienos kitos tylos sekundės, Vaikautui išsukant taksi į kelią, vyriškis žvilgtelėjo į moterį, pakėlė akis ir atsiliepė:

— Žemai. Kodėl klausiate?

— Kiek tualetų pas jus yra? Turbūt nemažai? Aha?

— Užtektinai, — patikino raudonplaukės palydovas.

— Galiu pasakyti, kur rasti puikius klozetus su aukštai įtaisytais bakeliais — jie Verdinge. Jei norėtumėt, mielai jus ten nuvežčiau, — Vai-

kauto balse nuskambėjo vilties gaidos. — Tai tikrai nuostabūs pavyzdžiai. Viešuosiuose tualetuose, netoli tilto į jūrą.

— Ačiū, bet ne. Tokiais dalykais nesidomiu.

Už nugaros sėdinti porelė nutilo.

Taksistas tebemynė akceleratorių. Veidrodėlyje aiškiai matė jų veidus, apšviečiamus gatvės žibintų.

— Jeigu jūsų klozetų bakeliai žemai, kertu lažybų, kai kuriuose tualetuose nuleidžiate vandenį spausdami mygtuką, — vėl prabilo.

— Taip ir darome, — tarė vyras ir atsiliepdamas į skambutį priglaudė prie ausies mobilųjį.

Vaikautas stebėjo veidrodinį jo atspindį, kol akimis pagavo moters žvilgsnį.

— Jūsų dydis penktas, ar ne? Kalbu apie batus.

— Teisingai! Kaip sužinojote?

— Tiesiog matau. Aš visada sugebu atspėti dydžius. Aha.

— Koks jūs išmanus! — tarė keleivė.

Vairuotojas prikando liežuvį. Jis veikiausiai tauškė per daug. Taksi savininkas užsiminė sulaukęs skundų dėl jo šnekų. Ir paaiškino, kad žmonės ne visada mėgsta bendrauti. Vaikautas nenorėjo prarasti darbo. Todėl nuščiuvo. Mąstydamas apie raudonplaukės apavą, nukako iki Braitono pajūrio ir pasuko kairėn. Automobilį bemat peršniojo vėjas. Gatvę užgrūdusios transporto priemonės urzgė palengva. Bet dėl atlygio jis neklydo.

Taksi sustingus prie įėjimo į „Metropolio“ viešbutį, skaitiklis rodė 9,20.

Vyriškis įteikė dešimtinę ir liepė grąžą pasilikti.

Vaikautas žvilgsniu lydėjo nutolstančią porelę. Lydėjo vėjo kedenamus moters plaukus. Lydėjo „Jimmy Choo“ batelius, kurie pranyko už sukamųjų durų. Kokie gražūs aukštakulniai.

Širdį persmelkė džiugus jaudulys.

Būsimos nakties jaudulys.

Iki ryto jis išvys gausybę kitų batų. Ypatingų batų, skirtų ypatingam vakarui.

3

Gruodžio 31-oji, trečiadienis

Vyresnysis detektyvas Rojus Greisas atsigręžė į kabineto langą ir įsispoksojo į nakties tamsą, į automobilių aikštelės žibintus, švytinčius kitapus gatvės, priešais ASDA prekybos centrą, į tolėliau spindinčius Braitono ir Houvo miesto žiburius ir išgirdo gūsingo vėjo staugimą. Podraug jautė, kaip skruostą glosto pro ploną stiklą prasismelkęs skersvėjis.

Naujųjų metų išvakarės. Jis pažvelgė į rankinį laikrodį. 18.30. Laikas keliauti. Atsisakyti apgailėtinų mėginimų nukraustyti rašomąjį stalą ir važiuoti namo.

Paskutinę gruodžio dieną visad būna vis tas pat, dingtelėjo Rojui. Jis prisiekdavo sau apsikuopti, sutvarkyti dokumentaciją, pradėti naujus metus be senų įsipareigojimų. Tačiau žodžio nesilaikydavo. Rytoj grįžęs į darbą ras įprastą beviltišką jovalą. Dar didesnį nei pernykštę sausio 1-ąją. Kuri savo apimtimis pranoko likusį užpraeitais metais.

Ant grindų kėpsojo šūsnys baudžiamųjų, šįmet jo nagrinėtų, Karališkajai prokuratūrai perleistų bylų. Greta stiebėsi grėsmingai pasvirę bokšteliai — mėlynos kartoninės ir žalios plastikinės dėžės, pilnos dokumentų apie neatskleistus nusikaltimus, kaip nūdien praminė aklavietėn pakliuvusius tyrimus. Jam labiau prie širdies buvo senasis pavadinimo variantas.

Nors dėmesį tekdavo sutelkti į dabartines žmogžudystes ir kitus sunkius nusikaltimus, Rojui Greisui taip rūpėjo senos, neišaiškintos bylos, kad rodės, tarsi su kiekviena auka jį būtų sieję artimi ryšiai. Deja, skirti joms daug laiko negalėjo, nes šie metai buvo keistai intensyvūs. Iš pradžių per bernvakarį į karstą įgrūdo ir gyvą palaidojo jauną vyrą. Paskui reikėjo sulaikyti sadistinius filmus kūrusią gaują. O tuomet teko sudėtingas tyrimas apie mirtį sėjantį tapatybės vagį ir sėkmingos pastangos pričiupti dvigubą žudiką, kuris apsimetė prapuolęs. Bet jau išvykstančiai šefei, policijos viršininko pavaduotojai Alisonai Vosper, pasiekti rezultatai didelio įspūdžio nedarė ir jos dėkingumo pelnyti nepavyko.

Galbūt ateinantys metai bus geresni. Jie bent jau teikė nemažai vilčių. Pirmadienį, po penkių dienų, Vosper vietą užims naujasis PVP, Piteris Rigas. Negana to, pirmadienį veiklos imsis iš trijų buvusių aukštesnio laipsnio detektyvų sudaryta, paties Rojaus vadovaujama Neišaiškintų nusikaltimų komanda, kuri gerokai aptirpdys jo darbo krūvį.

Bet svarbiausia, kad mylimoji Kleo birželį ruošėsi gimdyti jųdviejų vaiką. Ligi tol abu pasitars dėl datos ir surengs vestuves, jei tik įstengs apeiti vieną kliūtį.

Jo žmoną, Sendę.

Ji pranyko beveik prieš dešimtmetį, per trisdešimtąjį Rojaus gimtadienį, ir jokių sutuoktinės pėdsakų jis užtikti nesugebėjo, kad ir kaip nėrėsi iš kailio. Nė nežinojo, pagrobta Sendė ar nužudyta, pabėgo ji su meilužiu, pateko į avariją ar tiesiog įmantriai inscenizavo savo dingimą.

Pastaruosius devynerius metus, prieš užmegzdamas artimus santykius su Kleo Morėj, detektyvas visą laisvalaikį aukodavo bergždiems mėginimams išsiaiškinti, kas atsitiko antrajai pusei. Dabar nusprendė turįs susitaikyti su netektimi. Pasisamdęs advokatą siekė, jog Sendė būtų oficialiai pripažinta mirusi. Vylėsi, kad procesas ilgai netruks ir jie galės susituokti anksčiau, nei pasaulį išvys kūdikis. Net jeigu žmona užgriūtų kaip perkūnas iš giedro dangaus, jis neketino pratęsti bendro gyvenimo. Mintyse jau buvo atsisveikinęs su praeitimi — bent taip manė.

Stalviršį apklojusius dokumentus Rojus sugrėbė į keletą krūvelių. Šias užvertė vieną ant kitos, todėl dabar rašomasis stalas atrodė švaresnis, nors darbo ir nesumažėjo.

Keista, kaip pasikeitė gyvenimas, mąstė jis. Sendė nekęsdavo Naujųjų metų sutiktuvių, nes, kaip pati aiškino, jos atsiduodavo baisiu nenatūralumu. Senuosius abu nuolat lydėdavo su kita pora, kolega policininku Diku Poupu ir jo žmona Lesle. Visuomet pasimatydavo kokiame prašmatniame restorane. Vėliau Sendė būtinai išanalizuodavo vakarą ir nepagailėdavo kritikos.

Sendės draugijoje artėjančios Naujųjų metų išvakarės jam keldavo vis silpnesnį entuziazmą. Dabar, kai savo likimą susiejo su Kleo, vyresnysis detektyvas laukė švenčių bemaž spirgėdamas. Dvyliktą nakties jie pasitiks vienudu, likę namuose, sykiu vaišinsis mėgstamais savo valgiais. Tikra palaima! Nuotaiką truputį gadino viena smulkmena: šią savaitę

Greisas atliko budinčio vyr. tyrėjo pareigas, kitaip tariant, į darbą jį galėjo iškviesti bet kuriuo paros metu, o tai savo ruožtu reiškė, kad liestis prie alkoholio nevalia. Visgi jis nutarė vidurnaktį leisti sau paragauti porą šampano gurkšnelių.

Rojus nekantravo grįžti namo. Taip karštai mylėjo Kleo, kad dienomis širdį neretai perliedavo stiprus ilgesys, troškimas ją apkabinti ir paliesti, išgirsti balsą, pamatyti šypseną. Tokie jausmai užplūdo ir dabar, todėl Greisas labiau už viską geidė nešdintis iš darbovietės ir važiuoti link Kleo būsto, kuris faktiškai tapo jo namais.

Bet kai kas jį stabdė.

Prakeiktos ant grindų kūpsančios mėlynos ir žalios dėžės. Jas derėjo paruošti Neišaiškintų nusikaltimų komandai, kuri susiburs pirmadienį, pirmąją oficialią darbo dieną naujais metais. Kabinete teks plušėti dar kelias valandas.

Jis paprasčiausiai nusiuntė Kleo žinutę su virtine bučinių.

Per šiuos jau besibaigiančius metus Rojus perleido aklavietėn atsidūrusias bylas savo kolegai, bet jokios naudos nepešė, nes galiausiai tapo jų paveldėtoju. Penki neištirti sunkūs nusikaltimai iš dvidešimt penkių, į kuriuos reikia gilintis iš naujo. Tačiau į ką, velniai rautų, susitelkti pirmiausia?

Galvoje nelauktai šmėstelėjo žodžiai iš Luiso Kerolio „Alisos Stebuklų šalyje“: „Pradėk nuo pradžios, tęsk iki galo ir tada baik.“

Taigi vyresnysis detektyvas pradėjo nuo pradžios. Bet sau prisiekė, kad po penkių minučių važiuos namo pas Kleo. Tarsi aidu atkartodamas jo mintis, mobilusis pyptelėjimu informavo apie gautą pranešimą. Kurį papildė dar ilgesnė vora bučinių.

Nusišypsojęs Rojus atsivertė viršutinį aplanką ir peržvelgė veiklos ataskaitą. Kas pusmetį policijos samdomos laboratorijos tikrindavo DNR, priklausančias aukoms iš neišaiškintų bylų. Kas ten žino, gal ims ir pasiseks. Patobulėję DNR paieškos ir analizės metodai padėjo sučiupti ne vieną įstatymo pažeidėją, kuris turbūt seniai tarėsi išsisukęs nuo atpildo už savo nusikaltimus, patraukti jį į teismą ir nutrenkti už grotų.

Antrajame aplanke slypėjo Rojų Greisą giliai sukrėtusios bylos dokumentai. Jaunasis Tomis Laitlas. Prieš dvidešimt septynerius metus, vieną vasario popietę, vienuolikmetis Tomis atsisveikino su mokykla

ir nužingsniavo namo. Vienintelį pėdsaką atstojo „Morris Minor“ furgonas, pastebėtas netoli berniuko žmogžudystės vietos ir vėliau apieškotas. Dokumentai liudijo, kad, tuomečio vyriausiojo tyrėjo nuomone, vaiką nugalabijo automobilio savininkas, bet policija neįstengė atkapstyti esminių kaltės įrodymų, susiejančių Tomį su furgonu. Vyriškis, keistuolis vienišius, ne kartą teistas dėl seksualinio pobūdžio nusikaltimų, buvo paleistas, bet, kiek Rojus žinojo, tas tipas vis dar sukiojosi gyvas ir sveikas.

Jis nukreipė akis į kitą segtuvą: *Operacija „Hudinis“.*

Batžmogis.

Operacijų pavadinimus atsitiktinai parinkdavo kompiuterinė Kriminalinio skyriaus sistema. Kai kada jie skambėdavo itin taikliai. Kaip šiuo atveju. Ieškomas kaltininkas priminė didį iliuzionistą, nes per daugelį metų taip ir nepakliuvo į policijos tinklą.

1997-aisiais, gan per trumpą laikotarpį, Braitono apylinkėse Batžmogis išprievartavo — ar bent mėgino — mažiausiai penkias moteris ir, labai tikėtina, atėmė gyvybę išžagintai šeštai aukai, kurios lavono nepasisekė aptikti. Jų galėjo būti gerokai daugiau, nes nemažai moterų pernelyg varžosi arba jaučiausi per daug traumuotos, kad kreiptųsi į policiją. Staiga užpuolimai nutrūko. Iš aukų, kurios anuolaik bendradarbiavo su pareigūnais, nepavyko išgauti jokių DNR pėdsakų. Nors tuomečiai tokios paieškos metodai anaiptol neprilygo dabartiniams.

Detektyvai tegalėjo remtis prievartautojo MO. Beveik kiekvienas nusikaltėlis turi savitą *modus operandi.* Veikimo būdą. Konkretų „parašą“. Batžmogis pasižymėjo išskirtiniu MO: jis pasisavindavo apatines aukos kelnaites ir vieną batelį. Bet tik tada, jei moteris puikuodavosi prašmatniu, aukščiausios klasės apavu.

Greisas nekentė žagintojų. Jų aukos neišvengdavo vienokių ar kitokių psichologinių traumų. Namuose arba gatvėse apiplėšti asmenys galop susitaikydavo su praeitimi ir judėdavo pirmyn. Nukentėję nuo seksualinio smurto, ypač per akistatą su vaikų tvirkintoju ar prievartautoju, taip ir nepajėgdavo iki galo atsigauti. Jų ateitis pasikeisdavo amžiams. Tie žmonės iki mirties gyvendavo atmindami, ką patyrė, stengdamiesi nepalūžti, užgniaužti pasibjaurėjimą, pyktį ir baimę.

Pasak negailestingos statistikos, didžiumą aukų išžagindavo pažįs-

tami. Pašaliečiai puldavo be galo retai, bet nutikdavo ir taip. O vadinamieji „svetimi prievartautojai“ neretai prigriebdavo suvenyrą — trofėjų. Kaip antai Batžmogis.

Greisas pavartė storos bylos puslapius, peržvelgė palyginimus su kitais šalyje užfiksuotais lytinio smurto atvejais. Viename tyrime, vykdytame maždaug tuo pat metu į šiaurę nuo Sasekso, netrūko stulbinančių panašumų. Tačiau įtariamojo kandidatūrą teko atmesti, nes visi įrodymai bylojo, kad jis niekaip nesusijęs su žagintoju iš Braitono.

Na, Batžmogi, pagalvojo Greisas, *ar tu vis dar gyvas? Jei taip, kur dabar esi?*

4

Gruodžio 31-oji, trečiadienis

Nikola Teilor klausė savęs, kada gi užsibaigs pragariška naktis, nė nenutuokdama, jog tikras pragaras dar laukė ateityje.

„Pragaras yra kiti žmonės“, kitados rašė Žanas-Polis Sartras, ir ji visiškai pritarė filosofui. Šiuo metu pragarą įkūnijo apkvaišęs, jai iš dešinės siūbuojantis, kreivai šleivai peteliškę užsirišęs vyras, kuris baudėsi sutraiškyti kiekvieną jos rankos kaulelį, ir dar labiau prisiliuobęs, kairėje pusėje sverdintis tipas žaliu smokingo švarku, nuo prakaito slidžiais, it fasuotas kumpis gličiais delnais.

Ir visi kiti patalpoje susispietę girti triukšmadariai — iš viso pusketvirto šimto.

Vidurnaktį, sulig pirmuoju laikrodžio dūžiu, „Metropolio“ viešbučio banketų salėje nuskambėjo „Senieji gerieji laikai“, ir abu vyrai suskato trūkčioti Nikolos rankas aukštyn žemyn, kone jas išnarindami. Dešinysis turėjo plastikinius Graučo Markso* ūsiukus, prilipdytus prie vidinės šnervių pusės, kairysis, gleivėtu delnu kiaurą vakarą bandęs pagrabalioti jai šlaunį, vis pūtė švilpuką, kurio garsas priminė anties krykimą.

* *Groucho Marx* (1890–1977) — garsus JAV aktorius, komikas.

Ji nejautė jokio noro čia sukinėtis. Velniškai apgailestavo pasidavusi įkalbinėjimams ir nelikusi namuose, savo komforto zonoje, vyno butelio ir televizoriaus draugijoje — pernai, nuo tada, kai sutuoktinis ją iškeitė į dvidešimt ketverių metų sekretorę, taip praleisdavo daugumą vakarų.

Bet ką tu, draugės Olivija, Bekė ir Dina paskelbė *nė už ką* neleisiančios Naujųjų metų išvakarėse vienai niūroti namie. Naidželas nebegrįš, užtikrino bičiulės. Toji kekšė pastojo. Mesk jį iš galvos, mergyt. Pasaulyje yra daug kitų gerų vyrų. Tau laikas pradėti naują gyvenimą.

Štai tokį?

Abi jos rankos sutartinai šovė aukštyn. Žmonių antplūdžio pastumta pirmyn, vos neišvirto iš beprotiškai brangių „Marc Jacobs“ aukštakulnių. Dar po kelių akimirkų klupinėjančią Nikolą ėmė tempti atgal.

Senus pažįstamus užmiršt... traukė grupė.

O, taip, velniai rautų. Reikėtų pridėti ir šiuometinius!

Deja, pamiršti ji nesugebės. Tik ne tuos Naujųjų metų pusiaunakčius, kai žvelgdavo Naidželui į akis ir kartodavo jį mylinti, o sutuoktinis atsakydavo tuo pačiu. Jos širdį ėdė skausmas, per stiprus skausmas. Nikola nebuvo tam pasiruošusi. Tik ne dabar, kol kas ne.

Daina pagaliau baigėsi, o ponas Fasuotas Kumpis išspjovė švilpynę, stvėrė Nikolą už abiejų skruostų ir apsiseilėjęs įsisiurbė į lūpas.

— Laimingų Naujųjų metų! — išvogravo.

Nuo lubų plūstelėjo balionai. Ir pažiro serpantinai. Aplinkui švytėjo džiugūs, išsišiepę veidai. Kad ir kur Nikola atsigręždavo, ją visi glėbesčiavo, bučiavo ir mylavo. Nepaliaujamai.

Jei spruksiu, niekas neatkreips dėmesio, sau tarė.

Ji brovėsi iš kambario rangydamasi tarp žmonių, kol išvirto į koridorių. Pajuto šaltą skersvėjį ir užuodė salsvą rūkalų dūmą. Dieve, kaip būtų gera suplėšti cigaretę!

Nikola numynė beveik tuščiu koridoriumi, pasuko dešinėn, netrukus atsidūrė viešbučio fojė ir prisiartino prie liftų priešingoje vestibiulio pusėje. Vieną jų išsikvietė, sulaukė, kol atsivers durys, įžengė į kabiną ir pirštu dūrė į penkto aukšto mygtuką.

Beliko tikėtis, kad šventės dalyviai bus kaip reikiant įkaušę ir nepastebės, kad iš svečių rato dingo vienas žmogus. Matyt, jai derėjo

smarkiau prisigerti — alkoholis tikriausiai būtų pakėlęs ūpą ir nuteikęs linksmintis. Nikola jautėsi blaivutėlė ir galėjo lengvai parvairuoti namo, tačiau už naktį viešbutyje jau buvo sumokėjusi, o kambaryje palikusi savo daiktus. Gal susisiekti su kambarius aptarnaujančiu personalu, paprašyti šampano ir ramiai vienai nusitašyti?

Ji pasišalino iš lifto, brokatiniame, sidabrinio atspalvio „Chanel" rankinuke — originalo kopijoje, įsigytoje Dubajuje, kur drauge su Naidželu viešėjo prieš dvejus metus, — susirado plastikinį apartamentų raktą ir nukulniavo koridoriumi.

Priešakyje, visai netoli, duris nesėkmingai mėgino atidaryti liekna blondinė — regis, keturiasdešimties su viršum metų, pasipuošusi vakarine, žemę siekiančia suknele uždaru kaklu ir ilgomis rankovėmis. Kai Nikola prisigretino, moteris, kuri pasirodė besanti visiškai girta, atsisuko ir sušvebeldžiavo:

— Aš niekaip negaliu vieton įgrūsti šito prakeikto daikto. Ar žinote, kaip jis veikia? — paklausė tiesdama raktą-kortelę.

— Įkiškite į plyšį ir greitai ištraukite.

— Jau bandžiau.

— Leiskit man.

Nikola paslaugiai perėmė plastikinį raktą ir kyštelėjo jį į prapjovą. Traukdama atgal pastebėjo, kaip užsižiebė žalia šviesele, ir išgirdo užrakto „trekšt".

Beveik tuo pat metu prie burnos ir skruostų prisiplojo kažkoks drėgnas daiktas. Šnerves perliejo saldus kvapas, akis ėmė deginti. Sprandą nutvilkė triuškinantis smūgis. Nikola pajuto suklumpanti. Dar po akimirkos jai į veidą tėškėsi kilimas.

1997

5

Gruodžio 25-oji, ketvirtadienis

Tamsoje Reičelės ausis pasiekė spragtelėjimas, sklindantis nuo atsegamos jo diržo sagties. Duslus džeržgėjimas. Rūbų šiugždesys. Vyriškio alsavimas — tankus, kaip žvėries. Jai galvą skėlė akinantys sopuliai.

— Neskriausk manęs, — ėmė melsti Reičelė. — Prašau.

Furgonas siūbavo blaškomas vėjo šuorų, kai kada pro šalį pralėkdavo automobilis ir kabiną nutvieksdavo balta, ryški priešakinių žibintų šviesa, kurios pulsavimas atkartodavo širdį raižančius siaubo žybsnius. Būtent tais momentais ji aiškiausiai įžiūrėdavo užpuoliką. Juodą, prie galvos prilipusią kaukę su siaurais akių, nosies ir burnos plyšeliais. Dukslius džinsus ir viršutinę šilto treningo dalį. Trumpą, riestą, kaire pirštinėta ranka gniaužiamą peilį, kuriuo vyriškis prižadėjo išbadyti vyzdžius, jeigu ji paleis gerklę arba pabandys sprukti.

Reičelė gulėjo ant plono patiesalo, atsiduodančio apipelijusiais maišais. Smarvė maišėsi su silpnu senų plastikinių apmušalų kvapu ir aitresniu, į kabiną prasisunkiančio dyzelino tvaiku.

Ji pamatė, kaip vyro kelnės slysta žemyn. Pamatė baltus apatinius, liesas glotnias kojas. Jam nusismaukus kelnaites, pamatė ploną, trumpą penį, kuris užsibaigė iškilumu, primenančiu gyvatės galvą. Pamatė, kaip

dešinioji jo ranka naršo kišenę ir iškrapšto blizgantį daikčiuką. Kvadratinį folijos paketėlį. Dar sparčiau šnopuodamas kaukėtasis perpjovė jį ašmenimis ir kažką iš vidaus išspaudė. Prezervatyvą.

Moters sąmonę užtvindė minčių srautas. Prezervatyvas? Jis nutarė parodyti dėmesingumą? Jeigu jau apsisprendė saugotis, negi tikrai išdrįstų švaistytis peiliu?

— Reikia užsitempti gumelę, — sušvokštė vyriškis. — Farai moka rasti DNR. Ir iš jos tave atpažinti. Aš nepaliksiu dovanos policijai. Ei, pasirūpink, kad man sukietėtų.

Kai gyvatės galva prisiartino prie jos lūpų, Reičelė suvirpėjo iš pasibjaurėjimo ir staiga išvydo užpuoliko veidą, kurį skaisčiai apšvietė kitas pravažiuojantis automobilis. Gatvėje vaikščiojo žmonės. Lauke skambėjo balsai. Juokas. Jei pavyktų kaip nors sukelti triukšmą — vožti į furgono šoną, užrėkti — kas nors būtinai ateitų ir jį sustabdytų.

Reičelė sekundėlę svarstė, gal tiesiog derėtų jį sužadinti, priversti išsilieti, tuomet užpuolikas ją paleistų ir dingtų. Tačiau pati neįstengė užgniaužti protą temdančio pasišlykštėjimo, įniršio... ir abejonių.

Vyras pradėjo kvėpuoti giliau. Kimiai niurnėti. Save glostyti. Tai paprasčiausias iškrypėlis, suknistas pusgalvis iškrypėlis! Ne, negali būti, jog taip atsitiko jai!

Išgertas alkoholis ūmai pakurstė tokį įtūžį, kad Reičelė griebė prakaituotą beplaukį jo kapšelį ir abiem rankom, kiek leido jėgos, suspaudė pautus. Kai prievartautojas atšlijo sušvankšdamas iš skausmo, ji nuplėšė gaubšlę nuo vyriškio galvos, pirštais dūrė į akis, siekdama nagais jas iškobti, ir tuo pat metu iš visų plaučių suklykė.

Bet dėl kūną kaustančio siaubo Reičelei dingojos, tartum ji bandytų šaukti košmariškame sapne, todėl pro lūpas teišsprūdo tylus gargimas.

Galvos šoną nelauktai nutvilkė galingas dūžis.

— Prakeikta kalė!

Jis trenkė antrą sykį. Miglotą, skausmo ir įsiūčio kauke virtusią fizionomiją nuo jos veido skyrė vos keli coliai. Reičelė pajuto trečią kumščio smūgį ir ketvirtą.

Vaizdas prieš akis sutavaravo ir išskydo.

Vyriškis nuplėšė apatines aukos kelnaites ir pabandė į ją įsiskverb-

ti. Reičelė mėgino atsistumti, pasislinkti atgal, bet žagintojas neleido jai pakrutėti.

Čia ne aš. Čia ne mano kūnas.

Ji jautėsi visiškai nuo savęs atitrūkusi. Netgi paspėliojo, gal kartais regi košmarą ir tiesiog nepajėgia atsibusti. Kaukolėje blykstelėjo švieselės. Jos sužybsėjo ir užgeso.

ŠIANDIENA

6

Sausio 1-oji, ketvirtadienis

Išaušo pirmoji naujų metų diena. Ir prasidėjo potvynis!

Vaikautas neapsakomai mėgo potvynius. Suvokė, kad vandens lygis auga, nes jautė, kaip namai juda, kyla, švelniai sūpuojasi. Apsistojęs buvo „Tome Niubaunde“, plokščiadugniame, mėlynai ir baltai nudažytame Hamberio buriniame angliavežyje. Nežinojo, kodėl laivas taip pavadintas, bet svarbiausia, kad jis priklausė moteriškei, vardu Džo, dirbusiai apylinkės slaugytoja, ir jos sutuoktiniui staliui Hovardui. Kartą Vaikautas savo taksi parvežė tuodu namo, ir jie labai maloniai elgėsi. Vėliau visi trys tapo geriausiais draugais. Jis žavėjosi „Niubaundu“, dievino jame lankytis, padėti Džo lakuoti, dažyti arba tiesiog valyti laivą.

Vieną dieną porelė pranešė ketinanti kuriam laikui įsikurti Goa, Indijos valstijoje, bet nenumananti, kada konkrečiai grįš. Vaikautas nusiminė supratęs, kad praras draugus ir galimybę viešėti angliavežyje. Tačiau Džo su Hovardu pasakė, esą jiems reikalingas žmogus, kuris prižiūrėtų jų buveinę ant vandens ir katiną.

Jis gyveno čia jau porą metų. Prieš pat Kalėdas bičiuliai paskambino ir perdavė praleisiantys Indijoje dar mažiausiai metus.

Supratęs, kad blogiausiu atveju išsikraustyti reikės tik kitąmet, Vai-

kautas nepaprastai apsidžiaugė. Be to, anas vakaras pateikė dovaną — naujus batus, kurie irgi pradžiugino...

Raudonus odinius batelius. Dailiai išriestus, su šešiais dirželiais, sagtimi ir smailiais šešių colių kulniukais.

Abu stiebėsi šalia *gulto*. Jūrines sąvokas jis įsisavino. Tai, žinoma, paprasta lova, bet laive ji tampa gultu. O tualetai, pavyzdžiui, vadinami *galjūnais*.

Vaikautas galėjo lengvai nuplaukti į bet kokį Jungtinės Karalystės uostą — buvo įsiminęs visus Britanijos admiraliteto jūrlapius. Tačiau angliavežis neturėjo variklio. Kada nors jis mielai įsigytų valtį su varikliu ir tada apkeliautų visas pakrantės vietoves, kurias išsaugojo atmintyje. Aha.

Prie rankos, nukarusios nuo gulto, snukį prikišo Bocmanas, didžiulis, lieknas, rausvai gelsvas katinas. Tikrasis laivo šeimininkas. Vaikautas žinojo, kad miauklys jį laiko tarnu, bet dėl to nesuko galvos. Bocmanas niekada neapvemdavo taksi salono, priešingai nei kai kurie žmonės.

Šnerves apsėmė brangaus odinio apavo kvapas. O taip. Tikra palaima! Kaip gera prabusti naujų batelių draugijoje.

Prasidedant potvyniui!

Štai kas smagiausia, kai gyveni ant vandens. Aplinkui negirdėti jokių žingsnių. Vaikautas bandė apsistoti mieste, bet sumanymas neišdegė. Mėginant užmigti, jį nuolat erzindavo gundantis, kankinantis, iš visur sklindantis batų kaukšėjimas. Kurio nebuvo čia, Aduro upėje, prie Šorehamo paplūdimio įrengtoje laivų švartavimosi vietoje. Vaikautą pasiekdavo tiktai bangelių plekšenimas, jūros užliejamos dumblynės tyla. Kirų klykavimas. Protarpiais riksmai, skambantys gretimame laive, kur gerklę paleisdavo aštuonių mėnesių kūdikis.

Ach, kad vieną dieną mažis drėbtųsi į purvą ir prigertų seklumoje.

Bet dabar jis nekantraudamas laukė dienos. Pirmiausia išlips iš lovos. Apžiūrės ir į katalogą įtrauks naujus batus. Tuomet galbūt peržvelgs kolekciją, saugomą jo aptiktose slaptose laivo kertėse, kur, be kitų dalykų, tūnojo ir elektros instaliacijos schemos. Paskui užsuks į pirmagalyje įrengtą nedidelį savo kabinetą, įsijungs nešiojamąjį kompiuterį ir pasėdės prie interneto.

Argi įmanoma šauniau pradėt naujus metus?

Tik nevalia pamiršti, kad katinui reikia duoti ėdesio.

O prieš tai būtina išsivalyti dantis.

Bet pirmiau — užeiti į *galjūną*.

Vėliau jis kruopščiai patikrins laivą, varnelėmis sužymės iš Džo ir Hovardo gauto sąrašo punktus. Apžvelgs meškerių valus. Pažiūrės, ar korpuse neatsirado skylučių. Protėkis nieko gero nežadėdavo. Užmes akį į švartfalus. Sąrašas buvo ilgas, ir jo imdamasis Vaikautas jausdavosi puikiai. Gerai, kai esi reik000alingas.

Reikalingas ponui Radžui Dibdunui, taksi savininkui.

Reikalingas slaugytojai ir staliui, „Tomo Niubaundo" šeimininkams.

Reikalingas katinui.

Maža to, šįryt jis turi naujus batelius!

Kokia nuostabi naujų metų pradžia.

Aha.

7

Sausio 1-oji, ketvirtadienis

Karlą Diomėjų slėgė nuovargis. Išsekus nuotaika visada pabjurdavo, kaip dabar. Jis nekentė ilgų drėgnų angliškų žiemų. Ilgėjosi gaivaus sauso šalčio, vyraujančio gimtajame Kurmajere, Italijos Alpių aukštikalnėse. Ilgėjosi žiemą krintančio sniego ir vasarą tvieskiančios saulės. Ilgėjosi tų dienų, kai per išeigines įsispirdavo į slides ir porą malonių valandų praleisdavo vienui vienas, atokiau nuo atostogaujančios, nusileidimo trasose knibždančios minios, įkandin savęs palikdamas nebylias vėžes, į papėdes šliuoždamas iš tokių vietovių, apie kurias žinojo tik jis pats ir keletas vietinių vedlių.

Diomėjus vylėsi, kad po metų, kai baigsis darbo sutartis, parsigaus atgal į kalnus, pas savo draugus, ir, jei nusišypsos sėkmė, ten gaus viešbučio administratoriaus pareigas.

Tiesa, kol kas atlyginimas jį tenkino, ir šiame garsiajame viešbutyje

įgyta patirtis suteiks progą aukštai pakilti karjeros laiptais. Bet, velnias, kokia sumauta naujų metų pradžia!

Kaip budintis „Metropolio" administratorius Karlas Diomėjus dažniausiai plušėdavo dienomis, todėl po pamainos grįždavo į išsinuomotą butą, pro kurio langus atsiverdavo jūros panorama, o brangius vakarus galėdavo skirti žmonai ir atžaloms, dvimečiui sūnui bei keturmetei dukrai. Bet kaip tik anądien, prieš Naujųjų metų sutiktuves, naktinį kolegą pakirto gripas. Todėl po dviejų valandų pertraukos, — per tiek laiko jis spėjo parlėkti namo, į lovas suguldyti vaikus, su žmona pakelti taures už laimingus Naujuosius metus, užuot naktį pasimėgavęs šampanu, kaip planavo, — teko grįžti į darbovietę ir prižiūrėti viešbutyje organizuojamas naujametes iškilmes.

Jis dirbo aštuoniolika valandų iš eilės ir dabar jautėsi nusiplūkęs. Po pusvalandžio užleis savo vietą pavaduotojui, išvažiuos į namus, surūkys cigaretę, kurios verkiant reikėjo, grius į lovą ir nugrims į miegą, kurio reikėjo dar labiau.

Siaurame, ankštame, nuo registratūros siena atitvertame kabinete sučirškė telefonas.

— Karlas, — atsiliepė jis.

Su administratoriumi susisiekė vyr. ūkvedė Daniela de Rosa, dar viena italė, tik kilusi iš Milano. Viena iš kambarinių nerimavo dėl nr. 547. Jau 12.30, nuo galutinio išsiregistravimo termino, praėjęs pusvalandis, tačiau ant durų tebekaba „Netrukdyti". Ji nesulaukė jokios reakcijos nei keletą kartų pabeldusi, nei skambtelėjusi telefonu.

Diomėjus nusižiovavo. Matyt, svečiai naktį piktnaudžiavo svaigalais, todėl dabar stengėsi atsimiegoti. Kaip jiems pasisekė. Pabarbenęs per klaviatūrą jis išsiaiškino, kas apsistojęs nr. 547. Ponia Marša Moris. Surinkus kambario numerį, ragelyje tebuvo girdėti pypsėjimas. Karlas paskambino Danielai de Rosai.

— Gerai, — tarė pailsusiu balsu, — tuojau ateisiu.

Po penkių minučių administratorius išniro iš lifto, patraukė penkto aukšto koridoriumi, priartėjo prie ūkvedės ir kartu su ja pabaladojo į duris. Po tylos pauzės dar sykį energingai pastukseno. Kelias sekundes palūkuriavo. Galų gale pasinaudojęs atsarginiu raktu lėtai pravėrė duris ir žengė per slenkstį.

— Ei! — negarsiai sušuko.

Storos naktinės užuolaidos buvo užtrauktos, bet prietemoje įžvelgė lovoje išsitiesusio žmogaus formą.

— Ei! — pakartojo. — Labas rytas!

Pavidalas, rodės, nežymiai krustelėjo.

— Ei, labas rytas, ponia Moris. Ei! Su Naujaisiais metais!

Į sveikinimą niekas neatsakė. Tačiau kūnas vėl truputį pajudėjo.

Karlas Diomėjus apgraibomis susirado šviesos jungiklius ir vieną nuspaudė. Sutartinai užsižiebė kelios lempos. Jos apšvietė liekną, jauną, nukryžiuotojo poza ant lovos išsikėsnojusią moterį stambiomis krūtimis, ilgais raudonais plaukais ir tankių, rudų gaktos plaukų trikampiu. Praskėstas rankas ir kojas kažkas baltu špagatu pririšo prie gulto. Kodėl ji neatsiliepė, tapo akivaizdu, vos tik administratorius prisigretino, jausdamas, kaip jo stemplę ima skrosti ilgėjantis įtampos smaigas. Iš abiejų lipnios, burną apklijavusios juostelės pusių kyšojo dalis veido rankšluosčio.

— O, Dieve! — suspigo ūkvedė.

Diomėjus pripuolė prie lovos, bet išvargintoms jo smegenims niekaip nepavyko perprasti vaizdo reikšmės. Čia keistas sekso žaidimas? Gal tualete slepiasi jos sutuoktinis, mylimasis ar šiaip kas nors? Į jį įbestose moters akyse atsispindėjo neviltis.

Administratorius nubėgo prie vonios kambario, atlapojo duris, bet patalpą rado tuščią. Viešbučio miegamuosiuose jis ne sykį buvo matęs neįprastų dalykų ir susidūręs su keisčiausiu mėšlu, bet dabar pirmą kartą per savo karjeros laikotarpį nežinojo, ko griebtis. Negi jie nutraukė iškrypėlišką seksualinį pasilinksminimą? O gal kambaryje nutiko kitokia velniava?

Moteris varstė Diomėjų mažutėmis, baimės kupinomis akimis. Kūno nuogumas privertė jį pasijusti nejaukiai. Užgniaužęs sąmyšį pabandė nuplėšti lipnią juostą, bet, šią nedrąsiai trūktelėjus, moteris kaip paklaikusi ėmė kratyti galvą. Veidą aiškiai nudiegė skausmas. Tačiau administratorius neabejojo turįs ją atklijuoti. Ir pasikalbėti su raudonplauke. Todėl kaip įmanydamas švelniau atlupo juostelę nuo odos — tiek, kad ištrauktų iš burnos rankšluostį.

Moteris kaipmat pratrūko gokčioti ir kažką nerišliai veblenti.

8

Sausio 1-oji, ketvirtadienis

Jau seniai jis nesidžiaugė tokia puikia savijauta Naujųjų metų dieną, mąstė vyresnysis detektyvas. Kiek save atminė, sausio pirmoji visuomet prasidėdavo siaubingu galvos skausmu — išskyrus tuos atvejus, kai reikėdavo atlikti budinčiojo detektyvo pareigas — ir nuolatiniu slegiančiu pražūtingos lemties pojūčiu, kuris lydėdavo pagirias.

Sendei dingus, iš pradžių per Naujųjų metų išvakares Rojus Greisas svaigindavosi dar smarkiau, nes artimi draugai Dikas ir Leslė Poupai neleisdavo jam likti vienam ir primygtinai ragindavo prisidėti prie jų. Rojus šventėms ėmė jausti stiprėjančią antipatiją, tarsi ją būtų paveldėjęs iš žmonos.

Bet šįsyk Naujuosius metus jis pasitiko kitoniškai. Vakarykštis pobūvis buvo blaiviausias (ir smagiausias) per visą gyvenimą.

Pirmiausia Kleo dievino Naujųjų sutiktuves. Tik dabartinė padėtis rodėsi klaikiai ironiška, nes būdama nėščia ji negalėjo išgerti daug alkoholio. Nors Greisas dėl to nekvaršino galvos. Tiesiog mėgavosi mylimosios draugija, šventiškai minėdamas tiek ateinančius metus, tiek bendrą jųdviejų ateitį.

Sykiu nebyliai pasidžiaugė ir tuo, kad ūmioji bosė Alisona Vosper liausis beveik kiekvieną mielą dieną gadinusi nuotaiką. Jis laukė pirmadienio, kai pirmąsyk susitiks su naujuoju šefu, policijos viršininko pavaduoju Piteriu Rigu.

Apie tą žmogų pasisekė sužinoti tik tiek, kad jis pedantiškas, mėgsta visa galva pasinerti į tyrimus ir nepakenčia kvailių.

Dideliam palengvėjimui, Sasekso kriminalinio skyriaus valdyboje rytas slinko ramiai, todėl Greisas be jokių trukdžių tvarkė dokumentus, mikliai sumažindamas jų kiekį, kartu vis mestelėdavo akį į kompiuterio ekraną, kuriame tikrindavo incidentų suvestinę — įvykių, užfiksuotų Braitono ir Houvo mieste, registrą.

Kaip ir buvo galima tikėtis, baruose, aludėse, klubuose tam tikrų problemų pasitaikė, iš esmės muštynių ir vieno kito rankinuko vagys-

čių. Jis atkreipė dėmesį į dvi nereikšmingas autoavarijas, *šeiminį* kivirčą — susipešė porelė, — skundą dėl triukšmingo vakarėlio, nudžiautą mopedą ir nuogą vyriškį, pasak liudytojų, bėgiojusį Vakarinių keliu. Bet dabar žvilgsnį prikaustė naujas rimtas įrašas. Visai neseniai, 12.55, ekrane pasirodė žinutė apie išprievartavimą prašmatniame „Metropolio" viešbutyje Braitone.

Policija skirstydavo žagintojus į keturis pagrindinius tipus: *svetimas, pažįstamas, atėjęs į pasimatymą* ir *partneris.* Pranešime apie incidentą nebuvo matyti jokių užuominų, kokiai kategorijai atstovavo nusikaltęs asmuo. Švęsdami Naujuosius metus kai kurie vyrai užpildavo akis ir jėga pargriaudavo savo merginas arba partneres, todėl labai tikėtina, kad incidentas priklausė būtent tokių įvykių porūšiui. Taip, reikalas ganėtinai rimtas, bet ne tiek, kad juo užsiimtų sunkių nusikaltimų tyrėjai.

Po dvidešimties minučių Greisas jau ruošėsi keliauti į ASDA prekybos centrą, neoficialų, kitapus gatvės veikiantį Kriminalinio skyriaus bufetą, ir pietums įsigyti sumuštinį, kai ėmė zirzti vidaus ryšio telefonas.

Skambino Deividas Elkornas, jam gerai žinomas ir nuoširdžiai patinkantis detektyvas inspektorius. Elkornas dirbo centrinėje, veiklos nestokojančioje policijos nuovadoje Džono gatvėje, kur Greisas, prieš persikeldamas į Sasekso kriminalinio skyriaus valdybą, praleido didžiąją ankstyvosios karjeros dalį.

— Laimingų Naujųjų metų, Rojau, — prabilo Elkornas sau įprastu stačiokišku, sardonišku balsu. Sprendžiant iš tono, žodis „laimingų" ką tik nusirito nuo stataus skardžio.

— Ir tau, Deividai. Ar gerai vakar pašėliojai?

— Neblogai. Tik nesiryžau padauginti alkoholio, nes septintą ryto turėjau būti darbe. Kaip tavo naktelė?

— Rami, bet maloni... Ačiū, kad paklausei.

— Nutariau, jog tave, Rojau, derėtų apšviesti. Regis, „Metropolyje" pasidarbavo svetimas prievartautojas.

Jis pateikė skurdžius, padrikus duomenis. Į viešbutį prisistatė ir su Kriminaliniu skyriumi susisiekė į iškvietimą reagavusi uniformuota patrulio komanda. Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnė nukentėjusią

moterį jau lydėjo į Seksualinės prievartos aukų centrą, neseniai atsidariusį Krolyje, pokariniame mieste geografiniame Sasekso viduryje.

Vyresnysis detektyvas bloknote greitosiomis užsirašė Elkorno perduotas smulkmenas.

— Ačiū, Deividai, — padėkojo. — Pranešk, kaip klostysis reikalai. Ir paskambink, jei tau prireiks mano komandos pagalbos.

Detektyvas inspektorius tęsė pokalbį po trumpos pauzės, ir jo balse pasigirdo dvejonė.

— Rojau, incidentas gali būti, hmm... politiškai delikatus.

— Tikrai?

— Vakar auka dalyvavo „Metropolio" viešbutyje surengtame pokylyje. Man sakė, jog toje pačioje banketų salėje sukinėjosi nemažai policijos šulų.

— Pavyzdžiui?

— Na, visų pirma policijos viršininkas su žmona.

Prakeikimas, pamanė Greisas, bet liežuvį už dantų nulaikė.

— Kas dar?

— Policijos viršininko atstovas. Ir vienas iš pavaduotojų. Supranti, kur lenkiu?

Taip, Greisas suprato.

— Gal man rasti kokį žmogų iš Sunkių nusikaltimų skyriaus ir pasirūpinti, kad jis prisijungtų prie LNSP? Viso labo atliktume formalumą. Ką pasakytum?

— Manau, tavo planas puikus.

Vyresnysis detektyvas mitriai apsvarstė alternatyvas. Ypač didelį nerimą kėlė naujasis bosas. Jeigu policijos viršininko pavaduotojas Piteris Rigas išties pedantiškas, tuomet su juo užmezgant santykius nieku gyvu nevalia suklysti — ir vertėtų kaip galima geriau save pridengti.

— Tvarka. Ačiū, Deividai. Nedelsdamas ką nors atsiųsiu. Kol kas gauk man pobūvio dalyvių sąrašą.

— Jis jau sudarytas.

— Taip pat svečių ir personalo — nujaučiu, kad vakar viešbučiui prisireikė papildomų darbuotojų.

— Aš domiuosi jais visais, — Elkornas atsiliepė šiek tiek apmaudžiai, tartum Greisas būtų suabejojęs jo gebėjimais.

— Žinoma. Atleisk.

Vos tiktai ryšys nutrūko, jis paskambino detektyvei konsteblei Emai Džeinei Boutvud, vienai iš kelių komandos narių, šiandien atvykusių į darbą. Ji Greiso nurodymu tvarkė kalną Karališkajai prokuratūrai būtinų dokumentų, susijusių su operacija „Neptūnas“ — prieš Kalėdas vykdytu įspūdingo mąsto šiurpiu tyrimu, kuriuo buvo demaskuoti prekeiviai žmonėmis.

Iš kitapus jo kabineto durų įrengto erdvaus, atviro planavimo detektyvų kambario ji atlėkė per porą sekundžių. Greisas matė, kad per slenkstį žengianti Boutvud nežymiai šlubčiojo — nebuvo iki galo pasveikusi po siaubingų sužalojimų, patirtų aną vasarą, kai ją, prisidėjusią prie nusikaltėlio gaudynių, į sieną įtrėškė furgonas. Nors buvo patyrusi daugybę lūžių ir prarado blužnį, detektyvė konsteblė nusprendė sutrumpinti rekomenduotą reabilitacijos laikotarpį ir kuo greičiau sugrįžti į darbą.

— Labas, Ema. Prisėsk.

Greisui suskatus dėstyti iš Deivido Elkorno gautą padriką informaciją ir aiškinti delikačią politinę padėtį, antrąsyk atgijo vidaus ryšio telefonas.

— Rojus Greisas, — į ragelį prabilo jis ir kilstelėjo pirštą, prašydamas Emos Džeinės palūkėti.

— Vyresnysis detektyve Greisai, — privilegijuotos mokyklos auklėtiniui būdinga tarsena nuskambėjo guvus bičiuliškas balsas. — Kaip laikotės? Čia Piteris Rigas.

Prakeikimas, vėl dingtelėjo Rojui.

— Sere, labai malonu, eee... jus girdėti. Maniau, darbą pradėsite nuo pirmadienio.

— Jūs kuo nors nepatenkintas?

Tik to betrūko, nusiminęs pagalvojo Rojus Greisas. Prabėgo vos dvylika naujųjų metų valandų, o kriminalistams jau teks nagrinėti pirmą rimtą nusikaltimą. Be to, pavyko suerzinti savo naują viršininką, kuris oficialiai juo dar nė netapo.

Detektyvas jautė, kad Ema Džeinė įdėmiai jį stebi ir atidžiai klausosi.

— Ne, sere, anaiptol. Netgi džiaugiuosi taip sėkmingai sutapusio-

mis aplinkybėmis. Regis, šįmet sulaukėme pirmo pavojingo incidento. Kol kas per anksti ką nors teigti, bet jis tikriausiai sukels nepageidaujamą žiniasklaidos reakciją.

Greisas ženklu parodė detektyvei konsteblei norįs likti vienas, ir ji pasišalino iš kabineto, įkandin savęs uždarydama duris.

Kitas porą minučių jis pasakojo, kas atsitiko. Laimei, policijos viršininko pavaduotojas tęsė pokalbį nusiteikęs draugiškai.

Pašnekovui baigus dėstyti ataskaitą, Rigas paklausė:

— Kaip suprantu, ketinate pats ten nuvykti?

Rojus padvejojo. Kol kas jam nebuvo jokio reikalo belstis į Krolį, kur plušėjo itin kvalifikuotų specialistų komanda, juolab kad savo darbo laiką galima geriau išnaudoti kabinete, tvarkant dokumentaciją ir telefonu sekant incidento tyrimo eigą. Bet jis nusprendė, kad naujasis vadovas norėjo išgirsti kitokį atsakymą.

— Taip, sere. Netrukus išvažiuosiu.

— Puiku. Praneškite, kaip klostysis įvykiai.

Greisas patikino, jog taip ir padarys.

Jam nuleidžiant ragelį ir sykiu įtemptai mąstant, prasivėrė durys; akiratyje pasirodė plikai skusta detektyvo seržanto Gleno Brensono galva bei niūrus veidas. Juodaodžio akys buvo pailsusios ir apsiblaususios. Greisui jos priminė apatiškus seniai nebešviežių žuvų vyzdžius, kokių, anot Kleo, patartina vengti susiruošus apsipirkti pas žuvų pardavėją.

— Sveikas, senučiuk, — pasilabino Brensonas. — Manai, nauji metai bus ne tokie mėšlini kaip pernykščiai?

— Ne-e! — atšovė Greisas. — Mėšlo niekada nemažėja. Mums belieka stengtis su tuo susitaikyti.

— Kaip matau, šįryt esi velniškai geranoriškos nuotaikos.

Stambus Brensono kūnas sudribo ant kėdės, kurią ką tik atlaisvino Ema Džeinė.

Draugo išvaizda pakurstė Greisui nerimą, nes suglamžyti ir nukamuoti atrodė netgi rudas detektyvo seržanto švarkas, ryškiaspalvis kaklaraištis ir kreminiai marškiniai, sakytum jie taip pat būtų per ilgai pragulėję žuvų prekyvietėje. Glenas Brensonas šiaip jau rengdavosi elegantiškai, bet pastaraisiais mėnesiais dėl žlungančios santuokos jis pamažu ritosi žemyn.

— Gyvenime neturėjau šaunesnių metų nei pernai, tiesa? Jų viduryje buvau pašautas, o dar po trijų mėnesių žmona išmetė mane iš namų.

— Pažvelk į šviesiąją pusę. Tu nemirei ir gavai progą sujaukti mano plokštelių kolekciją.

— Vaje, ačiū už gerą žodį.

— Nori su manimi nuvažiuoti į vieną vietą? — pasiteiravo Greisas.

Brensonas patraukė pečiais.

— Aha, be abejo. Kur?

Vyresniajam detektyvui prasižioti neleido radijo telefono zyzimas. Ryšį vėl užmezgė Deividas Elkornas, pasirengęs perduoti naujausius duomenis.

— Rojau, mano žinia gali būti reikšminga. Atrodo, prapuolė kai kas iš aukos garderobo. Daiktus turbūt pasisavino nusikaltėlis. O svarbiausia, kad prigriebė batus. — Po dvejonės pauzės detektyvas inspektorius pratęsė: — Kiek pamenu, kažkas panašiai elgėsi prieš keletą metų.

— Taip, bet jis grobdavo tik vieną batelį ir apatines kelnaites, — staiga pritilusiu balsu atsakė Greisas. — Kas dar dingo?

— Mes ne daug ką iš jos išpešėme. Moteris visiškai sukrėsta, apimta šoko.

Nenuostabu, niauriai pamanė jis. Įsmeigė akis į vieną iš mėlynųjų, ant grindų nuleistų dėžių, kurioje slypėjo aklavietėje atsidūrusi Batžmogio byla. Ir sekundėlę susimąstė.

Anas tyrimas vykdytas prieš dvylika metų. Reikia tikėtis, kad čia tėra sutapimas.

Bet tuo momentu, kai jam dingtelėjo ši mintis, gyslomis nuvilnijo žiemiško vėjo gūsis.

1997

9

Gruodžio 25-oji, ketvirtadienis

Jie judėjo. Kažkur važiavo. Reičelė Rajan klausėsi nuolatinio duslaus išmetamojo vamzdžio gausmo ir į plaučius traukė jo dujų tvaiką. Girdėjo, kaip šlapioje gatvėje žiugžda padangos. Gulėdama surištomis kojomis ir už nugaros supančiotomis rankomis, sulig kiekvienu kelio nelygumu pajusdavo kresteléjimą, prasismelkiantį pro maišinį audeklą, ant kurio tysojo. Nepajėgė nei pakrutėti, nei išleisti jokio garso. Vairuotojo kabinoje teįžvelgė beisbolo kepuraite pridengtą jo pakaušį ir atsikišusias ausis.

Ją stingdė tiek žvarba, tiek siaubas. Burna ir gerklė buvo perdžiūvusios, o nuo patirtų smūgių klaikiai skėlė galvą. Maudė visą kūną. Iš pasibjaurėjimo skrandį varstė šleikštulys — Reičelė jautėsi purvina, suteršta. Desperatiškai geidė dušo, karšto vandens, muilo, šampūno. Troško apsivalyti ir iš išorės, ir iš vidaus.

Furgonas, rodos, pasuko už kampo. Pro langą buvo matyti brėkšma. Aušo blausi diena. Kalėdų rytas. Dabar ji turėtų sėdėti namuose ir tyrinėti motinos atsiųstą dovanų kojinę. Šia džiaugdavosi kasmet, nuo ankstyvos vaikystės, ir gavo netgi nūdien, sulaukusi dvidešimt dvejų.

Reičelė pravirko. Sučeksėjo priekinio stiklo valytuvai. Staiga per

traškantį radiją nugriaudėjo Eltono Džono „Žvakė vėjyje". Vyriškis ėmė galva linguoti į taktą.

Eltonas Džonas ją dainavo per princesės Dianos laidotuves, tik pakeitė žodžius. Reičelė kuo aiškiausiai atsiminė tą dieną. Prie Vestminsterio abatijos stoviniavo kartu su šimtu tūkstančių gedėtojų ir per vieną iš gigantiškų televizijos ekranų stebėjo laidojimo ceremoniją. Naktį miegojo ant šaligatvio, o išvakarėse išleido nemažą dalį savaitinės algos, gaunamos už darbą „American Express" kompanijoje, Braitono filiale, klientų skyriaus informacijoje — nupirko gėlių puokštę, kurią paguldė greta tūkstančių kitų priešais Kensingtono rūmus.

Ji idealizavo princesę. Tądien, kai žuvo Diana, kažkas mirė ir Reičelėje.

Dabar prasidėjo naujas košmaras.

Furgonas nelauktai sustojo, ir ji slystelėjo per porą colių į priekį. Vėl pamėgino sujudinti skausmingo mėšlungio veržiamas rankas bei kojas. Bet pastangos nuėjo perniek.

Kalėdų rytą tėvai laukė jos atvykstančios į svečius, ketino su dukra išlenkti po taurę šampano, sėsti prie kalėdinių pietų stalo ir vėliau išklausyti karalienės kalbą. Tokios tradicijos, kaip ir dovanų kojinių, Rajanai neišsižadėdavo nė vienais metais.

Reičelė bandė melsti pasigailėjimo, tačiau burną dengė lipni juosta. Norėjo į tualetą ir jau sykį, ne taip seniai, apsišlapino. Antrą kartą nė už ką po savim nepridirbs. Sutilindžiavo telefonas. Ji atpažino savojo „Nokia" mobiliojo skambutį. Vyriškis pakreipė galvą atgal ir po sekundės vėl nusigręžė. Furgonas burzgė pirmyn. Pro išterliotą priešakinį langą apsiblaususios jos akys įžiūrėjo žaliai užsižiebusį, pro šalį slenkantį šviesoforą. Ir kairėje pusėje dunksančius pažįstamus statinius. „Gamley's" žaislų parduotuvę. Jie braukė per Houvą nudrykusiu Bažnyčios keliu. Vakarų kryptimi.

Telefonas nuščiuvo. Bet gan greitai pypsėjimu pranešė apie gautą žinutę.

Nuo ko?

Treisės ir Džeidos?

O gal tėvų, kuriems maga jai palinkėti laimingų Kalėdų? Motinos, nekantraujančios sužinoti, ar dukrai patiko dovanų kojinė?

Kiek laiko prabėgs, kol gimdytojai ims dėl jos nerimauti?

Jėzau Kristau, kas, po velnių, tas tipas?

Ji nusirito ant šono, nes furgonas staiga šovė dešinėn. Tada pasuko kairėn. Ir dar kartą. Galiausiai sustojo.

Daina baigėsi. Džiugus vyriškas balsas per radiją ėmė pasakoti, kur nuostabusis Eltonas Džonas leidžia Kalėdas.

Vyriškis išlipo laukan, tačiau prie uždegimo raktelio nesilietė. Dėl išmetamųjų dujų ir baimės Reičelę kamavo stiprėjantis pykinimas. Ir žūtbūtinis noras atsigerti.

Jis nelauktai grįžo į furgoną. Automobilis nuurzgė pirmyn, į tirštėjančią tamsą. Netrukus nutilo išjungtas variklis, tuo pat metu užgeso radijo imtuvas ir trumpam pakibo spengianti tyla. Nepažįstamasis pranyko iš akiračio.

Lyg metalas sužvangėjo užtrenkiamos vairuotojo durelės.

Vėl kažkas džerkštelėjo, ir šviesa išblėso.

Inkšdama iš siaubo ji sustingo aklinoje tamsoje.

10

Gruodžio 26-oji, penktadienis

Elegantiškai apsirengęs ir pasirišęs prašmatnų raudoną kaklaraištį su turkišku raštu, kalėdinę Sendės dovaną, Rojus Greisas praėjo tarp mėlynų durų su užrašu „Vyriausiasis inspektorius“ kairėje pusėje ir vyriausiojo detektyvo kabineto — dešinėje. Jis dažnai paspėliodavo, ar kada sugebės pakilti iki vyriausiojo pareigų.

Antrąją Kalėdų dieną pastatas atrodė ištuštėjęs, tiesa, viršutiniame aukšte, nusikaltimų tyrimo kabinete, darbavosi keletas žmonių iš komandos, dalyvaujančios operacijoje „Hudinis“. Jie kiauromis paromis nėrėsi iš kailio, kad sulaikytų „Batžmogiu“ pramintą serijinį žagintoją.

Lūkuriuodamas, kol virdulyje užvirs vanduo, jis pamąstė apie vyriausiojo detektyvo kepurę. Rojus, žinoma, mielai būtų užsimaukšlinęs šitą galvos apdangalą, padailintą sidabrine juostele, idant jo savininkas

išsiskirtų iš žemesnio laipsnio pareigūnų. Bet abejojo, ar turi užtektinai sumanumo pasiekti tokias karjeros aukštumas.

Per santuokos laikotarpį Greisas mažų mažiausia perprato vieną Sendės ypatybę: įsivaizduodama, kokio pasaulio norėtų, antroji pusė retsykiais demonstruodavo perfekcionistės požiūrį ir bemat pasiusdavo, jeigu tokiu atveju kas nors nepateisindavo jos vilčių. Ne kartą liejo įniršį ant nevykėlių padavėjų bei pardavėjų, ir dėl to vyras pasijusdavo itin nesmagiai. Tačiau tam tikra prasme žmona jį traukė būtent dėl kovingo būdo. Vardan pripažinimo, tiek didesnio, tiek mažesnio, ji beatodairiškai remdavo sutuoktinį ir trykšdavo entuziazmu, antra vertus, nederėtų pamiršti, kad, Sendės įsitikinimu, apie nesėkmę negalėjo būti nė kalbos.

Jai į širdį įsigraužusį apmaudą ir kai kada pasitaikančius įtūžio protrūkius iš dalies nulėmė per daugelį metų Sendės išbandytos įvairiausios vaisingumą skatinančios procedūros. Bet vis tiek neįstengė pastoti, nors abu be galo troško kūdikio.

Antrame Braitono policijos centrinės nuovados aukšte niūniuodamas Eriko Klaptono dainos „Pakeisti pasaulį" žodžius, kurie nežinia dėl kokios priežasties ėmė kirbėti galvoje, Rojus Greisas nusinešė kavos puodelį prie savo rašomojo stalo, stovinčio beveik apleistame detektyvų darbo kambaryje — nešvariu mėlynu kilimu išklotoje atviro planavimo patalpoje rikiavosi ankštų gardelių su aptvertais stalais gretos, o rytų pusėje atsivėrė vaizdas į baltas „American Express" kompanijos biuro sienas ir tviskančius žydrus langus. Jis įsijungė lėtą, nerangų kompiuterį, kad peržvelgtų žinias apie naktinius incidentus. Laukdamas, kol sistema įkels duomenis, nurijo kavos gurkšnį, staiga panūdo cigaretės ir mintyse iškeikė neseniai priimtą draudimą rūkyti policijos įstaigose.

Kaip ir kasmet Džono gatvės nuovadoje būta mėginimų sužadinti šventinę atmosferą. Palubėje kadarojo popierinės girliandos, pertvarų viršų margino blizgučiai. Ant vieno kito stalo gulėjo kalėdiniai atvirukai.

Sendė nė kiek neapsidžiaugė išgirdusi, kad jau antrą kartą per trejus metus jam reikės budėti Kalėdų dienomis. Be to, kaip ji teisingai nurodė, šioji darbo savaitė dažniausiai būna niekam tikusi. Atsipalaiduoja netgi didžiuma vietinių piktadarių, kurie savo namuose ar landynėse

nusigeria iki sąmonės netekimo arba prisipumpuoja tiek narkotikų, jog nebepavelka kojų.

Per Kalėdas labiausiai išaugdavo netikėtų mirčių ir savižudybių skaičius. Tos kelios dienos džiugindavo turinčius šeimas ir draugus, bet kurstydavo neviltį vienišiams, ypač senyviems ir skurdiems, stokojantiems pinigų netgi normaliai apsišildyti namus. Sykiu gerokai sumažėdavo nusikaltimų, kurie jaunam ambicingam detektyvui seržantui kaip jis pats būtų suteikę šansą pakliūti viršininkams į akis ir parodyti savo gebėjimus.

Tačiau tokia padėtis netrukus pasikeis.

Patalpoje viešpatavo neįprasta tyla. Nors kitomis dienomis telefonai skambėdavo nuolat.

Ekrane nušvitus pirmiesiems incidentų įrašams, nelauktai suskambo vidaus ryšio aparatas.

— Kriminalinis skyrius, — į ragelį tarė jis.

Į detektyvą kreipėsi operatorė, dirbanti policijos valdymo centre, kuris priimdavo ir rūšiuodavo visus užklausimus.

— Sveikas, Rojau. Linksmų Kalėdų!

— Ir tau linkiu to paties, Dorina.

— Regis, be žinios prapuolė moteris. Kūčių naktį dvidešimt dvejų metų Reičelė Rajan eilėje laukė taksi, bet galų gale nusprendė atsisveikinti su draugėmis ir iš Rytų gatvės nužingsniavo namo. Kitądien neatvyko kalėdinių pietų pas tėvus. Neatsako į jokius skambučius — neatsiliepia nei namų, nei mobiliuoju telefonu. Vakar, trečią popiet, motina su tėvu nuvažiavo iki jos buto Kemptaune, Rytinės Terasos gatvėje, bet durų niekas neatidarė. Jie išsigandę, nes, kaip tikina, dukrai taip elgtis nebūdinga.

Užsirašęs Reičelės Rajan ir jos tėvų adresus, Greisas pasakė ištirsiąs įvykio aplinkybes.

Pagal dabartinę policijos strategiją, prieš užsiimant paieškomis, reikėdavo lukteleti kelias dienas, leisti pražuvėliui pačiam atsirasti, nebent dingdavo nepilnametis, senyvas žmogus arba pažeidžiamu įvardytas asmuo. Šiandiena žadėjo būti rami, todėl jis nutarė griebtis veiklos, užuot pasturgaliu šildęs kėdę.

Dvidešimt devynerių detektyvas seržantas atsistojo, nuslinko palei

kelias stalų eiles ir prisigretino prie detektyvo seržanto Normano Potingo, vieno iš kolegų, šįryt atvykusių į darbovietę. Apytikriai penkiolika metų už jį vyresnio, daug ką mačiusio ir patyrusio profesionalo, kuris niekada nebuvo pakeltas tarnyboje — iš dalies dėl politiškai nekorektiško elgesio, iš dalies dėl chaotiško šeimyninio gyvenimo, iš dalies todėl, kad Potingas, kaip didžiuma policininkų, įskaitant velionį Greiso tėvą, teikė pirmenybę darbui fronte, o ne biurokrato pareigoms, neatsiejamoms nuo paaukštinimo. Rojus, vienas iš nedaugelio, puoselėjo jam simpatiją ir mėgo klausytis „kovų istorijų" — pasakojimų apie praeities nutikimus, — nes manė, kad galėtų iš jų kai ko pasimokyti, be to, bendradarbį mažumėlę užjautė.

Potingas dešiniuoju smiliumi dėmesingai stukseno per klaviatūrą.

— Prakeiktos naujos technologijos, — subambėjo ryškia grebluojančia Devono tarsena, kai jį aptemdė Greiso šešėlis. Nuo vyruko plūdo tabako dūmų tvaikas. — Nieko jose nesusigaudau net ir po dviejų pamokų. Kuo buvo bloga senoji, mums gerai žinoma, sistema?

— Tai vadinama pažanga, — tarė Greisas.

— Hrrrr. Kalbi apie pažangą, dėl kurios į policiją gali pakliūti bet kas?

— Gavau žinią apie pražuvėlį, ir ji man kelia nerimą, — negirdom nuleidęs repliką atsiliepė jaunasis detektyvas seržantas. — Tu užsiėmęs? Turėtum laiko prisidėti prie manęs ir pasidomėti įvykiu?

Potingas atsiplėšė nuo kėdės.

— Padaryčiau bet ką, kad tik išsivaduočiau iš *matatonijos*, kaip sakydavo senoji mano tetulė, — pareiškė. — Kaip Kalėdos, Rojau?

— Trumpos ir mielos. Tetruko šešias valandas, kurias visas praleidau namuose.

— Tu bent *turi* namus, — niūriai iškošė Potingas.

— O tu?..

— Nuomojuos kambarį. Ji mane ištrenkė, supranti? Anoks čia smagumas, kai, norint vaikams palinkėti smagių Kalėdų, reikia eiti į koridorių ir skambinti jiems taksofonu. Arba tada, kai priešais televizorių valgai ASDA pirktą „Kalėdinę vakarienę vienam".

— Labai gaila tai girdėti, — nuoširdžiai pasakė Greisas.

— Rojau, ar žinai, kodėl moterys panašios į uraganus?

Jaunasis detektyvas sežantas papurtė galva.

— Jos atūžia drėgnos ir audringos, o pranykdamos pasiima tavo namą ir automobilį.

Greisas sureagavo blausia, atšiauria šypsenėle.

— Tau gerai — esi laimingai vedęs. Linkiu sėkmės. Bet nepamiršk budrumo, — tęsė Potingas. — Saugokis to momento, kai jos ims keistis. Patikėk manimi, aš išgyvenau jau antrą sumautą katastrofą. Nors turėjau pasimokyti iš pirmos. Moterys laiko farus velniškai seksualiais, kol už jų išteka. Tada perpranta, kad buvo susidariusios klaidingą nuomonę. Džiaukis, jei taviškė kitokia.

Rojus linktelėjo, bet neatsiliepė. Nemalonu pripažinti, tačiau Potingas beveik teisus. Greiso niekada nedomino opera. Bet Sendės priverstas jis neseniai lankėsi mėgėjų draugijos pastatytoje operetėje „Penzanso piratai“. Skambant dainai „Policininko dalia yra liūdna“, sutuoktinė nuolat jį kumščiavo alkūne.

Po spektaklio antroji pusė erzindama paklausė, ar, jo nuomone, daina bylojo tiesą.

Ne, atsakė Greisas, anaiptol. Jis labai patenkintas savo likimu.

Vėliau, kai jiedu išsitiesė lovoje, Sendė sukuždėjo, esą žodžius derėtų pakeisti į „Policininko *žmonos* dalia yra liūdna“.

ŠIANDIENA

11

Sausio 1-oji, ketvirtadienis

Šalia gydymo įstaigos driekėsi gyvenamojo rajono gatvė, ir keletą čionykščių namų dailino languose spindinčios kalėdines lempelės drauge su vainikais, pakabintais ant laukujų durų. Neilgai trukus žmonės nuims papuošalus, kurie vėl atsiras tiktai po metų, liūdnokai pagalvojo Greisas, lėtėjančiu žingsniu artėdamas prie įėjimo į Krolio ligoninę, į drūtą dėmėto betono luitą su ryškiomis, akį rėžiančiomis langų užuolaidomis. Jam patikdavo pasaulį apžavintys Kalėdų kerai, net jeigu tuo metu tekdavo dirbti.

Kad ir koks buvo pradinis architekto sumanymas, pastatas, žinoma, atrodė gerokai įspūdingiau saulėtą dieną, po žydru dangumi, o ne apniukusį, šlapią sausio rytą. Matyt, struktūros projektuotojas neatsižvelgė į žaliuzes, dengiančias pusę langų, mąstė Greisas, tuzinus automobilių, pakrikai sustatytų lauke, iškabų perteklių ir sienas bjaurojančius lietaus patakus.

Glenas Brensonas paprastai mėgdavo kolegą šiurpinti vairavimo įgūdžiais, bet šiandien sėdosi į keleivio vietą ir ėmė su visomis smulkmenomis porinti apie savo siaubingą Kalėdų savaitę. Gleno santykiai su žmona kaip niekad smarkiai pašlijo per kelias iki švenčių likusias savaites, bet gruodžio 25-ą jie pabjuro dar rimčiau.

Jau niršdamas, kad Arė pakeitė namų spynas, detektyvas seržantas beprotiškai įtūžo Kalėdų rytą, kai atvyko nešinas dovanomis dviem mažamečiams vaikams, bet žmona nesutiko jo įleisti. Glenas, fiziškai galingas, buvęs naktinio klubo apsaugininkas, išspyrė lauko duris, o kambaryje rado, kaip ir įtarė, naująjį Arės meilužį, patogiai įsitaisiusį *jo* namuose, žaidžiantį su *jo* atžalomis, priešais *jo* eglutę, dėl Dievo meilės!

Ji paskambino pagalbos telefono numeriu 999, ir detektyvo seržanto vos nesuėmė automobiliu atlėkęs patrulis, kuris priklausė Rytinio Braitono padaliniui — areštas galėjo kainuoti darbą.

— Ką *tu* būtum daręs? — paklausė Glenas.

— Veikiausiai tą patį. Bet nieko čia gero.

— Aha, — jis sekundėlę patylėjo. — Tavo tiesa. Nors pamatęs nelemtą mulkį, sušiktą asmeninį trenerį, su *mano* vaikais sėdintį prie „X-box" žaidimų, užsigeidžiau nuplėšti jam galvą ir su ja palošti krepšinį.

— Biče, tau reikėtų kažkaip tvardytis. Nenoriu, kad žlugdytum savo karjerą.

Brensonas viso labo įsistebeilijo į lietaus plaunamą priekinį langą.

— Koks skirtumas? — po pauzės rūškanai ištarė. — Man niekas neberūpi.

Rojus Greisas mylėjo vyruką, augalotą, geranorišką, minkštaširdį žmogų-kalną. Su juo susipažino prieš keletą metų, kai Glenas tebuvo naujai iškeptas detektyvas konsteblis. Šiame įžvelgė tiek daug savo bruožų — veržlumą, ambicijas. Ir pagrindinę gero policininko savybę, tai yra aukštą emocinį intelektą. Nuo tada ėmė jį globoti. Tačiau dabar, byrant santuokai, detektyvas seržantas nebeįstengė savęs kontroliuoti ir pavojingai artinosi prie ribos, kurią peržengęs galėjo prarasti gebėjimą teisingai vertinti padėtį.

Beje, mažai trūko, kad Glenas pakenktų ir artimai jų draugystei. Pastaruosius mėnesius gyveno jo namuose, netoli Houvo pajūrio. Greisas tam neprieštaravo, nes pats iš esmės buvo persikraustęs pas Kleo, įsikūrusią sublokuotame name Šiaurinio Lauko rajone, centrinėje Braitono dalyje. Bet nesidžiaugė tuo, kad bičiulis kišo nagus prie vertingosios plokštelių kolekcijos ir amžinai kritikavo jo muzikinį skonį.

Pavyzdžiui, kaip dabar.

Stokodamas nuosavo automobilio, — prieš kelis mėnesius numylėtas „Alfa Romeo“ virto metalo laužu, o vaidai su draudimo kompanija tebesitęsė, — vyresnysis detektyvas turėjo naudotis policijos parko ištekliais, sudarytais vien iš mažučių „Ford“ ir „Hyundai Getz“. Visai neseniai įvaldė iš Kleo gautą Kalėdų dovaną — „iPod“ žaisliuką, kuris grojo muziką per bet kokio automobilio radijo sistemą, ir dabar, pakeliui į Krolį, bičiuliui demonstravo prietaiso galimybes.

— Kas čia? — netikėtai sukluso Glenas, kai vieną dainą pakeitė kita.

— Lora Marling.

Jis akimirką įtempė ausis.

— Baisiai neoriginali.

— O ką mėgdžioja?

Brensonas gūžtelėjo.

— Man ji patinka, — įžūliai rėžė Greisas.

Porą sekundžių jiedu klausėsi tylėdami, kol vyresnysis detektyvas pamatė laisvą vietą ir nuvairavo automobilį jos kryptimi.

— Tu seiliojies dėl vokaliscių, — pastebėjo Brensonas. — Va, kur tavo bėda.

— Šita man tikrai patinka, aišku?

— Esi apgailėtinas.

— Lorą Marling mėgsta ir Kleo, — atkirto Greisas. — Tie įrašai yra jos Kalėdų dovana. Gal perduoti Kleo, jog, tavo manymu, ji taip pat apgailėtina?

Masyvios, glotniaodės seržanto rankos šovė aukštyn.

— Ei, ei, stabdyk arklius!

— Būtent. Stabdyk!

— Pagarba, — tarė Brensonas, tačiau jo balsas skambėjo tyliai ir nelinksmai.

Visos trys policijos automobilių vietos buvo užimtos, bet per šventes laisvos erdvės netrūko. Greisas įsuko į tuščią tarpą, užgesino variklį ir jie išlipo laukan. Pilant lietui, abu nuskubėjo palei šoninę ligoninės sieną ir ją greitai apibėgo.

— Ar judu su Are kada nors ginčijotės dėl muzikos?

— Kodėl klausi? — pasiteiravo Brensonas.

— Man tiesiog įdomu.

Dauguma vietinio komplekso lankytojų nė nebūtų atkreipę dėmesio į nedidelį baltą ženklą su mėlynu užrašu CENTRAS „SATURNAS“, nukreiptą į niekuo neišsiskiriantį taką, kurio vieną pusę ribojo ligoninės siena, o kitą — krūmokšniai. Toks keliukas galėtų vesti šiukšlių konteinerių link.

Iš tiesų čia glaudėsi Seksualinės prievartos aukų centras, pirmasis Sasekse. Savo darbui pasišventęs, ne taip seniai policijos viršininko įsteigtas skyrius, kaip ir didžiuma kitų, išsibarsčiusių po Angliją, rodė smarkiai pasikeitusį elgesį su žagintojų aukomis. Greisas puikiai prisiminė nesenus laikus, kai prievartautoms, psichologinę traumą patyrusioms moterims tekdavo sukiotis policijos nuovadoje, kur jas dažnai apklausdavo ciniški vyrai. Apie įvykusias permainas bylojo ir šitas naujas centras.

Itin pažeidžiamą būseną išgyvenančias aukas prižiūrėjo kvalifikuoti tos pačios lyties pareigūnai ir psichologai — profesionalai, iš visų jėgų siekiantys jas paguosti ir nuraminti, bet kartu privalantys atlikti bjaurų darbą, kitaip tariant, atskleisti tiesą.

Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnai turėdavo susidoroti su vienu iš nemaloniausių dalykų — į aukas žiūrėti kaip į nusikaltimo vietą, nes jų drabužiai ir kūnai galėjo pateikti gyvybiškai svarbių įkalčių. Kiekvieną tyrimą lemdavo laikas. Nemažai išžagintų moterų laukdavo dienas, mėnesius ar net metus, kol ryždavosi prašyti policijos pagalbos, o daugelis išvis nepranešdavo apie užpuolimus, nes nenorėjo dar sykį pergyventi košmariškų potyrių.

Brensonas su Greisu nuskubėjo aplink juodą ratuotą atliekų konteinerį, užnugaryje paliko virtinę ne vietoje sustatytų kūgio formos kelio ženklų ir stabtelėjo prie įėjimo į pastatą. Vyresnysis detektyvas nuspaudė skambučio mygtuką, ir neilgai trukus durys prasivėrė. Kriminalistus vidun pakvietė etatinė centro darbuotoja, pažįstama, kurios vardas trumpam iškrito jam iš galvos.

— Laimingų Naujųjų metų, Rojau!

— Ir tau!

Jis pamatė, kad moteris žiūri į Gleną, ir suskato desperatiškai naršyti smegeninę, mėgindamas prisiminti vardą. Staiga prisiminė!

— Glenai, čia Brenda Kys — Brenda, tai detektyvas seržantas Glenas Brensonas, mano kolega iš Sunkių nusikaltimų skyriaus.

— Malonu susipažinti, detektyve seržante.

Brenda, apklausų specialistė, dirbo su seksualinės prievartos aukomis ir Braitone, ir kituose grafystės rajonuose — dar prieš atsidarant šiai įstaigai. Maloni moteris protingu veidu, trumpais rudais plaukais ir didžiuliais akiniais visuomet rengdavosi kukliai ir konservatyviai. Šiandien, pavyzdžiui, mūvėjo juodas plačias kelnes, vilkėjo palaidinukę ir džemperį su V formos iškirpte.

Net ir užsimerkęs nesunkiai suprastum, kad patekai į šiuolaikines apklausos patalpas, sau tarė Rojus Greisas. Jos kvepėjo naujais kilimais ir šviežiu dažų sluoksniu, o šiapus garsui nepralaidžių sienų tvyrojo slopi atmosfera. Čionykštę anfiladą sudarė labirintas kambarių uždarytomis pušinėmis durimis ir rusvai gelsva kilimine danga išklotas centrinis priimamasis. Ant kreminių sienų kabėjo įrėminti ryškūs meniški fotoatspaudai su galybę kartų regėtais Sasekso vaizdais — su paplūdimio būdelėmis prie Houvo pasivaikščiojimo tako, Kleitono malūnais, Braitono jūros tiltu. Interjero kūrėjai, be abejo, puoselėjo geriausius ketinimus, bet, rodės, persistengė siekdami, kad čia atvykusios aukos atsiribotų nuo išgyvento siaubo.

Detektyvai užsiregistravo, ir Brenda Kys išklojo naujausias žinias. Kol ji dudeno, koridoriuje atsilapojo vienos durys ir trijulės link palengva atkulniavo stambi, nuoširdžiai besišypsanti, uniformuota pareigūnė juodais trumpais plaukais, kurie taip stirksojo, lyg ji būtų kišusi pirštus į elektros lizdą.

— Konsteblė Rouland, sere, — prisistatė. — Vyresnysis detektyvas Greisas?

— Taip. Čia detektyvas seržantas Brensonas.

— Jas rasite pirmajame kabinete — pokalbis ką tik prasidėjo. Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnė, detektyvė konsteblė Vestmor, bendrauja su auka, detektyvas seržantas Robertsonas nuo jųdviejų nenuleidžia akių. Norėsite užsukti į stebėjimo kambarį?

— Mums abiem vietos užteks?

— Atnešiu dar vieną kėdę. Gal ko nors išgersite?

— Dėl kavos nužudyčiau, — atsakė Greisas. — Drumstos, be cukraus.

Brensonas paprašė dietinės kolos.

Jie nusekė įkandin konsteblės, traukdami koridoriumi praėjo pro „Medicininės apžiūros kambarį", „Posėdžių kambarį" ir pasiekė „Apklausos kambarį".

Už kelių žingsnių į priekį Rouland atvėrė niekaip nepažymėtas duris ir smuko per slenkstį. Ankštoje stebėjimo patalpoje atvykėliai išvydo siaurą baltą stalviršį, ant kurio rikiavosi kompiuteriai. Plokščiaekranis, prie sienos pritvirtintas monitorius demonstravo kameros filmuojamus, iš gretimo apklausos kabineto persiunčiamus kadrus. Už stalo sėdėjo detektyvas seržantas, pirmasis atvažiavęs į „Metropolio" viešbutį, berniokiškos išvaizdos, veik trisdešimtmetis vyras šviesiais, kone plikai skustais plaukais; priešais save jis buvo atsivertęs bloknotą ir pasistatęs vandens butelį atsuktu dangteliu. Pareigūno pečius dengė jam nepritinkantis švarkas, po apykakle pūpsojo milžiniškas tamsiai raudono kaklaraiščio mazgas, o drėgnas, blyškus veidas sakytum priklausė siaubingų pagirių nukankintam žmogui.

Greisas pristatė save su Glenu, ir jie prisėdo. Vyresnysis detektyvas įsitaisė ant kietos sukamosios kėdės, kurią konsteblė įstūmė į patalpą.

Ekranas rodė belangį kambarėlį su mėlynos spalvos sofa bei foteliu ir apskirtu, nemaža „Kleenex" nosinaičių dėže prislėgtu staliuku. Tamsiai pilkas kilimas atsidavė niauruma, sienos — nudažytos šaltu, balzganu atspalviu. Antroji vaizdo kamera su mikrofonu buvo sumontuota palubėje.

Baimės kupina auka, trisdešimties su viršum metų moteris baltu chalatu su išsiuvinėta ant krūtines monograma MV, kūprinosi ant sofos, rankomis apsivijusi diafragmą, bemaž susirietusi į kamuoliuką. Laibas kūno sudėjimas, patrauklus, tačiau išbalęs, nutekėjusio blakstienų tušo dryžiais ištepliotas veidas, ilgi, raudoni, šiuo metu sutaršyti plaukai.

Kitapus stalo sėdėjo detektyvė konsteblė Klerė Vestmor, Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnė, atkartojanti raudonplaukės povyzą, taip pat rankomis apsikabinusi krūtinę.

Per daugelį metų policija įvaldė apklausų metodus, kurie veiksmingiausiai padėdavo išgauti informaciją iš aukų ir liudininkų. Pirmasis principas susijęs su drabužiais. Nevalia rengtis blaškančiais subjekto dėmesį, tarkim, dryžuotais arba ryškiaspalviais apdarais. Vestmor į apklausą atėjo pasirinkusi deramus drabužius ir apavą: melsvus marškinėlius prasegta apykakle, tamsiai mėlyną džemperį V formos iškirpte, juodas kelnes ir juodus batus. Šviesius, pečius siekiančius, nuo veido atmestus plaukus buvo susirišusi gumele.

Pagal antrąjį principą aukoms arba liudininkams būtina suteikti dominuojančią padėtį, kad jie atsipalaiduotų, todėl nukentėjusioji moteris Nikola Teilor įsitaisė ant sofos, o detektyvė konsteblė pritūpė ant kėdės.

Atkartojimą galima vadinti klasikiniu apklausų metodu. Jeigu elgdavaisi kaip apklausiamieji, kartais žmonės taip nurimdavo, kad imdavo mėgdžioti juos šnekinančius pareigūnus. Tuomet pastarieji perimdavo pokalbio kontrolę, o su jais ryšį užmezgusios aukos atsiverdavo — arba, anot kvotėjų žargono, joms *atsirišdavo liežuvis.*

Kol Vestmor, bendraujanti švelnia liverpulietiška tarsena, lėtai ir meistriškai bandė išgauti atsakymus iš traumuotos tylios moters, Greisas bloknote greitosiomis užsirašė vieną kitą pastabą. Didelis procentas žaginimo aukų išgyvena potrauminio streso sindromą, o gebėjimą susitelkti riboja įaudrinta jų būsena. Paklusdama direktyvoms, Vestmor sumaniai stengėsi nukreipti pašnekesį naujausių potyrių link ir pamažu pereiti prie senesnių.

Kaip detektyvas, Greisas per daugelį metų dalyvavo galybėje apklausų kursų, iš kurių perprato tai, ką mėgdavo kartoti savo komandos nariams: blogų liudininkų nėra — yra tik prasti jų kalbintojai.

Detektyvė konsteblė Vestmor savo darbą akivaizdžiai išmanė.

— Nikola, žinau, kad jums labai sunku atkurti įvykius. Bet informacija padėtų susigaudyti, kas išties nutiko, ir rasti jūsų užpuoliką. Jūs neprivalote šnekėti šiandien, jeigu nenorite.

Moteris spitrijosi į priekį virpėdama, nepratardama nė žodžio, gręžydama rankas.

Greisas be galo ją užjautė.

Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnė taip pat suskato grąžyti rankas. Prabilo po pauzės:

— Kartu su draugėmis buvote atvykusi į Naujųjų metų pobūvį, surengtą „Metropolio“ viešbutyje, ar ne?

Tyla.

Moters skruostais ritosi ašaros.

— Ar galite dabar ką nors papasakoti?

Ji netikėtai papurtė galvą.

— Gerai. Jokių problemų, — užtikrino Klerė Vestmor. Po kelių akimirkų vėl išsižiojo: — Ar per pokylį daug išgėrėte?

Raudonplaukė vėl krestelėjo galvą.

— Vadinasi, girta nebuvote?

— Kodėl manote, kad buvau prisisiurbusi? — ūmai atrėžė ji.

Pareigūnė nusišypsojo.

— Na, šventiniais vakarais žmonės linkę labiau nei įprastai atsipalaiduoti. Pati prie alkoholio liečiuosi retai. Bet per Naujuosius metus dažniausiai nusitašau! Kada gi dar prisigerti, jei ne tada!

Nikola Teilor įbedė žvilgsnį į savo rankas.

— Štai, ką galvojate? — sumurmėjo. — Kad nusitašiau?

— Tenoriu jums pagelbėti. Jokių prielaidų nekeliu.

— Aš buvau visiškai blaiva, — su kartėliu pareiškė ji.

— Gerai.

Moters reakcija, teigiamas ženklas, pradžiugino Greisą.

— Nikola, neketinu jūsų smerkti. Tik siekiu tiksliai nustatyti, kas įvyko. Garbės žodis, aš suvokiu, kaip jums nelengva kalbėti apie tai, ką patyrėte, ir man maga padėti, kuo tik sugebėsiu. Bet iš pradžių privalau išsiaiškinti, kas konkrečiai atsitiko.

Tyla užsitęsė.

Brensonas atsigėrė kolos. Greisas sriubtelėjo kavos.

— Nikola, galime baigti pokalbį kada norėsite. Atidėsime jį iki rytojaus, jei taip pageidausite. Arba iki porytdienos. Ligi pasijusite geriau. Man terūpi jums pagelbėti.

Stojo dar viena ilga pauzė.

Staiga Nikola Teilor išpyškino žodį:

— Batai!

— Batai?

Ji vėl nuščiuvo.

— Jums patinka gražūs bateliai? — atsargiai pasiteiravo konsteblė Vestmor. Pašnekovei nesureagavus į klausimą, ji guviai pratęsė: — Dėl avalynės pati einu iš proto. Su vyru prieš Kalėdas skridau į Niujorką. Vos susilaikiau nenusipirkusi „Fendi" aulinukų — jie kainavo aštuonis šimtus penkiasdešimt dolerių!

— Manieji buvo „Mark Jacobs", — vos girdimai sukuždėjo Nikola Teilor.

— „Mark Jacobs"? Aš juos dievinu! — paskelbė detektyvė konsteblė. — Batus paėmė kartu su drabužiais?

Ir vėl pakibo tyla.

— Mane privertė kai ką su jais daryti, — pagaliau ištarė raudonplaukė.

— Ką? Pabandykite... nupasakoti.

Nikola vėl pravirko. Kūkčiodama išklojo visas šiurpias smulkmenas, bet kalbėjo lėtai, su ilgomis pauzėmis, per kurias stengdavosi susitvardyti arba duodavo valią emocijoms ir, užlieta pasišlykštėjimo bangos, imdavo žiaukčioti.

Stebėjimo kambaryje moters besiklausantis Glenas Brensonas atsisuko į kolegą ir sudrebėjo.

Greisas jam linktelėjo pasijutęs itin nejaukiai. Bet šiuo metu jo galvoje mintys sukosi verpetu. Vyresnysis detektyvas mąstė apie aklavietėn pakliuvusią, į dėžę įkištą ir ant grindų padėtą bylą, kurią vakar vartė. Mąstė apie 1997-uosius. Atkūrė datas. Nusikaltėlio veikimo būdą. *Modus operandi.* Tuometinių aukų parodymus — jų dalį neseniai skaitė iš naujo.

Kaip ir ryte, jo gyslas perliejo žiemiško vėjo gūsis.

1997

12

Gruodžio 26-oji, penktadienis

— Termometras sako: „Šįvakar“! — skaisčiai mėlynose Sendės akyse suspindo žiburėliai, kurie Rojų Greisą visada nuginkluodavo.

Jie kiurksojo priešais televizorių. „Kvaišų šeimynėlė švenčia Kalėdas“ su Čeviu Čeizu tapo savotišku ritualu, Kalėdų antrąjį vakarą tradiciškai žiūrimu filmu. Paprastai iš rodomų negandų idiotiškumo jis kvatodavo. Bet šiandien neišspaudė nė garso.

— Ei! — sušuko Sendė. — Ei, detektyve seržante! Ar kas yra namuose?

Jis palinksėjo sumaigydamas nuorūką peleninėje.

— Atleisk.

— Brangusis, tikiuosi, negalvoji apie darbą? O ne, tik ne šįvakar. Kalėdų normaliai neatšventėme, tad bent pasimėgaukime tuo, kas liko iš antrosios jų dienos. Išspauskime iš jos ką nors ypatinga.

— Taip, taip, žinau. Tiesiog...

— O, tas amžinas *tiesiog*...

— Nepyk. Turėjau bendrauti su šeima, kuriai neteko džiaugtis nei pirma, nei antra švenčių diena, supranti? Kalėdų naktį dukra atsisveikino su draugėmis, bet namuose nepasirodė. Tėvai kraustosi iš proto. Privalau jiems padėti kuo galiu. Privalau padėti jai.

— Nejaugi? Mergina turbūt barškinasi su kokiu nors klube sutiktu vyručiu.

— Ne. Taip elgtis jai nebūdinga.

— Velniai rautų, detektyve seržante Greisai! Pats sakei, jog kiekvienais metais artimieji praneša apie visą galybę dingusių žmonių. Minėjai, kad vien Jungtinėje Karalystėje kasmet prapuola du šimtai trisdešimt tūkstančių ir dauguma atsiranda per trisdešimt dienų!

— Kitaip nei vienuolika tūkstančių penki šimtai.

— Ir ką?

— Šiuo atveju mane kamuoja negera nuojauta.

— Suveikė faro uoslė?

— Aha.

Sendė paglostė jo šnerves.

— Tavo noselė, fare, man labai patinka! — ji pabučiavo vyrą. — Šiąnakt mums derėtų pasimylėti. Matavausi temperatūrą — jei neklystu, man prasideda ovuliacija.

Rojus Greisas nusišypsojo ir įsispigino žmonai į akis. Kai po darbo kolegos prisiliuobdavo bare, įrengtame antrame Braitono nuovados aukšte, arba aludėse, ir kalbos, kaip įprasta vyrų kompanijoje, pakrypdavo futbolo — kuriuo jis ne itin domėjosi — ar paukštyčių temomis, paaiškėdavo, kad pusę vyrukų merginos patraukdavo savo biustu, o kitą dalį sužavėdavo jų kojos. Greisas sąžiningai galėjo pasakyti, kad Sendė visų pirma jį užbūrė kerinčiomis žydromis akimis.

Jis gerai atsiminė pirmąjį susitikimą. Po Velykų praėjus kelioms dienoms. Tėvui ką tik buvo diagnozuota paskutinė storosios žarnos vėžio stadija, motinai — aptiktos krūties vėžio metastazės. Anuomet jis tarnavo Probacijos tarnybos pareigūnu ir jautėsi kaip niekad prislėgtas. Keletas kolegų pasiūlė apsilankyti šunų lenktynėse.

Rojus be didelio užsidegimo atvažiavo į Braitono ir Houvo greihaundų kinodromą, kur įsitaisė priešais dailią, vietoje nenustygstančią merginą. Porą minučių ji plepėjo su greta sėdinčiu vyruku, galop persisvėrė per stalą ir kreipėsi į Greisą:

— Man davė patarimą! Statyti reikia už šunį, prieš bėgimą atlikusį savo reikalus.

— Tai yra privalau stebėti, kuris išsituština?

— Koks nuovokumas! Jūs, ko gero, esate detektyvas?

— Dar ne. Bet vieną dieną tapsiu.

Taigi valgydamas krevečių užkandą jis nenuleido akių nuo kurtų, prieš pirmas lenktynes išrikiuojamų šalia starto barjero. Penktasis numeris stabtelėjo ir pritriedė nemažą krūvą. Panelė už jį pastatė penkinę, vos tik prisiartino totalizatorių prižiūrinti moteris, o pasirodyti užsimanęs Greisas pridėjo dešimtinę, nors vargiai galėjo sau leisti prarasti tiek pinigų. Šuo iki finišo nusigavo paskutinis, nuo laimėtojo atsilikęs per dvylika korpusų.

Jis pabučiavo Sendę per pirmąjį pasimatymą po trijų dienų, kai jiedu stovėjo tamsoje, po Braitono tiltu į jūrą, o fone šniokštė bangos.

— Tu man skolinga dešimtinę, — vėliau pasakė.

— Neblogas sandėris! — ji panaršė rankinuką, iškrapštė dešimt svarų ir kupiūrą užkišo Rojui už marškinių.

Jis nužvelgė Sendę, įsitaisiusią priešais televizorių. Žmona atrodė dar gražesnė nei tada, kai pirmąsyk ją išvydo. Greisas dievino jos veidą, kūno ir plaukų aromatus, humoro jausmą, skvarbų protą. Ir tai, kad į gyvenimą ji žiūrėdavo atsipalaidavusi. Be abejo, Sendė pyko, kad vyrui teko budėti per Kalėdas, bet suprato priežastis, nes linkėjo Rojui sėkmės.

Tai buvo jo svajonė. Jų svajonė.

Sučirškė telefonas.

Ji atsiliepė į skambutį, šaltai ištarė: „Taip, yra“, ir perdavė ragelį sutuoktiniui.

Greisas pasiklausė, ant kitos kalėdinio atviruko pusės mitriai užsirašė adresą.

— Būsiu po dešimties minučių.

Sendė tūžmingai į jį dėbtelėjo ir iš pakelio išpurtė cigaretę. Ekrane tebekvailiojo Čevis Čeizas.

— Dėl Dievo meilės, dabar *Kalėdų antroji diena!* Tau nė kiek nesinori padėti man mesti rūkyti, tiesa?

— Pasistengsiu grįžti kuo greičiau. Turiu pasikalbėti su liudininku. Sakosi matęs, kaip paryčiais vyriškis įstūmė merginą į furgoną.

— Kodėl negali su juo susitikti rytoj? — aikštingai išdrožė Sendė.

— Nes jaunos moters gyvybei gali grėsti pavojus, aišku?

Ji kreivai nusišypsojo.

— Ką gi, važiuok, detektyve seržante Greisai. Keliauk gelbėti prakeiktą pasaulį.

ŠIANDIENA

13

Sausio 1-oji, ketvirtadienis

— Šįvakar tu kažkoks išsiblaškęs. Gerai jautiesi, mielasis? — pasiteiravo Kleo.

Rojus Greisas sėdėjo ant vienos iš milžiniškų raudonų sofų svetainėje, kuri priklausė sublokuotam namui, stovinčiam perdarytų sandėlių komplekse, o ant jo drybsojo Hamfris, augantis ir sunkėjantis sulig kiekviena diena. Juodas šunytis patogiai glaudėsi prie detektyvo kelių ir vogčiomis tampė vilnonius dukslaus megztinio siūlus, tartum užsigeidęs išardyti drabužį anksčiau, nei šeimininkas ką nors pastebės. Planas veikė, nes Rojus taip susikaupęs skaitė operacijos „Hudinis" duomenis, kad net nematė, ką daro šuo.

Pirmąjį seksualinio smurto atvejį, vieną iš kelių, kuriuos tyrė operacijos „Hudinis" dalyviai, policija užregistravo 1997-ų spalio 15-ą. Vėlyvą vakarą siauroje Šiaurinio Lauko, Braitono rajono, gatvelėje buvo užpulta moteris. Nespėjus agresoriui nusmaukti apatinių aukos kelnaičių, jai į pagalbą atskubėjo šunį vedžiojantis praeivis. Vis dėlto nusikaltėlis paspruko nudžiovęs vieną batelį. Deja, jam labiau pasisekė antrąsyk. Baigiantis mėnesiui „Grand" viešbutyje įvyko Helovino pokylis, į jį atėjusią merginą koridoriuje sučiupo moterimi persirengęs vyras, o tenykščiai darbuotojai rado ją tiktai ryte — surištą, gulinčią užkimšta burna.

Susirangiusi ant priešingos sofos, apsigaubusi kupranugario vilnos benču ir juo prisidengusi juodomis vilnonėmis blauzdinėmis aptemptas kojas, Kleo skaitė tomelį apie senovės graikus — turėjo mokytis, nes Atvirajame universitete neakivaizdiniu būdu studijavo filosofiją. Ją supo kompiuteriu rinktų ir ranka prirašytų, geltonais lipniais lapeliais apklijuotų konspektų puslapiai. Šviesūs plaukai vis krito ant veido, ir Kleo kas porą minučių juos nusibraukdavo. Greisui visuomet patikdavo žiūrėti, kaip ji tai daro.

Per grotuvą skambėjo Ruario Džozefo kompaktinė plokštelė, užtildytas televizorius rodė Šoną Konerį, filme „Kamuolinis žaibas" tvirtai apglėbusį moterį. Po kalėdinių švenčių Kleo įjunko į karališkų krevečių „kormą", ir dabar abu laukė, kol bus pristatytas šio vakaro maistas — ketvirtas patiekalas su kariu per penkias dienas. Greisas tam neprieštaravo, bet šiandien nusprendė leisti savo organizmui pailsėti ir užsisakė paprastą „tandoori" vištieną.

Stalą slėgė viena iš Rojaus dovanų, įteiktų jai per Kalėdas — didžiulis rutulio formos akvariumas, pakeitęs senąjį, pernai sudaužytą įsibrovėlio. Šeimininkas, pramintas Žuvimi-2, staigiais trūkčiojančiais judesiais šmaižė po savo valdas, energingai tyrinėjo jūržoles ir miniatiūrinę, į vandenį nugrimzdusią senovės graikų šventyklą. Greta kėpsojo trijų knygų krūvelė, per šventes gauta iš Gleno Brensono. „100 patarimų vyrukui, kaip išgyventi nėštumą", „Būsimas tėvas", „Tu irgi laukies, dranguži!".

— Aha, puikiai, — pakėlęs akis jis vyptelėjo.

Kleo atsakė tuo pačiu, ir Greisą nelauktai perliejo toks stiprus palaimos bei ramybės pliūpsnis, kad jis užsigeidė sustabdyti laiką. Amžiams išsaugoti akimirką.

„Mieliau būčiau su tavimi" dainavo Ruaris Džozefas, sau pritardamas akustine gitara. O taip, dingtelėjo Greisui, tavo kompanija, brangioji Kleo, man yra geriausia iš visų.

Jam norėjosi likti ant sofos, žvilgsniu varstyti karštai mylimą moterį, nešiojančią jųdviejų kūdikį, ir niekada neapleisti šio kambario.

— Pirmąją Naujųjų metų dieną... — Kleo pakėlė stiklą ir nurijo vandens gurkšnelį, — ... tau derėtų liautis dirbus ir atsipūsti! Vėl gadintis nervus pradėsime nuo pirmadienio.

— Tik pažiūrėkit, kas kalba! Pati esi įnikusi į mokslus. Argi čia atsipalaidavimas?

— Taip! Aš mėgstu studijuoti. Ir nesijaučiu sunkiai plušanti. Tu savo ruožtu *dirbi*.

— Kam nors reikėtų pranešti nusikaltėliams, kad per valstybines šventes jiems draudžiama nusižengti įstatymui, — išsišiepė jis.

— Aha, ir įkalbėti senukus nemirti per Kalėdas. Nes taip elgtis antisocialu! Morgo darbuotojai taip pat turi teisę į atostogas!

— Kelis šiandien pristatė?

— Penkis. Vargšai nelaimėliai. Jei tiksliau, tris atvežė vakar.

— Ką gi, jiems užteko padorumo sulaukti Kalėdų.

— Bet pritrūko ryžto pasitikti kitus metus.

— Tikiuosi, aš asmeniškai nepasieksiu tokios gyvenimo stadijos, kai neberūpės ateinantys metai.

— Ar esi susipažinęs su Ernesto Hemingvėjaus kūryba? — paklausė ji.

Greisas krestelėjo galva nemaloniai aiškiai suvokdamas, koks jis neišprusęs, palyginti su Kleo. Į rankas knygą imdavo labai retai.

— Tai vienas iš mėgstamiausių mano rašytojų. Vieną dieną būtinai duosiu jį paskaityti. Hemingvėjus rašė: „Pasaulis laužo kiekvieną, ir po to daugelis tampa tik stipresni palaužtoje vietoje.“ Čia apie tave. Juk esi tvirtesnis nei anksčiau, ar ne?

— Viliuosi... nors kartais abejoju.

— Vyresnysis detektyve, dabar privalai būti kaip niekad stiprus. — Kleo paplekšnojo sau per pilvą. — Tavęs reikia mums abiem.

— O tu reikalinga negyvėliams, — atkirto Greisas.

— Kaip, beje, ir tu.

Gryna tiesa, niauriai pamanė jis, vėl užmesdamas akį į bylą. Daugumoje mėlynų ir žalių dėžių, sukrautų darbo kabinete, slypėjo aukos, kapuose lūkuriuojančios, kol vyresnysis detektyvas perduos teismui jas pražudžiusius nusikaltėlius.

Ar šiandieninė seksualinio smurto auka Nikola Teilor sulauks, kol jos prievartautojas atsidurs už grotų? O gal iš jos beliks pavardė ant plastikinės etiketės, prilipdytos prie bylos, kurios tyrimas pateko į aklavietę?

— Skaitau apie Periklį, graikų politiką, — tarė Kleo. — Jis nebuvo tikras filosofas, bet pasakė labai taiklius žodžius. „Po savęs žmogus palieka ne akmeniniuose paminkluose išraižytus įrašus, o tai, ką įaudžia į kitų gyvenimus.“ Štai viena iš gausybės priežasčių, kodėl tave myliu, vyresnysis detektyve Greisai. Į kitų gyvenimus tu įpinsi gerus dalykus.

— Aš stengiuos, — atsakė Rojus ir vėl nudūrė žvilgsnį į Batžmogio bylą.

— Vargšeli, tavo mintys lakioja kažkur kitur.

Jis patraukė pečiais.

— Atleisk. Tiesiog nepakenčiu žagintojų. Krolyje buvo ganėtinai šiurpu.

— Tu nepasakojai, ką pavyko išsiaiškinti.

— Nori išgirsti?

— Taip. Labai noriu. Man knieti perimti viską, ką sužinai apie pasaulį, kurį išvys mūsų kūdikis. Ką tas žmogus jai padarė?

Greisas nuo grindų stvėrė „Peroni“ alaus butelį ir vienu dideliu mauku jį ištuštino. Nors mielai būtų išgėręs dar, viso labo jį nuleido ir galvoje atgaivino rytinius įvykius.

— Nusikaltėlis privertė ją masturbuotis baltelio kulniuku. Prašmatniu dizainerio apavu. Lyg ir „Mark Joseph“.

— „Mark Jacobs“?

Rojus sulinksėjo.

— Taip, pavardė tokia. Tie aukštakulniai brangūs?

— Mes kalbame apie vieną iš aukščiausios klasės dizainerių. Taigi žagintojas mygo ją masturbuotis? Naudotis kulniuku kaip vibratoriumi?

— Būtent. O tu nusimanai apie batus? — truputėlį nustebęs paklausė jis.

Greisui patikdavo, kaip mylimoji rengdavosi, bet jiems vaikštinėjant kartu Kleo retai kada dairydavosi į batų arba madingų drabužių parduotuvių vitrinas. O Sendė nuolat į jas žiopsodavo, retsykiais varydama sutuoktinį iš proto.

— Rojau, brangusis, *visos* moterys *nusimano* apie batus. Jie įkūnija dalį mūsų moteriškumo. Apsiavusios nuostabius aukštakulnius jaučiamės seksualios! Žodžiu, jis stebėjo, kaip auka į save grūdo kulniuką?

— Smailų, šešių colių ilgio. Vertė jį kaišiotis, tuo metu pats glostėsi.

— Siaubas. Iškrypęs šunsnukis.

— Toliau — dar bjauriau.

— Dėstyk.

— Nusikaltėlis apvertė ją veidu žemyn ir įstūmė batelio kulną į išeinamąją angą. Aišku? Gal jau užteks?

— Bet nežagino? Ta prasme, kaip aš ją suprantu?

— O, į auką įsiskverbė, bet vėliau. Ir jam kilo sunkumų dėl erekcijos.

Kleo trumpam susimąstė. Po kelių sekundžių paklausė:

— Kodėl, Rojau? Kas skatina žmones taip siautėti?

Greisas gūžtelėjo.

— Popiet kalbėjau su psichologu. Bet jis neišklojo nieko, ko nebūčiau žinojęs. Svetimiems prievartautojams, — sprendžiant iš požymių, auką išties užpuolė nepažįstamas, — retai kada rūpi seksas. Tokius individus kursto neapykanta moterims ir troškimas jas užvaldyti.

— Tavo nuomone, tarp dabartinių įvykių ir Batžmogio bylos egzistuoja ryšys?

— Todėl ją ir skaitau. Visai įmanoma, kad čia tik sutapimas. Arba mieste atsirado mėgdžiotojas. O gal senų darbelių ėmėsi pradinis agresorius.

— Ką tu manai?

— Batžmogis panašiai smurtavo prieš kai kurias moteris. Jam taip pat kildavo erekcijos problemų. Ir visada pasisavindavo vieną aukos batelį.

— Taip atsitiko ir vakar?

— Ne, prievartautojas pasiėmė abu jos batus ir drabužius. Remdamiesi nukentėjusiosios pasakojimu galime spėti, kad ją užpuolė transvestitas.

— Vadinas, tam tikras skirtumas yra.

— Taip.

— Ką sako tavo instinktai? Tavoji faro uoslė?

— Išvadas daryti per anksti. Bet... — jis nutilo.

— Bet?

Greisas nukreipė akis į bylą.

14

Sausio 3-ioji, šeštadienis

Jei paprašytumėte žmones prisiminti, kur *konkrečiai* jie buvo ir ką veikė, kai išgirdo apie lėktuvus, Rugsėjo 11-ąją įsirėžusius į bokštus Dvynius, apie princesės Dianos mirtį, apie mirtiną šūvį į Džoną Lenoną arba, jeigu jie pagyvenę, apie Džono F. Kenedžio žmogžudystę Dalase, Teksaso valstijoje, tuos momentus daug kas atkurtų su menkiausiomis smulkmenomis.

Tik ne Roksė Pirs. Išskirtinių gyvenimo akimirkų ji sulaukdavo įsigijusi geidžiamus batelius. Galėjo tiksliai pasakyti, kas vyko pasaulyje tądien, kai nusipirko pirmuosius „Christian Louboutin". Pirmuosius „Salvatore Ferragamo". Pirmuosius „Manolo Blahnik".

Bet šiandien, stypčiojant pilka kilimine danga, išklota Braitono „Ritzy Shoes" parduotuvėje, visi jos spintoje nykstantys žvilgantys odiniai lobiai nublanko ir tapo nereikšmingi.

— O taip! O, Dieve, taip!

Roksė nužvelgė savo kulkšnis. Blyškias, nuo kraujagyslių nežymiai pamėlusias, per daug laibas ir kaulėtas. Nė iš tolo neprilygdamos gražiausioms kūno dalimis, jos sakytum transformavosi. Ir dabar, teko pripažinti, buvo nuostabios. Ploni juodi dirželiai apsivijo vieni kitus lyg atgiję, geidulingi, aistros sklidini paparčio lapai ir prigludo prie baltos odos, abipus išsišovusio kauliuko.

Tikras seksualumo įsikūnijimas.

Ji įsmeigė akis į veidrodį. Seksualumo įsikūnijimas stebeilijosi į ją! Dėl glotnių juodų plaukų ir pribloškiančios figūros neabejotinai atrodė jaunesnė nei moteris, po trijų mėnesių švęsianti trisdešimt septintąjį gimtadienį.

— Na, kokia jūsų nuomonė? — kreipėsi į pardavėją ir vėl įsispitrijo į savo atspindį. Į smailius kulniukus, išriestą padą, kerintį juodos odos blizgesį.

— Jie sukurti jums! — atsakė savimi pasitikinti trisdešimtmetė. — Garbės žodis, tinka kaip nulieti!

— Taip ir galvojau! — sucypė ji. — Jūs irgi taip manote?

Įsiaudrinusi Roksė į save patraukė kelių parduotuvėje apsilankiusių žmonių dėmesį. Pirmąjį naujų metų šeštadienį, prasidėjus antrajai kalėdinių išpardavimų savaitei ir kai kurių prekių kainoms dar labiau sumažėjus, miestą užplūdo gausūs nuolaidų medžiotojų būriai.

Neatsisuko tik vienas klientas. Iš pažiūros vidutinio amžiaus elegantiškai apsitaisiusi moteris ilgu tamsiu paltu ir prabangiais aukštakulniais auliniais. Nors atvertus aukštą jos džemperio apykaklę akiratyje būtų pasirodęs išdavikiškas Adomo obuolys.

Moteriškai apsirengęs vyras neatsigręžė, nes jis *jau* akimis rijo Roksę. Vogčiomis stebėjo nuo tada, kai ji nusprendė pasimatuoti tuos batelius.

— Džimis Ču visad pataiko į dešimtuką! — tarė pardavėja. — Puikiai žino, ką pasiūlyti.

— Jūs išties manote, kad batai man tinka? Jais nelengva vaikščioti.

Roksę kaustė dirglus nerimas. Keturi šimtai aštuoniasdešimt svarai buvo didelė suma, ypač dabar, kai programine įranga prekiaujančiai vyro kompanijai grėsė krachas, o jos pačios nedidukė viešųjų ryšių agentūra vos laikėsi vandens paviršiuje.

Bet juos įsigyti būtina!

Jei atvirai, už 485 svarus įmanoma gauti aibę dalykų.

Tačiau niekas nesuteiks tokio pasitenkinimo kaip šie bateliai!

Roksė nekantravo pasipuikuoti pirkiniu prieš drauges. Bet labiausiai geidavo juos apsiauti susitikdama su Janiu, neapsakomai seksualiu meilužiu, su kuriuo artimus ryšius palaikė vos šešias savaites. Aišku, ne pirmuoju meilužiu per dvylika santuokos metų, bet geriausiu, o taip. O taip!

Vien prisiminus Janį, jos veidą nutvieskė plati šypsena. Tuo pat metu širdį pervėrė skausmo dūris. Kai ką panašaus teko išgyventi du sykius, ir Roksė žinojo turėjusi pasimokyti iš savo potyrių. Kalėdas galima vadinti prasčiausiu metu meilės romanams. Darbovietės uždarytos, dauguma žmonių pasinėrę į šeimyninius reikalus. Pirsai neaugino vaikų — nė vienas jų nenorėjo, — bet per Kalėdų šventes ji buvo priversta lydėti sutuoktinį į Londonderį ir keturias paras praleisti su vyro šeima,

o paskui iš karto vykti į atokų Norfolko užkampį ir dar keturias dienas paviešėti pas savo gimdytojus, *senstančius bočius*, kaip juos praminė Dermotas.

Metų pabaigoje suplanuoto pasimatymo dieną Janis, kuriam priklausė du graikiški restoranai Braitone ir dar pora Verdinge bei Istborne, netikėtai išskrido į Atėnus aplankyti tėvo, nes šį pakirto širdies smūgis.

Jiedu ketino susitikti šiandien popiet — po Kūčių pirmąkart. Rodės, tarsi būtų prabėgęs visas mėnuo. Du mėnesiai. Metai. Amžinybė! Roksė jo ilgėjosi. Troško. Geidė.

Ji apsisprendė privalanti avėti batelius, vardan mylimojo.

Dėl pėdų Janis ėjo iš proto. Dievino nuauti jos batus, mėgautis šių aromatu, apuostyti, į šnerves įtraukti kvapą lyg ragaujant aukščiausios kokybės, išdidaus someljė pateiktą vyną. Gal šiandien norės, kad „Jimmy Choo" aukštakulnių ji nenusispirtų! Nuo tokios minties Roksė taip susijaudino, kad pavojingai sudrėko.

— Žinot, kas šauniausia? Jie dera tiek prie puošnios, tiek prie kuklios aprangos — tęsė pardavėja. — Puikiai tinka prie jūsų džinsų.

— Tikrai taip galvojate?

Koks idiotiškas klausimas. *Savaime suprantama*, kad pašnekovė taip galvojo. Ji sakytų tą patį, net jeigu klientė ateitų apsigaubusi sardinių galvų pilnu šiukšlių maišu.

Roksė mūvėjo aptemptus, madingai paplėšytus DKNY, nes, kaip tvirtino Janis, džinsai išryškindavo žavingą jos sėdimąją. Jis mėgdavo atsegti užtrauktuką, lėtai nutempti kelnes žemyn, savuoju sodriu balsu ir ryškiu akcentu dudenti, kad jaučiasi tartum lupdamas gardaus prisirpusio vaisiaus žievelę. Romantiški Janio plepalai nuteikdavo maloniai. Pastaruoju metu Dermotas nesigriebdavo jokių erotiškų veiksmų. Užuot ėmęsis įžanginių glamonių, atžygiuodavo per miegamąjį vienomis kojinėmis bei trumpikėmis ir porą sykių pagadindavo orą.

— Be jokių abejonių! — nuoširdžiai užtikrino pardavėja.

— Nuolaidos turbūt nesuteiksite? Batai neįtraukti į išpardavimą?

— Deja, ne. Jie yra iš naujų, ką tik gautų prekių asortimento.

— Kaip man nesiseka!

— Norėtumėt pamatyti prie batelių pritinkančią rankinę?

— Gal ne. Nedrįstu.

Bet pardavėja vis tiek ją parodė. Išvaizda — stačiai fantastiška. Pamačiusi derinį Roksė kaipmat padarė išvadą, kad be rankinuko aukštakulniams kažko trūko. Jeigu jo neįsigis, vėliau labai gailėsis.

Prekybos salone nestigo žmonių, o galvoje tesisuko mintys, kaip nuslėpti kvitą nuo Dermoto, todėl ji nekreipė dėmesio į aplinkinius, įskaitant ir „moterį", vilkinčią džemperį aukšta apykakle, netoliese tyrinėjančią batelių porą. Roksė nutarė, kad atsiųstą kreditinės kortelės ataskaitą nedelsdama sudegins. Galų gale čia jos pinigai, ar ne?

— Jūs esate mūsiškiame adresų sąraše, mem?

— Taip.

— Jei pasakytumėte pašto kodą, rasčiau jūsų duomenis.

Ji išvardijo skaičius, ir pardavėja juos surinko greta kasos įtaisytame kompiuteryje.

Roksės užnugaryje stovintis vyriškis kažką mitriai įvedė į elektroninę užrašų knygutę. Po kelių sekundžių prieš akis nušvito pirkėjos adresas. Tačiau jam nė nereikėjo žiūrėti į ekraną.

— Ponia Pirs, Drouvėjaus kelias 76?

— Teisingai.

— Gerai. Iš viso tūkstantis šimtas dvidešimt trys svarai. Kaip mokėsite?

Roksė padavė kreditinę kortelę.

Vyras moters drabužiais linguodamas klubais išniro iš parduotuvės. Po ilgų, užsitęsusių treniruočių demonstravo, kaip jam dingojos, gan seksualią eiseną. Aulinių kulnais stuksendamas per sausą šaltą šaligatvį, veikiai prasmego Skersgatvių kvartele kunkuliuojančioje pirkėjų masėje.

15

Sausio 3-ioji, šeštadienis

Per švenčių atoslūgį, lydintį Naujųjų metų sutiktuves, įsivyraudavo ramybė. Atostogos baigdavosi, ir žmonės labiau nei įprastai suplonėjusiomis kišenėmis grįždavo į darbus. Nieko keista, mąstė konsteblis Janas

Apertonas iš Braitono ir Houvo eismo priežiūros tarnybos, kad žvarbią sausio šeštadienio popietę miestas atrodė aptuštėjęs, nors išpardavimų sezonas buvo pačiame įkarštyje.

Kolega konsteblis Tonis Omotosas vairavo BMW universalą — atslenkančioje prieblandoje traukdamas pietų kryptimi apvažiavo Rotingdino tvenkinį, nuriedėjo į pajūrį ir prie šviesoforo pasuko dešinėn. Kėbulą talžė pietvakarių vėjas, tvoskiantis tiesiai nuo Anglų kanalo, arba, kitaip tariant, Lamanšo sąsiaurio. Laikrodyje tvieskė skaičiai 16.30. Jiedu dar sykį pralėks virš skardžių, pro Šv. Danstano namus akliems karo veteranams ir Rodino mokyklą aukštuomenės mergaitėms, tuomet vėl nukaks į pajūrio zoną, stabtelės savo bazėje, o ten įsijungę radijo stotelę gers arbatą ir lūkuriuos, kol baigsis pamaina.

Apertono nuomone, pasitaikydavo dienų, kai oras tarsi įsielektrindavo, ir tu neabejodavai, kad kažkas atsitiks. Bet šiandien jis nieko panašaus nejautė. Tik nekantravo grįžti namo pas žmoną ir vaikus, išvesti šunis pasivaikščioti, ramiai praleisti vakarą prie televizoriaus.

Pareigūnams kylant į kalną, kur leistinas greitis nuo 30 mylių per valandą padidėjo iki 50, išorine kelio juosta pro juos prašvilpė sportinis „Mazda MX-2“.

— Po velnių, gal vairuotojas aklas? — pratarė Tonis Omotosas.

Išvydę patrulį vairuotojai dažniausiai pristabdydavo ir nedaug kas drįsdavo lenkti jų automobilį, net jeigu tas burgzdavo keliolika mylių lėčiau nei leistina. Į mazdos vairą įsikibęs žmogus pavogė mašiną, buvo pusgalvis arba tiesiog nepamatė policininkų. Nors mėlynos, geltonos ir sidabrinės spalvų kvadratinio rašto ir žodžio POLICIJA, ant kiekvienos automobilio plokštumos užrašyto ryškiomis, šviesą atspindinčiomis raidėmis, sunku nepastebėti netgi prietemoje.

Užpakaliniai žibintai sparčiai tolo.

Omotosas iki dugno nuspaudė akceleratorių. Apertonas palinko į priekį, įjungė švyturėlius, sireną ir salone sumontuotą greičio matuoklį, tada patrūkčiojo saugos diržą, kad šis įsitemptų. Pats visuomet sudirgdavo, kai kolega leisdavosi persekioti pažeidėją.

Neilgai trukus pasivijęs mazdą, jie užfiksavo prasižengėlio greitį — 75 mylias per valandą, — kuris sumažėjo, vos tik automobilis nėrė šlaitu žemyn artėdamas prie žiedo. Bet paskui, didelei patrulių nuos-

tabai, išsukęs iš žiedinės sankryžos jis vėl padidino greitį. Prie skydelio pritvirtinta ANAS, kuri automatiškai nuskaitydavo priešais riedančios transporto priemonės numerį ir persiųsdavo informaciją į valstybinio licencijavimo sistemos kompiuterį, neišgavo jokio garso, vadinas, pranešimų apie automobilio vagystę policija negavo, o jo dokumentai buvo tvarkingi.

Šįkart matuoklio ekranėlis parodė 81 mylią per valandą.

— Laikas pokalbiui, — tarė Apertonas.

Kone prilipęs prie mazdos užpakalio dalies Omotosas sužybčiojo priekiniais žibintais. Tokiais momentais jie visada spėliodavo, kaip elgsis vairuotojas: mėgins sprukti ar paklausys sveiko proto balso ir sustos.

Stabdžių šviesos užsižiebė akimoju. Sumirksėjo posūkio signalas, ir mazda nuvažiavo į kelio pakraštį. Pro galinį langą patruliuojantys policininkai tematė vieną žmogų, moterį, nervingai žvilgčiojančią per petį.

Apertonas užčiaupė sireną, paliko mėlynus švyturėlius blykčioti ir įjungė raudonas avarines šviesas. Paskui išlipo laukan, dėl priešpriešinio vėjo gūsių pasviro pirmyn ir budriai saugodamasis kitų automobilių, kurie galėjo atūžti iš užnugario, prisiartino prie vairuotojos durelių.

Moteris perpus nuleido langą ir baugščiai pažiūrėjo į konsteblį. Neseniai persiritusi į penktą dešimtmetį, kaip jis spėjo, su kupeta garbanėlių, supančių griežtokų bruožų, bet gana simpatišką veidą. Lūpos padažytos negrabiai, blakstienų tušas nutekėjęs, tartum ji būtų verkusi.

— Atleiskit, pareigūne, — irzliu, žodžius šiek tiek suliejančiu balsu prabilo ji. — Regis, truputį viršijau greitį.

Apertonas nežymiai priklupo, siekdamas atsidurti kuo arčiau vairuotojos veido ir užuosti burnos kvapą. Nė nevertėjo stengtis. Jei dabar būtų uždegęs degtuką, jai pro lūpas, ko gero, būtų šovusi liepsna. Salone tvyrojo stiprus cigarečių dūmų tvaikas.

— Mem, gal jūsų regėjimas prastas?

— Ne... eee... ne. Akis tikrinausi neseniai. Jų būklė kone ideali.

— Mėgstate dideliu greičiu lenkti policijos automobilius?

— Prakeikimas, tikrai taip padariau? Aš jūsų nemačiau! Atleiskit. Ką tik vaidijausi su buvusiu vyru — mus sieja bendras verslas. Ir aš...

— Mem, jūs gėrėte?

— Tik taurę vyno... per pietus. Vieną taurelę.

Sprendžiant iš tvaiko, ji veikiau ištuštino visą butelį brendžio.

— Pareigūne, gal manęs pasigailėsite? — suprasti moters vogravimą sekėsi vis sunkiau. — Ratai man būtini, kad galėčiau tvarkyti verslo reikalus. Jau esu gavusi kelis baudos taškus.

Nenuostabu, sau tarė jis.

Vairuotoja atsisegė saugos diržą ir išsiropštė iš salono. Apertonas turėjo ištiesti ranką ir pristabdyti moterį, idant toji nenusvirduliuotų į kelio vidurį. Jai nė nereikia pūsti į alkoholio tikrintuvą, mąstė patrulis. Matuoklio rodmenys šastelėtų į padanges net ir tuo atveju, jeigu moteriškę nuo aparato skirtų dvidešimt jardų.

1979

16

Kovo 9-oji, penktadienis

— Džoni! — iš miegamojo užbliovė motina. — Raminkis! Netriukšmauk! Girdi mane?

Stovėdamas ant kėdės savo kambaryje, jis suėmė vieną iš vinučių, kurias spaudė lūpomis, įbedė ją į sieną ir plaktuku trenkė per galvutę. *Bum! Bum! Bum!*

— DŽONI, VELNIAI TAVE RAUTŲ, LIAUKIS GRIAUDĖJĘS! TUČTUOJAU! BAIK! — visa gerkle užstaugė ji.

Vienos nuo kitų nutolusios tapačiu atstumu ant grindų gulėjo vertingosios jo kolekcijos grandinėlės, kurios priklausė klozetams su aukštai iškeltais bakeliais. Iš viso penkiolika. Rado jas statybinių šiukšlių konteineriuose — išskyrus dvi, nudžiautas išvietėse.

Iš burnos jis išgriebė antrą vinį. Prispaudė prie sienos. Suskato kalti.

Pro tarpdurį įsiveržė motina, atsiduodanti „Shalimar“ kvepalais. Su juoda šilkine liemenėle, tinklinėmis kojinėmis, kurių gumelių kol kas neužsisegė, akį rėžiančiu makiažu ir gelsvu garbanotu, kiek šleivai užmaukšlintu peruku. Ji buvo įsispyrusi į vieną juodą batelį aukštu, smailiu kulnu, kitą laikė iškeltą rankoje tarytum ginklą.

— AR GIRDI MANE?

Nekreipdamas jokio dėmesio jis ėmė stuksenti plaktuku.

— PO ŠIMTS, GAL TU KURČIAS? DŽONI?

— Mano vardas — ne Džonis, — šumurmėjo jis neprakąsdamas dantų, kad neišbyrėtų vinys, tebebilsnodamas į sieną. — Aš esu *Vaikautas*. Privalau pakabinti savo grandinėles.

Gniaušdama batą už nosies ji suvarė smailų kulniuką sūnui į šlaunį. Tas cyptelėjo lyg rykštės paragavęs šuo, griuvo šonu ir drėbėsi ant grindų. Motina akimoju priklupo ir įniko jį talžyti aštriu kulno galu.

— Tu ne Vaikautas, o Džonis! Aišku? Džonis Keridžas.

Ji smogė dar kartą. Ir dar. Ir dar.

— Aš Vaikautas! Taip sakė daktaras!

— Idiote! Dėl tavęs pabėgo tėvas, o dabar varai iš proto ir mane!

— Daktaras užrašė „Vaikautas"!

— Savo sumautuose dokumentuose jis įrašė *Vaik. Aut. — vaikas autistas!* Štai kas tu esi. Apgailėtinas, niekam tikęs, suknistas vaikas autistas! Džonis Keridžas. Supratai?

— Aš Vaikautas!

Motinai užsimojus batu, jis susirietė į kamuoliuką. Jautė, kad po smūgio į veidą skruostas pasruvo krauju. Į šnerves traukė svaigų, tirštą jos kvepalų aromatą. Didelis jų butelis stovėjo ant tualetinio staliuko, ir kartą ji pareiškė sūnui apsirūpinusi prašmatniausiu parfumerijos gaminiu, kokį galėtų įsigyti moteris, taigi Džonis privalo džiaugtis, kad turi aukštos klasės motiną. Bet dabar šioji elgėsi anaiptol ne klasiškai.

Ji užsimojo vėl kirsti, bet tuo momentu čirkštelėjo laukujų durų skambutis.

— O, velnias! Matai, ką padarei? Dėl tavęs, kvaiša, vėluoju! — sustugo ir taip nuožmiai drožė per šlaunį, kad smailiu kulniuku perskrodė ploną jo kelnių džinsą. — Šūdas, šūdas, šūdas!

Motina išlėkė iš kambario.

— Įleisk jį. Tegul manęs palaukia apačioje! — rėksmingai įsakė ir įkandin savęs užtrenkė miegamojo duris.

Vaikautas krūpčiodamas iš skausmo pakilo nuo grindų, nuraišavo per slenkstį. Laiptatakiu, įrengtu sublokuotame dviaukščiame jų name Vaithoko gyvenamojo rajono pakraštyje, tyčia lipo lėtai. Kai pasiekė žemutinę pakopą, antrąkart atgijo durų skambutis.

— Įleisk jį! — pakartojo motina! — Žiūrėk, kad nenueitų šalin. Mums to reikia!

Berniukas, kurio veidu tekėjo kraujas, keliose vietose prasisunkęs ir pro marškinėlius bei džinsus, piktai nušlubčiojo iki durų ir nenoriai jas pravėrė.

Priešais stoviniavo prakaituojantis storulis jam nepritinkančiu pilku švarku. Vaikautas įsispoksojo į ateivį. Tas savo ruožtu išraudo nužvelgęs vaiką. Jis atpažino vyriškį, kuris čia lankėsi jau keletą sykių.

Vaikautas pasisuko į laiptus ir suriko:

— Mama! Tavęs dulkinti atėjo smirdalius, kurìo taip nemėgsti!

1997

17

Gruodžio 27-oji, šeštadienis

Reičelė virpėjo. Jos viduje sūkuriavo gilus, tamsus siaubo verpetas. Mąstyti trukdė kūną kaustanti žvarba. Burna perdžiūvo, alkio varstomas skrandis reikalavo vandens ir maisto. Ji nenutuokė, kiek dabar valandų: aplinkui viešpatavo aklina tamsa, todėl nepavyko nei įžiūrėti savo laikrodžio, nei atskirti paros meto.

Užpuolikas paliko ją mirti ar vis dėlto ketino sugrįžti? Ji privalėjo pasprukti. Kažkaip.

Įtempusi ausis mergina stengėsi įsiklausyti į eismo gausmą, galintį suteikti užuominų, diena dabar ar naktis, mėgino išgirsti kirus, kurie bylotų, kad jūra vis dar tyvuliuoja netoliese. Tačiau iš lauko atsklisdavo tiktai pavieniai tykūs sirenos kauksmai. Sulig kiekvienu širdyje užsiplieksdavo viltis. Gal policija ieško jos?

Juk ieško, ar ne?

Tėvai turėjo informuoti pareigūnus, kad dukra pradingo. Turėjo pranešti, kad ji nepasirodė per Kalėdų pietus. Rimtai nerimavo, be abejo. Gerai pažinodama savo gimdytojus Reičelė buvo tikra, kad abu mėgino prisibelsti į jos butą. Pati nenumanė, kiek laiko prabėgo nuo pagrobimo. Jau išaušo Kalėdų antroji diena? Dar kita?

Drebulys sustiprėjo, šaltis įsismelkė iki kaulų smegenų. Bent tiek

gerai, kad oda tebešiurpsta, pagalvojo ji. Prieš ketverius metus, baigusi mokslus, Prancūzijos kalnų kurorte sezoną plušėjo indų plovėja. Vieną popietę, siaučiant pūgai, japonas slidininkas nusprendė paskutiniu reisu užsikarti ant šlaito. Keltuvo prižiūrėtojai suklydo pamanę, kad visi poilsiautojai jau išlaipinti viršukalnėje ir suskaičiuoti, todėl įrenginį išjungė. Ryte, kai jį vėl paleido į darbą, ant kalvos keteros japonas užkilo negyvas, apledėjęs, nuogut nuogutėlis, išsišiepęs.

Niekas nesuprato, kodėl numirėlis plikas ir kodėl jis plačiai vypso. Vietinis slidininkų instruktorius, su kuriuo ji trumpam buvo užmezgusi meilės romaną, paaiškino, kad per lemtingąsias hipotermijos stadijas žmones apima haliucinacijos — jie įsivaizduoja kaistantys, todėl nusimeta visus drabužius.

Ką gi, teks kaip nors sušilti ir apsisaugoti nuo hipotermijos. Bet dėl apribotos judėjimo laisvės Reičelė tepajėgė ritinėtis ant patiesalo. Ėmė vartytis kairėn dešinėn. Nepaliaujamai. Tamsoje praradusi orientaciją, kartais priguldavo šonu ir po sekundės tėkšdavosi veidu į grindis, protarpiais vėl atsiversdavo ant nugaros.

Reikia iš čia ištrūkti. Kažkaip. Būtina. Kaip? O, Dieve, kaip?

Ji nepajėgė pakrutinti rankų ir kojų. Neįstengė sušukti. Nuogas kūnas nuėjo tokiais aštriais žąsies odos gūburėliais, kad, rodės, tarsi ją būtų smaigstę milijonai adatų.

Meldžiu, Viešpatie, padėk man.

Reičelė vėl pariedėjo ir įsirėžė į furgono sienelę. Kažkas nukrito išgaudamas griausmingą metalinį *žvanggggt*.

Staiga pasigirdo gurguliavimas.

Orą pasmardino šlykštus, gaižus tvaikas. Čia dyzelinas, galvą pervėrė mintis. Ir jis kliuksėjo. Kliukt... kliukt... kliukt.

Ji vėl pasirito. Dar sykį apsivertė. Ūmai veidu prisiplojo prie lipnaus dvokiančio skysčio, kuris nudegino akis ir išspaudė dar daugiau ašarų.

Bet dyzelinas, žinoma, tekėjo iš kanistro.

Jeigu jis sruvo į kabiną, vadinasi, atsisuko dangtelis. O bako kakliukas turėtų būti apskritas ir plonas. Mergina dar kartelį pasirideno, ir smirdančiomis, šlapiomis, slidžiomis grindimis kažkas nubildėjo.

Barkšt.... barkšt... žvanggggt.

Kanistrą pasisekė įspęsti į furgono šoną. Reičelė ėmė muistytis

aplink objektą, sugebėjo jį pakreipti — tol suko, kol metalinio indo kaklelis atsikišo išorėn. Tuomet prisiglaudė prie aštrių jo kraštų. Pajuto, kaip tie įsirėžia į kūną, įniko lėtai, bet visa jėga rangytis, ir staiga suvokė, kad bakelio ertmė nukrypo šalin.

Nedrįsk man krėsti kiaulysčių!

Ji raitėsi, kol kanistras vėl pasislinko, ir odą palietė nelygios kaklelio briaunos. Reičelė prie jų prigludo, iš pradžių švelniai, paskui stipriau, idant dyzelino talpykla nė nekrustelėtų. Tuomet suskato pamažu judėti dešinėn, kairėn, dešinėn, kairėn, ištisą amžinybę zulindama riešų pančius. Kol jie atsipalaidavo, tiesa, labai nežymiai.

Bet užtektinai, kad atgytų viltis.

Reičelė vis kraipėsi, trynėsi, brūžino rankas. Alsavo per nosį, įkvėpdama nuodingą, kvaitinančią dyzelinio kuro smarvę. Degaluose išmirko veidas, plaukai, visas kūnas.

Riešus varžantys gniaužtai atsileido dar truputį.

Ausis pasiekė metalo dundesys, ir ji suakmenėjo. *O ne, tik ne tai.* Regis, vėrėsi garažo durys. Reičelė nuvirto ant nugaros, sulaikė kvapą. Po kelių sekundžių prasidarė užpakalinės furgono durelės. Ją netikėtai apakino žibintuvėlio spindulys. Mergina mirksėdama spitrijosi į šviesą. Jautė jo žvilgsnį. Užvaldyta stingdančio siaubo svarstė, kokių veiksmų pagrobėjas imsis.

Jis nepratarė nė žodžio. Reičelė girdėjo sunkų šnopavimą. Bet ne savo. Bandė surikti, tačiau jokių garsų neišspaudė.

Vyriškis išjungė žibintą.

Furgono durys griausmingai užsivėrė. Dar vienas skardus trenksmas liudijo, kad jis veikiausiai uždarė ir garažą.

Tyla.

Kurį laiką ji klausėsi nebūdama tikra, kad užpuolikas išėjo. Po ilgai užsitęsusios pauzės vėl ėmė grumžti rankas į kanistro kaklelį. Jautė, kaip briaunos rėžia odą, bet dėl to nesuko galvos. Po kiekvieno brūkštelėjimo stiprėjo įsitikinimas, kad pančiai vis labiau atsileidžia.

ŠIANDIENA

18

Sausio 3-ioji, šeštadienis

Garis Starlingas su žmona Denize ilgiau nei dešimtmetį beveik kiekvieną šeštadienį lankydavosi „Kinijos sode". Mėgstamas staliukas stovėjo netoli laiptų, į dešinę nuo pagrindinės restorano dalies — staliukas, už kurio prieš dvylika metų Garis jai pasipiršo.

Turėklais atskirtas nuo likusios patalpos ploto, jis įgavo šiek tiek privatumo, ir kitiems klientams bent jau nereikėdavo klausytis dažnų vis smarkiau geriančios Denizės tiradų, dažniausiai nukreiptų prieš vyrą.

Ji prisisiurbdavo dar neišėjusi iš namų, ypač nuo tada, kai baruose uždraudė dūmyti; prieš nusvyruodama iki laukiančio taksi, išpliaupdavo didžiumą vyno butelio ir suplėšdavo keletą cigarečių, nors jis metų metus įkyriai ragino sutuoktinę mesti rūkyti. Restorano bare laukdama, kol atsilaisvins stalas, Denizė spėdavo susiversti vieną ar net du „Kosmopolito" koktelius.

Galų gale atsisėdusi ji pratrūkdavo reikšti nepasitenkinimą vyro ydomis. Kartais senomis, kartais naujomis. Nusiskundimų srautas nueidavo nuo Gario kaip nuo žąsies vanduo, jis išlikdavo ramus ir bejausmis, tokiu būdu dar stipriau įsiutindamas antrąją pusę. Vyrelis pamišęs dėl savitvardos, sakydavo Denizė bičiulėms. Ir dėl prakeiktos fizinės būklės.

Jiems kompaniją neretai palaikydavo Morisas ir Ula Stainai, taip

pat prisiekę gerėjai, seniai įpratę prie Denizės tiradų ir linkę su ja taikstytis. Beje, tųdviejų santykiai irgi nestokojo povandeninių srovių.

Pirmąjį šių metų šeštadienį Denizė, Morisas ir Ula buvo nusiteikę itin rimtai nusitašyti. Iš pagirių, kamavusių po Naujųjų metų sutiktuvių, kurias jie drauge šventė „Metropolio“ viešbutyje, beliko tolimi prisiminimai. Vis dėlto trijulė jautėsi mažumėlę pavargusi, ir Gario žmona sėdėjo sau nebūdingai prislopusi. Netgi gurkšnojo vandenį, nors, įprastomis aplinkybėmis, prie jo nesiliesdavo.

Jie ėmė doroti trečią „Sauvignon Blanc“ butelį. Pakeldama taurę Denizė spiginosi į sutuoktinį, kuris, numynęs laukan pašnekėti telefonu, žingsniavo atgal ir kišo mobilųjį į krūtinės kišenę.

Garis buvo smulkaus kūno sudėjimo, turėjo stropuolio veidą sukta mina, trumpus, juodus, tvarkingai sušukuotus, jau retėjančius ir žilstančius plaukus. Dėl apvalių, išsprogusių, po riestais antakiais įspraustų akių mokykloje gavo „Apuoko“ pravardę. Dabar, sulaukęs vidutinio amžiaus, pabalnojęs nosį berėmiais akinukais, virš dailių marškinių užsimetęs elegantišką švarką, pasirišęs ramių spalvų kaklaraištį, priminė mokslininką, ironiškai, iš aukšto stebintį pasaulį, sakytum šis įkūnytų jo laboratorijoje vykdytą, nelabai nusisekusį eksperimentą.

Priešingai nei vyras, Denizė, liekna blondinė smėlio laikrodžio figūra, — taip atrodžiusi, kai jiedu susipažino, — gerokai priaugo svorio. Kirpėjos pastangomis šviesius plaukus išlaikė, tačiau nuolatinis girtavimas padarė savo. Gario nuomone, kurios dėl savo perdėto santūrumo jis niekada neišsakydavo, be drabužių ji panėšėjo į glebną, išplerusią kiaulę.

— Lizė... mano sesuo, — atsiprašomu tonu paskelbė Garis ir atsisėdamas pridūrė: — Jau kelias valandas kiurkso policijos nuovadoje, nes ją sulaikė dėl vairavimo išgėrus. Tik pasitikslinau, ar Lizė matėsi su advokatu. Ir ar kas nors parveš ją namo.

— Toji kvaiša? — leptelėjo Denizė. — Kodėl taip pasielgė?

— Na, žinoma, prisidirbo tyčia, ar ne? — atkirto Garis. — Dėl Dievo meilės, atstok nuo jos! Ir pradžių Lizė kankinosi dėl pragariškos santuokos, o dabar turi ištverti pragariškas skyrybas su tuo šunsnukiu.

— Vargšelė, — tarė Ula.

— Jos kraujyje tebėra per daug alkoholio. Pareigūnai neleis jai sėstis prie vairo. Gal man nulėkti ir...

— Nedrįsk! — užprotestavo Denizė. — Tu irgi nesi blaivas.

— Jei vairuoji išgėręs, privalai būti velniškai atsargus, — sušvebeldžiavo Morisas. — Aš to nedaryčiau. Ir nė kiek neužjaučiu žmonių, kuriuos sučiumpa policija. — Jis pamatė, kad draugo veidas apniuko. — Aišku, išskyrus Lizę, — pridūrė nejaukiai nusišypsodamas.

Statydamas senelių prieglaudas Morisas uždirbo krūvas šlamančiųjų. Ula, švedų kilmės žmona, visa esybe įsitraukusi į kovą už gyvūnų teises, neseniai vadovavo Šorehamo uosto, pagrindinio Braitono uosto, blokadai, idant avys nebūtų eksportuojamos nežmoniškomis, jos įsitikinimu, sąlygomis. Garis atkreipė dėmesį, kad juodu vis mažiau kas sieja, o bendrumai ypač nunyko per pastaruosius porą metų.

Draugo vestuvėse Garis dalyvavo kaip vyriausiasis pabrolys. Anuomet slapta troško Ulos, klasikinės ilgakojės švedės linų spalvos plaukais. Tiesą sakant, geismas atslūgo ne taip jau seniai, kai ji liovėsi rūpintis savo išvaizda. Sustorėjo kaip ir jo žmona, ėmė rengtis motiniškai — nešioti beformes palaidines, avėti sandalus ir puoštis hipiškais juvelyriniais dirbiniais. Nūdien puikuodavosi išsitaršiusia šukuosena, o makiažo sluoksnis dengė jos veidą nelyginant karo spalvos.

— Žinai apie Kulidžo poveikį? — pasiteiravo Garis.

— Kas tai? — sukluso Morisas.

— Sykį Kalviną Kulidžą, JAV prezidentą, su žmona nuvežė aprodyti vištų ūkį. Fermeris susidrovėjo, kai gaidys puolė dulkinti vištą ponios Kulidž akivaizdoje. Jam atsiprašius, prezidento sutuoktinė paklausė, kiek kartų per dieną gaidys taip duodasi. Tuzinus, atsakė fermeris. Ji atsisuko į paukščių augintoją ir sušnibždėjo: „Gal pasakytumėte tai mano vyrui"?

Kol Morisas su Ula juokėsi, Garis trumpam nutilo. Denisė, kuri girdėjo istoriją anksčiau, klausėsi nutaisiusi šaltą, akmeninę išraišką.

Jis pratęsė:

— Šiek tiek vėliau Kulidžas pasidomėjo: „Ar gaidys visada užgriūva tą pačią vištą?" Fermeris atsakė: „Ne, pone prezidente, kaskart vis kitą." Kulidžas sukuždėjo vyrukui: „Gal pasakytumėte tai mano žmonai"?

Stainų pora tebekrizeno, kai padavėjas pristatė traškią antieną su blyneliais.

— Neblogas anekdotas! — pareiškė Morisas ir krūptelėjo, nes Ula jam spyrė po stalu.

— Tavo atveju pernelyg taiklus, — įgėlė ji.

Per daugelį metų Morisas prisipažino Gariui, kad buvo užmezgęs nemažai meilės romanų. Ula sugebėjo išaiškinti daugiau nei vieną.

— Gaidys bent pasidžiaugė normaliu seksu, — vyrui tarė Denizė, — o ne tom keistybėm, į kurias esi linkęs tu.

Garis nuleido repliką juokais ir pasistengė, kad jo veido kaukę iškreiptų nepermaldaujama šypsena. Nugrimzdę į nesmagią tylą visi laukė, kol ant stalo atsiras blynai, laiškiniai svogūnai, „Hoisin" padažas ir kol padavėjas supjaustys antį.

Kibęs į blynelius Morisas skubiai pakeitė temą.

— Na, Gari, kaip naujais metai einasi verslo reikalai? Manai, žmonės mažins išlaidas?

— Iš kur jam žinot? — įsiterpė Denizė. — Jis amžinai murkso prakeiktoje golfo aikštelėje.

— Suprantama, brangioji, — atšovė Garis. — Taip randu naujus klientus. Policijos užsakymus, pavyzdžiui, išsirūpinau per golfo partiją su pareigūnu.

Garis Starlingas pradėjo profesinį gyvenimą kaip signalizacijas instaliuojantis „Chubb Alarms" firmos elektrikas. Metęs darbą surizikavo įsteigti nuosavą bendrovę ir iš pradžių tenkinosi centrinėje Braitono dalyje išsinuomotu ankštu biuru. Pasirinko idealiai tinkamą laiką, nes kaip tik tada apsaugos verslas ėmė klestėti.

Jis naudojosi sėkmę garantuojančiu metodu. Kaip golfo klubo, „Apskritojo stalo" klubo, vėliau ir „Rotary" klubo narys stengdavosi nusisamdyti kiekvienam naujam pažįstamui. Keletą metų varstė duris, kol pagaliau jo „Sasekso apsaugos sistemos" ir gimininga įmonė „Sasekso nuotolinės priežiūros tarnyba" tapo vienos iš stambiausių Braitono kompanijų, siūlančių paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims.

— Atvirai kalbant, padėtis gana nebloga, — pasisukęs į bičiulį tarstelėjo Garis. — Mes išlaikome savo pozicijas. O kaip tavo verslas?

— Klesti! — atsakė Morisas. — Sunku patikėti, tiesa! — jis pakėlė taurę. — Ką gi, į sveikatą! Siūlau tostą už nuostabius metus. Gaila, De-

nize, kad prieš pat dvyliktą nakties nepavyko tavęs pasveikinti su Naujaisiais metais.

— Aha, atleisk. Nežinau, kas man nutiko. Matyt, kaltas šampano butelis, kurį mes ištuštinome persirengdami kambaryje.

— Kurį *tu* ištuštinai, — pataisė Garis.

— Vargšė, — tarė Ula.

— Nieko tokio, Garis atidirbo gerdamas už jus abu, ar ne, senas drauguži?

Jis vyptelėjo.

— Stengiaus kiek įmanydamas.

— Tai jau tikrai, — sutiko Ula. — Kaip reikiant nusitašei!

— Ei, ar matėt šiandieninį *Argus*? — į kitą temą netikėtai peršoko Morisas.

— Ne, dar neskaičiau, — atsakė Garis. — Kodėl klausi?

— Viešbutyje išprievartavo moterį! Kol mes linksminomės! Neįtikėtina!

— „Metropolio“ viešbutyje? — pasitikslino Denizė.

— Taip! Miegamajame! Įsivaizduoji?

— Puikumėlis. Malonu žinoti, kad rūpestingas vyrelis maukia kaip kiaulė, kol žmona viena guli lovoje, o laisvėje bastosi žagintojas.

— Ką rašo laikraštis? — pasiteiravo Garis, nuleidęs komentarą negirdom.

— Nedaug ką — tik kelias eilutes.

— Mielasis, neatrodyk toks kaltas. Juk tau stovėtų trumpiau nei spėtum iškrušti blusą, — paskelbė Denizė.

Morisas sutelkė dėmesį į valgomąsias lazdeles, kuriomis prigriebtus antienos kąsnius bandė perkelti ant blynelio.

— Nebent auka turėjo aukšta... oi! — suriko Denizė.

Garis po stalu užsimojo koja ir pašventino žmoną stipriu spyriu. Užtikdydamas ją.

1997

19

Gruodžio 27-oji, šeštadienis

Reičelei skausmas jau buvo nė motais. Desperatiškai linguojant pirmyn atgal, gremžiant pančius į aštriabriaunį degalų talpyklos kaklelį, nuo šalčio pastėro už nugaros surištos rankos. Paskuigalis nutirpo, kas porą sekundžių dešiniąją koją perskrosdavo mėšlungio dieglys. Bet ji pjovė nieko nepaisydama. Pjovė. Pjovė pasiryžusi bet kam.

Stiprybės suteikė ne kas kitas, o žūtbūtinis ryžtas. Begalinis troškimas pabėgti anksčiau nei atsibels grobikas. Gauti vandens. Pavalgyti. Išgirsti tėvų balsus ir pranešti, kad jai viskas gerai. Verkdama, plūsdama ašaromis, ji raitėsi, muistėsi, rangėsi, trynėsi į kanistrą kiek leido jėgos.

Riešus skiriantis tarpelis nežymiai praplatėjo, ir merginą perliejo džiaugsmo banga. Pančiai atsipalaidavo. Suskato remžti su dar didesniu užsidegimu, ir sulig kiekviena sekunde jie vis labiau atsileido.

Staiga Reičelė išvadavo rankas.

Tamsoje jas praskėtė, lyg negalėdama patikėti tokia įvykių eiga ir būgštaudama, kad jas vėl sukaustys raiščiai, o ji atsibus ir suvoks regėjusi iliuziją.

Dilbius raižė siaubingi sopuliai, bet Reičelei tai nerūpėjo. Galvoje milžinišku greičiu sukosi mintys.

Aš laisva.

Jis sugrįš.

Mano mobilusis. Kur mano mobilusis?

Telefonu reikėjo išsikviesti pagalbą. Nelaimei, ji nenumanė, kur esanti. Ar policija sugebėtų nustatyti mobiliojo koordinates ir taip rasti jo savininką? Vargu bau. Vadinasi, prieš išsmunkant pro duris ir susiorientuojant aplinkoje, pareigūnams tepavyktų pranešti, kad ją įgrūdo į furgoną, šiuo metu stovintį garaže, veikiausiai Braitono ir Houvo mieste.

Užpuolikas galėjo parsitrenkti bet kurią akimirką. Dabar derėtų išlaisvinti kojas. Ji apgraibė grindis ieškodama telefono, rankinuko, bet ko. Teužčiuopė glitų dvokiantį dyzeliną. Svirdama į priekį palietė plastikinę juostą, taip standžiai apvijusią kulkšnis, kad jos sluoksnis priminė gipsą. Tuomet kilstelėjo ranką, pasirengusi atsikimšti burną ir imti šauktis pagalbos.

Bet ar taip elgtis protinga?

Lūpas irgi dengė tvirtai priklijuota juostelė. Dyzelino nugleivintais pirštais Reičelė vargais negalais suėmė kraštą ir ją nuplėšė — taip skubėjo, kad nė nepaisė skausmo. Tada pamėgino įsitverti į kojas varžančios juostos kraštelį, bet drebančios rankos niekaip jo neaptiko.

Širdyje išsikerojo panika.

Privalau pabėgti.

Ji pabandė atsistoti, tačiau dėl surištų kojų neišlaikė pusiausvyros, šonu parvirto ant grindų ir kakta rėžėsi į kažkokį daiktą. Po sekundės pajuto, kaip į akį nusruveno skystis. Spėjo, kad kraujas. Šnarpšdama apsivertė, nugara atsirėmė į furgono sienelę, įsispyrė į kabinos pagrindą ir lėtai suskato keltis. Deja, pėdos nesiliovė slysčiojusios, nes dėl prakeikto dyzelino grindys virto čiuožykla.

Reičelė apgraibomis surado patiesalą, ant kurio gulėjo, pakišo jį po kojomis ir vėl ėmė stotis. Šįkart sėkmingiau. Ji kilo lėtai. Perpus atsitiesusi viršugalviu tvojosi į lubas. Aklinoje tamsoje prarado orientaciją ir su trenksmu vėl griuvo ant šono. Kažkoks objektas taip smarkiai kirto per akį, kad, rodės, sakytum ją būtų peršnioję plaktuku.

ŠIANDIENA

20

Sausio 3-ioji, šeštadienis

Virš prietaisų skydelio sudzingsėjo informacijos gaviklis. Garsas privertė krūptelėti Vaikautą, pastačiusį automobilį mokamoje vietoje ir sriūbčiojantį arbatos puodelį. Kurį turėjo išgerti 23.00. Pavėlavo dešimt minučių, nes įsigilinęs skaitė laikraštį.

Jo žvilgsnis nukrypo į ekraną. Dispečerio atsiųsta žinia skelbė:

„Kinijos sodo“ restor. Prestono g. 2 keleiv. Starlingai.
Kelion. tiksl. Rodino Vingio g.

„Kinijos sodo“ restoranas buvo už kampo. Kaip rasti kelionės tikslą, jis žinojo. Matė mintyse lygiai taip pat, kaip regėdavo kiekvieną Braitono ir Houvo gatvę ar būstą. Rodino Vingis driekėsi aukštai virš uolėtų pajūrio skardžių, į rytus nuo miesto. Ten stūksojo pavieniai, neblokuoti, įspūdingo dydžio namai, iš kurių atsiverdavo Prieplaukos rajono ir Anglų kanalo panoramos. Piniguočių namai.

Turtuolių, išgalinčių nusipirkti dailius batelius.

Priimdamas užsakymą Vaikautas nuspaudė patvirtinimo mygtuką, tada vėl ėmė gurkšnoti arbatą ir skaityti salone paliktą laikraštį.

Klientai dar nebus baigę doroti savo patiekalų. Žmonės, šeštadie-

nio vakarą kviečiantys taksi į centrinio Braitono restoraną, tikėdavosi, jog teks palaukti ne mažiau kaip penkiolika minučių. Be to, jis neįstengė susitureti pakartotinai akimis nepermetęs straipsnio apie moterį, kurią per Naujųjų metų sutiktuves išprievartavo „Metropolio" viešbutyje. Istorija prikaustė dėmesį.

Veidrodėliuose mirguliavo jūros tilto žiburėliai. Vaikautas viską išmanė apie tas švieseles. Kadaise ten dirbo mechaniku elektriku, priklausė atrakcionus eksploatuojančiai ir taisančiai komandai. Tačiau buvo atleistas. Dėl tos pačios priežasties, kuri jam visada kainuodavo darbą — nesusivaldė ir ant kai ko išliejo įsiūtį. Laimei, taksi keleiviai dar nė syko nesukurstė jam nežaboto pykčio, nors kartą teko išlėkti laukan ir apšaukti kitą, įžūliai į priekį užlindusį, vairuotoją.

Baigęs gerti arbatą jis nenoriai sulankstė laikraštį, įkišo puodelį į plastikinį maišelį greta termoso ir visa tai padėjo ant priekinės keleivio sėdynės.

— Sąrašas, — balsu ištarė ir mintyse atkūrė jo punktus.

Pirmiausia reikia padangose patikrinti slėgį. Tada užvesti variklį ir įjungti šviesas. Jokiu būdu ne atvirkščiai, nes, anot taksi savininko, jei akumuliatorius bus nusėdęs, žibintai gali išeikvoti energiją, ir jos pritrūks starteriui. Ypač dažnai taip atsitinka žiemą, kai maitinimo bloką veikia dideli krūviai. O dabar — žiema.

Kol variklis burzgė tuščiąja eiga, jis užmetė akį į degalų lygį. Trys ketvirčiai bako. Pažiūrėjo į alyvos slėgio matuoklį. Į termometrą. Vykdydamas nurodymus, salone palaikydavo dvidešimties laipsnių temperatūrą. Skaitmeniniai rodmenys bylojo, kad lauke tebuvo du laipsniai šilumos. Naktis šalta.

Aha.

Vaikautas žvilgtelėjo į veidrodėlius, įsitikino, kad saugos diržas užsegtas, parodė posūkį, išriedėjo į kelią ir sustojo prie sankryžos. Palaukęs, kol raudonas šviesoforo signalas užleis vietą žaliam, nuvairavo dešinėn, į Prestono gatvę, ir beveik iš karto sustingo prie šaligatvio krašto, netoli laukujų restorano durų.

Prie taksi prisiartino nuo kalvos nusvyravusi pora labai girtų, triukšmadarių tipo vyrukų, kurie bilstelėjo į langą ir paklausė, ar vairuotojas galėtų juos nuvežti į Koldiną. Ne, aš laukiu keleivių, atsakė jis.

Ir, tiems dviem nutolstant, paspėliojo, kokie klozetai įrengti jų namuose — su aukštai ar žemai įtvirtintais bakeliais. Staiga jis užsigeidė būtinai išsiaiškinti atsakymą. Jau ruošėsi šokti iš salono, prisivyti nusilakėlius ir jų paklausti, kai galiausiai atsivėrė restorano durys.

Per slenkstį žengė du žmonės. Laibas vyriškis, vilkintis tamsiu paltu, šaliku apsivyniojęs kaklą, ir už jo besilaikanti, ant aukštakulnių sverdinti moteris; susidarė įspūdis, kad ji bemat parvirstų, jei tik atitrauktų rankas nuo palydovo. Ir, sprendžiant iš smailių kulniukų, kristų ilgai.

Kokie gražūs kulnai. Kokie dailūs bateliai.

Ir jis turėjo poros adresą! Gera žinoti, kur gyvena moterys, avinčios žavingus aukštakulnius.

Aha.

Vaikautas nuleido langą. Nenorėjo, kad vyriškis stuksentų į stiklą. Jam nepatikdavo, kai žmonės belsdavosi.

— Taksi Starlingams? — paklausė vyras.

— Rodino Vingio gatvė? — atsakė vairuotojas.

— Taip, mūsiškė!

Jiedu įsitaisė ant užpakalinės sėdynės.

— Rodino Vingis šeši septyni, — tarė vyras.

— Rodino Vingis šeši septyni, — aidu atsiliepė Vaikautas. Jam liepė visada aiškiai pakartoti adresą.

Salone pakibo alkoholio tvaikas ir kvepalų aromatas. „Shalimar" kvepalų, kuriuos jis bemat atpažino. Vaikystėje užuosdavo juos, sklindančius nuo motinos. Atsigręžė į moterį.

— Šaunūs bateliai, — pastebėjo. — „Bruno Magli".

— Tšš-aip, — išvebleno ji.

— Ketvirtas dydis.

— Kas tu, gal batų ekspertas? — rūgščiai pasidomėjo moteriškė.

Taksistas per veidrodėlį nužvelgė keleivės veidą. Nepanašu, kad ji gerai praleido vakarą. Arba kad buvo malonus žmogus. Vyras sėdėjo užsimerkęs.

— Batai, — pasakė Vaikautas. — Aha.

1997

21

Gruodžio 27-oji, šeštadienis

Reičelė krūptelėjo atsipeikėdama. Galva tvinkčiojo. Vieną negailestingą akimirką ji galvojo esanti namuose, gulinti savo lovoje, manė, kad smilkiniai pulsuoja dėl klaikių pagirių. Bet po sekundės suvokė, kad kūnas prisiplojęs prie kietų metalinių grindų. Prie patiesalo. Įkvėpė degalų smarvę. Tikrovei išlaužus uždarus sąmonės vartus, visiškai išsibudino ir pajuto slegiantį, širdį raižantį siaubą.

Velniškai maudė dešiniąją akį. Dieve, kokia kančia. Kiek laiko taip pratysota? Pagrobėjas galėjo grįžti bet kuriuo metu ir pamatyti, kad auka išvadavo riešus. Rankas vėl apvyniotų lipnia juosta ir, ko gero, ją nubaustų. Reikia nedelsiant išlaisvinti kojas ir sprukti, kol dar įmanoma.

Viešpatie, padėk man.

Lūpos taip sukepo, kad mėginant jas pakrutinti odelė skausmingai įtrūko. Liežuvis tartum virto į burną įkištu apnašų rutuliuku. Reičelė pasiklausė siekdama įsitikinti, jog tebėra viena. Išgirdo tolimą sirenų gausmą ir su menkute, nežymia viltimi vėl pasvarstė, ar tik jos nesidairo policija.

Bet kaip pareigūnai sugebėtų ją rasti šioje vietoje?

Mergina apsivertė, prigludo prie furgono šono, rankomis pasiremdama į grindis atsisėdo ir nagais įniko rakinėti kulkšnis supančiojusią

juostą. Slidžiame, dyzeliniu kuru išterliotame paviršiuje bandė aptikti jos kraštą. Galų gale užčiuopė ir lėtai, atsargiai ėmė knibinėti, kol nudraskė per visą plotį. Šaižių dryksnių serijomis suskato plėšti juostelę. Ir krūptelėjo iš skausmo, kai nuo odos atlupo paskutinį jos sluoksnį.

Reičelė griebė permirkusią paklotę, atsistojo, patampė ir patrynė kojas, idant atslūgtų tirpulys, vangiai nuklupčiojo į užpakalinę furgono dalį ir staiga suriko, nes plika pėda užmynė aštrų daiktą — veržlę arba sraigtelį. Apgraibomis paieškojo durų rankenos. Prisilietė prie statmeno metalinio strypo, perbraukė jį pirštais ir galiausiai pasiekė rankenėlę. Pastangos šią nulenkti žemyn nedavė jokių rezultatų. Ji nepajudėjo iš vietos ir stumiama viršun.

Furgonas užrakintas, apimta nevilties pagalvojo Reičelė. Apsisuko, nusigavo į priekį, — metalinėje, į olą panašioje kabinoje aidėjo tankus, gergždantis jos alsavimas, — nerangiai persiropštė per keleivio sėdynės atkaltę ir smiliumi braukdama palangę rado užrakto kaištelį. Kaip įmanydama stipriau suėmė jį gličiais pirštais ir timptelėjo.

Dideliam palengvėjimui, kaištis lengvai šoko aukštyn.

Ji apčiuopė rankeną, patraukė į save, visu kūnu plojos į duris ir joms atsivėrus, — tuo pat metu įsijungus vidinėms furgono lemputėms, — vos neparpuolė ant betoninių grindų.

Blausioje šviesoje Reičelė apžiūrėjo savo kalėjimą. Nieko įdomaus neišvydo. Tik prie plikos sienos pritvirtintus kabliukus, ant jų kybantį vieną kitą įrankį. Padangą. Ji čiupo užtiesalą ir nubėgo palei furgono šoną jausdama, kaip iš baimės daužosi širdis, artėdama prie garažo išėjimo. Medžiaga už kažko užsikabino, ir, jai sutrūkčiojus audiniu, ant grindų trankiai nuvirto keletas metalinių daiktų. Mergina susigūžė, bet vėl nulėkė pirmyn ir prisigretino prie pakeliamų, ties lubomis sustumiamų durų. Įsikibo į dvipusę rankeną, įstatytą viduryje, laidais prijungtą prie viršdurio mechanizmo. Bandė sukti į dešinę, paskui į kairę, bet ji nė nekrustelėjo. Garažas tikriausiai užšautas iš lauko, sumojo. Apimta stiprėjančios panikos, stvėrė laidą, tačiau dėl slidžių pirštų neįstengė jo patimpčioti.

Nepaisydama skausmo, Reičelė pečiu kirto per duris. Nieko nepešė. Iš baimės ir nevilties apsiašarojo, vėl tėškėsi į užtvarą. Nugriaudėjo metalinis, aidintis *buuummmmm.*

Žiebė trečią kartą.

Ketvirtą.

Meldžiu, Dieve, lai kas nors mane išgirsta. Prašau, Viešpatie. Prašau.

Durys ūmai pakilo aukštyn, išgąsdindamos kalinę, kone nublokšdamos ją ant nugaros.

Pagrobėjas stoviniavo ryškiai, atšiauriai apšviestoje gatvėje ir savo auką varstė smalsiu žvilgsniu.

Siaubo kaustoma Reičelė irgi įsistebeilijo į vyriškį. Pašaudė akimis, desperatiškai vildamasi įžiūrėti kokius nors praeivius, svarstydama, ar rastų savyje jėgų pro jį prašokti ir pasprukti. Bet tokios progos nesulaukė, nes užpuolikas kumščiu pylė jai į pasmakrę; po galingo smūgio galva šastelėjo atgal ir trenkėsi į furgoną.

22

Gruodžio 29-oji, pirmadienis

Detektyvas seržantas Rojus Greisas nustebo pamatęs, kiek žmonių gruodžio rytą atvyko į Braitono policijos nuovadą Džono gatvėje ir susigrūdo viršutinio aukšto posėdžių salėje. Lauke tvyrojo žvarba, bet kambaryje buvo tvanku.

Pražuvėliai niekada nepatraukdavo daug dėmesio, bet tokiu metų laiku stigdavo naujienų. Per Kalėdų šventes ir Naujųjų metų sutiktuves skiriantį laikotarpį pirmieji laikraščių puslapiai gąsdino skaitytojus paukščių gripo epidemija Honkonge.

Tačiau žinia apie seriją prievartavimų, įvykdytų per pastaruosius kelis mėnesius, ir dingusią jauną moterį Reičelę Rajan užvaldė ir vietinės, ir šalies spaudos bei televizijos vaizduotę. *Argus*, be abejo, smaginosi, nes Braitonui besiruošiant palydėti senus metus laisvėje tebesišlaistė Batžmogis.

Ankštoje belangėje patalpoje visas sėdimas ir stovimas vietas užėmė laikraštininkai su radijo bei televizijos laidų reporteriais. Kaip pridera apsirengęs Greisas žvelgė į atvykėlius iš už stalo ant pakylos, greta

jo buvo įsitaisę uniformuotas vyriausiasis inspektorius Džekas Skeritas, nuo kurio trenkė pypkės tabako dūmais, ir policijos atstovas spaudai Tonis Longas. Mėlyną lentą trijulei už nugaros papildė Sasekso policijos herbas ir smarkiai išdidinta Reičelės Rajan nuotrauka, stalviršį dengė mikrofonai ir diktofonai. Nuo jo nutįsę kabeliai driekėsi iki vaizdo kamerų, priklausančių BBC „Pietų naujienų" laidai ir „Meridian" televizijos kanalui.

Spragsint fotoaparatams ir nepaliaujamai tvyksint blykstėms, Skeritas pristatė kolegas ir savuoju šiurkštoku balsu ėmė skaityti parengtą pranešimą.

— Kalėdų naktį dingo dvidešimt dvejų metų Braitono gyventoja, panelė Reičelė Rajan, kurios šeima kreipėsi į policiją, kai ji nepasirodė per Kalėdų pietus. Nuo tada iš jos negauta jokių žinių. Tėvai patikino, jog taip elgtis dukrai visiškai nebūdinga. Mes sunerimę dėl jaunos moters saugumo, todėl prašome panelės Rajan arba bet kurio ką nors apie ją žinančio asmens kuo skubiau paskambinti į Braitono centrinę policijos nuovadą ir susisiekti su nusikaltimų tyrimo kabinetu.

Pirmasis išsižiojo akiniuotas, plinkantis, atkaklumu garsėjantis, apie nusikaltimus rašantis reporteris iš *Argus* laikraščio Filas Milsas, kuris apsigaubęs tamsiu švarku kūprinosi virš bloknoto:

— Vyriausiasis inspektoriau, ar Braitono policija įtaria, kad jaunos moters dingimas sietinas su operacija „Hudinis" ir žagintoju, pravarde Batžmogis?

Tiek Skeritui, tiek Greisui klausimas pakurstė nebylų įniršį. Taip, policija praminė jį Batžmogiu, bet prievartautojo *modus operandi*, kaip įprastai, slėpė nuo visuomenės, idant atsijotų laiko gaišintojus, kurie prisipažindavo esantys kalti arba aiškindavo, neva turį informacijos apie nusikaltėlį. Greisas matė, kad vyriausiasis inspektorius svarsto, ar išsiginti pravardės. Galop tvirtai nusprendė, jog dabar, kai ji išniro viešumon, teks su tuo susitaikyti.

— Taip manyti nėra jokio pagrindo, — atžariai, nesismulkindamas tarė jis.

Džeką Skeritą, uolų Kriminalinio skyriaus darbuotoją, kolegos mėgo. Ryžtingas, tiesmukas, dalykiškas, veik dvidešimt metų teisėtvarkos pajėgose tarnaujantis faras buvo liauno sudėjimo ir kariškos laiky-

senos, turėjo griežtų bruožų veidą, virš kurio rudavo glotnūs trumpai pakirpti plaukai. Greisui jis buvo simpatiškas, bet viršininko akivaizdoje jautėsi nedrąsiai, nes Skeritas aršiai spausdavo pavaldinius ir į klaidas nežiūrėdavo pro pirštus. Tačiau Rojus daug ko iš jo išmoko. Podraug vylėsi, kad vieną dieną taps tokiu pat geru detektyvu.

Ranką bemat pakėlė viena žurnalistė.

— Vyriausiasis inspektoriau, ar galite išsamiau paaiškinti, apie kokį Batžmogį kalbate?

— Mūsų nuomone, pastaruosius keletą mėnesių Braitone moteris medžiojantis nusikaltėlis demonstruoja nenormalų susidomėjimą moteriškais batais. Tai viena iš gausybės mūsų tyrimo krypčių.

— Anksčiau viešai jos neminėjote.

— Ne, — patvirtino Skeritas. — Kaip jau sakiau, šioji tyrimo kryptis tėra viena iš daugelio.

Milsas akimoju įsiterpė:

— Dvi draugės, su kuriomis Reičelė praleido Kūčių vakarą mieste, teigia, kad ji apsėsta batų ir šiems aukoja neproporcingai didelę savo pajamų dalį. Kiek suprantu, Batžmogis konkrečiai taikosi į moteris, avinčias *modelinius* batelius.

— Kūčių vakarą, prieš išeidama į miestą, be abejo, puošėsi kiekviena Braitono ir Houvo panelė, — atkirto Skeritas. — Aš kartoju: dabartinėje tyrimo stadijoje nėra pagrindo manyti, kad byloje egzistuoja sąsajos su vadinamojo Batžmogio prievartavimais.

Aukštyn šovė Greisui nepažįstamos reporterės ranka. Vyriausiasis inspektorius jai linktelėjo.

— Reičelės Rajan paieškai skyrėte operacijos „Saulėlydis“ pavadinimą. Sprendimas pradėti oficialią operaciją liudija, kad įvykį vertinate rimčiau nei kitus žmonių dingimo atvejus. Tiesa?

— Mes kruopščiai ieškome visų be žinios prapuolusių asmenų. Bet šitam incidentui suteikėme galimo sunkaus nusikaltimo statusą.

Ranką iškėlė vietinės radijo stoties korespondentas.

— Vyriausiasis inspektoriau, ar ieškodami Batžmogio jau aptikote kokius pėdsakus?

— Kaip minėjau, dabartiniame etape esame sutelkę dėmesį į keletą

tyrimo krypčių. Prie bendrų pastangų svariai prisideda mums skambinantys piliečiai, kurių pranešimus nagrinėja mano komanda.

— Bet apie areštą kalbėti dar anksti?

— Taip. Kol kas.

Greisui matytas žurnalistas, neetatinis kelių šalies laikraščių reporteris, sumostagavo ranka.

— Kokių veiksmų Braitono policija imasi ieškodama Reičelės Rajan?

— Į paiešką įtraukti keturiasdešimt du pareigūnai lankosi kiekviename panelės Rajan gyvenamojo rajono būste ir prie kelio, kuriuo, mūsų manymu, ji ėjo namo. Tikriname ten esančius garažus, sandėlius, apleistus pastatus. Mums labai pagelbėjo Kemptaune, netoli jos darbovietės, gyvenantis liudininkas, kuris tvirtina matęs, kaip Kalėdų naktį kažkas įstūmė merginą į baltą furgoną.

Skeritas trumpam nutilo, pervėrė žurnalistą tiriančiu žvilgsniu, tartum jį laikydamas įtariamuoju, ir vėl kreipėsi į susirinkusiuosius:

— Deja, transporto priemonės numerį nustatėme tik iš dalies, ir dabar jos dairomės, betragintume žmones, Kūčių vakarą arba ankstyvą Kalėdų rytą galbūt pastebėjusius baltą furgoną Rytinės Terasos gatvėje, susisiekti su mumis. Pokalbio pabaigoje pasakysiu telefono numerį, kuriuo galima paskambinti į nusikaltimų tyrimo kabinetą. Beje, laukiame žinių iš visų, regėjusių ją pakeliui namo.

Skeritas dūrė pirštu į ekraną su Reičelės Rajan nuotraukomis, gautomis iš jos tėvų. Patapšnojo savo kišenę, lyg norėdamas įsitikinti, kad jo pypkė niekur nepranyko, ir pratęsė:

— Reičelė dėvėjo mini sijonėlį, vilkėjo juodą vidutinio ilgio paltą, avėjo juodus lakinius aukštakulnius. Mes siekiame išsiaiškinti tikslų dingusios moters maršrutą — nuo antros nakties, kai paskutinį kartą ją matė taksi laukiančių žmonių eilėje.

Trumpą, storą pirštą apkramtytu nagu kilstelėjo žemaūgis, apkūnus vyras išsitaršiusia, didžiąją veido dalį pridengiančia barzda.

— Vyriausiasis inspektoriau, ar Batžmogio byloje atsirado įtariamųjų?

— Šiuo momentu tegaliu pasakyti, kad tikriname mums pateiktą vertingą informaciją ir esame dėkingi visuomenei už reakciją.

Storulis skubiai pridūrė:

— Dėl Reičelės Rajan pradėtas tyrimas nedera su policijos strategija. Į pranešimus apie prapuolusį asmenį šiaip jau žaibiškai nereaguojate. Ar aš teisus spėdamas, kad, jūsų nuomone, jos dingimas gali būti susijęs su Batžmogiu, su operacija „Hudinis", net jeigu atvirai to neskelbiate?

— Ne, neteisus, — atšovė Skeritas.

Ranką pakėlė žurnalistė:

— Vyriausiasis inspektoriau, papasakokite, į kokias kitas tyrimo kryptis susitelkėte ieškodami Reičelės Rajan?

Jis atsisuko į Rojų Greisą.

— Trečiadienį, septintą vakaro, mano bendradarbis detektyvas seržantas Greisas bandys atkurti Reičelės kelionę namo, bent jau tuos epizodus, dėl kurių bemaž nekyla klausimų.

— Ar tai reiškia, kad ligi tol nesitikite jos aptikti? — sukluso Filas Milsas.

— Reiškia tai, ką pasakiau, — atrėžė Skeritas, kuriam ne kartą teko vaidytis su *Argus* reporteriu, ir linktelėjo kolegai.

Rojus Greisas, anksčiau niekada nešnekėjęs per spaudos konferenciją, staiga velniškai sudirgo.

— Viena iš mūsų konsteblių, ūgiu ir sudėjimu beveik nesiskirianti nuo Reičelės Rajan, apsirengs panašiai ir pėsčiomis įveiks kelią, kuriuo mergina greičiausiai ėjo tąnakt — arba paryčiais — kai dingo. Mes prašome žmonių, Kalėdų naktį vaikštinėjusių po miestą, atkurti matytas detales. Galbūt jiems pavyktų ką nors prisiminti.

Detektyvas seržantas baigė kalbėti apsipylęs prakaitu. Džekas Skeritas jo pastangas įvertino pritariamai kinktelėdamas galva.

Reporteriai geidė istorijos, kuri paskatintų piliečius pirkti jų laikraščius, klausytis jų radijo stočių, žiūrėti jų televizijos kanalus. O Greisui ir Skeritui rūpėjo, kad Braitono ir Houvo gatvėse miestelėnams negrėstų pavojai. Bent jau kad jie *jaustųsi* saugūs gyvendami pasaulyje, kuris dėl žmogaus prigimties — detektyvas seržantas neblogai su ja susipažino dirbdamas policijoje — niekada nebuvo ir nebus saugus.

Mieste bastėsi plėšrūnas. Batžmogis sėjo siaubą, ir nerimas apni-

ko visas Braitono moteris. Kiekviena žvilgčiodavo per petį, namuose užkabindavo durų grandinėlę, spėliodavo, ar tik ne jai lemta tapti kita auka.

Rojus Greisas prievartavimų tyrimu neužsiimdavo. Bet stiprėjanti jo nuojauta tikino, kad operacija „Hudinis" ir Reičelės Rajan paieška yra susijusios.

Mes tave prigriebsime, Batžmogi, nebyliai pažadėjo jis.

Kad ir kaip turėsime nertis iš kailio.

23

Gruodžio 29-oji, pirmadienis

Reičelė su Liamu skrido sraigtasparniu. Dėl ilgų plaukų nutįsusiomis dygiomis sruogomis ir niauraus berniokiško veido mylimasis be galo panėšėjo į Liamą Galagerį iš „Oasis", mėgstamos jos grupės. Nėrę žemyn jiedu nulėkė Didžiuoju Kanjonu. Abipus slinko purpurinės, grėsmingai arti iškilusios uolos. Labai toli apačioje tarp pilkšvai rusvų dantytų kontūrų vinguriavo lyg metalas melsvas vandens ruožas.

Ji sugniaužė Liamo ranką. Šis atsakė tuo pačiu. Dėl ausinių, per kurias abu klausėsi piloto komentarų, susišnekėti nebuvo įmanoma. Reičelė atsisuko ir be žodžių tarė: „Aš tave myliu." Jis išsišiepė — atrodė juokingai, nes dalį burnos uždengė mikrofonas, — ir taip pat sužiopčiojo: „Aš tave myliu."

Vakar jiedu ėjo pro koplytėlę. Liamas juokais nusitempė ją pro duris į nedidelę, auksine spalva nudažytą patalpą. Vidurinį tarpą rėmino klauptų eilės, o priešais stiebėsi dvi aukštos gelių vazos, atstojančios savotišką prasto skonio nekonfesinį altorių. Už nugaros ant sienos kabojo įstiklinta spintelė su dviem lentynėlėmis — vieną slėgė butelis šampano ir balta rankinė gėlėtomis rankenėlėmis, kitą užėmė tuščias baltas krepšelis ir masyvios baltos žvakės.

— Mes galėtume susituokti, — pareiškė jis. — Nieko nedelsdami. Šiandieną!

— Nekvailiok.

— Aš nekvailioju. Kalbu rimtai! Taip ir padarykime! Į Angliją grįšime kaip ponas ir ponia Hopkirkai!

Įdomu, kaip reaguotų tėvai, pamanė ji. Nusimintų, žinoma. Tačiau pasiūlymas viliojo. Reičelė jautėsi neapsakomai laiminga. Stovėjo greta vyro, su kuriuo troško praleisti savo likusį gyvenimą.

— Pone Liamai Hopkirkai, ar jūs man peršatės?

— Ne, ne visai... bet staiga pagalvojau, na... velniop tas nesąmones, pamerges ir kitką, be ko neįsivaizduojamos vestuvės. Būtų smagu, ar ne? Visus nustebinti?

Rimtas jo tonas sukrėtė. Čia ne juokai! Bet gimdytojams tokia žinia prilygtų tragedijai. Reičelė atsiminė, kaip vaikystėje sėdėdavo tėvui ant kelio. Kaip jis aiškindavo, kokia dukrelė graži. Ir kaip didžiuosis vieną dieną vesdamas ją prie altoriaus.

— Aš neišdrįsčiau taip pasielgti su tėvais.

— Jie tau svarbesni už mane?

— Ne. Tiesiog...

Jo veidas apniuko. Vėl paniuro.

Sutemo. Sraigtasparnis netikėtai ėmė kristi. Palei stiklinį kabinos burbulą matėsi pajuodusios uolų sienos. Link jų veržliai artinosi upė.

Reičelė pratrūko klykti.

Prasmego aklinoje tamsoje.

O, Dieve.

Galva skausminga pulsavo. Užsižiebė šviesa. Automobilio lubose įmontuota blausiai žiburiuojanti lemputė. Ausis pasiekė balsas. Ne Liamo, o rūsčiai į ją dėbsančio vyriškio.

— Tu dvoki, — tarė jis. — Pasmardinai mano furgoną.

Mergina kaipmat sugrįžo į gniuždančią tikrovę. Siaubo verpetai įsisuko į kiekvieną kūno ląstelę. *Vandens. Prašau. Vandens.* Kamuojama troškulio, nugeibusi, apsvaigusi ji pakėlė akis. Mėgino prabilti, bet teišspaudė gerklinį inkštimą.

— Aš negaliu su tavimi mylėtis. Tu man keli pasibjaurėjimą. Supranti, ką sakau?

Širdyje blykstelėjo vilties spindulys. Galbūt grobikas ją paleis? Reičelė vėl pabandė išgauti rišlius garsus. Tačiau jos balsas viso labo priminė duslų burbuliavimą.

— Man derėtų tave paleisti.

Ji sulinksėjo. *Taip. Taip, prašau. Prašau. Prašau.*

— Bet tai neįmanoma, nes tu matei mano veidą.

Reičelė ėmė melsti žvilgsniu. *Aš niekam nesakysiu, kas atsitiko. Maldauju. Neprasitarsiu nė gyvai dvasiai.*

— Dėl tavęs patekčiau už grotų, kur prasėdėčiau iki gyvenimo pabaigos. Ar žinai, kaip kalėjimuose elgiasi su mano tipo žmonėmis? Nemaloniai. Taip rizikuoti negaliu.

Baimė išplito skrandyje tarsi į kraują prasismelkę nuodai. Ji šiurpo, drebėjo, unkštė.

— Atleisk, — pasakė jis. Regis, nuoširdžiai atsiprašančiu tonu, kaip žmogus, perpildytame bare netyčia numynęs jai koją. — Apie tave rašo laikraščiai. Esi pirmajame *Argus* puslapyje. Išspausdino ir tavo nuotrauką. *Reičelė Rajan.* Vardas gražus.

Pagrobėjas į ją spiginosi iš viršaus. Atrodė piktas. Suirzęs. Ir tikrai apgailestaujantis.

— Gaila, kad matei mano veidą, — pridūrė jis. — Verčiau nebūtum to dariusi. Pasielgei neprotingai, Reičele. Įvykiai galėjo susiklostyti visiškai kitaip. Supranti, ką sakau?

ŠIANDIENA

24

Sausio 5-oji, pirmadienis

Už naujai suformuotą komandą, kuri turėjo imtis aklavietėn patekusių bylų, buvo atsakingas Rojaus Greiso Sunkių nusikaltimų skyrius. Ji įsikūrė prastame kabinete, priklausančiame nusikaltimų tyrimo patalpoms, Sasekso kriminalinės policijos valdybos pirmame aukšte, pro kambario langus atsivėrė vaizdas į ratuotais šiukšlių konteineriais, avarinių generatorių korpusais, NVT* automobiliais užgriozdintą kiemą ir į kardomąjį, saulės šviesą dažnai užstojantį kalėjimą.

Greiso įsitikinimu, pasaulyje egzistavo labai mažai dalykų, dėl kurių susikaupdavo tiek dokumentacijos, kiek jos pareikalaudavo sunkių nusikaltimų nagrinėjimas. Ant pilko kilimo riogsojo milžiniškos krūvos žalių plastikinių ir mėlynų kartoninių dėžių, pažymėtų operacijų pavadinimais, taip pat informacinė knyga, mokymo žinynai ir „Praktinis žmogžudysčių tyrimo vadovas", kėpsantis nuošaliau tarytum durų atrama.

Beveik kiekvieną trijų darbo stalų colį dengė kompiuteriai, klaviatūros, telefonai, lentynos segtuvams, dėžutės gaunamiems dokumentams, „Rolodex" kartotekos ir asmeniniai daiktai. Lipnieji pastabų la-

* Nusikaltimo vietos tyrėjai.

peliai geltonavo faktiškai visur. Nuo aplankų šūsnių svorio akivaizdžiai įdubo pora pavienių stalų.

Sienos buvo apklijuotos straipsnių apie bylas iškarpomis, laisvėje tebesančių nusikaltėlių fotografijomis ir senais plakatais su ieškomais žmonėmis. Viename šypsojosi tamsiaplaukė paauglė, o virš jos juodavo klausimas:

AR ESATE MATĘ ŠITĄ MERGINĄ?

500 svarų atlygis už pagalbą

Kitoje, nespalvotoje, Sasekso policijos platintoje nuotraukoje šiepėsi vyrukas maloniais veido bruožais ir kupeta pasišiaušusių plaukų. Užrašas skelbė:

SASEKSO POLICIJA

DŽEKO (Džono) BEIKERIO ŽMOGŽUDYSTĖ

Ponas Beikeris nužudytas Verdinge, Sasekso grafystėje,
1990 sausio 8/9.
Ar jį pažinojote? Ar kada esate matę?

JEI TURITE KOKIOS NORS INFORMACIJOS,
PRAŠOM SUSISIEKTI SU ŽMOGŽUDYSČIŲ TYRIMO KABINETU

(tel. nr. 0903-30821)

ARBA BET KURIA POLICIJOS NUOVADA

Tuos kadrus papildė ranka piešti aukų ir įtariamųjų eskizai bei kompiuteriu sudaryti fotorobotai — vienas iš įtariamų žaginimu buvo pavaizduotas su skirtingomis kepurėmis ir gobtuvais, su akiniais ir be jų.

Naujai darbo grupei, kuri gilinsis į neatskleistas bylas, vadovavo Džimas Doilas, atsakingas tik Greisui — buvęs vyriausiasis detektyvas,

su kuriuo Rojus dirbo prieš daugelį metų. Aukštaūgio stropuolio išvaizda slėpė psichinę ir fizinę tvirtybę. Iš pirmo žvilgsnio jis labiau priminė žymų akademiką nei policininką. Tačiau ryžtingas, šaltakraujiškas būdas, skvarbus protas, polinkis į tikslumą leido jam pasiekti įspūdingų rezultatų ir per tris karjeros dešimtmečius išaiškinti gausybę grafystėje įvykdytų žiauriausių nusikaltimų. Teisėtvarkos pajėgose jį praminė *Išverstakiu* — dėl bendravardžio Džimio „Išverstakio" Doilo iš filmo „Prancūzų ryšininkas".

Porai Doilo kolegų irgi nestigo patirties. Imonas Grinas, rimtas, tylus vyriškis, kitados Sasekse laimėjo jaunučių šachmatų turnyrą ir tapęs didmeistriu tebeskynė pergales. Kriminalinėje policijoje, Sunkių nusikaltimų skyriuje, pakilo iki vyresniojo detektyvo pareigų, vos keturiasdešimt devynerių išėjo į pensiją, bet vėliau grįžo į pajėgas kaip civilis. Liesas trumpaplaukis Brajanas Fosteris, dar žinomas kaip *Fosis*, kadaise tarnavęs detektyvu vyresniuoju inspektoriumi, turėjo berniokiškai simpatišką veidą, nors buvo šešiasdešimt trejų metų. Pernai keturias savaites iš eilės dalyvavo keturiuose skirtingose valstybėse rengtuose maratonuose. Su Sasekso kriminalistais atsisveikino sulaukęs penkiasdešimt dvejų, pastarąjį dešimtmetį plušėjo Tarptautinio Hagos tribunolo prokuratūroje, dabar grįžo namo ir su užsidegimu pradėjo naują karjeros etapą.

Rojus Greisas, užsimetęs švarką ir pasirišęs kaklaraištį (dar prieš pietus ketino susitikti su naujuoju policijos viršininko pavaduotoju), rankoje laikydamas šįryt jau antrą kavos puodelį, į šalis prasklaidė popierius, kuriais buvo apklotas vienas iš darbo stalų, ir ant jo prisėdo. Laikrodis rodė 08.45.

— Ką gi, — prabilo sumostagavęs kojomis, — gerai, kad jūsų trijulė grįžo. Ne, leiskite perfrazuoti — velniškai puiku!

Jie plačiai nusišypsojo.

— Išverstaki, iš tavęs perėmiau beveik viską, ką žinau, todėl nesiruošiu vaizduoti kiaušinio, kuris moko vištą. Šefas... — Greisas šnekėjo apie policijos viršininką Tomą Martinsoną, — išrūpino mums dosnų biudžetą, bet reikės pateikti rezultatus, jeigu norėsime gauti lėšų ir kitąmet. Paprasčiau kalbant, jeigu jums, bičiuliai, maga čia dirbti ir ateinančiais metais.

Greisas atsigręžė į likusius du.

— Pasakysiu tik vieną dalyką, kurį man minėjo Išverstakis, kai mudu dirbome kartu. Be kitų darbų, dešimtajame dešimtmetyje jį įpareigojo rūpintis neatskleistais nusikaltimais — ar kaip juos ten anuomet vadino!

Replika pakurstė krizenimą. Visi trys buvę pareigūnai žinojo, kokį galvos skausmą sukelia nuolat kintanti policijos terminija.

Vyresnysis detektyvas iš kišenės ištraukė prirašytą popieriaus lapelį ir perskaitė:

— Cituoju: „Peržiūrėdami aklavietėn atsidūrusias bylas naudojamės šiuolaikinėmis teismo ekspertizės technologijomis, kad išaiškintume praeities nusikaltimus ir užkirstume kelią tiems, kurie gali būti įvykdyti ateityje."

— Rojau, džiaugiuosi, kad mūsų bendradarbiavimo metai nenuėjo perniek, — tarė Džimas Doilas.

— Taip, taip. Neįtikima, kad šitas *senas vilkas* sugebėjo tave kažko išmokyti, — įgėlė Fosteris.

Doilas nepasidavė pagundai atsikirsti.

Rojus Greisas tęsė:

— Incidentų registre arba *Argus* laikraštyje turbūt skaitėte, kad prieš pat Naujuosius metus išprievartauta moteris.

— „Metropolio" viešbutyje? — paklausė Imonas Grinas.

— Taip. Aną ketvirtadienį, sausio 1-ąją, stebėjau pirminę nukentėjusiosios apklausą. Nusikaltėlis, regis, persirengęs moteriškais drabužiais, paprašė aukos jam padėti ir įsitempė į kambarį. Užsidėjo kaukę, surišo ją, vienu iš aukštakulnių išžagino vaginaliniu ir analiniu būdais. Bandė įsiskverbti pats, bet ne visai sėkmingai. 1997-ais taip elgdavosi Batžmogis. Įvairiai maskuodavosi ir viliodavo moteris apsimesdamas, kad jam reikalinga pagalba. Staiga liovėsi smurtauti, bent jau Sasekse, ir niekada nebuvo sulaikytas. Pirmiausia peržvelkite šio atvejo santrauką. Kiekvienas gilinsitės į atskirus neatskleistus nusikaltimus, bet kol kas noriu, kad sutelktumėte dėmesį į Batžmogį, nes, kaip spėju, jo byla gali duoti naudos dabartiniam mano tyrimui.

— Ar pavyko rasti DNR? — pasiteiravo Doilas.

— Sperma neaptikta nė vienoje aukoje, tačiau trys iš jų užsiminė,

jog žagintojas buvo su prezervatyvu. Iš rūbų skaidulų nieko nepešėme. Jokių nagų nuograndų, jokių seilių. Pora nukentėjusiųjų pranešė, kad jis neturi apačioje plaukų. Tas žmogus akivaizdžiai žinojo, kad teismo ekspertų reikėjo saugotis netgi anais laikais. DNR taip ir neradome. Visus atvejus siejo tik vienas bendrumas — kiekviena auka dievino batelius.

— Kaip devyniasdešimt penki procentai moteriškos populiacijos, jei pavyzdžiu imčiau savo žmoną, — įsiterpė Doilas.

— Būtent, — linktelėjo Greisas.

— Ką pasakysi apie jo išvaizdą? — pratarė Benas Fosteris.

— Žinant, kaip prievartautojas elgėsi su moterimis, nieko keista, kad iš jų išgavome labai nedaug informacijos. Mes ieškojome smulkiai sudėto vyro, kurio kūnas menkai plaukuotas, tarsena prasčiokiška, o pimpalas trumpas.

— Savaitgalį praleidau skaitydamas nukentėjusių moterų bylas ir apie kitus tuo laikotarpiu įvykdytus sunkius nusikaltimus, — toliau pasakojo Greisas. — Batžmogio auka, veikiausiai paskutine, galėjo tapti dar vienas asmuo. Reičelė Rajan. Prapuolusi 1997-ųjų Kūčių vakarą, tiksliau, Kalėdų naktį. Atsimenu ją, nes tada, kai išnyko panelė Rajan, dirbau detektyvu seržantu. Pamenu, kalbėjausi su jos tėvais. Garbiais žmonėmis, kurie nenutuokė, kodėl dukra nepasirodė per Kalėdų vakarienę. Visų teigimu, ji buvo padori, nuovoki dvidešimt dvejų metų mergina, kuri, tiesa, po išsiskyrimo su savo mylimuoju jautėsi prislėgta.

Detektyvas vos susilaikė nepridūręs, kad Reičelė dingo be pėdsakų, kaip ir jo žmona Sendė.

— Kokios teorijos? — paklausė Fosteris.

— Iš artimųjų — jokių, — atsakė Greisas. — Bet aš apklausiau dvi drauges, su kuriomis per Kūčias ji smaginosi mieste. Viena tvirtino, kad bičiulė truputėlį kraustėsi iš proto dėl apavo. Ne pagal savo išgales pirkdavo garsių dizainerių batelius, kainuojančius mažiausiai porą šimtų svarų. O prabangius batus avėjo visos Batžmogio aukos, — jis trūktelėjo pečiais.

— Duomenų ne kažin kiek, Rojau, — pastebėjo Fosteris. — Galbūt, žlugus santykiams su vaikinu, ji nusižudė? Per Kalėdas žmones apninka nepakeliami skauduliai. Kiek atmenu, 1992-aisiais, kai gruodžio

pradžioje mane paliko žmona, per šventes velniškai mažai trūko, kad būčiau save pribaigęs. Prie Kalėdų vakarienės stalo sėdėjau vienui vienas — sumautame „Angus Steak House“ restorane.

Greisas nusišypsojo.

— Galimas daiktas, nors iš to, ką apie ją sužinojau, taip nemanau. Bet tam tikrą smulkmeną laikau itin svarbia: Kalėdų naktį, maždaug trečią valandą — laikas dera prie įvykių eigos — jos kaimynas atsitiktinai pažvelgė pro langą ir išvydo vyrą, stumiantį moterį į baltą furgoną.

— Numerį įžiūrėjo?

— Jis buvo girtas kaip kiaulė. Prisiminė tik dalį.

— Užtektinai, kad pavyktų rasti transporto priemonę?

— Ne.

— Tu juo patikėjai?

— Taip. Ir iki šiol tikiu.

— Nelabai yra už ko užsikabinti, ar ne Rojau? — išsižiojo Džimas Doilas.

— Teisybė. Bet mane kai kas nustebino. Anksti ryte atvykau į darbą pasirengęs prieš susitikimą užmesti akį į Reičelės Rajan bylą... ir žinot ką? — jis paeiliui nužvelgė kolegas.

Visi sutartinai pakratė galvomis.

— Puslapiai, kurių ieškojau, išgaravę.

— Kam prireikė juos pašalinti? — paklausė Brajanas Fosteris. — Tai yra, kas galėjo prieiti prie bylos dokumentų ir juos pradanginti?

— Juk anksčiau dirbai faru, — tarė Greisas. — Pats ir atsakyk. O tada paaiškink kodėl.

25

Sausio 5-oji, pirmadienis

Gal jau metas aprimti.

Kalėjimas žmogų pasendindavo. Pridėdavo dešimt metų arba juos atimdavo — nelygu, kaip į save žvelgdavai. Šiuo metu Dareno Spaiserio nedžiugino joks požiūris.

Nuo šešiolikos Darenas didžiąją gyvenimo dalį praleido už grotų. *Tupėdavo cypėje.* Jį vadindavo *nuolatiniu kalėjimo svečiu.* Pats buvo nusikaltėlis profesionalas. Bet ne itin vykęs. Suaugęs vos kartą dvejus metus iš eilės šventė Kalėdas laisvėje — ir tik tuomet, kai vedė. Pagal tikrąjį gimimo liudijimą jam keturiasdešimt vieneri. Vonios kambaryje kabantis veidrodis bylojo, kad į savo atspindį žiopso ne jaunesnis kaip penkiasdešimt penkerių metų vyras. Bet jo viduje slypėjo aštuoniasdešimtmetis. Gyvas numirėlis. Nejaučiantis...

Ničnieko.

Muilindamas smakrą Darenas įsispitrijo į veidrodį ir susiraukė į jį dėbsančiam raukšlėtam senam tipeliui. Stovėjo apnuoginęs laibą ir kaulėtą, nuo kasdienių treniruočių sutvirtėjusį kūną — nors tarėsi esąs tiesiog lieknas.

Stangrias barzdos ražienas jis ėmė gremžti atšipusia geležte, kuria naudojosi kalėjime ir kurią pasiėmė atsisveikindamas su įkalinimo įstaiga. Kai pagaliau baigė darbą, veidas tapo švarutėlis, kaip ir visas aną savaitę nuskustas kūnas. Išėjęs į laisvę apsivalydavo visada. Vieną sykį, ankstyvuoju seniai nutrūkusios santuokos etapu, grįžo namo su utelėmis, užsiveisusiomis gaktos ir krūtinės plaukuose. Viršutinėje kiekvieno dilbio dalyje puikavosi po nedidelę tatuiruotę. Gausybė vyrukų, su kuriais drauge kalėjo, margindavosi be paliovos ir patiniškai tuo didžiuodavosi. Jo manymu, patino išdidumas tolygus patetiškam idiotizmui. Kam stengtis, kad kitiems būtų lengviau nustatyti, kas esi? Praeitį išduodančių ženklų jam ir taip netrūko — nugarą bjaurojo penki randai, nes kalėjime Spaiserį peiliu subadė prieš keletą metų apiplėšto narkotikų prekeivio bendrai.

Pastaroji bausmė galėjo užsitęsti ilgiausiai — šešerius metus. Bet po trejų jį paleido lygtinai. Metas nurimti, į galvą dingtelėjo mintis. O, taip. Bėda ta...

Didelė bėda.

Ištrūkęs iš už grotų neva pasijusdavai laisvas. Tačiau jam tekdavo lankytis pas inspektorių, prižiūrintį lygtinai nuteistuosius. Reikėjo užsiregistruoti į perkvalifikavimo kursus. Vykdyti bendrabučių, kuriuose nakvodavo, taisykles. Taręs sudie įkalinimo įstaigai neva keliaudavai namolio.

Bet Darenas Spaiseris neturėjo namų.

Tėvas seniai miręs, o per pastaruosius dvidešimt penkerius metus motinai jis tepasakė tuziną žodžių — ir tai per daug. Vienintelė sesuo, Megsė, prieš penketą metų nusigalavo padauginusi heroino. Buvusi žmona persikėlė į Australiją ir ten gyveno kartu su vaiku, nematytu ištisą dešimtmetį.

Būstą atstodavo bet kokia vieta, kurioje pavykdavo pernakvoti. Anądien, pavyzdžiui, jis rado kampą laikinoje Old Staino gatvės prieglaudoje ir numigo viename kambaryje su keturiais apgailėtinais smirdančiais nusilakėliais. Čia buvo įsikūręs ir anksčiau. Šiandien bandys įsigauti į geresnę pastogę. Į Šv. Patriko nakvynės namus. Tenykščiai duodavo padoraus maisto ir parūpindavo kertę daiktams. Atvykėliai suguldavo didžiuliame miegamajame, kuriame, laimei, vyravo švara. Kalėjimas skirtas nusikaltėliams auklėti, kad atlikę bausmę jie galėtų grįžti į visuomenę. Bet piliečiai anaiptol netroško jų priimti. Auklėjimas tebuvo mitas. Tiesa, jis pakluso žaidimo sąlygoms, apsimetė pritariąs bendrai idėjai.

Perkvalifikavimas!

Cha! Naujomis specialybėmis Darenas nesidomėjo, bet Fordo atvirajame kalėjime, kur prakiurksojo šešis mėnesius ruošdamasis lygtiniam paleidimui, demonstravo kuo geriausius ketinimus, nes valdžios įdarbinimo projektas suteikdavo progą dienomis pasišalinti iš cypės. Užmegzti vadinamuosius *darbo ryšius*. Jis pasirinko viešbučių techninį aptarnavimą ir gavo šansą apsidairyti poroje Braitono viešbučių. Prasmukti į užkulisius. Perprasti jų planavimą. Prieiti prie kambarių raktų ir perprasti elektroninę jų įrangą. Sukaupti labai vertingą patirtį.

O taip.

Į Luiso kalėjimą dažnai užsukdavo maloni, solidi dama, kuri sykį pasiteiravo, ar jis apie ką nors svajoja. Kaip įsivaizduoja save laisvėje?

Aha, atsakė, Darenas, žinoma, kad svajoja. Vėl susituokti. Auginti vaikus. Gyventi dailiame name, panašiame į jo apvogtus žavingus būstus. Įsigyti šaunų automobilį. Turėti nuolatinį darbą. Savaitgaliais žvejoti. Antai kokios ateities norėtųsi, deja, jos sulaukti nelemta.

— Kodėl? — nustebo moteris.

— Tuojau paaiškinsiu. Esu *baustas* dėl šimto septyniasdešimt dvie-

jų prasižengimų. Kas leis man likti darbovietėje, kai į dienos šviesą iškils teistumai? Beje, taip nutinka visuomet. — Po pauzės jis pridūrė: — Atvirai kalbant, man čia patinka. Turiu draugelių. Ėdalas geras. Už elektrą apmokėta. Žiūriu televizorių...

O taip, puikumėlis. Tik tiek...

Tik tiek, kad nėra moterų. Štai ko Darenas ilgėjosi. Moterų ir kokaino. Sėdint už grotų, įmanoma gauti narkotikų, tačiau ne moterų. Bent jau ne itin dažnai.

Sutikęs, kad jis liktų kalėjime per Kalėdų šventes, viršininkas atvėrė vartus gruodžio 28-ą. Ir kur išleido?

Prakeikimas.

Reikia tikėtis, kad rytoj pasiseks persikraustyti. Jeigu Šv. Patriko prieglobstyje dvidešimt aštuonias dienas nenusižengdavai taisyklėms, galėdavai įsikelti į „MiPod", į vieną iš keistų plastikinių sekcijų, lyg kokių kosminių kapsulių, nusižiūrėtų nuo egzistuojančių japonų viešbučiuose. Ten apsistodavai dar dešimčiai savaičių. Nors ir ankštokas, „MiPod" užtikrindavo privatumą, be to, atsirasdavo saugi vieta asmeniniams daiktams, kuriuos jis privalėjo kur nors paslėpti.

Bičiulis Teris Biglou, jei tik klastingą suskį galima vadinti bičiuliu, sergėjo vienintelį Dareno turtą. Tas slypėjo lagamine, užrakintame grandinėlėmis ir pakabinamomis spynomis — va, kaip menkai jis pasikliovė Teriu.

Gal šįkart tikrai pavyks nebegrįžti į belangę? Iš įsilaužimų ir prekybos kvaišalais sukaupti užtektinai pinigų ir nusipirkti nedidelį butą? O kas paskui? Moteris? Šeima? Vieną akimirką šioji perspektyva rodėsi patraukli, kitą dingojos, jog tokia ateitis įkyrėtų. Taptų kankyne. Tiesą sakant, jis pernelyg įpratęs prie savo gyvenimo būdo. Prie savo draugijos. Prie savo slaptų malonumų.

Tėvukas dengdavo stogus, ir vaikystėje Darenas jam pagelbėdavo. Matė ne vieną ištaigingą Braitono ir Houvo namą, kuriame gimdytojas dirbo, regėjo tenykščias apetitiškas moteris, nuostabius jų apdarus ir prašmatnius automobilius. Tėvas žavėjosi tokiu gyvenimo būdu. Žavėjosi prabangiais būstais ir aukštos klasės damomis.

Vieną dieną jis nukrito nuo stogo ir susilaužė stuburą, todėl darbą prarado visam laikui. Už gautą kompensaciją gėrė kiauromis paromis.

Darenas nesiveržė užsiimti stogdengyste, nes buvo tikras, kad iš jos turto nesusikrautų. Bet mokytis mėgo. Mielai ėjo į mokyklą, su užsidegimu gilinosi į matematiką, gamtos mokslus, mechanikos dalykėlius ir visa tai neblogai išmanė. Deja, namuose užklupo problemos. Motina irgi nepaleido butelio iš rankos. Maždaug tuo metu, kai sūnus sulaukė trylikos, ji girta ir nuoga įsiropštusi į Dareno lovą paskelbė, esą tėvas nebeįstengia suteikti pasitenkinimo, todėl dabar atlikti pareigą teks jam, kaip vieninteliam šeimos vyrui.

Mokykloje Darenas nepajėgė užgniaužti gėdos jausmo, nenumaldomai tolo nuo draugų. Galvoje viešpatavo chaosas, todėl jis neįstengdavo susikaupti. Niekur nedalyvaudavo, vis daugiau laiko praleisdavo vienas — žvejodamas, ypač bjauriomis oro sąlygomis tupėdamas dėdės, spynų meistro, dirbtuvėje, stebėdamas, kaip jis išpjauna raktus, arba atlikdamas smulkius pavedimus ir protarpiais, kai dėdė išsmukdavo pas bukmekerį, atsistodamas už prekystalio. Griebdavosi bet ko, kad tik nereikėtų grįžti namo. Pas motiną.

Darenui patiko dėdės mechanizmai, aplinkui tvyrantis kvapas, spynų slėpiniai. Jos viso labo įkūnijo galvosūkius. Paprasčiausius galvosūkius.

Kai jam sukako penkiolika, motina pareiškė, kad sūnus privalo paremti ją su tėvu, išlavinti kokius įgūdžius ir kur nors įsidarbinti. Dėdė, neturintis artimų žmonių, kurie, jam pasitraukus į užtarnautą poilsį, perimtų verslą, pasiūlė savo amato pamokyti sūnėną.

Po dviejų mėnesių Darenas jau sugebėdavo pašalinti įvairiausius užraktų gedimus. Anot dėdės, rodė velniškai stulbinantį talentą.

Nieko čia sudėtingo, mąstė Darenas. Perprasti įmanoma bet kokį žmogaus pagamintą daiktą. Tereikėdavo mintimis persikelti į užraktą. Įsivaizduoti spyruokles, reversinius mechanizmus, pamatyti spynos vidų ir įlįsti į kūrėjo galvą. Iš esmės, jos tėra dviejų rūšių: „Yale“, rakinamos plokščiais raktais, ir „Chubb“, valdomos cilindriniais raktais. Įleistinės ir išorinės. Susidūręs su problemomis, vidines daugumos užraktų ertmes gali įžiūrėti su paprastu medicininiu instrumentu proktoskopu.

Netrukus jis pakilo į aukštesnį lygį. Dėdė ėmėsi plėtoti šalutinį verslą — padėdavo policijai atrakinti seifus. Gana greitai nebeliko nė

vieno mechaninio seifo, kurio sūnėnas neįstengtų įveikti. Ir nė vienos durų spynos.

Į pirmąjį namą Holingdine Darenas įsilaužė šešiolikos. Buvo sučiuptas ir nuteistas dvejus metus kalėti nepilnamečių kolonijoje. Ten išbandė ir pamėgo narkotikus. Negana to, išmoko pirmą vertingą pamoką. Prasiskverbdamas į apgailėtiną namiūkštį, kad nušvilptum grotuvą, rizikuoji lygiai taip pat, kaip ir prabangiame būste ieškodamas juvelyrinių dirbinių ir grynųjų.

Kai sūnėnas atgavo laisvę, dėdė nebepriėmė jo į dirbtuves. Rinktis prastai apmokamą juodą darbą, vienintelę alternatyvą, Darenas nejautė jokio noro. Todėl nuošaliame Vitdino kelyje įsibrovė į gyvenamąjį pastatą ir iš seifo prigriebė septynis tūstančius svarų. Tris iššvaistė kokainui, bet likusius keturis investavo į heroiną, kurį pardavęs užkalė dvidešimt gabalų.

Paskui jis apšvarino visą virtinę didelių būstų ir susišlavė beveik šimtą tūkstančių. Puikumėlis. Vėliau klube susipažino su Rouze. Vedė ją. Portsleide nusipirko butuką. Žmona nepritarė vagystėms, todėl Darenas pabandė grįžti į doros kelią. Padedant vienam draugeliui, gavo naują suklastotą asmens pažymėjimą ir įsidarbino „Sasekso apsaugos sistemose“, signalizacijas įrengiančioje kompanijoje.

Bendrovė aptarnavo miesto viršūnėles. Pusę iš brangiausių Braitono namų. Jis jautėsi lyg vaikas saldėsių krautuvėlėje. Bet neilgai trukus pasiilgo įsilaužimų teikiamo malonumo. Išskirtinio jaudulio. Ir ypač pinigų, kuriuos susižerdavo.

Bet labiausiai džiugindavo galimybė vienam slankioti po ištaigingą miegamąjį. Į šnerves traukti turtuolės aromatą. Užuosti jos parfumeriją, skalbinių dėžėse sumestų baltinių prakaitą, spintoje kabančių, brangiai kainuojančių drabužių, šilko, medvilnės, kailių, odos kvapnumą. Jis mėgdavo naršyti šeimininkės daiktus. Ypač patikdavo knaisiotis po apatinius ir batelius. Tokios vietos kurstydavo geismą.

Pinigingoms, visiškai kitame pasaulyje gyvenančioms moterims Darenas neprilygo nei savo pajamomis, nei socialiniais įgūdžiais.

Moterims, ištekėjusioms už manieringų, nuobodžių vyrų.

Moterims, kurių jis troško.

Kai kada odekolono dvelksmas arba gaižus nešvarių rūbų tvaikas primindavo motiną, ir viduje sekundėlę sukirbėdavo geidulys, bet erotiškus pojūčius Darenas tūžmingai nuslopindavo.

Rouzei jis pūsdavo miglą aiškindamas, kad keliauja į žvejybą — dažniausiai naktinę. Kodėl nesiveži mažylio, sykį paklausė žmona, o jis atsakė, jog pasiims vaiką, kai tas ūgtelės. Ir savo žodį tikrai būtų tesėjęs.

Vieną vasario vakarą Tongdine jį, plėšiantį namą, užklupo netikėtai grįžęs savininkas. Darenas spruko į užpakalinį kiemą, leidosi tekinas per sodelį, bet įvirto į giliausią tuščio baseino dalį, susilaužė dešiniąją koją, žandikaulį bei nosį ir prarado sąmonę.

Kalėjime Rouzė svečiavosi tik kartą. Kad praneštų drauge su vaiku persikelianti į Australiją ir nebenorinti jo matyti.

Vėl išėjęs į laisvę jis nebeturėjo nieko. Nieko, išskyrus lagaminą, paslėptą pas Terį Biglou — jei tas nemirė arba negrįžo už grotų. Nieko, išskyrus tvirtą randuotą kūną, poreikius, kurių nerealizavo trejus metus, kol tysojo ant siauro kameros gulto, ir svajones apie ateities planus...

1997

26

Gruodžio 29-oji, pirmadienis

— Aš *galiu* užmiršti, kad mačiau tavo veidą, — į jį spoksodama pasakė Reičelė.

Gelsvoje furgono kabinos šviesoje grobikas atrodė tarsi sergąs gelta. Ji bandė akimis pagauti vyriškio žvilgsnį, nes tolimose, blausiose, nuo siaubo sujauktose sąmonės kertėse prisiminė kažkur skaičiusi, kad tapęs įkaitu *privalai* žiūrėti nusikaltėliui į akis, nes tada pastarajam sunkiau tave skaudinti.

Nuo troškulio gergždančiu balsu Reičelė stengėsi užmegzti ryšį su šituo žmogumi, monstru, *padaru*.

— Kurgi ne. Kada, tavo manymu, aš gimęs? Vakar? Aną savaitę, per suknistas Kalėdas? Jei tave paleisiu, po valandos jau sėdėsi nuovadoje, kur pagelbėsi policininkams fotorobotu padaryti mano nuotrauką. Teisybė?

Ji įnirtingai pakratė galva.

— Nieko panašaus nedarysiu, — sugargė. — Pažadu.

— Savo motinos gyvybe?

— Taip, motinos gyvybe. Maldauju, duok man vandens. Ko nors, prašau.

— Taigi jei dovanosiu tau laisvę, o tu mane apmausi ir nulėksi į

policiją, aš turėsiu teisę užsukti į Sarendeno aklagatvį, apsilankyti tavo mamos namuose ir ją nužudyti?

Nors protas buvo apsiblausęs, Reičelė vis dėlto pasvarstė, kaip tas tipas išsiaiškino, kur gyvena mama. Perskaitė laikraščiuose? Mintis įskėlė vilties žiežirbą. *Jeigu* adresas paminėtas spaudoje, vadinas, apie ją rašo. Jos ieškos žmonės. Policija.

— Reičele, apie tave žinau viską.

— Tu gali mane paleisti. Aš nerizikuosiu jos gyvybe.

— Galiu?

— Taip.

— Pasvajok.

ŠIANDIENA

27

Sausio 8-oji, ketvirtadienis

Jis mėgdavo lankytis gražiuose dideliuose namuose. Tiksliau, lindėti vidinėse jų ertmėse.

Kartais, įsispraudus į ankštas nišas, apimdavo jausmas, tarsi pastatas būtų tapęs antra oda! O tūnant spintoje, tarp kabančių suknelių ir gundančių nuostabios jų savininkės aromatų, dingodavosi, kad pasaulis guli po kojomis ir moteris priklauso jam.

Kaip toji, kurios apdarai sukabinti aplinkui. Kuri turėjo galybę rėmų su numylėtais modeliniais bateliais.

Jis užvaldys gražuolę visai netrukus. Artimiausioje ateityje. Apie būsto šeimininkę žinojo nemažai — kaip pats manė, daugiau negu sutuoktinis. Dabar ketvirtadienis. Ją stebėjo pastaruosius tris vakarus. Išsiaiškino, kokiu metu ji parvažiuodavo ir kada išlėkdavo iš namų. Atskleidė ir nešiojamojo kompiuterio paslaptis — nepasirūpindama slaptažodžiu, moteriškė elgėsi itin paslaugiai. Perskaitė nuo graiko meilužio gautas ir jam siųstas elektronines žinutes. Patyrinėjo failus su jos darytomis sugulovo nuotraukomis — viena kita pasirodė besanti labai gašli.

Jei nusišypsos sėkmė, šįvakar meilužio vaidmuo trumpam atiteks *jam*. O ne ponui Plaukuočiui madingomis barzdos ražienomis ir įspūdingu, nepadoriai milžinišku kotu.

Kai namo savininkė sugrįš, reikės kiūtoti tyliai ir nepakrutėti nė per colį. Pakabai dusliai žvangėjo — didžiuma buvo ploni ir metaliniai, tokie naudojami cheminėje valykloje. Keletą garsiausiai barškančių teko nuleisti ant spintos grindų, o gretimus apvynioti popierinėmis servetėlėmis. Dabar beliko lūkuriuoti. Ir neprarasti vilties.

Tai priminė žvejybą. Laukiant būtina pasitelkti visas kantrybės atsargas. Kas ten žino, gal moteris atsibels namo labai negreitai; bent tiek gerai, kad šiandien neparlėks sutuoktinis.

Vyrelis reaktyviniu lėktuvu išskrido į tolimą kraštą. Į Helsinkį, kur vyks programuotojų konferencija. Visas smulkmenas išdėstė ant virtuvės stalo padėtame raštelyje ir pažadėjo grįžti šeštadienį, brūkštelėjo: „Myliu tave XXXX", ir užrašė savo viešbučio pavadinimą bei telefono numerį.

Jis turėjo užtektinai laisvo laiko, todėl norėdamas išsklaidyti bet kokias abejones iš virtuvės paskambino į nurodytą viešbutį ir paprašė pono Dermoto Pirso. Nežymiai monotoniškas balsas atsakė, kad ponas Pirsas nekelia ragelio, ir pasiteiravo, ar balso pašto dėžutėje palikti pranešimą.

Taip, aš tuojau mylėsiuos su tavo žmona, vos neišdrožė jis sudrebėdamas iš jaudulio, apimtas džiaugsmo, kad įvykiai klostosi kaip pridera. Bet paklausė sveiko proto ir nutraukė ryšį.

Tam tikrą nerimą kėlė svetainėje išstatytos dviejų paauglių, berniuko ir mergaitės, nuotraukos. Tačiau porelės miegamuosiuose viešpatavo nepriekaištinga tvarka. Jie nė kiek nepriminė kambarių, kuriuose gyventų vaikai. Piršosi išvada, kad fotografijose įamžintos vyro atžalos iš buvusios santuokos.

Virtuvėje į jį piktai dėbsojo katinas, vienas iš atgrasios išvaizdos Birmos veislės padarų. Jis spyrė gyviui, ir tas spruko pro durų angos atvartą. Įsitvyrojo tyla. Kūnas virpėjo iš susijaudinimo. Ach, kokia palaima.

Kai kada atrodydavo, sakytum namas kvėpuoja atgijęs. Ypač tuomet, kai imdavo urgzti katilinė ir suvibruodavo sienos. Pastatas alsavo! Kaip jis pats, netveriantis savo kailyje, šnopuojantis taip įnirtingai, kad garsas smaigstė ausis, besiklausantis širdies dūžių ir kraujo, kuris griausmingai plūdo venomis tarsi dalyvaudamas kažkokiose lenktynėse.

O, Dieve, kaip gera!

28

Sausio 8-oji, ketvirtadienis

Šito vakaro Roksė laukė ištisą savaitę. Dermotas išskrido verslo reikalais, tad ji į svečius pasikvietė Janį. Troško su juo pasimylėti nuosavuose namuose. Sumanymas rodėsi žavingai šelmiškas.

Paskutinį sykį jiedu matėsi šeštadienio popietę, kai Roksė nuoga, vienais „Jimmy Choo" aukštakulniais sukiojosi meilužio bute ir su juo dulkinosi nenusiavusi batelių, taip sužadindama Janiui beprotišką geismą.

Ji kažkur skaitė, esą uodų patelė taip kvaišta dėl kraujo, jog padarytų bet ką, net jeigu žino per jo paieškas prarasianti gyvybę.

Antai kokius pojūčius kurstė mylimasis. Ji privalo susitikti su Janiu. *Privalo* jį turėti, kad ir kiek tai kainuotų. Ir kuo dažniau jie mėgavosi vienas kito draugija, tuo labiau Roksei jo reikėjo.

Aš esu blogas žmogus, kaltai mąstė ji, savąjį sidabrinį „Boxter" vairuodama namo, keliaudama elegantiška Širlės alėja, kurią apgaubė gatvės žibintų apšviesta tamsa. Už Houvo žaidimų aikštelės nėrė dešinėn, į Drouvėjaus kelią, vėl pasuko į dešinę ir trumpu privažiavimo taku nuburzgė link didžiulio, kvadratinio, šiuolaikinio Pirsų namo, nuošalaus, mieste įkurto rojaus kampelio, kurio užpakalinis kiemas ribojosi su privačios mokyklos stadionais. Artėjant prie statinio, užsiplieskė apsaugos sistemos šviesos.

Aš SIAUBINGAS žmogus.

Dėl tokio elgesio galima degti pragare. Ją augino kaip gerą katalikę. Tikinčią nuodėme ir amžinomis kančiomis. O santykiai su dabartiniu vyru suteikė tiek pasitenkinimą, tiek vienpusį bilietą į požemių karalystę.

Po nepaprastai aistringo, dvejus metus užsitęsusio romano ji nuviliojo Dermotą nuo tuometės žmonos ir jo dievinamų atžalų. Juodu siejo beprotiškai karšta meilė. Tačiau po santuokos kerai pamažu prasisklaidė.

Susipažinus su Janiu, širdyje vėl išsprogo geiduliai. Kaip ir Dermo-

tas, jis buvo vedęs, turėjo du gerokai jaunesnius vaikus. Tam nepritarianti Viva Daniels, geriausia Roksės draugė, perspėjo, kad bičiulė pagarsės kaip santuokų žlugdytoja. Tačiau ji nepajėgė valdytis, neįstengė užgniaužti jausmų protrūkio.

Roksė paspaudė garažo mygtuką, įmontuotą saulės skydelyje, luktelėjo, kol pakils durys, įriedėjo į patalpą, kuri be vyro BMW panėšėjo į erdvią olą, ir nutildė variklį. Nuo keleivio sėdynės griebė „Waitrose“ parduotuvės maišelius ir žengė laukan.

Janis pirmąkart išdygo akiratyje, kai Dermotas ją nusivežė į „Thessalonica“. Braitono restoraną. Kai abu baigė valgyti, graikas šeimininkas įsitaisė prie jų staliuko, primygtinai vaišindamas anyžine degtine ir nenuleisdamas nuo jos akių.

Roksę pirmiausia užbūrė jo balsas. Geismingas, laužyta anglų kalba dėstomas požiūris apie maistą ir gyvenimą. Patrauklus neskustas veidas. Apžėlusi krūtinė, regima pro baltus, veik iki bambos prasegtus marškinius. Vyriškas šiurkštumas. Sprendžiant iš išvaizdos, jis neturėjo rūpesčių, jautėsi atsipalaidavęs, visiškai patenkintas savimi.

Ir tryško seksualumu!

Atidariusi vidines duris, jutiklinėje plokštelėje ji surinko kodą, idant užčiauptų pypsinčią signalizaciją, bet nepastebėjo, kad skydelyje tvieskia kitokia lemputė nei įprastai — apsaugos sistema veikė tiktai pirmame aukšte. Roksė neatkreipė dėmesio į švieselę, nes susitelkusi mąstė apie kitus dalykus. Kaip Janis reaguos į jos gamintus patiekalus?

Ji nusprendė pasirinkti elementarų valgį: itališkus užkandžius, šonkauliukų kepsnius su salotomis. Ir vertingame Dermoto rūsyje prigriebti vyno butelį — arba du.

Sau už nugaros užverdama duris Roksė riktelėjo:

— Suši! Ei, Suši! Ei! Mamytė namuose!

Idiotišką vardą katinui sumąstė vyras, kaip atminimą Londono restoranui, į kurį jie užsuko per pirmąjį pasimatymą.

Keista, bet šūksnį pasitiko tyla.

Paprastai murklys akimoju atžirgliodavo, imdavo trintis jai į koją, viltingu žvilgsniu varstydamas šeimininkę, laukdamas vakarienės. Bet dabar kažkur buvo dingęs. Matyt, išlėkė į sodą. Tebūnie.

Ji nukreipė akis į rankinį laikroduką, po sekundės pažiūrėjo į virtuvės laikrodį: 18.05. Janis turėtų atvykti greičiau nei po valandos.

Biure vėl teko kęsti sumautą dieną, nes telefonas neišspaudė nė garso, o banko kredito perviršis sparčiai artinosi prie leistinos ribos. Na, šįvakar bent kelias valandas problemos iškris iš galvos. Svarbiausia, kad ji bus su Janiu. Ir mėgausis kiekviena minute, kiekviena sekunde, kiekviena nanosekunde!

Maišelių turinį Roksė perkėlė ant virtuvės stalo, surūšiavo pirkinius, Dermoto branginamą „Château de Meursault" butelį padėjo į šaldytuvą, kad jis atvėstų, tuomet atšovė „Gevrey-Chambertin 2000", idant vynas „pakvėpuotų". Tada pradarė skardinę kačių ėdalo, išvertė jį į dubenį, kurį nuleido ant grindų.

— Suši! — vėl suriko. — Ei, Suši! Vakarienė!

Ji užlėkė į antrą aukštą ketindama išsimaudyti duše, nusiskusti kojas, apsipurkšti „Jo Malone" kvepalais, grįžti apačion ir paruošti valgį.

Įsitaisęs drabužių spintoje jis išgirdo moters šūksnį ir po gobtuvu paslėpė galvą. Kai nuo laiptatakio atsklido garsėjantys žingsniai, jo kūną sukaustė dirginanti įtampa. Ir malonumų nuojauta.

Iš jaudulio padūmavo akyse. Ir velniškai sukietėjo! Jis pasistengė alsuoti kuo ramiau. Lindėdamas už šilkinių suknelių, pro stiklines, užuolaidėlėmis aptrauktas spintos duris spoksojo į namų šeimininkę. Į gražuolę juodais glotniais plaukais. Moteris atsainiai nusispyrė vakarinius batelius ir išsirangė iš dviejų dalių kostiumėlio kaip tikra paleistuvė. Tarytum užsigeidusi pamaloninti jo žvilgsnį.

Ačiū!

Ji nusimetė baltą palaidinukę ir atsisegė liemenėlę. Savo dydžiu biustas nepateisino jo lūkesčių, bet nieko tokio. Krūtys visai neblogos. Gan stangrios, su mažučiais speneliais. Beje, koks skirtumas. Jam labiau rūpėjo kas kita.

Žemyn nuslinko ir apatinės kelnaitės!

O, jai patinka skustis! Tarpušakis baltas ir plikas, tik su siaura juostele. Kaip higieniška.

Ačiū!

Jis taip įsiaudrino, kad pasruvo prakaitu.

Moteris nuoga nupėdino į vonios kambarį. Sušnypštė dušas. Momentas tinkamas puolimui, bet jis nenorėjo, kad auka būtų šlapia ir muiluota. Tegul apdžiūsta ir išsikvėpina, lai pasistengia dėl jo.

Po kelių minučių ji grįžo į miegamąjį — kūną gobė milžiniškas rankšluostis, galva buvo apmuturiuota mažesniu. Staiga, lyg nutarusi surengti privatų pasirodymą, leido didžiajam nuslysti ant grindų, pravėrė drabužinę ir nuo rėmų kilstelėjo elegantiškus, blizgančius juodus batelius smailiais kulniukais.

„Jimmy Choo"!

Jam vos sekėsi tramdyti susijaudinimą stebint, kaip moteris prisėdusi fotelyje įsispyrė į vieną aukštakulnį, apsiavė kitą ir suveržė dirželius — po keturis ant kiekvieno! Paskui leidosi kursuoti po kambarį protarpiais sustodama ir įvairiais kampais save apžiūrėdama įspūdingų matmenų sieniniame veidrodyje.

O taip, mažule. O taip! O taip! Ačiū!

Jis nudūrė akis į siaurą gaktos plaukų ruoželį, juoduojantį po plokščiu pilvu. Malonu, kai moteris pasidailina šakumą. Malonu, kai moteris prisižiūri ir rūpinasi menkiausiomis smulkmenomis.

Vien dėl jo!

Ji prisiartino prie spintos, galvą vis dar apsirišusi rankšluosčiu. Ištiesė ranką. Jųdviejų veidus teskyrė pora colių ir stiklas su užuolaidomis.

Jis buvo pasirengęs akistatai.

Moteris atidarė duris.

Į kambarį šovė medicinine pirštine aptempta ranka, kuri jai į nosį įtėškė chloroforme išmirkytą įklotą.

Jis išniro pro pakabus it puolantis ryklys, laisvais pirštais sugriebė aukos pakaušį, bet įklotą su chemikalais palaikė prispaustą prie jos šnervių dar kelias sekundės, kol moteris pagaliau suglebo.

1997

29

Gruodžio 30-oji, antradienis

Reičelė Rajan drybsojo furgone. Pašventinus ją smūgiu į galvą, kumštį nudiegė toks stiprus skausmas, kad jis išsigando susilaužęs nykštį ir vieną iš kitų pirštų. Vos įstengė juos pajudinti.

— *Prakeikimas*, — suurzgė purtydamas ranką. — *Velnias, šūdas, velnias. Kalė!*

Jis nusiplėšė pirštinę norėdamas patyrinėti plaštaką, tačiau blausioje kabinos šviesoje nieką teįžvelgė. Galiausiai priklupo šalia merginos, kurios galvai atšokus nuo krumplių, pasigirdo skardus triokštelėjimas. Tik neaišku, kas konkrečiai lūžo — jo ranka ar aukos žandikaulis. Regis, ji nekvėpavo. Neramiai priglaudęs ausį prie Reičelės krūtinės jis lyg ir pajuto krustelėjimą, bet vėlgi nesuprato, kas iš jųdviejų sujudėjo.

— Ar gerai jautiesi? — paklausė netikėtai užlietas panikos bangos. — Reičele? Kaip laikaisi? Reičele? — vėl užsismaukė pirštinę, stvėrė ją už pečių ir pakratė. — Reičele? Reičele? Reičele?

Iš kišenės iškrapštęs žibintuvėlį jis apšvietė jaunos moters veidą. Pamatė užmerktas akis. Atplėšė vieną voką, tačiau, patraukus pirštus, blakstienos vėl sulipo.

Panika stiprėjo.

— Reičele, nedrįsk mirti ant mano rankų! Nedrįsk mirti, girdi mane? Po velnių, ar girdi?

Iš jos burnos sruveno kraujas.

— Reičele? Gal ko atsigersi? Užkąsi? Ką nors iš „McDonald's"? „Big Mac" mėsainį? Sūrainį? Galbūt sumuštinį-laivelį? Nupirksiu tau laivelį. Gerai? Sakyk, koks įdaras tau patinka? Pikantiškos dešrelės? Su išsilydžiusiu sūriu? Tokie užkandžiai labai skanūs. Su tunu? Kumpiu?

ŠIANDIENA

27

Sausio 8-oji, ketvirtadienis

Vaikautas išalko. Sumuštinis-laivelis su vištiena ir lydytu sūriu kankinamai viliojo jau dvi valandas. Nuspaudus stabdį arba pasukus už kampo, ant keleivio sėdynės kaskart pasiritinėdavo maisto maišelis ir termosas.

Jis planavo sustoti ir pavalgyti per įprastą valandos trukmės pertraukėlę. Tačiau aplink sukiojosi per daug praeivių. Per daug keleivių. Puodelį, kurį reikia išgerti lygiai 23.00, teks siurbčioti vairuojant. Ketvirtadienio vakarais darbo niekada nestigdavo, tačiau dabartinis buvo pirmasis po Naujųjų metų švenčių, ir jis manė, kad šiandien vyraus ramybė. Bet žmonės, regis, atsigaivelėjo ir vėl linksminosi mieste. Kvietėsi taksi. Avėjo skoningus batelius.

Aha.

Dėl kitų neverta kvaršinti galvos. Kiekvienas smagindavosi savaip. Vaikautas džiaugėsi už juos visus. Svarbiausia, kad klientai paklotų skaitiklio rodomą sumą ir nemėgintų sprukti nesusimokėję, kaip retsykiais nutikdavo. Būtų dar geriau, jei duotų arbatpinigių! Šie labai praversdavo. Pildydavo santaupas. Padėdavo gausinti kolekciją.

Kuri vis didėjo. Kaip miela. O taip!

Užstaugė sirena.

Jis pajuto baimės dūrį. Sulaikė kvapą.

Veidrodžius apšvietė mėlyni blykčiojantys švyturėliai ir po akimirkos pro šalį nušvilpė policijos automobilis. Neilgai trukus praūžė antrasis, lyg sekdamas pirmajam iš paskos. Įdomu, sau tarė jis. Nors naktimis važinėdavo nuolat, retai kada vienu metu išvysdavo dvi policininkų mašinas. Turbūt įvyko kokia nors nelaimė.

Vaikautas artėjo prie pamėgtos vietos Braitono pajūryje, kur naktimis kas valandą stabtelėdavo ir išlenkdavo arbatos ir kur dabar, negana to, norėjo pavartyti laikraštį. Spaudos leidinius kas vakarą skaitė nuo tada, kai aną ketvirtadienį „Metropolio" viešbutyje buvo išprievartauta moteris. Istorija kurstė dirginančias emocijas. Žagintojas pagrobė aukos drabužius. Bet labiausiai jaudino žinia, kad nusikaltėlis pasiėmė ir jos batelius.

Aha.

Nuspaudęs stabdį jis išjungė variklį ir pakėlė maišiuką su sumuštiniu-laiveliu, bet po sekundės nuleido atgal ant sėdynės. Maistas nebekvepėjo maloniai. Nuo tvaiko pasidarė bloga.

Alkio jausmas pranyko.

Kur traukė tie policijos automobiliai, ėmė spėlioti Vaikautas. Galop pagalvojo apie batus, įkištus į bagažinę, ir savijauta bemat pagerėjo.

Smarkiai pagerėjo!

Jis išmetė užkandį pro langą.

Šiukšlintojas, papriekaištavo sau. *Bjaurus šiukšlintojas!*

31

Sausio 9-oji, penktadienis

Neskaitant *daugybės* kitų privalumų, Kleo nėštumas geras ir dėl to, kad pastaruoju metu jis pats gėrė kur kas mažiau, mąstė vyresnysis detektyvas. Mylimoji pareigingai puoselėjo saikingumo principus, tik retsykiais pakeldama taurę šalto baltojo vyno, todėl sumažėjo ir Greiso vartojamo alkoholio kiekis. Tačiau prakeiktas jos potraukis troškiniams

su kariu varė iš proto! Sunku pasakyti, kiek dar tokių patiekalų atlaikys jo virškinimo sistema. Namai tiesiog pritvinko kvapų, būdingų indų greitmaisčio užeigoms.

Jis ilgėjosi paprasto maisto. Sužavėtas nebuvo ir Hamfris. Užteko vos vieno lyžtelėjimo, kad šuo suprastų troškinių dubenėliuose nerasiąs jokių liekanų, kurias mielai suėstų.

Rojus stengėsi taikstytis su tokia padėtimi, nes manė privaląs palaikyti jai draugiją. Beje, vienoje iš Gleno Brensono dovanotų, vyrams skirtų knygų apie nėščias moteris autorius aiškino, jog partnerės polinkius reikia tenkinti ir perimti. Tai suteiks jai džiaugsmo, geri fluidai pasieks negimusį kūdikį, todėl jis gims laimingas ir užaugęs netaps serijiniu žudiku.

Įprastomis aplinkybėmis, valgydamas kario prisotintą troškinį, Rojus gurkšnodavo nestiprų šviesų alų, dažniausiai „Grolsch", numylėtą vokišką „Biltberger" arba kvietinį baltąjį, kurį pamėgo susibičiuliavęs su vokiečių policininku Marselu Kulenu ir pernai apsilankęs Miunchene. Bet šią savaitę, kai atėjo Greiso eilė Sunkių nusikaltimų skyriuje atlikti budinčio vyriausiojo pareigūno vaidmenį, teko pasitenkinti nealkoholiniais gėrimais, nes jį galėjo iškviesti į darbą bet kuriuo paros metu.

Štai kodėl penktadienį, 09.20 ryto, Rojus Greisas jautėsi žvalus kaip agurkėlis ir sriubčiodamas šiandien jau antrą puodelį kavos gilinosi į incidentų sąrašą, elektroninius laiškelius, kurie plūdo lyg iš neužsukto čiaupo, ir ant rašomojo stalo pūpsantį dokumentų kalną.

Po dviejų su puse dienų, nuo sekmadienio vidurnakčio, vyriausiojo pareigūno postą užims kitas vyresnysis detektyvas arba detektyvas vyresnysis inspektorius, ir pagal tvarkaraštį artimiausias jo budėjimas prasidės tiktai po šešių savaičių. Rengdamas bylas teismui ir prižiūrėdamas neatskleistais nusikaltimais užsiimančią komandą, Rojus taip apsivertė darbais, kad jam mažiausiai knietėjo imtis naujo, laisvą laiką išeikvosiančio tyrimo.

Deja, sėkmė nuo jo nusigręžė.

Suskambus telefonui Greisas pakėlė ragelį ir kaipmat atpažino stačiokišką, dalykišką detektyvo inspektoriaus Deivido Elkorno iš Braitono kriminalinio skyriaus balsą.

— Atleisk, Rojau. Regis, vėl pasidarbavo svetimas prievartautojas.

Ligi šiol žaginimo atvejį „Metropolio" viešbutyje nagrinėjo Braitono kriminalinis skyrius, nors tenykščiai vis informuodavo apie savo pasiekimus. Sprendžiant iš naujienų, tyrimas atiteks Sunkių nusikaltimų skyriui. Tai yra jam.

Nors jau penktadienis, velniai griebtų. Kodėl taip visada atsitikdavo penktadieniais? Kuo jie ypatingi?

— Ką papasakosi, Deividai?

Elkornas glaustai išdėstė esmę.

— Auka patyrė rimtą psichologinę traumą. Nelaimės vietoje pasirodęs uniformuotas pareigūnas sugebėjo nustatyti, kad ji buvo užpulta vakar, kai grįžo namo — vyras išvykęs verslo reikalais. Moteris paskambino draugei, kuri šįryt pas ją apsilankė ir susisiekė su policija. Į nukentėjusios namus atvažiavo greitosios pagalbos automobilis, tačiau medikų neprisireikė. LNSP ir konsteblis iš Kriminalinio skyriaus ją išgabeno į prievartos aukų centrą Krolyje.

— Ką konkrečiau sužinojai?

— Nedaug ką, Rojau. Kaip sakiau, ji rimtai sukrėsta. Jei neklystu, čia vėl figūruoja apavas.

Greisas susiraukė.

— O tiksliau?

— Moterį išniekino jos pačios bateliu.

Po velnių, mintyse nusikeikė Greisas, naršydamas ant stalo sujauktus dokumentus, mėgindamas rasti rašiklį ir bloknotą.

— Kuo ji vardu?

— Roksana — arba Roksė — Pirs. — Elkornas paraidžiui ištarė vardą ir pavardę. — Gyvena Houve, Drouvėjaus kelyje 76. Braitone turi viešųjų ryšių agentūrą. Sutuoktinis verčiasi informacinėmis technologijomis. Kol kas išsiaiškinau tiek. Bendravau su nusikaltimo vietos tyrėjais, dabar lekiu į tuos namus. Tave paimti?

Iš Braitono centrinės nuovados važiuojant minėtu adresu, Sasekso policijos kriminalinio skyriaus valdyba buvo visiškai ne pakeliui, tačiau Rojus nesiruošė prieštarauti. Automobilyje praleistą laiką panaudos tam, kad gautų kuo daugiau duomenų apie smurto proveržį „Metropo-

lio" viešbutyje — surinktų informaciją, kuri galėjo iškilti į paviršių, ir aptartų jos perleidimą Sunkių nusikaltimų skyriui.

— Taip, ačiū.

Jis nuleido ragelį ir sekundę kitą pasėdėjo nugrimzdęs į apmąstymus. Mintimis grįžo į tuos laikus, kai siautėjo Batžmogis. Aklavietėn patekusias bylas tirianti komanda kiaurą savaitę daugiausia dėmesio rodė šiam prievartautojui, ieškojo sąsajų tarp žinomų, 1997-ais įvykdytų nusikaltimų *modus operandi* ir Nikolos Teilor užpuolimo, prieš pat Naujuosius metus surengto „Metropolio" viešbutyje.

Pagrobti jos bateliai. Štai pirmasis panašumas. Nors 1997 metais Batžmogis pasiglemždavo tik vieną batą ir apatines kelnaites. Nikola Teilor prarado abu aukštakulnius ir visus drabužius.

Kažkur po kauburiais popierių slypėjo storas aplankas su žagintojo profiliu arba, kaip šiandien jį derėjo vadinti, bihevioristine analize. Ją parašė ekscentriškasis psichologas, teismo ekspertas daktaras Džulijus Praudfutas.

Greisas su juo susipažino 1997 metais, kai tyrė Reičelės Rajan dingimą, ir anuomet Praudfuto atžvilgiu buvo nusiteikęs skeptiškai, bet per daugelį metų, nagrinėdamas bylas, su daktaru konsultavosi daugybę kartų.

Įsigilinęs į ataskaitą jis nė neišgirdo, kaip spragtelėjo atidaromos durys ir į kilimą sučežėjo žingsniai.

— Sveikas, senučiuk!

Vyresnysis detektyvas pakėlė galvą, išvydo Gleną Brensoną, stovintį priešais rašomąjį stalą, ir paklausė:

— Kokios bėdos tave atvijo?

— Gyvenimas. Ketinu viskam padaryti galą.

— Puiki mintis. Tik prašyčiau rinktis kitą vietą. Man vargų užtenka su kaupu.

Brensonas apėjo stalą, pažvelgė jam virš peties ir tylėdamas paskaitė dokumentą.

— Juk tu žinai, jog Džulijus Praudfutas nukritęs iš mėnulio, ar ne? — po pauzės tarė. — Kalbu apie jo reputaciją.

— Anokia čia naujiena? Atsisveikinęs su sveiku protu yra kiekvienas, kuris nusprendžia įsidarbinti policijoje.

— Arba susituokti.

— Aha, — išsišiepė Greisas. — Kokių dar išminties perlų pametėsi?

Brensonas sutrūkčiojo pečiais.

— Tik stengiuos padėti.

Dabar labiausiai pagelbėtum, jeigu atsidurtum už tūkstančio mylių, pamanė Greisas. Jeigu liautumeis niokojęs mano namus. Jeigu nustotum jaukti mano kompaktinių ir vinilinių plokštelių kolekciją. *Va*, kuo galėtum būti naudingas.

Taip ir neįgarsinęs savo minčių, jis nukreipė akis į draugą, kuriam jautė didesnį prielankumą nei bet kokiam kitam pažįstamam vyrui.

— Atsiknisi ar išties man padėsi?

— Koks malonus prašymas — kaip sugebėčiau jam atsispirti?

— Gerai. — Greisas jam įteikė daktaro Džulijaus Praudfuto sudarytą Batžmogio profilį. — Iki vakarinio pasitarimo apibendrink ataskaitą, parašyk santrauką iš dviejų šimtų penkiasdešimties žodžių, kad ją galėtų suvirškinti naujasis policijos viršininko pavaduotojas.

Brensonas suėmė aplanką, pervertė jo lapus.

— Velnias, du šimtai aštuoniasdešimt du puslapiai. Apsitriesk stačias.

— Taikliai pastebėta.

32

Sausio 9-oji, penktadienis

Rojaus Greiso tėvas buvo faras iki kaulų smegenų. Džekas Greisas aiškino sūnui, kad savo pasaulėžiūra policininkai skiriasi nuo likusių žmonių. Nes priklauso *sveikai įtarinėjimo kultūrai*, kaip ją vadino.

Jis niekada nepamiršo tėvo žodžių. Aplinką visada stebėdavo budriai. Ir nuostabų saulėtą sausio rytą lygiai taip pat žvalgėsi į Širlės alėjoje suręstus prabangius būstus. Gatvė driekėsi ant vieno iš kelių Braitono ir Houvo kalvagūbrių, tįso miesto pakraščio link ir užsibaigė beveik ties atvirais kaimiškų vietovių plotais. Prie jos rikiavosi pavieniai, ištaigingi,

daugumai teisėtvarkos pareigūnų neįperkami namai. Viename iš prestižiškiausių miesto rajonų gyveno pasiturintieji: dantistai, bankininkai, automobilių prekeiviai, teisininkai, tiek vietiniai, tiek Londono verslininkai, ir, žinoma, kaip ir kituose madinguose kvartaluose, saujelė klestinčių nusikaltėlių. Jeigu savo adrese nurodydavai Širlės alėją arba kurį nors iš šalutinių jos kelių, vadinasi, pats buvai *svarbus asmuo.*

Bent jau toks atrodei važiuojantiems pro šalį, kurie nevarstė žmonių nepatikliomis faro akimis.

Rojus Greisas dairėsi nusiteikęs anaiptol ne skeptiškai, tačiau jis turėjo gerą, kone fotografinę atmintį. Kol Deividas Elkornas, dėvintis elegantišką pilką kostiumą, vairavo mažąjį fordą palei žaidimų aikštelę, vyresnysis detektyvas paeiliui tyrinėjo namus. Elgėsi sau įprasta maniera. Aure Londone veikiančio reketininko būstas. Ten įsikūręs Braitono viešnamių karalius. O gretimoje gatvėje apsistojęs kreką platinantis narkotikų baronas.

Bemaž penkiasdešimties, žemaūgis, rudais trumpais plaukais, amžinai atsiduodantis cigarečių kvapu Deividas Elkornas iš išvaizdos priminė vadovauti mėgstantį atšiaurų tipą, bet iš tiesų buvo geraširdis žmogus.

Sukdamas dešinėn, į Drouvėjaus kelią, jis tarė:

— Čia mielai persikeltų mano pačiutė.

— Ko delsiat? — paklausė Greisas.

— Na, man viso labo stinga kokių keturių šimtų gabalų, kad grynaisiais sumokėčiau dalį kainos, — atsakė jis. — Gal daugiau. — Padvejojęs pridūrė: — Žinai, ką galvoju?

— Rėžk.

— Šios apylinkės judviem su Kleo būtų prie širdies. Pritiktų tokiai klasiškai damai kaip ji.

Fordas sumažino greitį. Staiga Elkornas numygo stabdį.

— Ana ten, dešinėje.

Jiems riedant trumpu, laurais apsodintu privažiavimo taku, Greisas žvilgsniu paieškojo stebėjimo kameros, bet nesėkmingai. Atkreipė dėmesį į apsaugos sistemos šviesas.

— Puikus vaizdas, ar ne? — prabilo Deividas Elkornas.

Netgi ne puikus, o pribloškiantis. Jei turėtų tiek pinigų, kad pasistatytų svajonių namą, tas būtų akiratyje stūksančios grožybės kopija, nusprendė Greisas.

Rodės, priešais stiebėsi nuostabi balta skulptūra. Lygių ryškių linijų ir švelnių, vietomis įžūliais geometriniais kampais sueinančių išlinkių mišinys. Iš pažiūros ant dviejų skirtingo aukščio horizontalių plokštumų stūksanti struktūra su milžiniškais langais ir stogą apklojusiais saulės energijos elementais. Regint strategiškai palei sienas išdėstytus augalus, susidarė įspūdis, kad juos genetiškai modifikavo kaip tik šitam sklypui. Pats statinys anaiptol ne gigantiškas — tinkamas gyventi. Kaip malonu kas vakarą grįžti į tokį fantastišką būstą, pamanė Greisas. Ir po akimirkos susitelkė į tai, ką norėjo rasti nusikaltimo vietoje. Kol mintyse tikrino reikiamų dalykų sąrašą, fordas sustingo už nediduko, niekaip nepažymėto policijos automobilio; greta jo stoviniavo uniformuotas konsteblis, tvirto sudėjimo, į penktą dešimtmetį persiritęs vyras. Jo užnugaryje nutįsusią, link garažo vedančią tako atkarpą užtvėrė mėlynais ir baltais kvadratėliais išmarginta juosta.

Jiems išlipus laukan, konsteblis, garbus senosios mokyklos atstovas, pedantiškai nupasakojo, ką aptiko čia prisistatęs ryte, ir pranešė, kad nusikaltimo vietos tyrėjas jau važiuoja. Informaciją, kuria Elkornas pasidalijo su Greisu, papildė tik viena smulkmena: sugrįžusi namo ir įžengusi pro duris moteris, regis, atjungė signalizaciją.

Trijulei bekalbant, prie policininkų atriedėjo nedidelis baltas furgonas ir iš kabinos išniro Džo Tindalas, vadovaujantis nusikaltimo vietos tyrėjams, nuolat bendradarbiaujantis su Greisu, kuris asmeniškai jį laikė baisiai irzliu tipu.

— Penktadienis, — užuot pasisveikinęs suburbėjo NVT viršininkas. — Rojau, ir kodėl tu amžinai sumauni savaitgalius? — pro prašieptas jo lūpas baudėsi išsiveržti pagieža.

— Vis prašau nusikaltėlių palūkėti pirmadienių, bet jie velniškai nepaslaugūs.

— Šįvakar O2 arenoje gros Stivis Vonderis, ir aš gavau bilietus į koncertą. Ten nepasirodęs galėsiu atsisveikinti su savo mergina.

— Džo, kai mudu susitinkame, tu kaskart esi apsirūpinęs bilietais į kokį nors renginį.

— Aha. Nes man smagu tikėti, kad be darbo turiu ir kitą gyvenimą, priešingai nei pusė kolegų.

Tindalas pabrėžtinai dėbtelėjo į vyresnįjį detektyvą, tuomet iš užpakalinės furgono dalies išėmė ir jiems įteikė baltus popierinius kombinezonus bei mėlynus antbačius.

Rojus Greisas žengė prie furgono, prisėdo ant užpakalinio buferio ir lėtai įsirangė į vientisą apsauginį rūbą. Kiekvieną sykį, kai tekdavo sprausti kojas į klešnes, stengiantis jų nesuplėšyti, ir grūsti rankas į rankoves, jis keiksnodavo apdaro modeliuotojus. Laimei, dabar sukiojosi ne viešoje vietoje, nes apsirengti kombinezoną neapsijuokiant faktiškai neįmanoma. Galop stenėdamas pasilenkė ir apsiavė antbačius. Paskui užsitempė latekso pirštines.

Konstebliui palydėjus atvykėlius į statinį, Greisas maloniai nustebo pamatęs, kad uniformuotam policininkui užteko įžvalgumo ant žemės nutiesti juostą ir taip pažymėti vienintelį įėjimą ir išėjimą.

Atviro planavimo prieškambaris nublizgintu grindų parketu, grakščiomis metalinėmis skulptūromis, abstrakčiais paveikslais ir aukštais vešliais augalais tikrai patiktų Kleo, dingtelėjo Rojui. Patalpoje kybojo stiprus, malonus pušų kvapas ir kiek saldesnis, labiau muskusinis aromatas, greičiausiai sklindantis nuo sausų lapelių ir žiedlapių mišinio. Kaip gera kartais užsukti į namą, kuris neatsiduoda kariu.

Konsteblis pasakė užlipsiąs į antrą aukštą, kad galėtų atsakyti į klausimus, tačiau į miegamąjį nekelsiąs kojos, idant kuo mažiau jiems trukdytų.

Greisas vylėsi, kad pareigūnas, taip gerai išmanantis teismo ekspertizės subtilybes, nepriteršė kambario, kai ryte sureagavo į iškvietimą. Sekdamas įkandin Elkorno bei Tindalo, vyresnysis detektyvas užkopė stikliniu spiraliniu laiptatakiu, nužingsniavo turėklais atitverta trumpa aikštele ir įžengė į erdvų, parfumerinių kvapų įsigėrusį miegamąjį.

Langus dengė žavingos, lyg ir balto gazo, užuolaidos, sienas rėmė įmontuotos spintos su stiklo plokštėmis, kurios buvo aptrauktos uždangalais. Kitapus vienų dvigubų atdarų durų Greisas išvydo nuo pakabų nenusmauktas, ant kilimo numestas kelias sukneles.

Viduryje kambario riogsojo nestandartinio dydžio lova su ketu-

riais mediniais, kūginiais, jos kampuose styrančiais stulpeliais. Vieną jų supo neatrištas chalato diržas, kitą — du sumazgyti kaklaraiščiai. Dar keturi gulėjo ant grindų, supinti į dvi poras. Kreminė aksominė antklodė buvo smarkiai sujaukta.

— Ponios Pirs riešus ir kulkšnis nusikaltėlis pririšo prie stulpų, o burną užkimšo, — nuo tarpdurio atsklido konsteblio balsas. — Taip ją ir paliko. Maždaug pusę šeštos ryto moteris išsivadavo iš pančių ir paskambino draugei. — Jis nudūrė žvilgsnį į savo bloknotą. — Poniai Amandai Boldvin. Turiu jos telefono numerį.

Vyresnysis detektyvas linktelėjo. Jis spitrijosi į nuotrauką, iškilusią ant tualetinio staliuko stikliniu viršumi. Žiūrėjo į gražuolę juodais, glotniais, susegtais plaukais ir ilga vakarine suknele, kuriai draugiją palaikė dabitiškas, smokingą dėvintis vyriškis.

Pirštu bedęs į fotografiją paklausė:

— Jei neklystu, čia ji?

— Taip, šefe.

Deividas Elkornas irgi atidžiai ją patyrinėjo.

— Kokia aukos būklė? — į konsteblį kreipėsi Greisas.

— Moteris rimtai sukrėsta, bet išsaugojusi sveiką protą, atsižvelgiant į patirtus išbandymus, jeigu suprantate, ką turiu galvoje.

— Ką žinote apie sutuoktinį?

— Vakar verslo reikalais išskrido į Helsinkį.

Greisas kiek pamąstė ir atsigręžė į Elkorną.

— Įdomiai sutapo laikas, — tarė. — Šis faktorius gali būti reikšmingas. Noriu išsiaiškinti, ar jis dažnai leidžiasi į keliones. Visai įmanoma, kad nukentėjusiąją puolė ją pažįstantis arba persekiojantis žmogus. — Atsisukęs į konsteblį pasitikslino: — Prievartautojas slėpė veidą po kauke, tiesa?

— Taip, sere, po gobtuvu su išpjautais plyšeliais.

Vyresnysis detektyvas kinktelėjo galva.

— Su vyru jau susisiekėte?

— Jis mėgins gauti lėktuvo bilietą į šiandieninį reisą.

Elkornas nukulniavo patikrinti kitų kambarių.

Džo Tindalas prie akies prispaudė kompaktišką kamerą. Nusikaltimo vietą nufilmavo 360 laipsnių kampu ir pritraukė lovos vaizdą.

— Ryte čia lankėtės vienas? — konsteblio pasiteiravo Greisas, akimis apmesdamas kambarį.

Ant grindų pastebėjo kremines apatines kelnaites, baltą palaidinukę, tamsiai mėlyną dviejų dalių kostiumėlį ir liemenuką. Rūbai neišmėtyti, tarsi juos kas nors būtų nuplėšęs; moteris, regis, pati nusirengė ir paliko drabužius ten, kur jie nukrito.

— Ne, sere, su seržantu Poritu. Kuris palydėjo ją ir LNSP į „Saturno“ centrą.

Greisas greitosiomis nusibraižė miegamojo planą, pasižymėjo į koridorių ir prijungtą vonios kambarį vedančias duris bei langus, kaip tikėtinas įėjimo ir išėjimo vietas. Patalpoje būtina surengti nuodugnią pirštų atspaudų, plaukelių, skaidulų, odos ląstelių, seilių, spermos, prezervatyvo — jei tik žagintojas juo naudojosi — lubrikanto dėmelių ir pėdsakų paiešką. Be to, kruopščiai iššukuoti pastato apylinkes, ypatingą dėmesį sutelkiant į pėdsakus, cigarečių nuorūkas ir drabužių siūlelius, kurie galėjo likti ant mūro arba lango rėmo, jeigu nusikaltėlis spruko ne pro duris.

Tindalui pateiktame sąraše teks išvardyti, kokius daiktus iš visų, esančių kambaryje, name ir aplink statinį, reikės kišti į maišus ir gabenti į laboratoriją. Patalynę, be abejo. Rankšluosčius — dėl to atvejo, jeigu nusikaltėlis sausinosi rankas ar kitas kūno dalis. Muilą.

Vaikštinėdamas po miegamąjį detektyvas rašėsi pastabas ir dairėsi kokių nors neįprastų smulkmenų. Lovos priešakį atspindėjo gigantiškas veidrodis, veikiausiai įtaisytas kaip sekso žaidimų priedas, pamanė jis, bet mintis atgrasumo nesukėlė. Vieną naktinį staliuką slėgė užrašų knygutė su kalendoriumi ir moteriškas romanas, kitos paviršių uždengė šūsnis žurnalų apie informacines technologijas. Jis paeiliui pradarė kiekvienos spintos duris. Tiek daug drabužinėse sukabintų suknelių regėjo pirmą kartą gyvenime.

Atvėrus eilines duris, šnerves perliejo sodrus, prašmatnus odos kvapas, o akiratyje pasirodė batų lobynas. Jie rikiavosi ant slankiojančių, grindis su lubomis jungiančių rėmų. Greisas neką teišmanė apie moterišką apavą, bet iš pirmo žvilgsnio šie pavyzdžiai atrodė aukščiausios klasės. Jis suskaičiavo daugiau nei penkiasdešimt porų. Už antrų durų aptiko dar pusšimtį. Tiek pat rado ir už trečių.

— Tokią damą sudėtinga išlaikyti, — tarstelėjo.

— Rojau, kiek žinau, ji turi nuosavą verslą, — atsiliepė Deividas Elkornas.

Greisas mintyse save išbarė. Komentaras nuskambėjo kvailai; panašių, moteris diskriminuojančių prielaidų galima tikėtis iš Normano Potingo tipo žmonių.

— Aišku.

Jis prisiartino prie lango ir nužvelgė užpakalinį kiemą, nuostabiai prižiūrimą sklypą, kurio viduryje puikavosi baseinas, žiemą paslėptas po apdangalu.

Tolėliau, už tankių krūmokšnių ir jaunų medžių, plytėjo mokyklos stadionai. Dviejose aikštėse stirksojo regbio virpstai, trečioje stovėjo tinkliniai futbolo vartai. Kas žino, gal nusikaltėlis atkako iš tos pusės, pagalvojo Greisas.

Kas gi tu?

Batžmogis?

Ar tiesiog kitas iškrypėlis?

33

Sausio 9-oji, penktadienis

— Kad tu nusprogtum, kodėl nepasibeldei? — suinkštė Teris Biglou.

Darenas Spaiseris nebuvo pratęs barbenti į duris. Jis stoviniavo žaliuzėmis pritemdytame kambarėlyje, rankoje spaudė kelioninį krepšį ir stengėsi įkvėpti kuo mažiau smirdančio oro. Patalpa dvokė į sienas įsigėrusiais cigarečių dūmais, sena mediena, dulkėtu kilimu ir surūgusiu pienu.

— Maniau, kad tebesėdi už grotų, — silpnu, spigiu balsu pridūrė senasis recidyvistas. Išsitiesęs lovoje jis mirksėjo, nes akis spigino ateivio žibintuvėlis. — Ko, po velnių, atsitrenkei tokiu metu?

— Ką tik dulkinausi, — atsakė Spaiseris. — Nutariau užsukti pas tave, papasakoti apie ją ir atsiimti savo mantą.

— Labai man čia rūpi žinoti. Tie laikai, kai pats tratinausi, jau seniai praeityje. Dabar vos pajėgiu nusičiurkšti. Ko nori? Ei, liaukis mane žlibinęs tuo prakeiktu daiktu.

Spaiseris pašvietė į sienas, susirado sieninį jungiklį ir jį spustelėjo. Palubėje nutvisko blausi, nyki lemputė, įsukta į dar niūresnį kutuotą gaubtą. Apžiūrint kambarį atvykėlio veidą iškreipė pasibjaurėjimo grimasa.

— Vėl atsisveikinai su cype? — tebemirksėdamas paklausė Biglou.

Jo išvaizda siaubinga, mąstė Spaiseris. Septyniasdešimtmetis atrodė kaip devyniasdešimties.

— Gerai elgiausi, biče, aišku? Paleido lygtinai. — Sviedė rankinį laikroduką ant Biglou krūtinės ir pridūrė: — Atnešiau tau dovaną.

Senis ją stvėrė gumbuotais pirštais ir godžiai įsistebeilijo.

— A čia kas? Korėjietiškas?

— Originalas. Nušvilpiau vakar.

Biglou atsiplėšė nuo gulto, į jį įsiremdamas alkūnėmis, ant gretimo stalo apčiuopomis susirado nemadingai didžiulius, skaitymui pritaikytus akinius ir patyrinėjo laikrodį.

— „Tag Heuer Aquaracer“, — tarė. — Neblogai. Vogi ir barškinies?

— Tik ne ta eilės tvarka.

Šykščiai vyptelėjęs Biglou parodė virtinę rūdžių spalvos aštrių dantukų. Jis vilkėjo purvinus marškinėlius, kurie anksčiau tikriausiai buvo balti. Audinys pridengė vien odą ir kaulus. Nuo kūno sklido patrūnijusių maišų tvaikas.

— Gražus daikčiukas, — pasakė senis. — Netgi labai. Kiek už jį zaunysi?

— Gabalo.

— Juokus kreti. Jei rasiu pirkėją, galbūt išpešiu tau pusgabalį — su sąlyga, kad čia ne kopija. Šiuo momentu pasiūlysiu tiktai lentą.

Pusgabalis reiškė penkis šimtus svarų, lenta — šimtą.

— Jis vertas dviejų gabalų.

— Bet mes gyvename sumautos recesijos sąlygomis. — Biglou vėl nudūrė akis į laikrodį. — Džiaukis, kad laisvės neatgavai vėliau. — Jis nutilo, bet, Spaiseriui nieko neatsakius, po pauzės vėl prabilo: — Man

liko mažai laiko, aišku? — senį apėmė stipraus, šaižaus, užsitęsusio kosulio priepuolis, nuo kurio jis apsiašarojo ir į suodiną nosinę išspjovė kraują. — Sakė, kad ne daugiau kaip šeši mėnesiai.

— Padėtis bjauri.

Darenas Spaiseris žvilgsniu apmetė pusrūsio kambarį. Sienas sudrebino netoliese nugriaudėjęs, šiurpiai užkaukęs traukinys. Patalpą skrodė šaltas skersvėjis. Ne butas, o tikra skylė, per trejus metus, nuo tada, kai čia teko lankytis paskutinį kartą, nė kiek nepasikeitusi. Dalis grindų slypėjo po nutrintu kilimu. Ant panelio strypo kadarojo vieliniai pakabai su drabužiais. Ant lentynos padėtas senoviškas medinis laikrodis rodė 08.45. Virš lovos kabėjo prie sienos prikaltas Nukryžiuotasis, ant stalo buvo matyti Biblija ir keli etiketėmis apklijuoti vaistų buteliukai.

Po trisdešimties metų, jei tiek ištempsiu, manęs laukia toks pat likimas.

Jis pakratė galvą.

— Teri, va, kur susiruošei užbaigti savo dienas?

— Būstas neblogas. Patogus.

— Patogus? Kokia prasme? Nes šalia pilna laidotuvių biurų?

Biglou neatsiliepė. Netoliese, anapus Luiso kelio, prie pat kapinių ir morgo, veikė aibė laidojimo paslaugas siūlančių įstaigų.

— Vanduo iš čiaupo bėga?

— Žinoma, — vėl užkriokęs suburbuliavo senis ir pamojo į kriauklę, įmontuotą priešingoje kambario pusėje.

— Ar tu kada prausiesi? Čia dvokia kaip išvietėje.

— Gal pavaišinti arbata? Kava?

Spaiseris dirstelėjo į kampinę lentyną, ant kurios įžvelgė virdulį ir įskilusius puodelius.

— Ne, ačiū. Nesu ištroškęs.

Jis vėl nužvelgė sukriošusį recidyvistą ir palingavo galvą. *Kadaise šiame mieste buvai svarbus veikėjas. Jaunystėje netgi aš mirtinai tavęs bijojau. Daugumai baimės įvarydavo vien Biglou pavardė. O dabar... Tik pažiūrėk į save.*

Biglou, nusikaltėlių šeimyna, su kuria reikėjo skaitytis, vertėsi stambaus masto reketu, maža to, Braitono ir Houvo mieste kontrolia-

vo pusę narkotikų prekybos rinkos. Ir prie Terio, vieno iš jos atžalų, žmonės nedrįsdavo kišti nagų, jei nenorėdavo, kad jų skruostus suraižytų skustuvas arba išdegintų rūgštis. Jis mėgdavo rengtis elegantiškai ir grėsmingai, nešiodavo masyvius žiedus ir laikrodžius, vairuodavo prašmatnius automobilius. Bet iki nūdienos jo kūną nustekeno alkoholis, veidas pagelto ir suvyto. Plaukai, kurie anksčiau būdavo tvarkingai sušukuoti — net ir vidurnaktį, — rodėsi smarkiau nudilę negu kilimas ir dėl kažkokių parduotuvėje įsigytų dažų įgavę nikotino atspalvį.

— Darenai, Luise sėdėjai kartu su iškrypėliais?

— Atsiknisk. Tokiai dalykais *niekada* neužsiimdavau.

— Aš girdėjau ką kitą.

— Juk sakiau, kad ji pati netvėrė savame kailyje, — gindamasis atkirto Spaiseris. — Kiekvienam vyrui aišku, ar moteris jo geidžia. Ji puolė ant manęs. Man teko ją nustumti.

— Keista, kad prisiekusieji tavimi nepatikėjo.

Biglou stalčiuje sugraibė rūkalų pakelį, iškratė cigaretę ir ją sukando.

Spaiseris krestelėjo galvą.

— Smilkai sirgdamas plaučių vėžiu?

— Koks dabar skirtumas, iškrypėli.

— Eik tu šikt.

— Man visada malonu tave matyti, Darenai.

Jis plastikiniu žiebtuvėliu prisidegė cigaretę, įtraukė dūmą ir vėl ilgam užsikosėjo.

Priklupęs Spaiseris suvyniojo kilimą, nuplėšė kelias grindlentes ir iš slėptuvės iškrapštė seną odinį lagaminą, apvyniotą trimis grandinėmis. Kiekviena iš jų buvo surakinta patvaria spyna.

Kambario šeimininkas atkišo laikrodį.

— Žinai ką? Aš visada elgdavausi sąžiningai, todėl nenoriu, kad blogai apie mane galvotum, kai mirsiu. Mes privalome aptarti trejus metus saugoto bagažo mokestį. Todėl už laikroduką tau duosiu trisdešimt svarų. Argi ne padorus pasiūlymas?

— Sumautas tris dešimtines?

Netikėtai įniršęs svečias kairiąja ranka griebė Terį Biglou už plau-

kų, vienu trūktelėjimu išvilko iš lovos ir pakėlė priešais savo veidą, laikydamas jį nelyginant pilvakalbio lėlę. Tiesiog stebėtina, koks lengvas senis tapo. Spaiseris dešiniuoju kumščiu iš apačios kirto jam į pasmakrę. Smogė tokia jėga, kad plaštaką nusvilino deginantis skausmas.

Jis paleido glebną Terį Biglou kūną, ir tas drėbės ant grindų it maišas. Žengęs į priekį sumindė teberūkstančią cigaretę. Dar sykį nužiūrėjo apšnerkštą butą, žvilgsniu paieškojo kokių vertingų daiktų. Bet, neskaitant savo laikrodžio, nieko nerado. Visiškai nieko. Ničnieko.

Po pažastimi spausdamas sunkų lagaminą, pasiėmęs kelioninį krepšį su svarbiausiais reikmenimis, Spaiseris smuko pro tarpdurį, stabtelėjo ir atsigręžė į suzmekusią žmogystą.

— Pasimatysime per laidotuves, biče.

Sau įkandin uždaręs duris, jis palypėjo laipteliais ir išniro į vėjuotą penktadienio ryto žvarbą.

34

Sausio 9-oji, penktadienis

Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnė detektyvė konsteblė Klerė Vestmor jau antrą kartą per vieną savaitę turėjo apsilankyti „Saturne“. Seksualinės prievartos aukų centre prie Krolio ligoninės.

Detektyvė konsteblė iš patirties žinojo, kad nukentėjusiosios skirtingai reaguoja į smurtą, ir jų būklė neišlieka statiška. Artimiausioje ateityje reikės susidoroti su itin nelengva užduotimi, tai yra prisiderinti prie nuolat kintančios psichinės aukos būsenos. Nors su moterimi derėjo elgtis jautriai ir su užuojauta, stengtis, kad ji jaustųsi kuo saugiau, nevalia pamiršti ir žiaurios tikrovės: deja, Roksė Pirs tapo nusikaltimo vieta, iš kurios teks surinkti net menkiausius įkalčius.

Po nuodugnios apžiūros ji atsipūs savo kambaryje ir gaus vaistų, idant pajėgtų užmigti. Rytoj, jei pagerės savijauta, prasidės apklausos procesas, truksiantis kaip ir didžiumai aukų tris varginančias dienas, per kurias ponia Pirs iš naujo pergyvens įvykius, o Vestmor klausysis

baisaus pasakojimo, galiausiai užpildysiančio trisdešimt A4 formato bloknoto puslapių.

Kol kas detektyvė konsteblė dalyvavo aukai — ir jai pačiai — nemaloniausioje procedūrų dalyje. Kartu su teismo medicinos tyrėja, arba TMT, kaip dabar vadino policijos patologus, jos įsitaisė steriliame ekspertizės kambaryje. Roksė Pirs dėvėjo tik baltą chalatą ir avėjo rausvas šlepetes, su kuriomis čia atvažiavo. Policijos automobilyje buvo įsupta į šiltą antklodę, bet Krolyje apklotą iš jos paėmė. Bežadė nelaiminga moteris kūprinosi ant mėlyno gulto nukorusi galvą, spoksodama į tuštumą, iš dalies paslėpusi veidą po ilgais juodais, susitaršiusiais plaukais. Kai policija pasirodė namuose, ji malė liežuviu nesustodama, o dabar priminė katatonikę.

Klerė Vestmor girdėjo aukas sakant, jog žaginimas tolygus sielos žudymui. Kaip ir mirties atveju, atgal kelio nebėra. Jokia psichoterapija nepadės Roksei Pirs tapti senąja savimi. Taip, laikui bėgant nukentėjusioji atsigaus tiek, kad sugebėtų funkcionuoti ir iš pažiūros normaliai gyventi. Bet ateityje ją nuolat persekios baimės šešėlis. Nei žmonės, nei aplinkybės, kad ir kokios jos būtų, niekada nekels didelio pasitikėjimo.

— Rokse, jūs atsidūrėte saugioje vietoje. — Klerės veidą nušvietė giedra šypsena. — Ko gero, saugiausioje iš visų. Esate jam nepasiekiama.

Detektyvė vėl nusišypsojo, bet reakcijos nesulaukė. Rodės, tarsi būtų mėginusi prakalbinti vaškinę figūrą.

— Čia yra ir jūsų draugė Amanda, — pratęsė. — Ji trumpam išlėkė suplėšti dūmo. Bet su jumis praleis visą dieną, — konsteblė trečią sykį pakėlė lūpų kampučius aukštyn.

Ir vėl toji bejausmė veido išraiška. Negyvas žvilgsnis. Bereikšmis. Kaip viskas aplinkui. Ją kaustė išorinis ir vidinis sąstingis.

Roksė Pirs prieš save regėjo gelsvas sienas. Neseniai nudažytas. Apskritą tipinį įstaigų laikrodį, rodantį 12.35. Dėžutes su melsvomis latekso pirštinėmis. Raudonas ir mėlynas dėželes su steriliai supakuotais švirkštais, tepinėliais, buteliukais. Rausvą kėdę. Svarstykles. Kriauklę, apsuptą drėkinamojo kremo ir odą sterilizuojančio skysčio dalytuvais. Telefoną, kėpsantį ant balto, plyno stalviršio, tarytum įkūnijantį televizijos viktorinoje nepanaudotą pagalbinę priemonę. Sulankstomą širmą ant ratukų.

Iš akių ištryško ašaros. Ji geidė pamatyti Dermotą. Sutrikusi apgailestavo, kad buvo jam neištikima, kad užmezgė beprotišką romaną su Janiu.

Staiga Roksė leptelėjo:

— Tai mano kaltė, ar ne?

— Kodėl taip manote? — paklausė konsteblė, brūkštelėdama jos žodžius į bloknotą. — Jums tikrai nederėtų savęs kaltinti.

Bet moteris nugrimzdo atgal į tylą.

— Nieko baisaus, mieloji. Nesijaudinkite. Nekalbėkite, jei nenorite. Šiandien mums nebūtina šnekėtis, bet aš privalau iš jūsų išgauti kaltės įrodymus, kurie galbūt padėtų sulaikyti jus nuskriaudusį vyrą. Gerai?

Po kelių sekundžių Roksė tarė:

— Aš jaučiuosi purvina. Ar galėsiu nusimaudyti duše?

— Be abejo, — atsiliepė teismo medicinos tyrėja. — Tik vėliau. Juk mes nenorėtume nuplauti įkalčių, tiesa?

Klerės Vestmor manymu, ji bendravo gan valdingu tonu, kuris, atsižvelgiant į trapią aukos būseną, skambėjo mažumėlę per reikliai.

Vėl pakibo tyla. Roksės mintys netikėtai nukrypo į kitas temas. Ji paėmė porą iš geriausių Dermoto vyno butelių. Kažkur nukišo. Vieną, atkimštą, pastatė ant virtuvės stalo, kitą įdėjo į šaldytuvą. Reikės nupirkti tokį pat kaip pradarytas, grįžti namo anksčiau už Dermotą ir grąžinti juos į rūsį. Antraip vyras pasius iš pykčio.

Teismo medicinos tyrėja užsitempė latekso pirštines, žengė prie plastikinių dėžių ir iš sterilios pakuotės išgriebė nediduką aštrų įnagį, kuriuo ketino surinkti panagių nuograndas. Jei moteris užpuoliką apdraskė, po jos nagais galėjo likti odos ląstelių su DNR.

Čia tebuvo Roksės Pirs daliai teksiančių ilgų kančių pradžia. Prieš suteikdama leidimą eiti į dušą, Teismo medicinos tyrėja privalės paimti tepinėlius nuo kiekvienos kūno dalies, kurią, galimas daiktas, lietė prievartautojas, ieškos seilių, spermos ir odos ląstelių. Iššukuos gaktos plaukus, patikrins alkoholio kiekį kraujyje, toksikologijos laboratorijai perduos šlapimo pavyzdį ir savo medicininės apžiūros žurnale glaustai aprašys, kokia žala padaryta aukos genitalijoms.

Kol policijos patologė tikrino kiekvieną moters panagę, į atskirus maišelius dėjo nuograndas, konsteblė stengėsi Roksę paguosti:

— Mes jį pričiupsime. Štai kodėl taip elgiamės. Su jumis bendradarbiaudami pasirūpinsime, kad nusikaltėlis niekam nebepakenktų. Žinau, kad jums sunku, bet nepamirškite mano žodžių.

— Nesuprantu, kam jūs išvis varginatės, — ūmai pratarė Roksė. — Už grotų patenka tiktai keturi procentai žagintojų. Teisingai?

Klerė Vestmor sudvejojo. Šalies mastu, kiek buvo girdėjusi, procentas buvo dvigubai mažesnis, nes teisėtvarkos pajėgos užregistruodavo vos šešis nuošimčius prievartavimų. Bet ji neketino dar labiau prislėgti vargšelės.

— Na, jūs šiek tiek klystate, — atsakė. — Bet taip, skaičiai menki. Kadangi reta kuri auka pasižymi jūsų narsumu. Joms neužtenka drąsos kreiptis į policiją.

— Drąsos? — su kartėliu tarstelėjo moteris. — Aš jos neturiu.

— Nieko panašaus. Jūs labai drąsi.

Roksė Pirs niūriai sulingavo galva.

— Pati esu kalta. Veikdama ryžtingai galėjau užpuoliką sustabdyti. Visi manys, kad jo troškau, kad jį kažkaip skatinau. Bet kuri kita būtų sugebėjusi pasipriešinti, įspirti jam į tarpkojį ar dar ką nors padaryti, bet aš taip nesielgiau. Tiesiog tysojau nesispyriodama.

35

Sausio 9-oji, penktadienis

Dareno Spaiserio požiūriu, rytas vis gerėjo. Iš Terio Biglou jis atgavo daiktus, Šv. Patriko nakvynės namuose rado jiems slėptuvę — aukštą metalinę rakinamą spintelę. O po kelių savaičių tikėjosi persikraustyti į vieną iš „MiPod“ kapsulių.

Didingai neonormaniško stiliaus bažnyčiai, iškilusiai ramios gyvenamosios Houvo gatvės gale, teko prisitaikyti prie kintančio pasaulio. Parapijiečių gretos traukėsi, todėl didžioji erdvios, iš vidaus į olą panašios šventyklos dalis buvo atitverta sienele ir perleista benamius globojančiai labdaros organizacijai. Viename sektoriuje, bendrabutyje, stovė-

jo keturiolika lovų, kurias įnamiams skirdavo ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui. Kitame, „MiPod“ kambaryje įsikūrė prieglauda. Šioje vietoje dar dešimt savaičių gyvendavo asmenys, nuoširdžiai siekiantys persikvalifikuoti, besiviliantys įgyti tvirtą pagrindą po kojomis.

Uždaroje „MiPod“ patalpoje, nusižiūrėtoje nuo Japonijos viešbučių, tilpo šešios plastikinės miegamųjų sekcijos, atvira virtuvė ir poilsio zona su televizoriumi. Kiekviena iš kapsulių buvo pakankamai didelė, kad žmogus galėtų joje miegoti ir pasidėti porą lagaminų.

Norėdamas įsikelti į „MiPod“, Spaiseris pirmiausia privalėjo įtikinti administraciją, esą jo elgesys nepriekaištingas. Ką veiks prabėgus dešimties savaičių terminui, jis dar nesumąstė, bet jei pasiseks, ligi tol bus sukaupęs nemažą grynųjų atsargą ir išsinuomos butą arba namą.

Pavyzdinio gyventojo statuso nusipelnydavai, jei vykdydavai taisykles, tarkim, išeidavai iš patalpų pusę devintos ryto ir grįždavai 19.30, prieš vakarienę. Dienomis derėjo susitelkti į darbo paieškas. Antai, kuo, valdžios nuomone, jis užsiims. Prisiregistruos perkvalifikavimo centre ir, jei nusišypsos sėkmė, bus priimtas į vieną iš prabangių Braitono viešbučių kaip techninės priežiūros specialistas. O kambariuose, be abejo, netrūks lengvo grobio. Spaiseris vylėsi įstengsiąs slapta surinkti padorią sumą. Ir galbūt užeiti vieną kitą noriai nusiteikusią moterį, kaip nutiko vakar.

Netrukus po vidurdienio, vėjastriuke apsigaubęs megztinį, užsitempęs džinsus ir įsispyręs į sportbačius, jis išėjo iš perkvalifikavimo centro. Po sėkmingo pokalbio gavo blanką su uždėtu antspaudu ir ištaigingo „Grand“ viešbučio pajūryje adresą. Ten pradės dirbti nuo pirmadienio. Šiuo metu reikėjo kaip nors prastumti likusią dienos dalį.

Slinkdamas Vakariniu keliu, plačia, Braitoną su Houvu jungiančia, parduotuvėmis apstatyta gatve, jis sugrūdo šąlančias rankas giliai į kišenes. Iš keturiasdešimt šešių svarų pašalpos, kurią įkalinimo įstaigose duodavo paleidžiamiems kaliniams, ir plonos šūsnelės grynųjų, turėtų anuomet, kai jį areštavo, beliko septyni svarai. Iš Terio Biglou atsiimtame lagamine slypėjo neliečiamos atsargos.

Spaiseris mintyse bandė sudaryti reikiamų prekių sąrašą. Nors pirmo būtinumo daiktais, kaip antai peiliukais, skutimosi putomis ir dantų

pasta, buvo aprūpintas, jis geidė įsigyti ir keletą malonumą teikiančių smulkmenų. Eidamas palei „City Books" knygyną stabtelėjo ir įsmeigė akis į vitriną. Į tuzinus girdėtų ir visiškai nežinomų autorių knygų.

Gyvenimas be suvaržymų vis dar prilygo naujovei. Kaip keista vėl alsuoti druskingu jūros oru. Vaikštinėti tarp moterų. Klausytis transporto priemonių gausmo, ūžesio ir maurojimo, protarpiais nugirsti muzikos nuotrupas. Atvirai kalbant, jis jautėsi ne vien laisvas, bet ir pažeidžiamas. Suvokė, jog kalėjimas jam įkūnijo komforto zoną. Anapus sienų viešpataujanti aplinka tapo nesava.

Per pastaruosius trejus metus Vakarinis kelias pasikeitė. Čia kunkuliavo gerokai daugiau energijos nei atsiminimuose išlikusioje gatvėje. Tarytum pasaulis virto pobūviu, į kurį jo dar nepakvietė.

Pietų metu restoranus pamažu užplūdo klientai. Anksčiau niekada nematyti individai. Svetimi kaip beveik visi jį supantys žmonės.

Aišku, Spaiseris galėjo susisiekti su keliais bičiuliais. Laikui bėgant taip ir pasielgs. Bet kol kas nebuvo ką jiems sakyti. Viskas po senovei. O taip. Paskambins jiems, kai prireiks kokso. Arba kai įsigys hero, kurį norės parduoti.

Pamatęs priešinga kryptimi rūkstantį policijos automobilį, jis automatiškai apsisuko ir tariamai susidomėjęs įsispigino į nekilnojamojo turto agentūros vitriną.

Įsilaužėlį iš matymo pažinojo dauguma pareigūnų. Pusė jų savo metu buvo areštavę Dareną. Jis turėjo sau priminti galįs laisvai žingsniuoti gatve. Esąs ne bėglys, o Braitono ir Houvo pilietis. Kaip ir kiti!

Skaitant parduodamų būstų skelbimus, žvilgsnį prikaustė priešais Houvo parką stovinčio dailaus namo nuotrauka. Lyg ir matytas — rodos, kadaise tą buveinę teko apšvarinti. Keturi miegamieji, oranžerija, garažas dviem automobiliams. Ir kaina nebloga: 750 000 svarų. Tik truputį viršijanti jo galimybes. Kokiais 750 000 svarų.

Priešakyje dunksojo milžiniškas „Tesco" prekybos centras. Spaiseris perėjo kelią ir nudrožė pro eilę automobilių, laukiančių prie aikštelės užkardos. Kiek daug prabangių ratų! Bemsas nudengiamu stogu, išvaizdus, sportinis mersas, keletas masyvių akiplėšiškos išvaizdos visureigių — apsipirkti sugužėjo Braitono ir Houvo damos. Apetitiškos mamulės su kūdikiais, saugiai prisegtais vaikų kėdutėse.

Žmonės su pinigais, kreditinėmis, debetinėmis, „Tesco" nuolaidų kortelėmis.

Kai kurie iš jų tokie paslaugūs!

Sustingęs prie pagrindinio įėjimo jis stebėjo srautą pirkėjų, su maišeliais arba pilnais vežimėliais plūstančių laukan. Vos keliais krepšeliais nešinų individų nė nenužvelgdavo. Labiau domėjosi įvairiais gaminiais apkrautais vežimais. Prieš savaitgalį į didžiuosius apsipirkimus leidosi mamytės su tėtukais ir poilsio namų savininkai. Savo „MasterCard". „BarclayCard" arba „Amex" kortelėmis apmokėdami ne mažesnes kaip dviejų šimtų svarų sąskaitas.

Vieno kito vežimo kėdutėje sėdėjo diržais supančioti mažyliai, bet šie jam nerūpėjo. Kas, po velnių, pageidautų kūdikių maisto?

Iš parduotuvės staiga išniro tinkama kandidatė.

O taip. Idealu.

Ji atrodė turtinga. Arogantiška. Turėjo išskirtinę figūrą, apie kokią jis svajodavo pastaruosius trejus metus drybsodamas ant viršutinio savo kameros gulto. Laikėsi už vėžimėlio su tokia aukšta pirkinių krūva, kad viršutinis sluoksnis, regis, metė iššūkį sunkio jėgos dėsniui. Ir puikavosi dailiais batais. Gyvatės odos raštu, kokių penkių colių aukščio kulniukais.

Bet dabar dėmesį patraukė ne apavas, o šiukšliadėžėn jos išmestas suglamžytas kvitas. Spaiseris atsainiai numynė konteinerio pusėn, nenuleisdamas akių nuo moters, stumiančios vežimą juodo „Range Rover Sport" visureigio link.

Jis įkišo ranką į šiukšlių dėžę, sužvejojo gniūžtę kvitų ir kaipmat aptiko priklausantį jai — dviejų pėdų ilgio, išmuštą vos prieš dvi minutes.

Nagi, nagi... Šimtas aštuoniasdešimt penki svarai! O geriausia, kad mokėta grynaisiais, tai yra jam nereikės rodyti kreditinės kortelės arba asmens pažymėjimo. Spaiseris perskaitė prekių sąrašą: vynas, viskis, krevečių užkanda, musaka, obuoliai, duona, jogurtas. Kalnas gėrybių. Skutimosi peiliukai! Tam tikri daiktai gal ir nereikalingi, bet, ei, dabar ne metas būti išrankiam... Fantastiška! Jis apdovanojo pirkėją nežymiu mostu, kurio moteris nepamatė, sykiu įsiminė jos automobilio numerį, — kas ten žino, galbūt su gražuole elegantiškais batais dar kada susitiks, — tuomet įsikibo į vežimėlį ir žengė į parduotuvę.

Kvite pažymėtus produktus Spaiseris susirinko per valandą. Žinodamas sąrašo apačioje užfiksuotą laiką, išmąstė istoriją, esą grįžo į prekybos centrą pakeisti sudužusio kiaušinio ir užsilaikė, nes panūdo išgerti kavos.

Kai kurie dalykai buvo visiškai beverčiai, pavyzdžiui, tuzinas kačių ėdalo skardinių arba konservuotos, rūkytos, nė kiek jo nemasinančios austrės, bet Darenas nutarė prigriebti viską tam atvejui, jeigu kelią užkirstų apsauga. Šeši užšaldyti jautienos ir inkstų apkepai gerokai nudžiugino. Toks mitalas jam patiko! O kur dar pustuzinis „Heinz" keptų pupelių skardinių. Įmantriais valgiais jis nesižavėjo. Moters pasirinktą „Jameson" airišką viskį vertino palankiai, bet apgailestavo, kad ji nepaėmė ko nors skanesnio už „Baileys" likerį. Ekologiški kiaušiniai ir vaisiai... na, su tuo susitaikyti įmanoma.

Atsisveikinęs su parduotuve Spaiseris ketino grįžti namo, kur nepageidaujamas prekes išmes, parduos arba išmainys į cigaretes. Paskui trauks medžioklėn.

Gyvenimas spindėjo šviesiomis spalvomis. Kol kas jis galėtų pagerėti nebent vienu atžvilgiu. Jei pavyktų susirasti kitą moterį.

1998

36

Sausio 2-oji, penktadienis

Nuo tada, kai Reičelės Rajan tėvai pranešė policijai apie dingusią dukrą, prabėgo aštuonios dienos.

Aštuonios dienos, per kurias nepasisekė rasti jokių įrodymų, kad ji tebėra gyva.

Rojų Greisą, pradėjusį tyrimą dar per Kalėdas, visa galva pasinėrusį į bylą, kamavo stiprėjanti nelaimės nuojauta, bet vyriausiasis inspektorius Džekas Skeritas liepė detektyvui seržantui pasiimti išeigines ir su žmona atšvęsti Naujuosius metus.

Greisas, kuris plėšėsi tarp poreikio aptikti Reičelę ir palaikyti santarvę namuose, nenoriai pakluso įsakymui. Penktadienio rytą, po dviejų poilsio dienų, grįžo į darbovietę ir jau spėjo dalyvauti Skerito surengtame trumpame pasitarime. Savo detektyvų grupelę vyriausiasis inspektorius informavo, kad pasikonsultavęs su policijos viršininko pavaduotoju nutarė operacijai „Saulėlydis“ suteikti svarbaus incidento statusą ir ja užsiimančius kriminalistus perkelti į nusikaltimų tyrimo kabinetą. Pagalbą suteiks HOLMES* analitikų komanda ir dar šeši detektyvai, komandiruoti iš kitų grafystės apylinkių.

* Didžiosios Britanijos kriminalinės policijos IT sistema (angl. *HOLMES — Home Office Large Major Enquiry System*).

Jiems paskyrė patalpą ketvirtame Džono gatvės nuovados aukšte, šalia Vaizdo kamerų informacijos tyrimo skyriaus, kitapus kambario, kur plušėjo gausus būrys pareigūnų, įtrauktų į operaciją „Hudinis" ir tebeieškančių Batžmogio.

Greisą, neabejojantį, kad abi operacijas derėtų sujungti, pasodino už rašomojo stalo, prie kurio jis kiurksos, kol bus nagrinėjama byla. Pro gretimą langą pūtė skersvėjis ir atsivėrė niaurus vaizdas į automobilių aikštelę, pilkus, lietaus permerktus stogus, už jų kyšančią Braitono geležinkelio stotį bei viaduką.

Gretimą stalą užėmė detektyvas konsteblis Tinglis, sumanus, berniokiškų veido bruožų, dvidešimt šešerių metų pareigūnas. Greisas kolegai jautė prielankumą, tiksliau, jį mėgo dėl atsidavimo darbui. Pasiraitojęs rankoves, sugniaužęs rašiklį, Džeisonas Tinglis kalbėjosi telefonu — reagavo į vieną iš tuzinų skambučių, užliejusių nuovadą, kai prieš tris dienas policija atkūrė Reičelės maršrutą, kuris prasidėjo Rytų gatvėje, taksi laukiančių žmonių eilėje, ir turėjo baigtis prie jos namų.

Priešais Greisą gulėjo storas aplankas su Reičelės Rajan bylos dokumentais. Nors buvo šventinis metas, detektyvas seržantas visgi gavo duomenis apie jos banko ir kreditinės kortelės sąskaitas. Per pastarąją savaitę neužfiksuota nė viena pinigų pervedimo operacija, vadinasi, galima atmesti prielaidą, kad moterį užpuolė dėl rankinės turinio. Jos telefonu paskutinį kartą skambinta Kalėdų naktį, 02.35.

Iš mobiliojo ryšio bendrovės jis išpešė vertingų žinių. Braitone ir Houve nestigo bazinių stočių arba bokštelių, o mobilusis, netgi veikdamas budėjimo režimu, kas penkiolika minučių apsimainydavo signalais su artimiausia stotimi — pranešdavo jai, kur esąs, tarytum lėktuvas, radijo bangomis perduodantis savo koordinates.

Pradingusios merginos telefonu niekas nebesinaudojo, bet aparatas išliko įjungtas dar tris dienas, kol, jo manymu, nugeibo elementas. Anot ryšių kompanijos, po pusės trijų nakties ji netikėtai pasuko į rytus nuo namų ir įveikė dvi mylias — sprendžiant iš tempo, keliavo transporto priemone.

Kitoje vietoje Reičelė pralindėjo iki dešimtos ryto. Tada išlėkė į vakarus, sukorė dar keturias mylias ir atsidūrė Houve. Vėlgi greitis liudijo, kad važiuota automobiliu. Galų gale ji sustojo ir ligi šeštadienio

23.00, kai buvo užregistruotas paskutinis signalas, iš vietos nebepajudėjo.

Ant sienos kabančiame stambaus mastelio žemėlapyje Greisas nubrėžė raudoną apskritimą, juo pažymėdamas miesto plotą, kurį aprėpė mobiliojo buvimo vietą fiksavęs bokštelis. Į zoną pateko didžiuma Houvo, dalis Braitono, Sautvikas ir Portsleidas. Tame sektoriuje gyveno daugiau nei 120 000 žmonių — apeiti kiekvieną namą faktiškai neįmanoma.

Tiesą sakant, informacijos vertė gan ribota. Kas, jei Reičelę atskyrė nuo mobiliojo? Aparatas tenurodė, kur ji *galėjo* būti. Bet papildomų pėdsakų policija dar nerado. Detektyvas seržantas nusprendė, kad, be kitų tyrimo krypčių, reikėtų pasidomėti ir vaizdo kameromis, patikrinti, ar gatvėse, iš kurių sklido telefono signalas, jos ką nors nufilmavo. Nelaimei, stebėjimo įranga sumontuota tiktai pagrindiniuose — ir net ne visuose — keliuose.

Asmeninio kompiuterio pražuvėlė neturėjo. Esantis darbovietėje, „American Express" biure, nepateikė jokių užuominų, kodėl ji išnyko.

Susidarė įspūdis, kad jauna moteris prasmego skradžiai žemę.

Tinglis padėjo ragelį ir šratinuku perbraukė vardą, kurį prieš porą minučių užsirašė bloknote.

— Mulkis! — sušuko. — Eilinis laiko švaistytojas. — Atsigręžęs į Roją paklausė: — Ei, bičiuli, gerai sutikai Naujuosius metus?

— Neblogai. Su Diku ir Lesle Poupais lankėmės „Donatello" restorane. O tu?

— Nuvežiau žmonelę į Londoną. Šventėme Trafalgaro aikštėje. Buvo nuostabu... iki prakiuro dangus. — Tinglis patraukė pečiais. — Na, ką manai? Ar mergina tebėra gyva?

— Šansų mažoka. Ji — namisėda. Neatsigavusi po išsiskyrimo su vyru. Pametusi galvą dėl batelių. — Greisas nukreipė akis į kolegą ir gūžtelėjo. — Šita smulkmena neduoda man ramybės.

Kiek anksčiau detektyvas seržantas valandą praleido su daktaru Džuliju Praudfutu, biheviorizmo analitiku, prisidėjusiu prie operacijos „Hudinis". Arogantiškojo psichologo įsitikinimu, prie Reičelės Rajan dingimo Batžmogis neprikišo nagų. Greisas nesuprato, kaip galima daryti tokią išvadą, turint tiek mažai įkalčių.

— Praudfutas teigia, kad Batžmogis elgiasi kitaip. Užpuola aukas ir

jas palieka. *Modus operandi* tapatus kiekvienos iš penkių nukentėjusiųjų atveju, todėl jis nemano, kad nusikaltėlis staiga ėmė ir pakeitė savo stilių.

— MO panašus, Rojau, — sutiko Džeisonas Tinglis. — Bet moterys užpultos skirtingose vietose. Iš pradžių skersgatvyje. Paskui viešbutyje. Nuosavuose namuose. Po jūros tiltu. Daugiaaukštėje automobilių aikštelėje. Tam tikra prasme Batžmogis labai gudrus — jo veiksmus numatyti sudėtinga.

Nugrimzdęs į apmąstymus Greisas įbedė žvilgsnį į savo užrašus. Žagintojo aukas siejo vienas bendrumas. Visos dievino dizainerių batelius. Ir prieš antpuolius pirkosi naujus aukštakulnius įvairiose Braitono parduotuvėse. Bet pokalbiai su jų darbuotojais nedavė jokių apčiuopiamų rezultatų.

Likus trims dienoms iki Kalėdų Reičelė Rajan taip pat įsigijo naujus batus. Brangius, turint omeny jos finansines galimybes, kainuojančius šimto septyniasdešimt svarų. Avėjo juos tąnakt, kai prapuolė.

Bet Proudfutas nesiteikė atkreipti dėmesio į šį faktą.

Atsisukęs į kolegą Greisas persakė psichologo nuomonę.

Tinglis mąsliai linktelėjo.

— Jeigu Batžmogis čia niekuo dėtas, kas gi ją pagrobė? Kur ji išgaravo? Jei mergina nepateko į bėdą, kodėl nesusiekia su tėvais? Juk turėjo matyti *Argus* išspausdintą kreipimąsi arba jį išgirsti per radiją.

— Aha, nelogiška. Paprastai Reičelė kasdien telefonu šnekučiuojasi su tėvais. Aštuonias dienas — nė žodžio? Per Kalėdas ir Naujuosius metus? Nė nepaskambino palinkėti linksmų švenčių? Akivaizdu, kad jai kažkas atsitiko.

Detektyvas konsteblis palinksėjo galva.

— Pagrobė ateiviai?

Greisas vėl pažiūrėjo į bloknotą.

— Batžmogis puldavo aukas kaskart vis kitoje vietoje, bet jas prievartaudavo vienodai. Dar svarbiau tai, kaip pakeisdavo jų gyvenimus. Jam nė nereikėjo žudyti. Kai baigdavo žaginti moteris, jos jau būdavo mirusios viduje.

Reičele, tu tapai Batžmogio grobiu? Ar tave pričiupo kitas pabaisa?

ŠIANDIENA

37

Sausio 9-oji, penktadienis

Rojų Greisą visada stimuliuodavo atmosfera, viešpataujanti NTK-1, erdvesniame iš Sasekso kriminalinės policijos valdyboje įrengtų dviejų nusikaltimų tyrimo kabinetų.

Kambarys Sunkių nusikaltimų skyriaus gilumoje pašaliniam stebėtojui būtų priminęs įprastą erdvią administracinę patalpą su kreminėmis sienomis, pilka, praktiška kilimine danga, raudonomis kėdėmis, šiuolaikiniais mediniais darbo stalais, dokumentų spintelėmis, vandens automatu ir ant sienų pakabintomis keliomis didelėmis baltomis lentomis. Aukštai iškilusius langus dengė nuolat nuleistos žaliuzės — jos tarsi atgrasydavo žmones dairytis laukan ir taip švaistyti brangias sekundes.

Bet Greisui kabinetas nr. 1 reiškė kur kas daugiau negu tradicinis biuras. NTK-1 atstojo tiek šiandien, tiek praeityje organizuotų tyrimų vadavietę, savotišką nervinį mazgą, ir vietinė terpė jam rodės kone pašventinta. Šiame kambaryje triūsę detektyvai padėjo atskleisti daugumą iš sunkiausių per pastarąjį dešimtmetį Sasekso grafystėje įvykdytų nusikaltimų ir nutrenkti kaltininkus už grotų.

Bet kokioje komercinio pasaulio įstaigoje baltąsias lentas išmarginę žalio, raudono, mėlyno žymeklių kringeliai simbolizuotų pardavimų apyvartą, prekybinius tikslus, įsiskverbimo į rinką strategijas. Čia

jie ženklino nusikaltimų eigos laiką, aukų ir įtariamųjų genealoginius medžius su nuotraukomis ir kita esmine informacija. Ten pat keliaus ir fotorobotu padarytas prievartautojo atvaizdas, kurį, reikia tikėtis, pavyks artimiausiu metu sukurti.

Aplinka skatindavo siekti užsibrėžtų tikslų, gilindavo suvokimą, kad tenka lenktyniauti su laiku, ir tuo metu, kai nedalyvaudavo pasitarimuose, kolegos retai kada sau leisdavo paplepėti arba apsimainyti geraširdiškais juokeliais kaip įprasta policininkams.

Vienintelis lengvabūdiškumo požymis — Gleno Brensono prie vidinės durų pusės prilipdytas paveikslėlis su riebia mėlyna žuvimi iš animacinio filmo „Žuviukas Nemo". Sasekso kriminaliniame skyriuje įsigalėjo tradicija per kiekvieną rimtą tyrimą surasti linksmą vaizdelį, idant tas kiek atmieštų baisybes, kurias narpliodavo pareigūnų komanda, ir šįsyk, per operaciją „Kardžuvė", tuo pasirūpino filmų maniakas detektyvas seržantas.

Grafystėje veikė dar trys savo darbui pasišventę sunkių nusikaltimų skyriai su panašiais kambariais, o naujausios, svarbioms byloms nagrinėti pritaikytos patalpos buvo atidarytos Istborne, bet Rojui Greisui čionykštis kabinetas atrodė patogesnis ir dislokuotas geresnėje vietoje, nes abi aukos išprievartautos vos už poros mylių.

Gyvenime apstu įvairiausių pasikartojančių vienodumų, tarkim, pastaruoju metu vyresniajam detektyvui vis pasitaikydavo nusikaltimai, įvykdyti — arba sužinoti — penktadieniais, ir dėl to sužlugdavo jo paties ir bendradarbių savaitgaliai.

Rytojaus dieną Greisas ketino vakarieniauti su viena iš seniausių mylimosios draugių — Kleo vaipydamasi išdrožė, kad nori juo pasipuikuoti. Rojui nuoširdžiai magėjo dar artimiau pažinti dievinamą moterį, apie kurios gyvenimą jis taip mažai žinojo. Bet dabar visi planai nuėjo velniop.

Laimei, priešingai nei Sendė, kuri nesuprasdavo, kodėl vyras dažnai privalo dirbti nenormaliu laiku, ir niekuomet prie to nepriprato, Kleo nuolat budėdavo kiauromis paromis ir morge priimdavo lavonus, kada tik jie būdavo randami. Todėl pati užjautė jį labiau nei pirmoji žmona — nors ne visada demonstruodavo besąlygišką atlaidumą.

Ankstyvosiose sunkaus nusikaltimo tyrimo stadijose kitus dar-

bus tekdavo užmiršti, todėl bylai vadovaujančio pareigūno asistentas turėdavo pasirūpinti, kad viršininkui netrukdytų jokie pašaliniai rūpesčiai.

Policijai išgirdus apie įvykdytą piktadarybę, lemtingos būdavo artimiausios dvidešimt keturios valandos. Nusikaltimo vietą reikėdavo apsaugoti, kad pasisektų surinkti kuo daugiau įkalčių. Rimtai įstatymą pažeidusį individą užvaldydavo stiprus nerimo jausmas, protą aptraukdavo *raudona migla* — taip nutikdavo daugumai sunkiai prasižengusių asmenų — ir tokiais atvejais jis galėdavo pasielgti neapgalvotai, tarkim, karštligiškai vairuoti automobilį. Liudininkų, jei tik jų pasitaikydavo, atsiminimai dar nebūdavo priblėsę, maža to, greitai sugauti nusikaltėlį padėdavo vietinė spauda ir kitos visuomenės informavimo priemonės. Filmuotą medžiagą, per pastarąją parą įamžintus kadrus, pateikdavo atitinkamu spinduliu sumontuotos vaizdo stebėjimo kameros.

Greisas akimis permetė sekretorės — asistentės valdymo reikalams — išspausdintus užrašus, kurie gulėjo greta šiai bylai skirto tyrimo strategijos bloknoto.

— Sausio 9-oji, penktadienis, 18.30, — perskaitė jis. — Čia pirmasis pasitarimas dėl operacijos „Kardžuvė“.

Kiekvienai operacijai pavadinimą aklai išrinkdavo Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus valdybos kompiuteris, ir dažniausiai tie vardai su pačiu tyrimu neturėdavo nieko bendra. Vis dėlto dabartinis skamba taiklokai, nes žuvys — slidūs padarai, jam į galvą toptelėjo ironiška mintis.

Rojus Greisas džiaugėsi, kad komandos branduolį sudarė beveik visi patikimiausi Kriminalinio skyriaus nariai. Aplink darbo stalą sėdėjo detektyvas konsteblis Nikas Nikolas, turintis kelių mėnesių kūdikį, todėl tebevaikščiojantis apsiblaususiomis akimis, detektyvė konsteblė Ema Džeinė Boutvud, itin veiksmingai dirbanti, prieš save kaip visada atidarytą šokoladinių „Maltesers“ rutuliukų dėžutę pasidėjusi detektyvė seržantė Bela Moj, karingasis detektyvas seržantas Normanas Potingas ir Greiso draugas bei protežė detektyvas seržantas Glenas Brensonas. Trūko vienintelio svarbaus asmens, kasmetinių atostogų išėjusio detektyvo seržanto Gajaus Bečeloro. Jį pakeitė detektyvas konsteblis, per vieną tyrimą padaręs Rojui labai gerą įspūdį, Maiklas Formanas, lieknas

vyriškis tamsiais, želė suteptais plaukais, spinduliuojantis nebylų valdingumą bei ramybę, dėl kurios lengvai patraukdavo žmones į save netgi tada, kai nevadovaudavo bylos nagrinėjimui. Pernai Formanas buvo laikinai paaukštintas iki seržanto ir komandiruotas į regioninį Informacijos analizės poskyrį. Šįmet grįžo į Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus valdybą ir atgavo senąsias pareigas, bet, vyresniojo detektyvo įsitikinimu, į visateisių seržantų ratą jis bus pervestas gana greitai. Ir, be jokių abejonių, sieks gerokai didesnių karjeros aukštumų.

Prie etatinių Greiso bendradarbių prisidėjo ir HOLMES analitikas Džonas Blekas, žilaplaukis, švelnių manierų vyriškis, iš išvaizdos panašus į svarbias užduotis atliekantį, tačiau į akis nekrintantį buhalterį, ir detektyvas konsteblis Donas Trotmanas, visuomenės apsaugos tarnybos pareigūnas, tirsiantis TVA, Tarpžinybinės visuomenės apsaugos, duomenis, pagal juos tikrinsiantis, ar kurio nors iš neseniai laisvę atgavusių, dėl seksualinio smurto buvusių nuteistų kalinių veika atitiko dabartinio nusikaltėlio *modus operandi*.

Į komandą įsiliejo naujokė analitikė Elena Zorati, kuri užmegs glaudžius ryšius su Braitono padaliniu ir HOLMES analitiku, apdoros gautas, tyrimui potencialiai vertingas žinias, tikrins Nacionalinę nusikaltimų duomenų bazę, bendradarbiaus su SNAS, Sunkių nusikaltimų analizės skyriumi, be to, vykdys Rojaus Greiso instrukcijas.

Naujiems veidams priklausė ir atstovė spaudai Sju Flit iš performuotos policijos viešųjų ryšių komandos. Maloni trisdešimt dvejų metų raudonplaukė, Braitono centrinėje nuovadoje užsitarnavusi visų pasitikėjimą bei simpatijas, pakeitė savo pirmtaką Denisą Pondsą, buvusį žurnalistą, kuriam sunkiai sekėsi palaikyti gerus santykius su vietiniais pareigūnais, įskaitant ir Greisą.

Vyresniajam detektyvui įsakius, Sju Flit parengs strategiją, kaip artimiausiomis dienomis bendrauti su žiniasklaida. Informuoti visuomenę derėtų kuo greičiau, idant piliečiai suteiktų pagalbą ieškant nusikaltėlio, o moterys būtų įspėtos apie galimus pavojus, bet žinią reikia perduoti taip, kad mieste nekiltų panika. Subtilios pusiausvyros reikalaujanti užduotis jai bus tikras iššūkis.

— Prieš pradėdamas noriu jums priminti statistiką, — tarė Greisas. — Per dešimtmetį Sasekso grafystėje atskleidėme devyniasdešimt

aštuonis procentus nužudymų. Bet išaiškintų žaginimų skaičius net nesiekia šalies vidurkio, keturių nuošimčių, ir vos viršija du procentus. Tai nepriimtina.

— Manai, dėl tokios padėties kaltas tam tikrų policininkų požiūris? — paklausė Normanas Potingas, vilkintis vienu iš savo nutrintų, pypkės tabako dūmais atsiduodančių tvido švarkų. Greiso nuomone, juos amžinai dėvintis detektyvas seržantas labiau panėšėjo į senyvą geografijos mokytoją negu į detektyvą. — Ar visgi iš dalies pačios aukos, nes tarp jų dažnai pasitaiko nepatikimų liudininkių, kurios turi savų planų?

— Kokių dar planų? Kalbi apie senamadišką policininkų nusistatymą, kad moterys prisiprašo išprievartaujamos? Štai ką turi omeny?

Potingas išsisuko nuo tiesaus atsakymo kažką nerišliai suniurnėdamas.

— Dėl Dievo meilės, iš kokios tu planetos? — tūžmingai jį užsipuolė Bela Moj, kuriai Normanas niekada nepatiko. — Dirbdamas su tavimi jautiesi it seriale „Gyvenimas Marse".

Detektyvas seržantas atsargiai patrūkčiojo pečiais ir neryžtingai sumurmėjo:

— Mes žinome, jog kai kurios moterys skundžiasi išprievartavimu, nes jaučiasi kaltos, ar ne? Todėl ir kyla klausimų.

— Kokių klausimų? — neatlyžo Bela.

Greisas varstė jį niršiu žvilgsniu, negalėdamas patikėti savo ausimis. Taip įsiuto, kad užsigeidė tučtuojau išspirti seržantą iš komandos. Netgi pamanė rimtai suklydęs, į tokios jautrios bylos nagrinėjimą įtraukdamas visiškai netaktišką žmogų. Normanas Potingas, kaip geras policininkas, pasižymėjo įvairiais puikiais detektyvo įgūdžiais, bet šie, deja, neprilygo socialiniams gebėjimams. Viena iš esminių gero kriminalisto savybių buvo emocinis intelektas, ir pagal šimtabalę matavimo sistemą Potingo rezultatas viršytų nulį vos keliais taškais. Vis dėlto jis pajėgdavo dirbti velniškai veiksmingai, ypač ieškodamas informacijos. Kartais.

— Normanai, tu nori likti tyrimo grupėje? — pasiteiravo Greisas.

— Taip, šefe. Manau, būčiau naudingas.

— Tikrai? Tuomet iš pradžių kai ką išsiaiškinkime. — Jis akimis apmetė susibūrusius. — Aš nekenčiu žagintojų ne mažiau negu žmog-

žudžių. Jie sunaikina aukų gyvenimus. Nesvarbu, kas prievartauja: svetimi, atėję į pasimatymą ar pasitikėjimą kėlę pažįstami. Ir tarp to, kas patiria seksualinio pobūdžio smurtą — vyras ar moteris — nėra jokio skirtumo, supratot? Bet šiuo atveju nukentėjo moterys, kurios užpuolamos dažniau.

Vyresnysis detektyvas demonstratyviai atsisuko į Normaną ir pratęsė:

— Žaginimo aktas tolygus baisiai autoavarijai, kuri jus suluošina visam gyvenimui. Vieną akimirką moteris džiaugiasi įprasta diena arba naktimi, neišklysdama už savo komforto zonos ribų, o kitą patenka į visa griaunančią katastrofą ir būna sudaužyta į šipulius. Aukai gresia daugybė psichoterapijos, siaubo, košmarų, nepasitikėjimo metų. Ji niekuomet nebus tokia pat kaip anksčiau, kad ir kokios pagalbos sulauks. Ir niekada neatgaus įprasto, *normalaus* gyvenimo. Normanai, ar suvoki, ką sakau? Kai kurios prievartautos moterys vėliau save žaloja. Dėl nenugalimo poreikio ištrinti tai, kas įvyko, metalinėmis plaušinėmis ir chlorkalkėmis gremžia makštį. Ir čia tėra menka žaginimo poveikio dalis. Ar suvoki? — jis apsidairė. — Ar jūs visi suvokiate?

— Taip, šefe, — sau būdingu ryškiu greblavimu išspaudė Potingas. — Atleisk. Nenorėjau pasirodyti nejautrus.

— Ar keturis kartus nesėkmingai vedęs žmogus bent numano, ką reiškia žodis „nejautrumas“? — įsiterpė Bela Moj, iš dėžutės piktai išsiimdama šokoladinį rutuliuką, įsimesdama jį į burną ir sutraiškydama.

— Gerai, Bela, ačiū už pastabas, — tarė Greisas. — Esu tikras, kad Normanas suprato kur lenkiu.

Pamokytas Potingas nuraudo kaip burokas, įbedė žvilgsnį į bloknotą ir linktelėjo.

Vyresnysis detektyvas pažiūrėjo į savo užrašus.

— Mes susidūrėme su dar viena gan delikačia problema. „Metropolio“ viešbutyje surengtame Naujųjų metų pokylyje, į kurį buvo atėjusi Nikola Teilor, pirmoji smurtautojo auka, dalyvavo policijos viršininkas, jo atstovas ir du iš keturių pavaduotojų.

Kol aplinkiniai virškino žinią, trumpam pakibo tyla.

— Žodžiu, bose, jie tapo įtariamaisiais? — galiausiai išsižiojo detektyvas konsteblis Maiklas Formanas.

— Potencialiu įtariamuoju privalome laikyti kiekvieną, tąnakt apsilankiusį viešbutyje, bet dabar mieliau juos vadinčiau *svarbiais liudytojais, kuriuos reikia išbraukti iš galimų kaltininkų sąrašo,* — atsakė Greisas. — Juos teks apklausti kaip ir visus kitus. Savanorių atsiras?

Rankos niekas nepakėlė.

Rojus Greisas išsišiepė.

— Regis, pats turėsiu kažkam patikėti užduotį. Arba ji suteiks šansą būti pastebėtam ir nusipelnyti aukštesnių pareigų, arba amžiams suknis jūsų karjerą.

Keletas iš klausytojų būrio nejaukiai vyptelėjo.

— Gal man rekomenduoti takto žinovą Normaną Potingą? — pratarė Bela Moj.

Per kambarį nuvilnijo krizenimas.

— Aš su malonumu jos imčiausi, — pareiškė Potingas.

Nusprendęs, kad šiame kabinete Normanas būtų paskutinis žmogus iš visų, kuriems jis skirtų darbą, Greisas pakeverzojo kelis žodžius tyrimo strategijos bloknote ir porą sekundžių paskaitė užrašus.

— Per aštuonias dienas užregistruoti du svetimo smurtautojo išpuoliai, — pratęsė. — Dėl panašių *modus operandi* kol kas galime kelti prielaidą, kad veikė tas pats asmuo. Mūsų gražuolis privertė abi aukas atlikti lytinį aktą su nuosavais bateliais, paskui smailiais jų apavo kulnais išprievartavo moteris analiniu būdu, vėliau asmeniškai jas išžagino. Kaip sužinojome, — antroji nukentėjusioji dar nesuteikė daug informacijos, — nusikaltėlis neįstengė palaikyti erekcijos. Galbūt dėl priešlaikinės ejakuliacijos, o gal dėl lytinės funkcijos sutrikimų. Lyginant veikimo būdus, jie tarpusavyje skiriasi vienu reikšmingu aspektu. 1997-aisiais Batžmogis pasisavindavo tik po vieną batą ir apatines aukos kelnaites. „Metropolio“ viešbutyje Nikola Teilor neteko visų drabužių ir abiejų batelių. Roksė Pirs prarado tiktai apavą.

Jis vėl nudūrė akis į užrašus, ir pauzės metu keletas komandos narių į savo bloknotus brūkštelėjo pastabas.

— Žagintojas moka saugotis teismo medicinos ekspertų. Per antpuolius slėpė veidą po juodu gobtuvu, buvo užsitempęs chirurgines pirštines ir naudojosi prezervatyvu. Kūno plaukus nusiskutęs arba iš

prigimties neplaukuotas. Apibūdinamas kaip vidutinio ar net žemo ūgio, liesas, švelniabalsis, kalbantis neutralia tarsena.

Potingo ranka šovė aukštyn, ir Greisas linktelėjo.

— Šefe, mudu buvome prisidėję prie operacijos „Saulėlydis". 1997-aisiais tyrėme moteris dingimą, susijusį — arba ne — su Batžmogio byla, operacija „Hudinis". Įžvelgi sąsajas su šiandiena?

— Neskaitant skirtingų pasiimtų trofėjų, Batžmogis savo elgesiu stebėtinai primena dabartinį nusikaltėlį. — Greisas pakreipė galvą į analitikę. — Tai viena iš priežasčių, kodėl pasikviečiau Eleną.

Sasekso policijos Kriminalinio skyriaus valdyboje dirbo keturiasdešimt analitikų. Išskyrus du asmenis, jų gretas sudarė vien moterys, dauguma jų turėjo socialinių mokslų diplomus. Vyrų analitikų pasitaikydavo taip retai, kad juos pravardžiavo *vyralitikais*. Elena Zorati buvo dvidešimt aštuonerių metų, itin skvarbaus proto moteris tamsiais, beveik pečius siekiančiais, dailiai, šiuolaikiškai pakirptais plaukais ir elegantišku apdaru — balta palaidinuke, juodu sijonėliu, zebro dryžiais raižytomis tamprėmis.

Elena plušės, kas dvylika valandų keisis su kitu analitiku ir artimiausiomis dienomis galbūt atliks nepaprastai svarbų vaidmenį. Jiedu užsiims aukų profiliais, pateiks komandai duomenis apie nukentėjusių moterų šeimas, gyvenseną, draugus. Taip nuodugniai jas tirs, tartum ieškotų informacijos apie nusikaltėlius.

Papildomos ir, ko gero, esminės žinios bus perduotos pirmame valdybos aukšte įsikūrusiam Pažangių technologijų nusikaltimų skyriui, kuris jau suskato analizuoti aukų mobiliuosius ir kompiuterius. Jų telefonai ir ryšio bendrovės padės išnagrinėti skambučius ir tekstinius pranešimus. Specialistai peržiūrės elektroninius laiškelius ir moteris dominusias pokalbių svetaines. Adresų failus. Aplankytus internetinius tinklalapius. Jeigu kompiuteriuose slypėjo kokios nors paslaptys, Greiso komanda labai greitai jas sužinos.

Negana to, Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius į pagalbą pasitelkė slaptą interneto tyrėją, kuris užsiregistruos apavo bei pėdų fetišistų forumuose ir susibičiuliavęs su pašnekovais mėgins demaskuoti puoselėjančius ekstremistinius požiūrius.

— Elena, tavo manymu, susidūrėme su mėgdžiotoju? — paklausė Maiklas Formanas, — ar senuoju, 1997-aisiais siautėjusiu žagintoju?

— Aš jau ėmiausi lyginamosios analizės, — atsakė ji. — Dalyvaudami operacijoje „Hudinis", nuo spaudos ir visuomenės nuslėpėme smurtautojo MO. Daryti išvadas per anksti, bet man kilo įspūdis, — net ir ankstyvosiose tyrimo stadijose, — kad čia nagus prikišo tas pats nusikaltėlis.

— Ar mes turime duomenų, kodėl Batžmogis nutraukė savo veiką? — pasidomėjo Ema Džeinė Boutvud.

— Iš operacijos „Hudinis" žinome tik tiek, kad jis aprimo maždaug tuo metu, kai prapuolė Reičelė Rajan, tikriausiai šeštoji auka, — atsiliepė Greisas. — Anais laikas priklausiau komandai, tyrusiai jos bylą, kuri ligi šiol nebaigta. Mes neaptikome jokių įrodymų ar bent požymių, kad moteris nukentėjo nuo Batžmogio, bet su prievartautojo elgsenos modeliu ją siejo tam tikras ryšys.

— Koks? — pasitikslino Maiklas Formanas.

— Likus apytikriai savaitei iki dingimo, vienoje iš Braitono parduotuvių ji nusipirko brangius aukštakulnius. Prieš pakliūdama Batžmogiui į rankas, kiekviena auka įsigijo prašmatnius batelius. Per operaciją „Hudinis" apklausėme į Braitono ir Houvo batų parduotuves užsukančius klientus, bet nieko nepešėme.

— Vaizdo kamerų medžiagą analizavote? — įsiterpė Bela Moj.

— Taip, — atsakė Greisas. — Deja, anuomet miestą raizgė ne toks išplitęs jų tinklas kaip mūsų laikais, o kadrų kokybė buvo prasta.

— Kodėl gi Batžmogis liovėsi puldinėjęs moteris? — paklausė Maiklas Formanas.

— Mes nežinome. Jo profilį aprašęs ekspertas, biheviorizmo analitikas Džulijus Praudfutas aiškino, kad nusikaltėlis galėjo persikelti į kitą grafystę arba užjūrin. Galėjo patekti už grotų dėl kitokio pobūdžio nusikaltimo. Galėjo mirti. Ar tiesiog užmegzti jo poreikius tenkinančius santykius.

— Jeigu nusikaltėlis tas pats, kodėl po dvylikos metų pertraukos jis vėl ėmė smurtauti? — pasiteiravo Bela Moj. — Ir pasirinko kiek kitonišką MO?

— Praudfutas neteikia daug reikšmės 1997-aisiais ir šiandien pa-

siimtų trofėjų skirtumams. Jį labiau domina bendri *modus operandi* panašumai. Daktaro įsitikinimu, egzistuoja begalė priežasčių, kurios galbūt pakurstė norą griebtis senų darbelių. Jeigu moteris išties puola Batžmogis, galbūt jis paprasčiausiai persikraustė atgal į Saseksą nutaręs, kad prabėgo užtektinai laiko. Pasikeitę ryšiai nebepatenkino jo geidulių. Arba jį paleido iš kalėjimo.

— Jei ten pratūnojo dvylika metų, vadinasi, buvo nubaustas už gana sunkų nusikaltimą, — pastebėjo Glenas Brensonas.

— Ir tai nesunku patikrinti. — Greisas atsisuko į analitikę. — Elena, ar šalyje pavyko aptikti panašiai įvykdytų žaginimų? Arba asmenų, už prievartavimus kalėjusių tuziną metų?

— Batžmogį primena vienintelis Džeimsas Loidas, toks veikėjas iš Lesterio, kuris žagindavo moteris ir pasiimdavo aukų batus. Nuteistas iki gyvos galvos. Išnagrinėjusi, kaip Loidas puldavo aukas ir kur sukiodavosi, jo kandidatūrą atmečiau. Tas žmogus šlaistėsi Lesteryje, kai Braitone buvo įvykdyti nusikaltimai. Ir mane užtikrino, kad jis tebesėdi įkalinimo įstaigoje. — Nutilusi Elena Zorati dirstelėjo į savo užrašus. — Aš sudariau sąrašą lytinių nusikaltėlių, kuriuos uždarė cypėje ne anksčiau kaip 1998-ųjų sausį ir išleido visai neseniai, prieš pat Naujųjų metų šventes.

— Ačiū, Elena, jis labai mums pravers, — tarė Greisas ir kreipėsi į visą komandą: — Nemažas procentas svetimų prievartautojų, kaip tiksliai žinome, pradeda karjerą nuo smulkesnių prasižengimų. Užsiima ekshibicionizmu, trinasi į moteris, viešai masturbuojasi. Ir taip toliau. Galimas daiktas, mūsų ieškomą asmenį jaunystėje jau baudė dėl tokios veikos. Elenos paprašiau ištirti vietines ir nacionalines policijos duomenų bazes, surasti panašius nusikaltėlius ir įstatymo pažeidimus, užregistruotus prieš pirmus lytinio smurto aktus 1997-aisiais, taip pat sutampančius su tuometinių įvykių laiku ir per kitų dvylikos metų laikotarpį. Pavyzdžiui, atkreipti dėmesį į vagystes iš moteriškų batų parduotuvių arba ten rodytą nepadorų elgesį. Noriu, kad kiekvieną prostitutę ir mazohistus aptarnaujančią kankintoją iškamantinėtumėte apie klientus, kurie linkę į pėdų arba avalynės fetišą.

Jis atsisuko į Gleną Brensoną.

— Beje, detektyvas seržantas Brensonas gilinosi į daktaro Praudfuto ataskaitą apie Batžmogį. Ką mums papasakosi, Glenai?

— Nuo jos neįmanoma atsiplėšti! — detektyvas seržantas kilstelėjo iš pažiūros sunkią dokumentų šūsnį. — Du šimtai aštuoniasdešimt du puslapiai bihevioristinės analizės. Skaičiau paviršutiniškai, nes iš boso juos gavau tik šiandien, bet užėjau kai ką labai įdomaus. Nors su Batžmogiu sietini tik penki žaginimai, daktaras Praudfutas mano, kad jų gali būti gerokai daugiau.

Po pauzės Brensonas pratęsė:

— Daugybė aukų patiria tokią stiprią psichologinę traumą, kad nedrįsta apie išgyventą prievartą informuoti policijos. Štai kas įdomiausia: 1997 metais pirmąjį užregistruotą nusikaltimą Batžmogis įvykdė „Grand" viešbutyje, po Helovino pokylio. Moterį įviliojo į savo kambarį. Kažkur girdėta?

Kambaryje įsivyravo nejauki tyla. „Grand" ir „Metropolio" viešbučiai stovėjo vienas greta kito.

— Čia dar ne viskas, — pridūrė Brensonas. — Tuose „Grand" apartamentuose buvo apsistojusi tokia moteris, Marša Moris. Už nakvynę ji atsiskaitė grynaisiais ir vėliau pranyko be pėdsakų.

Greisas sugėrė informaciją netardamas nė žodžio, įtemptai mąstydamas. „Metropolio" kambarį, kuriame per Naujųjų metų sutiktuves buvo išžaginta Nikola Teilor, užsisakė moteris. Taip pat Marša Moris. Irgi mokėjusi grynaisiais. Į registracijos žurnalą įrašiusi netikrą adresą.

— Kažkas šaiposi, — tarė Nikas Nikolas.

— Kaip manot, čia tas pats smurtautojas ar liguistą humoro jausmą turintis mėgdžiotojas? — prabilo Ema Džeinė Boutvud.

— Informaciją viešinote? — paklausė Maiklas Formanas.

Vyresnysis detektyvas pakratė galvą.

— Ne. Maršos Moris pavardės žiniasklaidai neatskleidėme.

— Netgi *Argus*?

— Ypač *Argus*, — Greisas linktelėjimu paprašė Brensoną tęsti.

— Toliau dar įdomiau, — paskelbė seržantas. — Lygiai po dviejų savaičių antra auka išprievartauta jos pačios namuose, Houvo Parko kelyje.

— Rajonas prabangus, — savo nuomonę išsakė Formanas.

— Labai, — sutiko Greisas.

— Grįžusi namo moteris pirmiausia išjungė signalizacijos sistemą, veikiančią budėjimo režimu, ir užlipo į savo miegamąjį, kur ją pričiupo nusikaltėlis — išniręs iš spintos.

— Kaip ir vakarykštis Roksės Pirs užpuolikas, — pridūrė vyresnysis detektyvas, — kiek pavyko išsiaiškinti.

Kurį laiką visi sėdėjo nuščiuvę.

— Trečią auką Batžmogis užgriuvo paplūdimyje, po Rūmų tiltu. Ketvirtoji nukentėjo Čerčilio aikštės automobilių aikštelėje. Penktoji Kūčių vakarą gėrė su draugėmis ir — jei tik šefas neapsirinka — pakliuvo jam į nagus pėsčiomis grįždama namo.

— Glenai, sakai, kad artimiausią savaitę mums derėtų stebėti automobilių stovėjimo aikšteles? — paklausė Bela.

— Nereikia žiūrėti taip toli į ateitį, — vietoj Brensono, atsiliepė Greisas. — Mes užkirsime kelią tokiai įvykių eigai.

Komandos narius jis apdovanojo narsia savimi pasitikinčio žmogaus šypsena. Bet pats nepajėgė užgniaužti į širdį įsismelkusių abejonių.

1998

38

Sausio 6-oji, antradienis

— Ar įranga veikia gerai?

— Žinoma. Antraip jos neparduočiau, ar ne? — prekeivis dėbtelėjo į liekną vyruką rudu kombinezonu lyg įsižeidęs, jog tam kilo klausimų dėl jo sąžiningumo. — Čia viskas veikia, drauguži, aišku? Jei nori šlamšto, galiu parodyti, kur eiti. Pas mane rasi tiktai kokybiškus daiktus. Veikia viskas.

— Tikiuosi.

Stovėdamas didelės Luiso kelio padėvėtų baldų parduotuvės sandėlyje, pirkėjas nužvelgė baltą šaldiklį, įgrūstą tarp apverstų rašomųjų stalų, sukamųjų biuro kėdžių, aukštyn kojomis riogsančių minkštasuolių.

— Jei kas, pinigus grąžinsiu, supratai? Jeigu per trisdešimt dienų kas nors nutiks, tempk jį atgal. Priimsiu nesiginčydamas.

— Prašai penkių dešimtinių?

— Aha.

— Kiek nuleistum?

— Mano prekės jau parduodamos su nuolaida.

— Duosiu keturiasdešimt svarų.

— Grynais?

— Mm-hmm.
— Bet išsigabensi pats. Už tiek jo nevešiu.
— Padėsi nunešti?
— Iki furgono, kuris stovi lauke? Jis priklauso tau?
— Aha.
— Verčiau judinkimės. Ateina inspektorius.

Po penkių minučių, viena kita sekunde anksčiau nei prisiartino eismo inspektorius, jis įšoko į „Transit“ kabiną, užvedė variklį ir dunkstelėjęs į šaligatvio kraštą atitolo nuo dvigubos geltonos linijos. Užnugaryje į patiesalu apklotas metalines grindis subildėjo naujai įsigytas daiktas; po kelių akimirkų, prie žiedą supančios spūsties nuspaudus stabdį, pirkinys iš inercijos nuslydo į priekį.

Jis prašliaužė Seinsberį, prie šviesoforo pasuko kairėn, nėrė po viaduku ir nuvairavo furgoną į Houvą, savo garažo-sandėliuko link, kur gulėjo jauna moteris.

Jauna moteris, kuri spoksojo iš titulinio *Argus* puslapio kiekviename spaudos kioske. Jos nuotrauką papildė užrašas „AR ESATE MATĘ ŠITĄ ŽMOGŲ?“ Ir vardas su pavarde. Reičelė Rajan.

Jis pats sau linktelėjo.

— Taip. Be abejo. Aš ją mačiau!

Ir žinau, kur Reičelė Rajan yra!

Ji laukia manęs!

39

Damos, bateliai jums atstoja ginklus, tiesa? Naudojatės jais, kad įvairiausiais būdais skaudintumėte vyrus, ar ne?

Suprantat, ką sakau? Aš nekalbu apie fizinius sopulius, apie mėlynes ir pjautines žaizdas, kuriomis galite nusėti vyro odą pasitelkusios aukštakulnius. Šneku apie jūsų išgaunamus garsus. Kulniukų caksėjimą į medines grindis, betoninio grindinio akmenis, grindų plyteles arba grįstus takelius.

Tu apsiavi brangius batus. Vadinas, ruošiesi kažkur išeiti ir mane palikti. Cak-cak-cak nenumaldomai slopsta. Tai paskutinis tavo skleidžiamas garsas, kuris mane pasiekia. Ir pirmasis — kai sugrįžti. Po daugelio valandų. Kartais po ištisos dienos. Tu nepasakoji, kur lankeisi. Tik juokiesi, šaipaisi iš manęs.

Sykį parsigavusi atgal ir pamačiusi, kad esu nusiminęs, tu priėjai. Maniau, kad mane pabučiuosi. Bet nieko panašaus neįvyko, teisingai? Viso labo kirtai smailu kulniuku į pliką mano pėdą. Suvarei jį į grindų lentą perskrosdama audinius ir kaulus.

ŠIANDIENA

40

Sausio 10-oji, šeštadienis

Jis buvo pamiršęs, koks puikus tas jausmas. Koks malonus ir įtraukiantis! Manė atgaivinsiąs potyrius tik vieną kartelį, vardan senų gerų laikų. Tačiau to užteko, kad įsižiebtų noras pratęsti savo darbus.

O taip!

Reikia išnaudoti žiemos mėnesius, kai galima vilkėti apsiaustą, šaliku paslėpti Adomo obuolį ir nevaržomai, išdidžiai vaikštinėti kaip bet kuri kita elegantiška Braitono dama. Jį džiugino pasirinkta „Karen Millen" suknelė, rusvas „Prada" paltas, kaklą supantis „Cornelia James" šalikėlis, masyvi blizganti rankinė su ilgu, per petį permestu dirželiu ir juodos odinės aptemptos pirštinės! Bet didžiausią pasitenkinimą teikė žvilgantys batai. Šiandien ta-a-a-a-ip gera! Jis jautėsi kone *seksualus*, jei galima taip pasakyti.

Moterimi persirengęs vyras traukė per dulksnos drėkinamą Skersgatvių kvartalą. Nuo lietaus bei šalto vėjo saugojo šilti ir, o taip, la-a-a-abai *seksualūs* apdarai. Kulniuodamas palei vitrinas jis nuolat žvairavo į savo atspindį. Vienas iš dviejų prisigretinusių praeivių į jį mestelėjo vertinantį žvilgsnį. Sureagavęs koketiška šypsenėle, jis nuvinguriavo tarp žmonių, kurie grūdosi siaurose gatvelėse. Praslinko pro šiuolaikiš-

ką juvelyrinių dirbinių parduotuvę ir antikvariatą, garsėjantį tuo, kad už vogtas gėrybes mokėdavo neblogą kainą.

Kai užnugaryje liko „Druid's Head“ aludė, „Pump House“ ir „English's“ restoranai, jis perėjo Rytų gatvę, numynė dešinėn, jūros kryptimi, Pul Velio gatvės link. Priešais restoraną, kurio pastate kitados veikė ABC kino teatras, smuko kairėn ir išvydo savo kelionės tikslą.

„Last“ pavadintą batų parduotuvę.

Vietinė įstaiga siūlė dizainerių sukurtą apavą ir jo dievinamų prekinių ženklų įvairovę: „Esska“, „Thomas Murphy“, „Hetty Rose“. Jis įsižiūrėjo į „Last“ vitriną. Nužvelgė dailius, subtilius, japoniškais marginiais išpuoštus „Amia“ aukštakulnius. Balinius „Thomas Murphy Genesis“ batelius su sidabriniais kulnais. Rudus zomšinius „Esska Loop“.

Ant medinių parduotuvės grindų stovėjo raštuota sofa ir suolelis kojoms, ant kabliukų kabojo rankinukai. Patalpoje tebuvo vienintelė klientė. Grakšti, patraukli, keturiasdešimties su viršum metų blondinė ilgais, švelniais ir plonais plaukais, „Fendi“ auliniais su gyvatės odos raštais, penkto dydžio, ir prie jų priderinta „Fendi“ rankine ilgu dirželiu. Taip prašmatniai išsipuscius galima pakerėti bet ką. Arba tiesiu taikymu žygiuoti į parduotuvę!

Moters pečius dengė juodas ilgas paltas aukšta, į viršų atlenkta apykakle, kaklą gaubė balta pūkuota skarelė. Ji turėjo žavią, riestą nosytę. Rožines lūpas. Stoviniavo nusimovusi pirštines. Ant pirštų tviskėjo pora žiedų: vestuvinis ir sužieduotuvių, inkrustuotas stambiu brangakmeniu. Arba blondinė vis dar ištekėjusi, arba jau išsiskyrusi. Vienas iš dviejų. Sunku pasakyti žiūrint iš lauko. Bet dėl vieno dalyko abejonių nekilo.

Čia jo tipo moteris! O taip!

Rankoje ji laikė vieną iš „Tracey Neuls TN_29 Homage“ batelių. Balta perforuota oda, rausvai pilki kraštai. Džaneta Li iš originaliojo Hičkoko „Psichopato“ galbūt avėjo kažką panašaus savo biure, prieš nudžiaudama pinigus. Bet šitie visai neseksualūs! Labiau pritinkantys jaunuklėms iš senųjų „Mis Amerikos“ konkursų. *Nepirk jų*, mintyse suskato melsti jis. *Ne, ne!*

Aplinkui netrūko seksualesnės avalynės. Įbedęs akis į vitriną jis

gėrėjosi kiekvieno bato forma, išlinkiais, dirželiais, dygsniais, kulnais. Įsivaizdavo moterį nuogą, apsiavusią aukštakulnius, su kuriais blondinė darys tai, ką jis palieps.

Nepirk jų!

Šaunuolė! Ji grąžino batelį į vietą. Apsisuko ir žengė laukan.

Jai einant pro šalį, šnerves perliejo sodrus „Armani Code" kvepalų aromatas, sakytum asmeninis ozono sluoksnis. Staiga gražuolė stabtelėjo, rankinuke sugraibė ir išskleidė juodą skėtį sustumiamu kotu. Ji pasižymėjo puikiu skoniu. Spinduliavo pasitikėjimą. Tikrai, garantuotai buvo jo tipo moteris. O lietsargį gniaužė it ekskursijos vadovė — stengėsi, kad palydovas lengvai ją įžvelgtų minioje!

O taip, man patinka kaip tik tokios damos!

Rūpestingos!

Sekant pavymui ryžtingai žingsniuojančiai moteriškei, susidarė įspūdis, kad jos eisena tam tikra prasme grobuoniška. Ji, žinoma, leidosi į batų medžioklę. Puiku!

Nes jis irgi medžiojo!

Trumpam sustojusi Rytų gatvėje blondinė dirstelėjo į „Russell & Bromley" vitriną. Paskui nudrožė per kelią, traukdama „L. K. Bennett" parduotuvės pusėn.

Po akimirkos jis pajuto stiprų smūgį, išgirdo griausmingus keiksmus ir praradęs kvapą tėškėsi į šlapią asfaltą; veidą nutvilkė veriantis skausmas, lyg vienu metu jį būtų sugėlę šimtas bičių. Pro šalį nusirideno polistirolinis „Starbucks" kavinės puodelis, trykštantis tamsiai rudu skysčiu. Viršugalvį palytėjo šalto oro gūsis, ir jis, apimtas panikos, suvokė, kad ant žemės nukrito perukas. Stvėrė šį, bet kaip užsimaukšlino ir priešais save ūmai išvydo tatuiruotą, plikai skustą raumenų kalną.

— Pidere, žiūrėk, kur eini!

— Eik šikt! — atrėžė jis trumpam užmiršęs paploninti balsą. Vargais negalais pakilo ir nuklupčiojo pirmyn, viena ranka prilaikydamas peruką, užuosdamas kavą, nemaloniai jausdamas, kaip sprandu sruvena karštas skystis.

— Suknistas pedikas! — iš paskos atvilnijo balsas.

Jis savo ruožtu leidosi tekinas, ėmė spraustis pro japonų turistų grupę, sykiu nenuleido akių nuo priešakyje siūbuojančio moters skėčio.

Keista, bet užuot sustojusi žvilgterėti į „L. K. Bennett“ vitriną ji nupėdino į Skersgatvių kvartalą. Ties išsišakojimu pasirinko kairiąją gatvelę, praėjo pro barą ir juvelyrinių papuošalų krautuvėlę. Jis rankinėje sužvejojo nosinę ir apsišluostė kava nusvilintą veidą, vildamasis, kad nenutrynė makiažo.

Blondinė perlėkė judrią Laivo gatvę, pasuko į dešinę, beveik iš karto nėrė kairėn ir atsidūrė prabangiomis drabužių parduotuvėmis apsuptoje pėsčiųjų zonoje: Kunigaikščio skersgatvyje.

Gera mergaitė!

Moteris pranyko „Profile“ parduotuvėje, pirmoje iš dešinės.

Jis atsigręžė į vitriną. Tačiau įsispitrijo į savo atspindį, o ne į virtines lentynose sudėliotų batų. Kaip galėdamas nepastebimiau pasitaisė peruką. Atidžiai apžvelgė veidą, bet, laimei, nepamatė jokių nudrykusių, odą ištepliojusių dėmių.

Nukreipus žvilgsnį vidun paaiškėjo, kad blondinė sėdi ant kėdės ir susikūprinusi baksnoja „Blackberry“ telefono klaviatūrą. Akiratyje išdygo pardavėja, kuri pradarė atneštą dėžutę lyg išdidus, nuo sriubinės dangtį nukeliantis padavėjas ir parodė jos turinį.

Moteris pritariamai linktelėjo.

„Profile“ darbuotoja ištraukė mėlyną atlasinį „Manolo Blahnik“ aukštakulnį su kvadratine, dirbtiniais deimantais pagražinta sagtimi.

Jam bežiūrint, blondinė įsispyrė į batelį. Atsiplėšė nuo kėdutės, prasivaikščiojo kilimu, veidrodžiuose patyrinėjo savo koją. Regis, vaizdas krito jai į širdį.

Jis žengė per slenkstį, ėmė dairytis į prekes ir alsuoti svaigiu rudai gelsvos šikšnos bei „Armani Code“ mišiniu. Akies kampeliu stebėjo moterį ir *klausėsi.*

Pardavėja paklausė, ar ji norėtų pasimatuoti kairįjį batelį. Taip, atsakė blondinė.

Kol klientė staipėsi kilnodama kojas virš storos kiliminės dangos, parduotuvės darbuotoja, jauna liekna mergina tamsiais plaukų kirpčiukais ir airiška tarsena, priartėjo prie moterimi persirengusio atvykėlio ir pasiteiravo, ar galėtų kuo padėti. Jis švelnutėliu balsu atsiliepė: *Ačiū, bet ne, aš tik žvalgausi.*

— Kitą savaitę sakysiu svarbią kalbą, — pareiškė blondinė, prabi-

lusi amerikietišku akcentu. — Po oficialių pietų. Nusipirkau nepaprastai žavingą melsvą suknelę. Dienos metui mėlyna spalva tinka, ar ne?

— Ir ji — kaip tik jums, mem. Matau iš batelių. Mėlyna spalva dienos metui — kaip tik.

— Mm-hmm. Man irgi taip rodos. Mm-hmm. Reikėjo atsivežti suknelę, bet aš žinau, kad šie batai prie jos dera.

— O, jie dera prie įvairių mėlynų atspalvių.

— Mm-hmm.

Blondinė kelias sekundės stebeilijosi į aukštakulnių atspindį, nagu pabarbeno į dantis ir galiausiai ištarė stebuklingus žodžius:

— *Aš juos paimsiu.*

Gera mergaitė. „Manolo“ bateliai buvo prašmatnūs. Gražūs. Elegancijos pavyzdžiai. Ir, svarbiausia, turėjo penkių colių ilgio kulnus.

Idealu!

Beje, moters tartis labai miela. Ar tik ne kalifornietiška?

Prisėlinęs šalia prekystalio, apsimesdamas, kad susidomėjo rudomis šlepetėmis, jis įtempė ausis.

— Mem, jūs įtraukta į mūsų adresų sąrašą?

— Nemanau.

— Nieko prieš, jeigu į jį įrašytume? Tuomet galėtume iš anksto jus informuoti apie išpardavimus. Ir kaip privilegijuotai klientei suteikti nuolaidų.

Ji gūžtelėjo.

— Aišku, kodėl gi ne?

— Kuo jus vardu?

— Di Berčmor. Ponia.

— Jūsų adresas?

— Sasekso aikštė 53.

Sasekso aikštė Kemptaune, viena iš gražiausių visame mieste. Dauguma jos gyvenamųjų namų suskaidyti į butus. Ten įsigyti visą pastatą sugebėtų nebent turtuoliai. Pirkti „Manolo“ aukštakulnius irgi sau leistų tiktai pinigingi žmonės. Ir dar prie batelių priderintą rankinę, kurią ji dabar glostė — neilgai trukus pati sulauks jo glamonių.

Kemptaunas, pagalvojo jis. Sena žaidimų aikštelė!

Kokie malonūs prisiminimai.

41

Sausio 10-oji, šeštadienis

Kai įsigydavo naujus batus, Di Berčmor kaskart nukratydavo kaltės virpulys. Nors jaustis kaltai nereikėjo. Rudis skatino ją rengtis dabitiškai, atrodyti nuostabiai! Kaip vienam iš vyresniųjų „American & Oriental Banking" korporacijos vadovų, penkeriems metams paskirtam į naują ištaigingą Braitono valdybą, privalančiam pasirūpinti, kad kompanija įsitvirtintų Europoje, dėl pinigų jos vyrui nekilo visiškai jokių problemų.

Ji didžiavosi Rudžiu ir savo sutuoktinį mylėjo. Žavėjosi jo siekiais parodyti pasauliui, kad po skandalų, sukrėtusių JAV bankininkystės sektorių, įmanoma demonstruoti rūpestį. Rudis su užsidegimu įsiveržė į Jungtinės Karalystės hipotekos rinką ir klientams, pirmąsyk perkantiems nekilnojamąjį turtą, ėmė siūlyti tokius sandėrius, kurių britų kreditoriai, dar neatsigavę po finansinio kracho, kol kas nesirengė svarstyti. O žmonai pavedė atlikti svarbų vaidmenį. Viešųjų ryšių sferoje.

Nuvežusi aštuonmetį Džošą bei šešiametį Čeisą į pamokas ir prieš pasiimdama vaikus iš mokyklos, Di privalėjo užmegzti kuo daugiau vertingų kontaktų. Vyras prašė jos paieškoti labdaringų įstaigų, kurioms „American & Oriental" galėtų reikšmingai pagelbėti — ir, be abejo, nusipelnyti miesto geradario vardą. Toks darbas ją džiugino.

Di neblogai žaidė golfą, todėl įstojo į „Šiaurės Braitono", brangiausio golfo klubo, moterų skyrių. Įstojo į įtakingiausią, kaip sužinojo, „Rotary" klubą iš visos mieste egzistuojančios jų galybės ir pasisiūlė savanore į kelių svarbiausių labdaringų organizacijų, įskaitant „The Martlet's" slaugos namus, komitetus. Pastaruoju metu padėjo rinkti lėšas pagrindinei Braitono ir Houvo benamių prieglaudai, Šv. Patriko nakvynės namams, garsėjantiems unikaliomis japoniško stiliaus kapsulėmis, kuriose apsistodavo stogo virš galvos neturintys asmenys, tarp jų ir lygtinai paleisti, persikvalifikavimo projektuose uoliai dalyvaujantys kaliniai.

Stovėdama krautuvėlėje ji stebėjo, kaip dailiuosius mėlynus „Ma-

nolo" batelius pardavėja susupo į vyniojamąjį popierių ir atsargiai įkišo į dėžutę. Pati nekantravo grįžti namo ir patikrinti, kaip suknelė dera prie naujų aukštakulnių su rankine. Žinojo, kad jos išvaizda bus pribloškianti. Štai kas ateinančią savaitę įkvėps pasitikėjimo savimi.

Ji dirstelėjo į rankinį laikrodį: 15.30. Prakeikimas! Po parduotuves vaikštinėjo ilgiau nei manė. Ir dabar vėlavo į manikiūro saloną, veikiantį Houve, kitoje miesto pusėje. Di išlėkė iš parduotuvės, tik akies krašteliu atkreipdama dėmesį į keistą moteriškę gelsva kreivašone šukuosena, įbedusią žvilgsnį į vitrinoje išstatytas prekes.

Jeigu pakeliui į automobilių aikštelę Di Berčmor bent kartą būtų atsisukusi atgal, ji tikriausiai būtų pastebėjusi tą pačią įkandin sekančią moterį.

1998

42

Sausio 6-oji, antradienis

Dešinį posūkį Rojus Greisas įjungė netrukus po dešimtos vakaro. Jis vėlavo, todėl akceleratorių spaudė smarkiau nei derėjo pliaupiant lietui. Išlekiant iš plataus, ramaus Bažnyčios Naujojo kelio į dar tylesnę gyvenamojo kvartalo gatvę, vedančią Houvo pajūrio link, kur jiedu su Sende buvo įsikūrę, užpakalinę automobilio dalį vos nesumėtė ant slidaus degutbetonio.

Senyvas trečiosios serijos BMW girgždėjo ir dūsavo, stabdžiai protestuodami džeržgė. Automobiliui reikėjo remonto jau keletą mėnesių, bet pastaruoju metu kišenėse kaip niekad dažnai švilpaudavo vėjai, — iš dalies dėl beprotiškai brangios deimantinės apyrankės, kalėdinės staigmenos žmonai, — taigi autoservisui teks palūkėti dar vieną kitą mėnesį.

Iš įpročio jis apžiūrėjo kiekvieną transporto priemonę, stovinčią kelyje arba privažiavimo takuose, bet niekas nekėlė įtarimų. Artėdamas prie namų, įdėmiu žvilgsniu pavarstė tamsos plotus, kurių nepasiekė miglotas oranžinis gatvės žibintų švytėjimas.

Kai tarnauji faru, areštuoji piktadarius ir vėliau su jais susiduri teismo salėje, niekada nežinai, kas ant tavęs griežia dantį. Policininkams kerštaudavo retai, bet Greisas žinojo, kad pora kolegų gavo anonimi-

nius, neapykantos sklidinus laiškus, o vieno žmona aptiko vietinio parko medyje išraižytą grasinimą nužudyti. Dėl panašių rūpesčių nemiga nekamuodavo, bet jie priklausė profesinių pavojų sferai. Savo adresą detektyvas seržantas laikydavo paslaptyje, tačiau nusikaltėliai gebėdavo tokius dalykus išsiaiškinti. Pamiršti budrumo nevalia niekada, ir kai kada apdairus jo elgesys siutindavo Sendę.

Žmona itin suirzdavo, kai aludėje arba restorane Rojus pasirinkdavo staliuką, nuo kurio aiškiausiai matydavo patalpą bei duris, ir visada atsisėsdavo nugara į sieną.

Jis šyptelėjo pastebėjęs, kad pirmame namo aukšte dega šviesos, — vadinasi, Sendė dar nemiegojo, — kartu jautė šiokį tokį apmaudą, kad nebeliko kalėdinių lempučių. Susukęs vairą dešinėn, pariedėjo taku ir nuspaudė stabdį priešais garažo duris. Juodas, dar labiau nei BMW iškleręs žmonos golfukas, be abejo, stovėjo viduje, kur nelyja ir sausa.

Šis būstas įkūnijo Sendės svajonę. Prieš pat jį surasdama nesulaukė mėnesinių, ir tai sužadino abiejų viltis, kurios po kelių savaičių, deja, žlugo. Sutuoktinė puolė į gilią depresiją, ir Greisas rimtai dėl jos sunerimo. Bet vieną dieną Sendė paskambino į darbą ir pranešė aptikusi namą, viršijantį jų biudžeto išgales, kaip pati pripažino, bet turintį „didelį potencialą“. Rojui jis labai patiks!

Naująjį būstą su keturiais miegamaisiais, bendra siena sujungtą su kitu pastatu, jiedu įsigijo maždaug prieš metus. Palyginti su butuku Hengltone, kur Greisai gyveno po vedybų, pirkinys buvo didelis šuolis nekilnojamojo turto srityje ir abiem sunkiai pakeliamas finansinis iššūkis. Tačiau Sendė užsigeidė namo ir Rojus jai nusileido neklausydamas sveiko proto balso, puikiai suprasdamas, kodėl taip elgiasi. Matė, kad niekaip nepastojančią žmoną užvaldė neviltis, ir be galo norėjo kaip nors ją pradžiuginti.

Apimtas slegiančio nuovargio jis išjungė variklį ir žengė laukan į šaižią liūtį. Vėl palinko į saloną, nuo keleivio sėdynės kilstelėjo išsipūtusį portfelį su pluoštais dokumentų, kuriuos šįvakar privalėjo perskaityti, nubėgo prie paradinių durų ir jas atsirakino.

— Labas, brangioji! — sušuko nėręs į koridorių. Be kalėdinių puošmenų sienos atrodė keistai plikos.

Iš kambario atsklido televizoriuje dudenantys balsai. Šnerves pakuteno gundantis kepamos mėsos aromatas. Kaip vilkas alkanas Rojus nusipurtė lietpaltį, pakabino jį antikvarinėje gembinėje, kurią jiedu pirko Kensingtono Parko turgavietėje, tėškė portfelį ant grindų ir nužygiavo į svetainę.

Į storą chalatą įsisupusi, antklode apsiklojusi Sendė gulėjo ant sofos, rankoje laikė raudonojo vyno taurę ir žiūrėjo naujienų laidą. Nusiaubtame, sudegintame kaimelyje stoviniavo mikrofoną gniaužiantis reporteris.

— Mieloji, man labai gaila, kad taip atsitiko.

Jis šyptelėjo žmonai. Nusivaliusi makiažą, šlapiais, aplink veidą bet kaip nukarusiais plaukais toji rodėsi neapsakomai graži. Antai viena iš smulkmenų, dėl kurių Sendė taip žavėjo Rojų: ji buvo nuostabi tiek pasidažiusi, tiek be kosmetikos sluoksnio. Būdamas „vyturys“, pats keldavosi anksti ir kai kada tysodamas lovoje mėgdavo kelias minutes tiesiog stebėti Sendės veidą.

— Apgailestauji dėl Kosovo?

Greisas susilenkė ir ją pabučiavo. Žmona kvepėjo muilu ir šampūnu.

— Ne, dėl to, kad grįžau taip vėlai. Ketinau padėti tau nurinkti papuošalus.

— O kodėl neužjauti Kosovo žmonių?

— Užjaučiu ir tenykščius, — atsakė jis, — ir Reičelę Rajan, kuri vis dar dingusi, ir jos tėvus bei seserį.

— Jie tau svarbesni už Kosovą?

— Man reikia išgerti. Be to, mirštu iš bado.

— Aš jau pavalgiau. Nebegalėjau ilgiau tavęs laukti.

— Atleisk. Nepyk, kad parvažiavau vėliau nei planavau. Aš apgailestauju tiek dėl Kosovo, tiek dėl visų sumautų pasaulio problemų, kurių nepajėgiu išspręsti.

Rojus priklupo, gėrimų spintelėje susirado „Glenfiddich“ butelį ir nešdamas jį virtuvėn išgirdo Sendės šūksnį:

— Mikrobangų krosnelėje tau palikau lazanijos lėkštę. Salotas pasiimk iš šaldytuvo.

— Dėkui, — atsiliepė jis.

Virtuvėje pasiėmė stiklą, per keturis pirštus prisipylė viskio, kurį atšaldė ledukais, iš indaplovės ištraukė mėgstamą stiklinę peleninę ir parsigavo atgal į svetainę. Nusimetė švarką, atsirišo kaklaraištį ir sudribo į fotelį, nes ji buvo užėmusi visą sofą. Patogiai įsitaisęs prisidegė „Silk Cut“ cigaretę.

Lyg paklusdama sąlyginiam refleksui Sendė nuvijo šalin įsivaizduojamus dūmus.

— Na, kaip tavo diena? — paklausė jis, ištiesė ranką ir nuo grindų pakėlė pušies spyglį.

Ekrane, supleškėjusių statinių fone, pasirodė jauna simpatiška moteris juodais dygiais plaukais, apsirengusi kareiviškais drabužiais. Rankoje ji spaudė mikrofoną ir stovėdama priešais kamerą pasakojo, kiek daug gyvybių atėmė siaubingas karas Bosnijoje.

— Čia Mostaro angelas. — Sendė linktelėjo televizoriaus pusėn. — Salė Beker... kilusi iš Braitono. Ji negali ramiai žiūrėti į karą, todėl imasi atitinkamų veiksmų. Ką darysi tu, detektyve seržante Greisai, kursai viliasi artimiausiu metu tapti *detektyvu inspektoriumi?*

— Bosnijos ir kitomis pasaulio bėdomis pradėsiu rūpintis, kai laimėsime karą Braitone, nes man moka, kad jame dalyvaučiau. — Rojus numetė spyglį į peleninę.

Sendė palingavo galva.

— Tu nesupranti, ar ne, mano meile? Šioji moteris, Salė Beker, yra *didvyrė.*

Jis pritardamas sulinksėjo.

— Be abejo. Pasauliui reikalingi tokie žmonės kaip ji. Bet...

— Kas „bet“?

Greisas įtraukė dūmą, nurijo viskio gurkšnį ir pajuto, kaip stemplės gilumą persmelkė šildantis, svilinantis karštis.

— Joks asmuo nesugebėtų vien savo jėgomis įveikti visų Žemę užgriuvusių nelaimių.

— Gerai, — atsisukusi tarė ji, — pakalbėk apie tą, su kuria mėgini susidoroti. — Sendė pritildė televizorių.

Jis patrūkčiojo pečiais.

— Ne, šnekėk, tai įdomu. Tu niekada nepasakoji apie savo darbą. Visuomet teiraujies, kaip einasi man, ir aš atskleidžiu, su kokiais keis-

tuoliais turiu bendrauti medicinos centre. Bet kai to paties paklausiu tavęs, kaskart išgirstu skiedalus apie konfidencialumą. Taigi, *būsimasis detektyve inspektoriau*, dėl įvairovės klok apie *savo* dieną. Paaiškink, kodėl dešimt dienų iš eilės esu priversta vakarieniauti viena. Dėstyk. Pameni mūsų sutuoktuvių įžadus? Argi mes neminėjome, kad nieko vienas nuo kito neslėpsime?

— Sende, susimildama! Man šito nereikia!

— Ne, bent sykį tu *teikis*. Papasakok, kaip praėjo diena. Kaip sekasi ieškoti Reičelės Rajan?

Rojus giliai užsitraukė cigaretę.

— Velniškai prastai.

Žmona nusišypsojo.

— Ei, nebloga pradžia! Jei neklystu, atsivėrei pirmą kartą per visą mūsų santuokos laikotarpį, *būsimasis detektyve inspektoriau!*

Jis išsišiepė.

— Baik mane taip vadinti. Paaukštinimo galiu ir nesulaukti.

— Sulauksi. Juk esi policijos šulų numylėtinis. Tave tikrai pakels tarnyboje. Žinai kodėl?

— Kodėl?

— Nes darbas tau reiškia daugiau nei mūsų santuoka.

— Sende! Liaukis...

Padėjęs cigaretę į peleninę Rojus atsistojo, pritūpė ant sofos kraštelio ir pabandė ją apkabinti, bet Sendė nesileido.

— Tęsk. Ką šiandien veikei? Noriu išgirsti kiekvieną smulkmeną. Nepraleisk jų, jei tikrai mane myli. Ligi šiol nesu girdėjusi nuodugnios ataskaitos apie tavo dieną. Nė kartelio.

Jis vėl pakilo, užgesino cigaretę, perkėlė peleninę ant stalo, stovinčio greta sofos, ir prisėdo.

— Nuo ryto iki vakar ieškojau dingusios jaunos moters. Kaip ir pastarąją savaitę.

— Bet kodėl?

— Tau išties rūpi detalės?

— Taip, man išties rūpi detalės. Kas nors ne taip?

Jis prisidegė antrą cigaretę ir atsakė, per burną išpūsdamas dūmų srautą:

— Su vienu detektyvu seržantu — tokiu Normanu Potingu, ne pačiu taktiškiausiu vyruku policijoje, — vėl aplankiau prapuolusios merginos tėvus. Kaip numanai, jų būsena klaiki. Mes pakartotinai užtikrinome, jog dedame visas jėgas, ir užsirašėme kiekvieną su dukra susijusią smulkmeną, kurią jie anksčiau galėjo praleisti. Potingas abiem galutinai sugadino nuotaiką.

— Kaip?

— Apibėręs porelę klausimais apie lytinį Reičelės gyvenimą. Juos būtina pateikti, bet per apklausą reikia elgtis taktiškai...

Rojus vėl gurkštelėjo viskio, supapsėjo cigarete ir nuleido ją į peleninę. Sendė jį skverbė smalsiu žvilgsniu.

— Kas paskui?

— Tikrai nori išgirsti viską?

— Taip, tikrai noriu išgirsti viską.

— Tebūnie. Mes bandėme išgauti kuo daugiau informacijos apie Reičelės gyvenimą. Ar ji turėjo draugų ir artimų bendradarbių, kurių dar nešnekinome? Ar ko nors panašaus jau būta? Žodžiu, mėginome susidaryti jos įpročių vaizdą.

— Kokie gi jos įpročiai?

— Tarkim, kasdien telefonu kalbėtis su tėvais. Šitas reikšmingiausias.

— Neskambino jiems dešimt dienų?

— Teisingai.

— Manai, ji mirusi?

— Patikrinome Reičelės banko sąskaitas, bet iš jų pinigai nepaimti. O kreditinė ir debetinė kortelės paskutinį kartą naudotos likus dienai iki Kūčių.

Rojus sriūbtelėjo viskio ir nustebo pamatęs, kad stiklas tuščias. Susivertus likučius, lūpas palietė atsiridenę ledukai.

— Arba mergina kažkur įkalinta, arba nebegyva, — kategoriškai paskelbė Sendė. — Žmonės šiaip nepranyksta nuo žemės paviršiaus.

— Apsirinki, — paprieštaravo jis. — Dingsta kiekvieną mielą dieną. Tūkstančiai per metus.

— Bet dukra sąmoningai neskaudintų tėvų, su kuriais palaiko tokius artimus ryšius?

Greisas patraukė pečiais.

— Ką tau sako faro uoslė?

— Kvapas nekoks.

— Kas bus toliau?

— Mes plečiame paiešką, vis didesnėje teritorijoje einame nuo vienų durų prie kitų, pasitelkiame daugiau pareigūnų. Naršome parkus, sąvartynus, užmiestį. Nagrinėjame vaizdo stebėjimo kamerų medžiagą, tikriname geležinkelio ir autobusų stotis, laivų ir oro uostus. Šnekamės su jos draugais ir buvusiu sužadėtiniu. Naudojamės asmens profilius sudarančio kriminalisto-psichologo pagalba.

Po trumpos pauzės Sendė pasiteiravo:

— Tavo nuomone, čia nagus prikišo dėl batų pakvaišęs prievartautojas? Batžmogis?

— Reičelė, regis, dievino pirkti naujus batelius. Bet jis veikia kitaip. Niekuomet negrobia aukų.

— Pats man sakei, kad nusikaltėliai įžūlėja ir laikui bėgant tampa žiauresni — pereina į kitą lygmenį.

— Tavo tiesa. Nekenksmingas ekshibicionistas gali virsti nuožmiu žagintoju. Kaip ir išdrąsėjęs įsilaužėlis.

Sendė gurkštelėjo vyno.

— Viliuosi, neilgai trukus ją rasite sveiką gyvą.

— Aha, — vos girdimai pratarė Greisas. — Aš irgi tikiuosi.

— Juk surasite, ar ne?

Jis neturėjo atsakymo. Bent jau tokio, kuris žmoną tenkintų.

ŠIANDIENA

43

Sausio 10-oji, šeštadienis

Vaikautui nepatiko prisigėrę žmonės, ypač prisigėrusios mergšės, ypač prisigėrusios mergšės, kurios sėsdavosi į jo taksi. Ypač ankstyvą šeštadienio vakarą, kai jis atsivertęs *Argus* gilinosi į naujienas apie Batžmogį.

Prie automobilio, stovinčio Rytų gatvėje, pripuolė penkios smarkiai įkaušusios merginos — be paltų, pernelyg trumpais sijonukais, apnuoginusios kojas ir kitas kūno dalis, demonstruodamos biustus, tatuiruotes ir bambų auskarus. Juk dabar sausis! Negi joms nešalta?

Jam leidžiama vienu metu priimti tiktai keturis keleivius, paaiškino Vaikautas, tačiau dėl alkoholio pertekliaus panelės nieko negirdėjo. Šūkaudamos, plepėdamos, krizendamos suvirto vidun ir liepė nuvežti prie jūros tilto.

Saloną užtvindė parfumerinių gaminių aromatai: „Rock'n'Rose“, „Fuel for Life“, „Red Jeans“, „Sweetheart“, „Shalimar“. Jis atpažino visus. Ypač „Shalimar“.

Motinos kvepalus.

Kelionės tikslas pasiekiamas ranka, tikino Vaikautas, ir žinant, kokios spūstys mieste susidaro šeštadienio vakarais, iki jo greičiau įmanoma nukakti pėsčiomis. Bet merginos neatlyžo.

— Dėl Dievo meilės, lauke siaubingai žvarbu! — išrėžė viena. Nedidukė, „Shalimar“ išsikvėpinusi rubuilė su kupeta šviesių plaukų ir pusplikėmis krūtimis, kurios atrodė lyg pripūstos dviračio pompa. Iš dalies panaši į jo motiną. Savo vulgaria išvaizda, figūros apvalumais, plaukų spalva.

— Taip, taip, — pritarė kita. — Velniškai šalta!

Kažkuri iš merginų prisidegė cigaretę. Jis užuodė aitrų dūmų kvapą. Tai irgi prieštarauja taisyklėms, pasakė nukreipęs akis į veidrodėlį, piktai žiūrėdamas į jos atspindį.

— Užsitrauksi, gražuolėli? — patempusi lūpą, keleivė atkišo cigaretę.

— Aš nerūkau.

— Per jaunas? — įsiterpė kita, ir visos prapliupo spigiai juoktis.

Vaikautas užsigeidė jas nuvežti prie Vakarinio tilto liekanų, kurių griaučiai stūksojo už pusmylio, ir taip pamokyti, kad negalima rizikuoti taksisto pragyvenimo šaltiniu. Susilaikė dėl vienintelės priežasties.

Dėl rubuilės kvepalų ir batelių. Veikiau dėl pastarųjų. Nuostabių, žaižaruojančių, juodų ir sidabrinių „Jimmy Choo“. Ketvirto dydžio. Aha. Tokio pat kaip jo motinos.

Vairuotojas pasvarstė, kaip mergina atrodytų nuoga, apsiavusi šiuos aukštakulnius. Ar primintų jo motiną? Kartu ėmė spėlioti, kokį klozetą ji turi namuose — su aukštai ar žemai esančiu bakeliu? Deja, prisilakę klientai nesugeba normaliai bendrauti. Kalbėtis su jais tolygu laiko švaistymui. Jis spaudė akceleratorių tylėdamas, mąstydamas apie batus. Uosdamas apkūniosios panelės kvepalus. Stebėdamas ją per veidrodėlį. Surasdamas vis daugiau panašumų tarp merginos ir savo motinos, kokia toji išliko atsiminimuose.

Pasukęs dešinėn, į Šiaurės gatvę, Vaikautas pravažiavo pro Old Staino parką, luktelėjo, kol pasikeis šviesoforo signalas, vėl pasuko vairą dešinėn, prisijungė prie virtinės automobilių, slenkančių žiedo link, ir galų gale sustingo priešais tviskančias Braitono tilo šviesеles.

Skaitiklis terodė du svarus ir keturiasdešimt pensų. Taksi stovėjimo vietoje jis pusvalandį laukė, kol atsidurs eilės priešakyje. Bet nieko doro neuždirbo. Tai nepakėlė nuotaikos. Kuri dar smarkiau pabjuro, kai viena iš penketuko įteikė du su puse svaro ir liepė pasilaikyti grąžą.

— Hm! — sumykė Vaikautas. — Hm!

Taksi savininkas tikėjosi šeštadienio vakarais užkalti dideles sumas.

Kol jis žvilgsniu smaigstė „Jimmy Choo“ batelius ir neramiai dairėsi policijos automobilio, keleivės išvirto laukan. Keikdamos šaltą vėją, prilaikydamos taršomus plaukus, svyrinėdamos ant aukštakulnių, kol kas neuždariusios užpakalinių taksi durelių, jos suskato kivirčytis ir aiškintis, kodėl čia atsibeldė, o ne liko bare, kuriame sėdėjo.

— Atleiskit, damos! — persisvėręs virš sėdynės atlošo sušuko Vaikautas, užtrenkė dureles ir nuriedėjo pajūriu. Salonas įsigėrė „Shalimar“ kvepalų, cigarečių dūmų ir alkoholio. Neilgai trukus jis sustabdė automobilį ant dvigubos geltonos linijos, greta pasivaikščiojimo tako, ir išjungė variklį.

Galva ūžė nuo gausybės minčių. „Jimmy Choo“ batai. Ketvirtas dydis. Kaip motinos pėdos. Vaikautas su pasimėgavimu įkvėpė „Shalimar“ aromato. Artėjo septinta vakaro, kasvalandinis metas gerti arbatą, tai labai svarbu. Išlenkti puodelį tiesiog būtina.

Bet dabar jam ramybės nedavė kitas dalykas, kurio reikėjo dar labiau.

Aha.

44

Sausio 10-oji, šeštadienis

Nors spaudė šaltis ir tvoskė geliantis vėjas, tilto prieangyje zujo keletas būrelių žmonių, daugiausia jaunuoliai. Pati struktūra, kone per trečdalį mylios nutįsusi į rašalinę Anglų kanalo tamsą, blykčiojo ir mirguliavo ryškiais, akį rėžiančiais žiburėliais. Gūsiuose šiugždėjo Jungtinės Karalystės vėliava. Ties įėjimo viduriu styranti milžiniška dviguba skelbimų lenta reklamavo gyvai grojančią grupę. Ledų kioskeliui verslas ėjosi nekaip, bet greta keptos vištienos, spurgų, mėsa gausiai pagardintų picų bei žuvų ir skrudintų bulvyčių prekystalių vinguriavo pirkėjų voros.

Darenas Spaiseris, apsivilkęs šiltą striukę, su džinsais, vilnonėmis kumštinėmis pirštinėmis, žemai virš kaktos užsmaukta beisbolo kepuraite, stovėjo eilėje prie bulvių traškučių, kaifavo ir nekreipė jokio dėmesio į žvarbų orą. Buvo alkanas, į šnerves traukė gundantį skrudinamos tešlos kvapą. Tarp lūpų įsikišo kreivą šleivą suktinę, pasitrynė rankas ir dirstelėjo į laikrodį. Be aštuonių minučių septynios. Į Šv. Patriko nakvynės namus privalėjo grįžti 20.30, prieš užsidarant durims, antraip praras lovą, tiesa, eidamas spėriu žingsniu, prieglaudą pasieks per dvidešimt minučių, nebent įšoktų į autobusą arba nuspręstų paišlaidauti ir sėstų į taksi.

Vienoje iš didelių kišenių slypėjo *Argus* egzempliorius. Jį buvo ištraukęs iš ratuoto šiukšlių konteinerio, visai šalia „Grand“ viešbučio, kuriame jis šiandien užsiregistravo — po savaitgalio ten imsis darbo, pareikalausiančio elektriko įgūdžių. Viešbučio valdžia nusprendė atnaujinti instaliaciją, regis, netvarkytą ištisus dešimtmečius. Pirmadienį teks leistis į rūsį ir nuo avarinio generatoriaus iki skalbyklos tiesti naujus kabelius.

Plotai buvo didžiuliai, o darbuotojų trūko, tad jis plušės veik be priežiūros. Kitaip tariant, galės nevaržomai slankioti po patalpas. Ir šauniai pasipelnyti. Be to, prieis prie tenykštės kompiuterių sistemos. Dabar tereikėjo įsigyti mobilųjį su išankstine mokėjimo kortele. Na, dėl to problemų nekils.

Darenas jautėsi puikiai. Nuostabiai! Šiuo metu įsivaizdavo esąs galingiausias žmogus mieste! Ir, ko gero, labiausiai įsiaudrinęs!

Žvilgsnis nukrypo į grupelę menkai apsirengusių, iš taksi išgriūvančių merginų. Viena jų, apkūni mažulė didžiuliu, iš palaidinukės kone virstančiu biustu, papūstomis, lyg bičių sugeltomis lūpomis, svyravo ant blizgančių aukštakulnių, kaukšėjo per tilto prieangio plyteles, neatplėšdama rankų nuo vėjo draskomų plaukų. Susidarė įspūdis, kad alkoholis ją paveikė stipriau nei kitas.

Aršus gūsis kilstelėjo mini sijonėlį, ir akiratyje sušmėžavo viršutinė šlaunies dalis. Jį persmelkė geismo dūris. Darenas mėgo putlokas moteris. O taip, šita paukštytė nieko sau.

Taip, taip.

Jam patiko mergina.

Patiko jos bateliai.

Jis giliai užsitraukė cigaretę.

Taksi pajudėjo iš vietos.

Merguželės dėl kažko ėmė ginčytis. Netrukus stojo į eilę, susiburdamos jam už nugaros.

Nusipirkęs bulvių traškučių maišelį Darenas šiek tiek atsitraukė, nugara atsirėmė į stulpą ir įbedė akis į tebešūkaujančias, viena kitą erzinančias paneles. Daugiausia dėmesio skyrė rubuilei — juto stiprėjant geidulį, kai mintyse vis iškildavo regėtas šlaunies lopinėlis. Pagaliau baigė valgyti ir supapsėjo cigaretę, o merginos tuo metu irgi užsisakė traškučių ir savo rankinėse suskato ieškoti smulkiųjų. Vėliau numynė ant tilto, tik apkūnioji nuo draugių atsiliko. Ji bandė vytis, bet sunkiai paėjo ant aukštakulnių.

— Ei! — sušuko dviem artimiausioms. — Ei, Šarla, Karena, lėčiau. Aš nespėju paskui jus!

Viena iš ketvertuko atsisuko ir nusikvatojo nelėtindama žingsnio, siūbuodama koja kojon su bičiulėmis.

— Nes tu stora kaip kiaulė, Mende!

Mendė Torp, kuriai į galvą trenkė per didelis kiekis „Jūros brizo" kokteilių, leidosi tekina ir gana greitai jas pasivijo.

— Nekniskit man proto dėl svorio! Aš nesu stora! — neva supykusi užrėkė. Staiga plyteles pakeitė medinis tilto pagrindas, ir abu kulnai įstrigo tarp lentų — ji išskriejo iš batelių ir drėbėsi veidu į taką, greta nukrito rankinukas, iš jo išbyrėjo daiktai, aplinkui pažiro traškučiai. — Velnias! — aiktelėjo. — Velnias, velnias, velnias! — ropomis grįžo atgal, pakilo stačia, susirietė ir įsispyrė į aukštakulnius. Tada pasilenkė dar žemiau, idant iškrapštytų iš plyšelių kulnus, koneveikdama nelemtas pigias „Jimmy Choo" kopijas, kurias įsigijo atostogaudama Tailande ir kurios spaudė kojų pirštus.

— Ei! — suriko. — Ei, Šarla, Karena!

Ji paliko kečupu apdrabstytus traškučius ir nuklupčiojo įkandin draugių, bet dabar žingsniavo atsargiau, kad vėl neįstrigtų lentų tarpeliuose. Nusverdėjusi pro žaislinį lokomotyvą paniro į ryškią pramogų pasažo šviesą bei šurmulį. Visur sklandė muzikos garsai, tilindžiavo žaidimų aparatai, barškėjo monetos, vilnijo džiaugsmo šūksniai ir tūž-

mingi keiksmai. Mendė apėjo milžinišką, rožinę, skaisčiai nutviekstą „Papliauška“, pliušinių meškiukų pilną automatą su stikliniu fasadu, mirgančią iškabą PAGRINDINIS PRIZAS — 35 svarai, pinigų keitimo būdelę, savo forma panašią į karalienės Viktorijos laikų tramvajų stotelės stoginę.

Išnirus iš pasažo, kūną vėl nutvilkė ledinė žvarba. Mendė pasivijo bičiules prie virtinės įvairiomis melodijomis griaudėjančių kioskų. UŽKABINK ANČIUKĄ! OMARŲ GAUDYKLĖ — 2 KAMUOLIUKAI UŽ 1 SVARĄ! CHNA TATUIRUOTĖS!

Kairėje pusėje, anapus aklinai juodo vandens ruožo, buvo matyti tolimi elegantiškų Kemptauno namų žiburiai. Jos nulingavo palei DELFINŲ DERBĮ, artėdamos prie karuselės, spiralinės čiuožyklos, elektrinių automobiliukų, PAKVAIŠUSIOS PELĖS linksmųjų kalnelių ir TURBO SKRYDŽIO — Mendė kartą juo skraidė ir vėliau ją pykino kiauras dienas.

Penketas merginų dešinėje išvydo vaiduoklių traukinį ir SIAUBO VIEŠBUTĮ.

— Pasivažinėsiu vaiduoklių traukiniu, — tarė Mendė.

Karena atsisuko, iš rankinės traukdama cigaretę.

— Tuo šlamštu? Nieko ten įdomaus. Man reikia dar išgerti.

— Aha, ir man! — pritarė Šarla. — Mielai ko nors išlenkčiau.

— O kaip TURBO? — paklausė Džoana.

— Nė už ką! — atšovė Mendė. — Aš noriu vaiduoklių traukinio.

Džoana krestelėjo galva.

— Toji vieta mane gąsdina.

— Iš tiesų ji *nebaisi*, — paprieštaravo Mendė. — Eisiu viena, jei prie manęs neprisidėsi.

— Tau neužteks drąsos! — įgėlė Karena. — Juk esi bailiukė!

— Aš tau parodysiu! — atkirto Mendė. — Aš tau parodysiu, velniai griebtų!

Ji nusiūbavo link būdelės, prekiaujančios atrakcionų žetonais. Nė viena nepastebėjo rūpestingai cigaretės nuorūką mindančio vyriškio, stovinčio joms už nugaros, nedaug nuo jų atitolusio.

1998

45

Sausio 6-oji, antradienis

Lavoną teko regėti pirmą kartą gyvenime. Neskaitant, žinoma, mamulės, kurią vėžys lyg paklaikęs ėdė iš vidaus, kol iš jos beliko kaulai ir oda. Nelemtos piktybinės ląstelės, matyt, galėjo sudoroti viską, jeigu tik jų nebūtų išsprogdinęs balzamavimo skystis.

Tačiau parazitai gimdytojai pritiko. Juos naikinti netgi buvo gaila.

Jam dingojos, kad apkamšyta, gražiai sušukuota, vienais naktiniais šarvojimo patalpoje tysanti mamulė miega. Veido blyškumą iš dalies pašalino plonas kosmetikos sluoksnis, odą nežymiai nurausvino balzamavimo skystis. Anot laidotuvių biuro direktoriaus, dabar ji atrodė kur kas dailiau.

Be to, mirusi tapo mielesnė.

Nusigalavusi nebesityčios. Guldamasi į vieną lovą nebeaiškins, kad jis niekam tikęs kaip ir girtuoklis tėvas. Kad sūnaus *daikčiukas* trumpesnis už jos batelių kulnus. Retsykiais atsinešdavo aukštakulnį, kuriuo versdavo ją tenkinti.

Motina praminė jį *Sutrauka*. Neilgai trukus pravardę įsikando bendramoksliai. „Ei, Sutrauka, — plyšojo berniukai ir mergaitės, — ar šiandien taviškis bent kiek paaugęs?“

Jis įsitaisė greta — lygiai taip pat sėdėjo ligoninės palatoje, kurioje

geso mamulės gyvybė. Suėmė numirėlės ranką, šaltą ir kaulėtą it roplio galūnė. Tik nebegalinčią jo skriausti. Ir palinkęs šnipštelėjo į ausį:

— Turbūt reikėtų pasakyti, kad tave myliu. Ne-e. Aš tavęs nekenčiu. Visada nekenčiau. Laukiu nesulaukiu laidotuvių, nes po jų išmesiu tavo urną į susmirdusią šiukšliadėžę, kur tau vieta.

Bet šioji moteris kitokia. Reičelė Rajan neapykantos nekurstė. Jis nužvelgė nuogą moterį ryte nupirktame šaldiklyje, spoksančią pastiklėjusiomis akimis, kurios pamažu šarmojo kaip ir visas kūnas. Sekundėlę pasiklausė, kaip dūzgia prietaiso varikliukas, ir sukuždėjo:

— Reičele, man labai apmaudu dėl to, kas įvyko. Garbės žodis. Tavęs žudyti nesiruošiau. Taip atsitiko pirmą kartą. Toks elgesys man nebūdingas. Noriu, kad žinotum. Čia ne mano stilius. Pažadu pasirūpinti tavo bateliais.

Jam netikėtai dingtelėjo, kad lavono akyse atsispindi nemalonus, priešiškas žvilgsnis. Moteris, regis, jį tebekaltino, nors pati buvo negyva. Kaltino iš kažkokios kitos vietos, iš kito lygmens, kur pateko išleidusi kvapą.

Jis užtrenkė dangtį.

Pajuto, kaip krūtinę sudrebino galingi širdies tvinksniai. Kaip kūnas apsipylė prakaitu.

Užsigeidė parūkyti.

Suvokė privaląs labai ramiai apgalvoti savo padėtį.

Prisidegė cigaretę. Dūmijo ją neskubėdamas. Mąstydamas. Mąstydamas. Mąstydamas.

Reičelės vardas pasklido plačiai. Policininkai ieškojo pražuvėlės visame mieste. Visame Sasekse.

Jis drebėjo.

Kvaiša, kodėl tu nutraukei mano kaukę!

Matai, kokią šunybę iškrėtei! Mums abiem!

Svarbiausia, kad pareigūnai nerastų kūno, antraip jie nustatys, kam tas priklauso. Nes naudojasi įvairiais metodais bei technologijomis. Aptikę merginą, išaiškins ir jos žudiką.

Bent tiek gerai, kad šaltis nuslopino pamažu stiprėjantį lavono tvaiką. Į ledą sustingusi mėsa nedvokdavo. Taigi dabar jis turėjo laiko.

Galima palikti negyvėlę čia, bet šitas variantas pavojingas. Pasak laikraščių, policija dairėsi balto furgono. O jeigu kas nors jį matė? O jeigu kas nors praneš policijai, esą po apylinkes sukiojasi baltas furgonas?

Ją būtina išvežti.

Gal nuskandinti jūroje? Ne, bangos gali išplauti merginą į krantą. Miške užkastą kūną galbūt suuos kieno nors šuo. Reikia tokios vietos, kurios neiššniukštinėtų joks šunėkas.

Tokios vietos, kurioje niekas jos neieškotų.

ŠIANDIENA

46

Sausio 10-oji, šeštadienis

Sumanymas, ko gero, nevykęs, pamanė Mendė, įteikdama žetoną vaiduoklių traukinio atrakcioną prižiūrinčiam žmogui būdelėje, kartu jausdama, kaip ją apleidžia drąsa.

— Ar ten baisu? — paklausė vyruko, išvaizdaus jaunuolio, kalbančio svetimos šalies, turbūt ispaniška, tartimi.

— Ne, nelabai. Tiktai truputį, — jis nusišypsojo. — Viskas gerai!

— Išties?

Vaikinas linktelėjo.

Praėjusi užtvarą ji nusvirduliavo iki pirmo vagonėlio, iš pažiūros medinėmis plokštėmis apkaltos Viktorijos laikų vonios ant guminių ratukų. Nerangiai judėdama, apimta įsitikinimo, kad širdis tuojau iššoks pro gerklę, įsitaisė vežimėlyje ir ant gretimos sėdynės pasidėjo rankinuką.

— Atleiskit, rankinės imti negalima. Duokit man, aš pasaugosiu.

Mendė nenoriai jam perleido savo mantą. Jaunasis prižiūrėtojas įkalino merginą trūktelėdamas žemyn ir užfiksuodamas metalinį saugos strypą.

— Šypsokitės! — paragino. — Mėgaukitės kelione. Ji bus puiki! Tikrai!

Velniava, pagalvojo Mendė ir sušuko draugėms:

— Šarla! Karena!

Tačiau balsą nusinešė gūsiai. Vagonėlis subildėjo ir nelauktai metėsi į tamsybes, prasiveržęs pro dvigubas duris. Šios su trenksmu užsidarė, ir ją apsupo aklina juoduma. Lauke tvoskė jūros vėjas, o čia tvyrojo sausas oras, kuris mažumėlę atsidavė įkaitusia elektros instaliacija ir dulkėmis.

Tamsa slėgė. Mendė sulaikė kvapą. Vagonėlis ūmai nėrė dešinėn ir padidino tempą. Nuo sienų aidėjo ratukų dundesys. Tarsi važiuojant metro. Iš abiejų pusių tvykstelėjo šviesos ruožai. Pasigirdo vaiduokliškas juokas. Kaktą ir plaukus palietė nematomos gijos, ji stipriai užsimerkė ir suspigo iš siaubo.

Kokia aš idiotė, mintyse ėmė sau priekaištauti. *Kodėl taip kvailai elgiausi? Kodėl?*

Vagonėlis nudardėjo pro kitas dvivėrės duris. Kai praskyrė blakstienas, priešais išdygo apdulkėjęs, nežinia kada miręs senis, kuris pakilo iš už rašomojo stalo ir pakreipė galvą jos link. Mendė bemat susirietė ir delnu užsidengė akis — širdis daužėsi kaip pašėlusi, alkoholio pakurstyta narsa galutinai išblėso.

Riedėdama stačiu nuolydžiu ji patraukė ranką nuo veido. Blausi šviesa sparčiai geso, aplinkui vėl įsitvyrojo neperregima tamsa. Ausis pasiekė šnypštimas. Akiratyje iškilo klaiki, fosforine šviesa iliuminuota skeleto formos gyvatė, kuriai spjovus merginos veidą aptaškė vandens lašai. Iš juodymės šastelėjo skaisčiai nutvieksti griaučiai, ir Mendė palenkė galvą stingdama iš baimės, įsitikinusi, kad kaulai į ją įsirėš.

Vežimėlis prasiveržė pro kitas duris.

O, Dieve, kiek dar laiko tai tęsis?

Ji dideliu greičiu barškėjo nuokalnėn. Orą perskrodė klyksmas, po jo pasigirdo šiurpus gagenimas. Prie viršugalvio vėl prisilietė gijos — plaukais sakytum nuropojo vorai. Vagonėlis trankiai šovė pro dar vienas duris, žaibiškai pasuko kairėn ir netikėtai sustingo. Porą sekundžių Mendė drebėdama sėdėjo juodoje tamsoje. Staiga pajuto, kaip prie kaklo prigludo ranka.

Žmogaus ranka. Skruostą sušildė burnos kvapas. Į ausį pakuždėjo balsas. Anksčiau negirdėtas balsas.

Ją sukaustė akinanti baimė.

— Brangioji, turiu tau papildomų pramogų.

Šarla su Karena užsigeidė iškrėsti pokštą? Čia kvailioja draugės?

Merginos galvoje mintys sukosi kaip paklaikusios. Nuojauta tvirtino, kad šioji akistata nesusijusi su atrakcionu. Kad nutiko kažkas bloga. Ūmai sudzingsėjo pakeliamas apsaugos strypas. Iš baimės verkšlenanti Mendė buvo ištraukta iš vagonėlio ir nutempta kietu pagrindu. Į nugarą kažkas tvojo aštriu daiktu, pro užuolaidas ją įvilko į tepalu smirdantį kambarėlį ir pargriovė ant grindų. Žvangėdamos užsidarė durys, beveik iš karto ėmė džergžti sunkiasvoriai mechanizmai. Veidą nuplieskė spiginantis žibintuvėlio švytėjimas.

Nepakeliamas siaubas ir sąmyšis ją kone paralyžiavo. Kas jis toks? Lauke matytas vaiduoklių traukinio prižiūrėtojas?

— Maldauju, neskriausk manęs, — suskato inkšti Mendė.

Už šviesos šaltinio pavyko įžiūrėti galvos, regis, slypinčios nailoninėje kojinėje prakirptais plyšeliais, siluetą.

Vos tik ji prasižiojo ir pabandė surikti, į burną įsiskverbė minkšta bjauraus skonio masė. Išgirdo dryksnį ir pajuto, kaip lūpas su abiem skruostais užklijavo lipni juosta. Mėgino vėl paleisti gerklę, bet teišgavo duslų gargimą, nuo kurio į kaukolę įsismelkė vibracijos.

— Netveri kailyje iš geismo, ar ne, lėlyt? Va, kaip esi apsirengusi! Kokius batelius avi!

Mendė puolė kumščiais talžyti užpuoliką, podraug stengėsi jam įdrėksti. Tamsoje kažin kas sužioravo. Blizganti didelio plaktuko galvutė. Jis gniaužė įrankį rankoje, aptemptoje latekso pirštine.

— Velniai rautų, nejudėk, antraip tau užtvosiu.

Persigandusi mergina įsispoksojo į dulsvą metalą.

Galvos šoną staiga sudrebino triuškinantis smūgis. Smegenis užtvindė kibirkštys.

Ir pakibo tyla.

Auka nebepajuto, kaip vyriškis į ją įsiskverbė, o vėliau nuavė aukštakulnius.

47

Sausio 10-oji, šeštadienis

Garis Starlingas maždaug po devintos vakaro įžengė į perpildytą „Kinijos sodo“ restoraną ir nuskubėjo savo staliuko link, pakeliui sustodamas tik pasisveikinti su jį pasitinkančiu šeimininku ir užsisakyti „Tsingtao“ alaus.

— Pone Starlingai, šįvakar atvykote vėlokai, — pastebėjo geraširdis kinas. — Vargu ar jūsų žmona labai apsidžiaugs.

— Nieko naujo man nepasakėte, — atsiliepė Garis, įbrukdamas jam dvidešimties svarų kupiūrą.

Užlėkė laiptukais, prisiartino prie stalo ir pamatė, kad rajūnai sudorojo beveik visą užkandžių rinkinį. Milžiniškame dubenyje beliko vienišas suktinukas su įdaru, staltiesę bjaurojo jūržolių skuteliai ir išlieto padažo dėmės. Trijulė, regis, jau buvo spėjusi išlenkti ne vieną gėrimą.

— Kur, po velnių, basteisi? — žmona Denizė apdovanojo jį įprastu rūgščiu vypsniu.

— Brangioji, aš, *po velnių*, dirbau. — Jis pakštelėjo Ulai, apkiautusiai, motiniškai apsirengusiai Moriso žmonai, paspaudė draugui ranką ir įsitaisė tarp jųdviejų. Prie Denizės nesilietė. Senų seniausiai su ja nesisveikino bučiniais. Pasisukęs pervėrė sutuoktinę skvarbiu žvilgsniu. — Dirbau, aišku? *Dirbau.* Šito žodžio nėra tavo leksikone. Žinai, ką jis reiškia? Aš stengiuosi prasimanyti pinigų, kad galėčiau mokėti sumautą būsto paskolą. Atsiskaityti už sumautos tavo kreditinės įsiskolinimus.

— Ir įsigyti prakeiktą turistinį furgoną!

— Turistinį? — apstulbo Morisas. — Gari, čia ne tavo stilius.

— „Volkswagen“. Originalų, su perpus padalytu priekiniu stiklu. Mes kalbame apie puikią investiciją, kolekcionierių vertinamą automobilį. Nusprendžiau, kad mudviem su Denize nepakenktų nauji potyriai — pakeliautume, retsykiais pernakvotume tyruose, grįžtume į gamtą! Būčiau nupirkęs katerį, bet ją kamuoja jūros liga.

— Dėl visko kalta vidutinio amžiaus krizė, — bičiuliams paaiškino Denizė. — Negi jis išties tikisi, kad suknistu furgonu vešis mane atostogauti? Cha, lai pasvajoja! Pernai, tarkim, užsigeidė, kad su juo sėsčiausi ant motociklo ir mes kaip pusgalviai vyktume turistauti į Prancūziją.

— Ei, tai nėra eilinis suknistas furgonas.

Aplenkdamas kitus Garis čiupo paskutinį suktinuką su įdaru, per klaidą jį pamirkė į aštrų padažą ir susigrūdo į burną.

Galvoje nugriaudėjo miniatiūrinis termobranduolinis sprogimas ir trumpam atėmė amą. Žmona išnaudojo palankią progą.

— Atrodai mėšlinai! — tėškė. — Kaip susibraižei kaktą?

— Šliaužiojau po palėpę ir keičiau pelių sugraužtus signalizacijos laidus. Užkliudžiau iš gegnės kyšančią vinį.

Denizė staiga palinko artyn ir jį apuostydama į šnerves įtraukė orą.

— Tu rūkei!

— Ne, važiavau prirūkytu taksi, — ne visai užtikrintai, kramtydamas kąsnį, subambėjo Garis.

— Nejaugi! — nepatikliai dėbtelėjusi į vyrą, Denizė atsigręžė į draugus. — Jis apsimeta metęs dūmyti, bet aš nesu kvaila! Išeina pavedžioti šunį, išlekia dviračiu arba motociklu ir po kelių valandų parsigauna smirdėdamas cigaretėmis. Nuo žmogaus trenkiančius rūkalus galima užuosti visada, teisingai? — ji pažiūrėjo į Ulą, atsisuko į Morisą ir nurijo „Sauvingnon Blanc“ vyno gurkšnį.

Padavėjas atnešė alų, ir Garis užsivertė bokalą. Bet prieš tai pašnairavo į Ulą, mintyse nutarė, kad šįvakar jos plaukai išsitaršę smarkiau nei įprastai, tuomet nukreipė akis į Morisą, kaip niekad primenantį rupūžę. Tiek jiedu, tiek Denizė atrodė keistai, lyg būtų regimi pro deformuotą stiklą. Išverstakis Morisas vilkėjo juodus marškinėlius, kurie aptempė įspūdingo dydžio pilvą, ir brangų, per ankštą, tarsi iš vyresnio brolio paveldėtą švarką su atgrasiais langeliais ir tviskančiomis „Versace“ sagutėmis.

Gindamas bičiulį Morisas pakratė galvą.

— Nieko neužuodžiu.

Ula persisvėrė virš stalo ir sušnarpštė it rujojanti kalė.

— Koks žavingas odekolonas, — ji aiškiai vengė sakyti, ką iš tikrųjų mano. — Bet kvapas kiek moteriškas, ar ne?

— „Chanel Platinum", — atsiliepė Garis.

Moriso žmona vėl pauostė, įtariai susiraukė ir kilstelėdama antakius pažvelgė į draugę.

— Kur tu trankeisi? — griežtai paklausė Denizė. — Tavo išvaizda pasibaisėtina. Bent galėjai susišukuoti plaukus.

— Jei kartais nepastebėjai, lauke gairina uraganinis vėjas, — atšovė vyras. — Turėjau tvarkyti reikalus su irzliu klientu. Šįvakar mums stinga darbuotojų — vieną sugriebė gripas, kitas dar kažkuo susirgo, — o gerklingasis ponas Grehemas Luisas iš Steiningo pareiškė, kad jo signalizacija nuolat be jokios priežasties išsijungia, ir pagrasino atsisakyti mūsų kompanijos paslaugų. Todėl teko pas jį važiuoti ir spręsti problemas. Supratai? Pasirodo, kaltos prakeiktos pelės.

Žmona pakėlė taurę, ketindama išlenkti vyno likučius, ir suvokė, kad ji tuščia. Tuo pat metu prie stalo išdygo nauju buteliu nešinas padavėjas. Garis dūrė pirštu į savąjį stiklą, kartu baigė siurbti alų. Jautėsi siaubingai įsitempęs ir dabar tenorėjo nusitašyti. Smarkiai.

— Į sveikatą! — paskelbė.

Morisas su Ula kilstelėjo taures.

— Į sveikatą.

Denizė nesiskubino prisidėti. Iki šiol rūsčiai dėbsojo į vyrą. Akivaizdu, kad pasiteisinimas jos neįtikino.

Antra vertus, kada paskutinį kartą žmona juo tikėjo, savęs paklausė Garis ir vienu mauku išgėrė pusę taurės, mėgaudamasis gomurį svilinančia šiluma. Tikriausiai per vestuves, kai jis sakė įžadus.

Nors... abejonių kėlė netgi toji diena. Garis puikiai prisiminė, kas atsispindėjo Denizės akyse maunant žiedą ant jos piršto, atkartojant vikaro tariamus žodžius. Jos žvilgsnis tryško ne meile, o pasitenkinimu, kuris sklinda nuo grobį ant peties užsivertusio, namo grįžtančio medžiotojo.

Mažai trūko, kad jis būtų pasprukęs.

Ištisus dvylika metų Garis kasdien gailėjosi, jog tąkart susilaikė.

Bet... ei! Vedybos turėjo savų privalumų. Ir to nederėtų užmiršti.

Santuoka žmogui suteikdavo respektabilumo.

48

Sausio 10-oji, šeštadienis

— Aš parašiau kvietimą į vestuves, — iš virtuvės šūktelėjo Kleo.

— Nuostabu! — iš svetainės atsiliepė Rojus Greisas. — Nori, kad perskaityčiau?

— Užmesime akį vėliau, kai pavakarieniausi.

Jis nusišypsojo. Bendraudamas su Kleo pamažu perprato vieną dalyką: ji mėgo iš anksto viską suplanuoti. Nors neaišku, ar pavyks surengti vestuves prieš gimstant vaikui. Kol kas nė neįmanoma pasirinkti datos, nes iš pradžių būtina sutvarkyti aibę biurokratinių reikalų, idant Sendę oficialiai pripažintų mirusia.

Hamfris patenkintas gulėjo šalia — drybsojo ant grindų kvailai išsiviepęs, atvertęs galvą, nukoręs liežuvį. Rojus delnu glostė šiltą minkštakailį jo pilvą, tuo metu ant sienos kabantis plokščiaekranis televizorius rodė „Dešimtos valandos žinias", per kurias dogmatiškai postringavo leiboristų partijos atstovas.

Tačiau detektyvas jo nesiklausė. Nusimetęs švarką, atlaisvinęs kaklaraiščio mazgą, visas mintis sutelkė į vakarinį pasitarimą ir namo parsineštus, ant sofos išsklaidytus darbinių dokumentų puslapius. Tiksliau, mąstė apie Batžmogio ir naujojo prievartautojo panašumus. Galvą varstė daugybė neatsakytų klausimų.

Jeigu grįžo Batžmogis, kur tas tipas buvo prapuolęs tuziną metų? Jei visgi liko mieste, kodėl taip ilgai nesmurtavo? Gal kitos išžagintos aukos tiesiog nesikreipė į policiją?

Ne, vargu ar jis būtų pajėgęs dvylika metų nuolat rengti antpuolius, kurių aukos neprašytų policijos pagalbos. Kol kas nacionalinėje duomenų bazėje neatsirado nė vieno panašiai veikiančio prievartautojo. Nusikaltėlis, suprantama, galėjo išvykti užsienin, tačiau tam išsiaiškinti prireiktų begalės laiko bei resursų.

Tiesa, šiandien analitikė pranešė, kad panaršiusi Smurtaujančių ir seksualinių nusikaltėlių registro ir TVA, t. y. Tarpžinybinės visuomenės apsaugos, duomenų bazes rado vieną potencialų įtariamąjį.

TVA, įkurta prižiūrėti dėl smurtinių ir lytinių nusikaltimų kalėjusių asmenų lygtinį paleidimą, klasifikuodavo juos į tris grupes. Pirmos kategorijos kalinius, priklausančius menkos rizikos grupei, pareigūnai stebėdavo siekdami užsitikrinti, kad jie vykdo lygtinio paleidimo sąlygas. Individus iš antros kategorijos derėjo gan aktyviai kontroliuoti. Trečios kategorijos atveju egzistavo nemaža tikimybė, kad jos atstovai pakartotinai prasižengs.

Zorati sužinojo, kad iš Fordo atvirojo kalėjimo lygtinai paleido antros kategorijos veikėją, profesionalų plėšiką ir narkotikų prekeivį Dareną Spaiserį, dėl įsilaužimo ir seksualinio smurto nuteistą šešeriems metams, bet atsėdėjusį tiktai trejus, daugiausia Luise. Jis bandė pabučiuoti moterį, į kurios namus įsibrovė, bet dėjo į kojas, kai šeimininkė pasipriešino ir nuspaudė slaptą signalizacijos mygtuką. Vėliau nukentėjusioji identifikavo jį per atpažinimą.

Padedant Probacijos tarnybai, tyrėjai dar šįvakar nustatė dabartinę Spaiserio gyvenamąją vietą. Jį vertėjo apklausti, tačiau Greisas nebuvo tikras, kad prie seno vagies pavardės galima sudėlioti visus reikalingus paukščiukus. Per pastaruosius dvylika metų Spaiseris ne sykį tūnojo už grotų, tad kodėl nesigriebdavo prievartos ištrūkęs į laisvę? O dar svarbiau, kad praeityje jo nė karto neteisė dėl seksualinės prievartos. Pastarasis prasižengimas, dėl kurio pailgėjo bausmės laikas, buvo vienkartinis — nors, žinoma, to garantuoti negalima. Pasak negailestingos statistikos, į policiją kreipdavosi tik šeši procentai žaginimo aukų, todėl visai įmanoma, kad jis vykdė tokio pobūdžio nusikaltimus, bet sugebėjo išsisukti.

Vyresniojo detektyvo mintys nukrypo į mėgdžiotojo teoriją. Didelį nerimą kėlė iš Reičelės Rajan dosjė prapuolę keli puslapiai. Galbūt jie atsitiktinai įdėti į kitą segtuvą? Bet kas, jei dingimo priežastis gerokai rimtesnė? Negi prie informacijos įstengė prieiti pats Batžmogis, kuris pasisavino jį inkriminuojančius duomenis? Jeigu gavo Reičelės bylą, vadinas, galėjo atsiversti visus su Batžmogiu susijusius aplankus.

O gal puslapius priglaudė kitas žmogus? Dėl kažkokių liguistų motyvų panūdęs nukopijuoti žagintojo *modus operandi?*

Kas toks?

Patikimos jo komandos narys? Greisas taip nemanė, bet tokio atvejo, be abejo, atmesti nevalia. Į sunkių nusikaltimų tyrimo kabinetus pakliūdavo įvairūs žmonės — kiti policininkai, pagalbinis personalas, valytojai. Jis suvokė pirmiausia privaląs atskleisti būtent šią paslaptį.

— Mielasis, ar jau pasirengęs valgyti? — šūktelėjo Kleo.

Ji gamino tuno kepsnį. Permainas valgiaraštyje Rojus palaikė ženklu, kad mylimoji pamažu atpranta nuo maisto su kariu. Prieskonių tvaikui galop išsivadėjus, svetainėje vilnijo stiprus dūmų kvapas, sklindantis nuo ugnies, kurią Kleo įžiebė po grotelėmis, prieš jam sugrįžtant, ir jaukumą kurstantis kvapniųjų, įvairiose kambario kertėse degančių žvakių aromatas.

Greisas sriūbtelėjo žavaus šalto martinio su degtine. Gėrimą pavydžiai maišiusi Kleo pareiškė, kad dabar jam teks svaigintis už du — ir šiandien vyresnysis detektyvas tam neprieštaravo. Galvoje pajutęs malonų kvaitulį, mechaniškai glostydamas šunį, vėl nugrimzto į apmąstymus.

Antradienį, 21.00, kaip tik antpuolio metu, nuo Pirsų namo nuvažiavo automobilis, kuris Drouvėjaus kelyje lėkė dideliu greičiu ir vos nepartrenkė vietinio gyventojo. Niršdamas žmogus mėgino įsiminti numerį, bet suabejojo dėl vienos raidės ir dviejų skaitmenų. Į incidentą nusispjovė, tačiau *Argus* laikraštyje išspausdintas straipsnis apie užpuolimą paskatino jį paskambinti į nusikaltimų tyrimo kabinetą.

Liudininkas informavo, kad prie vairo sėdėjo vyriškis, kurio veido nepajėgė aiškiau įžvelgti dėl tamsintų stiklų. Tepasakė, kad jis — trumpaplaukis, tarp trisdešimties ir keturiasdešimties metų. Užtat automobilį apibūdino kur kas išsamiau, esą nepažįstamasis vairavo šviesaus atspalvio E klasės „Mercedes“ sedaną. Įdomu, kiek vienodų mersedesų važinėja po miestą, pasvarstė Greisas. Visa galybė. Viso numerio nustatyti nepasisekė, taigi atsijoti registruotus savininkus užtruktų labai ilgai. O laiko jis neturėjo.

Maždaug per savaitę nežinomas prievartautojas išžagino dvi moteris, ir stiprėjančios karštligės apimta žiniasklaida suskato trimituoti naujienas, kurios piliečiams kėlė vis didesnę baimę. Prie telefonų sėdinčius pareigūnus užliejo lavina skambučių — susirūpinusios mote-

rys klausinėjo, ar gatvėmis saugu vaikščioti. Greisas žinojo, kad tiesioginiai jo viršininkai, vyriausiasis detektyvas Džekas Skeritas ir policijos viršininko pavaduotojas Piteris Rigas, nekantravo sulaukti sparčios pažangos.

Artimiausia spaudos konferencija organizuojama pirmadienį, 12.00. Ji kaip reikiant visus apramintų, jeigu teisėsaugos atstovai paskelbtų apie atsiradusį įtariamąjį arba — tai būtų dar geriau — apie jo areštą. Aišku, galima sulaikyti Dareną Spaiserį. Tačiau policijos darbą labiausiai kompromituoja būtinybė paleisti nusikaltimu įtariamą asmenį dėl įrodymų stokos arba kai pareigūnai suima ne tą žmogų. „Mercedes" teikė daugiau vilčių. Bet juo, galimas daiktas, važiavo ne nusikaltėlis, o pas Pirsus nusprendęs apsilankyti šeimos draugas arba siuntinį pristatęs kurjeris.

Tiesa, beatodairiškas vairavimas bylojo, kad mersedesu *galėjo* sprukti įtariamasis. Ką tik nusikaltimą įvykdžiusius asmenis kaustydavo stiprus nerimas, įsupdavo *raudona migla*, todėl jie paprastai automobilį valdydavo nekaip.

Šįvakar vyresnysis detektyvas leido savo komandai pailsėti. Dirbti liko tik du analitikai, kurie pasikeisdami triūsė kiauromis paromis. Glenas Brensonas siūlė pakeliui į namus išlenkti po pintą alaus, bet Greisas atsiprašęs atsisakė, nes savaitgalį beveik nesimatė su Kleo. Juolab kad bendraudamas su bičiuliu, klimpstančiu į nenumaldomai gilėjantį šeiminių bėdų liūną, ėmė stigti užuojautos žodžių. Skirtis klaikiai nemalonu, ir ypač mažus vaikus auginančiai porai. Bet draugui tinkančios lengvesnės alternatyvos jis nesumąstė — kad ir kaip norėjo. Glenui teks sukąsti dantis, nuryti kartėlį ir gyventi toliau. Kai šneki su kitais, taip kalbėti lengva, bet pačiam su tuo susitaikyti beveik neįmanoma.

Staiga jis užsimanė cigaretės, tačiau norą vargais negalais nuslopino. Kleo neprieštaraudavo dėl rūkymo namuose, bet Greisas suvokė turįs apsaugoti jos nešiojamą kūdikį, turėjo omeny pasyvaus dūmijimo grėsmes ir žinojo privaląs rodyti teigiamą pavyzdį. Todėl užuot užsirūkęs tiesiog išlenkė martinio.

— Valgyti bus paruošta po penkių minučių! — iš virtuvės sušuko ji. — Dar išgersi? — paklausė kyštelėjusi pro tarpdurį galvą.

Rojus parodė beveik tuščią taurę.

— Susivertęs dar vieną, nusirisiu po stalu!

— Toks man patinki labiausiai! — prieidama pasakė Kleo.

— Tu valdinga iki išprotėjimo! — detektyvo veide nušvito plati šypsena.

Dėl šitos moters jis būtų padėjęs galvą. Mielai atidavęs gyvybę. Be menkiausių dvejonių.

Širdį netikėtai nudiegė kaltės dūris. Juk praeityje tokius jausmus kurstė ir Sendė, ar ne?

Greisas pasistengė sau atsakyti sąžiningai. Taip, žmonai prapuolus, jis siaubingai graužėsi. Prisiminė, kaip ryte su ja pasimylėjo, išvažiavo į darbą ir vakare grįžo namo pasirengęs atšvęsti savo trisdešimtąjį gimtadienį, tačiau Sendės niekur nerado — tądien išgyveno tikrą pragarą.

Kaip ir kitas dienas, savaites, mėnesius, netgi ne vienerius metus. Įsivaizduodamas jai galbūt nutikusius šiurpius dalykus. Kartais įsivaizduodamas, kad savo lindynėje ją tebekankino koks nors monstras. Be abejo, scenarijų būta įvairiausių. Jis nė nebesuskaičiavo, su keliais aiškiaregiais konsultavosi — nė vienas nepatvirtino, kad sutuoktinė persikėlė į dvasių pasaulį. Vis dėlto Greisas įtikėjo, kad Sendė mirusi.

Dar keli mėnesiai, ir po jos dingimo bus prabėgęs dešimtmetis. Ištisa dekada, per kurią jaunas vyras tapo vidutinio amžiaus bezdaliumi.

Per kurią sutiko žaviausią, protingiausią, nuostabiausią moterį pasaulyje.

Retsykiais, pabudus vidury nakties, jį užvaldydavo įsitikinimas, kad visa tai prisisapnavo. Po akimirkos Rojus pajusdavo šiltą nuogą greta tysančios Kleo kūną. Apkabindavo ją ir suspausdavo glėbyje, lyg tokiu būdu siekdamas, kad sapnas neišblėstų. „Kaip aš tave myliu“, sukuždėdavo.

— Velnias! — Kleo atšoko prasklaidydama kerus. Metėsi prie dujų degiklio, nes ore pakibo svilėsių tvaikas. — Velnias, velnias, velnias!

— Nieko baisaus. Man patinka gerai iškepti patiekalai. Nemėgstu žuvies, kurios širdis tebepulsuoja.

— Ko nori, tą ir gausi!

Virtuvę užtvindė juodi dūmai ir suskrudusios žuvies smarvė. Ėmė pypsėti priešgaisrinis signalas. Rojui atidarius langus ir duris, vedančias į vidaus kiemą, Hamfris išrūko laukan, kažką gąsdindamas šaižiu jauniklio amsėjimu, bet neilgai trukus parskuodė atgal, ėmė blaškytis po kambarį ir loti ant signalizacijos.

Po kelių minučių Greisas atsisėdo prie stalo, o Kleo priešais jį padėjo lėkštę su apanglėjusiu tuno kepsniu, totoriško padažo gumulu, patižusiais šparaginiais žirniais ir išvirtų suirusių bulvių pliurza.

— Šitai suvalgęs įrodysi, kad tikrai mane myli, — tarė.

Ant sienos kabančiame, be garso veikiančiame televizoriuje politikus pakeitė Džeimis Oliveris, kuris energingai demonstravo, kaip nuo geldučių atskirti polipus.

Hamfris suniuksėjo į dešiniąją jo koją ir pamėgino pašokti.

— Sėdėt! — įsakė Rojus. — Nė nebandyk tarnauti!

Šuo pažvelgė į žmogų neapsispręsdamas, kaip elgtis, ir galiausiai nusliūkino šalin.

Prisėdusi greta Kleo naiviai susiraukė.

— Tau nebūtina doroti maisto, jeigu jis tikrai siaubingas.

Šakute pasmeigtą žuvies gabaliuką Rojus įsimetė į burną. Skonis dar prastesnis už vaizdą, bet tik nežymiai. Virėjos gebėjimais Sendė, be jokių abejonių, pranoko Kleo. Maždaug tūkstantį kartų. Bet dėl to jis nesuko galvos. Nors kiek pavydžiai dirstelėjo į Džeimio Oliverio gaminamą patiekalą.

— Na, kaip praėjo tavo diena? — paklausė, su nerimu kramsnodamas antrą apdegusios žuvies kąsnį, mąstydamas, kad troškiniai su kariu buvo ne tokie jau blogi.

Ji papasakojo apie keturiasdešimt du stonus* sveriantį lavoną, kurį reikėjo atsivežti iš velionio namų. Į pagalbą teko pasitelkti ugniagesių brigadą.

Greisas klausėsi paniręs į bežadę tylą, po kurio laiko sukrimto į kitą lėkštę įdėtų salotų. Laimei, jos bent jau nesuanglėjusios.

Kleo nelauktai pakeitė temą.

* Apie 267 kg.

— Ei, žinai, ką galvoju apie Batžmogį? Nori, kad pasidalyčiau savo mintimis?

Jis linktelėjo.

— Ką gi, *jei* dabar veikia tas pats nusikaltėlis ir *jeigu* jis nebuvo apleidęs vietinio regiono... Vargu ar tokį ilgą laiko tarpą būtų atsisakęs savo malonumų.

— Ką turi omeny?

— Tarkim, dėl kažkokios priežasties Batžmogis liovėsi smurtavęs, bet potraukiai niekur neišnyko. Juos reikėjo patenkinti. Galbūt jis lankėsi kekšių kankintojų požemiuose ar panašiose vietose, siūlančiose ekscentriškus sekso žaidimus, fetišus ir kitokius dalykėlius. Įsivaizduok save jo kailyje. Esi iškrypėlis, kuriam stojas nuo moteriškų batelių, teisingai?

— Čia tėra viena iš tyrimo krypčių.

— Taip, bet paklausyk. Tu sugalvojai šaunų pasilinksminimą — žagini nepažįstamas aukas, avinčias klasiškus aukštakulnius, vėliau batus pasisavini, ar ne?

Jis žiūrėjo į Kleo netardamas nė žodžio.

— Staiga... ojojoi! Nueita truputį per toli. Ji miršta. Žiniasklaida būgnija apie nusikaltimą. Tu nusprendi aprimti, išlaukti. Bet... — ji sudvejojo. — Nori žinoti apie „bet“?

— Mes tiksliai nežinome, kad kažkas prarado gyvybę. Aišku tik tiek, kad jis nutraukė savo veiklą. Na, koks dar „bet“?

— Tu tebekvaišti nuo moterų pėdų. Seki mano mintį?

— Sakai, mintį? Gal sekti tavo pėdsakais? Arba įkandin tavo batelių?

— Atsiknisk, vyresnysis detektyve!

Jis pakėlė ranką.

— Nenorėjau tavęs įžeisti.

— Aš ir neįsižeidžiau. Žodžiu, tu esi Batžmogis ir tave tebejaudina pėdos arba apavas. Anksčiau ar vėliau noras... tas *poreikis* tave užvaldys ir jam nebegalėsi pasipriešinti. Ką tuomet darysi? Pasinaudosi internetu! Paieškos sistemoje įrašysi *pėdos*, galbūt *fetišas* ir *Braitonas*. Žinai, ką rasi?

Sužavėtas Kleo logikos Greisas papurtė galvą. Kartu pasistengė nekreipti dėmesio į siaubingą susvilusios žuvies smarsą.

— Gausybę masažo salonų ir kekšių kankintojų landynių — iš tokių vietelių retsykiais turiu išgabenti kūnus. Supranti, seni pavėpėliai taip įsiaudrina...

Ūmai suskambo jos mobilusis.

Atsiprašiusi Kleo atsiliepė į skambutį. Ir, sprendžiant iš veido, kaipmat persijungė į darbo režimą.

— Nepyk, mielasis, — kreipėsi į Rojų, vos tiktai baigė šnekėti telefonu, — bet pajūrio stoginėje aptiktas negyvėlis. Mane šaukia pareiga.

Greisas linktelėjo.

Kleo jį pabučiavo.

— Suksiuos kaip galėdama mitriau. Pasimatysime lovoje. Nebandyk nukeipti.

— Sutelksiu visas jėgas.

— Užteks, kad budėtų viena tavo kūno dalelė. Kuri man svarbiausia.

Ji paglostė Rojų, nuleidusi ranką žemiau diržo.

— Kekšė!

— Gašlus šunsnukis!

Ant stalo Kleo padėjo popieriaus lapą su išspausdintu užrašu.

— Perskaityk. Jei nori, pataisyk.

Jis nukreipė akis į kvietimą.

Ponai Morėjai,
maloniai kviečiame dalyvauti
jūsų dukters
Kleo Siuzanos
ir
Rojaus Džeko Greiso
vestuvėse,
kurios įvyks Visų Šventųjų bažnyčioje,
Mažajame Bukame.

— Prieš atsiguldamas nepamiršk išleisti Hamfrio laukan, kad jis nusičiurkštų ir išsituštintų, — perspėjo Kleo.

Kai jai pavymui užsitrenkė durys, ėmė zirzti paties Rojaus mobilusis. Jis kišenėje sugraibė telefoną ir nudūrė žvilgsnį į ekranėlį. Numeris nebuvo rodomas, todėl piršosi išvada, kad skambino kažkas iš darbo.

Taip spėjęs vyresnysis detektyvas neapsiriko.

Bet išgirdo nekokias naujienas.

49

Sausio 10-oji, šeštadienis

Gretimame miesto kvartale, ramioje, vos per kelias mylias nutolusioje Kemptauno gatvėje, vestuves planavo dar viena pora.

Jaukiai įsitaisę „Sam's" restorane, desertu dalijosi Džesė Šeldon ir Benediktas Grinas.

Bet kuris atsitiktinis stebėtojas būtų išvydęs kokių dvidešimt penkerių metų simpatiškus įsimylėjėlius. Apie jausmus bylojo kūno kalba. Jie sėdėjo nepaisydami aplinkinių, kone susilietę kaktomis, palinkę virš aukšto stiklinio indo, ilgu šaukšteliu paeiliui kabino gardėsį ir švelniai, geismingai maitino vienas kitą.

Buvo šeštadienio vakaras, bet abu vilkėjo kasdienius drabužius. Džesė atlėkė tiesiai iš kikbokso treniruotės, nė nepersirengusi pilko sportinio kostiumo su didele „Nike" emblema. Nubalintus, pečius siekiančius plaukus ji susirišo į uodegėlę, nors kelios palaidos sruogos liko kaboti virš kaktos. Veidą turėjo dailų ir, jeigu ne nosis, būtų atrodžiusi kaip klasikinė gražuolė.

Džesė nuo jaunų dienų išgyveno dėl nosies, kurią laikė tikru *snapu*. Paauglystėje nuolat žvairuodavo į veidrodžius arba parduotuvių vitrinas. Ir vieną dieną ketino pasinaudoti plastinės chirurgijos galimybėmis. Tačiau taip galvojo prieš pažindama Benediktą. Nūnai, įpusėjusi trečią dešimtmetį, dėl to nebesijaudino. Benediktas tvirtino dievinąs jos nosį, nenorįs girdėti apie jokias operacijas ir tikįs, kad tokią pat formą paveldės vaikai. Džesės nė kiek nepradžiugino mintis, kad atžaloms teks kęsti panašius vargus.

Juos būtinai nuvesiu pas chirurgą, nebyliai sau prižadėjo.

Ach, kokia ironija! Kumpumas nebjaurojo nei tėvų, nei senelio bruožų. Jis būdingas proseneliui, anot motinos, kuri parodė rusvą, išblukusią, įrėmintą savo senolio nuotrauką. Prakeiktas erelio nosies genas sugebėjo peršokti dvi kartas ir atsidurti jos DNR gijoje.

Labai tau ačiū, proseneli!

— Klausyk, sulig kiekviena diena tavo noselė man patinka vis labiau, — tarė Benediktas ir atidavė ką tik jos nulaižytą šaukštą.

— *Tik* mano nosis? — erzindama paklausė Džesė.

Jis gūžtelėjo ir akimirką neva susimąstė.

— Na, turbūt ir kitos tavo dalys!

Džesė žaismingai jam įspyrė.

— Kurios?

Kai jiedu susipažino, rimtaveidis, rudaplaukis Benediktas jai priminė jaunus, idealios išvaizdos, tarsi kaimynystėje gyvenančius aktorius, kurie, regis, gaudavo pagrindinius vaidmenis kiekviename JAV mini seriale. Su juo taip gera! Mylimojo draugijoje Džesė jautėsi saugi ir, kai reikėdavo išsiskirti, ilgėjosi jo kiekvieną mielą sekundę. Bendro gyvenimo laukė nekantraudama, apimta palaimos.

Bet pirmiausia reikės išspręsti rimtą problemą.

Kaip tik dabar staliuką aptemdė milžiniškas jos šešėlis.

— Ar vakar jiems pranešei naujieną? — pasiteiravo Benediktas.

Penktadienio vakaronė. Šabas. Tradicinis pasisėdėjimas su motina, tėvu, broliu, svaine ir močiute, kurio Džesė niekada nepraleisdavo. Maldos ir valgis. Mamos, klaikios virėjos, iškepta, savo skoniu į katės ėdalą panaši kimšta žuvis. Kremuota višta ir susiraukšlėję saldieji kukurūzai. Žvakės. Atgrasus, tėvo pirktas, už kunkuliuojančią dervą neką gardesnis vynas — rodės, tarsi penktadienį gerdamas alkoholį darytum mirtiną nuodėmę, todėl derėjo pasirūpinti, kad svaigalų ragavimas prilygtų atgailai.

Jos brolis Markusas buvo šeimos pažiba. Įsidarbino teisininku, vedė mielą žydaitę Rošelę, jau spėjusią pastoti, ir abu tuo neapsakomai didžiavosi, nors Džesę erzino tiek svainės nėštumas, tiek jų demonstruojamas pasitenkinimas.

Ji nuoširdžiai ruošėsi iškloti žinias — kaip ir pastaruosius keturis penktadienius. Norėjo paskelbti įsimylėjusi ir tekėsianti už *gojaus*. Negana to, *vargšo gojaus*. Bet ir vėl susimovė.

— Atleisk, — patraukusi pečiais pratarė, — aš... aš rengiausi pranešti, bet... tiesiog nebuvo tinkamo momento. Gal iš pradžių susitik su mano tėvais. Tuomet jie pamatys, koks puikus žmogus esi.

Benedikto kaktoje įsirėžė raukšlė.

Džesė nuleido šaukštelį, ištiesė ranką virš stalo ir suėmė jo pirštus.

— Juk sakiau... Su jais nelengva.

Kitu delnu uždengęs mylimosios plaštaką, Benediktas pažvelgė jai į akis.

— Ar tai reiškia, kad imi dvejoti?

Ji įnirtingai pakratė galvą.

— Anaiptol. Aš tave myliu ir trokštu su tavimi praleisti likusią gyvenimo dalį. Nė kiek neabejoju, — atsakė kalbėdama visiškai nuoširdžiai.

Tik neužsimindama apie tam tikrus sunkumus. Benediktas ne tik kad ne žydas, ne tik kad skurdžius, bet ir stokojantis ambicijų, kaip šias suprasdavo jos tėvai — stokojantis *finansinių* ambicijų. Jis siekė kitokių tikslų. Dirbo vietinėje labdaros įstaigoje, padėjo benamiams. Stengėsi, kad pagerėtų sunki varguolių būklė. Svajojo apie tuos laikus, kai nė vienam žmogui nebereikės miegoti turtingo miesto gatvėse. Už tai nusipelnė jos meilės ir susižavėjimo.

Motina vylėsi, kad duktė taps gydytoja, ir kadaise Džesė taip pat įsivaizdavo save medike. Bet galų gale nusižiūrėjo paprastesnę specialybę ir Sautamptono universitete ėmė lankyti medicinos seserų kursus. Gimdytojai susitaikė su jos pasirinkimu, nors mama reagavo ne taip maloningai kaip tėvas. Baigusi mokslus Džesė nusprendė kuo nors pagelbėti beturčiams, gavo menkai apmokamą, bet mėgstamą slaugės konsultantės darbą narkomanų prieglobstyje, įkurtame Old Staino gatvėje, centrinėje Braitono dalyje. Ėmėsi neperspektyvios veiklos. Ne tokios, kuriai pritartų tėvai. Jie, be abejo, gėrėjosi dukros pasišventimu. Didžiavosi ja. Ir tikėjosi žento, kuris būtų vertas ne menkesnio pasididžiavimo, bet, savaime suprantama, gerai uždirbtų, rūpintųsi šeimos gerove, idant jų mergaitė galėtų gyventi, kaip įpratusi.

Štai Benedikto bėda.

— Aš mielai su jais susipažinčiau. Pati žinai.

Džesė palinksėjo ir suspaudė jam ranką.

— Kitą savaitę jūs pasimatysite per pobūvį. Guldau galvą, kad juos pakerėsi.

Tėvas vadovavo stambiai vietinei labdaros organizacijai, renkančiai lėšas pasaulio žydų reikalams. Jis užsakė stalą „Metropolio" viešbutyje rengiamame labdaringame baliuje, į kurį ją pakvietė ateiti su draugu.

Suknelė jau nupirkta, dabar tetrūko prie apdaro derančių batelių. Jei tėvo paprašytų pinigų, jis be galo apsidžiaugtų. Bet Džesė neprisivertė kreiptis į jį. Šiandien, per sausio išpardavimą, vietinėje „Marielle Shoes" parduotuvėje aptiko neįtikimai seksualius ir kartu prašmatnius „Anya Hindmarch" aukštakulnius. Juodus, lakuotus, su penkių colių ilgio kulnais, kulkšnis juosiančiais dirželiais ir atviromis nosimis. Deja, 250 svarų kaina vis tiek atrodė per didelė. Beliko tikėtis, kad luktelėjus nuolaida padidės. Jeigu per tą laiką juos kas pasičiups, ką gi, tebūnie. Teks susirasti kitką. Braitone nestigo batų parduotuvių. Ji būtinai ką nors nusipirks!

Tam pritarė ir Batžmogis, kuris užsukęs į „Deja Shoes" Kensingtono Parko pėsčiųjų take, stoviniuodamas jaunai moteriai už nugaros, klausėsi, kaip toji aiškino pardavėjai kitą savaitę dalyvausianti svarbiame renginyje ir prieš sužadėtinį norinti pasipuikuoti seksualiais, aukščiausios klasės bateliais. Vėliau ją nusekė į šalimais veikiančią „Marielle Shoes".

Reikia pripažinti, kad pasimatavusi juodus lakuotus aukštakulnius, kurių vis dėlto nepirko, ji išties atrodė seksualiai. Neapsakomai.

Per daug seksualiai, kad juos apsiavusi švaistytų laiką sužadėtiniui.

Batžmogis iš visos širdies vylėsi, jog mergina sugrįš ir įsigis batelius.

Į kuriuos įsispyrusi suteiks džiaugsmo jam!

50

Sausio 10-oji, šeštadienis

Taksi įmontuotas informacijos gaviklis skelbė:

„Kinijos sodo“ restor. Prestono g. 2 keleiv. Starlingai.
Kelion. tiksl. Rodino Vingio g.

Jau 23.20. Kelias minutes palūkuriavęs jis įjungė skaitiklį. Taksi savininko nurodymu turėjo laukti ne ilgiau kaip penkias minutes ir tuomet pradėti skaičiuoti kelionės kainą. Vaikautas nežinojo, ar laikrodis veikė tiksliai, bet norėdamas sąžiningai elgtis su klientais visada luktelėdavo papildomas dvidešimt sekundžių.

Starlingai. Rodino Vingio gatvė.

Šituos žmones veš antrą kartą. Jis niekuomet nepamiršdavo klientų, o Starlingus įsiminė ypač gerai. Įsiminė adresą: Rodingo Vingio g. 67. Įsiminė ir tai, kad nuo moters dvelkė „Shalimar“ kvepalais. Jo motinos pamėgtais kvepalais. Ji avėjo „Bruno Magli“ aukštakulnius. Ketvirto dydžio. Jo motinos kojos dydžio.

Įdomu, kokiais bateliais puikuosis šįvakar?

Kai atsivėrė restorano durys ir laukan išniro pora, Vaikautą persmelkė stiprėjantis jaudulys. Vyriškis svyrinėjo ir laikėsi už moters. Jos padedamas įveikė laiptelį ir nulipo ant šaligatvio. Įsikibęs į ją, linguodamas audringo vėjo šuoruose, nusigavo iki netoliese stovinčio automobilio.

Tačiau vairuotojo žvilgsnį prikaustė ne vyras, o moters batai. Dailūs aukštakulniai. Ir su dirželiais. Tokie jam buvo prie širdies.

Ponas Starlingas dirstelėjo pro Vaikauto nuleistą langą.

— Takšššši į Rodino Viiingį? Šššštarlingams?

Tiek žmogaus išvaizda, tiek balsas liudijo, kad jis nusitašęs.

Taksi šeimininkas liepė vengti girtų keleivių ir juolab galinčių lupti ožius. Iškuopti vėmalus kainuodavo brangiai, nes jie patekdavo visur — į ventiliacijos angas, langų rėmų prapjovas, elektrinius varikliukus, sėdynes ir dureles skiriančius plyšius. Žmonės nemėgdavo sėstis į saloną, kuriame dvokdavo sudvisusiu skrandžio turiniu. Taip smirdantį automobilį nemalonu ir vairuoti.

Tačiau vakaras klientais nedžiugino. Menkos įplaukos supykdys taksi savininką. Šis jau skundėsi gautomis per paskutines dešimt dienų prastomis Vaikauto pajamomis ir sakė nežinąs nė vieno taksisto, taip mažai uždirbusio per pačias Naujųjų metų sutiktuves.

Jis nė kiek netroško būti atleistas, nenorėjo perleisti automobilio kitam žmogui. Todėl nutarė rizikuoti.

Be to, panūdo užuosti moters kvepalus. Ir išvysti jos batelius savo taksi salone.

Kai Starlingai įsitaisė ant užpakalinės sėdynės, Vaikautas nuspaudė akceleratorių. Pataisė veidrodėlį, kad įžiūrėtų ponios Starling veidą, ir tarė:

— Gražūs aukštakulniai! Kertu lažybų, kad čia „Alberta Ferretti“!

— Tu šumautaš iškrypėliš, a ką? — sprendžiant iš balso, ji buvo neką blaivesnė už sutuoktinį. — Ar tik mūsų jau ńevežei? Praeitą ššavaitę, a ne?

— Jūs avėjote „Bruno Magli“.

— Po velnių, tu per daug familiarušš! Ne tavo šuknistas reikalas, ką aš aviu.

— Jaučiate potraukį batams, tiesa? — paklausė Vaikautas.

— Ta-a-aip, jaučia, — įsiterpė Garis Starlingas. — Batams švaisto mano pinigus. Prakeiktoms jos kojoms išleidžiu kiekvieną uždirbtą pensą!

— Nes tau, brangusis, kyla tik tada... oi! — suriko ji.

Vaikautas vėl pažiūrėjo į jos atspindį veidrodėlyje. Ponia Starling iš skausmo perkreipė veidą. Su vyru bendravo storžieviškai ir anąsyk, kai važiavo taksi.

Jam patiko moters bruožus sudarkiusi kančios išraiška.

1998

51

Sausio 10-oji, šeštadienis

Pastarąsias kelias dienas jis mąstė vien apie Reičelę Rajan šaldiklyje, kuris stovėjo garaže. Išmesti merginą iš galvos buvo sudėtinga. Jos veidas šmėžavo kiekviename nelemtame laikraštyje. Per visas sumautas televizijos naujienų transliacijas kalbėjo ašarojantys, asmeniškai į jį besikreipiantys aukos tėvai.

— Kad ir kas jūs būtumėte, maldaujam, grąžinkit mūsų dukrą. Reičelė yra miela, nekalta mergaitė, ir mes ją mylime. Neskriauskite jos.

— Po velnių, čia jūsų dukters kaltė, — sušnibždėjo jis. — Jeigu nebūtų nuplėšusi mano kaukės, dabar būtų sveika gyva. Būtų likusi mylima jūsų dukrele ir netapusi prakeikta mano bėda.

Vakar šovusi idėja pamažu užvaldė mintis. Tokia išeitis, ko gero, ideali! Jis nuodugniai, ne po vieną kartą, įvertino tikėtinus pavojus, įsisąmonino, kad galėtų įveikti bet kokius sunkumus. Ir perprato, kad laiko vilkinimas keltų didesnę grėsmę nei sprendimas griebtis veiksmų.

Beveik visuose laikraščiuose paminėtas baltas furgonas. Apie jį skelbė ir tituliniame *Argus* puslapyje išspausdinta didžiulė antraštė: AR KAS NORS MATĖ ŠITĄ FURGONĄ? Apačioje ją papildė užrašas: *Panašus regėtas Rytinės Terasos gatvėje.*

Pasak teisėtvarkos atstovų, policiją užtvindė lavina skambučių. Keliuose iš jų minimi balti furgonai?

Minimas *jo* furgonas?

Baltų „Ford Transit“ mieste sukiojosi gyvas velnias. Tačiau policininkams proto užteko. Kada eilinis skambutis atves detektyvus į jam priklausantį garažą, tebuvo laiko klausimas. Merginą reikia iš ten išgabenti. Ir kur nors pragaišinti automobilį — šiandien ekspertizių technologijos ženkliai patobulėjo. Tačiau problemas būtina spręsti po vieną.

Lauke pylė kaip iš kibiro. Dabar šeštadienis, 23.00. Vakarėlių metas. Nors vargu ar tokiu bjauriu oru mieste slankioja labai daug žmonių.

Apsisprendęs jis išlėkė iš namų ir nubėgo savo nediduko senojo „Ford Sierra“ link. Po dešimties minučių stovėdamas už šlaputėlio, pastogėn įvaryto automobilio nuleido garažo duris, kurios uždaromos tyliai sužvangėjo. Įjungė žibintuvėlį, nes baiminosi rizikuoti ir degti palubės lemputes.

Į šaldiklį įkišta jauna moteris apšarmojo, raižioje, atšiaurioje šviesoje jos veidas atrodė kone perregimas.

— Reičele, mes pasivažinėsime. Tikiuosi, nesikarščiuosi?

Jis vyptelėjo iš savo sąmojo. Aha. *Nesikarščiuosi.* Pats jautėsi puikiai. Planas išdegs. Tik nevalia prarasti savitvardos. Atsiminė kažkur skaitęs posakį: *Jei tu ramus, kada visi klejoja, pametę galvas...**

Iš kišenės jis išsitraukė pakelį rūkalų ir pabandė užtraukti dūmą. Bet ranka taip virpėjo, kad iš pradžių nepavyko spragtelėti žiebtuvėliu, o paskui niekaip nesisekė priglausti liepsnelės prie cigaretės galiuko. Prakaitas žliaugė sprandu tartum plūsdamas iš sugedusio čiaupo.

Iki vidurnakčio buvo likusi viena kita minutė, kai jis, prie diržo prisisegęs įrankių komplektą, apriedėjo Luiso kelio žiedą ir nuslinko palei Braitono ir Houvo miesto morgą. Pliaupiant lietui, kurį nuo priekinio stiklo braukė čeksintys valytuvai, pasuko kairėn ir asfaltuotu taku pasiekė kelionės tikslą, „Dž. Bando ir sūnų“ laidojimo namus.

* Eilutė iš Rudyardo Kiplingo eilėraščio „Jei...“ (vertė. Lionginas Pažūsis).

Prakaito išpiltą kūną purtė drebulys, skrandis susiveržė į mazgą. *Reičele, kvaiša tu, idiote, kurių galų nuplėšei mano kaukę?*

Aukštai ant sienos, virš užuolaidomis aptraukto įstaigos lango, jis įžvelgė signalizacijos skydelį. „Sasekso apsaugos sistemos". Nieko baisaus, tarė sau, sustojęs priešais plieninius vartus, užrakintus kabamąja spyna. Šioji irgi neturėtų kelti problemų.

Anapus gatvės stūksojo namas — pirmąjį aukštą užėmė Nekilnojamojo turto agentūra, kuri tokiu paros metu neveikė, o kituose dviejuose, padalintuose į butus, gyveno žmonės. Viename lange tviskėjo šviesa. Bet vietiniai įpratę matyti automobilius, kiauromis paromis bildančias į laidotuvių biurą ir atgal.

Išjungęs „Ford Sierra" žibintus jis nėrė į lietų ir suskato rakinėti spyną. Pro šalį tepraūžė pavienės mašinos ir taksi. Žybčiodamas mėlynais švyturėliais ir staugdamas sirena, pralėkė policijos patrulio automobilis, kuris privertė sulaikyti kvapą. Laimei, ekipažas į šalis nesidairė, nes veikiausiai skubėjo į kažkokią nelaimės vietą. Po kelių sekundžių jis nuvažiavo į užpakalinį kiemą ir sustojo tarp dviejų katafalkų bei furgono. Tuomet grįžo laukan, užvėrė vartus, apjuosė juos grandine, bet spyną paliko kadaroti neužšautą. Jei niekas čia neatklys, viskas bus gerai.

„Chubb" užraktą, įstatytą dvigubose priėmimo skyriaus duryse, jis įveikė greičiau nei per minutę. Žengęs per slenkstį suraukė nosį, nes tamsus koridorius atsidavė balzamavimo ir dezinfekcinių skysčių kvapais. Supypsėjo vidinis pavojaus įrenginys. Po šešiasdešimties brangių sekundžių atgys ir išoriniai varpai. Signalizacijos skydelio aptaisą jis nuėmė nesugaišęs nė pusės minutės. Po kitų penkiolikos sekundžių visur įsivyravo tyla.

Pernelyg slegianti.

Uždarius duris, tyluma tapo dar slogesnė. Ją iš dalies prasklaidė tik vos girdimas šaldytuvo dūzgimas ir ritmiškas laikrodžio arba kažkokio matuoklio tiksėjimas.

Tokios įstaigos keldavo šiurpą. Jis prisiminė, kaip čia lankėsi paskutinį kartą; anuomet buvo vienui vienas ir stingo iš baimės. Aplinkui pilna negyvėlių, tokių kaip Reičelė Rajan. Laimei, jie negali nei fiziškai tau pakenkti, nei kam nors tave įskųsti.

Negali šokti ant tavęs.

Tačiau tai nepadėjo pasijusti geriau.

Bandydamas susiorientuoti aplinkoje jis žibintuvėliu apšvietė koridorių. Išvydo įrėmintus Jungtinės Karalystės sveikatos ir saugos vykdomosios įstaigos perspėjimus, gesintuvą, geriamojo vandens aparatą. Kilnodamas sportbačiais apautas kojas, tykiai nutipeno per grindų plyteles, kartu ausimis gaudė bet kokius naujus, iš patalpų arba lauko sklindančius garsus. Dešinėje pusėje pamatė laiptatakį. Jei atmintis neapgavo, šis vedė į atskirus kambarius, šarvojimo sales, kur velionių gedėdavo draugai ir giminaičiai. Kiekviename stovėjo po lovą, ant kurios tysojo lavonai, — vyrus aprengdavo pižamomis, moteris naktiniais marškiniais, — iš po apklotų iškišę galvas tvarkingai sušukuotais plaukais, nuo balzamavimo skysčio parausvėjusiais veidais. Jie atrodė kaip žmonės, nakvojantys sename neskoningame viešbutyje.

Bet šitie svečiai ryte nespruks „pamiršę" apmokėti sąskaitą, pagalvojo jis ir nepaisydamas įtampos vyptelėjo.

Žibintuvėlį nukreipus kairėn ir apšvietus atvirą tarpdurį, akiratyje subolavo horizontaliai ištiesta marmurinė statula. Jis atidžiau įsižiūrėjo ir perprato regįs ant stalo gulintį lavoną. Po dešiniosios kojos pirštais kabėjo dvi kortelės su ranka brūkštelėtais užrašais. Negyvas senis drybsojo išsižiojęs lyg į krantą išmesta žuvis, pro žarnelių kaniules į kūną smelkėsi balzamavimo skystis, prie šlaunies glaudėsi nukeipęs, nebeveiksnus penis.

Greta numirėlio rikiavosi atviri ir tušti karstai, išskyrus vieną, ant kurio uždaryto dangčio buvo pritvirtinta žalvarinė plokštelė su išgraviruota laidojamo žmogaus pavarde.

Jis trumpam sustojo ir pasiklausė. Bet tegirdėjo trankius savo širdies tvinksnius ir venomis srūvančio kraujo šniokštimą, garsesnį už patvinusios upės riaumojimą. Lauke ūžė transporto priemonės. Iš pasaulio, egzistuojančio anapus sienų, vidun prasisunkė tik šiurpus oranžinis gatvės žibinto spindesys.

— Sveiki, visi!

Sukiodamas spindulių pluoštą jis jautėsi siaubingai nejaukiai. Galų gale pastebėjo ant sienos kabliukų sukabintas A4 formato blankų ko-

pijas ir skubiai prie jų prisiartino. Tarp dokumentų rado registracijos anketas su visa pagrindine informacija apie velionius — vardu, pavarde, mirties data ir vieta, nurodymais laidotuvių namams — ir laisvai pasirenkamų išlaidų langeliais, kuriuos reikėjo pažymėti varnele: mokestį už vargonininko paslaugas, mokestį už kapines, mokestį už laidotuves bažnyčios kapinėse, mokestį už gydytojo paslaugas, mokestį už širdies stimuliatoriaus pašalinimą, mokestį už kremavimą, mokestį už duobkasio paslaugas, mokestį už paslaugų išrašą, gėles, memorialinius atvirukus, nekrologus spaudoje, karstą, urną pelenams.

Jis akimis permetė pirmąjį puslapį. Nieko gero, nes „Balzamavimo“ langelyje padėtas paukščiukas. Kaip ir dar keturiuose blankuose. Viltys ėmė blėsti. Balzamuotus žmones laidos tik antroje kitos savaitės pusėje.

Bet sėkmė, regis, nusišypsojo sulig penkta registracijos forma.

Ponia Molė Vinifreda Glosop

Mirties data: 1998 sausio 2. Amžius: 81.

Kiek žemiau:

Laidotuvių data: 1998 sausio 12, 11.00.

Pirmadienio rytas!

Jo žvilgsnis sparčiai nuslydo apačion iki žodžių „Laidojimo būdas“. Nekas. Gaila, kad lavono nekremuos. Nepavers dulkėmis. Taip būtų saugiau.

Peržiūrėjus likusius šešis dokumentus nepavyko aptikti nė vieno tinkamo varianto. Visus guldys į kapą ateinančios savaitės viduryje. Juos rinktis pernelyg rizikinga — kas, jeigu mirusįjį aplankys šeimyniškiai.

Neprašyta balzamuoti tiktai vieno asmens. Molės Vinifredos Glosop.

Matyt, artimieji per šykštūs, kad leistų pinigus tokiai procedūrai. Senutė jiems turbūt nerūpės. Ir, reikia manyti, iš pat ryto į laidojimo

namus neatlėks sielvartaujantis giminaitis, kuris užsigeis paskutinį kartą į ją dirstelėti.

Stengdamasis nekreipti dėmesio į vos už kelių pėdų paguldytą negyvėlį, jis žibintuvėliu nutvieskė uždaryto karsto plokštelę.

Molė Vinifreda Glosop, perskaitė. *Mirties data: 1998 sausio 2. Amžius: 81.*

Sprendžiant iš užšauto ir priveržto dangčio, menkai tikėtina, kad rytoj kas nors pas ją užsuks.

Nuo diržo jis nusikabino darbui reikalingą instrumentą, atsuko varžtus, pakėlė dangtį ir įsispigino vidun alsuodamas mišiniu kvapų, kurie sklido nuo neseniai supjaustytų lentų, klijų, naujo audinio ir dezinfekanto.

Numirėlę supo kreminis aksominis karsto pamušalas, iš po baltos, kūną gaubiančios drobulės kyšojo galva. Ji atrodė netikra, panėšėjo į keistą *senelės* lėlę. Sudžiūvusį, kampuotą vėžlio spalvos veidą margino raukšlės ir išsišovę kaulai. Lūpas varstančios gijos bylojo, kad burna užsiūta. Žilos garbanėlės buvo trumpai pakirptos ir tvarkingai sušukuotos.

Nuo galvą pervėrusių atsiminimų suspaudė gerklę, kurioje po akimirkos užstrigo dar vienas gumulas — šįkart baimės. Jis iš šonų apkabino senolę, kilstelėjo ir nustebo suvokęs, kokia ji lengva. Savo glėbyje pajuto mirusios moters nesvarumą. Iš kūno liko tik oda aptempti kaulai. Senutę greičiausiai suėdė vėžys, pamanė jis guldydamas lavoną ant grindų. Velnias, Reičelė Rajan kur kas sunkesnė. Kokia dvylika trylika kilogramų. Bet karsto nešėjai, ko gero, nepajus jokio skirtumo.

Jis nubėgo laukan, atvožė „Ford Sierra“ bagažinę ir iškėlė Reičelę, įvyniotą į du patvarios plastikinės plėvelės sluoksnius, idant nuo atitirpstančio kūno į karstą nepratekėtų vanduo.

Po dešimties minučių, į vietą grąžinęs signalizacijos skydelio aptaisą, iš naujo įjungęs apsaugos sistemą, grandine apvijęs vartus ir užrakinęs kabamąją spyną, jis išvairavo fordą į lietaus čaižomą kelią ir įsiliejo į judrų šeštadienio vakaro eismą. Žinojo privaląs važiuoti ramiai, kad

nesudomintų policininkų, tik ne dabar, kai bagažinėje tūno Molė Vinifreda Glosop. Įsijungė radijo imtuvą ir išgirdo „The Beatles“ dainą: „Išeitį rasime mes.“

Jis kumščiu tvojo per vairą, iš palengvėjimo bemaž spirgėdamas. *Taip! Taip! Taip! Išeitį* rasime *mes!*

O taip!

Pirmas etapas sėkmingai įgyvendintas. Laikas susitelkti į antrą plano stadiją. Ji kėlė nerimą, nes tolesnius įvykius galėjo lemti nežinomi faktoriai. Bet iš riboto alternatyvų skaičiaus šioji rodėsi geriausia. Ir, jo požiūriu, buvo gana išmoninga.

ŠIANDIENA

52

Sausio 11-oji, šeštadienis

Šv. Patriko nakvynės namuose visą savaitę galiojančios taisyklės sekmadieniais būdavo švelnesnės. Nors gyventojams vis vien tekdavo apleisti patalpas 08.30, sugrįžti jie galėdavo 17.00.

Bet, Dareno Spaiserio nuomone, valdžia elgėsi kiek per griežtai. Juk pastogė įkurta bažnyčioje — argi maldos namai neturėtų suteikti prieglobsčio bet kuriuo paros metu? Ypač tada, kai oras sumautas? Tačiau jis neketino protestuoti, nes baiminosi susigadinti reputaciją. Norėjo persikraustyti į vieną iš „MiPod" kapsulių. Dešimt savaičių džiaugtis asmenine erdve, išeiti ir parsigauti atgal kada užsimanęs. Taip, būtų neblogai. Geresnės sąlygos leistų susitvarkyti gyvenimą — tik ne taip, kaip tikėjosi šiai priebėgai vadovaujantys žmonės.

Lauke pliaupė lietus. Ir tvyrojo ledinis šaltis. Tačiau jis neketino kiaurą dieną prasėdėti kambaryje. Televizorius veikė, ir pora įnamių, spoksančių į mažumėlę padūmavusį ekraną, žiūrėjo kartojamas futbolo rungtynes.

O taip, futbolas. Braitone ir Houve šeimininkavo „Albion" komanda. Spaiseris puikiai atminė žavingą dieną iš paauglystės laikų, kai per Futbolo asociacijos taurės finalą jie žaidė Vemblio stadione ir pasiekė

lygiąsias. Pusė mieste stovinčių namų savininkų išvyko į varžybas, kita dalis sėdėjo svetainėse, prisiklijavusi prie televizorių. Įsilaužimams toji diena buvo viena iš geriausių per visą profesinę jo veiklą.

Beje, vakar jis lankėsi Vitdino sporto komplekse. Futbolą mėgo, nors už „Albion" nesirgo. Pirmenybę teikė Mančesterio „United" ir Londono „Chelsea", bet į rungtynes užsuko dėl savų priežasčių. Panūdęs įsigyti kokso — taip gatvėse vadindavo kokainą — privalėjo asmeniškai kreiptis į narkotikų prekeivį, kurį rado įprastoje vietoje. Nuo senų laikų niekas nepasikeitė, išskyrus padidėjusią kainą ir suprastėjusią kvaišalų kokybę.

Per susitikimą Spaiseris gerokai patuštino savo menkas santaupas, už aštuntąją uncijos dalį atseikėdamas šimtą keturiasdešimt svarų. Du iš trijų su puse gramų nuplovė pora alaus pintų ir keliais viskio stiklais. Likusį pusantro gramo pasitaupė, kad ištvertų nuobodžią šiandieną.

Jis apsivilko šiltą striukę ir užsismaukė beisbolo kepuraitę. Dauguma kambario kaimynų dykinėjo — šnekučiavosi susibūrę į grupeles, kiurksojo panirę į apmąstymus arba stebeilijosi į televizorių. Kaip ir pačiam Darenui, nė vienam nebuvo kur eiti, juolab sekmadienį, kai neveikė bibliotekos, vienintelės šiltos įstaigos, kuriose lankytojai nevaržomai stumdavo valandas ir prie jų niekas nekibdavo. Bet Spaiseris turėjo planų.

Apskritas, sieninis, virš maisto liuko — šiuo metu uždaryto — kabantis laikrodis rodė 08.23. Liko septynios minutės.

Būtent tokiais momentais širdį nutvilkydavo kalėjimo ilgesys. Ten gyventi lengva. Aplinkui šilta ir sausa. Už grotų viešpatauja nusistovėjusi tvarka, draugiją palaiko sava kompanija. Tavęs nevargina jokie rūpesčiai. Bet yra svajonės.

Jis priminė sau, apie ką svajojo. Priminė, kad planavo pasirūpinti ateitimi. Sukaupti šlamančiųjų ir grįžti į doros kelią.

Paskutines kelias minutes mėgaudamasis sausa aplinka, Spaiseris paskaitė ant sienų kabančius plakatus:

NORITE PASIKEISTI?

„KAIP ATGAUTI PASITIKĖJIMĄ SAVIMI" —

NEMOKAMAS PASKAITŲ KURSAS VYRAMS

„KAIP LAIKYTI MAISTĄ“ — NEMOKAMAS PASKAITŲ KURSAS
„KAIP JAUSTIS SAUGESNIAM NAMUOSE IR BENDRUOMENĖJE“ —
NAUJAS NEMOKAMAS PASKAITŲ KURSAS
ŠVIRKŠČIATĖS Į RAUMENIS?
BŪKITE ATSARGŪS
MANOTE, KAD TURITE BĖDŲ DĖL KOKAINO ARBA KITŲ NARKOTIKŲ?

Jis šnirpštelėjo. Aha, bėdų dėl kokaino turėjo. Miltelių per mažai — štai problema, kuri taps dar rimtesnė, nes kvaišalams stigo grynųjų. Va, ko reikėtų. Vakarykštis kaifas pakėlė nuotaiką, sužadino geismą, bet įaudrino grėsmingai. Na ir kas, velniai rautų!

Šįryt Spaiseris atsibudo lyg sudaužytas. Jautėsi, tarsi būtų nugarmėjęs į prarają. Nusprendė išlenkti keletą gėrimų, sušniaukšti kokso likučius, o tada, nebekvaršinant galvos dėl bjauraus oro, apsilankyti vienoje kitoje nusižiūrėtoje miesto dalyje.

Sekmadieniais brautis į būstus pavojinga. Namuose lindėdavo per daug žmonių. Net jeigu jie išėję, neaišku ką veikė kaimynai. Dieną derėtų skirti paieškoms, tyrimams. Iš pažįstamų, įsidarbinusių draudimo bendrovėse, jis gaudavo adresų, o šiuos kaupė ir atsidūręs kalėjime, idant nešvaistytų brangaus laiko. Sudarė sąrašą privačių namų ir butų, kurių šeimininkai turėjo aukštos kokybės juvelyrinių bei sidabro dirbinių. Tam tikrais atvejais netgi tiksliai žinojo, kokias vertybes aptiktų. Kokį gausų pelną susižertų. Jei nepraras budrumo, grobio užteks pradėti naujam gyvenimui.

— Darenai?

Jis krūptelėjo išgirdęs savo vardą, atsisuko ir pamatė vieną iš čionykščių savanorių darbuotojų, vardu Saimonas, apie trisdešimties metų vyruką trumpais plaukais ir ilgomis žandenomis, apsirengusį mėlynais marškinėliais ir užsitempusį džinsais.

Spaiseris žvelgė į Saimoną spėliodamas, kas atsitiko. Vakar kažkas jį įskundė? Įžiūrėjo išsiplėtusius vyzdžius? Jei tave pričiupdavo vartojantį narkotikus arba pastebėdavo, kad nakvynės namuose esi apsinešęs, kaipmat lėkdavai laukan.

— Tavęs teiraujasi du ponai.

Nuskambėjus žodžiams, jo viduriai tartum ėmė siūbuoti į šonus ir pavirto drebučiais. Panašūs pojūčiai apnikdavo kaskart, kai Darenas suvokdavo, kad prisižaidė ir jį tuojau areštuos.

— Aha, gerai, — atsiliepė pasistengdamas nutaisyti kuo atsainesnį ir abejingesnį toną.

„Du ponai" reiškė tik vieną dalyką.

Įkandin jaunojo savanorio išeinančiam pro duris Spaiseriui sutraukė skrandį. Galvoje blaškėsi mintys. Už kokius darbelius, nuveiktus per pastarąsias porą dienų, jam galėtų atsirūgti?

Pailgas koridorius, kurio vieną galą dailino gotiško stiliaus skliautas, labiau priminė bažnyčią nei gyvenamąsias patalpas. Už registratūros šalia arkos stoviniavo du vyrai. Jųdviejų apranga ir išvaizda bylojo, kad į Šv. Patriko nakvynės namus prisistatė farai.

Vienas iš poros, liesas išstypėlis trumpais dygliuotais sutaršytais plaukais, atrodė taip, lyg daugybę mėnesių nebūtų normaliai išsimiegojęs. Kitą, juodaodį nuskustu, it meteoritas pliku viršugalviu, Spaiseris kažkur buvo regėjęs.

— Darenas Spaiseris? — paklausė plikagalvis.

— Aha.

Vyriškis atkišo policininko pažymėjimą, į kurį Spaiseris veik nesiteikė žvilgtelėti.

— Detektyvas seržantas Brensonas iš Sasekso kriminalinio skyriaus, čia mano kolega detektyvas konsteblis Nikas Nikolas. Nieko prieš, jei pasišnekėtume?

— Mano darbotvarkė nepaprastai įtempta. Bet judviem laiko gal ir rasčiau.

— Kaip paslaugu.

— Taip, taip, aš mielai bendradarbiauju su policija, — palinksėjo Spaiseris. — Aha, — pridūrė sušnarpšdamas.

Savanoris darbuotojas atidarė duris ir mostu paragino trijulę užeiti vidun.

Darenas įžengė į nediduką susitikimų kambarį, kuriame stovėjo stalas ir šešios kėdės, o tolimojoje sienoje žvilgėjo milžiniškas vitražinis langas. Jam atsisėdus, abu detektyvai įsitaisė priešais.

— Mums jau teko matytis, ar ne? — paklausė detektyvas seržantas Brensonas.

— Galbūt, — jis susiraukė. — Jūsų veidas lyg ir pažįstamas. Bandau atsiminti, iš kur.

— Prieš trejus metus kalbėjau su tavimi apie vagystes iš namų. Buvai ką tik sulaikytas dėl įsilaužimo ir kėsinimosi užpulti. Dabar pameni?

— O taip.

Spaiseris plačiai nusišypsojo abiem detektyvams, bet jie tuo pačiu neatsakė. Netikėtai ėmė čirkšti susivėlusio ilgšio mobilusis. Jis pašnairavo į ekranėlį ir pakėlė telefoną prie ausies.

— Esu užsiėmęs. Atskambinsiu tau vėliau, — burbtelėjo ir įkišo aparatą į kišenę.

Brensonas išsitraukė ir atsivertė bloknotą. Sekundę kitą patyrinėjo puslapį.

— Iš kalėjimo tave paleido gruodžio 28-ąją, ar ne?

— Teisingai.

— Mes norėtume žinoti, ką konkrečiai veikei atgavęs laisvę.

Spaiseris vėl sušnirpštė.

— Aš nesinešioju užrašų knygos su kalendoriumi. Man sekretorė nedirba.

— Nieko tokio, — atsiliepė dygliaplaukis sužvejodamas juodą knygutę. — Ją turime mes. Ir su pernykščiu, ir su šių metų kalendoriais. Datas padėsime atkurti.

— Kokie jūs malonūs.

— Tam čia ir esame, — paaiškino Nikas Nikolas. — Kad padarytume tau paslaugą.

— Pradėkime nuo Kūčių, — tarė Brensonas. — Kiek suprantu, prieš lygtinį paleidimą Fordo atvirasis kalėjimas suteikdavo tau galimybę dienomis dirbti „Metropolio“ viešbučio ūkio skyriuje. Aš teisus?

— Aha.

— Kada paskutinį kartą lankeisi viešbutyje?

— Per Kūčias, — pamąstęs atsakė Spaiseris.

— O prieš Naujųjų metų sutiktuves? — tęsė Glenas Brensonas. — Kur tada buvai, Darenai?

Spaiseris pasikrapštė nosį ir vėl šnarpštelėjo.

— Na, mane pakvietė atvykti į Sandringamo dvarą, į pokylį su karališkosios šeimos nariais, bet aš nusprendžiau, kad savo laiko neverta leisti su frantais...

— Baik kvailioti, — rūsčiai nutraukė detektyvas seržantas. — Nepamiršk, kad esi paleistas lygtinai. Galime plepėti maloniai arba kalbėtis griežtai. Tai yra čia arba už grotų, kur tave nutrenksime. Mums gerai ir taip, ir anaip.

— Ne, ne, šnekėkime čia, — sušniurkštęs skubiai atsiliepė Spaiseris.

— Peršalai? — pasiteiravo Nikas Nikolas.

Jis pakratė galvą.

Detektyvai susižvalgė.

— Taigi Naujųjų metų šventė, — prabilo Brensonas. — Kur per ją buvai?

Spaiseris nudūrė akis į rankas, kuriomis prislėgė stalą. Į apkramtytus nagus ir nugremžtą odelę aplink juos.

— Gėriau „The Neville".

— „The Neville" aludėje? — pasitikslino Nikolas. — Prie greihaundų kinodromo?

— Aha, ten, kur lenktyniauja šunys.

— Ar tavo žodžius gali kas nors patvirtinti? — paklausė detektyvas seržantas.

— Aš sėdėjau su keliais... hmm... kolegomis. Jei norite, pasakysiu jų vardus.

Nikolas atsigręžė į kolegą.

— Patikrinsiu vaizdo stebėjimo kamerą. Tenykščiai ją turi, kiek pamenu iš praeito tyrimo.

Brensonas užsirašė pastabą.

— Kada apleidai barą?

— Sunku pasakyti. — Spaiseris patrūkčiojo pečiais. — Nusitašiau kaip kiaulė. Pirmą, gal pusę antros nakties.

— Kur tuo metu nakvojai? — įsiterpė Nikolas.

— Kemptauno prieglobstyje.

— Ar kas nors atsimintų matęs, kaip atsibeldei namo?

— Toji šutvė? Ne-e. Jie nesugeba ničnieko prisiminti.

— Kaip grįžai? — paklausė Brensonas.

— Išsikviečiau vairuotoją, kuris mane pargabeno rolsroisu, kaipgi kitaip?

Jis mestelėjo repliką taip nekaltai, kad Glenas vos susiturėjo neišsišiepęs.

— Ir vairuotojas už tave laiduotų?

Spaiseris papurtė galvą.

— Parėjau pėsčiomis. Miklinau kojas, aišku?

Detektyvas seržantas pervertė atgal kelis bloknoto lapus.

— Pakalbėkime apie aną savaitę. Kur buvai sausio 8-ąją, ketvirtadienį, tarp šeštos valandos vakaro ir vidurnakčio?

— Šunų lenktynėse, — greitai, lyg žinodamas, kokį klausimą išgirs, atsakė Spaiseris. — Vėliau dalyvavau damų vakare. Aludėje prasėdėjau iki pusės aštuonių ir grįžau čia.

— Prie greihaundų stadiono? Vietiniame bare, tokiame kaip „The Neville“?

— Aha, viename iš jų.

Brensonas sau priminė, kad nuo tų apylinkių iki Drouvėjaus kelio, kur ketvirtadienį buvo išprievartauta Roksė Pirs, pėstute įmanoma nukakti per penkiolika minučių.

— Ar gali įrodyti, kad ten lankeisi? Turi lažybų bilietėlio šaknelę? Gal tau kas nors palaikė kompaniją?

— Aš pakabinau vieną paukštytę, — jis prikando liežuvį.

— Kuo vardu? — paklausė Brensonas.

— Suprantat, ji ištekėjusi. Tą vakarą vyras buvo kažkur nusidanginęs. Vargu ar moterėlė apsidžiaugtų, jeigu faras apibertų ją klausimais.

— Persimetei į dorybingųjų pusę, Darenai? Netikėtai įgijai sąžinę? — keistai čia sutapo, kad Roksės Pirs sutuoktinio irgi nebuvo namuose, pagalvojo detektyvas seržantas, bet savo minčių nepasakė.

— Niekur aš nepersimečiau. Tik nenoriu sakyti jos vardo.

— Tada pateik geresnį įrodymą dėl šunų lenktynių ir vėliau praleisto laiko.

Spaiseris nuo detektyvų nenuleido akių. Velniškai panūdo užsirūkyti.

— Gal pasakytumėt, ką čia veikiate?

— Mieste žaginamos moterys. Mes kalbamės su žmonėmis, kad atmestume jų, kaip potencialių nusikaltėlių, kandidatūras.

— Įtariate mane?

Brensonas pakratė galvą.

— Ne, bet dėl lygtinio paleidimo datos esi tikėtinas, susidomėjimą keliantis asmuo.

Jis nepridūrė, kad patikrinus 1997 ir 1998 metų įrašus paaiškėjo viena smulkmena: anuomet Spaiserį paleido iš kalėjimo likus šešioms dienoms iki pirmo, kaip manoma, Batžmogio antpuolio.

— Pakalbėkime apie vakar dieną. Kaip praleidai laiką tarp penktos ir devintos vakaro?

Spaiseris neabejojo, kad jo veidas svyla. Jautėsi įspeistas į kampą, o srautas klausimų, į kuriuos negalėjo atsakyti, kurstė nepasitenkinimą. Taip, jis tiksliai žinojo, ką veikė vakar, 17.00. Giraitėje, kuri vešėjo už namo Vudlando alėjoje, vadinamojoje Braitono milijonierių gatvėje, pirko koksą iš vieno tenykščio gyventojo. Jei bent paminėtų adresą, kito gimtadienio greičiausiai nesulauktų.

— Stadione žiūrėjau „Albion" rungtynes. Paskui su bičiuliu nuėjau išgerti. Prieš vietinę komendanto valandą grįžau čia, pavakarieniavau ir griuvau į lovą.

— Klaikus žaidimas, ar ne? — įsiterpė Nikas Nikolas.

— Aha, tas antras įvartis... siaubas... — nusivylęs Spaiseris kilstelėjo rankas ir vėl sušniurkštė.

— Tavo draugužis turi vardą? — pasidomėjo Glenas Brensonas.

— Ne-e. Žinot, kas keisčiausia? Su juo vis matausi, pažįstu ne vienerius metus, bet taip ir neišsiaiškinau vardo. Juk apie tokius dalykus nekamantinėsi žmogaus, su kuriuo geri dešimt metų, tiesa?

— Kodėl ne? — paklausė Nikolas.

Spaiseris patraukė pečiais.

Stojo ilga tylos pauzė.

Detektyvas seržantas atsivertė kitą bloknoto puslapį.

— Nakvynės namų durys uždaromos 20.30. Man sakė, kad parsigavai 20:45, bendravai suliedamas žodžius, o tavo vyzdžiai buvo išsiplė-

tę. Džiaukis, kad tau išvis leido įeiti. Prieglaudos gyventojams draudžiama vartoti narkotikus.

— Ei, detektyve, aš nesiliečiu prie kvaišalų, — sušnarpštęs atsakė jis.

— Be abejo. Tu viso labo stipriai peršalai, ar ne?

— Aha. Turbūt. Tiksliai. Rimtai persišaldžiau!

Brensonas linktelėjo.

— Guldau galvą, kad tebetiki Kalėdų Seneliu?

Spaiseris vylingai nusišypsojo nesuvokdamas, kur detektyvas lenkia.

— Kalėdų Seneliu? Aha. Aha, kodėl gi ne?

— Kitąmet nusiųsk jam laišką ir paprašyk sumautos nosinės.

53

Sausio 11-oji, sekmadienis

Vaikautas nevairuodavo taksi sekmadieniais, nes *turėjo kitokios veiklos.*

Jam patiko šita frazė, kurią sakydavo aplinkiniai. *Turėti kitokios veiklos.* Gražiai skamba. O jam patiko retsykiais sakyti gražiai skambančius žodžius.

— Kodėl niekada nevažinėji sekmadieniais? — neseniai pasiteiravo taksi savininkas.

— Nes turiu kitokios veiklos, — oriai atsiliepė Vaikautas. Ir nemelavo. Svarbiais reikalais užsiimdavo nuo pat ryto iki vėlaus vakaro.

Šiandien vakaras jau artėjo į pabaigą.

Sekmadieniais atsibudęs jis pirmiausia patikrindavo, ar žemiau vaterlinijos angliavežis neprateka, ar stoge neatsirado skylučių. Tuomet sutvarkydavo laivą. Švaresnio namo ant vandens nebuvo visame Šorehame. Paskui Vaikautas pedantiškai išsičiustydavo pats. Žinojo esąs valyviausias, geriausiai apsiskutęs Braitono ir Houvo taksistas.

Iš Indijos grįžę į Angliją „Tomo Niubaundo“ šeimininkai tikriausiai juo didžiuosis. Gal net leis toliau gyventi kartu, jeigu jis sutiks kiekvieną sekmadienio rytą išblizginti būstą.

Vaikautas nuoširdžiai vylėsi, jog taip ir nutiks. Nes jis neturėjo kur eiti.

Vienas iš kaimynų teigė, neva „Tomas Niubaundas" toks švarus, kad užsimanius galima valgyti nuo denio. Kažkokia nesąmonė. Kam taip elgtis? Laukan išneštą valgį bandytų suėsti atskridę kirai. Maisto ir paukščių suterštą denį vėl tektų kuopti. Taigi jis nuleido pasiūlymą negirdom.

Bėgant metams Vaikautas suprato, kad į patarimus neverta kreipti dėmesio. Daugumą dalydavo idiotai. Protingi žmonės pasilaikydavo mintis sau.

Neskaitant kas valandą geriamos arbatos ir sekmadienio vakarienės — visada mikrobangų krosnelėje pašildytos lazanijos, — ruošos darbus pakeisdavo kita užduotis. Iš savo slėptuvės, įrengtos laivo korpuso žiaunose, jis ištraukdavo grandinėles, kurios priklausė aukštai montuojamiems tualeto bakeliams. Angliavežyje pasisekė aptikti neblogų slaptaviečių. Keliose glūdėjo batų kolekcija.

Vaikautas mėgdavo neskubėdamas sudėlioti grandines ant salono grindų. Iš pradžių visas suskaičiuodavo norėdamas įsitikinti, kad jam nesant laive kurios nors nepavogė į būstą įsibrovęs vagis. Atidžiai jas apžiūrėdavo ir patikrindavo, ar neatsirado rūdžių dėmelių. Metaliniu šveitikliu uoliai ištrindavo kiekvieną grandį.

Vėliau, padėjęs rinkinį į vietą, jis pasinerdavo į internetą. Likusią popietės dalį tyrinėdavo permainas „Google Žemė" programos vaizduose. Seniai suvokė, kad žemėlapiai kisdavo, kaip ir kitkas. Jais pasitikėti negalima. Pasikliauti nevalia niekuo. Praeitis panaši į lakųjį smėlį. Perskaityta, suvokta, galvoje išsaugota medžiaga neišvengdavo pokyčių. Net jeigu kadaise įsiminei konkrečius duomenis, tai dar nereiškė, kad šiandien jie teisingi. Pavyzdžiui, žemėlapiai. Geru taksistu netapsi, jei remsies vien tik jais. Privalai domėtis naujovėmis. Nuolat!

Technologijų atžvilgiu padėtis identiška.

Iš tam tikrų prieš penkerius, dešimt, penkiolika metų pažinotų įtaisų šiandien nebuvo jokios naudos. Technologijos tobulėjo. Savo dokumentų spintelę jis užgrūdo elektros instaliacijos ir apsaugos sistemų schemomis. Mielai jas nagrinėdavo. Ieškodavo trūkumų. Nuo mažų dienų įsisąmonino, kad defektų pasitaikydavo kiekviename žmogaus rankų

darbo kūrinyje. Dievindavo juos įsiminti. Informacija tolygu žinioms, o šios suteikdavo valdžią!

Galią kontroliuoti individus, kurie jį laikė niekam tikusiu. Kurie iš jo šaipėsi ir tyčiojosi. Protarpiais Vaikautas sumesdavo, kad keleiviai iš jo juokiasi. Per veidrodėlį matydavo, kaip užnugaryje įsitaisę klientai vypso ir kuždasi tarpusavyje. Jie buvo tikri, kad prie vairo sėdi minkštagalvis. Kvaišelis. Mulkis. O taip.

Aha.

Taip manė ir motina.

Kaip ir kiti ji klydo galvodama, kad atžala — ne viso proto. Nežinojo, kad namuose Vaikautas neretai ją stebėdavo tiek dienomis, tiek naktimis. Nežinojo apie skylutę, kurią jis pragręžė mamos kambario lubose. Nekeldamas nė menkiausio garso sūnus gulėdavo pastogėje ir žiūrėdavo, kaip ji savo bateliais skriaudžia kokį nors vyrą, suvaro smailų kulną jam į paskuigalį.

Kai kada motina į Vaikauto miegamąjį atnešdavo kibirą ir padėklą su maistu, užrakindavo jį ir nakčiai palikdavo vienui vieną. Trakštelėdavo spyna, į grindis sucaksėdavo nutolstantys aukštakulniai.

Ji nenutuokė, kad sūnus išmano užraktus. Nes skaitydavo ir į atmintį sugerdavo įvairiausius specializuotus žurnalus bei žinynus, kokius tik rasdavo informacinėje bibliotekoje. Įgręžtas cilindrines, plokštelines ir šerdelines spynas pažino iki menkiausių smulkmenų. Pasaulyje, kaip spėjo, neegzistavo jam neįveikiamas užraktas ar signalizacijos įrenginys. Nors, aišku, ištyrė ne viską. Tam prireiktų per daug darbo ir laiko.

Kai mama išeidavo ir nuslopus kulniukų *cak-cak-cak* įsitvyrodavo tyla, Vaikautas atsirakindavo miegamąjį ir užsukdavo į jos kambarį. Nuogas gulėdavo lovoje, alsuodavo svaigiu muskusiniu „Shalimar" kvepalų aromatu ir cigarečių dūmais vis dar atsiduodančiu oru, kairėje rankoje gniauždavo vieną iš aukštakulnių — tuo momentu jai nepasiekiamą, — o dešiniąja tenkindavo save.

Būtent taip jam patikdavo užbaigti sekmadienius.

Šįvakar bus gera kaip niekad! Jis apsirūpinęs laikraščių straipsniais apie Batžmogį! Po keletą kartų skaitė ne vien *Argus*, bet ir kitą spaudą. Sekmadieninę. Batžmogis žagindavo aukas ir pasiimdavo jų batelius.

Aha.

Trumpais „Shalimar“ purkštelėjimais Vaikautas pašlakstė kambario kampus, vieną ilgą nukreipė į lubas, tiesiai sau virš galvos, idant jį aptaškytų nematomi kvepalų lašeliai. Atsistojo stačias, apimtas geismo įniko drebėti ir po kelių sekundžių apsipylė prakaitu. Užsimerkęs mėgavosi aromatu, kuris sužadino tiek daug atsiminimų. Galop prisidegė „Dunhill International“ cigaretę, giliai įtraukė salsvą dūmą, akimirką sulaikė plaučiuose ir iššvirkštė pro šnerves, kaip darydavo motina.

Dabar patalpa kvepėjo tarsi jos miegamasis. Taip.

Pūkšdamas, vis labiau susijaudindamas, jis pamažu atsisegė kelnes. Paskui išsitiesė ant gulto ir liesdamas save sušnabždėjo: *Ach, mamytė! Ach, mamyte! Taip, mamyte! Aš baisiai negeras berniukas!*

Tuo pat metu Vaikautas mąstė apie neseniai atliktą tikrai blogą darbą. Mintys pakurstė dar stipresnį geidulį.

54

Sausio 12-oji, pirmadienis

Pusę aštuntos ryto Roją Greisą slėgė niūri nuotaika. Nuo Naujųjų metų šventės nepraėjo nė dvi savaitės, o jis jau priverstas nagrinėti tris nežinomojo žagintojo išpuolius.

Vyresnysis detektyvas atsisėdo kabinete, kuriame visuomet pasijusdavo nejaukiai, nors jo savininkė, kai kada tironiškas manieras demonstravusi Alisona Vosper, užleido vietą kitam. Už masyvaus, šiuo metu gerokai smarkiau užgriozdinto palisandro stalo buvo įsitaisęs policijos viršininko pavaduotojas Piteris Rigas, kuris ėjo naujas pareigas antrą savaitę. Greisui pirmąsyk čia pasiūlė išgerti. Ir dabar jis su dėkingumu siurbčiojo stiprią kavą iš elegantiško porcelianinio puoduko.

Pavaduotojo postas atiteko dabitiškai apsirengusiam, įsidėmėtinos išvaizdos vyrui sveika veido spalva, šviesiais, trumpai ir konservatyviai kirptais plaukais, maloniu kultūringo žmogaus balsu. Savo augumu Rigas truputį nusileido Greisui, bet puiki, bemaž kariška laikysena, ro-

dės, pridėdavo jam kelis colius. Vilkėjo tamsiai mėlyną, vos įžvelgiamais ruoželiais pamargintą švarką, kuris pridengė dailius baltus marškinius, ir ryšėjo akį rėžiančios spalvos kaklaraištį. Iš nuotraukų, surikiuotų ant stalo, ir naujų, ant sienų kabančių fotoatspaudų supratęs, kad jis žavisi automobilių lenktynėmis, Greisas apsidžiaugė, nes rado juodu vienijantį pomėgį, nors dar neturėjo progos apie tai pasišnekėti.

— Telefonu kalbėjausi su naujuoju municipaliteto vadovu, — švelniu, bet dalykišku tonu prabilo Rigas. — Prieš užpuolimą vaiduoklių traukinyje. Prievartautojo siautėjimas — daug emocijų kurstanti tema. Braitonas ilgam neteko galimybės priimti leiboristų partijos suvažiavimo, nors praradimas niekaip nesusijęs su žaginimais, ir jis mano, kad įrodę, kaip čia saugu, gerokai palengvintume miesto pastangas pritraukti aukščiausios klasės konferencijų rengėjus. Nusikaltimų baimė kelia rimtų rūpesčių konkurencingam konferencijų organizavimo verslui.

— Taip, sere, suprantu.

— Naujaisiais metais mums derėjo sau duoti pažadą, kad susitelksime į nusikaltimus, gąsdinančius bendruomenę — paprastus, dorus piliečius. Štai kur turėtume nukreipti daugiausia jėgų. Privalome žmonėms perduoti pasąmoningą žinią, kad Braitono ir Houvo mieste taip pat saugu kaip namuose. Ką manote?

Greisas pritardamas linktelėjo, bet pajuto nerimą. Pavaduotojas puoselėjo gerus ketinimus, tačiau netinkamu metu. Roksės Pirs valdos anaiptol nebuvo saugios. Ir nieko naujo Rigas nepasakė. Tik pabrėžė tai, ką Rojus visada laikė esmine policijos užduotimi. Na, bent jau asmenišku pagrindiniu tikslu.

Kai jį paaukštino iki vyresniojo detektyvo, tiesioginis viršininkas, tuometis Kriminalinio skyriaus vadovas Garis Vestonas glaustai išdėstė savo požiūrį: „Rojau, kaip bosas, bandau galvoti, ko iš manęs tikisi visuomenė. Žmona? Senyva motina? Jos nori saugumo, galimybės be jokių trukdžių verstis teisėta veikla, nori, kad visus blogus tipus uždaryčiau kalėjime.“

Šefo žodžiai tapo jo mantra.

Rigas pakėlė šešis susegtus puslapius su spausdintu tekstu, ir Greisas akimoju suprato, ką regįs.

— Čia nuodugni ataskaita apie operaciją „Kardžuvė“, kurią pateikė Nusikaltimų tyrimo strategijos ir apžvalgos poskyris, — tarė pavaduotojas. — Gavau ją vakar. — Vyresnįjį detektyvą jis apdovanojo kiek nerimastinga šypsenėle. — Atsiliepimai teigiami. Dirbate kaip reikia, to buvo galima tikėtis iš visų gerų dalykų, kuriuos apie jus girdėjau.

— Ačiū, sere! — Greisas maloniai nustebo. Regis, policijos viršininko pavaduotojas beveik nebendravo su jau išvykusia Alisona Vosper, didžiausia jo (anti-) gerbėja.

— Politinės bangos, manau, pakils dar aukščiau, pasklidus naujienoms apie trečiąjį išprievartavimą. Ir mes, be abejo, nežinome, kiek dar moterų nusikaltėlis spės užpulti, kol jį suimsime.

— Arba kol jis vėl pranyks, — pridūrė Greisas.

Pavaduotojas nutaisė miną žmogaus, kuris atsikando burną deginančios aitriosios paprikos.

55

Sausio 12-oji, pirmadienis

„Sasekso apsaugos sistemos“ ir „Sasekso nuotolinės priežiūros tarnyba“ įsikūrė gremėzdiškame, dvidešimto amžiaus devintame dešimtmetyje iškilusiame pastate, Luiso pramoninių objektų sklype, už septynių mylių nuo Braitono.

Kai prieš penkiolika metų ankštose Houvo patalpose pradėtas verslas išsiplėtė ir pasidalijo į dvi atskiras sritis, Garis Starlingas suprato privaląs persikelti į erdvesnes valdas. Tobula proga pasitaikė, kai Luise po bankroto ištuštėjo vienas statinys, o skolininko turto administratorius užsidegė kuo greičiau sudaryti sandėrį.

Bet labiau nei palankios sąlygos viliojo pati vieta, kurią nuo Molingo namuose įsikūrusios Sasekso policijos valdybos skyrė mažiau nei ketvirtis mylios. Su teisėtvarkos pajėgomis Starlingas jau buvo pasirašęs du kontraktus, — keliose naktimis nedirbančiose miestelių nuovadose prižiūrėjo signalizacijos įrangą, kurią pats instaliavo, — ir neabejojo, kad jam nepakenktų apsistoti taip arti policijos vadovybės.

Nuojauta neapvylė. Pastangos atverti įvairias duris, draugiški pokalbiai golfo aikštelėje ir patrauklios kainos užvertė kompaniją darbais, ir kai prieš dešimtmetį Kriminalinis skyrius persikraustė į Sasekso valdybą, būtent SAS išsirūpino pasiūlymą sumontuoti jos vidaus saugumo sistemą.

Nors reikalai klostėsi puikiai, Garis Starlingas nesikraustė iš proto dėl ištaigingų, prabangių automobilių. Niekada jų nevairuodavo, nes manė, jog kitiems kristi į akis nedera — kuo prašmatnesni tavo ratai, tuo dažniau klientai galvos, kad užsiprašai per didelę kainą. Finansinė sėkmė jam reiškė nepriklausomybę. Laisvę samdytis žmonės, kurie biure atliktų tau neįdomius darbus. Žaisti golfą, kada tik užsimanydavai. Ir imtis veiklos, į kurią norėdavai pasinerti. Lai pinigus švaisto Denizė. Išlaidūnų čempionate ji galėtų atstovauti visai Anglijai.

Kai jiedu susipažino, būsima žmona atrodė kaip seksualumo įsikūnijimas. Dievino tai, kas jaudino ir jį, tryško geismu ir savęs veik neribodavo. Nūdien tiesiog karksojo ant riebaus, sulig kiekviena valanda platėjančio pasturgalio ir seksu užsiimti nebenorėjo — bent jau tuo, kas patiko jam.

Pramoniniame rajone Starlingas nuvairavo pilką, nediduką „Volvo“ palei „Land Rover“ automobilių saloną, įvažiavimus į „Tesco“ ir „Homebase“ parduotuvių aikšteles. Pasuko dešinėn, vėliau — kairėn ir aklagatvio gale išvydo porą vienodų dviaukščių statinių bei devynis baltus furgonus su SAS kompanijos emblemomis.

Visuomet atsižvelgdamas į galimas išlaidas, jis darbinių transporto priemonių dažais nemargino, o bendrovės pavadinimas puikuodavosi ant magnetinių, prie kėbulo šonų prilipdytų plokštelių. Taigi, perkant naują furgoną, užrašams nereikėdavo eikvoti pinigų. Užtekdavo atplėšti plokštes nuo vieno automobilio ir pritvirtinti jas prie kito.

Jau buvo devinta ryto, todėl priešais atsivėręs gausybės stovinčių furgonų vaizdas jį prislėgė. Technikai turėjo jais važinėti, montuoti signalizacijas arba tikrinti, kaip veikia klientams instaliuotos sistemos. Darbų stoką nulėmė recesija.

Pastaruoju metu jį mažai kas pradžiugindavo.

Danstanui Kristmasui nieztėjo sėdimąją, bet jis nedrįso kasytis. Jeigu per savo pamainą tinkamai neišsiregistravęs atsiplėši nuo kėdės ilgiau nei kelioms sekundėms, nuskambės pavojaus signalas ir čia atlėks viršininkas.

Tokią sistemą sumąstė tikras galvočius, nenoriai pripažino Kristmasas. Ji velniškai gera. Beveik nepriekaištinga.

Na, nieko čia keista, nes būtent už tai klientai mokėjo „Sasekso nuotolinės priežiūros tarnybai“: už apmokytus, tokius kaip jis, vaizdo kamerų stebėtojus, kurie uniformuoti sėdėdavo priešais ekranus ir kiauromis paromis nenuleisdavo akių nuo tiesioginių jų namų arba verslo valdų transliacijų. Kristmasas, trisdešimt šešerių metų vyras, svėrė dvidešimt stonų*, tad sėdimuoju darbu nesiskundė.

Kam reikalinga uniforma, jis nesuprato — juk iš kambario niekada neišeidavo, — bet kompanijos teritorijoje Didysis Šulas, ponas Starlingas, liepė jas nešioti kiekvienam, netgi priimamojo sekretorėms. Aiškino, esą uniformos įkvepia pasididžiavimo bei tikslo pojūtį ir daro įspūdį lankytojams. Pono Starlingo nurodymus vykdė visi.

Prietaisų skydelyje greta kontrolinio kamerų parinkties įrenginio veikė mikrofonas. Nuo kai kurių dvidešimtyje ekranų matomų gyvenamųjų būstų ir įmonių operatorių skyrė daugybė mylių, bet užtekdavo nuspausti mygtuką ir prabilti į mikrofoną, kad mirtinai išsigąstų bet koks įsibrovėlis. Šioji tarnybos dalis jam patiko. Taip įvykdavo nedažnai, bet jeigu jau atsitikdavo... Vaje, kaip būdavo smagu matyti juos krūpčiojančius! Reginys bemat pakeldavo nuotaiką.

Kristmaso pamaina prasidėdavo įvairiu paros metu ir tęsdavosi aštuonias valandas. Atlyginimas neblogas, bet pats darbas... Jėzau, kartais, ypač naktį, jį kamuodavo bukinantis nuobodulys. Televizorius rodo dvidešimt kanalų, per kuriuos visiškai nėra į ką žiūrėti! Tiktai į fabriko vartus. Link namo vedantį taką. Užpakalinę didžiulio kotedžo Daiko alėjoje sieną. Retsykiais objektyvo akiratyje prasėlindavo kati-

* 127 kg

nas, sušmėžuodavo mieste gyvenanti lapė arba barsukas, nuskuosdavo graužikas.

Ekrane Nr. 17, su kuriuo jį siejo tam tikras emocinis ryšys, atsivėrė vaizdas į senąją, prieš devyniolika metų uždarytą Šorehamo cemento gamyklą. Erdvioje zonoje veikė dvidešimt šešios kameros, viena buvo sumontuota virš pagrindinio privažiavimo, likusios aprėpė svarbiausius vidinius praėjimus. Šiuo metu jis žvelgė į aukštą plieninę tvorą, kurios viršutinę dalį papildė spygliuota viela, ir grandinėmis surakintus vartus.

Kadaise ten dirbo tėvas, cementvežio vairuotojas, ir kai kada, prieš vykdamas krovinio, jis priimdavo sūnų į savo kabiną. Danstanas be galo mėgo ten keliauti. Kiaurą parą veikianti, didžiulių cemento klinkerio krosnių, džerškančių smulkintuvų, sandėliavimo šachtų, buldozerių, savivarčių, ekskavatorių pilna gamykla priminė dekoracijų aikštelę iš filmų apie Džeimsą Bondą. Ji plytėjo gigantiškame karjere, išraustame atokiame užmiesčio regione, už poros mylių nuo jūros, į šiaurės vakarus nuo Šorehamo uosto. O dabar per keletą šimtų akrų nusidriekusioje vietovėje dunksojo tik milžiniški apleisti pastatai. Sklandė gandai, kad ketinama viską atgaivinti, bet nuo tada, kai beveik prieš du dešimtmečius iš jos išbildėjo paskutinis sunkvežimis, gamykla virto niauriu vaiduoklių kaimu su apšiurusiomis, daugiausia belangėmis struktūromis, rūdijančiomis detalėmis, nudrengtomis transporto priemonėmis ir piktžolėmis apžėlusiais takais. Čia nebent atklysdavo pavieniai vandalai bei vagys, nuolat gvelbiantys elektrinius variklius, kabelius ar švininius vamzdžius — kaip tik dėl jų ir teko įrengti įmantrią apsaugos sistemą.

Tiesą sakant, pirmadienio rytas išaušo kur kas įdomesnis nei didžiuma dienų. Žvilgsnį ypač traukė ekranas Nr. 11.

Į kiekvieną monitorių vaizdus transliuodavo dešimtyje skirtingų valdų įtvirtintos kameros. Jei į prižiūrimą zoną atvažiuodavo arba iš jos pasišalindavo automobilis, jei ten praeidavo žmogus, jei bent praslinkdavo lapė ar stambus šuo, kaipmat įsijungdavo judesių daviklių programa ir ekrane nušvisdavo filmuojama teritorija. Ekrane Nr. 11 žmonės bruzdėjo nuo 07.00, jo pamainos pradžios. Priešais Pirsų būsto fasadą

Danstanas matė nusikaltimo vietos juostą ir budintį bendruomenės paramos pareigūną. Vienas policijos tyrimo patarėjas ir trys tyrėjai, vilkintys mėlynais apsauginiais kombinezonais, užsitempę gumines pirštines, rėpliojo ant visų keturių, kruopščiai dairėsi pėdsakų, kuriuos galbūt paliko įsibrovėlis, ano ketvirtadienio vakarą išprievartavęs ponią Pirs jos pačios namuose, ir šen bei ten į žemę smaigstė numeruotus žymeklius.

Iš didelio paketo, nuleisto prie valdymo skydo, operatorius pasėmė „Kettle" traškučių, įsimetė juos į burną ir nuplovė kokakolos gurkšniu. Panūdo apsilankyti tualete, bet apsisprendė pakentėti. Galėjo atsijungti nuo sistemos ir atsipūsti per poilsio pertraukėlę, kaip ją praminė vietiniai, tačiau žinojo, jog tai neprasprūs valdžiai pro akis. Per pamainą teišdirbus pusantros valandos, ilsėtis dar per anksti; norėdamas padaryti bosui įspūdį, Danstatas nutarė truputėlį palaukti.

Iš užnugario atsklido balsas ir privertė jį krūptelėti.

— Džiugu matyti, kad transliacijos iš Drouvėjaus kelio atnaujintos.

Atsigręžęs Danstanas Kristmasas išvydo Garį Starlingą, firmos savininką, žvelgiantį virš jo peties.

Šefas amžinai taip elgdavosi. Šnipinėdavo darbuotojus. Atsėlindavo tyliai, kartais apsitaisęs kasdieniškai — su baltais marškiniais, džinsais ir sportukais, — kartais pasipuošęs dailiu verslininko kostiumu, bet visuomet be garso, vogčiomis, avėdamas batus guminiais padais, lyg koks šiurpus persekiotojas. Kaip pelėdos veizolai išsprogusios jo akys smigo į ekranų virtinę.

— Taip, pone Starlingai. Kai atėjau į darbą, kameros jau veikė.

— Ar žinome, dėl ko kilo problemos?

— Su Toniu dar nesišnekėjau.

Tonis vadovavo bendrovės technikams.

Kelias sekundes Starlingas žvilgsniu tyrinėjo prie Pirsų namo triūsiančius pareigūnus ir linkčiojo galva.

— Nieko gero, ar ne, sere?

— Stačiai neįtikima, — pareiškė Garis Starlingas. — Bjauresnio incidento nebuvo nutikę jokiose mūsų prižiūrimose valdose, o suknista sistema tuo metu neveikė! Neįtikima!

— Sustreikavo netinkamu metu.

— Galima ir taip pasakyti.

Kristmasas krustelėjo jungiklio svirtele ir ekrane padidino nusikaltimo vietos tyrėją. Tas į maišelį kišo kažkokį daiktą, kuris pasirodė besąs per mažas, kad jį pavyktų įžiūrėti.

— Įdomu stebėti, kaip uoliai tie vyrukai dirba, — tarė operatorius.

Bosas neatsiliepė.

— Vaizdelis tarsi iš „CSI kriminalistų“ serijos.

Vėlgi pastabą lydėjo tyla.

Jis atsisuko ir, didelei savo nuostabai, suprato, kad Garis Starlingas išėjęs iš kambario.

56

Apsiavusios brangius aukštakulnius jaučiatės seksualios, tiesa? Manote, kad pirkdamos batus gerai investuojate pinigus, ar ne? Kaip ir kitais atvejais paprasčiausiai spendžiate pinkles. Žinot, kas esate? Jūs visos? Musėkautai! Štai kas.

Ar kada teko atidžiai apžiūrėti musėkauto lapelius? Nieko neprimena? Aš jums pasakysiu, į ką jie panašūs: į dantytas makštis. Jas, be abejo, ir įkūnija. Aplinkui styrantys kandžiai atrodo kaip cypės grotos.

Vos tik vabzdys prasmunka tarp viliojančių rožinių lūpų ir paliečia vieną iš miniatiūrinių plaukelių, spąstai užsitrenkia. Vidun nebepraleidžia oro. Taip darote ir jūs. Virškinimo sultys pamažu žudo grobį, jei tik šiam nenuskilo pirmiausia uždusti. Taip darote ir jūs! Ištirpsta vidiniai, minkštieji vabzdžio audiniai, bet ne išorinė kietoji dalis, egzoskeletas. Po kelių dienų, retsykiais net po savaičių, virškinimo procesas užsibaigia, augalas vėl sugeria syvus ir atsiveria. Aukos liekanas nupučia vėjas arba nuplauna lietus.

Va, kodėl staipotės ant aukštakulnių. Siekiate mus įkalinti, į save susiurbti mūsų skysčius ir išspjauti likučius.

Ką gi, turiu jums naujienų.

57

Sausio 12-oji, pirmadienis

Vienu metu NTK-1 tilpdavo trijų tyrimų grupės. Bet sparčiai gausėjančiai, operacijoje „Kardžuvė" dalyvaujančiai Rojaus Greiso komandai prireikė visos patalpos. Laimei, jis palaikė bičiuliškus santykius su Toniu Keisu, pagalbinio personalo vadovu, kuris prižiūrėjo keturis grafystėje veikiančius sunkių nusikaltimų skyrius.

Pareigūnų būrį, Sasekso kriminaliniame skyriuje narpliojantį vienintelį kitą sunkų nusikaltimą — gilią naktį gatvėje buvo nužudytas asmuo, kurio tapatybė dar nenustatyta, — Keisas paslaugiai perkėlė į šalimais įrengtą mažesnį NTK-2.

Vakar Greisas organizavo du pasitarimus, bet keletas bendradarbių neatvyko, nes buvo išvažiavę ieškoti bylai reikalingos svarbios informacijos. Jo nurodymu šiandien prisistatyti turėjo visi.

Vyresnysis detektyvas prisėdo už vieno iš rašomųjų stalų, prieš save pasidėjo darbotvarkę ir tyrimo strategijos bloknotą. Greta nuleido šiandien jau trečią kavos puodelį. Kleo vis priekaištaudavo dėl per didelio suvartojamo kofeino kiekio, tačiau po malonaus, bet įtempto susitikimo su pavaduotoju Rigu jam reikėjo dar vienos stiprios tonizuojančio gėrimo dozės.

Nors kabineto Nr. 1 niekas neatnaujino jau kelerius metus, čia viešpataudavo mažumėlę raminamaisiais vaistais atsiduodantis šiuolaikinio biuro sterilumas. Prieš draudimą rūkyti uždarose patalpose policijos įstaigos atrodė kitaip. Anuomet kambariai dvokdavo tabaku ir nuolat skendėdavo troškioje migloje. Bet turėdavo savitą atmosferą, kurios jis savotiškai ilgėdavosi. Gyvenime viskas pasidarė per daug sterilu.

Greisas linkčiodamas sveikinosi su vidun užeinančiais komandos nariais. Dauguma jų kalbėjo mobiliaisiais, įskaitant Gleną Brensoną, regis, vėl įsivėlusį į vieną iš nesibaigiančių kivirčų su žmona.

— Ei, senučiuk, — baigęs šnekėti pasilabino detektyvas seržantas. Įsikišo telefoną į kišenę, tekštelėjo per plikai skustą savo viršugalvį ir susiraukė.

Rojaus kaktoje irgi įsispaudė raukšlė.

— Kas yra?

— Nėra želė? Pamiršai?

— Šįryt mačiausi su naujuoju policijos viršininko pavaduotoju. Nutariau, kad man pritiktų kiek konservatyvesnė išvaizda.

Brensonas, prieš keletą mėnesių supažindinęs bičiulį su mados naujovėmis, palingavo galva.

— Žinai ką? Kartais tu apgailėtinas. Jeigu aš būčiau naujasis pavaduotojas, norėčiau, kad pareigūnai atrodytų stilingai, o ne kaip mano senelis.

— Atsiknisk, — išsišiepė Greisas. Ir nusižiovavo.

— Va, va! — piktdžiugiškai sušuko Brensonas. — Kaltas tavo amžius. Tu nespėji eiti koja kojon su permainomis.

— Labai juokinga. Klausyk, man reikia kelias minutes pamąstyti.

— Spėk, į ką esi man panašus, — nekreipdamas dėmesio į prašymą tarė detektyvas seržantas.

— Džordžą Klunį? Danielį Kreigą?

— Ne-e. Bredą Pitą.

Greiso veide nušvito pasitenkinimo išraiška. Tačiau Brensonas po akimirkos pridūrė:

— Aha, iš „Bendžamino Batono“ — iš tų filmo kadrų, kai jis primena šimtametį ir dar nepradėjusį jaunėti.

Vyresnysis detektyvas papurtė galvą užgniauždamas vypsnį ir antrą žiovulio priepuolį. Didžiumai normalių žmonių pirmadienis keldavo siaubą. Tiesa, savaitės pradžioje didžiuma *normalių* žmonių jausdavosi pailsėję ir atgavę jėgas. Jis asmeniškai dirbo visą sekmadienį, pirmiausia nuvažiavo ant Braitono tilto, apsidairė pagalbinėje vaiduoklių traukinio patalpoje, kur nusikaltėlis išprievartavo ir rimtai sužalojo Mendę Torp, paskui nusigavo į Sasekso grafystės Karališkąją ligoninę, kur ją saugojo policija. Nors ir patyrusi sunkią galvos traumą, mergina įstengė pateikti pradinę nuodugnią įvykių ataskaitą jai priskirtai LNSP, o toji savo ruožtu perdavė informaciją Greisui.

Jis pats kankinosi visiškai dėl kitokių priežasčių nei vargšės aukos — dėl spaudimo nustatyti, kas žagina moteris, ir suimti tą žmogų.

Padėtį apsunkino ir Kevinas Spinela, pagrindinis kriminalinių naujienų reporteris iš *Argus*, jo mobiliajame palikęs tris žinutes, kuriomis ragino skubiai jam atskambinti. Su Spinela reikia tartis atsargiai, jei nori, kad vietinis laikraštis bendradarbiautų, užuot rytojaus numeryje atspausdinęs sensacingą antraštę. Kitaip sakant, informaciją, kuri bus pateikta per spaudos konferenciją vidurdienį, papildyti išimtinėmis pikantiškomis smulkmenomis — bet šiuo momentu žurnalistui jis negalėjo pasiūlyti nieko. Tai yra nieko, ką derėtų žinoti visuomenei.

Greisas skambtelėjo Spinelai, ir jį iš karto sujungė su balso paštu. Žinutėje paprašė užsukti į jo kabinetą, likus dešimčiai minučių iki spaudos konferencijos. Iki tol išmąstys, ką pamėtėti reporteriui.

Artimiausioje ateityje tiesiog būtina sugalvoti kokias nors žabangas. Kažkas iš policijos vis nutekindavo Spinelai slaptus duomenis. Tas pats asmuo, be jokių abejonių, jam išpliurpdavo apie rimčiausius pastarųjų metų incidentus, vos tik pareigūnai būdavo iškviečiami į nusikaltimo vietą. Gal kas iš skambučių centro, galbūt iš informacinių technologijų skyriaus, kurio darbuotojai prieidavo prie užfiksuotų, minutė po minutės atnaujinamų įvykių registro. Arba detektyvas... Ne, vargu bau, nes jaunasis, įžvalgusis reporteris gaudavo žinių apie *kiekvieną* sunkų nusikaltimą, o detektyvai galėdavo pasidalyti nebent pradine, su *jų* bylomis susijusia informacija.

Laimei, Kevinas Spinela pasižymėjo supratingumu ir leisdavosi į kompromisus. Šiuo atveju policijai sekėsi, bet visai įmanoma, kad vieną dieną jį pakeis žmogus, kuris atsisakys bendradarbiauti ir pridarys aibę žalos.

— Kas darosi tai prakeiktai „Albion“ komandai? — į kambarį atžirgliojo Maiklas Formanas, kaip įprastai pasitempęs, dailiu kostiumu ir juodais žvilgančiais Oksfordo batais.

Ankstyvojoje tyrimo stadijoje dauguma detektyvų nešiodavo švarkus, nes bet kada galėjo išgirsti nurodymą lėkti į miestą ir ką nors apklausti, pavyzdžiui, artimus aukos giminaičius, su kuriais reikia elgtis pagarbiai. Kiti, kaip Formanas, elegantiškai rengdavosi visuomet.

— Nelemtas antrasis įvartis! — šiaip jau santūrus, tyliai kalbantis Nikas Nikolas dudeno trankiu balsu ir mostagavo kumščiu. — Ei, ką jie sau mąstė!

— Aš tai sergu už „Chelsea“, — pareiškė Džonas Blekas, HOLMES analitikas. — „Albion“ nusivyliau seniai. Tądien, kai komanda apleido „The Goldstone“ stadioną.

— Pažiūrėsim, kaip ji atrodys persikėlusi į kitą aikštę! — tarė Maiklas Formanas. — Suteikim futbolininkams šansą apsiprasti su nauja vieta — jie atgaus orumą.

— Aha, taps orūs kaip gėjų parado dalyviai, — burbtelėjo Normanas Potingas, kuris linguodamas galva, smirdantis pypkės tabako dūmais nerangiai atkėblino paskui kolegas ir sudribo ant kėdės, stovinčios priešais Greisą. — Atleisk už vėlavimą, Rojau. Moterys! Man jos stovi skersai gerklės. Daugiau nevesiu. Baigta. Užteks keturių kartų!

— Tavo pažadas pradžiugintų pusę moteriškos Jungtinės Karalystės populiacijos, — suniurnėjo Bela Moj, pakankamai garsiai, kad aplinkiniai ją išgirstų.

Praleidęs repliką pro ausis Potingas niūriai įsispoksojo į vyresnįjį detektyvą.

— Rojau, pameni, apie ką šnekučiavomės prieš Kalėdas?

Greisas sulinksėjo, nors nė kiek netroško, kad jo dėmesį blaškytų naujausia detektyvo seržanto meilės katastrofa, papildanti ilgą jų sagą.

— Mielai paklausyčiau kitų tavo įžvalgų, Rojau. Gal ateinančią savaitę, jei tu nieko prieš. Kai turėsi laisvą minutę.

Kai turėsiu laisvą minutę, norėsiu ją skirti miegui, apimtas nuovargio pamanė Greisas. Bet linktelėjęs atsakė:

— Žinoma, Normanai.

Detektyvas seržantas dažnai erzindavo, bet sykiu kėlė gailestį. Potingas seniai galėjo išteiti į pensiją, tačiau liko teisėtvarkos pajėgose, nes, Greiso nuomone, jo gyvenimui prasmę suteikė tiktai darbas.

Paskutinis į kabinetą įžengė daktaras Džulijus Praudfutas, ant peties užsimetęs vyriškos, odinės, gelsvai rudos rankinės dirželį. Per dvidešimt metų psichologas teismo ekspertas — taip dabar vadino biheviorizmo analitikus — prisidėjo prie gausybės garsių tyrimų, įskaitant ir neišaiškintą Batžmogio bylą. Pastarąjį dešimtmetį džiaugėsi žiniasklaidos žvaigždutės statusu ir pelningais sandėriais su leidyklomis. Keturiose autobiografinėse knygose, kuriose smulkmeniškai aprašė savo karje-

rą, gyrėsi, esą per sėkmingas daugumos baisiausių nusikaltėlių paieškas Jungtinėje Karalystėje atliko esminį vaidmenį.

Nemažai vyresniųjų pareigūnų šnekėdami tarpusavyje sutardavo, kad jo veikalus reikėtų išimti iš publicistikos skyriaus ir perkelti ten, kur rikiavosi grožinės literatūros kūriniai. Kelių bylų atvejais, kaip manė, psichologui nederėjo sau prisiimti nuopelnų, nes jo pagalba buvo nereikšminga — ir net ne visada vykusi.

Greisas sutiko su kolegų nuomone, tačiau jam atrodė, kad psichologas, dalyvavęs Batžmogio nusikaltimų tyrime, operacijoje „Hudinis", galėtų pagelbėti ir operacijoje „Kardžuvė". Per dvylika metų, nuo tada, kai jiedu paskutinį kartą matėsi, Praudfutas paseno ir priaugo nemažai svorio, pamanė jis pristatydamas daktarą komandos nariams.

— Pirmiausia, — susitelkęs į darbotvarkės klausimus prabilo vyresnysis detektyvas, — norėčiau padėkoti, kad atsisakėte savaitgalių. Antra, man malonu pranešti, kad Nusikaltimų tyrimo strategijos ir apžvalgos poskyris neturi mums jokių priekaištų, ir kol kas jį tenkina, kaip nagrinėjame bylą. — Greisas trumpam nukreipė akis į užrašus. — Ką gi, dabar sausio 12-a, pirmadienis, 08.30. Čia šeštasis pasitarimas dėl operacijos „Kardžuvė". Mes ieškome nežinomo prievartautojo, kaip įtariama, išžaginusio du asmenis, ponią Nikolą Teilor ir ponią Roksę Pirs, galbūt ir trečiąją auką, panelę Mendę Torp. — Jis pamojo į vieną baltą lentą, ant kurios kabėjo prilipdyti detalūs trijų moterų apibūdinimai. Fotografijų atvirai nerodė — nusprendė, jog taip elgtis būtų nepagarbu, ir siekė apsaugoti jų privatumą. — Aukų nuotraukas gaus visi, kam jų prireiks.

Praudfutas pakėlė ranką ir sukrutino striukus, drūtus pirštus.

— Atleiskite, bet kodėl sakote „*galbūt* ir trečiąją auką"? Iš turimų duomenų beveik nekyla abejonių, kad Mendę Torp užpuolė tas pats žmogus.

Greiso žvilgsnis pakrypo į stalą, už kurio sėdėjo psichologas.

— *Modus operandi* gerokai skiriasi, — atsakė. — Bet šią temą aptarsime vėliau — ji įtraukta į darbotvarkę.

Daktaras porą kartų pražiojo ir sučiaupė rausvas lūpas, įsmeigęs it karoliukai mažutes akis į Rojų, nepatenkintas, kad jį privertė nutilti.

Vyresnysis detektyvas pratęsė:

— Iš pradžių apžvelgsiu, kokią pažangą padarėme tirdami prieš pat Naujuosius metus išprievartautos Nikolos Teilor ir aną ketvirtadienį nukentėjusios Roksės Pirs bylas. Kol kas turime šešis šimtus devyniolika tikėtinų įtariamųjų. Kalbu apie „Metropolio" viešbučio personalą, svečius ir naujametinio pokylio dalyvius, įskaitant, kaip žinome, ne vieną pareigūną iš policijos vadovybės. Nustatėme ir pavardes, kurias piliečiai telefonu pranešė tiek mums, tiek Kovos su nusikalstamumu organizacijai. Mūsų dėmesį traukia Braitone ir Houve registruoti, dėl lytinių nusikaltimų teisti asmenys. Ir į Braitono batų parduotuves įkyriai skambinę keli iškrypėliai, kurių tapatybes jau atskleidė ryšio išklotinės.

Jis gurkštelėjo kavos.

— Mus ypač domina vienas sąraše figūruojantis įtariamasis. Vietinis įsilaužėlis recidyvistas ir smulkus narkotikų prekeivis Darenas Spaiseris. Manau, daugelis iš jūsų jį pažįsta.

— Sumautas šūdžius! — paskelbė Normanas Potingas. — Teko vyrutį sulaikyti prieš dvidešimt metų. Nes Širlės ir Vudlando alėjose kraustė butus.

— Spaiseris teistas dėl šimto septyniasdešimt trijų nusikaltimų, — informavo analitikė Elena Zorati. — Tikras gražuolis, nuolat atsiduriantis už grotų, dabar paleistas lygtinai. Kalėjo, nes Hil Brau gatvėje kėsinosi užpulti moterį, į kurios namus įsibrovė. Mėgino ją pamyluoti.

— Nelaimei, taip atsitinka dažnai. — Greisas pažiūrėjo į biheviorizmo analitiką. — Įsilaužėliai tampa prievartautojais.

— Būtent, — sureagavęs į užuominą atsiliepė Praudfutas. — Pirma veržiasi į būstus, galiausiai užsigeidžia įsiskverbti į moteris, kurias juose užtinka.

Vyresnysis detektyvas pastebėjo, kad keletas kolegų susiraukė, tokias šnekas akivaizdžiai laikydami psichologiniais tauškalais. Bet jis žinojo, jog taip, deja, išties nutikdavo.

— Iš Fordo atvirojo kalėjimo Spaserį lygtinai paleido gruodžio 28-ą. Vakar ryte jį apklausė detektyvas seržantas Brensonas ir detektyvas konsteblis Nikolas. — Greisas linktelėjo Glenui.

— Teisingai, bose, — patvirtino Brensonas. — Rezultatai nekokie. Teišklausėme įžūlių pliurpalų. Jis yra senas klastingas lapinas. Aiškina, kad visų trijų nusikaltimų atvejais turi alibi, bet manęs neįtikino. Mes pareikalavome įrodymų. Aną ketvirtadienį Spaiseris, regis, matėsi su ištekėjusia moterimi, tačiau ją įvardyti atsisakė.

— Ar, neskaitant paskutinio sykio, jis baustas dėl lytinių nusikaltimų? — paklausė Bela Moj. — Šeimyninio smurto arba fetišų?

— Ne, — atsakė analitikė.

— Daktare Praudfutai, argi mūsų nusikaltėlis neturėtų būti *anksčiau* teistas kaip iškrypėlis, jeigu jau keliame prielaidą, kad žagintojas nuolat pasisavina batelius? — pasidomėjo Bela Moj.

— Recidyvistams įprasta pasiimti kokius nors trofėjus, — tarė Praudfutas. — Bet jūs teisi — menkai tikėtina, kad tie nusikaltimai yra vieninteliai, kuriuos jis įvykdė.

— Kalbant apie Spaiserį derėtų paminėti vieną galimai reikšmingą smulkmeną, — įsiterpė Elena Zorati. — Vakar skaičiau prieš trejus metus jo užpultos aukos parodymus — ponios Marsės Kalestad. — Ji atsigręžė į Rojų Greisą. — Keista, kad niekam į akis nekrito ryšys.

— Ryšys?

— Verčiau susipažink su duomenimis, Rojau. Kai Marsė Kalestad pasipriešino, Spaiseris ją pargriovė ant grindų, nuplėšė batelius nuo kojų ir su šiais paspruko. Su brangiais „Roberto Cavalli“ aukštakulniais, kainuojančiais tris šimtus penkiasdešimt svarų. Moteris tądien juos nusipirko vienoje iš Braitono parduotuvių.

58

Sausio 12-oji, pirmadienis

Ligi šiol kambaryje vyravusi nuotaika pasikeitė. Rojus Greisas ūmai pajuto, kad aplinkui įsitvyrojo neapčiuopiamo jaudulio atmosfera. Taip nutikdavo kaskart, kai tyrime įvykdavo tikėtinas persilaužimas. Bet naujiena jam nesužadino tiek džiaugsmo, kiek likusiems komandos nariams.

— Gaila, to nežinojome vakar, — prabilo Glenas Brensonas. — Būtume įspeitę Spaiserį į kampą.

Nikas Nikolas pritardamas sulinkčiojo.

— Mes turime užtektinai įkalčių, kad jį areštuotume, ar ne, bose?— paklausė Maiklas Formanas.

Greisas atsisuko į Eleną.

— Ar vėliau batus sugrąžino savininkei?

— Tokios informacijos niekur neradome, — atsakė ji.

— Ar iš aukštakulnių Spaiseris galėjo pešti finansinės naudos? — pasiteiravo Nikolas.

— Žinoma, — užtikrino Bela Moj. — Mieste pilna dėvėtos aprangos parduotuvių, kurios mielai įsigytų naujutėlius „Roberto Cavalli“ batelius — už mažiausią įmanomą kainą, suprantama. Pati esu pirkusi komisuose. Ten siūlo puikias nuolaidas.

Greisas sekundę spiginosi į Belą, trisdešimties su viršum metų, vienišą, besirūpinančią senyva motina. Iš dalies užjautė kolegę, nes, būdama patraukli moteris, ji neturėjo tikro, su darbu nesusijusio gyvenimo.

— Už dešimt procentų pradinės kainos? — paklausė.

— Nenumanau, bet už prekę daug nemokėtų. Gal kokias dvi dešimtis svarų.

Vyresnysis detektyvas ėmė sukti galvą. Nauji duomenys pagrįstų Dareno Spaiserio sulaikymą. Vis dėlto... čia kažkas ne taip. Įsilaužėlio kandidatūra atrodė pernelyg akivaizdi. Na, taip, prieš Naujuosius metus išėjęs į laisvę nenaudėlis *galėjo* išprievartauti pirmąją auką. Juo labiau kad dirbo „Metropolio“ viešbutyje, kai moteris buvo užpulta. O dabar tyrimo komanda išgirdo, kad pastarąjį sykį įsibrovęs į namą jis priglaudė aukos batelius. Nejau nūdien tikrai elgtųsi taip idiotiškai, dirgliai svarstė Greisas.

Svarbiausia, kad Spaiseris garsėjo tiktai kaip profesionalus įsilaužėlis ir narkotikų prekeivis. Gyvenimui užsidirbdavo — tam tikra prasme — prasmukdamas į nuosavus namus, atrakindamas juose seifus, pagrobdamas laikrodžius, grynuosius, juvelyrinius ir sidabro dirbinius. Nei iš Nikolos Teilor, nei iš Roksės Pirs nepaimta nieko, išskyrus apavą ir, pirmosios aukos atveju, drabužius. Šeštadienio vakarą nukentėjusi

Mendė Torp taip pat prarado tik batus. *Modus operandi* nė kiek nepriminė Spaiserio veikimo būdo, nebent su kalėjimu jis atsisveikino tapęs visiškai kitokiu žmogumi, tačiau Greisas, atsižvelgdamas į nusikaltėlio praeitį, tuo labai abejojo.

Antra vertus, kas, jeigu vagis įvykdė lytinius nusikaltimus, dėl kurių policija jo nesučiupo? Ar gali taip būti, kad pasisekė demaskuoti Batžmogį? Anot Elenos suteiktos informacijos, jis išėjo į laisvę tuomet, kai ėmė siautėti Batžmogis. Tačiau prievartautojas šlykščiai žagindavo moteris, užuot tiesiog bandęs jas pabučiuoti, kaip Spaiseris. Vėlgi MO nesutapo.

Taip, jį būtų galima suimti. Vadovybę pradžiugintų greitas areštas, bet pasitenkinimas veikiai atslūgtų. Kaip toliau elgtis su Spaiseriu? Kaip gauti nuosprendžiui reikalingus įkalčius? Nusikaltėlis nešiojo kaukę ir bemaž nekalbėjo, taigi aukos negalėjo apibūdinti nei veido bruožų, nei balso. Policijai nė nepavyko užtikrintai nustatyti ūgio. Geriausiu atveju aišku tik tiek, kad šis maždaug vidutinis. Sudėjimas liesas. Kūno plaukuotumas menkas.

Teismo ekspertizės duomenys rodo, kad žagintojas nepaliko spermos nė vienoje iš trijų moterų. Kol kas plaukeliuose, drabužių pluošte, nagų nuograndose DNR neaptikta — nors tyrimai dar ankstyvoje stadijoje. Praeis pora savaičių, kol specialistai išnagrinės visą turimą medžiagą, o detektyvai negali taip ilgai laikyti Spaiserio kardomajame kalėjime nepateikdami jam kaltinimų, kuriems Karališkoji prokuratūra, žinoma, nepritars dėl įrodymų stokos.

Teirautis, kodėl Spaiseris pasisavino Marsės Kalestad aukštakulnius, pavojinga, nes tuomet įtariamasis — jei tik jis išties Batžmogis — taptų gerokai budresnis. Apie grėsmes įspėtų ir kratos orderis, kuris leistų išnaršyti spintelę nakvynės namuose. Gleno ir Niko ataskaita liudijo, kad Spaiseris tarėsi parodęs išmonę ir tinkamai atsakęs į pareigūnų klausimus. Todėl nebijos vėl prasikalsti. Jeigu detektyvai per daug juo domėsis, vyrutis galbūt pasislėps arba dings iš miesto. Greisui labiausiai reikėjo rezultatų, o ne dar dvylika metų užtruksiančios tylos.

Akimirką pamąstęs jis kreipėsi į Gleną Brensoną:

— Spaiseris turi automobilį? Bent žino, kur gauti ratus?

— Ne, bose, man susidarė įspūdis, kad ne.

— Jis sako, kad vaikščioja, nes nenori mokėti už autobuso bilietus, — pridūrė Nikas Nikolas.

— Iškilus būtinybei, manau, nesunkiai rastų transporto priemonę, — pasakė Elena Zorati. — Buvo teistas už furgono ir privataus lengvojo automobilio vagystės.

Gerai, kad Spaiseris niekur nevažinėja, pagalvojo Greisas. Antraip jį būtų sunkiau sekti.

— Man regis, daugiau pasieksime įtariamąjį stebėdami, o ne sulaikydami. Dėl nakvynės namų taisyklių tiksliai žinome, kur jo ieškoti nuo 20.30 iki 08.30. Persikvalifikavimo centras rado jam darbą „Grand" viešbutyje, tad aišku ir tai, kur jis yra dienomis bei savaitgaliais. Pasirūpinsiu, kad žmonės iš Sekimo skyriaus nenuleistų akių nuo mūsų žmogaus jam išėjus iš viešbučio ir įsitikintų, kad naktimis jis nepranyksta iš prieglaudos.

— Rojau, jeigu mes tikrai kalbame apie *susidomėjimą keliantį asmenį*, o jis, kiek suprantu, išties mus domina, — prabilo Praudfutas, — jums nederėtų gaišti laiko.

— Tikiuosi, pradėsime jį stebėti dar šiandien, — atsiliepė Greisas. — Ką gi, jums pats metas išsakyti savo mintis.

Psichologas teismo ekspertas pakilo ir žengė prie baltos lentos, ant kurios kabėjo milimetrinio popieriaus lapas, išraižytas dantytomis skirtingų spalvų linijomis. Prašneko tik po užsitęsusios pauzės — tarsi demonstravo esąs toks svarbus veikėjas, kad jam nebūtina skubėti.

— Batžmogio ir dabartinio nusikaltėlio matricos labai panašios. Kreivės atstoja juos vienijančius faktorius. Kiekviena spalva ženklina skirtingus aspektus: geografinę padėtį, paros metą, kaip priartėjama prie aukos, puolimo būdą, prievartautojo išvaizdą.

Praudfutas parodė visas linijas, atšlijo nuo lentos ir pratęsė:

— Daugybės Batžmogio ypatybių jūs neatskleidėte viešai, bet jos matyti dabartinio nusikaltėlio *modus operandi*. Mano nuomone, bendrų faktorių pakanka, kad šiuo ankstyvuoju tyrimo etapu padarytume išvadą: tuodu žmonės yra tas pats vyras. Svarbiausia, kad 1997-aisiais užsiregistruojant „Grand" viešbutyje ir prieš praėjusius Naujuosius metus apsistojant „Metropolyje" naudota Maršos Moris pavardė, kurios visuomenei niekada neminėjote.

Psichologas priėjo prie tuščios baltos lentos.

— Esu tikras, kad moteris prievartauja vietinis ar bent jau praeityje čia gyvenęs ir gerai apylinkes pažįstantis asmuo.

Lentos viršuje jis nubrėžė penkis juodus kvadratėlius ir kalbėdamas juos sunumeravo.

— Kaip policijai žinoma, pirmąsyk Batžmogis bandė išžaginti moterį 1997 metų spalio 15-ą. Aš sąmoningai neatsižvelgsiu į šitą atvejį ir susitelksiu į sėkmingus mėginimus. Pirmą kartą jis įgyvendino savo sumanymą „Grand" viešbutyje 1997 metų lapkričio 1-ą, paryčiais. — Virš kvadrato Nr. 1 Praudfutas užrašė GV. — Antrasis atvejis užfiksuotas po dviejų savaičių nuosavame Houvo Parko kelio name. — Antrąjį kvadratą pažymėjo raidėmis HPK. — Dar po pusės mėnesio užpuolė auką po Rūmų jūros tiltu. — Virš trečiojo kvadratėlio atsirado santrumpa RJT. — Po kitų dviejų savaičių surengė išpuolį Čerčilio aikštės automobilių aikštelėje. — Baltoje lentoje pasirodė užrašas ČA. — Tikėtinas, bet nepatvirtintas prievartos aktas užregistruotas vėlgi po dviejų savaičių, Kalėdų naktį, šįsyk Rytinės Terasos gatvėje. — Virš langelio brūkštelėjo RTG, atsisuko į komandą, bet akis įbedė į Rojų Greisą.

— Prieš patirdamos lytinį smurtą visos penkios moterys Braitono batų parduotuvėse pirko brangius aukštakulnius. Manau, nusikaltėlis gerai pažinojo čionykščius rajonus. Aišku, nereikėtų atmesti tikimybės, kad pasidarbavo į miestą atvykęs svetimšalis, bet aš taip nemanau. Kaip byloja praeitis, pašaliečiai neužsibūna vienoje vietoje. Po antpuolio jie keliauja kitur.

Greisas pažvelgė į Maiklą Formaną, vadovaujantį informacijos paieškos būriui.

— Maiklai, tu lankeisi batų parduotuvėse, kuriose apsipirko šiandieninės aukos? Išsiaiškinai, ar ten yra vaizdo stebėjimo kameros?

— Taip bose, jos sumontuotos.

Džulijus Praudfutas skrituliu apibrėžė visus penkis kvadratėlius.

— Vertėtų atkreipti dėmesį į santykinai nedidelę miesto teritoriją, kurioje įvykdyti nusikaltimai. Dabar aptarkime dabartinę antpuolių seriją.

Paėmęs raudoną rašiklį, jis nupiešė ir sunumeravo tris langelius apatinėje lentos dalyje. Trumpam atsigręžė į žiūrovus ir vėl nukreipė akis į baltą foną.

— Pirmoji moteris išžaginta „Metropolyje“, esančiame, kaip žinote, šalia „Grand“ viešbučio. — Virš kvadrato Nr. 1 jis brūkštelėjo raidę M. — Antroji auka užpulta nuosavoje rezidencijoje, prabangiame gyvenamajame Drouvėjaus kelyje. — Virš antrojo kvadratėlio užrašė raidę DK. — Trečioji išprievartauta — aš sutinku, kad šiuo atveju MO skiriasi, — ant Rūmų jūros tilto, dabar, kiek suprantu, vadinamo *Braitono* tiltu. — Trečiąjį langelį pažymėjęs BT, atsisuko į komandą.

— Drouvėjaus ir Houvo Parko keliai driekiasi greta. Nereikia būti raketų mokslininku, kad įžiūrėtume geografinius antpuolių panašumus.

Ranką pakėlė detektyvas konsteblis Formanas.

— Daktare Praudfutai, jūsų pastebėjimas nepaprastai įžvalgus. Ką, remdamasis didele savo patirtimi, galite iškloti apie patį nusikaltėlį?

Psichologas nusišypsojo, nes meilikavimas palietė jo ego G tašką.

— Na, — atsiliepė plačiai sumostaguodamas rankomis, — prievartautojui greičiausiai teko išgyventi disfunkcinę vaikystę. Augti tik su motina arba tėvu, galbūt kęsti represinį religinį auklėjimą. Nenustebčiau, jeigu jį tvirkino vienas iš tėvų arba artimas giminaitis. Manau, tas žmogus iš pradžių įsipainiodavo į paprastesnius nusikaltimus, pavyzdžiui, kankino gyvūnus ir turbūt iš bendramokslių vogė smulkmę. Guldau galvą, kad buvo vienišius ir faktiškai neturėjo draugų.

Džulijus Praudfutas nutilo ir prieš pratęsdamas atsikrenkštė.

— Nuo ankstyvos paauglystės jis, matyt, kaip apsėstas domėjosi smurtine pornografija ir, galima daiktas, įvykdė ne vieną lengvesnį seksualinio pobūdžio nusikaltimą — nepadoriai apsinuogindavo viešumoje, priekabiaudavo prie moterų. Viskas baigėsi prostitučių paslaugomis, ypač sadomazochistinėmis. Tikėtina, kad vartoja narkotikus — veikiausiai kokainą.

Psichologas prabilo po pauzės.

— Pomėgis maskuotis moteriškais drabužiais atskleidžia jo fantazijas ir liudija aštrų protą, be kita ko, Batžmogis tikriausiai pasižymi iškreiptu humoro jausmu, o tai gali būti svarbu — kalbu apie 1997-ųjų ir šių laikų vietoves, apie pasirinktą laiką. Kaip dar vieną intelekto įrodymą įvardyčiau supratimą apie teismo ekspertizę — jam nestinga žinių apie policijos taikomą metodiką arba asmeninės patirties šioje srityje.

Detektyvė konsteblė Ema Džeinė Boutvud pakėlė ranką.

— Jeigu mes tikrai susidūrėme su Batžmogiu, ar galite pasiūlyti prielaidą, kodėl jis aprimo dvylikai metų ir vėl ėmėsi senos veiklos?

— Dabartinė padėtis nėra išskirtinė. Serijinis žudikas ir seksualinis maniakas iš Jungtinių Valstijų, toks Denisas Reideris, nustojo smurtauti susituokęs. Po dvylikos metų, kai pavargo nuo šeimyninių santykių, ketino grįžti prie įprastų darbelių, bet, laimei, buvo areštuotas anksčiau nei spėjo nusikalsti. Visai įmanoma, kad Batžmogio gyvenimas susiklostė panašiai. O gal jis toliau puldinėjo aukas persikraustęs į kitą šalies regioną arba išsikėlęs užjūrin, kol pagaliau sugrįžo.

Kai pasitarimas baigėsi, Greisas paprašė psichologo teismo eksperto trumpam apsilankyti jo kabinete. Uždaręs duris prisėdo prie rašomojo stalo. Diena išaušo audringa, ir į langus barbeno lietaus lašai.

— Daktare Praudfutai, nenorėjau su jumis ginčytis komandos akivaizdoje, — ryžtingai prabilo vyresnysis detektyvas, — bet aš rimtai nerimauju dėl trečiojo antpuolio vaiduoklių traukinyje. Jo *modus operandi* visiškai kitoks.

Psichologas palinksėjo ir manieringai nusišypsojo tartum savo atžalos įgeidžius tenkinantis tėvas.

— Išvardykite, jūsų manymu, esminius nesutapimus.

Jo tonas skambėjo globėjiškai ir kurstė susierzinimą, bet Greisas nesileido provokuojamas.

— Pirmiausia, — tarė kilstelėjęs pirštą, — priešingai nei kitos nukentėjusiosios, Mendė Torp paskutiniu metu nepirko aukštakulnių, kuriais ją žagino — aš įskaičiuoju ir Reičelę Rajan, nes jos dingimas mums tebekelia klausimų. Anuomet visos penkios moterys pirko naujutėlius brangius modelinius batelius likus kelioms valandoms arba dienoms iki užpuolimo. Kaip ir dvi pirmosios šių dienų aukos, Nikola Teilor su Rokse Pirs. Mendė Torp savo ruožtu juos įsigijo prieš kažkiek mėnesių, atostogaudama Tailande. — Jis pakėlė antrą pirštą. — Štai dar viena, mano nuomone, reikšminga smulkmena: mergina avėjo netikrus modelinius batus, „Jimmy Choo“ kopijas.

— Nors nesu mados specialistas, manau, kopijas gamina tam, kad žmonės nepastebėtų skirtumų.

Greisas papurtė galvą.

— Aš kalbu ne apie gebėjimą įžvelgti skirtumus. Nusikaltėlis randa aukas batų parduotuvėse. Trečia, ir tai itin svarbu, jis nevertė Mendės Torp žagintis nuosavu aukštakulniu. Juk Batžmogį jaudina valdžia prieš moteris.

Iš Praudfuto gūžtelėjimo buvo neaišku, pritarė jis Greisui ar prieštaravo.

— Moteris gulėjo be sąmonės, todėl mes tiksliai nežinome, ką jis padarė.

— Paimti makšties tepinėliai įrodo, kad į ją įsiskverbė prezervatyvą užsimovęs vyras. Nėra jokių požymių, kad į vaginą ar analinę angą įsibrauta kažkuria bato dalimi.

— Galbūt nusikaltėliui kas nors sutrukdė ir jam teko sprukti, — spėjo psichologas.

Vyresnysis detektyvas pakėlė dar vieną pirštą.

— Gal ir taip. Ketvirta, Mendė Torp apkūni — riebi, tiesą sakant. Nutukusi. Kitaip nei ankstesnės lieknos aukos.

Praudfutas pakratė galvą.

— Jos figūros nepavadinčiau reikšmingu faktoriumi. Jis leidosi į medžioklę. Atkreipti dėmesį derėtų į laiko atkarpas. Praeityje Batžmogis smurtaudavo kas dvi savaites. Pirmuosius šiandieninius antpuolius skyrė vos viena savaitė, trečiasis įvykdytas tepraėjus dviem dienom po antrojo. Niekas iš mūsų nenutuokia, ką nusikaltėlis veikė dvylika metų, bet jo potraukiai galėjo sustiprėti — todėl, kad ilgai buvo užgniaužti, arba dėl savikliovos, jeigu per minėtą laikotarpį pavykdavo nebaudžiamam puldinėti moteris. Man abejonių nekelia vienas dalykas: kuo ilgiau prievartautojas išlieka nesugautas, tuo tvirčiau jis tiki esąs nenugalimas.

— Daktare Praudfutai, vidurdienį dalyvausiu spaudos konferencijoje. Kokias žinias pateiksiu, tokios visiems ir įstrigs. Privalau išplatinti tikslią informaciją, kuri padės jį suimti ir iš dalies apramins visuomenę. Atsižvelgdamas į jūsų reputaciją, manau, jums taip pat maga, kad paskelbčiau kuo tikslesnius duomenis — vargu ar norėtumėte raudonuoti dėl galimų klaidų.

Psichologas vėl krestelėjo galvą.

— Vyresnysis detektyve, aš retai kada apsirinku. Paklaūsęs manęs, iš teisingo kelio neiškrypsite.

— Malonu girdėti, — šaltai atsakė Greisas.

— Pats, kaip ir aš, esate patyręs profesionalas, — tęsė Praudfutas. — Puikiai suprantu, kad jus slegia įvairus politinio ir komercinio pobūdžio spaudimas — tokia našta užgriūdavo kiekvieną tyrimui vadovaujantį pareigūną, su kuriuo man tekdavo bendradarbiauti. Svarbiausia, ką visuomenė lengviau suvirškintų? Naujieną, kad moteris persekioja vienas seksualinis maniakas, ar tai, jog siautėja du iškrypėliai? — jis pervėrė Greisą skvarbiu žvilgsniu ir pakėlė antakius. — Aš žinau, kokį variantą rinkčiausi siekdamas apsaugoti gerą savo miesto vardą.

— Neketinu veltis į politiką priimdamas klaidingą sprendimą, — atšovė Greisas.

— Rojau... ar galiu jus taip vadinti?

Detektyvas linktelėjo.

— Rojau, ieškome ne paprastos, neįsidėmėtinos vidutinybės. O gudraus tipo. Medžiojančio aukas. Kažkas skatina nusikaltėlį elgtis, kaip anksčiau, bet turėdamas užtektinai proto jis suvokia privaląs pakeisti veikos metodus. Manau, pratrūktų juokais, jei išgirstų mūsų pokalbį. Juk mėgaujasi ne vien valdžia prieš moteris, bet ir prieš policiją.

Greisas akimirką susimąstė. Kaip atitinkamai apmokytas tyrimų vadovas žinojo, jog turėtų išklausyti specialistų, bet nepasiduoti jų įtakai ir visada susidaryti savo nuomonę.

— Gerai, aš jus supratau.

— Tikiuosi, Rojau. Jeigu jums kyla dvejonių, pasigilinkite į mano praeitį. Pasakysiu tiesiai šviesiai: jūsų ieškomam nusikaltėliui reikalinga tam tikra nusistovėjusi tvarka. Jis lieka ištikimas konkrečiam elgsenos modeliui, savo komforto zonai. Aukų dairysis tose pačiose ar bent panašiose vietose. Nespėjus pasibaigti savaitei, vienoje iš centrinių automobilių aikštelių ką nors pasigriebs ir išprievartaus. Taip ir praneškite per spaudos konferenciją — galite remtis manimi.

Pasipūtėliškos eksperto manieros siaubingai suerzino Greisą. Bet jam reikėjo Praudfuto. Reikėjo kiekvieno šiaudo, už kurio būtų galima įsikibti.

— Man niekaip nepavyktų slapta stebėti visos centrinės miesto dalies. Mes stokojame žvalgybinių resursų. Nusikaltėlio nesugausime užgrūdę centrą uniformuotais pareigūnais. Tik išginsime kitur.

— Jis, kaip spėju, pakankamai gudrus ir įžūlus, kad smurtautų jūsų panosėje. Gal net patirtų malonumą. Auką sučiuptų nepaisydamas policininkų, kurių knibždėtų mieste.

— Labai paguodėte, — atsakė Greisas. — Ką gi jūs siūlote?

— Turėsite iškelti vieną kitą prielaidą ir viltis, kad jums nusišypsos sėkmė. Arba... — jis patylėjo mąstydamas. — Pamenate, minėjau Denisą Reiderį iš Jungtinių Valstijų, itin šlykštų individą, kuris titulavosi SNP — inicialai reiškia „Surišk, nukankink, pribaik". Dvylika metų nusikaltėlis gyveno ramiai, bet pakliuvo policijai į rankas, kai žurnalistas iš vietinio laikraščio parašė apie jį kažką tokio, kas tam tipui nepatiko. Išspausdino paprasčiausias spėliones...

— Kokias? — staiga susidomėjo Greisas.

— Straipsnio autorius, regis, išreiškė abejones žudiko vyriškumu. Galite būti tikras dėl vieno: jūsiškis prievartautojas akylai seks žiniasklaidą, skaitys kiekvieną vietinės spaudos žodį. Jo rūšies veikėjams būdinga išvešėjusi savimeilė.

— Nemanote, kad kurstydami aistras išprovokuosime jį smurtauti?

— Ne. Jis nesileido sugaunamas prieš dvylika metų. Vienas dievas žino, kiek kartų per tą laiką įstengė nepakliūti už grotų. Dabar ėmė rengti naujus antpuolius. Greičiausiai įsivaizduoja esąs nepažeidžiamas, sumanesnis už kitus, visagalis. Bent taip jį vaizdavo žiniasklaida. Batžmogį paverskime demonu, Braitono ir Houvo pabaisa, ir... opa! Visoje šalyje laikraščių tiražai šauna į padanges, gerokai išauga ir naujienų laidų auditorija. Nors iš tiesų jis tėra koktus iškrypęs nepritapėlis, kurio galvoje atsisuko varžtelis.

— Žodžiu, spaudai pateiksime jo vyriškumą žeminantį komentarą? Ką nors apie trumpą, miniatiūrinį pimpalą?

— Gal atskleiskite tiesą? Kad žagintojui nesistoja arba kad jis nesugeba išlaikyti erekcijos? Apie save skaityti tokius atsiliepimus nepatiktų jokiam vyrui.

— Pavojinga, — tarstelėjo Greisas. — Kas, jeigu supykęs nusikaltėlis įsišėls?

— Rojau, jis *jau* kelia grėsmę. Bet kol kas elgiasi protingai, planuoja veiksmus, neskuba, nedaro klaidų. Įsiutinkite tą žmogų, išprovokuokite prarasti savitvardą... ir suklysti. Tuomet jį prigriebsite.

— Arba *juos*.

59

Sausio 12-oji, pirmadienis

Sasekso aikštė — vienas iš Braitono architektūrinės karūnos brangakmenių. Iš vietinių, į tiesią virtinę ir du žavingus pusračius nudrykusių, regentystės laikais iškilusių pastatų atsiverdavo vaizdas į nuosavus penkių arų ploto sodelius ir už jų tyvuliuojančias Anglų kanalo platybes. Kitados pajūrio būstuose apsistodavo turtinga, savaitgaliui į kurortą atvykusi Londono aukštuomenė. Šiais laikais namų erdves padalijo į butus, tačiau savo didybės nė vienas neprarado.

Jis lėtai važiavo palei aukštus, impozantiškus, vien baltai nudažytus fasadus ir žvilgsniu tyrinėjo numerius. Dairėsi 53-iojo. Žinojo, kad visame penkių aukštų name apsistojusi viena šeima — tiesa, viršutinis aukštas išskirtas tarnams. Rezidencija tobulai atspindėjo Rudžio Berčmoro, „American & Oriental Banking" korporacijos Europos filialo viceprezidento, ir jo sutuoktinės Di, populiarios diduomenės asmenybės, statusą. Būstas idealiai tiko stilingai pramogauti. Daryti įspūdį aplinkiniams. Ir avėti brangius batelius.

Vėl apriedėjęs aikštę, iš jaudulio virpėdamas ir drėkdamas, jis aptiko laisvą vietą netoli reikiamo statinio. Įsuko į spragą, atsivėrusią toje kelio dalyje, prie kurios vešėjo parkas, ir sustojo. Iš čia kuo puikiausiai įžvelgė Di automobilį ir paradines duris, o moteris savo ruožtu jo negalėjo pastebėti nei žiūrėdama pro langą, nei išnirusi laukan.

Jis buvo nematomas!

Turtuolių pasaulio atstovai, kaip jau senokai tapo aišku, visiškai neatkreipdavo dėmesio į tam tikrus žmones, tarkim, gatvių šlavėjus, biurų valytojus ar juodadarbius, ir transporto priemones, pavyzdžiui,

pieną išvežiojančius automobilius, baltus furgonus ir taksi. Narkotikų prekeiviai pastaraisiais naudodavosi nuolat, nes jie niekam nesukeldavo įtarimų, po miestą lakstydami naktimis. Tačiau jo tikslams geriau tiko ne taksi, o furgonas.

Jis nusišypsojo, apimtas stiprėjančio geismo, vis tankiau alsuodamas. Šnerves tebekuteno nuo jos sklidęs „Armani Code“ dvelksmas — taip stipriai, lyg šiuo būtų persisunkusi visa kabina.

O taip, kekše. O taip! O taip! O taip!

Aromatu bus galima mėgautis verčiant Di darbuotis su nuosavais aukštakulniais, o vėliau pačiam ją apdorojant. Iš baimės auka apsipils prakaitu, dėl kurio kvapas sustiprės.

Jis įsivaizdavo moterį, išeinančią pro duris, įsispyrusią į mėlynuosius „Manolo“ batelius, pasikvėpinusią „Armani Code“. Įsivaizdavo ją, sėdančią prie vairo ir kaip praėjusį šeštadienį paliekančią automobilį saugioje požeminėje aikštelėje. Tiksliai žinojo, kada ji apsiaus tuos aukštakulnius. Šeštadienį girdėjo, kaip užsiminė pardavėjai, esą *kitą savaitę sakys svarbią kalbą. Po oficialių pietų, kuriems nusipirko nepaprastai žavingą melsvą suknelę*. Ir įsigijo prie jos derančius batus.

Kaip būtų malonu, jeigu Di Berčmor lauke pasirodytų dabar pat. Bet šiandien mėlynųjų „Manolo“ neavėtų.

Laimei, apie visuomeninius įsipareigojimus ji skelbdavo savo tinklalapyje. Ir „Facebook“ paskyroje. O „Twitter“ svetainėje neretai kas valandą pranešdavo pasauliui, ką veikianti. Kokia paslaugi moteris!

Tiek tinklalapyje, tiek feisbuke Di patvirtino artimiausią ketvirtadienį prisidėsianti prie svarbaus socialinio renginio, per kurį rėš kalbą, siekdama pagelbėti „The Martlets“, vietiniams slaugos namams. Jau ėmė rašyti žinutes tviteryje. Jai draugiją palaikys kilnieji doruoliai iš moteriškosios Braitono ir Houvo bendruomenės dalies. Viena iš garbės viešnių bus dabartinio lordo leitenanto žmona.

Oficialūs pietūs įvyks „Grand“ viešbutyje, turinčiame erdvę automobilių aikštelę.

Patogiau nė negalėtų būti!

60

Sausio 12-oji, pirmadienis

Be dešimties minučių dvyliktą Kevinas Spinela akiplėšiškai įsiveržė į vyresniojo detektyvo kabinetą, nelaukdamas pasiūlymo trūktelėjo prie savęs kėdę ir prisėdo. Jaunas ambicingas reporteris kaip reikiant erzindavo, visgi Rojui Greisui teko sau pripažinti, kad kai kurios vyruko savybės jam patiko.

Spinela nerūpestingai atsirėmė į atkaltę, įsitaisydamas kitapus rašomojo stalo, rankas susikišo į lietpalčio kišenes. Po viršutiniu drabužiu vilkėjo švarką ir buvo pasirišęs negrabiai sumazgytą kaklaraištį. Maždaug dvidešimt penkerių metų, smulkaus sudėjimo žurnalistas turėjo prakaulų veidą, budrias akis ir juodus, retokus, dėl gelio dygliukais stirksančius plaukus. Kaip įprastai aštrūs jo kandys energingai grumšnojo kramtomąją gumą.

— Na, vyresnysis detektyve, ką man papasakosite?

— Argi pats nesate gerai informuotas? — atsiliepė Greisas, nusprendęs jį patikrinti. — Kokių žinių turite man?

Reporteris kryptelėjo galvą ant šono.

— Girdėjau, kad sugrįžo Batžmogis.

— Sakykit, Kevinai, kas jūsų šaltinis?

Išsišiepęs Spinela patekšnojo sau per šnervę.

— Juk suprantate, kad aš vis tiek jį nustatysiu, — Greiso tonas skambėjo rimtai.

— Jei neklystu, kvietėte mane užeiti, nes norite sudaryti sandėrį.

— Teisingai.

— Ir?..

Nors ir sunkiai, Rojus Greisas sugebėjo neprarasti šaltakraujiškumo. Jis pakeitė taktiką, kurį laiką pamiršdamas slaptų duomenų nutekėjimą.

— Man reikalinga jūsų pagalba. Jeigu jums kai ką neoficialiai pranešiu, ar prižadate be mano sutikimo nespausdinti naujienų? Ar galėsiu visiškai jumis pasikliauti?

— O kada negalėjote?

Kiek Greisas prisiminė, tokių atvejų pasitaikė. Kita vertus, anais metais Spinela elgėsi pavyzdingai.

— Labai retai, — sutiko jis.

— Ką iš to peš *Argus*?

— Greičiausiai nusipelnys padėkos už bendradarbiavimą sulaikant nusikaltėlį. Vėliau mielai jums duosiu interviu.

— Tik *vieną* nusikaltėlį?

Velnias, mintyse nusikeikė detektyvas svarstydamas, iš kur jis ištraukė *šitas* prielaidas. Kas po rytinio pasitarimo laidė liežuvį? Kažkuris iš komandos narių? Kaip žurnalistą pasiekė spėlionės? Greisą užvaldė pyktis. Tačiau Spinelos mina bylojo, kad iš jo nieko nepavyks išgauti. Tad kol kas derėjo su tuo susitaikyti.

— Dabartinėje tyrimo stadijoje manome, jog visus išpuolius organizavo vienas asmuo.

Sprendžiant iš gudrių žurnalisto akių, atsakymu jis nepatikėjo.

Greisas pratęsė nepaisydamas pašnekovo minos:

— Ką gi, siūlau sandėrį. — Jis padvejojo suvokdamas, kad rimtai rizikuoja. — Jums atskleisiu porą išskirtinių naujienų. Kol neleisiu, apie pirmąją straipsniuose nerašykite, bet antrąją paskelbkite kuo greičiau. Per spaudos konferenciją jų neminėsiu.

Abiem vyrams žiūrint vienas į kitą, trumpam pakibo tyla. Spinela akimirką nustojo čiaumoti gumą.

— Sutarėm? — paklausė Greisas.

Reporteris gūžtelėjo.

— Tvarka.

— Gerai. Pirmoji, ne spaudai skirta žinia: mūsų nuomone, šią savaitę vėl bus užpulta moteris. Veikiausiai miesto centre, galbūt daugiaaukštėje automobilių aikštelėje.

— Per pusę mėnesio išprievartautos trys moterys, todėl išmąstyti, kaip klostysis įvykiai, nesudėtinga, — sarkastiškai atkirto Spinela.

— Taip, jūs teisus.

— Anokia čia išskirtinė naujiena. Ir be jūsų pagalbos būčiau numatęs, ko tikėtis.

— Jei taip iš tikrųjų nutiks, jūs pasirodysite visu gražumu. Viename iš savo straipsnių, kuriuos praeityje taip puikiai sugebėdavote išgalvoti, galėsite pranešti skaitytojams, esą *vyresniojo laipsnio detektyvas įspėjo* Argus *apie galima antpuolį.*

Spinelai užteko padorumo nurausti. Po sekundės jis patraukė pečiais.

— Automobilių aikštelėje? Jis atkartoja ankstesnių prievartavimų seką?

— Psichologo teismo eksperto nuomone.

— Argi daktaras Praudfutas negarsėja kaip mulkis?

— Čia jūsų žodžiai — ne mano, — Greiso akyse sublykčiojo žiburiukai.

— Kokių veiksmų imsitės, kad užkirstumėte kelią nusikaltimui?

— Kokių tik galėsime, visuomenei neuždarydami Braitono centro. Pasitelksime visus įmanomus resursus, bet išliksime nematomi. Mes norime jį sučiupti, užuot nubaidę ir paleidę iš rankų.

— Kaip įspėsite piliečius?

— Tikiuosi, per spaudos konferenciją mus parems žiniasklaida, tačiau apie grėsmes stengsimės kalbėti bendrais bruožais, vengdami konkretumo.

Spinela linktelėjo ir išsitraukė bloknotą.

— Dabar išklausykime žinią, kurią galima paskelbti spaudoje.

Greisas nusišypsojo.

— Nusikaltėlis turi mažutį pimpalą.

Reporteris palūkuriavo, bet nieko daugiau neišgirdo.

— Tik tiek?

— Taip.

— Juokaujate?

Vyresnysis detektyvas pakratė galvą.

— Čia išskirtinė naujiena? Apie mažą prievartautojo penį?

— Tikiuosi, nepaliečiau opios vietos? — atsiliepė Rojus Greisas.

1998

61

Sausio 13-oji, antradienis

Standžiai prisegta saugos diržu senutė sėdėjo pavogtame, virš šlaito stovinčiame furgone. Jos rankos slėgė vairą, variklis veikė tuščiąja eiga, bet šviesos netvieskė.

Klaikiai sudirgęs jis laikėsi už pravertų vairuotojo durelių. Aplinkui viešpatavo juoda naktis, padanges slėpė lėtai slenkantys debesys. Mėnesiena praverstų, bet teks apsieiti ir be mėnulio šviesos.

Jo akys varstė tamsą. Laikrodis rodė 2.00, ir užmiesčio kelyje, kuris driekėsi už poros šimtų jardų nuo „Waterhall" golfo klubo ir už dviejų mylių nuo Braitono pakraščio, nebuvo matyti nė gyvos dvasios. Kelias leidosi stačiu pusės mylios nuolydžiu ir apačioje staigiai nėrė kairėn, vingiuodamas tarp Pietų Daunso kalvų. Vietovė nuostabi tuo, kad žibintai nušviestų bet kokią mylios spinduliu važiuojančią transporto priemonę. Šiuo metu regos lauke niekas nešmėžavo.

Metas pasilinksminti!

Jis ištiesė ranką virš senolės kelių, nuleido rankinį stabdį ir atšoko, nes furgonas bemat pajudėjo į priekį, sparčiai didindamas tempą. Su dusliu trenksmu užsidarė vairuotojo durelės. Vis greičiau riedantis automobilis pavojingai nuslydo į priešingą juostą.

Laimei, į kalvą niekas nekilo, nes senoji ponia nebūtų pajėgusi iš-

vengti susidūrimo arba kaip nors sureaguoti į kliūtį — juk prieš dešimt dienų numirė.

Apžergęs dviratį, kurį prislėgė papildomu kuprinės svoriu, jis suskato minti pedalus, galop į pakalnę ėmė leistis laisvąja eiga ir nenumaldomai augančiu tempu.

Priešakyje juoduojantis, iš statybvietės pavogtas furgonas pakrypo dešiniojo kelkraščio link, ir jam vos iš krūtinės neiššoko širdis pagalvojus, jog automobilis įsirėš į tankius dygiakrūmius, bet, ačiū Dievui, senutė slystelėjo kairėn ir tiesia linija nuburzgė žemyn, sakytum iš tiesų būtų sukiojusi vairą. Lyg pirmąkart gyvenime būtų taip smagiai važinėjusi. Tiksliau, pirmą sykį po mirties!

— Pirmyn, mažule, pirmyn! Į priekį, Mole! Mėgaukis kelione!

„Brajano Barkerio statybos" užrašu išmargintas furgonas jau dūmė tokiu dideliu greičiu, kad jis perprato nebeįstengsiąs suvaldyti kalnų dviračio ir nežymiai nuspaudė stabdžius, leisdamas automobiliui nutolti. Išmatuoti atstumą buvo nelengva. Pro šalį švysčiojo gyvatvorės. Kažkas praplazdeno greta veido. Kas per velnias? Tai šikšnosparnis? Pelėda?

Vaizdas liejosi, nes nuo stipraus, žvarbaus ir drėgno vėjo ašarojo akys.

Artėdamas prie apatinės šlaito dalies ir kairiojo posūkio, jis dar smarkiau spustelėjo stabdžius. Pasigirdo barškėjimas, dygliuotos, kapotą raižančios vielos dryksniai, nes tiesiai nurūkęs furgonas perskrodė krūmokšnius bei fermos tvorą. Stabdomas dviratis pačiuožė kelis jardus, sportbačiai sušlepsėjo į degutbetonį, ir mažai trūko, kad jis būtų nusiritęs kūliavirsčia.

Didžiulis juodas pavidalas dingo iš ašarotų, bet jau prie tamsos daugmaž įpratusių akių. Iš tolumos atsklido prislopęs metalo griausmas.

Jis šoko nuo dviračio, nuvertė šį į gyvatvorę, įjungė išsitrauktą žibintuvėlį ir ropomis prasibrovė pro skylę krūmokšniuose. Spindulys smigo į taikinį.

— Idealu! O taip, idealu! Puikumėlis! O taip, mažule, taip! Mole, tu esi šaunuolė! Tau pavyko, Mole! Tau pavyko!

Furgonas riogsojo ant stogo, visi keturi ratai tebesisuko.

Pribėgęs prie apvirtusios mašinos, jis išjungė šviesą ir apsidairė. Priešakinių žibintų spingsulių kol kas nematyti. Nutvieskus kabiną

paaiškėjo, kad Molė Glosop apsivertusi aukštyn kojomis, pakibusi ant saugos diržo. Siūlėmis užčiauptos lūpos taip ir neprasiskyrė; žili trumpi plaukai kadarojo kaip sutaršytų sruogų gniutulai.

— Ačiū, — jis sukuždėjo tarsi būgštaudamas, kad balsas gali nuvilnyti per dešimt mylių. — Vairavai nuostabiai.

Taip pridūręs, nuo pečių nusikratė kuprinę ir virpančiomis pirštinėtomis rankomis negrabiai atsegė dirželių sagtis. Iš vidaus ištraukė plastikinį penkių litrų talpos kanistrą su benzinu, metėsi per suzmekusius žieminius kviečius ir slidžią purvynę, pripuolė prie furgono ir pabandė atverti vairuotojo dureles.

Jos nė nepakrutėjo.

Keikdamasis nuleido tarą ant žemės ir abiem rankomis įsistvėrė į rankeną. Nors patraukė iš visų jėgų, toji vos suklibėjo. Priekaištingai sudžergė išlinkęs metalas.

Na, svarbiausia, kad atidarytas langas. Jis dar sykį dirgliai apsidairė. Kitų ratų — vis dar nė ženklo.

Atsukant dangtelį, kanistras ėmė šnypšti. Visą turinį jis išpylė į kabiną, daugiausia sumirkydamas senutės galvą ir kūną. Tuščią, vėl užkimštą tarą įgrūdo atgal į kuprinę, trakštelėjo sagtimis ir ją grąžino ant nugaros. Per porą jardų atšlijo nuo furgono, iš kišenės iškrapštė rūkalų pakelį ir sukando cigaretę. Rankos taip smarkiai drebėjo, kad niekaip nesisekė užžiebti žiebtuvėlio. Galų gale liepsnelė nušvito, bet ją akimoju užpūtė vėjas.

— Velnias! Šūdas! Nedrįsk taip elgtis!

Delnu uždengtą cigaretę pavyko pridegti iš antro karto. Jis porą sykių giliai įtraukė dūmą ir dar sykį apsidairė.

Prakeikimas.

Nuo kalno leidosi automobilis.

Kad tik mūsų nepastebėtų. Kad tik nepastebėtų.

Jis drėbėsi ant kviečių. Išgirdo variklio riaumojimą. Pajuto, kaip kūną perliejo šviesos, ir vėl nugrimzdo į tamsą.

Burzgimas prityko.

Atsistojęs jis įžiūrėjo užpakalinius raudonus žiburėlius, kurie netrukus užgeso, po kelių sekundžių šmėstelėjo akiratyje ir galutinai dingo. Mažumėlę palaukė, grįžo prie furgono, pro atvirą langą sviedė

cigaretę į kabiną ir pasileido tekinas. Už keliolikos jardų sustingęs atsigręžė.

Jokių pokyčių. Nė menkiausios liepsnelės. Ničnieko.

Jis lūkuriavo, rodės, ištisą amžinybę. Bet veltui.

Nedrįsk taip elgtis!

Staiga kelią apšvietė iš kitos pusės atvažiuojančio automobilio priekiniai žibintai.

Kad tik čia nebūtų ta pati mašina, kurios vairuotojas nusprendė apsisukti, sugrįžti ir patyrinėti spragą gyvatvorėje.

Dideliam palengvėjimui, į kalvos viršų viso labo ropštėsi kažkoks senas kibiras. Sprendžiant iš blerbimo, ne pačios geriausios būklės. Blausios užpakalinės šviesos liudijo, kad kledaro elektros sistemai nepatiko drėgmė.

Jis bergždžiai laukė ištisą minutę kvėpuodamas degalais prasmirdusiu oru. Prisidegė antrą cigaretę, budriai žengė prie furgono ir nušveitė ją į kabiną. Vėlgi be pasekmių.

Širdį persmelkė panika. Nejau benzinas tokios prastos kokybės?

Nuo kalvos nuriedėjo ir pro šalį pravažiavo trečia mašina.

Kišenėje susiradęs nosinaitę, jis atsargiai prisiartino prie apvirtusio automobilio, žibintuvėliu pašvietė pro langą ir išvydo benzino balutėje mirkstančias užgesusias cigaretes. Kas čia per velniava? Filmuose jos visada padegdavo kuro bakus! Ant vidinės stogo pusės telkšančiame degalų klane jis sušlapino nosinę, paėjo atatupstas ir prie jos prikišo žiebtuvėlį.

Medžiagos atraiža netikėtai išsprogo liepsnomis, todėl teko ją numesti ant žemės. Užsiplieskė taip smarkiai, kad jam beliko stebėti, kaip ugnis ryja audinį.

Ant šlaito pasirodė ketvirtas apačion lekiantis automobilis! Jis skubiai ėmė trypti nosinę ir užgesino liepsnas. Jausdamas, kaip krūtinėje daužosi širdis, luktelėjo, kol tolyn nuslinks šviesos ir išblės variklio gausmas. Vėl ant žemės padėjęs kuprinę, nusimetė ir į gumulą susuko šiltą striukę su gobtuvu. Persisvėrė pro langą, porą sekundžių pamirkė ją benzine. Tuomet pasitraukė atbulas ir išpurtė rūbą, kurį laikė per rankos atstumą nuo savęs. Atgijus žiebtuvėliui, ausis pervėrė galingas *ŪŪŪŽT*.

Aukštyn šovusi ugnis nusvilino veidą. Nepaisydamas skausmo

jis sviedė užsiplieskusią striukę pro langą, ir šįsyk rezultatų sulaukė akimoju.

Furgono vidus nušvito it žaizdras. Po kelių sekundžių aiškiai matomos Molės Glosop plaukai išgaravo, o kūnas patamsėjo. Jis spoksojo į kabiną kaip užhipnotizuotas, neatplėšė žvilgsnio nuo liepsnų, nuo juoduojančios senutės odos. Dar po akimirkos įvyko tai, ko jis taip norėjo. Kuro bakas driokstelėjo, ir automobilis paskendo pragariškai šėlstančioje ugnyje.

Jis griebė kuprinę, nuklupčiojo iki dviračio, apžergė sėdynę ir alsuodamas žavingai vėsiu, ramiu oru, iš visų jėgų mindamas pedalus, idant kuo greičiau nutoltų nuo gaisravietės, pasuko į aplinkkelį, kuriuo planavo grįžti į Braitoną.

Prieš jam nusigaunant iki pagrindinio kelio, palei dviratį neprašvilpė jokia transporto priemonė. Jis klausėsi įtempęs ausis, bet sirenų neišgirdo.

ŠIANDIENA

62

Sausio 13-oji, antradienis

Kavinėje prie lango sėdinti *Bebičiulė* šakute baksnojo kalną daržovių salotų su rėžiukais ir karpytalapėmis trūkažolėmis, kurios mažne virto iš dubens. Žvelgiant į patiekalą susidarė įspūdis, kad ji rengiasi pasisotinti moteriška šukuosena.

Mergina mąsliai sukramtė kąsnį, pakėlė savo „iPhone" ir įsispigino į ekraną. Nublukintus, pečius siekiančius plaukus buvo surišusi į uodegėlę, bet porą pavienių sruogų kabėjo virš kaktos, kaip šeštadienį, kai ji lankėsi „Marielle Shoes" parduotuvėje.

Bebičiulės bruožai traukė akį, nors veidą truputėlį darkė keistai kumpa nosis, ir ji dėvėjo kasdieniškus, kone nevalyvus drabužius — buvo apsivilkusi megztinį aukšta apykakle, kurį pridengė pilka, beforme, rankovių neturinčia palaidinuke, užsitempusi džinsus ir įsispyrusi į ryškiaspalvius sportbačius. Pastaruosius jai, žinoma, teks pasikeisti. Jam nepatikdavo, kai moterys avėdavo sportukus.

Akivaizdu, kad eidama į darbą Džesė Šeldon nesuko galvos dėl išvaizdos. „Facebook" albume nestigo nuotraukų, kurios ją įamžino palaidais plaukais ir dailia apranga. Fotografijose atrodė simpatiška. Kai kuriose — netgi labai graži. Pribloškianti. Nepaprastai seksuali!

Beje, Džesė anaiptol ne Bebičiulė, nors prie staliuko įsitaisė vie-

nui viena. Šiandien tikrindamas „Facebook“ paskyrą jis matė, kad jauna moteris turi 251 draugą. Jų ratui priklausė ir Benediktas Grinas, sužadėtinis — be penkių minučių sužadėtinis, nes kol kas santykiai oficialiai neįteisinti. *Ša! Tik neprasitarkite mano tėvams!*

Būdama pareiginga socialinio tinklo dalyvė, ji kasdien pasakodavo bičiuliams, ką veikia. Kuo užsiims po trijų, šešių, dvidešimt keturių valandų. Ir, kaip Di Berčmor, rašė žinutes „Twitter“ svetainėje. Nūdien dažniausiai apie savo dietą. *Džesei knieti suvalgyti „KitKat“ šokoladuką... Džesė nepasidavė „KitKat“ vilionėms... Šiandien numečiau svarą!... Po paraliais, šiandien priaugau svarą! Būsiu vegetarė iki savaitės pabaigos!*

Kokia gera, paslaugi mergaitė! Tviteryje palikdavo daugiau pranešimų negu Di Berčmor. Paskutinį išsiuntė vos prieš valandą. *Laikausi dietos! Vegetariški užkandžiai numylėtame „Lydia“ restorane!*

Džesė subarbeno per „iPhone“ ekraną. Galbūt vėl tvitino?

Jam patikdavo stebėti savo moteris. Šįryt Di Berčmor lankėsi „Metropolio“ viešbučio spa, kur mėgavosi „Thalgo Indoceane“ kūno ritualu. Jis netgi pasvarstė, gal pačiam užsisakyti tokias procedūras. Nusprendė, kad neverta. Žinojo, kad šiandien reikės atlikti daug darbų; tiesą sakant, dabar išvis neturėtų čia sėdėti. Bet jautėsi nuostabiai. Kaip galėjo atsispirti pagundai?

Kiek anksčiau Bebičiulė brūkštelėjo „Twitter“ paskyroje: *Per pietų pertrauką vėl eisiu apžiūrėti tuos batelius — tikiuosi, juos dar rasiu!*

Ir rado! Jam bežiūrint, mergina išmaniuoju telefonu nufotografavo aukštakulnius ir pranešė pardavėjai, kad pietaudama apmąstys, kaip elgtis toliau. Bet paprašė juos pasaugoti iki 14.00. Gerai, atsakė parduotuvės darbuotoja.

Tie batai velniškai seksualūs! Juodi, su kulkšnis veržiančiais dirželiais, penkių colių ilgio, plieno spalvos kulniukais. Bebičiulė minėjo pardavėjai norinti juos apsiauti eidama į renginį, kuriame savo vaikiną supažindins su tėvais.

Pabarbenusi per klaviatūrą, ji priglaudė telefoną prie ausies. Po sekundės jaunos moters veidas nušvito.

— Labas, Roze! Ką tik nusiunčiau tau batelių nuotrauką. Gavai? Aha! Ką manai? Tikrai? Liuks! Nusipirksiu! Pažaidusi skvošą, vaka-

re juos atsivešiu pas tave. Kokį filmą žiūrėsime? Turi „Galutinį tikslą"? Nuostabu!

Jis nusišypsojo. Merguželė mėgo siaubo filmus. Gal net apsidžiaugs vien tik jai ruošiamu pasirodymu! Nors mėginimai suteikti pasitenkinimą jo planuose nefigūravo.

— Ne, automobilis jau suremontuotas. Su savimi prigriebsiu kokio maisto. Paprašysiu neimti mokesčio už jūržoles. Aną savaitę jis pamiršo. Aha, supratau, sojos padažo. Pasirūpinsiu, kad jo nepagailėtų.

Suskambo jo paties mobilusis. Įsmeigęs akis į ekraną pamatė, kad skambina iš darbo. Spustelėjęs raudoną mygtuką įjungė balso paštą. Tuomet nukreipė žvilgsnį į ką tik įsigytą *Argus* laikraštį. Titulinio puslapio antraštė rėksmingai skelbė:

IŠPRIEVARTAUTA TREČIA AUKA
POLICIJA STIPRINA BUDRUMĄ

Jis susiraukė ir ėmė skaityti. Trečiasis išpuolis įvykdytas savaitgalį, mergina nukentėjo ant jūros tilto, važinėdama vaiduoklių traukiniu. Po incidentų visuomenė ėmė spėlioti, ar tik negrįžo Batžmogis, kuris 1997-1998 metais išžagino keturias penkias aukas — arba gerokai daugiau, jei kitos moterys nesikreipė į policiją. Tyrimui vadovaujantis vyresnysis detektyvas Rojus Greisas teigė, esą kelti tokias prielaidas dar per anksti. Pareigūnai nagrinėja įvairius variantus, pasakė jis ir užtikrino, kad Sasekso kriminalistai į pagalbą pasitelks visus turimus išteklius. Nes svarbiausia yra miesto moterų saugumas.

Kita pastraipa jį sukrėtė.

> *Per išskirtinį interviu su* Argus *vyresnysis detektyvas Greisas konstatavo, kad nusikaltėlis kenčia nuo fizinio, seksualinio pobūdžio išsigimimo. Gilintis į konkrečias smulkmenas nepanoro, bet reporteriui užsiminė, kad problemos kyla dėl miniatiūrinio vyriškumo. Ir šitą savybę, kaip pridūrė, atsimintų kiekviena moteris, su juo turėjusi lytinius santykius. Anot*

seksopatologo, kompensuoti savo nevisavertiškumą žmogus gali smurtinėmis priemonėmis. Manančius, kad pažįsta tokį asmenį, policija ragina skambinti numeriu 0845 6070999 ir susisiekti su nusikaltimų tyrimo kabinetu, kuriame dirba operacijoje „Kardžuvė" dalyvaujantys pareigūnai, arba anonimiškai kreiptis į visuomeninę Kovos su nusikalstamumu organizaciją.

Telefonas du kartus supypsėjo, pranešdamas apie balso pašte paliktą žinutę. Bet jis dėbsojo į laikraštį, nepaisydamas pranešimo, apimtas stiprėjančio įniršio. *Seksualinio pobūdžio išsigimimas?* Antai, ką visi apie jį manė? Galbūt vyresnysis detektyvas Greisas neapdovanotas kitoje srityje — protinių gebėjimų srityje? Jo nepagavo prieš dvyliką metų, nesučiups ir dabar.

Mažapimpis didžiagalvis ponas Greisas.

Jis vėl perskaitė straipsnį, žodį po žodžio. Trečią sykį. Ir ketvirtą.

Draugiškas moteriškas balsas pietų afrikietės tartimi privertė jį krūptelėti:

— Nusprendėte, ką užsisakysite, mem?

Atplėšęs akis nuo *Argus* jis išvydo jaunos padavėjos veidą. Pažvelgė į gretimą, prie lango stovintį staliuką.

Bebičiulė jau spėjo išeiti.

Nieko baisaus. Merginą susiras vėliau. Jai baigus žaisti skvošą. Atviroje, erdvioje automobilių aikštelėje, prie Vitdino sporto komplekso. Vakare ten ramu ir aklinai tamsu. Jeigu pasiseks, savo ratus pastatys prie pat mažojo, juodojo, sumautai kalei priklausančio „Ford Ka".

Jis atsigręžė į padavėją.

— Taip. Romšteksą su krauju ir skrudintų bulvyčių.

— Atleiskit, bet jūs esate vegetariškų patiekalų restorane.

— Tai kokį velnią aš čia veikiu? — atrėžė jis nė nemėgindamas, kaip anksčiau, kalbėti mielu moterišku tonu.

Pašoko ir metėsi laukan.

63

Sausio 13-oji, antradienis

Iš Kensington Pleiso gatvės jis pasuko kairėn ir Trafalgaro gatvėje suskato ieškoti taksofono. Ten, kur ji užsibaigė, rado būdelę ir nėrė vidun. Pastebėjo iš langelių rėmų styrančias korteles, kuriose pavaizduotos pusnuogės damos siūlė *prancūzų kalbos pamokas, rytietišką masažą, drausmės pratybas.* „Kekšės", sumurmėjo pašnairavęs į moteris. Kaip naudotis telefonu automatu, perprato ne iš karto. Galų gale panaršė kišenes, iškrapštė vienintelę turimą svaro vertės monetą ir įgrūdo ją į plyšį. Tebevirpėdamas iš įsiūčio surinko pirmąjį, *Argus* straipsnyje parašytą numerį.

Kai kitame laido gale pasigirdo balsas, jis paprašė sujungti su nusikaltimų tyrimo kabinetu, priskirtu operacijos „Kardžuvė" dalyviams.

Po trijų pyptelėjimų atsiliepė kažkoks vyras:

— Nusikaltimų tyrimo kabinetas, detektyvas konsteblis Nikolas.

— Noriu, kad perduotumėte žinią vyresniajam detektyvui Greisui.

— Taip, sere. Kaip jus pristatyti?

Po akimirkos, kai pro šalį prašvilpė policijos automobilis staugiančia sirena, jis paliko žinią, padėjo ragelį į vietą ir išsinešdino iš telefono kabinos.

64

Sausio 13-oji, antradienis

18.30 į pasitarimą susirinkusi, NTK-1 sėdinti operacijos „Kardžuvė" komanda tyliai laukė, kol Rojus Greisas įjungs grotuvą. Jam paleidus skambučių centro atsiųstą įrašą, per kambarį nuvilnijo foninis eismo gausmas. Netrukus prašneko vyriškas balsas — iš prislopinto tono atrodė, kad jis stengiasi tramdyti emocijas. Aiškiai išgirsti tariamus žodžius trukdė transporto ūžesys.

Noriu, kad perduotumėte žinią vyresniajam detektyvui Greisui.

Taip, sere, atsiliepė Nikas Nikolas. *Kaip jus pristatyti?*

Žmogus prabilo po pauzės, per kurią ausis užgulė bemaž kurtinantis sirenos žviegimas.

Perduokit, kad jis ne toks jau mažas, ištarė. Šįkart garsiau. Po, griausmingo, repliką lydinčio barškėjimo ir šaižaus spragtelėjimo ryšys nutrūko.

Niekas nesišypsojo.

— Čia mūsų žmogus ar tiesiog pokštininkas? — prasižiojo Normanas Potingas.

— Iš to, kaip jis šnekėjo, lažinčiaus, kad skambino mūsiškis, — sekundę kitą palūkuriavęs tarė daktaras Džulijus Praudfutas.

— Nieko prieš, bose, jei įrašą išklausytume dar sykį? — pasiūlė Maiklas Formanas.

Greisas paleido grotuvą. Kai tas nutyko, vyresnysis detektyvas atsisuko į Praudfutą.

— Ar iš girdėtos kalbos galite ką nors apie jį pasakyti?

Psichologas teismo ekspertas linktelėjo.

— Taip, ir nemažai. Pirma, jums pavyko sunervinti nusikaltėlį, jei su mumis tikrai bendravo jis. Todėl ir manau, kad skambino ne apsimetėlis. Balse girdėti nuoširdus pyktis. Emocijų perteklius.

— To ir siekiau — sunervinti.

— Aukštėjanti moduliacija liudija, kad žmogus tvardo įtūžį, — tęsė Praudfutas. — Sprendžiant iš garsų, ragelį nuleido negrabiai — dėl įniršio turbūt drebėjo rankos. Jis sudirgęs, jaučia spaudimą — jūs akivaizdžiai palietėte jautrią vietą. Ar laikraščiui pateikėte tikslią informaciją? Gavote ją apklausęs aukas?

— Taip, tik ne tokią išsamią. Perskaičiau tarp eilučių nagrinėdamas 1997-ųjų ir dabartinių liudininkių parodymus.

— Rojau, kas paskatino šiuos duomenis atskleisti *Argus* žurnalistui? — pasiteiravo Ema Džeinė Boutvud.

— Tas bjaurybė, kaip įtariu, galvoja esąs labai sumanus. Išsisuko nuo bausmės dėl ankstesnio smurtavimo protrūkio, todėl neabejoja, kad nebus sulaikytas ir dėl naujojo. Jei daktaras Praudfutas teisus, ir vaiduoklių traukinyje moterį išties užpuolė mūsų prievartautojas, vadinasi,

jis veikia greičiau ir įžūliau nei praeityje. Aš norėjau užgauti jo savimeilę ir suerzinti. Įpykę žmonės klysta dažniau.

— Arba žiauriau kankina aukas, — įsiterpė Bela Moj. — Ar mes nerizikuojame?

— Bela, jeigu jis žudė anuomet, o tai labai tikėtina, taip pasielgti, be abejo, gali ir vėl. Sykį atėmęs gyvybę peržengi asmeninį Rubikoną. Antras kartas būna gerokai lengvesnis. Ypač jeigu patiko pirmasis. Mes susidūrėme su šlykščiu, bet smegeningu iškrypėliu. Reikia priversti jį suklupti. Nenoriu, kad nusikaltėlis nuožmiau dorotų aukas — noriu, kad nebepaliestų nė vienos moters, ir baigta. Kad pakliūtų mums į rankas anksčiau nei surengs išpuolį.

— Kas nors perpranta tarseną? — pasidomėjo Nikas Nikolas.

— Lyg ir vietinė, — atsakė detektyvas konsteblis Formanas. — Geriau įsiklausyti neleidžia foninis triukšmas. Ar įmanoma prislopinti trikdžius?

— Šitas darbas jau atliekamas, — tarė Greisas ir atsigrįžo į Praudfutą. — Ar iš balso galite nustatyti žmogaus amžių?

— Klausimas nelengvas — manau, jam tarp trisdešimties ir penkiasdešimties metų. Verčiau atiduokite įrašą į laboratoriją, pavyzdžiui, į „J. P. French“, kuri iš asmens kalbos sudaro jo profilį. Iš tokio skambučio išgautų gan daug informacijos. Pirmiausia, tarkim, apie regioninę ir etninę kilmę.

Greisas linktelėjo. Naudotis minėtų specialistų paslaugomis jau teko, ir jų tyrimų rezultatai praversdavo. Be to, laboratorija pateiktų balso spektrogramą, kuri unikali kaip ir pirštų atspaudai arba DNR. Tačiau kaip įvykdyti visas užduotis, kai liko, jo nuomone, tiek mažai laiko?

— Pasitaiko atvejų, kai bendruomenėse masiškai tikrinama DNR, — pasakė Bela Moj. — Gal vertėtų panašią procedūrą išbandyti su balso spektrograma?

— Bela, negi prašysime visų Braitono ir Houvo vyrukų ištarti tuos pačius žodžius? — atsiliepė Normanas Potingas. — Na, mieste jų tėra šimtas keturiasdešimt tūkstančių. Užtruksime tik kokį dešimtmetį.

— Bose, įjunk pašnekesį dar kartelį, — paprašė ligi tol itin ramiai sėdėjęs Glenas Brensonas. — Viename filme, regis, „Pokalbyje“, kur vai-

dino Džinas Hekmanas, iš fono garsų pasisekė išsiaiškinti žmogaus buvimo vietą.

Vyresnysis detektyvas vėl paleido įrašą.

— Ar skambutį atsekėme, sere? — pasiteiravo Elena Zorati.

— Numeris nerodomas. Bet problemą jau sprendžiame. Užduotis sudėtinga, nes per skambučių centrą kas valandą plūsta įspūdingi informacijos srautai. — Jis vėl įjungė grotuvą.

Išklausęs įrašytą dialogą Glenas Brensonas tarė:

— Panašu į centrinę Braitono dalį. Jei koordinatės nebus nustatytos pagal numerį, mums padės sirena ir tikslus laikas — kiek suprantu, automobilis pravažiavo visai greta. Sužinosime, kas 13.55 lėkė su įjungtais švyturėliais, ir patikrinsime trasą, kurioje turėjo sukiotis mūsų žmogus. Gal ims ir pasiseks, jei ką nors, šnekantį mobiliuoju, užfiksavo viena iš vaizdo stebėjimo kamerų.

— Gerai sumąstei, — pagyrė draugą Greisas. — Nors iš to, kaip nutrūko ryšys, man pasirodė, kad jis kalbėjo stacionariu telefonu.

— Aha, — sutiko Maiklas Formanas. — Taip barška nuleidžiamas senamadiškas ragelis.

— Galbūt aparatas iškrito iš rankų, jeigu jis rimtai nervinosi, kaip spėja daktaras Praudfutas, — paprieštaravo detektyvė konsteblė Boutvud. — Manau, atmesti mobiliojo nederėtų.

— Arba skambinta iš viešo taksofono, — pridūrė Formanas. — Tokiu atveju būdelėje rastume pirštų atspaudus.

— Jeigu nusikaltėlis niršta, tuomet tikimybė, kad netrukus užpuls kitą moterį, smarkiai padidėja, — savo nuomonę išsakė psichologas. — Ir beveik neabejotina, kad kartos ankstesnių prievartavimų seką. Anais laikais sugebėjo išlipti sausas iš vandens, todėl dabar veikiausiai elgsis lygiai taip pat. Auką užklups automobilių aikštelėje — kaip ir sakiau.

Prisiartinęs prie Braitono centro žemėlapio Greisas nužvelgė pagrindines automobilių aikšteles. Prie geležinkelio stoties, Londono kelyje, Naujajame kelyje, Čerčilio aikštėje, Šiaurės kelyje. Tuzinai jų, didelių ir mažų, priklausė savivaldybei, NCP kompanijai, prekybos centrams arba viešbučiams. Vyresnysis detektyvas atsisuko į Praudfutą.

— Saugoti kiekvienos miesto aikštelės neįmanoma — ir juolab

žvalgytis po kiekvieną daugiaaukščio garažo lygį. Mes neturime užtektinai patrulių. O jų uždaryti negalime.

Rojų netikėtai persmelkė nerimas. Kas, jeigu jis suklydo prašydamas Spinelą paskelbti vyriškumą menkinančią žinią? Kas, jei išmuštas iš pusiausvyros Batžmogis vėl nužudys moterį? Dėl jos mirties bus atsakingas taip sukvailiojęs tyrimui vadovaujantis pareigūnas.

— Ką gi, civiliniais drabužiais apsirengusius pareigūnus nusiųsime į vaizdo kameras turinčias aikšteles, kur jie įsitaisys apsaugos punktuose, į pagalbą pasitelksime kiek galima daugiau nepaženklintų mašinų ir sustiprinsime patruliavimą. Geresnio varianto nesugalvosime.

— Norėčiau pridurti dar vieną dalyką, — paskelbė Praudfutas. — Šįvakar jūsų komandai reikėtų dairytis itin įsitempusio asmens, kuris, tarkim, pakrikai vairuos automobilį. Mūsų žmogus bus be galo sudirgęs.

65

Laikai save gudriu, vyresnysis detektyve Rojau Greisai? Viliesi įsiutinti mane įžeidžiamomis replikomis? Mėšlinus tavo planus permatau kiaurai.

Verčiau pripažink, kad esi nevykėlis. Tavo kolegos nesugavo manęs anksčiau, o tu nesugebėsi sučiupti dabar. Išmonės atžvilgiu nė iš tolo negali man prilygti. Ir nežinai, kad padarysiu tau paslaugą!

Iš tavo buveinės ketinu išvalyti nuodus! Kada nors įsisąmoninsi, kad mudu tapome geriausiais draugais. Kada nors vaikštinėsime prie Rodingdine stūksančių pajūrio uolų ir apie tai kalbėsimės. Žingsniuosime taku, kuriuo sekmadieniais trauki kartu su mylimąja Kleo! Jai irgi patinka bateliai. Mačiau ją keliose aplankytose parduotuvėse. Dėl gražaus apavo eina iš proto, ar ne? Tau reikės nuo saviškės slėpti santaupas, nors šito dar nesuvoki. Bėgant laikui suprasi.

Nes jos trykšta nuodais. Visos moterys. Privilioja prie savęs kaip musėkauto makštis. Ir paskui be jų gyventi nebepajėgi. Kas porą minučių skambini telefonu ir rašai žinutes, nes privalai išgirsti, kaip stipriai jos tave tebemyli.

Atskleisiu tau paslaptį.

Tavęs nemylės jokia moteris. Ji tesieks tave kontroliuoti. Tyčiokis iš manęs, jei tau taip maga. Abejok mano vyriškumo dydžiu. Bet žinai, ką tau pasakysiu, vyresnysis detektyve? Vieną dieną man padėkosi. Rotingdine vaikščiosime po skardžiais, ir tu dėkosi, kad padėjau išsigelbėti.

66

Sausio 13-oji, antradienis

Kaskart, kai Benediktas pranykdavo iš akiračio, Džesę apimdavo stiprus, neslopstantis ilgesys. Paskutinę žinutę, rodos, jam išsiuntė prieš valandą. Antradieniais, vienintelę dieną per savaitę, jiedu vakarodavo atskirai. Ji pažaisdavo skvošą su Džaksa, neseniai susituokusia bičiule, vėliau nusipirkdavo išsineštinių kiniškų patiekalų ir važiuodavo pas Rozę žiūrėti DVD — kiek save atminė, filmų seansus jos organizuodavo beveik kiekvieną antradienį. Nuo senų laikų tą pačią dieną mėgstama veikla užsiimdavo ir gitara grojantis Benediktas — drauge su bendraautoriumi iki išnaktų kurdavo naujas dainas. Dabar porelė bandė įrašyti albumą ir vylėsi, jog šis taps jųdviejų proveržiu į muzikos pasaulį.

Kai kada savaitgaliais, laikinai prisijungęs prie vienos grupės, Benediktas koncertuodavo įvairiuose Sasekso baruose. Džesė su pasimėgavimu stebėdavo jį scenoje. Mylimasis įkūnijo narkotiką, kurio jai vis trūkdavo. Net ir po aštuonių draugystės mėnesių galėjo su juo mylėtis faktiškai kiauromis dienomis ir naktimis, bent jau tais retais atvejais, kai pasitaikydavo proga tiek daug laiko praleisti kartu. Benediktas bučiuodavosi kaip niekas kitas ir meilužio gebėjimais tūkstančius kartų pranoko kitus. Nors, reikia pripažinti, jų būta nedaug. Jei tiksliau, vos keturi, bet į atmintį neįstrigo nė vienas.

Jis ne vien buvo malonus, atidus, dėmesingas, kilniaširdis, bet ir mokėjo prajuokinti. Džesė dievino Benedikto humoro jausmą. Dievino odos, plaukų, burnos kvapo, netgi prakaito aromatus. Bet labiausiai dievino jo protą.

Ir, žinoma, mylėjo už tai, kad brangiausiajam nuoširdžiai patiko jos nosis.

— Iš tiesų tau ji ne prie širdies, ar ne? — paklausė prieš kelis mėnesius, kai jiedu gulėjo lovoje.

— Nieko panašaus!

— Tai neįmanoma!

— Mano nuomone, tu labai daili.

— Anaiptol. Juk turiu „Concorde“ lėktuvo snapą.

— Svarbiausia, kad esi graži man.

— Kada paskutinįsyk lankeisi pas optikos specialistą?

— Žinai, skaičiau vieną citatą, kuri privertė pagalvoti apie tave. Nori ją išgirsti?

— Gerai, sakyk.

— *Grožis užvaldo dėmesį, asmenybė užvaldo širdį.*

Mintyse atkūrusi jo žodžius, Džesė nusišypsojo. Šiuo metu vairavo savo mažąjį „Ford Ka“, kurio triukšmingai ūžiantis šildytuvas kaitino kojas, kiurksojo įstrigusi eismo spūstyje, gatvės žibintų prasklaidytoje tamsoje. Puse ausies klausėsi „Radio 4“ žinių laidos — girdėjo, kaip Gordonas Braunas gauna pylos dėl Afganistano. Nors visada remdavo leiboristus, vyriausybės vadovo nemėgo, todėl įsijungė „Juice“ stotį. „Air“ grojo „Seksualų vaikiną“.

— Ėhėhei! — ji išsišiepė, ėmė linkčioti galva ir į taktą bilsnoti per vairą. — *Seksualus vaikinas, štai kas esi, mano gražuoli!*

Džesė, be jokių abejonių, jį mylėjo visa širdimi ir siela. Kaip niekad buvo tikra, jog trokšta likusią gyvenimo dalį praleisti su Benediktu. Ištekėdama ne už žydo, įskaudins tėvus... Na, nieko nepadarysi. Šeimos tradicijas gerbė, tačiau prielankumo nepuoselėjo nė vienai religijai. Pati geidė, kad pasaulyje visiems būtų lengviau gyventi, tik kol kas neužtiko jokio tikėjimo, kurio atstovai sugebėtų ar bent norėtų siekti tokių tikslų.

Ant keleivio sėdynės padėtas „iPhone“ aparatas pyptelėjo informuodamas apie gautą pranešimą. Ji nusišypsojo.

Prie sankryžos susidarė piko metui įprastas kamštis, bet dėl kelio darbų spūstis kaip reikiant išaugo. Užsižiebusį raudoną šviesoforo signalą galop pakeitė žalias, kuris savo ruožtu vėl užleido vietą raudonam, o automobiliai nepasislinko nė per colį. Jai iš šono vis dar tvieskė „Bri-

tish Bookshops“ knygyno vitrina. Džesė nusprendė, jog niekam nesukels grėsmes, jei užmes akį į telefoną.

Tikiuosi, tu laimėsi! XXXXXXXXXXXXXX

Ji vyptelėjo. Variklis veikė tuščiąja eiga, džeržgiantys, cypiantys valytuvai ištėškė lietaus lašus į matinę, priekinį stiklą sutepliojusią dėmę. Benediktas sakė, kad juos derėtų pakeisti, ir ketino nupirkti naujus. O, kaip šie dabar praverstų.

Džesė nudūrė žvilgsnį į rankinį laikrodį. 17.50. *Prakeikimas.* Paprastai pusės valandos užtekdavo iš labdaros įstaigos biuro, įrengto Old Staino gatvėje, kur jos fordui buvo skirta nemokama stovėjimo vieta, nusigauti iki Vitdino sporto komplekso. Bet šįvakar ji nepajudėjo iš vietos ilgiau nei penkias minutes. Į kortą privalėjo įžengti lygiai 18.00. Beliko tikėtis, kad už remontuojamos kelio atkarpos grūstis prasisklaidys.

Blogos eismo sąlygos kurstė nerimą ne vien Džesei. Kai kas, bet ne skvošo partnerė, laukė jaunos moters prie Vitdino sporto komplekso, ir jį slėgė bjauri nuotaika. Kuri prastėjo sulig kiekviena sekunde.

67

Sausio 13-oji, antradienis

Kodėl visur taip šviesu? Vakar, kai jis tikrino apylinkes, čia tvyrojo tamsa. Nuo ilgiausios metų nakties prabėgo mažiau negu mėnuo — dar tik sausio 13-oji, dėl Dievo meilės! Šeštą vakaro turėtų būti aklinai tamsu. Tačiau prie Vitdino sporto komplekso plytinti automobilių aikštelė tvieskė kaip sumauta Kalėdų eglutė. Ir kodėl lengvosios atletikos treniruotės rengiamos būtent šįvakar? Nejau stadione niekas negirdėjo apie pasaulinį atšilimą?

Ir kur, po velnių, prapuolė toji merguželė?

Jis nė nemanė, kad aikštelėje rikiuosis tiek daug transporto priemonių. Apsuko tris ratus ieškodamas juodojo „Ford Ka“. Bet niekur neįžiūrėjo.

„Facebook“ puslapyje Džesė aiškiai parašė, kad su Džaksa čia susitiks 17.45. Kortas užsakytas nuo šeštos valandos. *Kaip įprastai.*

Jis peržvelgė ir Rozės paskyrą. *Žiūrėti Rozės nuotraukas (121). Nusiųsti Rozei žinutę. Bakstelėti Rozei. Rozė ir Džesė yra draugės.* Toji Rozė pasirodė besanti seksuali paukštytė. Pritrenkianti! Keliose fotografijose ji puikavosi išsipuščiusi šokių vakarui.

Susitelkdamas į artimiausią užduotį, jis įdėmiai pasidairė pro priekinį langą. Į pagrindinį pastatą nudrožė du vyrai, nešini sportiniais krepšiais, dėl lietaus įtraukę galvas į pečius. Porelė į jį neatkreipė jokio dėmesio. Balti furgonai beveik visada būna nematomi! Gal vertėtų smukti vidun ir apsidairyti — galbūt Džesė Šeldon praėjo nepastebėta ir jau žaidžia savo korte? Mergina lyg ir užsiminė, jog ką tik naudojosi automobilių remonto paslaugomis. O jei fordas vėl sugedo ir ji turėjo ko nors prašyti pavežama, susistabdyti taksi arba sėstis į autobusą?

Jis pasistatė furgoną išilgai virtinės automobilių, tokioje vietoje, iš kurios atsivėrė puikus vaizdas į nuožulniai kylantį įvažiavimo taką, išjungė variklį ir žibintus. Vakaras buvo baisiai šaltas ir lietingas, kitaip tariant, idealus. Niekam nerūpės furgonas, net jeigu jis skendės nelemtų prožektorių šviesoje. Visi palenkę galvas skuodė į pastato arba savo ratų priedangą. Visi, išskyrus maišu trenktus, lengvąja atletika užsiimančius sportininkus.

Paruošiamieji darbai jau atlikti. Jis sėdėjo užsitempęs latekso pirštines. Į šiltos striukės kišenę įgrūdęs uždarytą dėžutę, kurioje slėpė chloroformu išmirkytą įklotą. Kyštelėjo ranką vidun ir dar sykį įsitikino, kad ji niekur nedingo. Gobtuvą laikė kitoje kišenėje. Pasitikrino ir šį. Nerimą kurstė vienintelė smulkmena: kad tik Džesė pažaidusi skvošą nenuspręstų numoti ranka į dušą. Jam nepatikdavo prakaituotos moterys, nepatikdavo neplauto kūno kvapas. Bet mergina, žinoma, privalės nusiprausti, kadangi važiuos pirkti kiniškų patiekalų ir kartu su Roze žiūrės siaubo filmą.

Įvažiavimo tako link artėjo priešakinės šviesos. Jis įsitempė. Čia Džesė? Pasukus raktelį uždegimo spynelėje, per aplytą langą sučeksėjo valytuvai.

Ne, ten „Range Rover“. Žibintų spindesys trumpam apžlibino akis,

dar po sekundės automobilis nuriaumojo prošal. Valytuvų jis neišjungė. Šildyklė į kabiną pumpavo maloniai įkaitintą orą.

Per aikštelę kojas nuvilko vyrukas apsmukusiais šortais ir beisbolo kepuraite, ant peties užsimetęs sportinio krepšio diržą, įsitraukęs į pokalbį mobiliuoju. Pasigirdo slopus pypsėjimas, sužybčiojo tamsiaspalvio „Porsche" švieselės, ir vaikinas atšovė duris.

Mulkis, atėjo mintis jam į galvą.

Žvilgsnis vėl smigo į nuožulnų taką. Netrukus nukrypo į rankinį laikrodį: 18.05. *Velniava*. Jis kumščiais trenkė per vairą. Ausis nutvilkė tylus, čaižus švilpimas. Įsitempus kartais taip atsitikdavo. Reikėjo suspausti nosies galiuką ir stipriai šnirpštelėti, bet dabar iš tokių veiksmų nebuvo jokios naudos, o garsas nenumaldomai ėmė stiprėti.

— Liaukis! Atsiknisk! Nutilk!

Švilpesys garsėjo.

Miniatiūrinis vyriškumas.

Dydį įvertins Džesė.

Jis vėl pašnairavo į laikrodį: 18.10.

Šaižus garsas skrodė ausų būgnelius tarsi futbolo teisėjo švilpimas.

— Užsičiaupk! — sustūgo jis virpėdamas, jausdamas, kaip iš įniršio temsta akyse.

Staiga iš lauko atsklido balsai ir batų čežėjimas.

— Aš jai sakiau, kad jis — tuščia vieta.

— Ji pareiškė, kad jį myli. O aš: juokauji????

Po spigaus dvigubo pyptelėjimo kairėje pusėje sumirgėjo oranžinė šviesa, traškėdamos atsivėrė ir po kelių sekundžių užsitrenkė durelės. Trumpam atgijo starteris ir ėmė gargti dyzelinis variklis. Furgono kabina nelauktai pasmirdo išmetamosiomis dujomis. Sužvigo automobilio signalas.

— Atšokit, — tėškė jis.

Iš kairės atsklido dvigubas signalo ūksmas.

— Atšokit! Atsikniskit! Eikit šikt! Eikit šikt!

Prieš akis regimas vaizdas padūmavo, migla įsivyravo ir galvoje. Čerškantys valytuvai braukė lietaus lašus. Vis krintančius. Ir nuvalomus. Vis krintančius.

Signalas nuskambėjo trečią kartą.

Įtūžęs jis apsisuko, pamatė tviskančias atbulinės eigos šviesas ir pagaliau susigaudė, kas vyksta. Iš savo vietos, kurią užstojo furgonas, bandė išvažiuoti didžiulis šlykštus vienatūris.

— Eikit šikt! Atsikniskit!

Įjungus variklį, sugirgždinus pavarų svirtį, automobilis per porą colių šastelėjo į priekį ir nuščiuvo. Galvą kratė drebulys, švilpimas stiprėjo, raižydamas smegenis į gabalėlius tarsi valas sūriui pjauti. Furgoną teko užvesti iš naujo. Kažkas pasibeldė į keleivio langą.

— Eikit šikt!

Jis įkalė pirmąją pavarą ir šovė pirmyn. Apimtas kone akinančio įniršio, išrūko į gatvę. Taip persiuto, kad nė nepastebėjo žibintų, priklausančių juodam mažam „Ford Ka“, kuris nuvažiavo pro šalį ir nuožulniu taku užkilo į aikštelę.

1998

68

Sausio 14-oji, trečiadienis

— Atleisk, brangioji, kad grįžau taip vėlai, — tarė Greisas, pro laukujes duris žengęs vidun.

— Jei kaskart, kai taip sakai, gaučiau po svarą, jau būčiau milijonierė! — Sendė nusišypsojo susitaikydama su esama padėtimi ir jį pabučiavo.

Namuose dvelkė šiltas kvapiųjų žvakių aromatas. Žmona nuolat vakarais jas uždegdavo, bet šiandien dėl ypatingos progos liepsnelių plazdėjo daugiau nei įprastai.

— Dieve, kokia tu graži.

Ji išties atrodė pribloškiamai. Apsilankiusi grožio salone, ilgus šviesius plaukus suraitė garbanėlėmis. Vilkėjo juodą suknutę, paryškinančią kiekvieną kūno išlinkį, ir buvo pasipurškusi jo mėgstamais „Poison“ kvepalais. Sendė kilstelėjo ranką ir pademonstravo ploną sidabrinę apyrankę, kurią Rojus jai nupirko Skersgatvių kvartale veikiančioje šiuolaikinių juvelyrinių dirbinių parduotuvėje.

— Žavinga!

— Tikrai! — žmona pasigrožėjo ja atsisukusi į veidrodį karalienės Viktorijos laikų antikvarinėje kabykloje. — Nuostabi. Turi gerą skonį, detektyve seržante Greisai.

Suspaudęs Sendę glėbyje, Rojus nosimi prigludo prie apnuoginto jos kaklo.

— Galėčiau tave pamylėti dabar pat, tiesiai ant koridoriaus grindų.

— Tuomet nedelsk. Taksi atvažiuos po trisdešimties minučių.

— Taksi? Mums nereikia taksi. Vairuosiu aš.

— Neišgersi per mano gimtadienį?

Ji padėjo vyrui nusivilkti paltą, pakabino šį ant kabliuko ir už rankos nusivedė į svetainę. Restauruotas automatinis patefonas, kurį jiedu nusipirko prieš porą metų, kai ankstyvą šeštadienio rytą užsuko į Kensingtono Parko turgavietę, grojo vieną iš jo pamėgtų „Rolling Stones" melodijų, „Po pajūrio taku" dainos perdirbinį. Kambarys buvo pritemdytas, visur degė žvakės. Žurnalinį staliuką slėgė atšautas šampano butelis, dvi taurės ir dubenėlis su alyvuogėmis.

— Tikėjausi, kad prieš išeidami išlenksime po taurę, — ilgesingai pratarė Sendė. — Bet nieko tokio. Nunešiu butelį į šaldytuvą ir mes pasimėgausime šampanu grįžę. Galėsi jį gerti nuo mano nuogo kūno.

— Mmmm, kokia viliojantis mintis. Bet aš budžiu, mieloji, todėl alkoholio turėsiu atsisakyti.

— Rojau, juk mes švenčiame mano *gimimo dieną!*

Greisas vėl ją pabučiavo, bet žmona atšlijo.

— Tu nebudėsi per mano gimtadienį. Negi neužteko Kalėdų? Šiandien dirbai nuo paryčių. Todėl dabar atsijungsi!

— Pasakyk tai Išverstakiui.

Tiesioginis jo viršininkas, detektyvas vyresnysis inspektorius Džimas „Išverstakis" Doilas, vadovavo operacijai „Saulėlydis", tyrė Reičelės Rajan dingimą, kuriam Greisas dabar skyrė visas darbo valandas — ir dėl kurio nepajėgė užmigti naktimis, nes mintys sąmonėje sukosi kaip pašėlusios.

— Gerai. Duokš jo numerį!

Rojus papurtė galvą.

— Brangioji, laisvadieniai atšaukti. Bylą nagrinėjame kiauromis paromis. Atleisk. Bet nieko kito iš mūsų nesitikėtum, jei būtum Reičelės Rajan tėvų vietoje.

— Nejau nė trupučio negersi per mano gimtadienį?

— Luktelėk, kol nulėksiu persirengti.

— Niekur tu neisi, kol neprižadėsi, kad šįvakar paragausi alkoholio.

— Sende, jei būsiu iškviestas ir kas nors užuos svaigalus, mane gali išspirti iš policijos. Prašau suprasti.

— *Prašau suprasti*, — pamėgdžiojo ji. — Jei kaskart po svarą gaučiau ir už tokius tavo žodžius, jau būčiau *multimilijonierė*.

— Atšauk taksi. Aš pats sėsiu prie vairo.

— Nė nesvajok!

— Argi mes netaupome pinigų, kad jų nepritrūktų būsto paskolai ir remontams?

— Po velnių, dėl vieno pasivažinėjimo nenuskursime.

— Dėl dviejų — į priekį ir atgal.

— Ir ką? — Sendė maištingai įrėmė rankas į šonus.

Staiga sutreškėjo radiotelefonas. Greisas išgriebė jį iš kišenės.

— Rojus Greisas, — atsiliepė.

Sendės akyse blykstelėjo rūstus žvilgsnis: *kad ir kas ten būtų, nedrįsk manęs palikti.*

Į pavaldinį kreipėsi detektyvas vyresnysis inspektorius.

— Labas vakaras, sere, — pasisveikino Rojus.

Džimo Doilo balsą slopino prastas ryšys.

— Klausyk, vienas ūkininkas medžiodamas triušius važinėjo po laukus ir aptiko išdegusį furgoną. Pagal numerį išsiaiškinome, kad vakar popiet jį nuvarė. Kabinoje žmogus rado lavoną, kaip mano, moters — anksčiau tarnavo tankų korpuse ir buvo išsiųstas į Iraką, todėl tokius dalykus šiek tiek išmano. Galimas daiktas, užėjome prapuolusią Reičelę Rajan — reikia nedelsiant pasirūpinti furgono apsauga. Jo liekanos guli prie Sadlskombo kelio, už pusės mylios nuo „Waterhall“ golfo klubo. Jau ten lekiu. Susitiksime vietoje? Per kiek laiko atvažiuosi?

Greisas puolė į neviltį.

— Turiu prisistatyti *dabar*, sere?

— O kaip tu galvojai? Po trijų savaičių?

— Ne, sere... tiesiog... žmona švenčia gimtadienį.

— Perduok jai mano linkėjimus.

ŠIANDIENA

69

Sausio 14-oji, trečiadienis

Normanas Potingas atžygiavo į NTK-1 nešinas virtuvėlėje užkaista kava. Detektyvas seržantas kūprinosi ir garuojantį puodą laikė per rankos ilgį nuo savęs tarsi juo nepasikliaudamas. Porą sykių sukrenkštė sakytum užsimanęs kažką tarstelėti, bet persigalvojęs.

Kaip didžiuma komandos narių Potingas prie darbo stalo įsitaisė prieš 07.00. Jau artėjo 08.30, pasitarimo metas. Kabinete kol kas nebuvo tiktai Rojaus Greiso, anksti ryte vykusio pasimatyti su policijos viršininko pavaduotoju Piteriu Rigu, ir Džulijaus Praudfuto, galinčio pasirodyti bet kurią akimirką.

Lyg trimitų fanfaros užgriaudėjo mobilusis. Visi apsidairė. Sumišęs Nikas Nikolas iškrapštė ir nutildė ausį rėžiantį aparatą.

Rojui Greisui įžengiant į kambarį, pasigirdo dar viena skambučio melodija. Šįsyk iš filmų apie Indianą Džounsą. Potingui užteko padorumo nurausti. Telefonas priklausė jam.

Pakrutinęs lūpas, be garso atsiprašęs viršininko, detektyvas seržantas sugraibė kišenėje mobilųjį, dirstelėjo į ekraną iš pakėlė pirštą.

— Minutėlę pašnekėsiu... Skambina žmogus, kuris galbūt pateiks naudingos informacijos.

Sučirškė trečias telefonas. Džulijaus Praudfuto. Į kambarį įeinantis

psichologas teismo ekspertas ištraukė aparatą iš vyriškos rankinės, atsiliepė ir prisėdo, neatplėšdamas jo nuo ausies.

Paskutinioji prisistatė Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnė Klerė Vestmor, bendravusi su kiekviena iš trijų žagintojo aukų. Tyrėjų pasitarime ji dalyvavo pirmą kartą.

Įspraudęs mobilųjį tarp ausies ir peties, Potingas kažką užsirašė bloknote.

— Ačiū. Jūs labai padėjote. Ačiū.

Jis įsikišo telefoną į kišenę ir patenkintas savimi atsisuko į Roją.

— Šefe, turime dar vieną įtariamąjį!

— Kalbėk.

— Man skambino vienas *pažįstamas.* — Detektyvas seržantas pirštu tekštelėjo per šnervę. — „Streamline" taksi vairuotojas. Papasakojo apie tokį vyrutį Džoną Keridžą, pasivadinusį juokinga Vaikauto pravarde — regis, kiti taksistai mėgsta iš jo pasišaipyti. Žodžiu, tas Vaikautas samdomas važinėti naktimis, ir jį nuolat masina keisti dalykai, pavyzdžiui, moteriški bateliai.

Potingas į save prikaustė visų susibūrusiųjų dėmesį.

— Vienas kitas keleivis dėl jo skundėsi, nes Keridžas per daug linkęs domėtis asmeniškais dalykais, ypač tualetais ir apavu. Šnekėjausi su savivaldybės atstovu, dirbančiu taksi licencijavimo valdyboje. Jis sakė, kad vairuotojas niekam nesisiūlė į draugus, bet, kai kurių keleivių manymu, kišo nosį ne į savo reikalus. Savivaldybei rūpi, kad taksisto draugijoje žmonės, ypač moterys, jaustųsi saugūs, o ne pažeidžiami.

— Keridžo adresą sužinojai? — paklausė Greisas.

Detektyvas seržantas linktelėjo.

— Jis gyvena Šorehame prišvartuotame laive.

— Puikiai padirbėjai. *Įtariamųjų* klausimą pažymėjau darbotvarkėje, todėl būtinai jį įtrauksime į sąrašą. — Priešais save vyresnysis detektyvas nuleido užrašus ir tyrimo strategijos bloknotą. — Gerai, dabar sausio 14-oji, trečiadienis, 08.30. Čia dešimtasis pasitarimas dėl operacijos „Kardžuvė". Mes ieškome nežinomo prievartautojo, išžaginusio tris asmenis — ponią Nikolą Teilor, ponią Roksę Pirs ir panelę Mendę Torp. Aš paprašiau LNSP Klerės Vestmor prisidėti prie mūsų ir informuoti apie aukų apklausas.

Greisas kryptelėjo galva į pareigūnę.

— Per užpuolimą ir vėlesnius prievartos aktus patirti išgyvenimai, kaip ir galima numanyti, rimtai traumavo visas tris moteris, — švelnia liverpulietiška tarsena atsiliepė Vestmor. — Pradėsiu nuo pirmosios aukos, Nikolos Teilor, ligi šiol prastai atmenančios įvykius „Metropolio" viešbutyje. Po pirminio pašnekesio, kurio dalį stebėjote judu su detektyvu seržantu Brensonu, psichologinė trauma sustiprėjo. Moteris grįžo namo, bet vartoja raminamuosius, ir ją kiaurą parą globoja draugė, nes ponia Teilor du sykius bandė susižaloti. Gali būti, kad, prieš mums pradedant visavertę apklausą, ja pirmiausia turės pasirūpinti psichiatrai.

Nutilusi Klerė Vestmor pažiūrėjo į užrašus.

— Ponia Roksana Pirs buvo užpulta praėjusį ketvirtadienį, savo namuose Drouvėjaus kelyje, ir, manau, jos atžvilgiu mes darome pažangą. Įdomu tai, kad nusikaltėlis užgriuvo auką tada, kai ji puošniai rengėsi, nors sutuoktinis verslo reikalais buvo išvykęs į Skandinaviją. Nusikaltimo vietos tyrėjai virtuvėje aptiko įrodymus, kad ponia Pirs laukė svečio.

Keletas komandos narių į naujieną sureagavo pakeldami antakius:

— Kas, jeigu ji viso labo pasikvietė bičiulę, — prabilo Bela Moja. — Kam reikia tų insinuacijų?

— Vargu ar požymiai byloja apie *nekaltą* vakarą su drauge, — atsakė Klerė Vestmor. — Parduotuvės maišelis su itališkais užkandžiais, rastas ant virtuvės stalo. Dvi lėkštės su žaliais kepsniais. Atšautas labai brangaus vyno butelis, antras įkištas į šaldytuvą. Kai pasiteiravau, kam ji ruošėsi kepti mėsą, moteris iš karto užėmė gynybinę padėtį. Vis kartojo, kad juos nupirko panūdusi vyrui surengti vaišes. Tačiau sutuoktinis turėjo parsigauti namo tiktai rytojaus dieną.

— Vyno butelio negalima taip ilgai laikyti atdaro, nes jis išsivadės, — pareiškė Maiklas Formanas. — Be kitų dalykų, domiuosi ir vynais. Jie nusikvepia per vieną, gal dvi valandas, kad ir kokios aukštos kokybės būtų. Ką jau šnekėti apie ilgesnį laiko tarpą. Aš paskaičiau ataskaitą. Atšautas butelis kainuotų per šimtą svarų. Čia ne pigus gėrimas, kurį siurbčioji per įprastą vakarienę.

— Apie vynus nieką teišmanau, bet su jumis sutinku, — tarė Vestmor. — Ji kažko laukė.

— Meilužio? — pasitikslino Nikas Nikolas.

— Juk vyno butelio neatidarysi žmogui, kuriam knieti tave išprievartauti, — pastebėjo Ema Džeinė Boutvud.

— Gal ji planavo kokius nors iškrypėliškus sekso žaidimus? — įsiterpė Normanas Potingas.

— Pasvajok, — atkirto Bela Moj.

— Jeigu sutuoktiniui išvykus žmona kažką rezgė, ji nė už ką neatskleis mums tiesos, — pratęsė Potingas. — Nenorės, kad ją sužinotų vyras.

— Gal tikrai dalyvavo savotiškuose, blogai pasibaigusiuose sekso žaidimuose? — spėjo Praudfutas.

— Abejoju, — paprieštaravo Klerė Vestmor. — Su ja bendraujant, toks įspūdis man nesusidarė.

— Kas gi tas paslaptingasis svečias? — paklausė Nikas Nikolas.

— Ponia Pirs neigia jo laukusi.

— Maždaug tuo metu, kai ją užpuolė, — prašneko Glenas Bransonas, — pastebėtas nuo aukos namo nuriedantis „Mercedes", bet viso numerio išsiaiškinti nepavyko — tik du skaitmenis ir vieną raidę. Susiaurinę paiešką radome aštuoniasdešimt tris Braitone ir Houve registruotus mersedesus. Šiuo metu savininkai apklausiami. Žinoma, mes nesame tikri, kad automobilis vietinis, bet tokia galimybė tikėtina.

— Kiek variantų jau atmetėte? — pasidomėjo Rojus Greisas.

— Septyniasdešimt vieną, sere, — atsiliepė jaunas detektyvas konsteblis Alanas Remzis. — Likusius turėtume patikrinti per artimiausias dvidešimt keturias valandas.

— Žodžiu, arba transporto priemonė priklauso nusikaltėliui, arba į vakarienę kviestam svečiui, — tarė Greisas.

— Jeigu mersedesą vairavo svečias, kodėl jis išvažiavo, bose? — paklausė Maiklas Formanas.

— Na, jei Klerė teisi, mes turbūt galėsime asmeniškai jo pasiteirauti. — Vyresnysis detektyvas atsigręžė į Vestmor. — Kaip trečioji auka?

— Mendė Torp dėl galvos traumos tebeguli ligoninėje, bet ji taisosi — jei ne psichiškai, tai bent fiziškai, — atsakė pareigūnė. — Ir neblogai reaguoja į klausimus.

— Ką nors naujo iš jos išgirdote?

— Ne, sere.

— Man vis tiek kyla klausimų dėl pirmų dviejų moterų sąsajos su Mende Torp. Abejoju, kad pastarąją užpuolė tas pats nusikaltėlis. — Greisas atsisuko į Praudfutą, bet psichologas nutylėjo. — Gerai, pereikime prie įtariamųjų sąrašo. Kokios žinios apie Dareną Spaiserį?

Vėl prabilo Glenas Brensonas.

— Vakar mudu su konstebliu Nikolu apklausėme jį Šv. Patriko nakvynės namuose — pirmiausia įsitikinome, kad tikrai visą dieną praleido darbe, „Grand" viešbutyje, patikrinome, ar išties stengiasi, kaip žada, gyventi dorai. Domėjomės, kodėl pabandęs išprievartauti auką Marsę Kalestad vėliau pasiėmė jos batus.

— Ir?

— Spaiseris atsakė nenorėjęs, kad moteris pultų jį persekioti.

Kabinete pasigirdo krizenimas.

— Ar juo patikėjai?

— Nė per nago juodymą. Jis pripliurps, ką tik užsigeisi išgirsti. Bet iš pokalbio man nepasirodė, kad apavas grobtas dėl iškrypėliškų priežasčių.

Brensonas atsigręžo į Niką Nikolą, kuris pasakė:

— Pritariu.

— Ar užsiminė, ką darė su bateliais?

Detektyvas konsteblis kinktelėjo galva.

— Iškišo Bažnyčios gatvės parduotuvėje.

— Ar ji tebeveikia? Ar tenykščiai patvirtintų Spaiserio žodžius?

— Sere, negi jie atsimintų taip seniai pirktus batus?

Greisas sulinksėjo.

— Taikliai pastebėta. Normanai, ką papasakosi apie taksistą Džonį Keridžą — apie Vaikautą?

— Kiek supratau, jis — tikras keistuolis. Šįryt planuoju su juo paplepėti.

— Gerai. Policijos viršininkas alsuoja man į nugarą, todėl gali jį areštuoti, jeigu surinksi užtektinai inkriminuojančių duomenų. Bet tik tuo atveju, jei būsi tikras, kad jų pakanka.

— Taip, šefe.

— Jau galvojai apie kratos orderį? Netikėtai jį užkluptum ir neleistum atsikratyti įkalčiais.

— Vargu ar turime pagrindo prašyti orderio, — atsakė Potingas.

— Sprendžiant iš informacijos, turime. Mes remsime prie sienos visus įtariamuosius, tad imkis priemonių, Normanai. — Vyresnysis detektyvas nudūrė akis į savo užrašus. — Na, kaip kiti registruoti seksualiniai nusikaltėliai? Ar pagal savo braižą kuris nors primena mūsiškį prievartautoją?

— Ne, sere, — atsiliepė Elena Zorati. — Mes gilinamės į sąrašą. Prieš ketverius metus vienas asmuo panašiu MO siautėjo Šrusberyje, bet įtarimai niekam nepateikti, kitas prieš šešerius metus veikė Birmingame. Šiuo metu laukiu nuodugnesnių naujienų.

Greisas linktelėjo.

— Elena, man rūpi vienas svarbus klausimas: ar užfiksavome visus mūsų teritorijoje įvykdytus nusikaltimus? Ar tikrai niekas neprasprūdo mums pro akis? Juk tiksliai žinome, kad į policiją kreipiasi tik šeši procentai nukentėjusiųjų. Kaip gauti esmines žinias iš likusių devyniasdešimt keturių? Kalbėjomės su kolegomis iš Kento, Sario, Hampšyro ir Londono policijos bet nieko nepešėme. — Jis trumpam susimąstė. — Tu kreipeisi į SNAS nagrinėdama svetimų žagintojų veiką — kaip sekėsi?

SNAS, Sunkių nusikaltimų analizės skyrius, aprėpė visas Jungtinės Karalystės grafystes, išskyrus prie jo neprisijungusią Londono policiją.

— Kol kas prastai, sere. Bet netrukus turėčiau gauti informacijos iš kelių kaimynų pareigūnų.

— Susisiek su manimi, vos tik ką nors sužinosi.

Atsikrenkštęs Praudfutas tarė:

— Kaip minėjau, nustebčiau... Labai nustebčiau, jei per pastaruosius dvylika metų mūsų ieškomas žmogus nebūtų nė karto prasikaltęs. Garantuoju, kad jis nebuvo aprimęs.

— Tai yra *žagino?* — pasitikslino Ema Džeinė Boutvud.

— Potraukiai niekur nedingsta. Jam reikėjo kažkaip išsilieti. — Vėl suzirzė psichologo mobilusis. Praudfutas metė akį į ekraną ir užčiaupė aparatą. — Rojau, kaip suprantu, jūs palaikote ryšį su „Nusikaltimų stebėjimo“ laidos rengėjais. Šie galėtų padėti.

— Mūsų santykiai nuostabūs, — atsakė Greisas. — Deja, eteryje jie pasirodys tik po dviejų savaičių. Man knieti, kad ligi tol mūsų nusikaltėlis jau seniai būtų areštuotas.

Vyresnysis detektyvas susilaikė nepridūręs, kad jo norams pritartų policijos viršininko pavaduotojas Piteris Rigas, policijos viršininkas Tomas Martinsonas ir Braitono ir Houvo municipaliteto vadovas.

Staiga atgijo paties Greiso mobilusis.

Skambino Džimas Doilas, 1997 metais buvęs tiesioginis jo viršininkas, šiandien prisidėjęs prie Neišaiškintų nusikaltimų komandos.

— Rojau, pameni trūkstamus puslapius iš nebaigtos Reičelės Rajan bylos? Kuriuose rašoma, jog 1997-ųjų Kalėdų rytą netoli moters buto liudininkas pastebėjo baltą furgoną?

— Taip?

— Mes nustatėme, kas paskutinis ėmė jos dosjė. Manau, naujiena tave sužavės.

70

Sausio 14-oji, trečiadienis

— Klausau įtempęs ausis, — tarė Rojus Greisas.

Kiti Džimo Doilo žodžiai jį pribloškė. Stačiai apstulbino

— Juokauji, Džimai, — galų gale suvirškinęs naujieną ištarė.

— Anaiptol.

Per devyniolika tarnybos metų Greisas policijoje dažniausiai sutikdavo gerus, padorius žmones, kurių draugija džiaugdavosi tiek darbe, tiek laisvalaikiu. Aišku, netrūko ir erzinančių veikėjų: vieni, kaip Normanas Potingas, bent jau atpirkdavo atgrasias savo manieras būdami šaunūs detektyvai, nors retsykiais pasitaikydavo tipų, prilygstančių tuščiai vietai. Bet nuoširdžią antipatiją jam kėlė tiktai du žmonės.

Pirmiausia, gaižioji buvusi policijos viršininko pavaduotoja Alisona Vosper, kuri, rodos, iš pat pradžių nusprendė, kad jiedu su Greisu nesutars; antrasis, Londono policijos detektyvas, pernai laikinai viešėjęs

Sasekse visaip stengėsi kaišioti pagalius jam į ratus. Tai buvo Kasianas Pju.

Atsiprašęs kolegų vyresnysis detektyvas išėjo iš kabineto ir įkandin savęs uždarė duris.

— Kasianas Pju? Rimtai, Džimai? Kasianas Pju paskutinis dėjo parašą imdamas bylą?

— *Vyresnysis detektyvas* Pju. Rudenį dirbęs čia, teisingai? Regis, atsikėlė iš Londono policijos, kad pagelbėtų tau nagrinėti neatskleistus nusikaltimus?

— Džimai, jis siekė ne padėti, o užvaldyti mano postą — perimti ne vien neišaiškintas, bet ir kitas bylas. Ketino mane sužlugdyti, Alisonai Vosper maloniai leidus! Ketino pasiglemžti sumautus mano užkandžius!

— Kiek girdėjau, judu mažumėlę nesutarėte.

— Galima ir taip pasakyti!

Greisas pirmąsyk susitiko su Pju prieš kelerius metus, kai tas dirbo detektyvu inspektoriumi. Per leiboristų partijos suvažiavimą į Braitoną prisistatė pastiprinimas iš Londono policijos — kartu atvyko ir Kasianas Pju. Jiedu įsivėlė į rimtą kivirčą, ir Rojus pamatė susidūręs su siaubingu išpuikėliu. Dideliam jo nusivylimui, pernai Pju atsikraustė į Sasekso kriminalinį skyrių kaip vyresnysis detektyvas, o Alisona Vosper perleido jam dalį neatskleistų nusikaltimų ir parodė akivaizdžius ženklus, kad buvusiam Londono policijos darbuotojui atiteks vis daugiau Greiso pareigų.

Kasianas Pju save laikė kavalieriumi. Puikavosi aukso spalvos plaukais, angeliškai žydromis akimis ir nuolatiniu įdegiu. Puošniai rengdavosi, išdidžiai vaikštinėdavo, trykšdavo įgimtu valdingumu ir elgdavosi kaip viršininkas netgi tada, kai niekam nevadovaudavo. Veikdamas Greisui už nugaros, Pju iš naujo ėmė tirti Sendės dingimą — stengėsi į jį nukreipti įtarimus ir taip sugriauti karjerą. Spalį iš kelionės į Niujorką parskridusį Rojų pribloškė žinia, jog Kasianas nurodė tyrėjų komandai išrausti jo sodą, kuriame neva galėjo slypėti Sendės palaikai.

Laimei, griebęsis tokių žygių konkurentas aiškiai persistengė. Todėl neilgai trukus jam teko pabrukus uodegą apleisti Sasekso kriminalinį skyrių ir grįžti į Londono policiją.

Greisas pateikė Džimui Doilui dar kelis klausimus, pagaliau nutraukė ryšį ir sustingo mąstydamas. Dabartiniu bylos etapu nieku gyvu nevalia atvirai išsipasakoti kolegoms. Nusikaltimu įtariamą aukšto laipsnio pareigūną, kaip Kasianas Pju, reikia apklausti taktiškai, kad ir ką asmeniškai jauti tam žmogui.

Jis pats atliks užduotį. Su malonumu.

71

Sausio 14-oji, trečiadienis

Twitter paskyra

džesėšeldonjk

Šiandien dirbsiu iki vėlumos. Audito apžvalga — kaip nuobooodu! Paskui Benediktas mane vesis į „Moshi Moshi“, kur užsisakysime sušį. Valiooo!

Išmaniojo ekrane jis permetė žvilgsniu tekstą, ką tik pasirodžiusį „Twitter“ tinklalapyje. *Sušis,* paniekinamai tarė mintyse. Niekuomet nesuprasdavo, kokia prasmė restorane vaišintis žalia žuvimi. Kam virėjui mokėti už nieką! Kažkur skaitė, kad Japonijoje esti maitinimo įstaigų, kuriose sušis valgomas nuo apnuoginto moters kūno. Na, su nuoga panele galima užsiimti gerokai malonesne veikla.

Jis nekantravo šios griebtis likęs vienas su Džese Šeldon.

Apmaudu, kad vakare Džesė neturės laisvo laiko. Bet nieko baisaus. Per rytojaus labdaringus pietus Di Berčmor sakys kalbą. Ir avės mėlynus atlasinius „Manolo Blahnik“ aukštakulnius su dirbtiniais deimantais papuoštomis sagtimis. Jis žinojo, kur Di paliks automobilį — idealioje vietoje. Su ja bus gera pasismaginti!

Kol kas ryšį palaikys Džesė Šeldon. Savo „Twitter“ paskyroje turinti 322 sekėjus. Kaip dėmesingai mergina elgėsi, su visomis smulkmenomis jam pranešdama, ką veikia.

72

Sausio 14-oji, trečiadienis

Po rytinio pasitarimo grįžęs į savo kabinetą Rojus Greisas paniro į apmąstymus. Nejau Batžmogiu išties galėtų būti policininko pareigas einantis asmuo?

Tiek į Sasekso, tiek į kitų šalies grafysčių policiją kai kada įsisukdavo amoralūs tipai. Už besąlygiškos pagarbos ir pasitikėjimo fasado slėpdavosi žudikai, prievartautojai, vagys, pornografijos platintojai, narkotikų prekeiviai ir sukčiai. Nors ir retai, taip nutikdavo, nes vien Sasekso teisėsaugos pajėgose tarnavo per 5000 žmonių.

Beje, tokia įvykių eiga atitiktų faktus. 1997-aisiais ir per dabartinį tyrimą nutekinti slaptą informaciją apie Batžmogį galėjo bet kas, prieinantis prie Sasekso policijos kompiuterių tinklo, kuriuo Kasianas Pju naudojosi aną spalį. Sunku pasakyti, ką jis galbūt nusikopijavo ir pasisavino.

Greisas surinko Londono policijai priklausantį vidaus ryšio numerį tiksliai žinodamas, ką ir kaip kalbės.

Dvi minutes jį siuntinėjo nuo vieno telefono prie kito, bet galiausiai ausį nutvilkė vyresniojo detektyvo Kasiano Pju balsas, šaižus ir skvarbus tarsi dantisto grąžtas, žavingas it sieros rūgšties pripildyta pipetė.

— Rojau! Malonu tave girdėti! Kviesi mane sugrįžti? Prireikė pagalbos?

— Ne, man reikia informacijos, — tiesiai prie reikalo perėjo Greisas. — Su mumis dirbdamas, iš saugyklos ėmei vieną neatskleisto nusikaltimo bylą. Prašymo blanke tavo parašas paskutinis. Dokumentai susiję su dingusiu asmeniu, Reičele Rajan, kuri prapuolė 1997-ųjų Kalėdų naktį. Prisimeni?

— Per tą trumpą laiko tarpą, kai mudu buvome bendradarbiai, aš peržvelgiau gausybę bylų, — įsižeidusio žmogaus tonu atsakė Pju.

— Bet mano paminėtoje stinga dviejų puslapių, Kasianai. Gal kartais juos perdavei kokiam tyrėjui?

— Minutėlę...ne, neįmanoma! Aš pats norėjau viską peržiūrėti.

— Skaitei šią bylą?

— Užmiršau, garbės žodis.

— Pasuk smegenis.

Pju staiga sunerimo.

— Kas nutiko, Rojau?

— Aš tau pateikiau klausimą. Ar skaitei bylą? Juk buvai ją paėmęs vos prieš kelis mėnesius.

— Kažką lyg ir pamenu, — atsargiai tarstelėjo Pju.

— Ar būtum pastebėjęs, kad aplanke trūksta dviejų puslapių?

— Be abejo.

— Vadinasi, kai vartei dokumentus, tuodu dar nebuvo pranykę?

— Nemanau.

— Ar prisimeni, kas ten parašyta?

— Ne, hmm... ne.

— Privalai prisiminti, ką juose perskaitei, nes tie duomenys gali reikšmingai paveikti šiandieninį tyrimą.

— Rojau, susimildamas! — užsigavo Pju. — Ar tu pats atsimeni, ką skaitinėjai prieš tris mėnesius?

— Tiesą sakant, taip. Mano atmintis labai gera. Argi ne tokiomis savybėmis privalo pasižymėti detektyvai?

— Atleisk, bet dabar esu užsiėmęs — iki vidurdienio man reikia parašyti raportą.

— Ar aš padėčiau tau prisiminti, jei liepčiau tave suimti ir atvežti čia?

Iš telefono atsklido garsas, kokį išgautų žoliapjovės ašmenys, užkliudydami perpus į žemę susmegusį titnago luitą.

— Cha-cha! Pokštauji?

Per vieną, spalio mėnesį suorganizuotą operaciją vyresnysis detektyvas išgelbėjo Kasianui Pju gyvybę, podraug rimtai rizikuodamas savąja. Tačiau anas nė nesiteikė nuoširdžiai padėkoti. Sunku net įsivaizduoti, jog kokiam kitam žmogui Greisas būtų galėjęs jausti didesnę panieką. Jis tik vylėsi, kad neigiamos emocijos nepadarys įtakos priimamiems sprendimams, nors, atvirai šnekant, dėl to per daug nekvaršino galvos.

— Kasianai, pagalbiniam personalui vadovaujantis pareigūnas Tonis Keisas, kurį turėtum prisiminti, man sakė, kad nuo 1996-ųjų, kai čia įsikūrė Sasekso policijos Kriminalinis skyrius, visos neišaiškintos bylos perkeliamos į rūsyje įrengtą saugyklą. Siekiant, kad nebūtų pakenkta įkalčių rinkimo sekai, prieiga kontroliuojama skaitmenine signalizacija ir registruojamais kodais. Jo žurnale matyti tavo parašas, kuris liudija, kad pernai spalį grąžinai Batžmogio bylą vienam iš Keiso pagalbininkų. Niekas dokumentų nebetikrino iki šios savaitės, kai juos gavo Neišaiškintų nusikaltimų komanda.

Greiso monologą palydėjo tyla.

— Tu lankeisi Braitone 1997 metais, per leiboristų partijos suvažiavimą, ar ne? Kai dirbai specialiajame poskyryje, tave komandiravo Londono policija. Vėliau likai mūsų mieste, nes tyrei seriją Londone įvykdytų, bet su Braitonu susijusių ginkluotų apiplėšimų. Nusipirkai čia butą, pro kurio langus atsiveria gražus vaizdas. Teisingai?

— Taip. Ir ką?

— Gyvenai mieste tuo metu, kai Batžmogis puldinėjo savo aukas. 1997-ųjų Kūčias praleidai Braitone, tiesa?

— Negaliu atsakyti nepasitikrinęs savo užrašų knygoje.

— Kasianai, mano žodžius patvirtintų vienas iš komandos narių. Bela Moj. Pameni tokią?

— O turėčiau?

— Tu prisigėrei su šutve vietinių pareigūnų ir vidurnaktį bandei ją išdulkinti ant užpakalinės automobilio sėdynės. Parvežęs Belą namo, mėginai neišleisti jos laukan. Dabar prisimeni?

— Ne.

— Gal ir gerai. Nes ji puikiai atmena tuos įvykius. Džiaukis, kad nusprendė tavęs neapkaltinti seksualiniu priekabiavimu.

— Rojau, tik nesakyk, kad nusitašęs nė karto neglamžei merguželės.

Nepaisydamas jo replikos Greisas tęsė:

— Aš noriu žinoti, ką veikei palikęs Belą prie jos motinos namo. Nuo vidurnakčio iki Kalėdų ryto? Noriu žinoti, ką darei per 1997-ųjų Heloviną. Turiu ir kitų datų. Kur buvai prieš dvi savaites, Naujųjų metų išvakarėse? Aną ketvirtadienį, sausio 8-os vakarą? Šeštadienį, sausio 10-os vakarą. Tikiuosi, Kasianai, dienas rašaisi?

— Rojau, tu gaišti policijos laiką, — jis pasistengė atsiliepti geraširdišku balsu. — Baik, nejau išties tikiesi, kad pajėgsiu prisiminti, kuo užsiėmiau prieš dvylika metų, negana to, dar ir konkrečiu laiku? Tu pats sugebėtum?

— Taip, Kasianai. Be jokio vargo ir su menkiausiomis smulkmenomis. Na, tai kur sutikai Naujuosius metus?

Ilgam stojo tyla.

— Braitone, — pagaliau nenoriai pripažino Pju.

— Ar už tave gali kas nors laiduoti?

— Atleisk, Rojau, — po antros, neką trumpesnės pauzės tarė Kasianas Pju, — bet aš nesu pasirengęs tęsti šito pokalbio. Man nepatinka tavo tonas. Man nepatinka tavo klausimai.

— O man nepatinka tavo atsakymai, — pareiškė Greisas.

73

Sausio 14-oji, trečiadienis

Vaikautas jautėsi pavargęs. Trečią nakties mieste viešpatavo ramybė. Antrąjį sausio antradienį Braitono gyventojai lindėjo namuose. Teko važinėti gatvėmis, nes taksi savininkas pykdavo, jeigu jis per anksti baigdavo darbą. Bet nuo vidurnakčio į saloną teįsėdo pora keleivių — atlygis vos padengė degalų kainą. Jis ruošėsi lėkti namo, tačiau buvo iškviestas į Lutono oro uostą, iš ten paėmė du žmones. Į savo laivą grįžo tik prieš 07.00. Nusiplūkęs pamaitino katiną, dribo ant gulto ir bemat sumerkė akis.

Miegą išblaškė žingsniai. Ritmiški, iš viršaus sklindantys *plumpt, plumpt, plumpt*. Vaikautas atsisėdo ir pažiūrėjo į laikrodį. Šis rodė 14.00.

Arbata, į galvą šovė mintis, po kurios sekė kita: *Kas, po velnių, ten slankioja?*

Svečiai angliavežyje nesilankydavo. Niekada. Neskaitant paštininko ir siuntų tarnybos darbuotojo. Bet jis nelaukė jokių siuntinių.

Sprendžiant iš garsų, ant denio bildėjo nemažas būrys. Vaikai? Ke-

letą sykių mažamečiai prasmuko į laivą — šūkavo ir tyčiojosi, kol jis akiplėšas nuvijo.

— Nešdinkitės! — užrėkė lubų pusėn. — Atšokit! Užsikruškit! Atsikniskit! Eikit šikt! Dinkite! Išgaruokite, vaikigaliai! — jam patikdavo vartoti taksi išgirstus žodžius.

Staiga į duris kažkas pasibeldė. Nuskambėjo įkyrūs, primygtiniai *bilst, bilst, bilst.*

Vaikautas niršiai nukorė kojas nuo gulto, vienais apatiniais ir marškinėliais patraukė į saloną, sverdėdamas ir šlepsėdamas per medines, iš dalies kilimais išklotas grindis.

Bilst, bilst, bilst.

— Čiuožkit velniop! Kas jūs tokie? Gal negirdėjot, ką sakiau? Ko norit? Kurti esat? Pranykite! Aš miegu!

Bilst, bilst, bilst!

Mediniais laipteliais jis užsikorė į viršutinę įstiklintą kabiną, kurioje stovėjo didžiulė ruda sofa. Į denį vedė stiklinės durys. Aplinkui atsivėrė vaizdas į pilką popietės dangų ir dumblėtas seklumas. Buvo atoslūgis.

Lauke stoviniavo į šeštą dešimtį įkopęs vyras retėjančiais, virš plikteléjusio viršugalvio užšukuotais plaukais, padėvėtu tvido švarku, pilkšvomis flanelinėmis kelnėmis ir rudais nutrintais raštuotos odos batais. Prieš save laikė juodą odinę piniginę ir žiopčiojo tardamas žodžius, kurių Vaikautas nesuprato. Užnugaryje spietėsi grupė individų mėlynomis, užrašu POLICIJA pažymėtomis striukėmis ir antveidžius turinčiais šalmais. Vienas jų vilko masyvų, geltoną, į gesintuvą panašų cilindrą.

— Nešdinkitės! — pakartojo Vaikautas. — Aš miegu! — apsigręžė ir nusvyravo laiptais žemyn.

Vėl išgirdo *bilst, bilst, bilst.* Stuksenimas pakurstė susierzinimą. *Jiems nederėtų vaikštinėti po laivą. Čia privati nuosavybė!*

Nusileidęs į saloną jis sustingo kaip įkaltas, nes ausis pasiekė dūžtančio stiklo garsai. Širdyje išsikerojo pyktis. Pusgalvis! Nelemtas idiotas pabeldė per stipriai! Ką gi, reikės grįžti ir jį pamokyti!

Tačiau apsisukusį Vaikautą perliejo žingsnių kakofonija — vidun įsibrovė žmonės, avintys batus odiniais ir guminiais padais.

Nugriaudėjo balsas:

— POLICIJA! NĖ IŠ VIETOS! POLICIJA!

Laiptais nubildėjo virš plikės plaukus užšukavęs vyras, įkandin jo sekė policininkai geltonomis liemenėmis. Rankoje jis tebegniaužė piniginę su kažkokiu ženkliuku ir užrašu.

— Džonas Keridžas? — paklausė atėjūnas.

— Vaikautas. Mano vardas yra Vaikautas. Esu taksistas.

— Detektyvas seržantas Potingas iš Sasekso kriminalinio skyriaus. — Žmogus atkišo popieriaus lapą. — Turiu kratos orderį šioms patalpoms.

— Kreipkitės į savininkus. Aš tik prižiūriu laivą. Privalau katinui duoti ėdalo. Jau vėluoju, nes ryte ilgai miegojau.

— Vaikaute, mielai su tavimi šnektelėčiau. Gal kur prisėstume?

— Ne, aš turėčiau grįžti ant gulto, nes man būtinas miegas. Kad prieš naktinę pamainą atgaučiau jėgas. — Vaikautas nužvelgė greta ir jam už nugaros stovinčius pareigūnus. — Atleiskite, bet prieš įleidžiant jus į laivą reikės pasikalbėti su šeimininkais. Jūs palaukite lauke. Su jais susisiekti tikriausiai nebus lengva, nes dabar abu gyvena Indijoje, Goa valstijoje.

— Klausyk, — atsiliepė Normanas Potingas, — mes galime elgtis maloniai arba griežtai. Jei mums nepadėsi, aš tave suimsiu. Elementaru, tiesa?

Vaikautas pakreipė galvą ant šono.

— Kokia tiesa?

Detektyvas seržantas jį nudelbė įtariu žvilgsniu, svarstydamas, ar vyruko galvoje neatsisukęs varžtelis.

— Tau rinktis. Šiąnakt nori miegoti savo lovoje ar kardomajame kalėjime?

— Šiąnakt aš dirbu. Taksi savininkas supyks, jei neišvažiuosiu į gatves.

— Tuomet, linksmuoli, bendradarbiauk.

Vaikautas įsižiūrėjo į atvykėlį.

— Man nelinksma.

Potingas susiraukė, praleidęs komentarą pro ausis.

— Žvejoji?

— Vairuoju taksi.

Detektyvas dūrė nykščiu aukštyn į denį.

— Ten mačiau užmestus valus.

Vaikautas linktelėjo.

— Ką pagauni? Daugiausia krabus?

— Plekšnių. Kartais jūrų liežuvių.

— Sekasi neblogai? Aš irgi mėgstu meškerioti. Bet niekada taip toli jūroje.

— Jūs suskaldėte stiklines duris. Verčiau jas pakeiskite. Šeimininkai ant jūsų labai supyks. Man draudžiama daužyti daiktus.

— Jei atvirai, dėl durų nesuku sau galvos. Kaip ir dėl tavęs. Beje, apatinius renkiesi visiškai be skonio, bet nesileiskime į asmeniškumus. Arba tu bendradarbiausi, arba tave suimsiu ir lentą po lentos išardysiu šitą plūduriuojančią geldą.

— Jeigu taip padarysite, ji nuskęs, — atsakė Vaikautas. — Jums prireiks lentų. Nebent mokate gerai plaukti.

— Gal tu juokdarys?

— Ne. Taksistas. Važinėju naktimis.

Potingui vos pavyko susitvardyti.

— Vaikše Maikše, laive ketinu šio to ieškoti. Turi ką nors tokio, apie ką norėtum papasakoti — ir ką norėtum pademonstruoti?

— Grandinėles nuo klozeto bakelių, bet į jas nevalia žiopsoti pašaliniams. Parodysiu tik tas, kurias laikau po savo gultu. — Vaikautas ūmai atkuto. — Netoli Verdingo tilto yra nuostabus tualetas su aukštai iškeltu bakeliu. Jeigu norite, galėsiu jus ten nuvežti.

— Jei neužsičiaupsi, nuplausiu tave sumautoje laivo išvietėje, — perspėjo Potingas.

Vaikautas įsistebeilijo į detektyvą, bet po akimirkos jo veide nušvito šypsena.

— Aš ten netilpčiau! Skylė per siaura!

— Jos skersmens užteks, kai baigsiu tave doroti.

— Ne... kertam lažybų!

— Žinai, linksmuoli, lažinamės dėl kitko. Lažinamės, kad čia kai ką aptiksime. Tad gal mums sutaupytum marias laiko ir parodytum, kur slepi moteriškus batelius?

Išvydęs nerimą, šmėstelėjusį keisto vyručio akyse, Potingas kaipmat suprato, kad pataikė į tikslą.

— Aš neturiu batų. Moteriškų batų.

— Ar tikrai?

Vaikautas sekundėlę į jį padėbsojo ir nudūrė žvilgsnį į grindis.

— Ne, jokių moteriškų batų neturiu.

— Malonu girdėti, Vaikše Maikše. Liepsiu savo komandai tuo įsitikinti, ir mes keliausime sau.

— Gerai. Bet tegul neliečia tualeto grandinėlių.

— Būtinai juos įspėsiu.

Vaikautas palinksėjo. Jo kūnu žliaugė prakaitas.

— Matot, aš ilgai jas rinkau.

— Tualeto grandinėles?

Jis kinktelėjo galva.

Tylėdamas detektyvas seržantas nužvelgė pašnekovą.

— Žinai, ką, Vaikše Maikše? — po pauzės tarė. — Ar nevertėtų dabar pat tavęs nuplauti prakeiktoje išvietėje?

1998

74

Sausio 16-oji, penktadienis

Rojus Greisas neapkentė šitos vietos. Kaskart, kai važiuodavo pro plieninius vartus, jį nukratydavo nervingas drebulys. Pamačius ženklą auksinėmis raidėmis atrodydavo, jog priešais stūkso didingas pastatas, bet įspūdis išblėsdavo, kai įžvelgdavai, kas ten parašyta: BRAITONO IR HOUVO MORGAS.

Slogučio neišblaškė net Rodo Stiuarto kasetė, kurią jis įkišo į automobilio grotuvą, siekdamas pakelti sau ūpą. Visas laisvas vietas netoli pagrindinio įėjimo užėmė automobiliai, todėl teko nusigauti iki tolimojo galo ir pastatyti ratus šalia dengto įvažiavimo tako. Tarsi panūdęs galutinai sugadinti nuotaiką, lietus pratrūko pilti dar smarkiau — trankiai subarbeno lašai, ant stiklų drykstantys tiesiomis linijomis. Jis išjungė variklį, sykiu nutildydamas ir dainą „Megė Mei“. Viduryje priekinio lango sustingo džerkštelėję valytuvai. Greisas palietė durų rankenėlę ir sudvejojo.

Jis visiškai nelaukė būsimos akistatos. Skrandį traukė vien apie ją pagalvojus.

Laukuose liepsnojęs furgonas gerokai įkaito, o gaisrininkams sunkiai sekėsi nutįsti žarnas iki ugnies, todėl vakar ligi vidurdienio reikėjo laukti, kol automobilis atvės. Tik tada pavyko įdėmiai jį apžiūrėti ir nu-

statyti, kad transporto priemonė vogta. Susvilusios žolės, išdegusių gumos, dažų, kuro, plastiko ir apanglėjusio žmogaus kūno dvokas privertė porą kartų sužiaukčioti. Prie tam tikrų kvapų neįmanoma įprasti, kad ir kaip dažnai juos užuostum. Tą patį galima pasakyti ir apie kai kuriuos reginius. Furgone aptikto bėdžiaus vaizdas nė kiek nesužavėjo.

Kaip ir Sendės išraiška, nutaisyta trečiadienio rytą, 04.00, kai jis parvažiavo namo ir prieš keliaudamas atgal į nelaimės vietą prigulė numigti kelias valandas.

Žmona nieko nesakė — sau būdinga maniera paniro į tylą. Jei rimtai įniršdavo, kartais ištisas dienas nebendraudavo, boikotuodavo jį, neprisileisdavo artyn. Neatlyžo netgi tada, kad iš vyro gavo didžiulę gėlių puokštę.

Greisas nepajėgė užsnūsti, tačiau ne dėl Sendės. Laikui bėgant ji atlėgs, kaip visada, ir liausis pykusi. Išsitiesus ant lovos, jo galvoje kiaurą naktį sukosi vienintelė mintis. Ar furgone rastas kūnas priklausė dingusiai Reičelei Rajan?

Jis labiausiai šiurpdavo išvydęs suskrudusius negyvėlius. Sykį, būdamas naujokas konsteblis, keliavo į Portsleidą ir iš padegto namo liekanų vilko penkiamečio bei septynmečio lavonus — siaubą dešimteriopai kurstė tai, kad liepsnos pasiglemžė vaikus. Vėliau ne vieną mėnesį sapnavo košmarus.

Rojus Greisas žinojo, kad skrodimas, kurį teks stebėti morge, sukels panašią reakciją ir poveikis ilgai neatslūgs. Bet kitos išeities nebuvo.

Jau vėluodamas, nes Džimas Doilas, tyrimui vadovaujantis detektyvas, anksti ryte surengė užsitęsusį pasitarimą, jis išlipo laukan, užrakino automobilį, suspaudė aukštai pakeltą lietpalčio apykaklę ir nuskubėjo morgo durų link.

Pasitarime dalyvavo ir seržantas iš Nelaimingų įvykių skyriaus, kurio ekspertai tirdavo į sunkias avarijas patekusias transporto priemones. Dėl furgono daryti išvadas dar per anksti, pasakė seržantas, bet sprendžiant iš pirmo įspūdžio labai abejotina, kad jis užsiliepsnojo atsitiktinai.

Greisas paspaudė skambutį, ir neilgai trukus duris atidarė pati lavoninės šeimininkė, Elzė Svitman, virš melsvų, į baltus guminius batus sukištų darbinių kelnių pasirišusi žalią prijuostę.

Elzė, penktą dešimtmetį bebaigianti trumpaplaukė garbanė, buvo mielų veido bruožų ir nuolat smagiai nusiteikusi, o tai atrodė keista, žinant, su kokiais siaubingais dalykais ji kasdien — ir kasnakt — susidurdavo. Rojus visuomet prisiminė, kaip maloniai patologė elgėsi, kai jis vos nenualpo pirmąkart gyvenime stebėdamas skrodimą. Nuvedė jį į svečių kambarį, užkaitė arbatos, liepė nesijaudinti ir patikino, esą morge prastai pasijusdavo mažiausiai pusė iš visų tarnaujančiųjų policijoje.

Pro tarpdurį, niekuo nesiskiriantį nuo įėjimo į tradicinį vienaukštį bungalo tipo statinį, Rojus Greisas žengė į siaurą koridorių, kuriame dingo bet kokie panašumai į eilinį priemiesčio būstą. Pirmiausia, aplinkui tvyrojo visur prasiskverbiantis „Jeyes Fluid" ir „Trigene" dezinfekantų tvaikas. Šiandien šnerves ėmė dirginti papildomas kvapas, o skrandį sutraukė stiprėjantis mėšlungis.

Ankštame persirengimo kambaryje jis kelias minutes plūkėsi, kol per galvą užsitempė prikyštę ir surišo juostas. Tuomet paslėpė veidą po kauke ir taip pat užmazgė jos raištelius. Paskui apsiavė baltus, guminius, per didelius batus. Nukėblino koridoriumi, pasuko dešinėn, praslinko pro sandariai uždarytą įstiklintą patalpą, kurioje būdavo tiriami, kaip įtariama, užkrečiamų ligų pražudytų žmonių lavonai, ir įėjo į pagrindinį skrodimo kambarį, stengdamasis kvėpuoti vien pro burną.

Du nerūdijančio plieno stalai su ratukais buvo pristumti prie spintos, ant trečiojo, iškilusio viduryje patalpos, gulėjo palaikai ir aplinkui būriavosi panašiai kaip jis apsirengę žmonės.

Greisas nugurgė seiles. Vaizdas privertė sudrebėti. Ji nė kiek nepriminė moters, veikiau atrodė kaip pajuodęs, negyvas, specialiųjų efektų komandos sukurtas monstras iš fantastinio arba siaubo filmo.

Ar čia tu, Reičele? Kas atsitiko? Jei vis dėlto esi Reičelė, kaip patekai į nuvarytą furgoną?

Pasviręs virš kūno, vienoje pirštinėtoje rankoje suspaudęs chirurginį zondą, kitoje laikydamas pincetą, prie stalo darbavosi daktaras Freizeris Teobaldas, patologas iš Vidaus reikalų ministerijos, Rojaus Greiso nuomone, tikra Graučo Markso kopija.

Prie Teobaldo atovėjo Donaldas Vaitlis, penkiasdešimtmetis, į pensiją išėjęs policininkas, nūnai tapęs koroneriu, Elzė Svitman, jos pagalbininkas Artūras Tramblas, santūriai linksmo būdo, beveik šešiasdešim-

ties metų vyriškis su Dikenso laikų žandenomis, Džeimsas Gartrelas, fotografas iš nusikaltimo vietos tyrėjų komandos, uoliai fokusuojantis objektyvą, nukreipęs aparatą į kairiąją lavono koją, ant kurios buvo padėta liniuotė.

Mirusi moteris prarado bemaž visus plaukus, jos veidą tartum dengė ištirpusio juodo vaško sluoksnis. Aiškiai įžiūrėti bruožų nepavyko. Greiso skrandis ėmė streikuoti dar energingiau. Nors alsavo burna, o nosį paslėpė po kauke, jis neįstengė atsiriboti nuo tvaiko. Šį užuosdamas prisiminė vaikystę, kai sekmadieniais per pietus vilnydavo keptos kiaulienos ir skrudintų spirgučių kvapai.

Tokios mintys, be abejo, pasibjaurėtinos, tačiau į smegenis ir skrandį dvokas siuntė trikdančius signalus. Jį vis labiau pykino, odą išmušė prakaitas. Greisas vėl pažvelgė į negyvėlę ir nusisuko giliai kvėpuodamas pro burną. Dirstelėjo į kitus kambaryje. Jis žinojo, kad aplinkiniai užuodė tą patį, ir kiekvienam kilo identiškos asociacijos — šita tema jie buvo kalbėję anksčiau, — bet smarvė, regis, nė vieno nepaveikė. Negi visi prie jos taip įpratę?

— Radau įdomų daikčiuką, — nerūpestingai pranešė patologas, pincetu iškeldamas ovalo formos, colio skersmens objektą — perregimą, susvilusį ir iš dalies aptirpusį. — Matot, detektyve seržante Greisai? — į jį kreipėsi Teobaldas.

Rojus nenoriai prisiartino prie suskrudusių palaikų. Rodomas daiktas priminė kontaktinį lęšį.

— Tiesiog neįtikėtina, kad tokį daiktą galėjo turėti transporto priemonę vairavęs asmuo, — pridūrė patologas.

— Kas čia? — paklausė Greisas.

— Apsauginė akies plokštelė.

— Apsauginė akies plokštelė?

Teobaldas linktelėjo.

— Naudojama morguose. Po mirties akys sparčiai įdumba, todėl, kad jos gražiau atrodytų, plokštelės įspraudžiamos tarp vokų ir obuolių. — Jis kreivai nusišypsojo. — Kaip sakiau, keista panašų dalyką rasti pas automobilio vairuotoją.

Detektyvas seržantas susiraukė.

— Kam moteriškei jo prisireikė?

— Gal turėjo netikrą akį, arba jai praeityje darė atstatomąją operaciją ir plokštelę teko nešioti dėl kosmetinių priežasčių. Bet, aišku, tik ne abiejose akiduobėse.

— Daktare Teobaldai, sakote, kad ji buvo akla? — pasiteiravo Artūras Tramblas, šelmiškai sužybčiodamas akimis.

— Deja, padėtis rimtesnė. Moteris mirė anksčiau, nei ją pasodino į furgoną.

Ilgam įsivyravo tyla.

— Jūs įsitikinęs? — prasižiojo koroneris.

— Išliko dalelės plaučių audinių, kurias patyrinėsiu laboratorijoje. Bet jau dabar akivaizdu, kad jų nepalietė nei dūmai, nei liepsna. Kitaip tariant, prieš užsidegdama ji nekvėpavo.

— Tai yra mirė prieš avariją?

— Būtent, — patvirtino patologas. — Dėl to nekyla jokių abejonių.

Mėgindamas susigaudyti, kas čia vyksta, Greisas paklausė:

— Daktare Teobaldai, ar galėtumėte nustatyti aukos amžių?

— Na, moteris gana sena — daugiau nei septyniasdešimties, gal aštuoniasdešimties metų. Konkretesnį atsakymą pateiktų analizės, bet tikrai ne mažiau kaip šešiasdešimties. Tiksliau pasakysiu po kelių dienų.

— Tikrai ne jaunesnė?

Patologas papurtė galvą.

— Garantuotai.

— O kaip įrašai apie dantis?

Daktaras Teobaldas zondu bedė į lavono žandikaulį.

— Nelaimei, dėl karščio išsprogsta vainikėliai. Aš nepastebiu jokių pėdsakų, pagal kuriuos būtų galima atsekti dantų istoriją. Labiausiai tikėtina, kad tapatybę padės nustatyti DNR.

Greisas vėl nužvelgė palaikus. Įprantant prie jos vaizdo, šleikštulio pojūtis nežymiai atlėgo.

Kas tu, jei nesi Reičelė Rajan? Ką veikei tame furgone? Kas tave ten įkišo?

Ir kodėl?

ŠIANDIENA

75

Sausio 14-oji, trečiadienis

Rojus Greisas sekė paskui Tonį Keisą ir akmeniniu laiptatakiu leidosi į Kriminalinio skyriaus rūsį. Niekas negalėtų apkaltinti Sasekso policijos, jog toji eikvoja pinigus čionykščių patalpų apdailai, ironiškai pamanė jis žingsniuodamas palei įskilusias sienas, nuo kurių šen bei ten buvo nubyrėję tinko lopiniai.

Pagalbinio personalo vadovas nusivedė jį pažįstamu, prastai apšviestu, tartum link požemių tįstančiu koridoriumi. Sustojo prie uždarytų durų, mostelėjo į skaitmeninį signalizacijos skydelį ir iškėlė smilių.

— Pirmiausia, Rojau, norintys keliauti tolyn privalo žinoti iš manęs gautą kodą, kurį turi tik saujelė žmonių, įskaitant ir tave.

Keisas buvo tvirto sudėjimo, penkiasdešimt penkerių metų vyras kone plikai kirptais plaukais, griežtų, bet išvaizdžių veido bruožų, virš marškinių užsimetęs gelsvai rudą švarką ir pasirišęs kaklaraištį. Kitados pats tarnavo policijoje, galop išėjo į pensiją, bet vėliau grįžo į teisėsaugos pajėgas kaip civilis darbuotojas. Kartu su negausia savo komanda prižiūrėjo Kriminalinį skyrių, visą įrangą ir kitus tris grafystėje veikiančius sunkių nusikaltimų tyrimo skyrius. Suteikdavo neįkainuojamą pagalbą gerbiamiems pareigūnams, tačiau tiems, kuriuos niekino, būdavo tikra

rakštis pasturgaly, ir vertindamas žmones dažniausiai neapsirikdavo. Rojaus Greiso laimei, jiedu puikiai sutarė.

Tonis Keisas pakėlė antrą pirštą.

— Visi, užsukantys į šitą sektorių — kalbu apie meistrus, valytojus ir kitus — čia ateina su palyda.

— Galbūt kartais jie lieka vieni ir tada sulaukia progos panaršyti bylas.

Keisas sudvejojo.

— Ne, tik ne tokioje įslaptintoje vietoje kaip įkalčių saugykla.

Greisas linktelėjo. Kadaise rūsyje gebėdavo viską surasti netgi užrištomis akimis, bet naujoji komanda pertvarkė katalogavimo sistemą. Keisui atvėrus duris, jie žengė per slenkstį. Į tolybes driekėsi virtinės raudonų, užrakintų, sienas remiančių, lubas siekiančių narvų, kuriuos atskyrė lentynos, apkrautos raudonomis, žaliomis dėžėmis su dokumentais ir patikimai užsandarintais įkalčių maišeliais.

— Norėsi ko nors konkretaus?

— Taip. Batžmogio bylų.

Greisas laikė jų santraukas savo kabinete, bet aplankai su nuodugnesniais duomenimis buvo saugojami čia.

Paėjęs keletą jardų Keisas sustingo, iš ryšulio raktų, kabančių po diržu, atsirinko reikiamą ir atrakino kabamąją spynelę. Tuomet atlapojo narvo duris.

— Žinau, apie ką šneki, — tarė. — Nes šiuo metu jomis domisi tavo komanda.

Greisas palinksėjo galva.

— Ar atsimeni vyresnįjį detektyvą Kasianą Pju, su mumis dirbusį praeitą rudenį?

Pagalbinio personalo vadovas atsigręžė suglumęs.

— Vargu ar jį pajėgčiau greitai užmiršti. Vyrukas elgėsi su manimi kaip su asmeniniu liokajumi. Net užsigeidė, kad jo kabinete pakabinčiau paveikslus. Tikiuosi, mūsų bičiuliui nieko blogo nenutiko? Kasianas nenugarmėjo nuo kito skardžio, nes šįkart jam neištiesei pagalbos rankos?

Rojus Greisas išsišiepė. Iš visų jo nuveiktų darbų buvo menkiausiai vertinamos laimingai užsibaigusios pastangos išgelbėti Pju gyvybę.

— Deja, ne.

— Nesuprantu, kodėl už parodytą narsą tau neįteikė medalio.

— Mane būtų apdovanoję tik tuo atveju, jeigu būčiau leidęs Kasianui nukristi, — vyptelėjo Greisas.

— Nesijaudink. Tas tipelis — tikra mėšlo krūva. Žinai, kas sakoma apie mėšlą?

— Ne.

— Kai mėšlo prisikaupia, jis susmenga nuo savo svorio.

76

Sausio 14-oji, trečiadienis

Po trisdešimties minučių, atvykęs į Sasekso policijos valdybą Molingo namuose, Greisas jau sėdėjo priešais milžinišką viršininko pavaduotojo Piterio Rigo stalą.

— Rojau, norėjote su manimi susitikti? Ketinate pasidalyti geromis naujienomis apie Batžmogį?

— Gal ir taip, sere.

Vyresnysis detektyvas glaustai išklojo žinias ir pridūrė, esą po vakarinio pasitarimo, rengiamo 18.30, galbūt pateiks daugiau informacijos.

— Beje, norėčiau, kad padėtumėte vienu kebliu klausimu,— pridūrė.

— Kalbėkit.

Greisas papasakojo apie Kasianą Pju ir išdėstė, kas įvyko per trumpalaikę jo komandiruotę į Sasekso kriminalinį skyrių. Tuomet paaiškino, kodėl tas žmogus kursto nerimą.

Rigas atidžiai klausėsi, protarpiais užsirašydamas pastabas. Greisui baigus šnekėti, pavaduotojas tarė:

— Ar aš teisingai supratau? 1997 metais, kai Batžmogis ėmė smurtauti, vyresnysis detektyvas Pju galėjo atsidurti nusikaltimų vietose?

— Regis, taip, sere.

— Ir per pastarąsias dvi savaites sukiojosi ten, kur nūdien nukentėjo moterys?

— Taip, sere, aš klausiau, kur jis buvo per pastaruosius tris užpuolimus.

— Jūsų įsitikinimu, iš bylos vyresnysis detektyvas Pju galbūt pasisavino puslapius su esminiais duomenimis?

— Prieiti prie dokumentų turėjo teisę tiktai saujelė žmonių, įskaitant ir Kasianą Pju.

— Manote, slaptas žinias spaudai nutekindavo būtent jis?

— Tokia tikimybė įmanoma, — pripažino Greisas.

— Kurių galų? Ko jis siektų?

— Užtraukti mums gėdą? Tiksliau sakant, man?

— Bet kodėl?

— Įvertinus aplinkybes, peršasi vienintelis atsakymas. Tarkim, įvairiais būdais man kenkdamas, Pju stengiasi, kad atrodyčiau nekompetentingas — nori, kad mane pašalintų iš Kriminalinio skyriaus ir perkeltų kitur, toliau nuo neatskleistų, jį inkriminuojančių bylų.

— Čia teorija ar pagrįsti faktai?

— Kol kas tik prielaida. Bet logiška. — Greisas patraukė pečiais. — Tikiuosi, praeities įvykiai mano nuomonei įtakos nedaro.

Kurį laiką viršininko pavaduotojas į jį žvelgė tylėdamas. Rigo veide atsispindėjo išmintis.

— Tik pasistenkite nesivelti į asmeniškumus, — pagaliau atsiliepė maloniai nusišypsodamas.

— Man trūks plyš maga to išvengti, sere.

— Kiek žinau, jūsų santykiai susiklostė prasčiau nei patenkinamai, ir gelbėdamas jį rimtai rizikavote gyvybe, nors drąsiu poelgiu į save atkreipėte kitų dėmesį, bet Kasianas Pju — labai gerbiamas pareigūnas. Įsigyti priešų neverta. Esate girdėjęs seną priežodį?

Greisui dingtelėjo, kad šiandien jis prisiklausė apsčiai posakių.

— Ne.

— Tūkstančio draugų yra per mažai, vieno priešo — per daug.

Vyresnysis detektyvas šyptelėjo.

— Vadinasi, man derėtų palikti Pju ramybėje, net jeigu įtariu jį Batžmogio nusikaltimais?

— Nieko panašaus. Noriu, kad mūsų bendradarbiavimas remtųsi abipusiu pasitikėjimu. Jeigu jums išties atrodo, kad Kasianas Pju įtaria-

mas ne be pagrindo, areštuokite jį, ir aš jus palaikysiu. Tai politiškai delikatus reikalas, todėl būtų negerai, jei susimautume.

— Jei *aš* susimaučiau?

Rigas vėl nusišypsojo.

— Dėl jūsų klaidų būčiau atsakingas ir aš, ir policijos viršininkas. Įdėmiai patikrinkite visus faktus. Jei apsirinkame, mums velniškai smarkiai klius.

— Bet sulauksime dar rimtesnės pylos, jeigu esu teisus ir mes sėdėsime sudėję rankas, kol bus išprievartauta kita moteris.

— Svarbiausia, kad rastumėte įkalčius — tokius pat nepaneigiamus kaip jūsų loginiai išvedžiojimai.

77

Sausio 14-oji, trečiadienis

Sparčiai gausėjanti operacijos „Kardžuvė" Greiso komanda taip išaugo, kad kabinete Nr. 1 jai ėmė trūkti erdvės, todėl vakarinį pasitarimą teko surengti posėdžių kambaryje.

Patalpoje tilpdavo dvidešimt penki žmonės ant raudonų kėdžių aplink stačiakampį stalą ir dar trisdešimt stovinčiųjų. Neskaitant kitų paskirčių, ji buvo naudojama spaudos konferencijoms, kai policija informuodavo žiniasklaidą apie įvykdytą sunkų nusikaltimą — štai kodėl prie tolimosios sienos stiebėsi išlenkta, dviejų mėlynos spalvos atspalvių, šešių pėdų aukščio ir dešimties ilgio lenta, iškilusi priešais vaizdo ekraną, primygtinai demonstruojantį Sasekso policijos tinklapio adresą, Kovos su nusikalstamumu organizacijos raginimus ir telefono numerį. Jos fone pareigūnai kreipdavosi į spaudos ir televizijos atstovus.

Vyresnysis detektyvas sėdėjo nugara į mėlynąją lentą, atsigręžęs į duris, tuo metu vienas paskui kitą vidun žengė kolegos, pusė iš jų šnekėjo mobiliaisiais. Paskutinis įžengė nepaprastai savimi patenkintas Normanas Potingas.

Lygiai 18.30 Rojus Greisas paskelbė:

— Komanda, prieš pereidamas prie darbotvarkės klausimų, noriu informuoti, kad detektyvas seržantas Potingas turi mums naujienų.

Jis pamojo detektyvui seržantui.

Atsikrenkštęs Potingas tarė:

— Man džiugu pranešti, kad areštavome įtariamąjį.

— Nuostabu! — šūktelėjo Maiklas Formanas.

— Sulaikytasis uždarytas kardomajame kalėjime, o mes toliau naršome jo gyvenamąjį laivą, prišvartuotą Aduro upėje, prie Šorehamo paplūdimio.

— Kas jis, Normanai? — pasiteiravo Nikas Nikolas.

— Džonas Keridžas, apie kurį užsiminiau ryte. Vietinis taksistas. Save vadina Vaikauto pravarde. Mes apieškojome jo valdas ir iš korpuso žiaunų iškrapštėme aštuoniasdešimt septynias poras moteriškų, į maišus įkištų aukštakulnių.

— Aštuoniasdešimt septynias poras? — apstulbo Ema Džeinė Boutvud.

— Jų gali būti ir daugiau. Kratos dar nebaigėme. Įtariu, kad aptiksime ir dabartinių pirmų dviejų, ir ankstesnių aukų batelius.

— Kol kas neradote? — paklausė Nikas Nikolas.

— Ne, bet rasime. Jis turi visą šūsnį iš pastarųjų dienų laikraščių iškirptų straipsnių, susijusių su Batžmogiu, ir gausybę spausdintos medžiagos iš interneto apie nusikaltėlio siautėjimą 1997 metais.

— Gyvena vienas? — pasidomėjo Bela Moj.

— Taip.

— Susituokęs? Išsiskyręs? Draugauja su mergina arba vaikinu?

— Nepanašu.

— Kaip paaiškino, kodėl renka iškarpas ir batus?

— Niekaip. Kai pateikiau klausimą, jis apniuko ir atsisakė šnekėti. Beje, aptikome ne vien batelius, bet ir aibę paslėptų tualeto grandinėlių, apie kurias kalbėdamas vyrutis kaip reikiant įsiaudrina.

Brensonas susiraukė ir gestu parodė nuleidžiąs vandenį.

— Tualeto? Turi galvoje *išviečių* grandinėles?

Potingas linktelėjo.

— Kodėl taip elgiasi? — tęsė Brensonas.

Šiek tiek dvejodamas Potingas apsidairė į įbedė akis į Rojų Greisą.

— Bijau, šefe, jog taip sakyti, hmm, politiškai nekorektiška...

— Nežinia mus žudo, — gerai nusiteikęs atsiliepė Greisas.

Detektyvas seržantas pirštu pabaksnojo sau į smilkinį.

— Jam — ne visi namie.

Kambaryje pasigirdo krizenimas. Potingas išdidžiai nusišypsojo. Rojus savo ruožtu džiaugėsi, kad jis įrodė esąs vertingas komandos narys, bet kartu įtemptai mąstė apie Kasianą Pju, slapta nerimaudamas, kad dėl suimto asmens, kuris išties atrodė tikėtinas įtariamasis, kilo vienas, labai svarbus klausimas.

Mintimis jis vėl grįžo prie Potingo sulaikyto žmogaus. Puiku, kad areštas įvykdytas, o *Argus* galės sukurpti straipsnį ir jį išspausdinti pirmuose rytojaus leidinio puslapiuose. Tačiau Greisas buvo patyręs ir žinojo, kad įtariamojo suėmimą ir sėkmingas pastangas nustatyti, kad jis išties nusikalto, skiria didelė spraga.

— Normanai, kaip Keridžas reaguoja?

— Pyksta, šefe. Ir mus, ko gero, užgrius problemos. Jam atstovauja Kenas Eikotas.

— Velniava, — burbtelėjo Nikas Nikolas.

Valstybės finansuojamų advokatų netrūkdavo, bet jie pasižymėdavo įvairiais gebėjimais ir požiūriais. Kenas Eikotas, sumaniausias iš visų, galėjo smarkiai apkartinti įtariamąjį areštavusio pareigūno gyvenimą.

— Ką jis kalba? — paklausė Greisas.

— Reikalauja, kad prieš pratęsdamas pokalbius su mumis klientas išsitirtų pas medikus, — atsakė detektyvas seržantas. — Aš suorganizuosiu apžiūrą. Tuo tarpu Keridžas pernakvos areštinėje. Tikėkimės, paieškos komanda aptiks daugiau įrodymų.

— Galbūt sutaps DNR pavyzdžiai, — tarė detektyvas konsteblis Formanas.

— Kol kas Batžmogis sugebėjo nepriekaištingai saugotis teismo ekspertų, — pastebėjo Greisas. — Viena iš didžiausių bėdų yra ta, kad nepajėgėme atkapstyti jokių su juo sietinų daiktų. Nė menkiausio plaukelio ar drabužių pluošto gijos. — Nudūrė žvilgsnį į savo užrašus ir po akimirkos kreipėsi į Potingą: — Šauniai padirbėjai, Normanai.

Ką gi, judėkime pirmyn. Glenai, turi naujienų apie kitą galimą įtariamąjį?

— Taip, bose. Man malonu pranešti, kad identifikavome E klasės „Mercedes“ sedano vairuotoją. Kuris pasitraukė nuo Pirsų namo ir nušvilpė Drouvėjaus keliu maždaug tada, kai buvo užpulta ponia Roksana Pirs. Apklausus jį išaiškėjo, kodėl moteris ruošė romantišką vakarienę dviem asmenims, deja, iš gautų žinių nepešime jokios naudos. — Brensonas gūžtelėjo. — Tai Janis Stefanosas, vietinių restoranų savininkas. Jam priklauso „Timon“ iš Prestono gatvės ir „Thessalonica“.

— Šitą žinau! — įsiterpė Formanas. — Aną savaitę ten vedžiausi žmoną atšvęsti vestuvių metinių!

— Po pietų mudu su Ema Džeine bendravome su Stefanosu. Jis kiek susidrovėjęs prisipažino, kad su ponia Pirs užmezgė romaną. Vėliau moteris patvirtino jo žodžius. Kvietėsi Stefanosą į svečius, nes vyras, kaip žinome, buvo išvykęs verslo reikalais. Jis nusigavo iki pastato, bet neįstengė patekti vidun. Kurį laiką sukiojosi lauke, skambino į duris, mėgino telefonu susisiekti su ja. Neabejojo, kad meilužė namuose, nes matė kitapus užuolaidų judančius šešėlius. Galų gale ėmė nebesuprasti, kokį žaidimą ji sumąstė — staiga persigando, kad anksčiau grįžo sutuoktinis, todėl nedelsdamas išrūko.

— Ar juo tikite? — Greisas iš pradžių pažiūrėjo į draugą, tada atsisuko į Emą Džeinę Boutvud.

Abu sulinksėjo.

— Kam Stefanosui griebtis žaginimo, jeigu jis ir taip buvo pakviestas užeiti?

— Kas, jei ponia Pirs *išgalvojo* prievartavimą, nes tuo metu namo parlėkė vyras ir ją apėmė kaltės jausmas? — spėjo Maiklas Formanas.

— Vyras grįžo tik kitą dieną, kai jam paskambinome, — atsakė Brensonas.

— Ar jis žino apie romaną? — paklausė Greisas.

— Aš elgiausi taktiškai. Manau, artimiausiu metu paslapties atskleisti neverta.

— Ponas Pirsas keletą kartų man skambino ir domėjosi, ar darome pažangą.

Vyresnysis detektyvas atsisuko į Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnę.

— Nieko tokio, kad jo neapšviečiame?

— Poniai Pirs nestigo sunkių išgyvenimų, sere, tad kam dabartinėje stadijoje bloginti jos reikalus? — atsiliepė Klerė Vestmor.

Po pasitarimo Greisas paprašė detektyvo konsteblio Formano užsukti į jo kabinetą, kur akis į akį pasidalijo įtarimais dėl vyresniojo detektyvo Pju.

Kai Kasianą Pju komandiravo į Saseksą, Formanas dar nedirbo Kriminaliniame skyriuje, todėl niekas negalėtų jo apkaltinti išankstiniu nusistatymu. Detektyvas konsteblis idealiai tiko darbui.

— Maiklai, patikrink kiekvieną vyresniojo detektyvo alibi — ir 1997-ųjų, ir šių laikų. Man neramu, nes jo atžvilgiu daug kas sutampa. Bet suimti Pju galime tik turėdami nepaneigiamų įkalčių, kurių dar stinga. Imkis tyrimo. Ir nepamiršk, kad susidursi su itin gudriu manipuliacijų specialistu.

— Bose, vargu ar jis pranoks mane.

Greisas nusišypsojo.

— Todėl tave ir išsirinkau.

1998

78

Sausio 20-oji, antradienis

Laboratorinės analizės patvirtino, kad furgone apdegusios moters amžius svyravo nuo aštuoniasdešimties iki aštuoniasdešimt penkerių metų.

Nežinia, kas toji senutė, bet ji — tikrai ne dingusioji Reičelė Rajan. Taigi dabar detektyvą seržantą prislėgė kita problema. Kas ji tokia, kas ir kodėl į furgoną įgrūdo kūną?

Trys svarbūs neatsakyti klausimai.

Ligi šiol dėl prapuolusio lavono į policiją nesikreipė nė vienas laidojimo biuro savininkas, bet moters vaizdas niekaip neiškrito Greisui iš galvos. Per pastarąsias porą dienų gauta papildomų duomenų apie moters palaikus. Ji buvo penkių pėdų ir keturių colių ūgio. Baltoji. Plaučių audinio ir ant nugaros išlikusio sveiko odos lopinėlio tyrimai, kuriuos atliko daktaras Freizeris Teobaldas, liudijo, kad senolė prarado gyvybę gerokai anksčiau nei užsidegė furgonas — prieš keliolika dienų. Mirė nuo vėžio metastazių.

Bet Sasekse, regis, knibždėte knibždėjo senyvų, nepagydomomis ligomis sergančių damų. Kai kuriuos pagyvenusiaisiais užtvindytus grafystės miestus, pavyzdžiui, Verdingą, Istborną ir Bekshilį, žmonės juokais vadindavo rojaus laukiamaisiais. Norint susisiekti su visais laidoji-

mo namais ir morgais, reikėjo įdėti daug pastangų. Dėl patologo išvadų valdžia vertino įvykį kaip keistą, užuot jam suteikusi sunkaus nusikaltimo statusą, todėl tyrimui skyrė ribotus išteklius. Faktiškai Rojus Greisas užsiėmė byla vienui vienas.

Ji buvo kažkieno atžala, mąstė detektyvas seržantas. Kažkieno dukra. Pati užaugino vaikus, vadinasi, turėjo sutuoktinį arba mylimąjį. Buvo kažkieno motina. Gal ir močiutė. Rūpestinga, mylinti, padori asmenybė.

Tad kodėl per paskutinę savo kelionę sėdėjo vogtame furgone, saugos diržais prisegta vairuotojo vietoje?

Nejau čia nagus prikišo šutvė vaikigalių, sumaniusių bjaurią išdaigą?

Jei taip, iš kur jie paėmė kūną? Išsigabeno iš laidotuvių namų, į kuriuos įsilaužė? Tokiu atveju apie įvykį būtų tučtuojau informuota policija. Bet į incidentų sąrašą jis neįtrauktas. Greisas patikrino visus užregistruotus per tris savaites.

Jam niekaip nesuėjo galai.

Už Sasekso ribų praplėsta paieška, apklausos kaimyninių grafysčių laidotuvių biuruose ir morguose nedavė jokių rezultatų. Moteris, be jokių abejonių, turėjo artimuosius. Beliko viltis, kad jie neišmirę. Liūdesys apėmė vien apie tai susimąsčius. Nuotaikos nepakėlė ir suvokimas, kad dingusio lavono nepasigedo nė vienas laidojimo namų savininkas.

Be to, slogutį kurstė mintys apie jos patirtą pažeminimą.

Jeigu senolė nebuvo bejėgė šlykštaus pokšto auka, negi jam kažkas praspūdo pro akis?

Detektyvas seržantas nepaliaujamai bandė atkurti įsivaizduojamų įvykių seką. Kurių galų grobti furgoną ir jo kabinoje sodinti negyvą senutę?

Kokiam idiotui reikia būti, kad nežinotum apie tyrimus, kurie įrodys, jog senoji moteris nevairavo, ir padės nustatyti jos amžių?

Išdaigos versija — labiausiai tikėtina. Bet iš kur vaikėzai nudžiovė kūną? Kiekvieną dieną jis siuntė užklausas į vis kitus laidojimo biurus ir lavonines. Jungtinės Karalystės teritorijoje turėtų atsirasti bent viena įstaiga, iš kurios prapuolė kūnas. Ar ne?

Šitos paslapties Greisas nesugebės atskleisti dvylika metų.

ŠIANDIENA

79

Sausio 15-oji, ketvirtadienis

Normanas Potingas sėdėjo ant žalios kėdės apklausos kambaryje, įrengtame areštinėje, kuri ribojosi su Kriminaliniu skyriumi. Patalpoje buvo aukštai įstiklintas langas, vaizdo stebėjimo kamera, mikrofonas. Ir storos, žalios, šiuo metu užrakintos durys su stebėjimo langeliu.

Kitapus granito spalvos staliuko kiūtojo Džonas Keridžas, vilkintis jam nepritinkančiu mėlynu vienkartiniu kalėjimo kombinezonu ir apsiavęs sportiniais bateliais. Jam draugiją palaikė valstybės finansuojamas advokatas Kenas Eikotas.

Priešingai nei galybė nemokamas teisines paslaugas teikiančių kolegų, kurie pernelyg nesirūpindavo apdarais, nes jiems nereikėjo daryti įspūdžio klientams, Eikotas, keturiasdešimt ketverių metų vyras, visuomet rengdavosi nepriekaištingai. Šiandien vilkėjo baltus, švarutėlius, ką tik išlygintus marškinius ir tamsiai mėlyną, puikiai pasiūtą kostiumą, kurį papildė elegantišku kaklaraiščiu. Trumpai apsikirpęs tamsius plaukus, aplinkinių žvilgsnius traukdamas miela, gera išvaizda, jis daug kam priminė aktorių Dastiną Hofmaną. Pats nuolat elgdavosi teatrališkai — ir tada, kai apklausos kambaryje reikšdavo protestus dėl pažeidžiamų kliento teisių, ir tuomet, kai teismo salėje kreipdavosi į teisėją. Iš visų miesto advokatų, užsiimančių baudžiamosiomis bylomis, nusikaltėlius

areštavę pareigūnai labiausiai nemėgdavo susidurti būtent su Kenu Eikotu.

Keridžui nesisekė nusėdėti ramiai. Maždaug keturiasdešimtmetis, trumpais, į priekį sušukuotais plaukas, jis rangėsi ir muistėsi lyg mėgindamas išsivaduoti iš nematomų pančių ir vis dirsčiojo į savo laikrodį.

— Man neatnešė arbatos, — nerimastingai paskelbė.

— Ją netrukus pristatys, — patikino Potingas.

— Taip, bet vėlinasi jau dešimt minučių, — sudirgęs atsiliepė Vaikautas.

Ant stalo stovėjo trikasetis magnetofonas — du įrašus pasiimdavo policija ir sulaikytojo gynėjas, trečiasis kaip kopija būdavo pridedamas prie bylos. Detektyvas seržantas įkišo kasetes į atviras ertmes. Jau rengėsi įjungti aparatą, bet jį sustabdė advokato balsas.

— Detektyve seržantai Potingai, kol neiššvaistėte mano ir kliento laiko, verčiau pažiūrėkite, ką naktį radome jo namuose, gyvenamajame laive „Tomas Niubaundas".

Teisininkas pastūmė didžiulį rudą voką į kitą stalo pusę.

Potingas dvejodamas iškratė turinį.

— Galite neskubėti.

Eikotas demonstravo tokį pasitikėjimą savimi, jog detektyvas seržantas pasijuto nejaukiai.

Pirmame A4 formato lape išspausdintas perlaidos kvitas liudijo, kad per „eBay" internetinę svetainę buvo įsigyti „Gucci" aukštakulniai.

Artimiausias dvidešimt minučių vis labiau niurstantis Normanas Potingas vartė dėvėtų drabužių parduotuvių ir „eBay" aukcionų, kuriuose Vaikautas pirko aštuoniasdešimt tris iš aštuoniasdešimt septynių policijos konfiskuotų batų porų, kvitų kopijas.

— Ar jūsų klientas gali pateikti įrodymus dėl paskutinių keturių porų? — už šiaudo griebėsi detektyvas seržantas.

— Kaip man sakė, jie liko taksi salone. Nei šitie, nei kiti batai neturi nieko bendra su apavu, pagrobtu per seriją pastarųjų užpuolimų, todėl prašau jūsų tučtuojau paleisti mano klientą, kad jis galėtų sugrįžti į darbą ir nebeprarastų įplaukų.

Potingas užsispyrė tęsti pokalbį, tačiau Vaikautas paklusdamas savo advokatui į kiekvieną klausimą atsakydavo: „Jokių komentarų." Po

pusantros valandos detektyvas seržantas nudrožė šnektelėti su Rojumi Greisu. Netrukus sugrįžo ir pripažino pralaimėjęs.

— Priimsiu užstatą pagal keturiasdešimt septinto skyriaus trečio punkto laidavimo sąlygas, kitaip tariant, jei tęsime tyrimus, jis grįš po dviejų mėnesių, — kompromisą pasiūlė Potingas.

— Ir atgaus nuosavybę, — tarė Kenas Eikotas. — Ar egzistuoja kokia priežastis, dėl kurios mano klientui nevalia atsiimti konfiskuotų batų, iškarpų, kompiuterio ir mobiliojo?

Nepaisydamas nirštančio Keridžo, Potingas pareiškė, kad bateliai ir laikraščių straipsniai liks policijoje. Dėl nešiojamojo kompiuterio bei telefono problemų nekils, nes Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius jau spėjo nusikopijuoti standųjį diską, kurį toliau analizuos, ir iš mobiliojo iškrapštė viską, ko reikėjo.

Eikotas pasidavė, ir po dvidešimties minučių Vaikautas atsidūrė laisvėje. Klientą kartu su kompiuteriu ir telefonu advokatas nuvežė namo.

80

Sausio 15-oji, ketvirtadienis

Norint pasiekti kelionės tikslą, teko skubėti, o jis suklydo nusprendęs, kad pajūryje eismo sąlygos bus lengvesnės. Jei tik neįsišėlo vaizduotė, policijos automobilių gatvėse pastebėjo daugiau nei įprastai.

Iki daugiaaukštės automobilių aikštelės už „Grand" viešbučio jis atlėkė šiek tiek po trečios valandos, sunerimęs, kad Di Berčmor jau bus dingusi. Su mėlynaisiais atlasiniais „Manolo Blahnik" bateliais. Lengviau atsipūtė, kai pamatė jos juodą „Volkswagen Touareg".

Moteriškės pasirinkta zona idealiai tiko jo planams. Telamina ją Dievas. Šis sektorius, vienas iš kelių čionykščiame aukšte, nepakliuvo į vaizdo kamerų akiratį.

Dar geriau tai, kad greta nestovėjo jokia kita transporto priemonė.

Atsarginį juodojo folksvageno raktelį jis turėjo kišenėje. Rado, kaip ir tikėjosi, jos koridoriaus staliuko stalčiuje.

Jis atbulomis nuvairavo furgoną į laisvą vietą, bet užnugaryje paliko tiek erdvės, kad nesunkiai atlapotų užpakalines dureles. Skubiai išniro laukan suvokdamas, kad laiko atsargos sparčiai senka, ir įdėmiai apsidairė. Aikštelėje neišvydo nė gyvos dvasios.

Kai pasibaigs oficialūs damų pietūs, Di Berčmor viešbutyje neužsisėdės, nes namuose lygiai 16.00 ketino į svečius priimti labdaringą „Vakarinio tilto globos" grupę. Paskui ketino važiuoti į Braitono rotušę pakelti taurės mero priėmimo kambaryje ir 19.00 policijos muziejuje dalyvauti Kovos su nusikalstamumu organizacijos rengiamoje lėšų rinkliavos akcijoje. Kaip pavyzdinga pilietė Braitone prisidėdavo prie įvairių kilnių reikalų. Nepamiršdavo ir miesto parduotuvių.

Beje, kokia ji šaunuolė, kad visus savo planus aprašydavo „Facebook" paskyroje.

Jis tikėjosi, kad Di nepersigalvos ir avės atlasinius „Manolo Blahnik" aukštakulnius su dirbtiniais deimantais papuoštomis sagtimis. Moterys linkusios keisti nusistatymus, ir dėl šito bruožo, vieno iš gausybės, kurstė antipatiją. Jeigu bateliai bus kiti, prireiks ją pamokyti, kad žmonių nuvilti nedera.

Aišku, ponia Berčmor sulauks rimtesnės bausmės, jeigu *avės* mėlynaisiais „Manolo".

Rakto karulyje nuspaudus centrinio užrakto mygtuką, sumirksėjo posūkių lemputės ir pasigirdo tylus *spragt*. Salone užsižiebė šviesa.

Atidaręs masyvias vairuotojo dureles, jis smuko vidun, kur šnerves pakuteno sodrus odinių apmušalų aromatas ir užuominos į jos kvepalus, „Armani Code". Pasižvalgė pro priekinį langą, įsitikino, kad aplinkui ramu, susirado ir spustelėjo mygtuką, kuris išjungdavo vidaus apšvietimą.

Pasiruošimo etapas baigtas.

Apmąstyti teko apsčiai smulkmenų. Išskirtinio dėmesio reikalavo visur sumontuotos vaizdo stebėjimo kameros. Prie furgono tvirtinti netikrus numerius pavojinga. Daugybė policijos ekipažų aprūpinti ANAS įranga. Pareigūnai nuskaitydavo numerio lentelę, iš licencijavimo departamento Svonsyje akimoju gaudavo nuodugnią informaciją apie transporto priemonę ir kaipmat suprasdavo, ar mato tą patį, į registrą įtrauktą automobilį. Todėl savąjį numerį jis nukopijavo nuo Šorehamo gatvėje stovinčio identiško furgono.

Norėdamas užsitikrinti, kad artimiausias porą dienų furgonas iš Šorehamo nejudės iš vietos, — to betrūko, kad kopiją ir originalą užfiksuotų tas pats patrulis, — į kuro baką jis supylė du cukraus maišelius. Pats neabejojo gebąs atsižvelgti į menkiausius netikėtumus. Nes tik taip įmanoma išvengti kalėjimo. Visuomet paslėpk pėdsakus. Visuomet sugalvok, kaip paaiškinti kiekvieną savo veiksmą.

Jis persiropštė į užpakalinę salono dalį, ant galvos užsismaukė juodą gobtuvą, kurį pasuko taip, kad plyšeliai atsidurtų ties akimis ir burna. Tuomet įsispraudė tarp sėdynių ir prigulė ant grindų, idant dingtų iš atsitiktinių praeivių akiračio, nors vargu ar pro tamsintus stiklus jie ką įžiūrėtų. Giliai įkvėpė ir karulyje paspaudęs mygtuką užrakino duris.

Lūkuriuoti reikės neilgai.

81

Sausio 15-oji, ketvirtadienis

Auksinė Di Berčmor taisyklė skelbė, kad prieš sakant kalbą nevalia liestis prie alkoholio. Bet po to... O taip, po to ji būtinai išgerdavo. Kad ir kiek sykių šnekėjo priešais auditoriją, nerimą jausdavo nuolat; dėl kažkokios neaiškios priežasties — gal todėl, kad renginys buvo itin reikšmingas ir prestižinis, — šiandieną, viešai raginant paremti „The Martlets“ slaugos namus, ją kaustė kaip niekad stipri įtampa.

Nors nekantravo laiku grįžti namo ir 16.00 pasitikti svečius, vėliau Di liko paplepėti su draugėmis. Ir beregint išlenkė tris „Sauvignon Blanc“ vyno taures. Elgėsi neprotingai, nes beveik nieko nevalgė.

Į automobilių aikštelę ji įsvyravo; vaizdas prieš akis liejosi. Pati suvokė, kad derėtų palikti folksvageną ramybėje ir į namus važiuoti taksi arba parsigauti pėsčiomis — juk kelias netolimas. Tačiau dangus ką tik pratrūko lietumi, o jai nesinorėjo, kad peršlaptų naujieji „Manolo“ aukštakulniai.

Vis dėlto sėstis prie vairo nepatartina. Ji ne vien keltų pavojų gatvėse, bet ir užtrauktų gėdą vyrui, jeigu būtų sustabdyta. Žengusi prie mo-

kėjimo automato ėmė naršyti rankinę, kol aptiko bilietuką. Traukiamas laukan tas išslydo iš pirštų.

Ji nusikeikė, priklupo, tačiau popierėlio nesugraibė.

Aš nusitašiusi!

Di Berčmor pabandė atsiminti, ar automobilio salone paliko skėtį. Na, žinoma! Taip pat plokščiapadžius batelius, kuriuos apsiaudavo vairuodama! Nuostabu! Ji nusispirs aukštakulnius ir pareis namo pėstute — be to, pakeliui išsiblaivys.

Galų gale sugriebtą bilietėlį ji įkišo į rankinę ir nusverdėjo į antrą daugiaaukštės aikštelės lygį.

82

Sausio 15-oji, ketvirtadienis

Nuo betoninio pagrindo atsklido kulniukų stuksenimas. Aidintis. Sparčiai garsėjantis.

Jam patiko klausytis artėjančių aukštakulnių bilsmo. Visada patikdavo. Kur kas labiau nei nutolstančių. Bet vaikystėje tie *stuk-stuk-stuk* sykiu gąsdino. Jeigu jie slopdavo, vadinasi, motina išeidavo iš namų. Stiprėjantys trenksmai bylodavo, kad ji grįžta. Ir, ko gero, rengiasi nubausti sūnų. Arba ketina priversti ją patenkinti.

Krūtinėje suspurdėjo širdis. Tarsi po narkotikų dozės organizmą perliejo adrenalino pliūpsnis. Jis sulaikė kvapą. Moteris artinosi.

Tai Di Berčmor, be jokių abejonių. *O, kad tik avėtum mėlynuosius, atlasinius „Manolo“.*

SPRAGT.

Jis krūptelėjo. Sutartinai atsirakinant penkioms folksvageno durelėmis atrodė, kad vienu metu nugriaudi penki šūviai. Pro lūpas vos neištrūko riksmas.

Ausis pasiekė kitas garsas.

Stuk-stuk-stuk.

Ji nužingsniavo iki užpakalinės automobilio dalies. Sušnypštė pa-

keliamos bagažinės amortizatoriai. Ką Di kišo vidun? Pirkinius? Naujai įsigytus batelius?

Fatiškai neišgaudamas jokio garso jis įkišo pirštinėtą ranką į kišenę, atšovė plastikinę kelioninę muilinę, sužvejojo chloroforme išmirkytą įklotą. Ir įsitempė. Po sekundės auka sės prie vairo, uždarys dureles ir prisisegs saugos diržą. Kaip tik tada reikės pulti.

Didelei jo nuostabai, Di Berčmor atvėrė užpakalines dureles. Priešais iškilo suglumęs moters veidas. Automobilio salone pastebėjusi nepažįstamą žmogų, ji atšlijo.

Ir priblokšta suriko.

Jis atsiplėšė nuo grindų, rankoje gniauždamas įklotą šoko ant aukos, bet neįvertino atstumo, „VW Touareg“ slenkstį skiriančio nuo žemės, kluptelėjo ir drėbės ant veido. Kol pats sunkiai stojosi, Di vėl žengė atatupsta, antrąkart paleido gerklę, apsisuko ir nukūrė spiegdama, stuksendama kulniukais.

Šūdas, šūdas, šūdas, šūdas, šūdas.

Pritūpęs tarp folksvageno ir savo furgono jis lydėjo moterį žvilgsniu ir svarstė, ar bėgti iš paskos. Di jau spėjo atsidurti stebėjimo kamerų akiratyje. Kas nors išgirs jos klyksmus.

Šūdas, šūdas, šūdas, šūdas, šūdas.

Pastangos surikiuoti mintis nuėjo perniek. Sąmonėje tvyrojo migla.

Privalau iš čia nešdintis.

Metėsi furgono galo link, įsiropštė į jį, užtrenkė dureles, pačiuožė kojomis į priekį, persiritęs per sėdynės atlošą įsitaisė prie vairo ir užvedė variklį. Tuomet šovė pirmyn, nėrė kairėn ir paspaudė akceleratorių, nenuleisdamas akių nuo rodyklių, kurios vedė nuožulnaus tako bei išvažiavimo kryptimi. Vėl pasukęs kairėn išvydo ją, klupinėjančią rampos pusiaukelėje, isteriškai mostaguojančią rankomis. Jo galvoje šmėstelėjo mintis, kad tereikėtų padidinti greitį ir moterį būtų galima lengvai suvažinėti. Bet užuot išsprendęs problemas toks planas pridarytų papildomų rūpesčių.

Išgirdusi variklio gausmą, ji atsigręžė ir dar energingiau ėmė mataruoti rankomis.

— Padėkit man! Maldauju, padėkit! — suspigo žengdama priešais automobilį.

Jam teko iš visų jėgų tėkšti per stabdį, kad neįsirėžtų į Di.

Kai įdėmiai pažvelgė pro priekinį stiklą, jos akys iš siaubo suapvalėjo.

Dėl to kaltas gobtuvas, perprato jis. Visai pamiršo atsikratyti maskuote.

Sekundę kitą moteris traukėsi atatupsta tarsi sulėtintuose filmo kadruose, galop apsisuko ir galvotrūkčiais nudūmė — skuodė klupinėdama, rėkdama, pamesdama batelius, iš pradžių kairįjį, paskui dešinįjį.

Prasidarė atsarginio išėjimo durys, ir iš dešinės pusės vidun įlėkė uniformuotas policininkas.

Nuspaudęs akceleratorių iki dugno jis privertė furgoną sužviegti padangomis, nugriaudėti žemyn nuo kitos rampos ir dideliu greičiu pasiekti dviejų išvažiavimo kelių užkardą. Ūmai prisiminė, kad neatsiskaitė už stovėjimą.

Būdelėje nieko nebuvo, tačiau gaišti laiko jis negalėjo. Nemažindamas greičio įsitempė ir nusiteikė susidūrimui. Bet smūgio nesulaukė. Užtvara nuskriejo šalin lyg būtų iš kartono, o furgonas išrūko į gatvę, staigiai nėrė kairėn, netrukus šastelėjo dešinėn, apvažiavo užpakalinę viešbučio dalį ir sustojo prie pajūrio šviesoforo.

Gobtuvas! Jis skubiai nusiplėšė galvos apdangalą ir įsigrūdo į kišenę. Užnugaryje kažkas piktai supypsėjo. Regis, raudoną šviesą pakeitė žalia.

— Gerai, gerai, gerai!

Nuspaudus akceleratorių, automobilis pajudėjo iš vietos, bet po sekundės variklis užgeso. Vėl pasigirdo niršus signalas.

— Atsiknisk!

Furgonas sutrūkčiojo, pasuko dešinėn ir lygiagrečiai pajūriui nuriedėjo Houvo linkme. Jis rijo orą tankiai alsuodamas, vis sulaikydamas kvapą. Katastrofa. Tai tikra katastrofa. Reikia kuo greičiau sprukti iš vietinių apylinkių. Ir paslėpti savo ratus.

Priešakyje iškilę šviesoforai nutvisko raudoniu. Priekinį langą dulksna pavertė matiniu stiklu. Akimirką jis svarstė, gal mauti pirmyn nelaukiant, kol užsižiebs žalia šviesa. Bet kelią užkirto skersai bildantis sunkvežimis. Jis numygo stabdį, delnais irzliai plojo per vairą ir įjungė valytuvus, idant prieš akis prašviesėtų vaizdas.

Sunkvežimis slinko per sankryžą ištisą amžinybę. Tempė sumautą priekabą.

Akies krašteliu jis kai ką pastebėjo. Kažką mojuojantį dešinėje pusėje. Kryptelėjus galvą, gyslose sustingo kraujas.

Policijos automobilis.

Jis atsidūrė spąstuose. Prakeiktas priekabą tempiantis vilkikas, regis, priklausė cirkui ir šliaužė kaip sraigė. Dar vienas milžiniškas sunkvežimis stūksojo už nugaros.

Galbūt derėtų virsti laukan ir leistis į kojas?

Keleivio sėdynėje įsitaisęs pareigūnas tebemojo. Šiepdamasis pirštu parodė į savo petį, dūrė į jį ir vėl į save.

Jis susiraukė. Ką faras išdarinėjo?

Netikėtai perprato, kad policininkas gestais liepė prisisegti saugos diržą. Atsakęs mostu, skubiai pakluso raginimui. *Barkšt-trakšt.*

Pareigūnas iškėlė nykštį. Furgono vairuotojas atsakė tuo pačiu. Visi pražydo šypsenomis.

Galų gale vilkikas įveikė kryžkelę, o raudoną šviesoforo signalą pakeitė žalias. Kurį laiką jis vairavo ramiai, neviršydamas leistino greičio. Policijos automobiliui pasukus į šoninę gatvę, lengviau atsikvėpė ir nušvilpė pirmyn didžiausiu tempu, kokį tik drįso išvystyti.

Beliko sukarti vieną mylią. Dar viena mylia, ir jis bus saugus.

Priešingai nei toji kalė.

83

Sausio 15-oji, ketvirtadienis

Gleno Brensono vairavimo maniera Greisui keldavo nebylų siaubą, kuris tik sustiprėjo, kai draugas išlaikė egzaminą ir įgijo teisę vairuodamas persekioti įstatymo pažeidėjus. Vyresnysis detektyvas nuoširdžiai vylėsi, kad žiaurus likimas nenutrenks jųdviejų į vieną automobilį, kai bičiulius mėgins iš ratų išspausti viską, ką tik pajėgs.

Bet dabar, detektyvui seržantui sukiojant sidabrinio, skiriamaisiais ženklais nepažymėto „Ford Focus“ vairą ir įžūliai besibraunant pro piko

meto spūstį, Rojus Greisas tylėjo dėl kitos priežasties. Jis buvo nugrimzdęs į apmąstymus. Nė nesureagavo į senyvą damą, žengusią iš už autobuso ir bemat atšokusią, nes jai prieš pat nosį prašvilpė greičio apribojimų nepaisantis fordas.

— Nesijaudink, senučiuk, aš ją pastebėjau! — patikino Glenas.

Rojus neatsiliepė. Normano Potingo įtariamasis atgavo laisvę vidurdienį, ir šiandien popiet toje vietoje, kurią įvardijo psichologinį nusikaltėlio portretą sudaręs daktaras Džulijus Praudfutas, pasikėsinta į dar vieną moterį.

Galimas daiktas, antpuolis neturėjo nieko bendra su Batžmogiu, nors... sprendžiant iš negausios informacijos, čia nagus prikišo ieškomas prievartautojas. Detektyvų, švelniai tariant, niekas nepagirs, jei vis dėlto nusikalto policijos paleistas asmuo.

Glenas įjungė švyturėlius — vylėsi, jog šie padės prasiskverbti pro transporto priemones, susigrūdusias prie žiedo, kuris driekėsi priešais tiltą į jūrą. Kas porą sekundžių jis ištiesdavo ranką skydelio link ir pakeisdavo sirenų toną. Greiso nuomone, pusė miesto gyventojų stokojo proto, kad galėtų sėstis prie vairo, buvo kurti arba akli, o vienas kitas pasižymėjo visomis trimis ypatybėmis. Kai už nugaros liko „Senojo laivo“ viešbutis ir priartėjo sankirta su Vakarų gatve, Glenas šovė į priešingą Karaliaus kelio dalį, aplėkė saugumo salelę, metėsi į šalį vos išvengdamas savižudiškos akistatos su sunkvežimiu ir grįžo į savo juostą.

Važiuoti su vairuotoju, kurio santuoka grėsė žlugti artimiausiu metu ir kuris nemanė turįs dėl ko gyventi — ne pats geriausias sumanymas, pagalvojo Greisas. Laimei, jiedu artėjo prie kelionės tikslo. Šansai, kad pavyks išlipti iš neapgadinto fordo, užuot laukus, kol iš metalo laužo jį iškrapštys ugniagesių komanda, gerokai padidėjo.

Neilgai trukus jie įsuko į kelią, vedantį prie „Grand“ viešbučio, ir sustojo greta tikros apsiausties. Bent jau toks įspūdis susidarė regint nesuskaičiuojamą daugybę policijos automobilių ir furgonų, mirgančių mėlynais švyturėliais, apsupusių įvažiavimą į daugiaaukštę stovėjimo aikštelę.

Greisas žengė laukan dar teberiedant ratams. Priešais mėlynais ir baltais kvadratėliais išmargintą nusikaltimo vietos juostą spietėsi grupė

uniformuotų pareigūnų su šviesą atspindinčiomis striukėmis ir keletas žiūrovų.

Čia, regis, trūko tiktai *Argus* reporterio Kevino Spinelos.

Vyresniojo detektyvo jau laukė budintis inspektorius Rojus Epsas.

— Į antrą aukštą, šefe. Aš jus nuvesiu.

Jie nėrė po juosta ir drauge su įkandin kulniuojančiu, telefonu kalbančiu Glenu Brensonu nuskubėjo į automobilių aikštelę. Toji atsidavė variklių alyva bei dulkėmis. Pakeliui Epsas išklojo naujienas.

— Mums pasisekė. Jaunas, itin sumanus konsteblis Alekas Deivisas, kartu su čionykščiu prižiūrėtoju sėdėjęs vaizdo kamerų valdymo punkte, nusprendė, kad incidentas gali būti rimtesnis nei atrodė iš pirmo žvilgsnio, todėl įvykio vietą izoliavo.

— Ką nors radote?

— Taip. Šį tą įdomaus. Tuojau parodysiu.

— O kaip furgonas?

— Stebėjimo kamerų dispečerinėje iš Braitono centrinės nuovados užfiksuota, kad jis pasuko į vakarus — Kingsvėjaus gatve lėkė Houvo pusėn. Paskutinį kartą buvo pastebėtas, kai įsuko į Karalienės Viktorijos prospektą. Visiems budintiems kelių patruliams nurodėme sustabdyti furgoną, bet kol kas niekas su mumis nesusisiekė.

— Numerį žinome?

— Taip. Jis priklauso Molskumbe gyvenančiam dekoratoriui. Vienai patrulio grupei liepiau nenuleisti akių nuo to žmogaus namo, kitiems įsakiau prižiūrėti išvažiavimus iš miesto ir iškviečiau H900.

H900 buvo vadinamas policijos sraigtasparnis.

Jie užlipo į antrą aukštą, kurį atitvėrė dar viena nusikaltimo vietos juosta. Priešais ją stoviniavo jaunas aukštaūgis konsteblis, rankose laikantis segtuvą su gnybtuku.

— Štai mūsų vaikinas, — tarė Rojus Epsas.

— Konsteblis Deivisas? — paklausė Rojus Greisas.

— Taip, sere.

— Šauniai padirbėjai.

— Ačiū, sere.

— Gali parodyti automobilį?

Konsteblis sudvejojo.

— Sere, čia jau važiuoja NVT.

— Tai vyresnysis detektyvas Greisas, vadovaujantis operacijai „Kardžuvė", — jį nuramino Epsas.

— O, aišku. Atleiskit, sere. Eime.

Greisas vėl pasilenkė, prasmuko po juosta ir nusekė paskui jaunuolį, kuris žingsniuodamas per virtinę tuščių stovėjimo vietų pasiekė juodą, blizgantį, aikštelės gale stovintį „Volkswagen Touareg" atlapotomis užpakalinėmis durelėmis.

Kai jie prisiartino prie transporto priemonės, Deivisas perspėdamas kilstelėjo ranką ir bedė pirštu į objektą, gulintį po slenksčiu, lyg ir vatos kuokštą. Konsteblis į jį nukreipė įjungtą žibintuvėlį.

— Kas čia? — paklausė Greisas.

— Nuo jo dvelkia keistas kvapas, sere, — atsakė uniformuotas pareigūnas. — Gniutulą aptikau šalia užpuolimo vietos, todėl nutariau, kad jis susijęs su nusikaltimu. Nieko neliečiau, nes pamaniau, kad ant šito daikto galėjo likti pirštų atspaudų arba DNR.

Greisas pažvelgė į rimtą jaunuolio veidą ir nusišypsojo.

— Sūneli, turi geram detektyvui reikalingas savybes.

— Tuo ir ketinu užsiimti, sere, kai dvejus metus ištarnausiu uniformuotųjų pajėgose.

— Taip ilgai laukti nebūtina. Jei atidirbai dvylika mėnesių, gal sugebėsiu pasirūpinti, kad būtum paaukštintas tarnyboje ir tave perkeltų į Kriminalinį skyrių.

Konsteblio akys nušvito.

— Ačiū, sere. Labai jums ačiū!

Rojus Greisas atsiklaupė, prikišo nosį prie gumulo ir jo šnerves nutvilkė salsvas, bet kartu dygus kvapas. Galva beveik iš karto truputėlį apsvaigo. Jis pakilo, tačiau kvaitulys neatslūgo dar porą sekundžių. Prieš keletą metų vyresnysis detektyvas lankė toksikologijos kursus, todėl neabejojo tvaiką atpažinęs.

Šiuo atveju Roksės Pirs ir Nikolos Teilor parodymai buvo stebėtinai panašūs. Ir jie sutapo su aukų, kurias Batžmogis užpuolė 1997-aisiais, žodžiais. Visos teigė užuodusios identišką smarvę, kai joms kažką prispaudė prie veidų.

Taip dvokė chloroformas.

84

Tu nenutuoki, nei kas aš toks, nei kur esu, ar ne, vyresnysis detektyve Rojau Greisai? Visiškai nenutuoki! Areštavai vieną įtariamąjį. Ir dėl įkalčių stygiaus privalėjai jį paleisti. Tave apėmė panika.

Kitaip nei mane.

Pripažįstu, šiandien popiet truputėlį susimoviau. Tačiau man teko taikstytis ir su gerokai bjauresniais išbandymais. Dvylika metų buvau prapuolęs iš radaro, o dabar grįžau. Galbūt vėl pranyksiu, bet turiu pasakyti hasta la vista*, *mažuli! Aš būtinai vėl sugrįšiu. Gal kitą savaitę, kitą mėnesį, kitais metais ar net kitą dešimtmetį. Ir kai taip nutiks, tu labai pasigailėsi, kad mano pimpalą vadinai miniatiūriniu.*

Artimiausiu laiku dar neišgaruosiu. Nenoriu palikti nebaigtų reikalų.

Nenoriu dingti nesuteikęs tau priežasties rimtai panikuoti. Ko nors tokio, dėl ko idiotiškai atrodysi priešais savo bosą, naująjį policijos viršininko pavaduotoją. Kokį tavo žodį pasigavo šio vakaro Argus? *Medžioklė! Sakei, kad Batžmogis leidosi į medžioklę.*

Na, tu teisus! Aš tikrai medžioju! Persekioju auką!

Neprigriebiau jos Vitdino sporto komplekse, bet sučiupsiu rytoj vakare.

Nes žinau, ką ji veikia.

85

Sausio 16-oji, penktadienis

Rojų Greisą nedažnai kamuodavo prasta vidinė būsena, bet per rytinį penktadienio pasitarimą jį graužė tiesiog siaubinga nuotaika, kurios nepadėjo prasklaidyti ir faktiškai bemiegė naktis. Su keliais komandos nariais vyresnysis detektyvas pralindėjo nusikaltimų tyrimo kabinete Nr. 1 iki pirmos valandos nakties gilindamasis į visą turimą praeities informaciją ir dabartinius duomenis apie Batžmogį. Po pirmos patraukė į

* Iki pasimatymo (*isp.*).

Kleo namus, tačiau prieš pat atvykstant ją iškvietė paimti negyvėlį, rastą bažnyčios kapinėse.

Kol Hamfris garsiai knarkė šalia, Greisas valandą siurbčiojo viskį, dūmijo vieną cigaretę po kitos ir svarstė, svarstė, svarstė, kas galėjo prasprūsti pro akis. Vėliau dar kartą perskaitė namo atsivežtą Pažangių technologijų nusikaltimų skyriaus ilgą ataskaitą. Slaptas internetinių puslapių tyrėjas aptiko šimtus pėdų ir batų fetišui skirtų tinklalapių, forumų ir socialiniuose tinkluose susikūrusių grupių. Per paskutines šešias dienas pavyko peržvelgti tik menką jų procentą. Bet kol kas iš paieškų nebuvo jokios praktinės naudos.

Greisas nuleido dokumentus šiek tiek priblokštas, mąstydamas, jog pats veikiausiai gyveno kaip atsiskyrėlis, tačiau abejodamas, kad apie fetišistinius savo polinkius, jei tokius turėtų, pasakotų gaujai nepažįstamų žmonių. Paskui išsitiesė ant lovos ir pabandė užmigti. Tačiau mintys sąmonėje sukosi šviesos greičiu. Kleo grįžo 04.30, nusiprausė po dušu, atsigulė šalia ir bemat sumerkė akis. Rojus visada stebėdavosi, kaip mylimoji pajėgdavo užsiimti lavonais nekreipdama dėmesio į košmarišką jų būklę arba mirties aplinkybes, po darbo keliauti namolio ir per porą sekundžių įmigti. Matyt, susidoroti su nemaloniomis užduotimis jai leisdavo gebėjimas atsijungti nuo darbo reikalų.

Įsitempęs jis prasivartė dar pusvalandį, galų gale nutarė pabėgioti prie jūros, tokiu būdu praskaidrinti galvą ir prieš naują dieną atgauti jėgas.

Dabar, pusę devintos, smilkinius varstė akinantis skausmas, o kūną drebino kofeino perteklius, tačiau Greisas nepaisydamas virpulio laikė rankose dar vieną stiprios juodos tirpiosios kavos puodelį ir sėdėjo sausakimšame pasitarimų kambaryje — gausėjančią tyrimo komandą jau sudarė per penkiasdešimt pareigūnų ir pagalbinio personalo darbuotojų.

Priešas jį, greta šūsnies dokumentų, kuriuos slėgė iš Nusikaltimų tyrimo strategijos ir apžvalgos poskyrio kiek pavėluotai gauta „7 dienų ataskaita" apie operaciją „Kardžuvė", gulėjo rytinio *Argus* egzempliorius. Tituliniame puslapyje puikavosi balto furgono nuotrauka su prierašu: *Panašiu automobiliu naudojosi įtariamasis.*

Įdėtiniame, dėl teatrališko poveikio laikraštį papildančiame lape redakcija išspausdino nukopijuotą numerio lentelę ir kartu paprašė, kad liudininkai, vakar dieną tarp antros ir penktos valandos regėję nurodytą transporto priemonę, tučtuojau paskambintų į policijos nusikaltimų tyrimo kabinetą arba į Kovos su nusikalstamumu organizaciją.

Dekoratorius, vairuojantis furgoną, kurio numerį klonavo įtariamasis, džiaugsmu netryško. Jis negalėjo pajudėti iš darbo vietos, išvažiuoti ir nusipirkti skubiai reikalingų medžiagų, nes automobilis neužsivedė. Na, tačiau bent jau turėjo nepriekaištingą alibi. Vakar nuo 14.00 iki 17.00 prakiurksojo šalikelėje laukdamas, kol patruliuojantis automobilininkų asociacijos meistras ištuštins kuro baką ir išvalys karbiuratorių. Remontininko nuomone, į degalų talpyklą kažkas malonėjo supilti cukraus maišelį.

Ar tai dar viena Batžmogio gudrybė? — savęs paklausė Greisas.

Šįryt maloniai nuteikė tiktai „7 dienų ataskaita", pritarusi visiems veiksmams, kurių vyresnysis detektyvas ėmėsi vadovaudamas bylos nagrinėjimui — bent per pirmąsias septynias paras. Tačiau nuo paskutiniosios prabėgo jau devynios dienos. Antras įvertinimas pasirodys tuomet, kai nuo tyrimo pradžios praeis keturios savaitės. Beliko tikėtis, jog ligi tol Batžmogis seniai bus susipažinęs su kalėjimo apavu.

Jis siurbtelėjo kavos gurkšnį ir atsistojo pamatęs, kad kambaryje jau susirinko didelis būrys žmonių.

— Velniškai žavinga, tiesa? — kreipėsi į juos, atsisakęs tradicinės įžangos. — Vidurdienį paleidžiame įtariamąjį, o popiet sužinome apie kitą išpuolį. Aš nepatenkintas. Kas čia vyksta? Ar iš policijos nusprendė pasišaipyti Džonas Keridžas — Vaikautu pasivadinęs veikėjas? Net jeigu ne jis, iš mūsų juokiasi prakeiktas *Argus!*

Greisas pakėlė laikraštį. Pirmame puslapyje akis badė rėksminga antraštė:

ATSITIKTINAI IŠSIGELBĖJO KETVIRTOJI BATŽMOGIO AUKA?

Mažai kas abejojo, kad būtent Batžmogis vakar laukė Di Berčmor, pasislėpęs jos automobilyje. Tokia prielaida piršosi iš nusikaltėlio pa-

sirinktos vietos ir skubios laboratorinės analizės, kurios rezultatai paliudijo, kad vatos gniutulas tikrai išmirkytas chloroforme. Folksvagenas atsidūrė NVT dirbtuvėse ir ten liks keletą dienų, kol ekspertai ieškos drabužių siūliukų, plaukų, odos ląstelių ir kitų užpuoliko pėdsakų, kad ir kokie mikroskopiniai šie būtų.

Pagal įvykių eigos laiką Normanas Potingas nustatė, kad Džonas Keridžas čia niekuo dėtas. Taksisto advokatas Kenas Eikotas parvežė jį namo. Kaimynas patvirtino, kad vakar Vaikautas pasišalino iš savo gyvenamojo laivo tik 17.30, kai išvyko į vakarinę darbo pamainą.

Tačiau Rojui Greisui ūpą gadino ir asmeninio pobūdžio naujienos. Detektyvas konsteblis Maiklas Formanas pranešė, esą Kasianas Pju nerodo jokio noro pagelbėti. Tiriant, ar į incidentus įsipainiojęs vyresnysis detektyvas, pirmyn nepasistūmėta nė per žingsnį.

Jam knietėjo suimti Pju, bet pagundą slopino policijos viršininko pavaduotojo Rigo perspėjimas:

Tik pasistenkite nesivelti į asmeniškumus.

Greisas sau pripažino, kad į juos *veltųsi*, jeigu nuspręstų areštuoti Pju pasiremdamas turimais menkais įrodymais. Paleidus antrą niekuo neapkaltintą įtariamąjį, atrodytų, kad tyrimui vadovaujantis detektyvas stveriasi šiaudo. Todėl jis nenoriai liepė Formanui tęsti darbą.

Paskutinis druskos į žaizdą pabėrė Nikas Nikolas, kuris peržiūrėjo vaizdo kameros medžiagą iš „The Neville“ baro. Varganos kokybės kadrus teks paryškinti, bet jau dabar matyti, kad per Naujųjų metų sutiktuves iki po pusės antros nakties ten sėdėjo žmogus, *panašus* į Dareną Spaiserį. Jeigu aludėje iš tikrųjų gėrė recidyvistas įsilaužėlis, vadinasi, Nikolos Teilor jis nežagino. Tiesa, senasis vagis niekaip neįstengė įrodyti savo žodžių, kad per Roksės Pirs užpuolimą stebėjo greihaundų lenktynes — pėsčiomis įveikti kelią, kuris kinodromą skyrė nuo jos namų, įmanoma per penkiolika minučių. Ir neturėjo alibi ano šeštadienio vakarui, kai vaiduoklių traukinio atrakcione, veikiančiame ant Braitono jūros tilto, buvo išprievartauta Mendė Torp.

Pastarojo įvykio laikas kurstė Greiso susidomėjimą. Mergina nukentėjo 19.30 — Šv. Patriko nakvynės namuose, kur įsikūrė Spaiseris, komendanto valanda prasidėdavo nuo pusės devintos. Taigi jis *galėjo* surengti išpuolį ir laiku parlėkti namo.

Deja, įkalčiai per daug netiesioginiai, kad atsirastų pagrindas išduoti arešto orderį. Bet kuris sumanus advokatas, toks kaip Kenas Eikotas, sutaršytų juos į skutelius. Įrodymų reikia rimtesnių, tačiau dabartiniu tyrimo etapu detektyvai jų neturėjo.

— Man norėtųsi peržvelgti žinomus faktus, — pratęsė Greisas. — Pirmas faktas: mūsų analitikai išsiaiškino, kad 1997 metais, likus septynioms dienoms iki užpuolimo, kiekviena iš penkių nuo Batžmogio nukentėjusių moterų ir šeštoji tikėtina auka, be žinios dingusi Reičelė Rajan, Braitono parduotuvėje pirko brangius modelinius batus.

Keletas klausytojų pritardami sulinkčiojo galvomis.

— Antras faktas: lygiai taip pat elgėsi trys iš keturių esamų ir potencialių aukų, įskaitant ir ponią Di Berčmor, kurias smurtautojas užpuolė per pastarąsias šešiolika dienų. Išimtis Mendė Torp. Kol kas priskaičiuoju ir ją, nors įtariu, kad mergina susidūrė ne su Batžmogiu. Bet dabar šitą temą paliksime ramybėje.

Jis pasisuko į Džulijų Praudfutą, kuris atsakė veriamu, vos pastebimai priešišku žvilgsniu.

— Trečias faktas: vakarykščio išpuolio vieta atitiko mūsų psichologo teismo eksperto išsakytą prielaidą. Džulijau, gal pageidausite ką nors pridurti?

Praudfutas oriai išpūtė krūtinę.

— Hmm, na, taip, suprantat, įvairių faktorių yra daugiau nei manome. Daug kas neapčiuopiama, bet apie Batžmogį tiksliai žinome kelis reikšmingus dalykus. Pirma, tai — labai grėsmingas žmogus. Manau, sulaukęs atkirčio įniršo. Jei, kaip spėju, nusikaltėlį vaikystėje skriaudė motina, jis galbūt pasijuto įskaudintas lyg mamytės atstumas berniukas. Mažametis viso labo paniurtų ir imtų purkštauti, o suaugęs elgtųsi kitaip. Mano nuomone, Batžmogis nusiteikęs griebtis pavojingų ir žiaurių veiksmų. Vakar savo tikslo nepasiekė, bet guldau galvą, kad neilgai trukus pasistengs jį įgyvendinti.

— Puls tą pačią moterį? — paklausė Maiklas Formanas.

— Ne, sutelks dėmesį į kitą. Ponios Berčmor, ko gero, imsis ateityje, bet vargu ar artimiausiu metu. Turbūt nusižiūrės lengvesnę auką.

— Ar mes žinome, kur yra Di Berčmor? — pasiteiravo Bela Moj.

— Kaip ir galima numanyti, ji patyrė stiprų sukrėtimą, — atsakė

Klerė Vestmor, Lytinių nusikaltimų skyriaus pareigūnė. — Beje, įdomu, kaip nusikaltėlis pateko į jos automobilį — į „Volkswagen Touareg" su naujausio tipo signalizacijos sistema. Regis, pradingo atsarginis raktelis.

— Iš patirties galiu pasakyti, kad moterys nuolat pameta raktus, — įsiterpė Normanas Potingas.

— Tikrai? O vyrai niekada? — atkirto Bela Moj.

— Berčmorai laiko jį stalčiuje, savo namuose, — nepaisydama jųdviejų tęsė Klerė Vestmor. — Todėl kyla klausimas, ar galėjo taip būti, kad nusikaltėlis pavogė raktą įsigavęs į jų valdas? Tokia tikimybė abu rimtai sunervino.

— O, Batžmogis mielai *įsiskverbtų* į aukos būstą! — triumfuodamas nusišypsojo Praudfutas. — Taip kurstytų savo pasitenkinimą.

— Apie jo, kaip įsilaužėlio, įgūdžius byloja tiek išpuolis prieš Roksę Pirs, tiek sėkmingas bandymas prasmukti į aukos namus 1997-aisiais, — tarė Bela Moj.

— Šioje srityje specializuojasi Darenas Spaiseris, — pastebėjo Glenas Brensonas. — Teisingai? Jis mėgsta lįsti į svetimus būstus.

— Nepamirškime dar vienos galimai reikšmingos detalės, — pratęsė Praudfutas. — 1997 metais Batžmogis puldavo moteris tik naktimis. Jei neskaitytume Naujųjų metų išvakarių, naujoji serija incidentų įvyko įpusėjus popietei arba ankstyvą vakarą. Iš minėto niuanso galima kelti prielaidą, kad nusikaltėlis vedė — va, kodėl jis liovėsi smurtavęs. Matyt, santykiai su antrąja puse klostosi nekaip, tad Batžmogis ėmėsi senos veiklos.

Detektyvė seržantė Bela Moj pakėlė ranką.

— Atleiskit, nesuprantu jūsų argumentacijos. Kaip santuoka susijusi su ankstesniu paros metu rengiamais išpuoliais?

— Nenorėdamas žadinti įtarimų, jis privalo vakarais grįžti namo, — atsakė Praudfutas.

— Arba į Šv. Patriko nakvynės namus, kol tie neužsidarė nakčiai? — pridūrė Bela.

— Galbūt, — pripažino psichologas. — Taip, tikriausiai.

— Jeigu jis susituokęs, kaip sugebėjo nenudegti nagų per Naujųjų metų šventę? — paklausė Maiklas Formanas. — Ar kas tikrino Keridžo

taksi skaitiklį? Gal šis parodytų, ką vairuotojas veikė, kai „Metropolyje" nukentėjo Nikola Teilor?

— Aš kreipiausi į taksi savininką ir paprašiau man perduoti visus užregistruotus įrašus — pradedant gruodžio 31-ąja, — atsiliepė Potingas. — Dabartiniame tyrimo etape trūksta įkalčių, kad galėtume konfiskuoti automobilį ir patys išanalizuoti skaitiklio rodmenis.

— Normanai, ko, tavo nuomone, mums reikia? — pasidomėjo Rojus Greisas.

— Aukų batų, šefe. Arba kaltės įrodymų, juos siejančių su Keridžu. Štai ko mums trūksta. Įkalčių negausime, jeigu vėl nesuimsime vyruko. Jis sudaro nekenksmingo, apavą mėgstančio pakvaišėlio įspūdį. Advokatas teigia, esą jo klientas turi psichinių problemų. Iš autizmo srities.

— Ir dėl prievartavimo negali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn? — sukluso Glenas Brensonas.

— Na, kvotos procesas tampa gerokai sudėtingesnis, — atsakė Greisas. — Iš pradžių privalome įvertinti jo būklę, atlikti reikalingas procedūras. Detektyvas seržantas Potingas teisus. Mums nėra kaip prikibti prie to žmogaus. — Jis atsigėrė kavos. — Normanai, tau pavyko nustatyti, ar kurią nors iš aukų Keridžas vežiojo kaip keleivę?

— Parodžiau visų nuotraukas. Bet jis tikina nė vienos neatpažįstąs.

Rojus Greisas atsigręžė į Nikolą.

— Ar greitai paryškinsime iš „The Neville" baro gautus vaizdo kameros kadrus?

— Tikiuosi, šiandien.

Vėl prabilo Praudfutas:

— Aš atlikau geografinio pobūdžio tyrimą, kurio rezultatai, manau, mums praverstų.

Jis atsisuko ir parodė į didžiulį, prie baltos lentos pritvirtintą miesto centro žemėlapį su penkiais raudonais apskritimais.

— Pamenat, kalbėjau apie 1997-ųjų ir šiandieninių Batžmogio nusikaltimų matricą. Jei atmestume nenusisekusį bandymą, 1997 metais pirmąją moterį jis išprievartavo „Grand" viešbutyje. Šįmet pirmoji auka nukentėjo „Metropolio" viešbutyje. Prieš dvylika metų antrasis išpuolis surengtas privačiame name Houvo Parko kelyje. Nūdien antrąją moterį Batžmogis užgriuvo kitame kotedže, vos už vienos gatvės į šiaurę. 1997

metais trečiąją auką Batžmogis kankino po jūros tiltu, anuomet vadintu Rūmų tiltu. Dabar trečią kartą siautėjo vaiduoklių traukinio atrakcione, kuris veikia ant to paties tilto. Ketvirtasis užpuolimas — Čerčilio aikštėje, automobilių stovėjimo vietoje. Vakar jis įsisuko į daugiaaukštę aikštelę už „Grand" viešbučio. Už kelių šimtų jardų į pietus.

Psichologas patylėjo laukdamas, kol klausytojai įsisąmonins jo žodžių reikšmę.

— Jeigu vyresnysis detektyvas Greisas teisus, penktąją moterį jis užpuolė Rytinės Terasos gatvėje, netoli Paston Pleiso ir Šv. Jokūbo gatvių. — Praudfutas vėl pasisuko į žemėlapį ir bedė pirštu į penktąjį skritulį. — Kadangi geresnių prielaidų stokojame, manau, Batžmogis smogs panašioje teritorijoje. Nesėkmė įskaudino nusikaltėlį. Jis perpykęs. Todėl veikiausiai užsigeis grįžti į savo komforto zoną. — Psichologas pamojo į kelius, iš viršaus ir apačios supančius Šv. Jokūbo gatvę. — Rytinis kelias ir Prieplaukos Promenados gatvė. Pastarojoje namai stovi tik iš vienos pusės, nes kitoje driekiasi pasivaikščiojimo takas. Šv. Jokūbą labiausiai primena Rytinis kelias. Su juo jungiasi daugybė gatvelių, štai kodėl man rodos, kad Batžmogis puls būtent toje vietoje. Šįvakar arba rytoj. Spėju, kad rytoj, nes šeštadienį eismas bus kiek judresnis ir suteiks jam priedangą.

— Rytinis kelias ilgas, — tarė detektyvas konsteblis Formanas.

— Jei burčiau pasitelkęs krištolinį rutulį, įvardyčiau net namo numerį, — išsišiepė savimi patenkintas Praudfutas. — Bet vadovaudamas operacijai sutelkčiau dėmesį į nurodytą sektorių.

— Kaip matot, ar jis jau išsirinko naują auką? — paklausė Greisas.

— Šiuo atveju turiu kai ką įdomaus, — įsiterpė analitikė Elena Zorati. — Norėčiau tai parodyti.

86

Sausio 16-oji, penktadienis

Elena Zorati pakėlė nuotolinio valdymo pultelį ir spustelėjo mygtuką. Džulijaus Praudfuto žemėlapį uždengė nusileidęs baltas ekranas.

— Mes žinome, kad „Grand“ viešbučio kambaryje, kur Batžmogis išžagino pirmąją auką, užsiregistravo Marša Moris. „Metropolio“ numerį, kuriame Naujųjų metų naktį nukentėjo Nikola Teilor, užsisakė tas pats asmuo. Aš gavau „Metropolio“ registratūros stebėjimo kameros medžiagą. Jums reikėtų į ją užmesti akį. Apmaudu, bet garso nėra.

Elena įjungė laiko uždelsimo funkciją, ir ekrane pasirodė nespalvotas, grūdėtas vaizdas. Prie registratūros būriavosi keletas žmonių su bagažu. Ji padėjo pultelį ant stalo, suėmė lazerinę rodyklę ir raudonu tašku paženklino į eilę įsiliejusią moterišką figūrą šviesiais, papūstais, pečius siekiančiais plaukais, milžiniškais, tamsiais, viršutinę veido dalį paslėpusiais akiniais ir kaklą juosiančiu, smakrą bei didžiumą burnos pridengusiu šaliku.

— Jei neklystu, tai *Marša Moris*, gruodžio 31-ąją, trečią dienos apsistojanti „Metropolio“ viešbutyje. Įsižiūrėkite į plaukus, gerai?

Jai pamaigius nuotolinį pultelį, baltame fone nušvito Rytų gatvę, svarbiausią prekybinį rajoną, įamžinę vaizdo kameros kadrai.

— Va, ką aptikau tyrinėdama filmuotą medžiagą iš visų greta batų parduotuvių sumontuotų kamerų. Ne toliau kaip per porą šimtų jardų nuo šitos veikia bent keletas įstaigų. Pavyzdžiui, „Last“, „L. K. Bennet“, „Russel & Bromley“, „Jones“. Pažvelkit.

Kitoje kadrų sekoje link objektyvo nudrožė ir pro šalį praėjo elegantiškai apsirengusi, savimi pasitikinti, per keturiasdešimt metų moteris gelsvais palaidais plaukais, ilgu tamsiu apsiaustu, aukštakulniais auliniais.

— Čia vakar užpulta Di Berčmor, — paaiškino Elena Zorati. — Nufilmuota aną sekmadienį, sausio 10-ąją. Stebėkit!

Netrukus regėjimo lauke išdygo liekna moteriškė šviesiomis papūstomis garbanomis, su rusvai gelsvu paltu, kaklą apvijusiu šaliku, rankine, tviskančiais batais. Žingsniavo ryžtingai, tarsi vykdydama atsakingą užduotį.

Po akimirkos ji susidūrė su vyru, traukiančiu priešinga kryptimi, ir drėbės ant žemės. Plaukai, tiksliau sakant, perukas, nusirito šaligatviu. Praeivis sustingo užstojęs apnuogintą parkritusio žmogaus viršugalvį.

Moteris — ne, veikiau vyriškis — griebė peruką ir kreivokai užsimaukšlino ant galvos. Tuomet sunkiai pakilo, dirstelėjo į rankinuką

ir keldama rankas, pasitaisydama netikrus plaukus, išrūko iš objektyvo akiračio.

Kameros padėtis ir prasto vaizdo kokybė trukdė aiškiai įžvelgti nubėgusio asmens bruožus. Tačiau jie, be jokio abejonių, buvo vyriški.

— Marša Moris? — paklausė Maiklas Formanas.

— Bobiškus transvestitus visada išduoda Adomo obuolys, — tarė Potingas.

— Žinai, Normanai, — atsiliepė Bela Moj, — aš skaičiau, kad juos įmanoma pašalinti chirurginiu būdu — ar bent sumažinti. Ir kodėl tuos žmones vadini *bobiškais?*

— Jis arba ji vilkėjo megztinį aukšta apykakle, — nepaisydamas jųdviejų prašneko Nikas Nikolas, — todėl neaišku, yra Adomo obuolys ar ne.

— Kadrai jau išryškinti, Elena? — pasiteiravo Greisas.

— Deja, taip, sere. Nieko geresnio laboratorija mums nepasiūlė. Vaizdas ne itin kokybiškas, bet iš jo aiškėja pora svarbių dalykų. Pirma, Batžmogis tikriausiai sekioja aukas persirengęs moterimi. Antra, tądien Di Berčmor pirko brangius batus. Žvilgtelėkit į tolesnius kadrus. Vėlgi jų kokybė prasta — filmuota medžiaga perimta iš parduotuvės kameros.

Analitikė paėmė nuotolinio valdymo pultelį ir ekrane įjungė batų prekybos salone įamžintus vaizdus.

— Viena iš „Profile" parduotuvių Kunigaikščio skersgatvyje.

Ant kėdės sėdėjo blondinė, palinkusi virš telefono, lyg ir „iPhone" arba „Blackberry", ir pirštu baksnojo per klaviatūrą. Lazerio tašku Elena paženklino jos veidą.

— Tai Di Berčmor. Po penkių minučių ją užfiksuos Rytų gatvės stebėjimo kamera.

Į kapotus, trūkčiojančius kadrus įšoko aukštakulniais nešina pardavėja.

Fone buvo matyti, kaip į parduotuvę įeina moteris papūstais plaukais, ilgu paltu, tamsiais akiniais ir šaliku, dengiančiu bemaž visą apatinę veido dalį. Ta pati, kuri vėliau parpuolė ant šaligatvio.

Iki jos atslinko raudonas taškelis.

— Geroji, senoji Marša Moris! — sušuko detektyvas konsteblis Formanas. — Tvarkingai užsidėjusi peruką!

Transvestitas šmėžavo kairėn dešinėn, kol Di Berčmor pirko batus. Jai šnekant su jauna pardavėja, į kompiuterį įvedančią duomenis, Marša Moris prisigretino ir apsimetė tyrinėjanti kažkokius batus, nors buvo akivaizdu, kad slapta klausėsi pokalbio.

Galų gale ponia Berčmor išėjo, rankoje laikydama krepšelį su įsigytais aukštakulniais.

Po kelių sekundžių laukan pasišalino ir Marša Moris.

Elena sustabdė įrašą.

— Ar vakar Di Berčmor užpuolęs žmogus vilkėjo moteriškus drabužius? — paklausė Normanas Potingas.

— Veidą slėpė po tamsia kauke su plyšeliais akims, — atsakė Klerė Vestmor. — Kol kas nieko daugiau iš jos nesužinojome. Bet praeityje per išpuolius Batžmogis buvo persirengęs moterimi tiktai du sykius. 1997 metais „Grand“ viešbutyje ir Naujųjų metų naktį „Metropolyje“. Apie transvestito apdarus neužsiminė nė viena iš paskesnių aukų.

— Jis tiesiog maskuojasi, — savo nuomonę išsakė Praudfutas. — Seksualinio pasitenkinimo nepatiria, bet nekeldamas jokių įtarimų patenka į moteriškų batų parduotuves. Ir keičiant išvaizdą lengviau veikti viešbučiuose.

Greisas pritariamai kinktelėjo galva.

Psichologas pratęsė:

— Iš1997-ųjų bylos aišku, kad Čerčilio aikštėje užpulta auka buvo įpročio vergė. Automobilį visuomet statydavosi viršutiniame aikštelės aukšte, nes ten — daugiausia laisvų vietų. Atvažiavusi prie „Grand“ viešbučio, Di Berčmor savo ruožtu kiekvieną kartą palikdavo „VW Touareg“ antrame lygyje. Jas abi labai nesunku persekioti.

Pareigūnė Klerė Vestmor pridūrė:

— Di man minėjo dažnai aprašanti savo veiksmus socialiniuose tinkluose, kaip antai „Facebook“ ir „Twitter“. Peržiūrėjau pastarosios savaites žinutes — nereikia būti genijumi norint nustatyti, kur ji atsiras po valandos. Feisbuko paskyrą turėjo kiekviena iš trijų anksčiau nukentėjusių moterų, o Mendė Torp, maža to, nuolat tvitindavo.

— Žodžiu, kitų Batžmogio aukų sąrašą susiaurinome iki asmens, per pastarąsias septynias dienas pirkusio prabangius batus ir įjunkusio į

„Facebook“, „Twitter“ svetaines arba į jas abi, — nusišypsojo Nikas Nikolas.

— Galime pridėti konkretesnių smulkmenų, — pasakė Elena Zorati. — Atsižvelgti, ko gero, derėtų ir į aukų metus. Nikolai Teilor — trisdešimt aštuoneri, Roksei Pirs — trisdešimt šešeri, Mendei Torp — dvidešimt, Di Berčmor — keturiasdešimt dveji. Jos keturios panašaus amžiaus kaip ir 1997-ųjų aukos.

Analitikė patylėjo, kol aplinkiniai suvirškino informaciją.

— Jei vyresnysis detektyvas Greisas neapsirinka ir 1997 metais penktoji Batžmogio auka tiktai buvo Reičelė Rajan, — po pauzės tęsė Elena Zorati, — galbūt mums pavyks tiksliau nustatyti, kokio žmogaus jis ieškos šiandien — su sąlyga, kad išvis ieškos.

— Neabejotinai, — užtikrino Praudfutas.

— Reičelė Rajan buvo dvidešimt dvejų, — tarė Elena ir atsigrįžo į psichologą teismo ekspertą. — Jūs sakėte manąs, kad Batžmogis kartoja elgsenos modelį, nes taip jaučiasi savo komforto zonoje. Ar šiai gali priklausyti ir aukos amžius? Kalbu apie žmogų, kuris turėtų daugmaž tiek pat metų kaip penktoji 1997-aisiais nukentėjusi moteris. Apytikriai dvidešimties su trupučiu.

Praudfutas mąsliai sulinksėjo.

— Dėl Reičelės Rajan, aišku, nesame tikri, — ištarė pasipūtėlio tonu ir demonstratyviai pažiūrėjo į Greisą. — Bet jei kol kas sutiksime, kad Mendę Torp išprievartavo Batžmogis, o Rojus neklysta dėl Reičelės, tuomet taip, Elena, jūsų prielaidos nederėtų atmesti. Galimas daiktas, jis išties dairysis panašaus amžiaus aukos. Jeigu mūsų nusikaltėlis užpuolė ir be žinios pradangino vargšelę Reičelę Rajan, be to, įstengė likti nesugautas, labai tikėtina, kad po vakarykščio sukrėtimo jis imsis išbandytų metodų. Nusižiūrės pažeidžiamesnį asmenį nei patyrusi vidutinio amžiaus moteris. Lengvai apmulkinamą. Spėju, kad sutelks dėmesį būtent į tokį žmogų. Į paneles, avinčias aukštakulnius, ir „Facebook“ paskyrą.

— Faktiškai į kiekvieną jauną moterį Braitone ir Houve. Taip pat ir visoje šalyje, — tarstelėjo Ema Džeinė.

— Bet nedaugelis iš jų gali sau leisti pirkti prabangų apavą, kuris

vilioja Batžmogį, — paprieštaravo Bela Moj. — Iš vietinių parduotuvių reikėtų gauti naujausių tokio amžiaus klienčių sąrašą.

— Gera mintis, Bela, — kolegę pagyrė Greisas, — bet mes neturime tiek laiko.

— Kandidatūrų ratą įmanoma susiaurinti, sere, — pasakė Elena Zorati. — Jungiamąjį elementą atstotų tipas papūstu peruku. Pėdsakus veikiausiai užeitume radę kadrus, kuriuose matyti parduotuvėje vaikštinėjanti dvidešimtmetė ir netoli jos slankiojantis moteriškai persirengęs vyras.

— Informaciją renkantys tyrėjai jau nagrinėja batų parduotuvėse nufilmuotą vaizdą, bet dėl sausio išpardavimų jų darbas prilygsta košmarui, — tarė Bela Moj. — Lankiausi Braitono centrinėje nuovadoje, ten užsukau į vaizdo stebėjimo punktą. Sprendžiant iš kamerų, įtaisytų prie avalynės parduotuvių, mieste apsipirkinėja šimtai dvidešimtmečių. Bėda ta, kad filmuotą medžiagą sudaro tūkstančiai valandų.

Vyresnysis detektyvas linktelėjo.

— Sere, nemažai parduotuvių renka duomenis apie pirkėjus ir juos įtraukia į savuosius klientų sąrašus, — vėl prakalbo Klerė Vestmor. — Toje įstaigoje, kur potenciali auka įsigijo — arba dar tik įsigis — naujus batelius, galbūt pavyktų gauti jos adresą.

Greisas apsvarstė jos žodžius.

— Taip, pamėginti verta. Mes nustatėme, kiek miesto parduotuvių prekiauja brangiais dizainerių batais. — Jis nukreipė žvilgsnį į užrašus. — Dvidešimt viena. Auka turbūt pirko apavą pastarąją savaitę — arba dar tik ketina juo pasirūpinti. Galėtume jas perkratyti, išgauti reikiamų klienčių pavardes ir adresus, bet, žinant, kokie menki mūsų ištekliai, užtruktume ne vieną dieną. Deja, visiškai neturime laiko.

— O jei užmestume jauką? — pasiūlė detektyvė konsteblė Boutvud.

— Jauką?

— Ką nors išsiųstume apsipirkti.

— Rinktis prašmatnius batus?

Ji nušvitusi palinksėjo.

— Aš eičiau savanore!

Greiso veidą perkreipė grimasa.

— Moterys ir dailus apavas per sausio išpardavimus... Mes tarsi ieškotume sumautos adatos šieno kupetoje! Tuzinai masalų privalėtų tinkamu metu nusitrenkti į tinkamas parduotuves. Daktaro Praudfuto nuomone, Batžmogis surengs išpuolį šįvakar arba rytoj, — jis palingavo galva. — Mintis įdomi, Ema, bet sėkmė pernelyg abejotina — ir mums paprasčiausiai trūksta laiko. Iki trečios valandos popiet reikia pasirūpinti, kad Rytinio kelio rajonas būtų atidžiai prižiūrimas.

Vyresnysis detektyvas nudūrė akis į savo laikrodį. Jau beveik 9.00. Beliko šešios valandos.

Vaizdo stebėjimo kameros — sumanus išradimas, pamanė Greisas. Bet kartu problemiškas. Mieste jų veikė šimtai, maža to, kiauromis paromis. Norint peržvelgti visą medžiagą, — beje, pusę jos sudarė šlamštas, — neužtektų žmonių resursų. Sparčiai atlikti analizę nebent pajėgtų kokia nors automatizuota kompiuterinė superprograma, bet vietoj jos Greisas tegalėjo remtis ribotu kiekiu kolegų, kurie pajėgdavo susikaupę plušėti tik tam tikrą laiko tarpą.

— Sere, jūs dalyvavote Reičelės Rajan dingimo tyrime? — paklausė Elena Zorati.

Greisas vyptelėjo.

— Ir iki šiol dalyvauju. Byla nenutraukta. Taip, buvau rimtai į jį įsitraukęs. Keletą sykių apklausiau dvi drauges, su kuriomis per Kūčias ji važiavo į miestą. Reičelė ėjo iš proto dėl batelių, todėl įtariau, kad čia nagus prikišo Batžmogis. Prieš savaitę ji pirko brangius aukštakulnius. Regis, „Russell & Bromley“ parduotuvėje, Rytų gatvėje, — jis patrūkčiojo pečiais. — Štai dar viena priežastis, kodėl manau, kad nieko nepešime šiandien pasiuntę savo žmones apsipirkti. Nusikaltėlis viską suplanuoja iš anksto.

— Kas, jei vakar Batžmogį taip suerzino nesėkmė, kad jis nuspręs pulti pirmą pasitaikiusią moterį? — įsiterpė Glenas Brensonas.

— Mes galime tik viltis, jog dėl vakarykščių iš pusiausvyros išvedusių įvykių nusikaltėlis griebsis neapgalvotų veiksmų, — tarė Praudfutas. — *Argus* laikraštyje pažeminęs Batžmogio vyriškumą, turbūt rimtai jį sunervinote — va, iš kur tos klaidos.

— Ką gi, mums vertėtų sumąstyti būdą, kaip vėl išmušti jį iš vėžių, ir šįkart dar smarkiau, — pareiškė Greisas.

87

Sausio 16-oji, penktadienis

Dabartinė veikla „Grand“ viešbutyje nepateisino Dareno Spaiserio lūkesčių. Apsaugos sistemos užkirto kelią bet kokiems bandymams pasigaminti kambarių raktus, o jį patį ir bendradarbius prižiūrėtojas akylai stebėdavo nuo tada, kai Spaiseris ryte ateidavo į darbą, iki tos akimirkos, kai vakare išeidavo namo.

Aišku, viešbutyje atnaujindamas pasenusią elektros sistemą, klaidžiuose pusrūsio koridoriuose, skalbyklos, virtuvių, katilinių, avarinių generatorių patalpose keisdamas mylių mylias laidų, jis gaudavo atlyginimą. Bet įsitrynęs į „Grand“ tikėjosi nuveikti kai ką daugiau nei ištisomis dienomis nuo gigantiškų ričių vynioti naujus kabelius ir ieškoti pelių apgraužtos instaliacijos. Vylėsi galėsiąs prasmukti į du šimtai vieną miegamąjį ir įsibrauti į pasiturinčių gyventojų seifus, tačiau pirmąją savaitę nesumąstė, kaip įgyvendinti savo sumanymą. Na, svarbiausia neprarasti kantrybės, o šios jam užteko su kaupu. Spaiseris gebėdavo ja apsišarvuoti, kai žvejodavo arba laukdavo, kol žmonės pasišalins iš namų, kuriuos jam magėdavo apiplėšti.

Aplinkui buvo tiek daug pagundų, kad jis nenustygo vietoje.

Nes 201 miegamajame galima rasti 201 seifą! Be to, „Grand“ užimtumas kiaurus metus siekė 80 procentų.

Kalėjime bičiulis papasakojo, kaip apdoroti viešbučio seifus. Ne kaip į juos įsilaužti, — tokia užduotis nesudėtinga, nes Spaiseris turėjo visus būtinus reikmenis, — o kaip apšvarinti, kad niekas to nesuprastų.

Atsakymas elementarus: vok po truputį. Nuslopink godumą. Jei kas nors iš svečių kambaryje paliko 200 svarų arba užsienio valiutos, priglausk tik menką pinigų dalį. Imk tiktai grynuosius ir neliesk papuošalų. Žmonės visuomet pasigesdavo juvelyrinių dirbinių, bet niekada nepastebėdavo, kad iš dviejų šimtų pradingo dvidešimtinė. Taip prasisuk dešimt kartų per dieną, ir tu neblogai pasipelnysi. Užsikalsi papildomą tūkstantėlį per savaitę. Penkiasdešimt gabalų per metus. O taip. Žavinga.

Spaiseris nusprendė, kad šįsyk už grotų nepateks. Liks laisvėje. Be abejo, Luiso kalėjime patogiau negu Šv. Patriko nakvynės namuose, bet neilgai trukus jis persikraustys į „MiPod“ kapsulę, o dar po kelių mėnesių, reikia manyti, surinks pakankamai grynųjų, kad įneštų pirmąją įmoką už kambarį. Iš pradžių pasiieškos kuklaus kampo. Tuomet susiras moterį. Už sutaupytus arba bendrus pinigus išsinuomos butą. Vieną dieną gal net nusipirks nuosavą būstą. Cha! Antai, apie ką svajojo.

Bet žvarbų, sausą penktadienio vakarą, 18.30, Vakariniu keliu vilkdamas kojas link Šv. Patriko prieglaudos, susikūprinęs, rankas susikišęs į šiltos striukės kišenes, jis suvokė, kad artimiausiu metu svajonėms išsipildyti nelemta.

Norfolko Aikštės gatvėje užėjęs į „Norfolk Arms“ barą Spaiseris išlenkė pintą alaus, kurį užsigėrė stiklu viskio. Gomurį maloniai nuteikė ir vienas, ir kitas. Štai ko pasiilgdavo kalėdamas. Laisvės gerti aludėse. Eilinių smulkmenų. Paprastų gyvenimo malonumų. Jis nusinešė antrą pintą laukan ir prisidegė cigaretę. Kažkoks senis, rankoje gniaužiantis bokalą ir papsintis pypke, mėgino užmegzti pokalbį, tačiau Spaiseris jo nesiklausė. Pats įtemptai mąstė. Pasikliauti vien tik viešbučiu nevalia, todėl teks imtis ir kitų darbelių. *Kodėl gi ne dabar*, pagalvojo išdrąsėjęs nuo alkoholio.

Žiemą brautis į namus verta tarp 16.00 ir 17.00. Lauke tvyrodavo tamsa, o žmonės tebedirbdavo. Dabar įsilaužimams buvo netinkamas metas. Bet aną sekmadienį, kai vaikštinėdamas po Houvą tyrinėjo savo rajoną, jis užtiko vietelę, kurioje penktadienio vakarą, 18:30, garantuotai niekas nelindės.

Gan įdomią vietelę.

Potencialiai pelningą vietelę.

Spaiseris neskubėdamas baigė gerti ir rūkyti. Žinojo turįs užtektinai laiko nusigauti iki Šv. Patriko nakvynės namų, pasiimti krepšelį su įnagiais, įsigytais arba sumeistrautais per daugelį metų, atlikti užduotį ir grįžti anksčiau, nei prieglauda užsidarys nakčiai.

Užsidarys ir užsitrenks, pamanė jau įkaušęs. *Užsitrenks kaip nuleidžiamosios garažo durys.*

Tokia mintis sukėlė šypseną.

— Pasakysi, kas prajuokino? — tarė senis su pypkė.

Jis krestelėjo galva.

— Ne-e, — atsiliepė. — Gal ne.

88

Sausio 16-oji, penktadienis

18.45 vien adrenalinu ir kofeinu gyvas Rojus Greisas sėdėjo Braitono centrinėje nuovadoje, ankštame operacijų valdymo centro kabinete. Kemptauno pakraštyje, vos už poros šimtų jardų nuo Edvardo gatvės — maždaug ten, kur, Džulijaus Praudfuto nuomone, Batžmogis užpuls naują auką, — nudrykusi Džono gatvė ir didžiulis čia dunksantis šešių aukštų policijos pastatas idealiai tiko vykdomai užduočiai.

Po rytinio pasitarimo, padedant viršininko pavaduotojui Rigui, panaudojusiam savo įtaką ten, kur prireikė, vyresnysis detektyvas subūrė slaptai veikiančią dvidešimties pareigūnų komandą ir dabar kaip įmanydamas siekė, kad iki rytojaus jų skaičius išaugtų iki trisdešimt penkių.

Gatvėse pėsčiomis ir automobiliais jau patruliavo iš aštuonių žmonių sudaryta žvalgybos grupė. Dar dvylika, įskaitant keletą operacijos „Kardžuvė" dalyvių, kartu su jam priskirtais policininkais, savanoriais konstebliais ir bendruomenės paramos pareigūnais įsikūrė Edvardo gatvės, Rytinio kelio ir aplinkinių skersgatvių statiniuose. Kaip įprasta per sekimo procesą, dauguma, leidus savininkams, apsistojo viršutiniuose privačių namų ir butų aukštuose.

Didžiąją dalį iškilusios sienos priešais rašomąjį stalą dengė virtinė monitorių. Greisas galėjo akimoju įsijungti pačius įvairiausius vaizdus, kuriuos fiksavo trys su puse šimto miesto centre sumontuotų stebėjimo kamerų, pakeisti jų kampą, padidinti arba perjungti į panoramą. Vietinis viršininkas, auksinis vadas, iš kabineto kontroliuodavo visus reikšmingus viešus renginius, kaip antai politinių partijų suvažiavimai ar gausios demonstracijos, ir itin svarbias operacijas, tokia kaip šioji.

Dešinioji jo ranka, sidabrinis vadas — vyresnysis inspektorius, Džono gatvės nuovadoje atsakingas už nusikaltimų tyrimus ir operaci-

jas, — tūnojo gretimame kambaryje ir saugiu kanalu palaikė radijo ryšį su dviem bronziniais vadais. Vienas jų, detektyvė inspektorė, iš Kriminalinio skyriaus valdybos prižiūrinti žvalgybos komandas, dabar važinėjo niekaip nepaženklintu automobiliu ir koordinavo gatves stebinčias grupes. Kitam, Rojui Epsui, uniformuotam inspektoriui iš Džono gatvės nuovados, atsiskaitydavo stacionari komanda, kurios nariai su juo susisiekdavo radiotelefonu, jeigu iš savo punktų pastebėdavo galimai įdomius dalykus.

Kol kas ramybės niekas netrikdė. Dideliam Greiso palengvėjimui, bent jau nelijo — dauguma policininkų bjaurų orą juokais vadindavo *pareigūnu lietumi.* Pliaupiant nusikaltimų lygis sumažėdavo. Regis, piktadariai kaip ir kiti žmonės nemėgdavo peršlapti. Nors praeities įvykiai bylojo, kad Batžmogis turi polinkį dulksnai.

Piko metas artinosi į pabaigą ir Rytinis kelias gerokai ištuštėjo. Vyresnysis detektyvas užmetė akį į visus ekranus, kurie rodė netoli stebėjimo punktų įtvirtintų kamerų vaizdus. Liovėsi dairytis, kai išvydo greitį mažinantį ir sustingstantį seklių automobilį.

Nusprendęs padaryti trumpą pertraukėlę, Greisas skambtelėjo Kleo, pranešė, kad grįš vėlai, ir paprašė jo nelaukti. Ji pasakė, esą po vakarykštės nakties nusiplūkė, todėl anksti grius į lovą.

— Pasistengsiu tavęs neprižadinti, — tarė jis.

— Aš *noriu*, kad mane prižadintum. Noriu žinoti, kad saugiai parsigavai namo.

Greisas jai pasiuntė oro bučinį ir vėl sutelkė dėmesį į užduotį.

Staiga atgijo vietinis telefonas. Skambino sidabrinis vadas.

— Bose, kelių patrulių automobilyje suveikė ANAS, atpažinusi Džono Keridžo vairuojamo taksi numerį. Iš pajūrio jis pasuko kairėn ir nuvažiavo į Old Staino gatvę.

Detektyvas įsitempė jausdamas, kaip paširdžiuose įsitvyro tuštuma, kuri visada išsikerodavo po krūtine, kai reikalai pajudėdavo iš vietos.

— Informuok bronzinius.

— Tuojau su jais susisieksiu.

Greisas įsijungė radijo stotį, idant pasiklausytų, kaip bronziniai vadai bendrauja su komandos nariais. Spėjo išgirsti sujaudintą, nuo trikdžių treškantį vieno iš seklių balsą.

— Objektas suka dešinėn, kartoju, suka dešinėn į Edvardo gatvę!

Po kelių sekundžių pasigirdo atsakymas iš stebėjimo punkto, įkurto į rytus nuo Džono gatvės:

— Objektas važiuoja pro šalį, laikosi rytų krypties, kartoju, laikosi rytų krypties. Minutėlę... Jis sustojo. Paėmė klientą.

Velniai rautų, mintyse nusikeikė Greisas. *Velniai rautų! Velniai rautų!*

Jei Keridžas į taksi įsisodino keleivį, vadinas, jis nemedžioja. Bet keista, kad atsidūrė toje vietoje, kurioje, tyrėjų nuomone, galėjo būti surengtas kitas išpuolis.

Sutapimas?

Atsitiktinumo tikimybė jam kėlė abejonių. Taksistas kažkodėl žadino nerimą. Kaip liudijo per daugelį metų sukaupta patirtis, Batžmogio tipo nusikaltėliai pasirodydavo esą ekscentriški vienišiai, ir toks apibūdinimas kuo puikiausiai tiko Džonui Keridžui. Dėl įkalčių trūkumo vyruką teko paleisti, bet tai dar nereiškė, kad jis niekaip nesusijęs su prievartavimais.

Jeigu aš vairuočiau taksi ir ieškočiau klientų, argi penktadienio vakarą trenkčiaus į beveik apleistą Rytinį kelią? Kodėl jis netraukė pietų linkme, į gretimą Šv. Jokūbo gatvę, kur nuolat pilna žmonių? Kodėl nesirinko Šiaurės gatvės, Londono kelio arba Vakarinio kelio?

Greisas paskambino į „Streamline“ taksi bendrovę, prisistatė ir pasiteiravo, ar Džonas Keridžas nuvyko į Rytinį kelią pagal iškvietimą. Taip, patvirtino dispečerė.

Vyresnysis detektyvas jai padėkojo. Ką gi, taksistas sukiojosi stebimame rajone dėl nekaltos priežasties.

Bet jo atžvilgiu Rojus Greisas vis vien neatsikratė blogos nuojautos.

89

Sausio 16-oji, penktadienis

Nors buvo šalta, Spaiserį mušė prakaitas. Įnagių prikimštas paprastas „Tesco“ prekybos centro krepšelis tartum svėrė toną, o Šv. Pat-

riko nakvynės namus ir Draivo gatvę bei Deivigdoro kelią skiriantis atstumas rodėsi didesnis nei sekmadienį. Prieš valandą išmauktos, drąsą pakursčiusios dvi pintos alaus ir viskio stiklas dabar sunkė energijos likučius.

Kairėje pusėje šmėksojo senas daugiabutis. Gatvėse gerokai palengvėjo eismo sąlygos, be to, pakeliui jis prasilenkė tik su vienu kitu praeiviu. Dešinėje pustuzinis transporto priemonių, Draivo gatve braukiančių į šiaurę, lūkuriavo, kol užges raudonas šviesoforo signalas. Spaiseris sulėtino žingsnį, taip pat laukdamas žalios šviesos, nenorėdamas, kad į jį kas nors atkreiptų dėmesį. Juk pasitaikydavo visko...

Galų gale automobiliai nuburzgė pirmyn. Jis nėrė kairėn, nusileido stačiu, palei daugiaaukštį tįstančiu taku, perlėkė stovėjimo aikštelę ir iš šono apėjęs pastatą žengė prie virtinės garažų, nugrimzdusių veik į akliną tamsą, kurią nežymiai prasklaidė tik šviesa daugiabučio languose.

Spaiseris pasiekė tolimiausią kairįjį garažą — juo susidomėjo, kai sekmadienį žvalgė apylinkes. Kiti teturėjo durų rankenose įstatytus standartinius užraktus. O šiam iš abiejų pusių kabojo po dvi patvarias spynas. Savo valdų niekas taip nerakindavo, jei viduje neslėpdavo vertingų daiktų.

Galimas daiktas, ten viso labo stovėjo senos markės automobilis, tačiau jis buvo užmezgęs ryšį su prekeiviu, mokančiu padorius pinigus už įvairius senovinių ratų dalykėlius: vairus, svirtis, emblemas, virš kapoto kyšančius logotipus ir kitką, ką įmanoma nuimti. Iš patyrimo žinojo, kad įsilaužėliai, tokie kaip jis pats, garažus paversdavo sandėliais. Tokioje vietoje Spaiseris kadaise saugojo vertybes, kurias savininkai galėjo lengvai atpažinti — laukdavo metus ar dvejus, kol aprimdavo paieškos, ir tik tuomet jas iškišdavo.

Jis suakmenėjo tamsoje ir nukreipęs akis į daugiaaukštį patikrino, ar languose nejuoduoja šešėliai, liudijantys, jog kažkas žiūri laukan. Nepamatė nė vieno. Skubiai panaršė krepšelį ir ėmėsi pirmojo užrakto. Atšovė spyną greičiau nei per minutę. Neką sunkiau įveikė ir likusias. Žengė atgal į šešėlius, vėl apsidairė, pažiopsojo į langus. Bet gyvybės ženklų neįžiūrėjo.

Darenas Spaiseris trūktelėjo pakeliamas, prie lubų priglundančias

duris ir sustingo kaip įkaltas, mėgindamas perprasti, ką regįs. Nieko panašaus nesitikėjo. Dirgliai smuko vidun, sau už nugaros nuleido duris, maišelyje sužvejojo žibintuvėlį ir jį įjungė.

— Eik tu šikt, — nusikeikė, kai šviesa patvirtino įtarimus.

Velniškai persigandęs, jausdamas, kad mintys galvoje sūkuriuoja verpetu, išsinešdino į lauką. Nė kiek netroško palikti pėdsakų, todėl drebančiomis rankomis užrakino garažą. Ir movė į vakaro tamsą.

90

Sausio 17-oji, šeštadienis

„Facebook“

Džesė Šeldon

Nuotraukos (128)

Draugai (253)

Šįvakar per labdaros pokylį Benediktas pirmą kartą susitiks su mano tėvais. Man taip baugu!!! Prieš balių eisiu į kikbokso treniruotę, tad gimdytojams vertėtų pasisaugoti, jeigu jie bus nepatenkinti ir negražiai su juo elgsis. Beje... aš avėsiu naujuosius „Anya Hindmarch“ batelius su penkių colių ilgio kulniukais!!!

Naujausią Džesės įrašą „Facebook“ paskyroje jis perskaitė šykščiai vypsodamas.

Džese, kokia tu šaunuolė. Nuliūdinai mane Vitdino sporto komplekse, bet šiandien neapvilsi, tiesa? Po kikbokso treniruotės, kuri baigsis įprastu metu, pusę mylios pėdinsi į savo butą Sudli Pleiso gatvėje, persirengsi nuostabia suknele, apsiausi naujuosius aukštakulnius — žodžiu, išsipustysi. Paskui sėsi į tavęs laukiantį Benedikto automobilį. Toks tavo planas, ar ne?

Atleisk, kad sudirbsiu vakarėlį...

91

Sausio 17-oji, šeštadienis

Dėl žvalgybinės operacijos Greisas turėjo atšaukti vakarinį penktadienio pasitarimą. Dabar, pusę devintos ryto, ruošėsi su komanda pašnekėti apie darbus, nuveiktus per dvidešimt keturias valandas.

Veiklos nestigo, bet į priekį pasistūmėta menkai.

Elena Zorati su kolega analitiku, nagrinėjusi duomenis apie lytinius nusikaltimus, įvykdytus visoje šalyje, ir ieškojusi sąsajų su Batžmogiu, vis dar negalėjo pradžiuginti rezultatais, o Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius nepateikė jokios potencialiai vertingos žinios.

Informaciją renkanti komanda apklausė trisdešimt dviejų miesto viešnamių valdytojus ir prostitutes, bet apčiuopiamos naudos nepešė. Keletas nuolatinių klientų ėjo iš proto dėl batų ir pėdų, deja, viešųjų namų šeimininkai nesirašydavo nei svečių vardų, nei adresų, todėl tiesiog prižadėjo paskambinti, jei kuris nors teiksis atvykti.

Kad ir kuo per pastaruosius dvylika metų vertėsi Batžmogis, susidarė įspūdis, jog tas tipas stebėtinai puikiai gebėjo išlaikyti savo polinkius paslaptyje.

Penktadienio vakaras prabėgo ramiai. Miestas priminė kapines. Iš širdies pasismaginę per Kalėdų atostogas, anądien Braitono gyventojai sakytum virto namisėdomis, kurie stengėsi atgauti jėgas ir sykiu jautė, kaip kandžiojasi recesija. Budėjimas tęsėsi ilgai, bet taksistas Džonas Keridžas — arba Vaikautas — nebuvo antrą kartą pastebėtas tame rajone.

Bent tiek gerai, kad sekimo būrį pavyko išplėsti iki trisdešimt penkių pareigūnų, kurių reikėjo, siekiant šįvakar aprėpti visas Rytinio kelio apylinkes. Jei Batžmogis išlįs į gatves, Greiso komanda jo lauks atitinkamai pasirengusi.

Daktaras Džulijus Praudfutas tebemanė, kad išpuolį jis surengs.

Kai pasitarimas baigėsi, sučirškė vietinis stacionarus telefonas. Glenas Brensonas numynė link sausakimšo posėdžių kambario durų, ketindamas susisiekti su Are — nuo 08.30 spėjo atmesti vieną jos skam-

butį. Numanė, kad žmona prašys pasiimti vaikus. Jokių šansų, liūdnai sau tarė mintyse. Nors daug ką atiduotų, kad galėtų įvykdyti jos reikalavimus.

Detektyvui seržantui žengiant per slenkstį, pasigirdo Maiklo Formano šūksnis:

— Glenai! Kviečia tave!

Jis prasispraudė pro išeinančių žmonių spūstį ir pakėlė ragelį, kurį kolega nuleido ant stalo.

— Detektyvas seržantas Brensonas, — prisistatė.

— O, taip. Hmm, sveiki, seržante Brensonai.

Glenas susiraukė atpažinęs raižų balsą.

— *Detektyve* seržante Brensonai, — pataisė.

— Čia Darenas Spaiseris. Mudu buvome susitikę...

— Aš žinau, su kuo kalbu.

— Klausykit, atsidūriau, galima sakyti, keblioje padėtyje.

— Laimės kūdikis.

Detektyvas seržantas nekantravo nutraukti ryšį ir pasišnekėti su Are. Žmona nepakęsdavo, kai jis atmesdavo skambučius. Maža to, vakar, tiksliau, beveik ryte, pagaliau grįžus į Rojaus Greiso namus, jo laukė dar vienas nemalonus Arės advokato laiškas, ir Glenui knietėjo apie jį pašnekėti.

Spaiseris ne visai nuoširdžiai nusijuokė.

— Aha, man iškilo problema. Noriu jūsų kai ko paklausti.

— Gerai.

— Na, matot... yra tokia problema.

— Jau sakei. Koks klausimas?

— Na, hmm... jeigu praneščiau... na... kad šį tą mačiau? Jei mano pažįstamas sukiojosi ten, kur jam nederėjo atsirasti, ir išvydo vieną dalyką? Suprantat? Ir jeigu perduotų jums reikiamą informaciją, ar jis būtų baudžiamas, nes slankiojo ten, kur neturėtų užsukti?

— Bandai paaiškinti, kad nuklydai į tokią vietą, kur neturėjai teisės būti, ir kažką pamatei?

— Ei, aš nepažeidžiau lygtinio paleidimo sąlygų. Nieko panašaus.

— Gal pereisi prie esmės?

Spaiseris atsiliepė po pauzės:

— Tarkim, mačiau tai, kas galbūt padėtų sugauti jūsiškį Batžmogį. Ar mane apsaugotumėt? Na, žinot, nuo baudžiamojo persekiojimo?

— Tokių įgaliojimų aš neturiu. Skambini dėl premijos?

Kitame ryšio gale ūmai įsivyravo tyla.

— *Premijos?* — galų gale perklausė Spaiseris.

— Aha, dėl jos.

— Už ką ji pažadėta?

— Už duomenis, kurie pagelbės sulaikyti žmogų, ketvirtadienio popietę užpuolusį Di Berčmor. Atlygį paskyrė moters sutuoktinis. Penkiasdešimt tūkstančių svarų.

Dar viena pauzė. Galop:

— Nieko apie tai nežinojau.

— Kaip ir visi kiti. Ponas Berčmoras apie apdovanojimą mums prasitarė tik šįryt. Informaciją ruošiamės perduoti vietinės žiniasklaidos priemonėms. Taigi tau suteikiamas pranašumas. Ką papasakosi?

— Aš nenoriu grįžti atgal už grotų. Noriu likti laisvėje, pabandyti gyventi normaliai.

— Jei turi įdomių žinių, gali anonimiškai paskambinti Kovos su nusikalstamumu organizacijai. Tenykščiai jomis pasidalys su mumis.

— Bet kaip anonimas negaučiau premijos?

— Gal ir gautum. Beje, tu esi girdėjęs, kad informacijos slėpimas tolygus teisės pažeidimui? — pasitikslino Brensonas.

Senojo katorgininko balsą kaipmat atmiešė panikos gaidos.

— Ei, ei, minutėlę. Aš gi pats jums skambinu. Ketinu padėti.

— Kaip altruistiška iš tavęs girdėti.

— Kaip kas?

— Verčiau dėstyk, ką žinai.

— O jei pasakyčiau tik adresą? Ar to užtektų gauti atlygiui, jei ten ką nors rastumėte?

— Siūlyčiau nebeknisti man proto ir pradėti šnekėti.

92

Sausio 17-oji, šeštadienis

Netrukus po antros valandos Rojus Greisas prisiartino prie ne pirmos jaunystės Mandalajaus daugiabučio ir, kaip buvo nurodyta, pasuko šlaitu žemyn. Jis nekantravo pamatyti Spaiserio pranešimo rezultatus.

Riedant aplink užpakalinę statinio dalį, pro priekinį stiklą, nuo kurio valytuvai nubraukė dulksnos lašelius, atsivėrė vaizdas į aptriušusius, iš pažiūros daugelį metų nenaudotus garažus. Tolimajame gale stovėjo trys transporto priemonės: sidabrinis, jokiais skiriamaisiais ženklais nepažymėtas Gleno Brensono „Ford Focus" — tokiu pat atvyko ir Greisas, — mėlynas furgonėlis, turbūt priklausantis spynininkui, ir baltas policijos furgonas su dviem vietinio policijos paramos būrio nariais, pasirodžiusiais tam atvejui, jeigu tektų laužtis vidun, dėl visa ko su savimi prigriebusiais taraną. Nors, kaip bylojo Greiso patirtis, retos kurios durys atsilaikydavo prieš linksmuolį Džeką Tanksą, prižiūrintį spynas Luiso kalėjime.

Apsirengęs mėlynu patvariu darbiniu kombinezonu, ant žemės nuleidęs nešvarų krepšį su instrumentais, Tanksas tyrinėjo užraktus.

Vyresnysis detektyvas išlipo laukan, rankoje laikydamas žibintuvėlį, pasisveikino su kolega ir kryptelėjo galva į garažą virtinės gale.

— Šitas?

— Aha. Septynioliktas numeris tik nelabai aiškiai paženklintas. — Brensonas dar kartą patikrino kratos orderį, kurį prieš pusvalandį pasirašė vietinis magistratas. — Aha.

— Nieko sau, — tarė Tanksas. — Ką jis ten slepia? Karūnos brangakmenius?

— Taip, užraktų daugoka, — sutiko Greisas.

— Kad ir kas juos įtaisė, tas tipas juokų nekrečia. Guldau galvą, jog durys armuotos.

Sprendžiant iš tono, šaltkalvis nenoromis pajuto jam pagarbą. Būdamas ekspertu atpažino kito profesionalo darbą.

Kol Tanksas uoliai plušėjo, Greisas trynėsi šąlančias rankas.

— Ką žinome apie garažo savininką? — paklausė Brensono.

— Jau bandau išsiaiškinti, kas jis toks. Pora policijos paramos būrio narių nusiunčiau į daugiabutį paieškoti žmonių, pažįstančių šeimininką ar bent nuomininką. Jei nieko neišdegs, kreipsiuos į Registrų centrą.

Vyresnysis detektyvas linktelėjo, nosinės kampu nusišluostė varvančią nosį ir sušnarpštė. Nuoširdžiai vylėsi, kad nepersišaldė — nerimavo ne tiek dėl savęs, kiek dėl nėščios Kleo, kurios nenorėjo apkrėsti.

— Įsitikinai, kad kito įėjimo nėra?

Detektyvas seržantas, lietpaltį susijuosęs ilgu kreminiu diržu ir mūvintis rudas odines pirštines, palingavo galvą į šonus, tarsi pašaipiai stebėdamasis klausimu.

— Senučiuk, gal aš ir ne proto bokštas, bet taip, įsitikinau.

Greisas nusišypsojo ir asmeniškai patyrinėjo statinį. Garažas buvo ilgas, tačiau neturėjo nei langų, nei užpakalinių durų. Grįžęs pasiteiravo draugo:

— Kas naujesnio Arės fronte?

— Esi matęs filmą „Rouzų šeimos karas"?

Jis trumpam susimąstė.

— Su Maiklu Daglasu?

— Teisingai. Taip pat su Ketlina Terner ir Deniu Devito. Ten viskas trenksmingai žlunga. Mūsų padėtis panaši — tik dar blogesnė.

— Gaila, bičiuli, kad negaliu duoti jokio patarimo.

— Užtat aš galiu patarti tau, — atsakė Glenas. — Pamiršk vedybas. Tiesiog susirask moterį, kuri tavęs nekenčia, o tada perleisk jai namą, vaikus ir pusę savo pajamų.

Darbas atliktas, pranešė spynų meistras ir pademonstravo, kad įveikė užraktus, per kelis colius atplėšdamas duris nuo žemės.

— Kas iš jūsų malonėtų jas atidaryti? — Tanksas atsitraukė lyg nerimaudamas, jog laukan iššoks pabaisa.

Brensonas giliai įkvėpė ir pakėlė duris. Gerokai sunkesnes nei atrodė iš pirmo žvilgsnio. Šaltkalvis neklydo dėl armavimo: kažkas pasirūpino jas apkalti plieno lakštais.

Kai voleliais barškančios durys nuslydo palei lubas, visi įsistebeilijo vidun.

Į tuščią patalpą.

Šešėliuose skendinčiame tolimajame gale jie įžvelgė dėmes, kurias galėjo palikti iš transporto priemonės kapsinti alyva. Rojus Greisas užuodė silpną šilto automobilio kvapą, koks tvyro daugiaaukštėse aikštelėse. Dešiniąją užpakalinės sienos dalį, nuo grindų iki lubų, dengė medinės lentynos. Kairėje pusėje į ją rėmėsi padanga nuzulintu protektoriumi. Ant kabliukų, stirksančių iš kairės sienos, tekabėjo pora veržliarakčių ir senas skeltanosis plaktukas.

Glenas niūriai spoksojo į tuštumą.

— Pasišaipė iš mūsų, ar ką?

Greisas tylėdamas apšvietė sienas ir lubas.

— Tam suknistam Spaiseriui nudirsiu kailį! — pareiškė detektyvas seržantas.

Staiga žibintuvėlio spindulys užkliuvo už gulinčių ant grindų dviejų plastiko rėžių. Abu vyrai žengė pirmyn. Greisas užsitempė latekso pirštines, priklupo iš kilstelėjo pirmąją juostą.

Baltame atsispindinčiame paviršiuje juodavo priešakinės numerio lentelės simboliai.

Raides ir skaičius jis atpažino bemat. Rankose laikė numerio kopiją, užmaskavusią furgoną, kuris ketvirtadienio popietę šovė iš „Grand“ viešbučio daugiaaukštės aikštelės ir kurį beveik neabejotinai vairavo Batžmogis.

Antroji juosta pasirodė besanti užpakalinė lentelė.

Negi jie rado Batžmogio irštvą?

Vyresnysis detektyvas prisiartino prie galinės sienos. Ant vienos lentynos įžiūrėjo pilkos lipniosios juostos ritinius. Ant likusių nebuvo jokių daiktų.

Glenas Brensonas žengė kairiosios sienos link, bet Greisas draugą sustabdė.

— Bičiuli, neištrypk garažo. Grįžkime savo pėdsakais, pasistenkime, kad nusikaltimo vietos tyrėjai jį rastų kuo švaresnį — iškviesti NVT noriu nieko nedelsdamas. — Susimąstęs įdėmiai pasidairė. — Tavo nuomone, Spaiseris aptiko būtent šias numerio lenteles?

— Vargu ar turi tiek proto, kad vien jas aptikęs pridėtų du prie dviejų. Veikiausiai pastebėjo kitką.

— Pavyzdžiui?

— Jis tylės, kol prižadėsime imunitetą. Bet, reikia pripažinti, vėl užrakindamas spynas Spaiseris parodė tam tikrą nuovokumą.

— Aš pakalbėsiu su policijos viršininko pavaduotoju. — Greisas kaip įmanydamas atsargiau išslinko iš garažo. — Privalome sužinoti, ką konkrečiai jis matė. Išsiaiškinti, kas galėjo čia būti anąkart ir ko nėra dabar.

— Manai, Spaiseris kažką nudžiovė?

— Ne. Aš taip nemanau. Spėju, kad išvydo baltą furgoną. Ne daugiau kaip prieš kelias valandas čia veikė variklis. Man įdomu, kur prakeiktas automobilis prapuolė? Ir, svarbiausia, *kodėl* išvažiavo? Šnektelk su Spaiseriu. Užlaužk ranką. Įkalk į galvą: jei nori gauti premiją, jis privalo mums pasakyti, ką regėjo, antraip jokio sandėrio nebus.

— Vyrukas bijo, jog dėl įsilaužimo jį vėl nutrenks į kalėjimą.

Greisas atsigręžė į draugą.

— Liepk meluoti. Lai skiedžia, esą durys buvo atrakintos ir pakeltos. Aš neketinu jo sulaikyti už neteisėtą įsibrovimą — manęs tai nedomina.

Brensonas linktelėjo.

— Gerai, aš prakalbinsiu Spaiserį. Man tik šovė viena mintis: jei iškviesi NVT, o nusikaltėlis grįžęs pamatys tyrėjus, jis leisis į kojas. Ar ne protingiau pasielgtume, jeigu kam nors nurodytume slapta sekti apylinkes? Jeigu lieptume Tanksui užrakinti garažą, kad Batžmogis apie mus nesuuostų?

— Kas žino, galbūt šiuo metu jis mus stebi?

Detektyvas seržantas budriai apsižvalgė.

— Aha, galbūt.

Po dvidešimties minučių, parsigavęs į Džono gatvės nuovadą ir užsukęs į operacijų valdymo centrą, Greisas pirmiausia pranešė sidabriniui ir bronziniams vadams, kad likusią dienos ir nakties dalį nederėtų nuleisti akių nuo bet kokio balto, į Rytinio kelio rajoną atklydusio „Ford Transit" furgono. Tuomet kreipėsi į visus miesto patrulius ir paprašė akylai dairytis naujo modelio baltų „Ford Transit" furgonų.

Jei tik jis neapsiriko, prieš dvylika metų užpuldamas auką Batžmo-

gis irgi naudojosi baltu furgonu. Praudfuto išsakyta simetrijos teorija pasitvirtintų, jeigu nusikaltėlis taip elgtųsi ir šįvakar.

Ar todėl iš bylos pašalinti konkretūs puslapiai, ėmė svarstyti Greisas. Susiję su liudininko parodymais apie baltą furgoną, kuriuo buvo pagrobta moteris? Ar juose slypi gyvybiškai svarbi informacija apie Batžmogio veiksmus? Apie *modus operandi?* Apie esminius automobilio požymius?

Garažas kažkodėl nedavė jam ramybės ir apniko dirginančios mintys. Jeigu nusikaltėlis išvairavo furgoną iš slėptuvės, kurių galų jis užrakino visas keturias spynas? Juk ten nėra ką vogti, išskyrus bevertes numerio lenteles.

Rojus Greisas niekaip nepajėgė išmąstyti logiško paaiškinimo.

93

Sausio 17-oji, šeštadienis

Labiau už girtus keleivius Vaikautas nemėgo tiktai apsvaigusių nuo narkotikų. Ant užpakalinės sėdynės kiurksančiai merginai kone važiavo stogas.

Ji vis pliurpė, pliurpė ir pliurpė. Spjaudėsi žodžiais nesustodama, nuo tada, kai sulaukęs iškvietimo turėjo važiuoti į Lansingą ir netoli paplūdimio ją paimti. Mergina turėjo ilgus, smailiomis sruogomis nutįsusius, pomidorų padažo ir žirnių sriubos spalvos plaukus. Burbuliavo nesąmonės ir avėjo klaikius batelius. Dvokė cigaretėmis, „Dolce & Gabbana Femme“ kvepalais ir atrodė susitaršiusi. Priminė iš šiukšlių konteinerio išgriebtą lėlę Barbę.

Taksistas neabejojo, kad apkvaišusi klientė nė nepastebėtų, jeigu būtų nuvežta į mėnulį, tik jis pats nežinojo, kaip patekti į mėnulį. Kol kas šito neišmąstė.

— Supranti, — tęsė ji, — mieste daug kam maga tave apiplėšti. Tu nori kokybiškos prekės. Prašai hero, o tau įbruka mėšlą, aha, mėšlą. Tau buvo taip nutikę?

Vaikautas nesuvokė, ar panelė kalba į mobilųjį, su kuriuo nesiskyrė

didžiąją kelionės dalį, ar šneka su juo. Todėl neatsiliepė. Viso labo suirzęs pašnairavo į laikrodį. Išleidęs ją Kemptaune, sustabdys automobilį stovėjimo vietoje, nepaisydamas dispečerinės pranešimų palauks 19.00 ir išgers arbatos.

— Ar buvo? — garsiau paklausė keleivė. — Ką?

Jis pajuto bakstelėjimą į nugarą. Nė kiek tuo neapsidžiaugė. Vaikautui nepatikdavo, kai klientai jį liesdavo. Prieš savaitę vežė girtą vyrą, vis kvatojusį ir talžiusį jam petį. Įdomu, nejučia pagalvojo, kaip anas reaguotų, jeigu jis iš bagažinės išsitrauktų sunkų kryžminį ratų veržliaraktį ir šiuo vožtų įkyruoliui per veidą?

Ėmė spėlioti, kaip elgtųsi mergina, jo rankose pamačiusi ratų raktą. Sustoti ir iš bagažinės išsitraukti instrumentą galima be jokio vargo. Net ir pašventinta smūgiais ji turbūt liktų sėdėti salone ir nesiliautų malusi liežuviu. Panašią sceną Vaikautas regėjo televizijos filme.

Keleivė vėl jį pabaksnojo.

— Ei, ar buvo?

— Kas buvo?

— O, velnias, tu nesiklausei. Ai, tiek to. Prakeikimas. Gal įjungtum kokią muziką?

— Dydis ketvirtas? — pasiteiravo jis.

— Dydis *ketvirtas?* Kieno dydis?

— Batų. Toks jūsų dydis.

— Kai nevairuoji taksi, dirbi batsiuviu?

Jos apavas stačiai pasibaisėtinas. Be užkulnių, netikros leopardo odos, ties kraštais apibrizgęs. Vaikautas nusprendė, kad lengvai galėtų pribaigti šitą jauną moterį. Išties. Kuo lengviausiai. Nemalonius jausmus kurstė apsčiai keleivių, bet šią merginą jis mielai nudobtų pačią pirmą.

Ne, taip elgtis nepatartina. Jei žudysi žmones, ir tave sugaus, pateksi į rimtą bėdą. Jis žiūrėdavo „CSI kriminalistus“ ir „Prikeliant mirusius“. Iš tų serialų daug ko įmanoma išmokti. Pavyzdžiui, kaip užmušti idiotę moterį idiotiškais plaukais, idiotiškai juodai nudažytais nagais ir iš tamsiai raudonų liemenėlės kaušelių kone virstančiomis krūtimis.

Prie žiedo, išplitusio greta Braitono tilto, jis susuko vairą kairėn ir pajudėjo aplink Old Staino aikštę, o mergina netikėtai nuščiuvo.

Gal perskaitė jo mintis, pasvarstė Vaikautas.

94

Sausio 17-oji, šeštadienis

Rojus Greisas, sėdintis kabinete, prišlietame prie Operacijų valdymo centro, dorojo šleikščiai glitų, beveik atšalusį kauburį keptų makaronų su vištiena ir krevetėmis, kurį atnešė kažkoks gerų norų kupinas pareigūnas. Jeigu nebūtų išbadėjęs, patiekalą būtų nusviedęs į šiukšliadėžę. Bet nuo ankstyvo ryto, kai užkirto dribsnių, nieko nevalgė, ir jam reikėjo ko nors, kas suteiktų energijos.

Ties virtine garažų, išsirikiavusių už Mandalajaus daugiabučio, viešpatavo ramybė. Tačiau dėl spynų gausos ir kokybės jį tebegraužė dirginančios mintys. Pavaduotojas Rigas noriai sutiko, kad Darenas Spaiseris atskleistų tiesą neinkriminuodamas savęs, bet Glenas Brensonas kol kas įsilaužėlio nerado. Greisas vylėsi, kad recidyvistas neketino jų įvelti į kokį nors makabrišką žaidimą.

Plastikine šakute knaisiodamas maistą aliuminio folijos inde, vyresnysis detektyvas neatplėšė akių nuo kompiuterio monitoriuje regimo tinklelio. Visi automobiliai ir trisdešimt penki operacijoje dalyvaujantys pareigūnai turėjo atsakiklius, nurodančius jų pozicijas kelių pėdų tikslumu. Jis paeiliui patikrino kiekvieno koordinates, tuomet žvilgtelėjo į stebėjimo kamerų filmuojamas gatves. Prie sienos pritvirtinti ekranai rodė kadrus, kuriuos transliavo naktinio matymo režimu veikiančios kameros — tokius pat ryškius, kaip ir įamžinti šviesią dieną. Mieste žmonių akivaizdžiai padaugėjo. Taip, vakar jie tūnojo namuose, bet šeštadienį, regis, vėl susiruošė pašėlti.

Kramsnojant išdžiūvusią krevetę, traškėdama atgijo radijo stotelė ir pasigirdo susijaudinęs balsas:

— Pastebėtas pirmasis objektas! Suka dešinėn, kartoju, suka dešinėn į Edvardo gatvę!

Pirmuoju objektu buvo pramintas Džonas Keridžas-Vaikautas. *Antruoju objektu* ir kitais numeriais stebėtojai vadins įtarimą keliančius baltus furgonus arba pėsčiuosius.

Greisas bemat nuleido aliuminio folijos indelį ir subarbeno per klaviatūrą, viename iš sienos monitorių įjungdamas vaizdą, kurį per-

siuntė į Edvardo ir Old Staino gatvių sankirtą nukreipta kamera. Pamatė, kaip iš jos akiračio išrūksta baltas „Peugeot“ universalas su turkio spalva nudažytais kapotu ir bagažine, kaip visi Braitono taksi.

— Salone sėdi keleivė. Jis traukia į rytus, kartoju, į rytus! — išgirdo vyresnysis detektyvas.

Po kelių sekundžių pastebėjo nediduką „Peugeot“, lekiantį ta pačia kryptimi. Ekrano tinklelyje matomas atsakiklio signalas priklausė užmaskuotam policijos automobiliui Nr. 4.

Jis įsijungė kitos stebėjimo kameros vaizdą ir išvydo taksi, riedantį per Egremont Pleiso gatvės sankryžą, ties kuria Edvardo gatvė virto Rytiniu keliu.

Maršrutas beveik identiškas vakarykščiam, pagalvojo Greisas. Jautė, kad šiandien Keridžo vairavimo maniera kiek kitokia, nors nepajėgė įvardyti konkrečių skirtumų. Kartu nerimavo, ar ne per daug pasitikėjo Praudfuto nuomone.

Pakėlęs stacionaraus telefono ragelį, detektyvas kreipėsi į sidabrinį vadą:

— Ar iš taksi bendrovės sužinojome jo kelionės tikslą?

— Ne, šefe. Užmegzti ryšio su kompanija nebandėme, nes nenorėjome, kad dispečerė įspėtų vairuotoją. Jeigu taksistas liks vietiniame rajone, mums pakaks žmonių, kad jo nepaleistume iš akių.

— Gerai.

Iš traškančio radijo telefono atsklido kitas įsiaudrinęs balsas:

— Jis suka dešinėn, kartoju, dešinėn į... Kokia ten gatvė? Rodos, Montagiu. Taip, Montagiu! Sustoja! Atsiveria užpakalinės durelės! Keleivė išlipa laukan! O, Dieve, ji bėga!

95

Sausio 17-oji, šeštadienis

Jis prisistatė ankstyvą popietę, nes šalia merginos namų vylėsi rasti neužimtą mokamą stovėjimo vietą. Pro kurią ji praeidavo grįždama iš kikbokso treniruotės.

Bet atvykus paaiškėjo, kad laisvų tarpų nėra. Todėl teko laukti kelio gale, ant geltonosios linijos.

Į pietus nuo Rytinio kelio, pačiame gėjų bendruomenės centre plytintis rajonas panėšėjo į siaurų gatvelių labirintą, kuriame dunksojo sujungti, tarp studentų ir viengungių populiarūs dviejų ir trijų aukštų karalienės Viktorijos laikų namai. Šen bei ten į akis krito nekilnojamojo turto agentūrų reklamos, siūlančios pirkti arba išsinuomoti būstą. Abipus gatvės rikiavosi lengvieji automobiliai, daugiausia nedidukai ir purvini, taip pat vienas kitas furgonas.

Jis lūkuriavo ilgiau nei valandą, beveik iki 15.30, kol pagaliau, dideliam palengvėjimui, iš savo vietos išriedėjo senas aprūdijęs „Land Cruiser“. Spraga buvo vos per trisdešimt pėdų nutolusi nuo melsvo namo su erkeriais, kurio viršutinio aukšto bute gyveno Džesė Šeldon. Dievai jam šypsojosi!

Aplinkybės susiklostė idealiai. Monetų pakako iki 18.30, kai jau nebereikėjo mokėti už automobilio stovėjimą. Dabar laikrodis rodė kaip tik po pusės septintos.

Prieš valandą ir dešimt minučių šiltu treningu apsirengusi, į sportukus įsispyrusi Džesė išniro pro paradines duris ir praėjo pro šalį — drožė į kikbokso treniruotę, į kurią traukdavo kiekvieną šeštadienio popietę ir apie kurią tauškė savo „Facebook“ paskyroje. Pričiupti merginą buvo galima jau tada, bet atsisakyti progos privertė tamsos stygius ir gatvėje pasitaikantys praeiviai.

Jis žinojo, jog Džesė skubės namo. Juk pranešė pasauliui, kad parlėks iš treniruotės, idant išsipustytų puošniais drabužiais ir nusivestų Benediktą pirmą sykį pasimatyti su savo gimdytojais.

Man be gaaaaalo neramu dėl susitikimo, rašė feisbuke.

Kas, jei tėvams jis nepatiks?

Džesė pridūrė, esą *be gaaaaalo* džiaugiasi įsigytais „Anya Hindmarch“ bateliais.

Jis irgi *be gaaaaalo* džiaugėsi nusipirktais „Anya Hindmarch“ aukštakulniais, gulinčiais šalia, laukiančiais jos! Ir jam buvo *be gaaaaalo* neramu. Bet maloniai, džiugiai, jaudriai neramu.

Kur šįvakar tu esi, vyresnysis detektyve Didžiapimpi Rojau Greisai? Ne čia, tiesa? Visiškai nenutuoki, kur manęs dairytis! Kaip visada!

Jis pastatė furgoną taip, kad pro užpakalinį langą dengiančių užuolaidų tarpelį galėtų stebėti, kaip Džesė artinasi. Nors tokios apsisaugojimo priemonės vargu ar išvis reikėjo. Nes tiek galinis, tiek šoniniai stiklai buvo taip užtamsinti, kad iš lauko įžiūrėti kabinos nepavyktų netgi vidury dienos. Klasikinių turistinių „Volkswagen" furgonų gerbėjai nė už ką nepritartų langų tonavimui. Velniop juos.

Dirstelėjęs į laikrodį jis užsitempė latekso pirštines, paslėpė viršugalvį po beisbolo kepuraite ir prie akių prispaudė naktinio matymo režimu veikiančius žiūronus. Mergina bet kurią minutę turėtų išlėkti iš už kampo, kurį nuo paradinių jos namo durų skyrė du šimtai jardų. Bėgdama Džesė įveiks atstumą per dvidešimt sekundžių. Žingsniuodama sugaiš truputėlį daugiau laiko.

Svarbiausia, kad ji grįžtų vienui viena, o gatvėje nesišlaistytų žmonės.

Jeigu iškils kliūčių, prisireiks griebtis alternatyvaus plano, tai yra nutempti auką į jos namus. Bet tuomet bus sunkiau vėl išvilkti ją laukan ir įgrūsti į furgoną. Užduotis taps sudėtingesnė, bet vis vien įgyvendinama. Jis apmąstė ir tokį variantą.

Mintyse dar sykį tikrinant, ar viskam pasiruošta, iš jaudulio kūnas sudrebėjo. Krūtinėje įnirtingai daužėsi širdis. Jis atidarė stumdomąsias duris, arčiau angos perkėlė netikrą, iš faneros pagamintą šaldytuvo imitaciją. Nusiėmė beisbolo kepuraitę, užsidėjo gobtuvą ir grąžino kepurę į vietą, snapeliu kaip įmanoma geriau užmaskuodamas kaukę. Tuomet nukreipė akis į batus, padėtus ant grindų. Identiškus tiems, kuriuos pirko Džesė.

Taip, jis pasirengęs. Ketvirtadienį susimovė, bet šiandien išpuolį suplanavo kur kas kruopščiau — kaip įprastai. Neabejojo, kad atsižvelgė į menkiausius netikėtumus.

96

Sausio 17-oji, šeštadienis

— Ei! — įniršęs suriko Vaikautas. — Ei! Ei!

Taksistas negalėjo patikėti savo akimis. Keleivė nusprendė sprukti

nesusimokėjusi! Jis atvežė klientę iš paties Lansingo ir sustojo prie nurodyto namo, bet, užuot gavęs atlygį, dvidešimt keturis svarus, tepamatė, kaip ji atlapojo užpakalines duris ir paraitė kulnus.

Na, jau ne!

Virpėdamas iš įsiūčio, Vaikautas nusiplėšė saugos diržą, atšovė dureles, išvirto laukan ir nuklupčiojo ant šaligatvio. Nepasivargino nei išjungti variklio, nei uždaryti automobilio — tiesiog leidosi įkandin sparčiai tolstančios figūros.

Mergina nuskuodė šlaitu žemyn, pasuko į platų, skaisčiau apšviestą, iš abiejų pusių restoranais ir parduotuvėmis apstatytą Šv. Jurgio kelią. Persekiodamas bėglę, porą kartų buvo priverstas mestis į šalį ir taip išvengti susidūrimo su praeiviais. Ji žvilgtelėjo per petį, staiga šovė skersai gatvės, priešais atvažiuojantį, signalu užkaukiantį autobusą. Nekreipdamas dėmesio į eismą, Vaikautas nėrė tarp autobuso ir šiam pavymui sekančio, stabdžiais žviegiančio automobilio.

Atstumas mažėjo!

Jis gailėjosi nesumąstęs pričiupti ratų rakto, kuriuo galėtų išversti ją iš kojų.

Iki bėglės liko vos keletas jardų.

Vienoje iš lankytų mokyklų Vaikautą vertė žaisti regbį. Nors šio nepakentė, jis puikiai griaudavo varžovus. Taip šauniai, kad buvo pašalintas iš treniruočių, nes, kaip jam sakė, žalojo ir gąsdino kitus berniukus.

Ji antrą sykį dirstelėjo pro petį. Gatvės žibinto nutviekstame veide atsispindėjo baimė.

Įsukę į tamsią gyvenamąją gatvę jiedu driuokė link pajūrio kelio, Prieplaukos Promenados. Vaikautas negirdėjo iš užnugario atbildančių žingsnių, nematė priešais ją išdygusių dviejų vyrų šiltomis striukėmis ir džinsais. Savo dėmesį buvo sutelkęs vien tik į atlygį.

Į dvidešimt keturis svarus.

Klientė taip lengvai neišsisuks.

Ji visai čia pat.

Jau pasiekiama.

Vaikautas griebė ją už peties. Išgirdo baimingą cyptelėjimą.

Jo liemenį netikėtai įkalino it geležinės žnyplės tvirtos rankos. Tak-

sistas plojosi veidu į asfaltą ir pajuto, kaip į nugarą įsirėžė svoris, iš plaučių išmušęs oro atsargas.

Kažkas užlaužė jam rankas. Riešus nutvilkė plieno šaltis. Pasigirdo vienas trekštelėjimas, paskui kitas.

Jį šiurkščiai pakėlė nuo žemės. Veidą stačiai degino, kūną varstė sopuliai.

Šalia stovėjo trys kasdieniškai apsirengę, sunkiai šnopuojantys vyrai. Vienas iš trijulės skausmingai tvirtai gniaužė jo dilbį.

— Džonai Keridžai, — prabilo, — jūs suimamas, nes esate įtariamas grasinimu lytine prievarta ir žaginimu. Kalbėti neprivalote, bet jei per apklausą neatskleisite detalių, kurias vėliau paminėsite per teismo procesą, tai gali pakenkti jūsų gynybai. Viską, ką pasakysite, vertinsime kaip parodymus. Aišku?

97

Sausio 17-oji, šeštadienis

Galų gale jis iš už kampo pastebėjo Džesę. Pro naktinio matymo žiūronus išvydo liekną figūrą, kuri žaliavo pilkuose tamsos atspalviuose.

Sulaukęs lemtingojo momento, jis paniškai apsidairė. Bet išskyrus sparčiai besiartinančią merginą gatvėje nebuvo nė gyvos dvasios.

Jis atstūmė šonines duris, abiem rankomis įsikibo į netikrą šaldytuvą, atbulomis žengė ant šaligatvio ir suriko iš skausmo:

— Ai, nugara, mano nugara! O, Dieve, padėkit!

Džesė sustingo kaip įkalta, pamačiusi gremėzdišką, nugara į ją atsisukusią figūrą šilta striuke, džinsais ir beisbolo kepuraite. Žmogus laikė šaldytuvą, perpus ištrauktą iš „Volkswagen“ furgono.

— O, Dieve!

— Jums padėti?

— Meldžiu, greičiau. Nes tuojau jį paleisiu.

Mergina puolė į pagalbą, tačiau prisilietusi prie šaldytuvo suvokė, jog tas nė kiek neprimena buitinio prietaiso.

Sprandą sugriebė ranka, kuri ją įstūmė į furgoną. Džesė nučiuožė

grindimis, viršugalviu atsitrenkė į kietą objektą. Nespėjus atsigaivelėti, nugarą užgriuvo sunkus svoris, o prie veido prigludo kažkoks drėgnas, kokčiai salsvas daiktas, išspaudė ašaras ir nudilgino šnerves bei gerklę.

Ją užvaldė siaubas.

Džesė pasistengė prisiminti per treniruotes lavintus judesius. Kikboksu susidomėjo neseniai, šioje srityje tebuvo naujokė, bet jau spėjo įsisąmoninti vieną iš esminių pamokymų. *Prieš spirdama sulenk kelius.* Spiriant paprastai, neužtektų galios. Pirmiausia būtina prie krūtinės pritraukti kelius ir tik tada paleisti į darbą kojas. Kosėdama, springdama seilėmis, mėgindama nealsuoti nuodingu, gomurį deginančiu oru, bet jau apkvaišusi, ji įspaudė alkūnes sau į šonkaulius ir apsivertė. Nors prieš akis liejosi vaizdas, Džesė sulenkė kelius ir iš visų jėgų spyrė. Pajuto, kaip kojos į kažką tėškės. Išgirdo skausmingą kriokimą ir barškėjimą, pašventino užpuoliką antru spyriu, iš jo gniaužtų išvadavo galvą ir persikreipė. Bet svaigulys stiprėjo, o jėgos seko. Veidą vėl užgulė bjauriai saldi, akis svilinanti drėgmė. Ji pasirito ant šono, papurtė galvą ir dar smarkiau apdujusi spyrė abiem kojomis.

Nugarą spaudęs svoris atšlijo. Pastumtos užsitrenkė durys. Mergina pabandė atsistoti. Prieš save išvydo kaukę ir pro plyšelius į ją spoksančias akis. Norėjo surikti, tačiau smegenys tarytum veikė sulėtintu režimu ir buvo atkirstos nuo burnos. Pro lūpas neišsprūdo joks garsas. Džesė stebeilijosi į juodą kaukę išskydusiais kontūrais, mėgino suprasti, kas čia vyksta, bet galvoje viskas sukosi verpetais. Į sąmonės gelmes įsiskverbė pykinantis kvaitulys.

Veidą trečiąsyk nutvilkė šleikšti gelianti drėgmė.

Ji suglebo. Paniro į tamsų sūkurį. Spiralėmis nuskriejo į jo gilumą. Prasmego tuštumoje.

98

Sausio 17-oji, šeštadienis

Braitono nuovados Operacijų valdymo centre vyravo kone šventiška nuotaika. Rojus Greisas liepė žvalgybinei komandai skirstytis ir

keliauti namo. Tačiau bendradarbius apėmusio palengvėjimo nejautė ir žinojo, kad pats darbą baigs dar negreitai.

Džonas Keridžas-Vaikautas nuo pat pradžių nedavė jam ramybės. Tą veikėją jie paleido per lengvai, deramai neapklausę ir neatlikę kruopštaus tyrimo. Laimei, iškrypėlį pavyko areštuoti anksčiau, nei jis spėjo nuskriausti kitą auką, antraip policija būtų pasirodžiusi kaip visiškai nukvakusių pusgalvių šutvė.

Ką gi, sulaikytajam bus užduoti rimti klausimai, į kuriuos jis turės pateikti velniškai gerus atsakymus.

Vyresnysis detektyvas keikė save už tai, kad įsakė Normanui Potingui surengti pirminę apklausą ir noriai pritarė jo sprendimui paleisti Džoną Keridžą. Nuo šiol ketino asmeniškai prisidėti prie įtariamojo kvotos planavimo ir jos proceso.

Įtemptai mąstydamas Greisas apleido Braitono centrinę nuovadą ir patraukė į kardomąjį kalėjimą, stūksantį už Sasekso kriminalinio skyriaus — ten buvo nugabentas Keridžas. Nujautė, kad jam bet kurią akimirką gali paskambinti Kevinas Spinela iš *Argus* laikraščio.

Po 19.00 jo vairuojamas „Ford Focus" universalas sustojo priešais pailgą dviaukštį Kriminalinio skyriaus pastatą. Greisas paskambino Kleo, pažadėjo, jei pasiseks, grįžti namo anksčiau nei tikėjosi, bent jau prieš vidurnaktį, ir išlipo laukan. Tuo pat metu suzirzė mobilusis. Tačiau skambino ne Spinela, o Robas Lytas, budintis inspektorius, prižiūrintis visus mieste nutinkančius pavojingus incidentus, — šaltakraujiškas, savo darbą puikiai išmanantis pareigūnas.

— Sere, nežinau, ar šis įvykis susijęs su jūsų byla, bet iš Rytinio sektoriaus man ką tik pranešė, kad patrulio automobilis atvažiavo į nuošalų ūkį šiauriau Pečemo, kur dega furgonas.

Greisas susiraukė.

— Ką sužinojote apie automobilį?

— Regis, jis liepsnoja kurį laiką — gerokai išdegė. Ugniagesių komanda jau skuba į vietą. Nusprendžiau, kad jus tai sudomins, nes nukentėjo šiuolaikinio modelio „Ford Transit". Perspėjote, jog panašaus ieškote.

Naujienos pakurstė Rojui nerimą.

— Aukų yra?

— Kabina, rodos, tuščia.

— Nuo furgono niekas nebėgo?

— Ne.

— Iš numerio ką nors išsiaiškinote?

— Kaip man sakė, jo lentelės nepataisomai susvilusios.

— Supratau, ačiū. Mūsų įtariamasis sulaikytas. Galimas daiktas, kad incidentas neturi nieko bendra su tyrimu. Bet informuokite mane, kaip klostysis įvykiai.

— Gerai, sere.

Greisas baigė kalbėti telefonu, pro paradines duris įžengė į valdybos pastatą ir linktelėjimu pasisveikino su naktiniu budėtoju.

— Labas, Dankanai. Kaip sekasi lakstyti?

Aukštas, atletiškas keturiasdešimt vienerių metų vyras išdidžiai nusišypsojo.

— Aną savaitę įveikiau pusmaratonį. Finišą pasiekiau septynioliktas iš septynių šimtų.

— Nuostabu!

— Šįmet ruošiuosi Londono maratonui. Gal įšnekinčiau prisidėti prie rėmėjų — finansiškai padėti Šv. Vilfrido slaugos namams?

— Žinoma!

Vyresnysis detektyvas pasiekė užpakalinę statinio dalį, išniro laukan ir nužingsniavo per kiemą. Praėjo pro ratuotus šiukšlių konteinerius, nuolat čia stovinčius NVT automobilius ir užsikorė ant stataus šlaito, vedančio kardomojo kalėjimo link. Vos tik prispaudė raktą-kortelę prie duryse įmontuoto apsaugos skenerio, antrąkart per kelias minutes suskambo mobilusis.

Vėl skambino inspektorius Robas Lytas.

— Sere, pamaniau, kad reikėtų tučtuojau su jumis susisiekti. Nors Batžmogį areštavote, vienas iš patruliuojančių automobilių sulaukė pirmo lygio signalo ir turėjo nukakti į Kemptauną, Sudli Pleiso gatvę.

Tai buvo aukščiausio laipsnio pavojaus signalas ir į jį reikėjo reaguoti nedelsiant. Greisas žinojo, kad Sudli Pleiso gatvė driekėsi šiek

tiek į pietus nuo Rytinio kelio. Lyto tonas maloniai nenuteikė. Ūpą dar stipriau numušė budinčio inspektoriaus perduota informacija.

— Vietinė gyventoja pro langą matė, kaip moteris priešinasi vyrui prie šaldytuvo.

— Šaldytuvo?

— Šaldytuvas buvo kažkokiame furgone — lyg ir turistiniame. Liudininkė ne itin gerai nusimano apie automobilius, todėl modelio pasakyti negalėjo. Regis, vyriškis jai smogė ir dideliu greičiu nuvažiavo.

— Kartu su ja?

— Taip.

— Kada?

— Maždaug prieš trisdešimt penkias minutes, iš karto po pusės septintos.

— Jis jau gali būti bet kur. Numerį įžiūrėti pavyko?

— Ne. Šį incidentą laikau tikėtinu pagrobimu, todėl tą dalį šaligatvio atitvėriau. Eismo priežiūros pareigūnams liepiau stabdyti kiekvieną mieste pastebėtą turistinį furgoną. Ir mes patikrinsime, ką rodo vaizdo kameros.

— Gerai. Tik nesuprantu, kodėl kreipėtės į mane. Asmuo, įtariamas Batžmogio nusikaltimais, sulaikytas. Kaip tik rengiuosi su juo pasimatyti.

— Sere, įvykis gali jums rūpėti dėl tam tikros priežasties. — Lytas padvejojo ir pratęsė: — Ten nusigavę mano pareigūnai ant šaligatvio rado moterišką batelį.

— O jei konkrečiau?

— Iš pirmo žvilgsnio naują. Juodą, lakinį, aukštu kulniuku. Anot liudininkės, jis iškrito iš furgono.

Detektyvo paširdžius nudiegė kryčio pojūtis. Galvoje susijaukė mintys. Juk Batžmogis areštuotas. Kaip tik šiuo metu Džonas Keridžas registruojamas kardomajame kalėjime.

Bet Greisas neapsidžiaugė sulaukęs pranešimo apie degantį furgoną.

Ir jam dar labiau nepatiko žinia apie naująjį incidentą.

99

Sausio 17-oji, šeštadienis

„Sasekso nuotolinės priežiūros tarnyboje", stebėjimo kamerų patalpoje, Danstanas Kristmasas pasimuistė, nedrįsdamas nuo kėdės atplėšti dvidešimt stonų sveriančios savo masės, kad nenuskambėtų pavojaus signalas. Dar tik 20.30. Prakeikimas. Iki kitos penkias minutes trunkančios pertraukėlės reikės laukti pusantros valandos.

Naktinių budėjimų jis turėjo išvengti artimiausias dvi savaites, tačiau sergantį kolegą sutiko pakeisti dėl gerai apmokamų viršvalandžių. Užuot šliaužęs vėžlio žingsniu, laikas, regis, išvis sustojo. Gal net ėmė slinkti atgal, kaip fantastiniame, neseniai per „Sky" kanalą matytame filme. Naktis žadėjo būti ilga.

Tiesa, nuotaiką pakėlė mintys apie pinigus. Ponas Starlingas gal ir keistas viršininkas, bet mokėdavo gerai. Kristmasas čia gaudavo gerokai didesnį atlyginimą nei ankstesniame darbe Gatviko oro uoste, kur rentgenu tirdavo bagažo turinį.

Jis pasilenkė į priekį, iš gigantiško pakelio ištraukė saują „Doritos" traškučių, sukramtė juos, nuplovė gurkšniu, sriūbtelėtu iš dviejų litrų kokakolos butelio, ir atsiraugėjo. Žvilgsniu, kaip įprastai, permetė visus dvidešimt ekranų, ranką laikydamas prie mikrofono mygtuko tam atvejui, jeigu įžiūrėtų kokį įsibrovėlį. Nr. 17, neveikęs nuo naktinės pamainos pradžios, iki šiol nerodė jokių gyvybės pėdsakų. Jo kameros buvo įtaisytos Šorehamo cemento gamykloje, kur Kristmaso tėvukas dirbo vairuotoju.

Operatorius nuspaudė valdymo jungiklį, kad monitoriuje pakeistų vaizdą — galbūt sugedo tik viena iš tenykščių dvidešimt šešių kamerų. Bet ekranas nenušvito. Pakėlęs telefono ragelį jis susisiekė su naktiniu techniku.

— Labas, Rėjau. Čia Danstanas iš antrojo stebėjimo kambario. Nuo tada, kai atėjau į darbą, septynioliktas ekranas taip ir neįsijungė.

— Tiesiog vykdome pono Starlingo instrukcijas, — atsakė technikas. — Klientas neapmokėjo sąskaitos. Jei neklystu, jau už keturis mė-

nesius. Ponas Starlingas trumpam nutraukė paslaugų teikimą. Nėra dėl ko jaudintis.

— Supratau. Ačiū, — padėkojo Daństanas Kristmasas.

Ir vėl į burną įsimetė „Doritos" traškučių.

100

Sausio 17-oji, šeštadienis

Atsipeikėti Džesę privertė siaubingas skausmas, kokį sukeltų smilkinius knežinantys spaustuvai. Sekundę ji visiškai nesiorientavo aplinkoje ir nenutuokė, kur esanti.

Benedikto kambaryje?

Galvoje vyravo svaigulys, skrandį traukė šleikštulio pojūtis. Kas vakar nutiko? Kas įvyko per pobūvį? Ar ji prisigėrė?

Kūną netikėtai sudrebino stiprus krestelėjimas. Iš apačios sklido nuolatinis šaižus gausmas. Ausis pasiekė variklio plerpimas.

Pykinimas sustiprėjo. Nedaug trūko, kad ji apsivemtų.

Džesę vėl sukratė. Ir trečią sykį. Pasigirdo pokšėjimai, primenantys atvirų durų trenksmus. Į širdį įsismelkė baimė. Kažkas čia ne taip — baisiai ne taip. Sąmonei šviesėjant, sugrįžo prisiminimai, kurie atsruveno pamažu, nenoriai, tartum braudamiesi pro užtvarą.

Ji neįstengė pakrutinti nei rankų, nei kojų. Baimė stiprėjo. Džesė tysojo veidu į kietą, be paliovos kratomą pagrindą. Dėl užgultos nosies vis sunkiau alsavo. Desperatiškai bandydama įtraukti oro pro lūpas suprato, kad šios užklijuotos. Įkvėpti nesugebėjo ir pro šnerves. Surikusi teišgirdo duslią aimaną ir pajuto, kaip garsas aidu atsimušė nuo vidinių burnos paviršių.

Panikuodama, drebėdama, gaudydama orą, ji sušnarpštė smarkiau. Bet į plaučius prasisunkė per mažai deguonies. Džesė rangėsi, dejavo ir vartėsi vis šniurkšdama, šniurkšdama, šniurkšdama, stengdamasi įkvėpti, kone alpdama. Tačiau padrybsojus ant nugaros šnervės šiek tiek prasivalė. Panika kiek atlėgo. Ji keletą kartų giliai įtraukė oro, nežymiai aprimo ir vėl užrėkė. Deja, garsai liko įkalinti ryklėje.

Tamsybes išsklaidė ryški šviesa, ir regėjimo lauke ūmai pasirodė transporto priemonės stogas. Po akimirkos vėl pakibo juoduma.

Sulig antru švytėjimo protrūkiu ji įžiūrėjo vairuotojo vietoje susikūprinusią figūrą, vien tik pečius ir beisbolo kepuraite pridengtą pakaušį. Spindesys išblėso, bet jį netrukus pakeitė kitas. Tai priešakiniai artėjančių automobilių žibintai, susigaudė Džesė.

Staiga, kažkokiam automobiliui juos aplenkiant, šviesa atplūdo iš dešinės. Vieną sekundės dalelę vidiniame veidrodėlyje šmėstelėjo vairuotojo veido fragmentas. Iš siaubo ji suakmenėjo. Nepažįstamasis vis dar slėpėsi po juoda kauke.

Ir žvelgė tiesiai į ją.

— Gulėk ir mėgaukis kelione, — ištarė geibiu, bejausmiu balsu.

Mergina dar kartą pabandė prabilti. Mėgino judinti rankas, bet riešai buvo standžiai supančioti už nugaros, ir ji nerado nieko, už ko galėtų nusistverti. Pastangos pakrutinti kojas irgi nuėjo niekais, nes jas sakytum kažkas suvirino ties kulkšnimis ir keliais.

Kiek dabar valandų? Kiek laiko čia pratūnota? Kada...

Jai derėtų būti pokylyje. Benediktą supažindinti su savo tėvais. Mylimasis rengėsi atvažiuoti ir ją paimti. Ką šiuo metu galvoja? Ką veikia? Stovi prie namo ir spaudžia jos buto skambutį? Skambina telefonu? Kai kabiną vėl nutvieskė priešakinės automobilio šviesos, Džesė apsidairė. Išvydo kažką panašaus į virtuvėlės sekciją. Spintutės durelės maskatavosi, bumbsėjo, bet neužsidarė. Greitis nelauktai ėmė mažėti. Trekštelėjo perjungiama pavarų svirtis, čeksėti suskato posūkio signalas.

Širdyje išsikerojo dar stipresnė baimė. Kurgi jie keliauja?

Nelauktai atvilnijo tylus sirenos staugimas. Sklindantis iš užnugario. Ir nenumaldomai garsėjantis! Džesės nuotaika pakilo, šovė į padanges. O taip! Neradęs jos namuose Benediktas iškvietė policiją. Pareigūnai tuojau sustabdys automobilį. Ir jai nebegrės joks pavojus. Ačiū Dievui! Ačiū Dievui!

Į vidinę furgono erdvę įsiskverbė žydros šviesos atraižos, kurios tarsi krito nuo sudužusio sietyno, orą perskrodė sirenos gausmas. Bet švyturėlių mėlis netikėtai išbluko, o kaukimas nutolo.

Ne, idiotai, ne, ne, ne, ne, ne. Prašau! Grįžkite! Maldauju, grįžkite!

Ji nučiuožė į kairę pusę, nes furgonas ūmai pasuko dešinėn. Kėbulą

du kartus įnirtingai pakratė, ir automobilis sustojo. Pasigirdo užtraukiamo rankinio stabdžio čerškesys.

Maldauju, grįžkite!

Akis trumpam apžlibino žibintuvėlio šviesa.

— Mes beveik vietoje, — tarė vyriškis.

Jam nukreipus spindulį į šoną, Džesė tepamatė akis, slypinčias už gobtuvo plyšelių. Bandė jo paklausti: „Kas jūs toks? Ko norite? Kodėl mane pagrobėte?" Bet išspaudė tiktai aidintį vaitojimą, tarytum duslią rūko sirenos dejonę.

Ji girdėjo, kaip atsivėrė vairuotojo durelės. Girdėjo laisvąja eiga dirbančio variklio burzgimą. Girdėjo sužvangantį metalą, turbūt grandinę, ir aprūdijusių vyrių girgždėjimą. Atsidarė vartai?

Iš lauko vilnijančius garsus pakeitė kitas. Pažįstamas šaižus dūzgimas. Džesę perliejo viltis. Mobilusis! Kurį prieš kikbokso treniruotę perjungė į nebylų vibracinį režimą. Regis, aparatas kažkur priešakyje. Ant keleivio sėdynės?

O, Dieve, kas ten skambina? Benediktas? Spėlioja, kur ji prapuolė? Po keturių zvimbtelėjimų telefone automatiškai įsijungė balso paštas.

Po kelių sekundžių vyriškis šoko atgal į kabiną, kiek pavažiavo į priekį ir nėrė laukan, vėl palikęs variklį veikti laisvąja eiga. Antrąsyk sugirgždėjo vyriai ir pažvangėjo metalinė grandinė. Kad ir kur jie atvažiavo, dabar furgonas stovi kitoje vartų pusėje, perprato ji jausdama, kaip siaubas skverbiasi į širdies gilumą. Automobilis atsidūrė privačioje teritorijoje. Į kurią policijos patrulis neužsuks. Burna perdžiūvo, o gerklė ėmė kilti aitrus, kartus tulžies gumulas. Baimindamasi apsivemti Džesė jį nurijo.

Kėbulą krestelėjo, netrukus vėl supurtė, dėl greitį ribojančių kauburių, šovė mintis jai į galvą, — tuomet furgonas patraukė šlaitu žemyn, todėl Džesė nušliuožė į priekį ir petimi skausmingai į kažką atsitrenkė, bet po akimirkos kitos bejėgiškai nuslydo atgal, nes automobilis pasuko įkalnėn. Galop nuurzgė horizontaliu paviršiumi, tik retsykiais sutrinksėdamas, matyt, pervažiuodamas jungiamąsias betono plokščių linijas. Aplinkui viešpatavo aklina tamsa — vairuotojas, rodės, buvo išjungęs žibintus.

Siaubas trumpam užleido vietą pykčiui, o šį pakeitė laukinis įniršis.

Išleisk mane! Išleisk mane! Atrišk mane! Šunsnuki, tu neturi teisės taip elgtis su manimi! Ji iš visų jėgų suskato trūkčioti riešus bei dilbius, kratytis ir blaškytis, bet pančiai neatsileido nė per nago juodymą.

Džesė suglebo, pro šnerves šniurkštė orą, jautė, kaip akyse tvenkiasi ašaros. Šįvakar turėjo dalyvauti šokių pobūvyje. Pasipuošti nuostabia suknele, apsiauti naujuosius batelius, laikyti mylimąjį už rankos, sąmojingai plepėti su tėvais, palenkti tuodu savo pusėn — ji neabejojo, jog taip ir būtų nutikę. Benediktas klaikiai nervinosi. Džesė tikino, esą gimdytojai juo susižavės. Motina bemat jį pamėgs, o tėtis... Na, iš pirmo žvilgsnio tėtis atrodė griežtas, bet iš tiesų buvo švelniasielis. Tėvai tave pamils, prižadėjo ji.

Aha, bet simpatijos išgaruos, vos tik jie išsiaiškins, kad nesu žydas.

Furgonas burzgė pirmyn. Dabar jie suko kairėn. Trumpam užsižiebė priešakinės šviesos, ir mergina pamatė sieną, kuri priklausė aukštai, apleistai, pailgai struktūrai išdaužtais langais. Džesę perrėžė ledinio oro sūkurys, nes vaizdas priminė pastatą iš filmo „Nakvynės namai“ — ten nutrenktus nekaltus žmones mirtinai užkankindavo turtingi, tokiam malonumui pinigų negailintys sadistai.

Jos vaizduotė įsišėlo. Džesė dievino siaubo žanrą. Ir dabar tepajėgė galvoti apie regėtus filmus, kuriuose psichopatai grobdavo, maitodavo ir žudydavo aukas. Tokius filmus kaip „Ėriukų tylėjimas“, „Kruvinosios skerdynės Teksase“, „Ir kalnai turi akis“.

Iš baimės smegenys vis aptemdavo, ir minčių eiga trūkinėjo. Ji alsavo trumpais, čaižiais, paniškais kvėpsniais, širdis trankėsi kaip paklaikusi, viduje kunkuliavo pyktis.

Furgonas stabtelėjo. Jis vėl išlipo laukan. Sugriaudėjo geležinės durys, į kietą paviršių šiurpiai sudžeržgė metalas. Vyriškis grįžo į kabiną, uždarė dureles ir įjungęs šviesas nuvairavo ratus pirmyn.

Jį būtina kaip nors prašnekinti.

Kitapus priešakinio lango atsivėręs vaizdas liudijo, kad jie pateko į didžiulį, nebenaudojamą pramoninį statinį, augumo sulig keliais orlaivių angarais. Žibintai porą sekundžių apšvietė aukštai ant sienų pritvirtintą plieninį taką su turėklais ir kažką panašaus į milžiniškus, dulkėtus, tolybėn nutįstančius „Apollo“ raketinio kuro cilindrus, kuriuos prilaikė iš plieno ir betono suręstos masyvios atramos. Jiems pasisukus, Džesės

akiratyje pasirodė bėgiai, pranykstantys dulkėse bei skaldoje, ir surūdijęs, graflčiais išmargintas parduotuvės vežimėlis, kurio iš pažiūros niekas nejudino ištisus dešimtmečius.

Automobilis sustingo.

Apimta klaiko ji taip virpėjo, kad neįstengė blaiviai mąstyti.

Nepažįstamasis žengė pro duris, užgesino variklį ir kažkur pasišalino. Garsiai sudejavo metalas, nuskambėjo skardus žvangesys, po kurio sekė duslus, lyg ir grandinės džeržgėjimas. Jis grįžo prie furgono. Atidarė stumiamąsias duris ir įsiropštė į užpakalinę kabinos dalį. Žibintuvėliu nutvieskė jos veidą, paskui visą kūną. Džesė dėbsojo į kaukėtą veidą drebėdama iš siaubo.

Gal derėtų jam įspirti, sąmonėje šmėstelėjo beprotiška mintis. Nors kojos įkalintos pančiuose, sulenkti kelius ir smogti pagrobėjui įmanoma, bet jei sykiu nepavyktų išvaduoti rankų, kokia iš to būtų nauda? Jis viso labo įnirštų.

Tą žmogų reikia prakalbinti. Džesė atsiminė patarimus iš visų skaitytų straipsnių apie nelaisvėje išgyvenusius įkaitus. Jei užmegsi ryšį su pagrobėju, jam bus sunkiau tave nuskriausti. Todėl derėjo kaip nors atsikratyti burnos kamšalu. Pašnekėti su juo. Atvesti į protą. Sužinoti, ko jis nori.

— Be reikalo tu man spyrei, — nelauktai prabilo vyriškis. — Aš tau nupirkau naujus gražius batelius, lygiai tokius pat, kokius ruošeisi avėti šį vakarą, supažindindama Benediktą su savo tėvais. Jūs, moterys, niekuo tarpusavyje nesiskiriate. Seksualiais daikčiukais suviliojate vyrą, o po dešimties metų tampate riebiomis, celiulitinėmis pabaisomis nukarusiais pilvais. Turėsiu tave pamokyti, net jeigu teks naudotis vienu batu.

Ji pabandė atsakyti.

Kaukėtasis pasilenkė, staigiu judesiu apvertė ją ant pilvo, atsisėdo ant kojų, savo svoriu skausmingai prikaustydamas jas prie grindų. Kažkuo apvijo ir suveržė kulkšnis. Jam atsistojus, mergina pajuto, kaip jos kojos šastelėjo kairėn, ir po akimirkos buvo patrauktos į dešinę. Perniek nuėjo bet kokios pastangos pakrutinti galūnes.

Žvangant metalui, Džesės kaklą įsupo šaltas, tvirtas, standus žiedas. Veriantis *spragt* bylojo, kad vyriškis užšovė spyną. Dar po sekundės patempė jos galvą į priekį ir dešinėn. Ausis vėl pasiekė rakinamos spy-

nos spragtelėjimas. Pagrobėjas trūktelėjo aukos galvą kairėn. Pasigirdo trečias *spragt*.

Tarsi ant viduramžių kankinimų suolo ištiesta Džesė negalėjo pajudinti nei galvos, nei rankų ar kojų. Ji mėgino įkvėpti oro, bet nosį vėl užgulė. Kūną nukratė stiprėjanti panika.

— Man metas keliauti, — tarė jis. — Esu laukiamas prie vakarienės stalo. Pasimatysime rytoj. *Hasta la vista!*

Baimės užlieta mergina sudejavo. *Ne, prašau*, bandė maldingai išstenėti. *Nepalikite manęs veidu į grindis. Aš negaliu alsuoti. Mane kankina klaustrofobija. Prašau...*

Užsidarė stumdomosios durys.

Subildėjo žingsniai. Atokiau kažkas drykstelėjo, paskui nuaidėjo metalo gausmas.

Griausmingai atgijo motociklas, kurio riaumojimas nutolo ir sparčiai išblėso. Įtempusi ausis, virpėdama iš siaubo, gaudydama orą ji staiga pajautė, kaip ties kirkšnimis ir šlaunimis išplito nemaloni šiluma.

101

Sausio 17-oji, šeštadienis

Rojus Greisas sėdėjo nedideliame kardomojo kalėjimo apklausos kambaryje drauge su detektyvu konstebliu Maiklu Formanu, kaip ir jis pats, apmokytu atitinkamai bendrauti su liudininkais ir įtariamaisiais. Bet dabar iš mokslų nebuvo jokios naudos, nes Džonas Keridžas atsitvėrė „Jokių komentarų" siena. Padedant įžūliajam advokatui Kenui Eikotui, kuris jiems nė kiek nepagelbėjo.

Ant stalo kėpsojo magnetofonas su trimis tuščiomis kasetėmis. Nuo sienų aukštybių lyg smalsaujantys paukščiai į ketvertuką spitrijosi dviejų stebėjimo kamerų objektyvai. Patalpoje buvo pakibusi įtampos atmosfera. Greisas jautėsi kraugeriškai nusiteikęs. Nuoširdžiai troško ištiesti rankas virš siauro stalo, griebti Džoną Keridžą už kaklo, tol dusinti šūdžių, kol tas iškosėtų tiesą, ir velniop jo neįgalumą.

Kenas Eikotas informavo, esą klientas yra autistas. Džonui Keri-

džui, vis reikalaujančiam, kad jį vadintų Vaikautu, diagnozuotas Aspergerio sindromas. Klientas jam teigė, jog vijosi nesusimokėjusią keleivę. Akivaizdu, kad sulaikyti derėtų būtent ją, o ne poną Keridžą, kuris dėl savo negalios diskriminuojamas ir persekiojamas. Pokalbyje privalo dalyvauti medikas ekspertas, antraip jo klientas nieko nekomentuos.

Vyresnysis detektyvas nusprendė, jog dabar mielai prismaugtų ir sumautą Keną Eikotą. Jis dėbtelėjo į išsičiustijusį teisininką dailiais marškiniais, kaklaraiščiu ir elegantiškai pasiūtu švarku, netgi užuodė advokato odekolono kvapą. Nors taip pat kostiumuotas ir pasirišęs kaklaraištį, klientas savo ruožtu atrodė apgailėtinai. Trumpus tamsius plaukus Keridžas šukuodavosi į priekį; keistą susirūpinimą spinduliuojantis veidas gal ir trauktų aplinkinių žvilgsnius, jei ne per arti viena kitos įspraustos akys. Jis buvo kaulėtas, nulinkusiais pečiais ir, regis, niekaip nepajėgė nusėdėti ramiai. Nenustygo vietoje it nuobodžiaujantis moksleivis.

— Jau devinta valanda, — tarė Eikotas. — Mano klientui reikia puodelio arbatos. Privalo ją gerti sulig kiekviena valanda. Tai ritualas.

— Turiu naujienų jūsų klientui, — atsiliepė Greisas, pabrėžtinai žiūrėdamas į Keridžą. — Čia ne „Ritz-Carlton" viešbutis. Arbatos gaus čionykštėje įstaigoje netradiciniu laiku, jei ir kai nutarsiu suteikti leidimą. Jeigu jūsų klientas būtų paslaugesnis — arba jeigu jo advokatas būtų paslaugesnis, — tuomet, esu tikras, aptarnavimo kokybė pagerėtų.

— Kaip sakiau, mano klientas nieko nekomentuos.

— Man reikalinga arbata, — staiga prabilo Vaikautas.

Greisas atsigręžė į sulaikytąjį.

— Ji atsiras tik man leidus.

— Privalau išgerti arbatos lygiai devintą valandą.

Vyresnysis detektyvas į jį įsistebeilijo. Stojo trumpa tylos pauzė, po kurios Greisui į akis žiopsantis Vaikautas paklausė:

— Jūsų namuose tualeto bakelis sumontuotas aukštai ar žemai?

Taksisto balse nuskambėjusios pažeidžiamumo gaidos Greisą sutrikdė. Nuo tada, kai prieš dvi valandas policijai pranešė apie pagrobimą Kemptaune, ir ant šaligatvio, kur jis tariamai įvyko, buvo rastas batelis, incidentą papildė naujos aplinkybės. Praėjus pusvalandžiui nuo moters dingimo, jaunas vyriškis atvažiavo pasiimti sužadėtinės, su kuria ketino

dalyvauti oficialiame pobūvyje, bet į durų skambutį mergina neatsiliepė. Mėginant su ja susisiekti mobiliuoju, viso labo įsijungė balso paštas.

Kaip jau pavyko nustatyti, paskutinis pražuvėlę matė kikbokso treneris. Jis tikino, kad sporto salėje mergina buvo puikios nuotaikos, nekantraudama laukė pokylio, nors kartu jaudinosi, nes ruošėsi tėvams pristatyti sužadėtinį.

Galimas daiktas, ji pabūgo ir dėjo į kulnus, mąstė Greisas. Antra vertus, toji jauna moteris nepriminė žmogaus, kuri apviltų mylimąjį ir savo artimuosius. Kuo daugiau žinių pasiekdavo vyresnįjį detektyvą, tuo labiau jis nerimavo dėl scenarijaus eigos. Ir vis smarkiau niršo.

Niršo dėl pasipūtėliško Keno Eikoto elgesio.

Niršo ant nemalonaus įtariamojo, pasislėpusio už „Jokių komentarų" ir savo būklės sienos. Greisas pažinojo Aspergerio sindromą turintį berniuką, jųdviejų su Sende draugų, kolegos policininko ir jo sutuoktinės, paauglį sūnų. Keistą, bet mielą berniuką, pakvaišusį dėl baterijos elementų. Neįstengiantį perprasti žmonių, stokojantį socialinių įgūdžių. Tam tikrais atvejais sunkiai atskiriantį gerą elgesį nuo blogo. Bet, Rojaus nuomone, gebantį nubrėžti ribą tarp gėrio ir blogio, kai kalba pakrypdavo apie tokius rimtus dalykus kaip žaginimas arba žmogžudystė.

— Kodėl domitės tualetais? — Keridžo paklausė jis.

— Klozetų bakelių grandinėlėmis! Surinkau jų kolekciją. Kada nors galėčiau jums parodyti.

— Taip, man būtų įdomu.

Eikotas smaigstė Greisą akimis.

— Jūs taip ir nepasakėte, — tęsė Keridžas, — kur jūsų namuose įtaisytas tualeto bakelis. Aukštai ar žemai?

— Žemai, — pagalvojęs atsakė vyresnysis detektyvas.

— Kodėl?

— Džonai, kodėl jums patinka moteriški batai? — ūmai pasiteiravo jis.

— Atleiskit, — iš pykčio pertemptu balsu įsiterpė Eikotas, — bet aš neleisiu apklausti savo kliento.

— Manote, kad jie seksualūs? — toliau įtariamąjį mygo Greisas, nepaisydamas advokato protestų.

— Seksualūs žmonės yra negeri, — atsakė Vaikautas.

102

Sausio 17-oji, šeštadienis

Rojus Greisas pasišalino iš apklausos kambario smarkiau sunerimęs nei tuomet, kai čia pasirodė. Džonas Keridžas keistas, ir jame, rodės, slypėjo polinkis į smurtą. Bet sulaikytajam aiškiai trūko gudrumo ir išmonės, kurių prireikė Batžmogiui, kad policija nepajėgtų atskleisti nei prieš dvylika metų, nei per pastarąsias kelias savaites įvykdytų nusikaltimų.

Dabar ypač didelį susirūpinimą kėlė tikėtinas Džesės Šeldon pagrobimas. Nerimą kurstė ant šaligatvio aptiktas batelis. Dingusi mergina vilkėjo šiltą treningą ir avėjo sportukus. Tad kieno tas batas? Visiškai naujas, moteriškas, ilgu kulnu? Tokie patikdavo Batžmogiui.

Šiuo momentu kai kas jį graužė dar stipriau negu mintys apie Džoną Keridžą ir Džesę Šeldon. Greisas tiksliai neatsiminė, kada apie tai pagalvojo — jau nutolęs nuo garažo, dunksančio už Mandalajaus daugiabučio, bet dar neatvažiavęs į Operacijų valdymo centrą, — bet nūnai nepajėgė mąstyti apie nieką kitą.

Vyresnysis detektyvas išėjo iš Sasekso kriminalinio skyriaus ir prisiartino prie savo automobilio. Lietus beveik liovės dulksnojęs, užtat vėjas sustiprėjo. Jis sėdo vidun ir užvedė variklį. Tuo pat metu sutraškėjo radijo stotelė. Ryšį užmezgė vienas iš pareigūnų, prisistačiusių į ūkį, kuriame degė furgonas. Transporto priemonė dar nespėjo atvėsti tiek, kad ją būtų galima apžiūrėti iš vidaus.

Neilgai trukus, prieš pat 22.15, Greisas sustabdė policijos ženklais nepažymėtą „Ford Focus“ pagrindiniame kelyje, Draivo gatvėje, šiek tiek į pietus nuo kelionės tikslo. Įgrūdo žibintuvėlį į lietpalčio kišenę ir porą šimtų jardų, skiriančių automobilį nuo Mandalajaus namo, įveikė pėsčiomis, apsimesdamas eiliniu naktiniu bastūnu, nenorėdamas atbaidyti Batžmogio ar kito garažu besinaudojančio žmogaus, jeigu tas nuspręstų sugrįžti.

Kiek anksčiau apie savo atvykimą jis perspėjo apylinkėse budintį, sekimo komandai priklausantį pareigūną, todėl taku nusileidusį Greisą

pasitiko iš šešėlių išnirusi aukšta detektyvo konsteblio Džono Ekstono figūra.

— Visur ramu, sere, — informavo Ekstonas.

Rojus Greisas liepė jam tęsti budėjimą ir radiotelefonu pranešti, jei kas artės. Paskui apėjo daugiaaukštį ir nupėdino palei garažus, kol pasiekė tolimiausią, septynioliktąjį. Pasišviesdamas sau kelią, žingsniais nustatė jo ilgį. Šis pasirodė besąs dvidešimt aštuonių pėdų. Pakeliui atgal detektyvas dar sykį išmatavo atstumą. Galų gale sustojo priešais duris ir užsitempė latekso pirštines.

Džekas Tanksas, spynininkas, paliko garažą neužrakintą. Greisas pakėlė duris, nuleido jas sau už nugaros ir žibintuvėliu apšvietė vidinę erdvę. Tada patraukė link galinės sienos skaičiuodamas žingsnius.

Dvidešimt pėdų.

Širdis suplakė sparčiau.

Aštuonių pėdų skirtumas.

Jis krumpliais pabarbeno į sieną. Garsas duslus. Liudijantis, kad čia tėra pertvara. Greisas nužvelgė dešinėje pusėje kyšančias, grindis su lubomis jungiančias lentynas. Sprendžiant iš prastos, nelygios apdailos, jos sumeistrautos namuose. Vyresnysis detektyvas dirstelėjo į ritinius pilkos lipnios juostos — pagrobėjų mėgstamą dalyką. Žibinto spindulys staiga nutvieskė tai, į ką jis neatkreipė dėmesio per ankstesnį apsilankymą. Lentynos turėjo medinę nugarėlę, per colį jas atitolinusią nuo sienos.

Greisas niekada nejautė polinkio meistrauti, bet išmanymas apie šią sritį leido savęs paklausti, kodėl nevykėlis lentynų gamintojas prie jų pritvirtino nugarėlę. Reikalingą nebent bjauriai sienai paslėpti. Kam taip stengtis dėl apšiurusio seno garažo?

Sukandęs žibintuvėlį detektyvas įsikibo į vieną lentyną ir ją trūktelėjo, tačiau nieko nepešė. Patraukė dar smarkiau, bet vėl bergždžiai. Tuomet stvėrėsi už antros ir bemat pastebėjo, kad ji kliba. Energingai krutinant lentą, toji nelauktai išniro, po savęs palikdama ertmę, kurioje buvo matyti užstumiamas skląstis. Greisas atrėmė lentyną į sieną ir atšovę sklendę. Patrūkčiojo sekciją, tada ėmė ją stumti, bet neįstengė išjudinti.

Jis patikrino kitas lentas, nustatė, kad apatinė taip pat klebetuoja,

iškrapštė ją lauk ir įduboje pamatė antrą skląstį, kurį irgi nedelsdamas atšovė. Pakilęs suėmė dvi iš savo vietų kyšančias lentynas ir jas stumtelėjo. Nieko neįvyko.

Greisas patraukė jas į save ir kone išsitiesė ant nugaros, nes visa sekcija ūmai atsilapojo.

Kaip durys.

Žibintuvėlio spinduliu pervėrus tamsą, atsivėrusią kitapus slenksčio, jo krūtinėje nustojo plakti širdis.

Gyslose sustingo kraujas.

Besidairant nugarą kratė šiurpas, lyg per ją būtų slinkę lediniai pirštai.

Ant grindų stovėjo masyvi dėžė. Beveik kiekvieną sienos colį dengė pageltusios laikraščių iškarpos. Daugiausiai iš *Argus*, nors pasitaikė ir iš kitų, visos šalies mastu leidžiamų dienraščių. Jis žengė pirmyn ir perskaitė vieną antraštę. Datuotą 1997 metų gruodžio 14 diena:

POLICIJA PATVIRTINO, KAD BATŽMOGIS
UŽPUOLĖ NAUJĄ AUKĄ

Kad ir kur kreipė šviesos pluoštą, ant sienų teregėjo straipsnius — kai kuriuos papildė aukų nuotraukos — ir skambius jų pavadinimus. Išvydo ne vieną Džeko Skerito, tyrimui vadovavusio pareigūno, fotografiją. Ir didžiulį portretinį Reičelės Rajan kadrą, išspausdintą 1998-ųjų sausio *Argus* numeryje, po pirmo puslapio antrašte:

AR DINGUSI REIČELĖ RAJAN TAPO
BATŽMOGIO AUKA NR. 6?

Greisas paspoksojo į nuotrauką, vėl įsmeigė žvilgsnį į pavadinimą. Gerai atsiminė, kada pirmąsyk pastebėjo šitą laikraščio puslapį. Kraupią antraštę. Rėksmingas užrašas puikavosi kiekviename miesto spaudos kioske.

Vyresnysis detektyvas palietė dėžės dangtį, įsitikino, jog tas neužrakintas, ir kilstelėjo. Jos turinys privertė išsproginti akis.

Dėžėje pamatė į celofaną suvyniotus moteriškus aukštakulnius. Jis ėmė naršyti paketus. Kai kuriuose aptiko tik po vieną batelį ir apatines kelnaites. Kituose rado batų poras. Visi atrodė naujutėliai, beveik neavėti.

Drebėdamas iš susijaudinimo Greisas panūdo išsiaiškinti, kiek jų čia yra. Suskaičiavo ryšulius ir atsargiai, kad nepakenktų įkalčiams, perkėlė ant grindų. Dvidešimt du paketus.

Viename lipnia juostele apklijuotame celofano gniutule jis pamatė moterišką suknelę, pėdkelnes, apatinius ir liemenėlę. Turbūt Batžmogio maskuotę. O gal čia „Metropolio" viešbutyje užpultos Nikolos Teilor daiktai?

Priklupęs Greisas kelias sekundes dairėsi į batelius. Galop sugrįžo prie iškarpų pažiūrėti, ar nepraleido kokios reikšmingos, pas nusikaltėlį atvesiančios smulkmenos. Paeiliui nužvelgė straipsnius, pirmiausia apie Reičelę Rajan — didelius ir mažus, dengiančius nemažą sienos plotą. Į akis netikėtai krito A4 formato lapas. Ne iškarpa, o išspausdintas ir šratinuku iš dalies užpildytas blankas. Antraštė skelbė:

LAIDOJIMO NAMAI „DŽ. BANDAS & SŪNŪS"

Jis palenkė galvą prie lapo, kad įžiūrėtų smulkų šriftą. Po viršutiniu užrašu perskaitė:

Registracijos forma

Paž. Nr. D5678
Ponia Molė Vinifreda Glosop
Mirties data: 1998 sausio 2
Amžius: 81

Rojus Greisas akimis permetė kiekvieną detalaus sąrašo žodį:

☑ Mokestis bažnyčiai
☑ Mokestis už gydytojo paslaugas

- ☐ Mokestis už širdies stimuliatoriaus pašalinimą
- ☐ Mokestis už kremavimą
- ☑ Mokestis už duobkasio paslaugas
- ☑ Mokestis už paslaugų išrašą
- ☑ Gėlės
- ☑ Memorialiniai atvirukai
- ☑ Trumpas nekrologas
- ☑ Karstas
- ☐ Urna pelenams
- ☐ Mokestis už vargonininko paslaugas
- ☑ Mokestis už kapines
- ☐ Mokestis už laidotuves bažnyčios kapinėse
- ☑ Mokestis už dvasininko paslaugas
- ☑ Mokestis bažnyčiai

Laidotuvių data ir vieta: 1998 sausio 12, 11.00
Vejų memorialinės kapinės Vudingdine

Jis vėl perskaitė lapą. Ir trečią kartą. Suakmenėjęs.

Detektyvas mintimis žaibiškai grįžo dvylika metų atgal. Prie apanglėjusio lavono, kuris tysojo ant skrodimo stalo Braitono ir Houvo miesto morge. Prie smulkios senutės, rastos sudegusiame, taip ir neidentifikuotame „Ford Transit“ furgone. Ją tradiciškai saugojo šaldytuve dvejus metus ir galiausiai valstybės lėšomis palaidojo Vudveilo kapinėse.

Per daugelį tarnybos metų policijoje jam teko regėti apsčiai siaubingų vaizdų, bet didžiumą pavykdavo išstumti iš galvos. Tiesa, keletą — visai nedaug, juos galima suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų,— Greisas nujautė atminsiąs iki mirties. Tokiems įvykiams, kaip manė, priklausė senosios ponios atradimas ir ją gaubianti paslaptis.

Tačiau dabar, stovint apšepusiame garaže, pagaliau kai kas ėmė aiškėti.

Kuo toliau, tuo labiau stiprėjo įsitikinimas, kad jis atskleidė senolės tapatybę.

Tai *Molė Vinifreda Glosop.*

O ką 1998 metų sausio 12 dieną, pirmadienį, 11.00, palaidojo Vejų memorialinėse kapinėse?

Greisas nė kiek neabejojo žinąs atsakymą.

103

Sausio 18-oji, sekmadienis

Prieblandoje vėl pasigirdo vibruojančio mobiliojo dūzgimas. Ją kamavo troškulys. Kai kada Džesė užsnūsdavo ir pabusdavo apimta akinančios panikos, neįstengdama kvėpuoti užgulta nosimi, gaudydama orą.

Rankos buvo ištemptos į priekį, todėl pečius ėmė varstyti agoniškas skausmas. Iš kažkur nuolat atsklisdavo žvangėjimai, girgždesiai, trenksmai, brūžavimai. Sulig kiekvienu nauju garsu širdį suspausdavo baimė, kad iš užnugario atsėlina grįžęs užpuolikas. Sąmonėje vis sukosi klaiko ir sąmyšio kupinų minčių verpetas. Kas jis toks? Kodėl ją atsivežė čia, kad ir kur būtų šioji vieta? Kokius tikslus puoselėja? Ko nori?

Ji nepajėgė liautis galvojusi apie baisiausius siaubo filmus. Nors siekė juos nustelbti vaizdais iš laimingesnių laikų. Prisiminė paskutines atostogas, kurias drauge su Benediktu praleido Nakso saloje, Graikijoje. Mąstė apie planuojamas vestuves, apie bendrą ateitį.

Kur tu esi, mielas Benediktai?

Vibruojantis telefonas keturis kartus zvimbtelėjo ir nuščiuvo. Gal kas nors atsiuntė žinutę? Benediktas? Tėvai? Džesė protarpiais desperatiškai blaškydavosi, purtydavosi, mėgindavo atlaisvinti riešų pančius ir išvaduoti vieną ranką. Bet teįstengdavo skausmingai muistytis kone išsinarindama pečius, visu kūnu daužytis į kietas grindis ir nuo jų atšokti, kol išsekdavo jėgos.

Jai beliko gulėti panirus į nevilties gelmes; ties kirkšnimis ir šlaunimis išplitusi drėgmė jau nebešildė — oda ėmė niežėti. Kartu panižo ir skruostas, kurį neapsakomai norėjosi pasikasyti. Be to, Džesė grūmėsi su savimi, idant nugurktų gerklėje kylančią tulžį. Žinojo, kad leisdama sau apsivemti garantuotai paspringtų, nes burną dengė lipni juosta.

Ji vėl pravirko, nors akis jau perštėjo nuo sūrių ašarų.

Maldauju, padėkit man, kas nors padėkit, prašau.

Kelias sekundes Džesė svarstė, galbūt vis dėlto vertėtų atsikratyti skrandžio turinio, uždusti ir mirti. Nutraukti savo kančias anksčiau nei vyriškis parsigaus ir griebsis siaubingų veiksmų, kuriuos jis suplanavo. Bent jau atimti pasitenkinimą.

Užgniaužusi tokias mintis ji sutelkė blėstančias viltis į mylimąjį ir pasimeldė. Nė neprisiminė, kada į Aukščiausiąjį kreipėsi paskutinį sykį, todėl kiek užtruko, kol prisiminė reikiamus žodžius.

Vos tik Džesė baigė sakyti maldelę, vėl sudūzgė telefonas. Po įprastų keturių zirztelėjimų aparatas nutyko. Ir ji išgirdo kitą garsą.

Pažįstamą garsą.

Kraują stingdantį garsą.

Motociklo variklio riaumojimą.

104

Sausio 18-oji, sekmadienis

Braitono ir Houvo miesto vyriausioji koronerė garsėjo ryžtingomis manieromis. Jeigu būdavo blogai nusiteikusi, savo elgesiu įbaugindavo ne vien pavaldinius, bet ir vėtytus mėtytus policininkus. Tačiau turėjo tiek sveiko proto, tiek gebėjimų užjausti ir iki šiol Greisui problemų nekeldavo.

Matyt, bėda ta, kad paskambinęs po vidurnakčio jis prižadino koronerę — sprendžiant iš mieguisto balso. Išsibudinanti moteris kalbėjo vis įsakmiau. Bet kaip profesionalė klausėsi atidžiai ir įsiterpdavo tik tada, kai prisireikdavo paaiškinimų.

— Vyresnysis detektyve, jūsų prašymas labai rimtas, — griežtos mokytojos tonu pastebėjo ji, kai Greisas baigė šnekėti.

— Žinau.

— Sasekse tebuvo atliktos dvi panašios procedūras. Šiuo atveju negalima lengva ranka rašytis leidimų. Jūs daug ko prašote.

— Nes įprastomis aplinkybėmis, mem, gyvybės ar mirties klausi-

mas nekyla, — atsiliepė Greisas, nusprendęs į ją kreiptis oficialiai. — Bet aš manau, jog dabar susiklostė būtent tokia padėtis.

— Remiatės vien pražuvėlės draugo parodymais?

— Ieškodami dingusios Džesės Šeldon bendravome su daugybe merginos bičiulių, kurių sąrašą gavome iš jos sužadėtinio. Aną antradienį geriausia draugė gavo Džesės žinutę ir nuotrauką su bateliais, kuriuos ji nusipirko šiam vakarui. Jie identiški rastam pagrobimo vietoje, priešais merginos butą.

— Jūs įsitikinęs, kad sužadėtinis čia niekuo dėtas?

— Jo, kaip įtariamojo, kandidatūra atmesta. Taip pat ir kitų trijų asmenų, mūsų nuomone, galėjusių įvykdyti Batžmogio nusikaltimus.

Kasianas Pju pranešė apsistojęs Bramšilo policijos mokymo centre, dalyvaująs ten surengtuose kursuose. Darenas Spaiseris į Šv. Patriko nakvynės namus grįžo 19.30, ir tai nesiderino su grobimo laiku, o Džonas Keridžas sėdėjo kardomajame kalėjime.

Vyriausioji koronerė po pauzės tarė:

— Procedūrą visada atliekame paryčiais, dažniausiai auštant, kad negąsdintume pašaliečių. Vadinasi, imtis užduoties galėtume nebent pirmadienį.

— Per vėlu. Prieš pradėdami ieškoti kokių nors įkalčių, kurie mums praverstų, turėtume laukti trisdešimt valandų. O palyginimų rezultatus gautume ne anksčiau kaip ateinančios savaitės viduryje. Nepaprastai svarbi kiekviena valanda. Atidėti darbų negalima. Nes jie galbūt nulems, ar auka mirs, ar išliks gyva.

Ilgam pakibo tyla. Greisas suvokė prašąs beatodairiškai juo pasikliauti. Žinojo, kad štai taip kreipdamasis į koronerę vėlėsi į rizikingą avantiūrą. Kol kas nė nebuvo šimtu procentu tikras, kad Džesė Šeldon išties pagrobta. Ir labai tikėtina, kad po dvylikos metų nebepavyks rasti jokių dabartiniam tyrimui padėsiančių įkalčių. Bet jis kalbėjo su Džoana Meidžor, archeologe teismo eksperte, su kuria Sasekso kriminalinės policijos valdyba nuolat konsultuodavosi, ir specialistė užtikrino, esą pabandyti vertėtų.

Iš visų pusių spaudžiamas vyresnysis detektyvas ketino stvertis bet kokio šiaudo. Kartu tikėjo, kad kreipiasi į koronerę anaiptol ne iš nevilties.

Ji prabilo dar valdingesniu balsu:

— Jūs norite, kad į viešas kapines atvyktume sekmadienį, vidury dienos? Įsivaizduojate, kaip jausis gedíntys žmonės, kurie šventadienį lankys savo mylimųjų kapus?

— Vaizdas žiūrovus prislėgs, — sutiko Greisas. — Tik jiems nė iš tolo nebus taip sunku kaip dingusiai Džesei Šeldon. Neabejoju, kad merginą pagrobė Batžmogis. Gal aš ir klystu. Galbūt mes pavėlavome. Bet jeigu įmanoma išgelbėti jai gyvybę, reikia pasinaudoti proga — na ir kas, kad trumpam įskaudinsime gedinčius žmones, kurie *šventą* dieną išėję iš kapinių veikiausiai trauks apsipirkti ASDA, „Tesco" ar kitokioje parduotuvėje.

— Gerai. Aš pasirašysiu įsakymą. Bet elkitės kuo taktiškiau. Manau, būsite diskretiškas.

— Žinoma.

— Po pusvalandžio susitiksime mano kabinete. Kiek suprantu, anksčiau nesate dalyvavęs tokiose procedūrose?

— Ne.

— Nepatikėsite, kiek biurokratinių reikalų iš pradžių teks sutvarkyti.

Greisas galėjo tuo patikėti. Dabar labiau troško išgelbėti Džesę Šeldon nei įsiteikti gaujai kanceliarijos žiurkių, bet nedrįso laidyti potencialiai įžeidžių replikų. Tiesiog padėkojo vyriausiajai koronerei ir pridūrė atvyksiąs po trisdešimties minučių.

105

Sausio 18-oji, sekmadienis

Atsidarant šoninėms durims, Džesė išgirdo pažįstamą barškesį. Furgonas nežymiai palingavo, ir greta subildėjo žingsniai. Jos kūną purtė siaubas.

Po sekundės akis apspigino tiesiai į veidą atsukto žibintuvėlio spindulys.

— Tu atsiduodi smarve, — tūžmingai paskelbė jis. — Dvoki šlapimu. Apsidirbai. Tikra kiaulė.

Švytėjimas nuslydo į šoną. Mirksėdama Džesė pažiūrėjo aukštyn. Grobikas sąmoningai apšvietė savo kaukę, kad auka jį matytų.

— Man nepatinka purvinos moterys. Čia tavo problema, teisingai? Tu nešvari. Kaip suteiksi man malonumą, jei taip smirdėsi?

Ji įniko melsti žvilgsniu. *Maldauju, atrišk mane. Atkimšk burną. Padarysiu bet ką. Nesipriešinsiu. Padarysiu bet ką. Prašau. Padarysiu, ko užsigeisi, o tada paleisk mane. Gerai? Tvarka? Sutarėm?*

Džesė netikėtai panūdo dar kartą nusišlapinti, nors nieko negėrė, rodės, ištisą amžinybę, o vidinius jos burnos paviršius nuklojo apnašos. Kiek dabar valandų? Prieš kelias minutes furgono kabiną trumpam užliejusi šviesa rodė, kad jau išaušo rytas.

— Sekmadienį tariausi su kai kuo papietauti. Neturiu laiko su tavimi kuistis, man teks grįžti vėliau. Gaila, kad negaliu tavęs pasikviesti. Išalkusi?

Jis vėl pašvietė jai į veidą.

Mergina suskato akimis melsti vandens. Užkimštoje burnoje, giliai ryklėje, mėgino suformuluoti žodį, bet viso labo išspaudė aimaną.

Džesei žūtbūt reikėjo vandens. Ir ji drebėjo stengdamasi suvaldyti šlapimo pūslę.

— Nelabai suprantu, ką man sakai. Linki gero apetito?

— Hrrrrrmmmmoooohhhh.

— Kaip miela iš tavęs girdėti!

Jos akys spinduliavo maldingą žvilgsnį. *Vandens. Vandens.*

— Tu tikriausiai nori vandens. Kertu lažybų, kad prašai gerti. Bėda ta, kad skysčiai tave privers antrąsyk apsišlapinti.

Ji pakratė galvą.

— Ne? Ką gi, pažiūrėsime. Jei pažadi gražiai elgtis, gal ir gausi šlakelį.

Desperatiškai tramdydama šlapimo pūslę Džesė išgirdo, kaip užsidaro stumdomosios durys, ir ties slėpsnomis pajuto šiltą srovelę.

106

Sausio 18-oji, sekmadienis

Iš Vejų memorialinių kapinių, plytinčių aukštumose, rytiniame Braitono pakraštyje, atsivėrė puiki Anglų kanalo panorama. Nors čionykščiai nepajėgūs įvertinti vaizdo, niūriai pamanė Rojus Greisas, kuris, iki kaklo užsisegęs mėlyną vienkartinį kombinezoną su gobtuvu, iš melsvos, pailgos vikšro formos palapinės išniro į audringus vėjo šuorus ir nužingsniavo į mažesnę persirengimo patalpą, tuo pat metu atstojančią užkandžių kambarį.

Vyriausioji koronerė neperdėjo aiškindama, kad prieš ekshumuojant palaikus būtina sutvarkyti aibę biurokratinių smulkmenų. Iškaulydamas leidimą ir pasirašytą įsakymą jis atliko lengvąją darbo dalį. Gerokai sunkiau sekėsi ankstyvą sekmadienio rytą suburti reikiamą komandą.

Ekshumacijų srityje specializavosi viena komercinė firma, daugiausia statybinių kompanijų arba supasaulietintų bažnyčių prašymu į naujas vietas masiškai perkelianti kapus. Bet ji galėjo imtis darbo tik rytojaus rytą, nes sekmadieniais mokestis už paslaugas padidėdavo dėl viršvalandžių.

Greisas nesiruošė laukti. Jis skambtelėjo policijos viršininko pavaduotojui Rigui, ir tas sankcionavo papildomas išlaidas.

Į pasitarimą, prieš valandą surengtą Džono gatvės nuovadoje, vyresnysis detektyvas surinko gausią komandą. Ją sudarė koroneris, du nusikaltimo vietos tyrėjai, įskaitant įkalčių fotografą, penki ekshumacijos bendrovės darbuotojai, moteris iš Aplinkos departamento, akivaizdžiai pasipiktinusi, kad teks plušėti sekmadienį, privalomas tarnautojas iš Sveikatos ir saugos vykdomosios įstaigos ir dvasininkas, nes kapas buvo pašventintas. Be to, jis pasikvietė Džoaną Meidžor, archeologę teismo ekspertę, Gleną Brensoną, įpareigotą nubaidyti žiūrovus, ir Maiklą Formaną, kuris tapo oficialiu stebėtoju.

Prie grupės prisidėjo ir Kleo, dešinioji jos ranka morge Darenas Volisas bei Volteris Hordernas, atsakingas už miesto kapines, vežiojantis rastus lavonus tamsiai žaliu, į akis nekrintančiu koronerio furgonu. Jam reikėjo tik poros iš trijulės, bet pirmą sykį pamatyti ekshumaciją užsigeidė visi. Jie, regis, niekaip neatsižavėdavo numirėliais. Ir kaip tokiu aspektu derėtų vertinti Kleo meilę jam, kartais pasvarstydavo Greisas.

Smalsumas užvaldė ne vien morgo personalą. Pasklidus žiniai, kiaurą rytą jam skambino kiti Kriminalinio skyriaus darbuotojai, kurie domėjosi, ar galėtų dalyvauti procedūroje. Dauguma niekada nesulauks kitos panašios progos, bet jis jiems atsakė teisindamasis erdvės stoka, o dėl nuovargio ir stiprėjančio irzlumo vos nepridūrė, kad čia ne sumautas cirkas.

Jau buvo 16.00, lauke viešpatavo klaikus šaltis. Jis pasitraukė iš stoginės, rankose laikydamas arbatos puodelį. Dienos šviesa sparčiai blėso, ir akiratyje ryškėjo nešiojamieji žibintai, apšviečiantys transporto priemonių vėžes, kurios vedė link Molės Glosop ir kelis gretimus kapus apgaubusios palapinės.

Vietovę iš visų pusių aptvėrė sudvigubintos sargybos pajėgos. Pareigūnai saugojo ir įėjimus į kapines, bet atsitiktiniai piliečiai ne tiek pyko, kiek rodė smalsumą. Antroji policijos juosta atitvėrė abi palapines. Neprileidžiami spaudos atstovai galėjo viską stebėti tiktai iš gatvės.

Pagrindinėje palapinėje susispietusi komanda beveik pasiekė kapavietės dugną. Greisas suprato, jog darbai artinasi prie pabaigos, iš intensyvėjančio dvoko. Pats visuomet galvojo, kad pasaulyje nėra bjauresnio kvapo už mirties tvaiką, ir dabar jo dvelksmus užuodė stovėdamas atvirame lauke. Taip dvokdavo seniai užkimšta, bet pagaliau išvalyta kanalizacija arba dvi savaites, kaitinant vasaros saulei, neveikiančiame šaldytuve pūvanti mėsa — slogi, nusėdanti smarvė, rodės, į save susiurbdavo tavo sielą.

Dėl įvairių faktorių pertekliaus nė vienas ekspertas nedrįso spėti, kokios būklės lavoną jie ras. Nenutuokė, koks negyvėlis gulėjo karste — jei išvis gulėjo — ir kiek laiko žmogus išbuvo miręs prieš laidotuves. Esminis veiksnys buvo drėgnumas. Kalkėta aukštikalnių žemė, reikia manyti, driekėsi virš gruntinio vandens lygio ir išliko sąlygiškai sausa.

Nemalonus kvapas nuolat stiprėjo, vadinas, po kelių minučių viskas paaiškės.

Baigęs gerti arbatą Greisas jau ketino grįžti pas saviškius, kai sučirškė mobilusis. Skambino Kevinas Spinela.

— *Argus* apsukruolis mėgavosi sekmadienio poilsiu? — užuot pasisveikinęs, tarė jis.

Aplinkui ošė vėjo gūsiai, netoliese kriokė milžiniškas nešiojamasis generatorius.

— Atleiskit! — sušuko reporteris. — Aš jūsų neišgirdau!

Greisas pakartojo, ką sakė.

— Jei atvirai, važinėjau po vietines kapines bandydamas aptikti jus, vyresnysis detektyve. Ar būtų įmanoma pas jus apsilankyti?

— Be abejo. Įsigykite čia sklypą ir pulkite po autobuso ratais.

— Cha cha. Turėjau omeny dabar.

— Deja, ne.

— Tvarka. Ką man papasakosite?

— Tik tiek, kiek matote nuo perimetro. Susisiekite su manimi po valandos. Galbūt žinosiu ką nors daugiau.

— Atsiprašau, bet maniau, kad jūs ieškote vakar prapuolusios merginos, Džesės Šeldon. Kurių galų kasate aštuoniasdešimt dvejų metų senutės palaikus?

— Savo darbe jūs stengiatės išrausti informaciją, kartais tą imtis tenka ir man, — atsiliepė Greisas, kaip visada laužydamas galvą, kaip žurnalistas sužinojo įslaptintus duomenis.

Centrinės palapinės tarpduryje nelauktai išdygo Džoana Meidžor ir jam pamojo ranka.

— Rojau! — šūktelėjo.

Greisas nutraukė ryšį.

— Jau pasiektas karstas! Geros žinios. Jis sveikas! Aptikome tą, kuris mums reikalingas, nes ant plokštelės užrašyta „Molė Vinifreda Glosop“!

Vyresnysis detektyvas nusekė jai iš paskos. Dvokas taip degino šnerves, kad užnugaryje nuleidęs durų atlapą jis pasistengė alsuoti pro burną. Dėl skaisčiai žibančių, ant stovų iškilusių, į kapą bei žemių kauburį nukreiptų prožektorių ir kelių įvykius fiksuojančių vaizdo kamerų sausakimšas palapinės vidus priminė filmavimo aikštelę.

Smarvė erzino daugumą ekshumacijos dalyvių, išskyrus keturis Specialiosios paieškos skyriaus pareigūnus. Pastarieji buvo apsivilkę baltus, nuo biocheminio užkrato apsaugančius kombinezonus ir jiems iš burnų kyšojo kvėpavimo aparatų kandikliai. Pora klūpėjo ant dangčio ir į karsto šonus suko kablius, pasirengę kabeliais juos prijungti prie skrysčių, kuriuos likusieji du tvirtino virš kapo, už jardo nuo duobės.

Džoana Meidžor, perėmusi kasinėjimo darbus, kitą valandą uoliai kapstė žemes aplink karstą ir po abiem jo galais, idant atsirastų vietos keltuvo diržams. Tuo pat metu į maišelius sudėjo nuo medinės dėžės viršaus, šono ir apačios paimtus dirvos pavyzdžius, kurių analizė vėliau parodys, ar iš karsto neprasisunkė jokie skysčiai.

Jai baigus plušėti, du ekshumacijos specialistai prisegė lynus prie keturių įtvirtintų kablių, po galvūgaliu bei kojūgaliu pakišo diržus ir išlipo iš kapavietės.

— Gerai, — tarė vienas nuslinkdamas į šoną, — mes pasirengę.

Visi atšlijo.

Į priekį žengė policijos kapelionas, rankose laikantis maldaknygę. Jis paprašė tylos, atsistojo šalia duobės ir sukalbėjo trumpą nekonfesinę maldelę — pasveikino į žemę grįžus tą, kuris tūnojo karste.

Dvasininko žodžių keistai sujaudintam Greisui atrodė, kad jie pasitinka seniai namuose nebuvusį ir dabar į juos sugrįžusį klajoklį.

Likusieji ekshumacijos komandos nariai ėmė traukti standų lyną. Vieną trumpą nerimastingą akimirką nieko nenutiko. Staiga pasigirdo žlegsėjimas, kažkas panašaus į atodūsį, lyg žemė būtų labai nenoriai atidavusi savo nuosavybę, ir karstas ėmė kilti aukštyn.

Girgždant suktuvui, dėžė šonais braukė duobės kraštus, kol medinė apačia pakibo virš kapo, nuo jo nutolusi per keletą colių. Sekundę kitą siūbavo ore. Palapinėje susirinkę žmonės nebyliai, su baiminga pagarba įsistebeilijo į karstą. Nuo dangčio nubyrėjo grumstai, kurie pranyko kapavietės ertmėje.

Rojus Greisas apžiūrėjo šviesią medieną. Ji stebėtinai gerai išsilaikė, tarsi po žeme būtų praleidusi ne dvylika metų, o kelias dienas. *Kokios paslaptys tavyje slypi? Viešpatie, kad tik mes rastume sąsajas su Batžmogiu.*

Patologė iš Vidaus reikalų ministerijos, Nadiuška De Sanča, jau gavusi žinią, keliaus į morgą, kai tik lavonas atsidurs koronerio furgone.

Orą nelauktai pervėrė kurtinantis traškesys, sakytum perkūno griausmas. Visi palapinėje krūptelėjo.

Išlūžus karsto dugnui, į kapo duobę nulėkė žmogaus pavidalo, į juodą plastiko plėvę ir lipnią juostą įsuptas objektas.

107

Sausio 18-oji, sekmadienis

Džesei vėl pritrūko kvapo. Ji ėmė paniškai blaškytis ir kaip paklaikusi į šonus kraipyti galvą, kad šnervės bent truputį prasivalytų. *Benediktai, Benai, Benai, meldžiu, ateik. Pagelbėk man. Neleisk čia mirti. Prašau.*

Kūną degino klaikus skausmas; kiekvieną sprando raumenį tartum plėšė nuo pečių. Laimei, pavyko įkvėpti oro. Per mažai, bet užtektinai, kad panika trumpam atslūgtų. Perdžiūvęs gomurys reikalavo vandens. Išverktas akis svilino perštėjimas. Skruostais gundančiai sruveno ašaros, bet užklijuota burna Džesė negalėjo jų paragauti.

Ji vėl suskato melstis. *Viešpatie, maldauju... aš ką tik radau nepaprastą laimę. Benas — toks nuostabus žmogus. Neatimk jo iš manęs. Tik ne dabar. Padėk man.*

Nors ir kęsdama pragariškas kančias, Džesė stengėsi surikiuoti mintis. Kažkuriuo metu, neaišku kada, bet turbūt netrukus, pagrobėjas grįš.

Tas tipas turės atlaisvinti pančius, jei tik nesišaipė ir tikrai ruošėsi atnešti vandens kaip žadėjo — bent tiek, kad ji galėtų prisėsti ir atsigerti. Būtent tada Džesė sulauks savo šanso.

Vienintelio šanso.

Raumenis raižė sopuliai, kūną slėgė nuovargis, tačiau jėgos neišseko. Ji pabandė apmąstyti įvairius scenarijus. Ar užpuolikas sumanus? Kokios pasirinktos gudrybės jį apkvailintų? Gal apsimesti negyva? Suvaidinti priepuolį? Juk turėtų būti kažkas... kažkas tokio, apie ką ji nepagalvojo.

Apie ką jis nepagalvojo.

Kiek valandų? Nugrimzdusi į tamsią beribę tuštumą Džesė staiga pajuto poreikį apskaičiuoti laiką. Išsiaiškinti, ką rodo laikrodis. Kiek laiko čia pratūnota.

Dabar sekmadienis. Dėl to abejonių nekilo. Vyriškis užsiminė, kad tarėsi su kažin kuo sekmadienį papietauti. Kada jis išėjo? Prieš valandą? Pusvalandį? Dvi valandas? Keturias? Kiek anksčiau į kabiną skverbėsi pilka šviesa, bet dabar ją pakeitė aklina juodymė.

Rasi užuominų suteiktų ausis pasiekiantys garsai? Nuolatiniai, daugiausia tylūs žvangesiai, barškesiai, cypimai ir pokšėjimai, kuriuos skleidė neuždaryti langai, durys, metalo ir gofruotos geležies plokštės ar kitokie už pastato ribų išsibarstę daiktai. Vienas aidintis trenksmas skambėjo ritmiškai. Džesė vėl jį išgirdo ir ėmė skaičiuoti.

Tūkstantis vienas, tūkstantis du, tūkstantis trys, tūkstantis keturi. Bum! Tūkstantis vienas, tūkstantis du, tūkstantis trys, tūkstantis keturi. Bum!

Jos tėvas buvo aistringas fotografas. Iš vaikystės Džesė atsiminė, kaip prieš skaitmeninių nuotraukų įsigalėjimą vyresnysis Šeldonas tamsiame kambaryje ryškindavo juosteles. Jai patikdavo su tėvu stovėti visiškoje tamsoje arba raudonos lemputės šviesoje. Išvynioti fotografinę juostą reikėdavo neįžvelgiamuose patamsiuose, ir tuomet tėtis liepdavo skaičiuoti sekundes, kaip mokė — lėtai tardama žodžius „tūkstantis vienas“, užtruksi lygiai sekundę. Tiek pat laiko praeidavo ir sakant kitus skaitmenis.

Taigi ji sugebėjo nustatyti, kad dūžius skiria keturios sekundės. Per minutę pasigirsdavo penkiolika trinktelėjimų.

Džesei skaičiuojant, prabėgo minutė. Penkios. Dešimt. Dvidešimt. Pusė valandos. Galų gale, įsisąmoninus savo veiksmų beprasmiškumą, ją perliejo pykčio banga. *Viešpatie, jei tu, po velnių, išvis egzistuoji, kodėl taip atsitiko man? Kodėl nori sunaikinti mano ir Benedikto meilę? Nes jis ne žydas? Štai kur esmė? O, varge, na ir bjaurus gi tu Dievas! Benediktas yra geras. Jam terūpi padėti prasčiau gyvenantiems žmonėms. Jei kartais, velniai griebtų, nepastebėjai, taip elgtis mėginu ir aš pati.*

Ji vėl pratrūko raudoti.

Bet nesiliovė automatiškai skaičiavusi trenksmų, primenančių met-

ronomo dūžius. Keturios sekundės. Bum! Keturios sekundės. Bum! Keturios sekundės. Bum!

Dusliai sužvangėjo atstumiamos durys.

Furgonas ėmė svyruoti.

Pasigirdo žingsniai.

108

Sausio 18-oji, sekmadienis

Braitono ir Houvo miesto morgą neseniai atnaujino. Rimtų pertvarkymo darbų teko imtis dar ir todėl, kad vis dažniau žmones numarindavo maistas, ir prieš savo baigtį jie taip išstorėdavo, kad neįsisprausdavo į šaldytuvus. Todėl dabar lavoninėje atsirado supererdvūs, nutukėlius talpinantys šaldymo įrenginiai.

Nors sudžiūvusiems palaikams, kurie sekmadienio popietę, 17.30, tysojo ant nerūdijančio plieno stalo, viduryje naujai apstatyto skrodimo kambario, papildomos erdvės šaldytuve tikrai nereikėjo.

Šioje patalpoje Greisas jau praleido pusvalandį, bet prie siaubingo tvaiko įprasti nepajėgė — nedaug kuo pagelbėjo ir pastangos alsuoti pro burną. Jis puikiai suprato, kodėl dauguma patologų rūkydavo ir prie negyvėlių plušėdavo įsikandę cigaretę. Arba po viršutine lūpa pasikišę „Vicks“ čiulpiamą pastilę. Tačiau tradiciją nutraukė prieš keletą metų įsigaliojęs draudimas traukti dūmą uždarose patalpose. Dabar cigaretė jam būtų pravertusi.

Negi iš visų kambaryje susibūrusių žmonių smarvė kamavo tik jį vieną?

Chalatus vilkintys, paslėpę veidus po kaukėmis, į guminius batus įsispyrę, aplinkui sukiojosi koroneris, archeologė teismo ekspertė Džoana Meidžor, NVT fotografas Džeimsas Gartrelas, filmuojantis arba fotoaparatu įamžinantis kiekvieną tyrimo stadiją, Kleo su padėjėju Darenu Volisu ir centrinė figūra Nadiuška de Sanča. Greiso numylėta, Ispanijoje gimusi rusų kilmės patologė iš Vidaus reikalų ministerijos, išlaki gra-

žuolė, kurios geidė didžiuma vyriškos lyties policininkų, turėjo linksmus plaučius ir gerai išmanė savo darbą.

Prie grupės prisidėjo ir Glenas Brensonas — detektyvui seržantui nebuvo jokio reikalo čia trintis, bet Greisas nusprendė, kad bičiuliui derėtų kuo nors užsiimti, o ne niūroti vienui vienam ir save graužti mintimis apie pražūtingas skyrybas.

Vyresnysis detektyvas, stebėdamas skrodimą, kuriame dalyvavo Kleo, jautėsi keistai. Stropiai, be jokių emocijų triūsianti mylimoji tapo kone svetimu žmogumi. Tik retsykiais pakeldavo galvą ir žvilgsniu jam nusišypsodavo.

Prieš autopsiją Nadiuška lipniomis juostelėmis kruopščiai apklijavo kiekvieną moters lavono colį, paskui visas atplėšė ir sukišo į atskirus maišelius — vylėsi, kad ant jų liks plaukas ar drabužio siūlas, plika akimi nematomų svetimos odos ar spermos ląstelių.

Greisas spoksojo į kūną lyg užhipnotizuotas. Dėl džiūvimo proceso lavonas pajuodo, bemaž virto mumija. Ilgi rudi plaukai nenunyko. Krūtys buvo susitraukusios, bet aiškiai įžiūrimos, kaip ir gaktos plaukai bei dubuo.

Sprendžiant iš dantyto, pakaušį vagojančio įranto, ji parkrito ir galva tvojosi į žemę arba sulaukė galingo smūgio. Prieš pradėdama nuodugnų tyrimą Nadiuška paskelbė, esą į tą kaukolės dalį trinktelėta pakankamai stipriai, kad normalus žmogus išleistų kvapą.

Dantis apžiūrėjusios Džoanos nuomone, moters amžius svyravo maždaug nuo aštuoniolikos iki dvidešimt penkerių metų.

Reičelės Rajan amžius.

Ar taip Reičelė Rajan atrodytų mirties glėby?

Tokia kaip tu? Jei tik nesi ji.

Siekdama tiksliau nustatyti, kiek jai metų, Nadiuška ties sprandu prapjovė odą ir atidengė raktikaulį. Nuo patologės veiksmų Džoana Meidžor nenuleido įdėmaus žvilgsnio.

Archeologė teismo ekspertė ūmai atkuto.

— Ei, žiūrėkit! Nematyti jokių požymių, kad raktikaulio krūtinkaulinis galas būtų sukalkėjęs. Procesas nė neprasidėjo. O taip nutinka, kai žmogui sukanka maždaug trisdešimt. Todėl drąsiai galima teigti, kad

jai mažiau metų — kaip spėju, dvidešimt keleri. Tikslesnis amžius paaiškės, kai išvysime didesnę griaučių dalį.

Greisas spiginosi į negyvą moterį jausdamas, kaip jos vaizdas kursto iki širdies gelmių įsismelkiantį liūdesį.

Ar tu išties Reičelė Rajan?

Kuo toliau, tuo labiau jis ėmė neabejoti teigiamu atsakymu.

Detektyvas puikiai prisiminė laikotarpį po 1997-ųjų Kalėdų, kai šnekėjosi su dingusios merginos tėvais. Kad ir ką patyrė per kitus dvylika metų, jos veidą mintyse atkūrė su visomis smulkmenomis. Laimingą, besišypsantį, žavų, be galo jauną ir gyvybės kupiną veidą.

Reičele, ar aš pagaliau tave radau? Žinau, kad per vėlai. Gerokai per vėlai. Atleisk. Stengiaus, kaip galėjau.

Laboratorinė analizė atskleis, ar jis teisus — gauti tinkamą DNR pavyzdį nebus sudėtinga. Ir patologei, ir archeologei teismo ekspertei didelį įspūdį padarė lavono būklė. Anot Nadiuškos, kūnas išsilaikęs geriau nei kai kurie prieš keletą savaičių mirę žmonės. Turbūt todėl, kad buvo įvyniotas į du plastikinės plėvės sluoksnius ir palaidotas sausoje žemėje.

Makšties nuograndas renkanti Nadiuška atsargiai dėjo jas į maišelius, ženklino kiekvieną pavyzdį ir skverbėsi į vaginos gilumą.

Kol Greisas žvilgsniu varstė numirėlę, tie dvylika prabėgusių metų tarsi kažkur išblėso. Jis nejučia paklausė savęs, ar vieną dieną turės štai taip stovėti morge, žiūrėti į lavoną ir linkčioti galva patvirtindamas, kad kūnas priklausė Sendei.

— Neįtikima! — pareiškė Nadiuška. — Makštis visiškai sveika.

Vyresnysis detektyvas neįstengė atitraukti akių nuo negyvėlės. Ilgi rudi plaukai atrodė kone nepadoriai geros būklės, palyginti su perdžiūvusiu viršugalviu, iš kurio jie kyšojo. Pasak vieno mito, plaukai ir nagai augdavo netgi tada, kai jų savininkas atguldavo į kapus. Bet tiesa buvo proziška — oda tiesiog imdavo trauktis. Po mirties sustingdavo viskas, išskyrus parazitines ląsteles, nes smegenys į pagalbą nebepasitelkdavo antikūnų, kad jas sunaikintų. Iš vidaus ryjama oda džiūvo ir skrebo, todėl akiratin patekdavo vis didesnė plaukų bei nagų dalis.

— O, Dieve! — staiga sušuko Nadiuška. — Matot, ką radau?

Greisas priblokštas atsigręžė į patologę. Pirštinėtoje rankoje mo-

teris gniaužė nediduką metalinį objektą su plona rankenėle. Jo apačioje kažkas kybojo. Iš pradžių detektyvas pamanė regįs mėsos atraižą.

Bet pažvelgęs atidžiau Rojus Greisas suprato, ką Nadiuška de Sanča rodo.

Prezervatyvą.

109

Sausio 18-oji, sekmadienis

Nuo Džesės burnos jis nulupo lipnią juostą, ir kai paskutinis jos sluoksnis atplyšo nuo odos, lūpų bei gyvaplaukių, mergina iš skausmo sustenėjo, bet po sekundės, veik nepaisydama deginančio peršulio, suskato godžiai sriuobti orą. Širdį trumpam užplūdo palengvėjimas, kad ji vėl gali normaliai kvėpuoti.

— Malonu tinkamai su tavimi susipažinti, — iš už gobtuvo atsklido geibus balsas.

Kaukėtasis furgone įjungė šviesą, todėl Džesė pirmą kartą kaip reikiant jį apžiūrėjo. Ant sėdynės įsitaisęs, į savo auką dėbsantis pagrobėjas neatrodė nei augalotas, nei fiziškai stiprus, nors vilkėjo kieto vyruko apdarus — odinius motociklininko drabužius, kurie dengė visą kūną, nuo galvos iki kojų. Tačiau gobtuvas-kaukė kėlė jai šiurpą. Šalmas su masyviomis, jo vidun sugrūstomis pirštinėmis gulėjo ant grindų. Vyriškis tebuvo užsitempęs chirurgines pirštines.

— Ištroškusi?

Jis pasodino Džesę ir atrėmė į sieną, bet iš pančių neišvadavo. Nevilties sklidiną žvilgsnį ji įsmeigė į atkištą vandens buteliuką be dangtelio ir palinksėjo.

— Prašau.

Kalbėti trukdė išsausėjusi, apsivėlusi burna. Jos akys nukrypo į rantytą medžioklinį peilį, kurį grobikas spaudė kitoje rankoje. Tik vargu ar ašmenų prisireiks; Džesės rankos vis dar buvo įkalintos už nugaros, o keliai ir kulkšnys — supančioti.

Šitam tipui, be abejo, galima smogti kojomis. Sulenkti kelius ir

skaudžiai spirti. Bet kokią naudą tai duotų? Tik dar smarkiau jį įsiutintų, priverstų pakeisti savo planus, puoselėtus Džesės atžvilgiu, ir griebtis šlykštesnių veiksmų.

Dabar svarbiausia pasirengti kovai. Iš tų laikų, kai dirbo slauge, ji sužinojo apie skausmingus kūno taškus, o per kikbokso treniruotes išsiaiškino, kur konkrečiai derėtų smogti, siekiant nukenksminti žmogų, taigi, spyrus į tam tikrą vietą, jis galbūt prarastų nuovoką mažiausiai porą sekundžių ar net ilgiau, jei pasisektų.

Ir su sąlyga, kad pasitaikys proga.

Džesė numanė turėsianti vienintelį šansą. Todėl jai nieku gyvu nevalia susimauti.

Ji godžiai maukė vandenį, kol pagaliau skystis, kurio nebepavyko sparčiai nuryti, ėmė varvėti smakru. Springdama ėmė kranksti. Kai kosulio priepuolis praėjo, Džesė vėl atsigėrė, suvilgė vis dar išdžiūvusį gomurį, tarė ačiū ir nusišypsojo, žvelgdama į jį maloniai, sakytum į geriausią draugą, suprasdama, kad su pagrobėju būtina užmegzti ryšį.

— Maldauju, neskriausk manęs, — prabilo gargždančiu balsu. — Padarysiu, ką tik norėsi.

— Taip, be abejo. — Vyriškis palinko į priekį ir iškėlė peilį priešais jos veidą. — Jis puikiai išgaląstas. Tau maga žinoti, kokia ji aštri? — šaltų, plieninių ašmenų plokštumą priglaudė merginai prie skruosto. — Su šiuo peiliu galima skustis. Nugremžti bjaurius tavo kūno plaukus — ypač šlapimu permirkusius gaktplaukius. Ar bent įsivaizduoji, ką dar galėčiau su juo nuveikti?

— Ne, — beveik pašnibždomis atsiliepė ji, virpėdama iš baimės, jausdama, kaip plokščioji ašmenų dalis spaudžiasi į veidą.

— Galėčiau tave apipjaustyti.

Jis palaukė, kol Džesė įsisąmonins ištartus žodžius.

Mergina tylėjo. Mintys galvoje šaudė įvairiomis kryptimis. *Ryšys. Privalai užmegzti ryšį.*

— Kodėl? — nors bandė kalbėti ramiai, klausimą kone iššvokštė. — Kam to reikia?

— Argi ne taip nutinka visiems žydų berniukams?

Ji linktelėjo. Juto, kad peilis jau rėžiasi į odą, po dešiniąja akimi.

— Tokia yra tradicija, — atsakė.

— Bet ne mergaitėms?

— Ne. Kai kurios kultūros taip elgiasi. Bet ne žydai.

— Tikrai?

Ašmenys taip stipriai mygo odą, kad ji nebedrįso pajudinti galvos.

— Taip, — nebyliai sužiopčiojo, nes garsus įkalino siaubas.

— Ar žinojai, kad apipjaustyta moteris nepajėgia lytiškai pasitenkinti? Nepatiria orgazmo, todėl galiausiai į jį numoja ranka. Ir nebemato prasmės būti neištikima savo sutuoktiniui. Žinojai?

Garsai vėl liko gerklėje.

— Ne, — pakrutino lūpas ji.

— Aš išmokau atlikti procedūrą. Bet, manau, nenorėtum, jog tave apipjaustyčiau.

— Ne, — šįkart sukuždėjo Džesė. Nors kūną kratė virpulys, ji stengėsi alsuoti ramiai, nepasiduoti panikai. Mąstyti blaiviai. — Tau nėra reikalo manęs taip apdoroti, — šiek tiek garsiau pridūrė. — Aš būsiu gera mergaitė. Pažadu.

— Ar nusiprausi?

— Taip.

— Apsiplausi kiekvieną kūno dalį?

— Taip.

— Dėl manęs nusiskusi gaktplaukius?

— Taip.

— Furgone yra vandens, — tarė jis nenuleisdamas peilio. — Šilto tekančio vandens. Turiu muilo. Kempinę. Rankšluostį. Skustuvą. Leisiu tau nusirengti, kad apsišvarintum. Vėliau pažaisime su batu. — Vyriškis buteliuku pamojo į grindis. — Atpažįsti? Tokius antradienį pirkai „Marielle Shoes" parduotuvėje. Gaila, jog vieną išspyrei iš furgono, nes būtume pasismaginę su pora. Ką gi, teks tenkintis vienu, ar ne?

— Taip, — atsakė ji ir pridūrė kuo guvesniu balsu: — Man patinka bateliai. O tau?

— Labai. Ypač aukštakulniai. Kuriuos moterys gali naudoti vietoj vibratorių.

— Vietoj vibratorių? Susikišti į save?

— Apie tai ir kalbu.

— Štai kuo man liepsi užsiimti?

— Aš tau paaiškinsiu, ką turėsi daryti, kai būsiu pasirengęs, — nukirto kaukėtasis, netikėtai užsiplieskęs pykčiu. Po akimirkos atitraukė peilį nuo jos veido ir ėmė pjauti kelius apvijusią lipniąją juostą. — Džese, tik privalau tave įspėti, — vėl prašneko draugišku tonu. — Nenoriu, kad kas nors pakenktų mūsų linksmybėms. Sugadintų mūsų žaidimėlius.

Ji sučiaupė lūpą, pritardama palinksėjo ir vargais negalais išspaudė šypseną.

Vyriškis kilstelėjo ašmenis priešais Džesės nosį.

— Jei krėsi kvailystes, jeigu bandysi man trenkti arba pabėgti, aš vėl tave surišiu. Bet šįsyk numausiu treningo kelnes ir apatinius, aišku? O tada apipjaustysiu tave. Įsivaizduok, kaip jausies per medaus mėnesį. Kaip jausies kaskart, kai Benediktas su tavimi mylėsies. Kaip jausies iki gyvenimo pabaigos. Pagalvok, ko tau trūks. Ar mes supratome vienas kitą?

— Taip, — be garso patvirtino mergina.

Bet pati įtemptai mąstė.

Jos pagrobėjas nebuvo stambaus sudėjimo. Ir elgėsi lyg priekabių ieškantis mušeika.

Mokymosi metais Džesę nuolat erzindavo dėl kumpos nosies, šaipydavosi, kaip iš turtingos mergiūkštės, kurią tėvai iš mokyklos pasiimdavo prašmatniais automobiliais. Tačiau ji išmoko atsikirsti. Kliautininkai manydavo esantys nebaudžiami. Ir nesitikėjo susidurti su žmonėmis, kurie jiems pasipriešindavo. Kartą žaisdama žolės riedulį Džesė lazda šėrė bjauriausiai mokyklos priekabiautojai Karenai Voldergreiv. Taip vožė per kelį, kad suskaldė kaulą ir nukentėjusiajai teko įstatyti dirbtinę kelio girnelę. Žinoma, taip atsitiko netyčia. Kokių tik nelaimių nenutinka per sporto rungtynes — bent taip atrodė mokytojams. Nuo tada visi ją paliko ramybėje.

Vos tik pasitaikys proga, šitas žmogus prie jos nebekibs.

Jis perrėžė juostą aplink kulkšnis. Kol Džesė palaimingai judino kojas, kad atlėgtų tirpimas, vyriškis žengė prie kriauklės ir atsuko čiaupą.

— Šiltas vanduo! — taip paskelbęs atsigręžė ir griežtai į ją pažiūrėjo. — Dabar išlaisvinsiu tavo rankas, kad apsipraustum ir nusiskustum. Nepamiršai mano perspėjimo?

Ji pakratė galvą.

— Atsakyk.

— Aš nepamiršau tavo perspėjimo.

Pagrobėjas nupjovė riešų raiščius ir liepė nusidraskyti lipniąją juostą.

Kelias sekundes Džesė purtė rankas, siekdama atsikratyti šias kaustančio sąstingio, paskui suėmė juostos galus ir jas nusiplėšė. Jis savo ruožtu stovėjo sugniaužęs peilį ir matiniu, pirštine aptemptu smiliumi glostė ašmenų plokštumą.

— Dėk ant grindų, — tarė pastebėjęs, kad mergina svarsto, kur numesti atraižų spirales. Pakėlė batelį ir įteikė Džesei. — Pauostyk.

Ji susiraukė.

— Prikišk prie nosies. Pasimėgauk aromatu!

Džesė į šnerves įtraukė stiprų neseniai išdirbtos odos kvapą.

— Malonu, ar ne?

Jo akys sekundę nukrypo į aukštakulnį. Ir sužioravo. Grobikas išsiblaškė. Dabar dėmesį buvo sutelkęs į batą. Mergina vėl priglaudė jį prie panosės, apsimetė, kad uosto, vogčiomis įsistvėrė į galą. Ir ėmė lenkti kelius neva mankštindama galūnes, kad į jas grįžtų kraujas.

— Laikraščiuose rašė apie tave? Ar tai tu turi striuką pimpį? — staiga paklausė.

Užgaulūs žodžiai privertė jį mestis į priekį. Tuo pat metu Džesė išrietė nugarą, iš visų jėgų šovė kojomis aukštyn ir sportukų nosimis smogė jam į pasmakrę, fiziškai atplėšdama žmogų nuo grindų. Kaukėtasis viršugalviu pokštelėjo į stogą ir apsvaigęs sudribo. Peilis išslydo iš pirštų, nubildėjo šalin.

Nespėjus jam atsipeikėti, Džesė pašoko ir nuo veido nutraukė gobtuvą, be kurio, kaip paaiškėjo, užpuolikas atrodė apgailėtinai, tartum išgąsdintas kurmis. Ji iš širdies užsimojo bateliu ir smailų kulną suvarė į dešiniąją vyriškio akį.

Jis pratrūko rėkti. Orą sudrebino klaikus skausmo, šoko ir įniršio staugsmas. Iš veido fontanu paplūdo kraujas. Nuo grindų mergina stvėrė peilį, žaibiškai atstūmė stumdomąsias duris ir klupčiodama, kone virsdama ant galvos išniro į akliną tamsą. Iš furgono tebesiveržė kančios sklidinas riaumojimas, it sužaloto, įsiutinto žvėries.

Džesė nulėkė pirmyn, bet netikėtai atsitrenkė į kietą statmeną paviršių. Aplinkui sušmaižė spinduliai.

Velnias, velnias, velniais.

Kaip ji galėjo taip kvailai pasielgti? Kodėl nepasičiupo sumauto žibintuvėlio?

Šviesa nuslinko per parduotuvės vežimėlį, riogsantį ant dulkėtų bėgių. Per rėmus. Per dalį tako, sumontuoto išilgai sienos. Per kažkokius objektus, panašius į didžiules kybančias turbinas.

Kur durys?

Už nugaros pasigirdo kojų šlepsėjimas. Jis tūžmingai užkriokė:

— MANAI, KAD PABĖGSI? NĖ NESVAJOK, ŠLIUNDRA!

Ji tvirčiau sugniaužė peilio rankeną. Žibintuvėlio spindulys smigo tiesiai į veidą ir apžlibino akis. Džesė nusigręžė. Išvydo milžiniškas, virš bėgių stūksančias dvigubas duris, pro kurias anksčiau kursuodavo vagonai. Leidosi jų pusėn skuosdama taku, kurį nutvieskė šviesos pluoštas.

Tačiau nusigavusi iki tikslo pamatė, kad ant durų kabo grandinė, surakinta kabamąja spyna.

110

Sausio 18-oji, sekmadienis

Džesė apsisuko ir įbedė akis tiesiai į spindulį. Jos galvoje mintys sukosi kaip paklaikusios. Vyrukas pistoleto neturėjo, antraip būtų grasinęs juo, o nė peiliu. Pats buvo sužeistas. Ir smulkaus stoto. O ji apsiginklavusi peiliu. Ir išmanė savigyną. Tačiau tas žmogus vis tiek kurstė baimę.

Kažkur turėtų būti kitas išėjimas.

Žibintuvėlis užgeso.

Ji sumirksėjo tarsi mėgindama prasklaidyti tamsą. Kūną purtė drebulys. Iš burnos veržėsi švokštimas. Džesė pasistengė alsuoti tyliau.

Jųdviejų galimybės išsilygino, bet užpuolikas įgijo pranašumą. Nes greičiausiai žinojo statinio planą.

Galbūt jau sėlino artyn?

Kol plieskė šviesa, kairėje pusėje ji spėjo įžvelgti erdvų tuščią plotą, kurio gale, regis, stiebėsi kažkoks silosas. Dabar žengė į priekį ir beveik iš karto suklupo. Nuskambėjo metalinis *dzingggggg* — iš po kojų nusirideno kažkoks daiktas, kuris po kelių sekundžių pliūkštelėjo į vandenį.

Prakeikimas.

Džesė suakmenėjo. Staiga prisiminė mobilųjį.

Nusigavus iki furgono, galbūt pavyktų išsikviesti pagalbą. Tačiau ją vėl užvaldė stiprėjanti panika. *Kam gi aš skambinčiau*, paklausė savęs. Kur ji? Gigantiškame, neveikiančiame, nežinia kur stovinčiame fabrike. Ar taip turėtų pasakyti operatoriui, surinkusi numerį 999? Cha, skambėtų neblogai!

Jis grįžo į furgoną. Veidą degino siaubingas pulsuojantis skausmas, dešinė akis aptemo, bet šiuo metu jam tai nerūpėjo. Svarbiausia pričiupti nelemtą kalę, kuri matė jo veidą.

Reikia ją rasti. Negalima leisti jai pasprukti.

Antraip prakeikta šliundra įduos jį policijai.

Bet sugauti bėglę įmanoma.

Nenorėdamas jungti žibintuvėlio ir taip parodyti, kur esąs, jis vėžlio žingsniu slankiojo tarp automobilio sienų, kol apgraibomis rado tai, ko ieškojo. Naktinio regėjimo žiūronus.

Ją pamatyti pavyko per kelias sekundes. Lęšių akiratyje šmėžavo žalia figūra, atsargiai, colis po colio, tipenanti kairėn, judanti kaip sulėtinto filmo kadruose.

Manai, esi gudri?

Jis pasidairė kokio nors įnagio. Tvirto, sunkaus daikto, kuriuo galėtų jai smogti. Po kriaukle atidarė spintelę, tačiau dėl tirštos tamsos nieko neįžiūrėjo net ir su žiūronais. Todėl trumpam įjungė žibintuvėlį. Vaizdą priešais naktinio matymo lęšius perrėžė švytėjimas, kuris skausmingai nusvilino dešiniąją akį ir buvo toks netikėtas, kad jis paleido iš rankų prožektorių, kluptelėjo atbulas ir sudribo.

Džesė išgirdo trenksmą. Atsisuko garso pusėn ir furgone kaipmat pastebėjo šviesą. Ji skuodė link anksčiau regėto siloso bokšto, nerangiai kilnodama kojas, pakeliui už kažko kliūdama, galvą pokštelėdama į aštrų atsikišusį objektą. Nuslopino dejonę ir vėl paskubomis leidosi pirmyn. Tamsoje maskatavo rankomis, kol šios palietė vertikalų plieninį stovą.

Ar čia vienas iš bokšto stulpų?

Nutykinusi pirmyn, mergina užčiuopė apatinės siloso dalies išlinkį, palindo po juo, vis dar į priekį tiesdama rankas atsistojo ir į plaučius įtraukė sausą, dulkėmis atsiduodantį kvapą. Staiga pirštai prisilietė prie kažko panašaus į kopėčių skersinį.

Jis tęsė paieškas pasišviesdamas žibintuvėliu, su beprotiška energija naršė kiekvieną stalčių. Galiausiai aptiko krūvą instrumentų. Tarp jų rado didelį, sunkų veržliaraktį. Pakėlė instrumentą jausdamas, kad su kiekviena sekunde akį diegia vis smarkiau, o veidu nepaliaujamai srūva kraujas. Vėl griebė žiūronus, puolė prie durų ir pažvelgė laukan.

Toji kalė pranyko.

Nieko baisaus. Jis būtinai ras Džesę. Cemento gamyklą pažinojo kaip savo penkis pirštus. Asmeniškai vadovavo čionykščių stebėjimo kamerų montavimo darbams. Pastate dunksojo gigantiškos degimo krosnys, kurios iki 1500 laipsnių įkaitindavo klinčių, molio, smėlio ir nuodegų mišinį, vėliau šis patekdavo į dvi vienodas milžiniškas vėsinimo turbinas, paskui, apdorotas smulkintuvuose, atsidurdavo siloso bokštuose ir galop subirdavo į laukiančius cementvežius. Jeigu prakeikta kekšė mėgins slėptis, vietos jai nepritrūks.

Bet išėjimas tebuvo vienas.

Ir spynos raktą jis turėjo savo kišenėje.

111

Sausio 18-oji, sekmadienis

Sekmadienį Rojus Greisas atidėjo vakarinį pasitarimą iki pusės aštuntos, kad spėtų parašyti pirmines ekshumacijos išdavas.

Jis paliko Gleną Brensoną morge, idant bičiulis stebėtų, kaip klostysis įvykiai, nes patologai dar toli gražu nebaigė skrodimo. Paaiškėjo, kad negyvos moters žandikaulis lūžęs, o kaukolė praskelta, ir ją beveik garantuotai pražudė smūgis į galvą.

Beliko tikėtis, kad identifikuoti palaikus ir įgyvendinti pagrindinį ekshumacijos tikslą padės nuo kūno paimti plaukų folikulų bei odos pavyzdžiai ir prezervatyvas, kuriame Nadiuška de Sanča ir Džoana Meidžor tarėsi aptikusios tyrimams tinkančius spermos pėdsakus. Archeologės teismo ekspertės nuomone, egzistavo didelė tikimybė, kad iš sėklos pasiseks išgauti DNR, nors nuo lytinio akto praėjo dvylika metų.

Visa tai buvo sudėta į šaldiklį ir išsiųsta DNR laboratorijai, teismo ekspertizės paslaugas teikiančiai „Orchid Cellmark" bendrovei, su kuria jis palaikė gerus darbinius santykius — tenykščius laborantus mėgo, nes šie gebėdavo sparčiai suktis. Jie pažadėjo imtis tyrimo, vos tiktai gaus siuntinį. Bet dėl lėto DNR sekos nustatymo proceso pateiks rezultatus ne anksčiau kaip įpusėjus pirmadienio popietei, net jeigu plūksis kiaurą parą. Kartu patikino Greisą, kad naujienas jam nedelsiant praneš telefonu.

Vyresnysis detektyvas įsitaisė savo vietoje, kreipėsi į komandą, išklojo žinias ir paprašė darbų eigos ataskaitų.

Pirmoji prašneko Bela Moj, kuri aplinkiniams padalijo fotografijas su įamžinta jauna moterimi sutaršytais plaukais.

— Sere, čia mieste ieškomo asmens nuotrauka, kurią radome Braitono nuovadoje. Praeityje ji naudojosi įvairiais slapyvardžiais, dabar prisistato Dona Espinal. Žinoma kaip narkomanė, nuolat vengianti susimokėti už kelionę traukiniu ir taksi. Bausta dėl antisocialaus elgesio, įtariama smurtiniu užpuolimu, sunkiu kūno sužalojimu ir faktiniu išpuoliu. Du priedangoje dirbę, vakar operacijoje dalyvavę pareigūnai pa-

tvirtino, kad taksistas Džonas Keridžas vijosi būtent ją — beje, vienam policininkui moteris įkando į ranką.

Greisas stebeilijosi į nuotrauką virškindamas detektyvo seržanto žodžių prasmę.

— Vadinasi, Keridžas mums sako tiesą?

— Jei tiksliau, galime kelti prielaidą, kad taksistas nemelavo dėl keleivės.

Jis susimąstė. Keridžas areštuotas prieš dvidešimt keturias valandas. Nepateikus kaltinimo ir negavus teismo leidimo pratęsti kardomąjį sulaikymą, įtariamąjį galima laikyti už grotų tiktai trisdešimt šešias valandas. Taigi rytoj, 09.30, su vyruku mums teks atsisveikinti, nebent pasiseks įtikinti magistratą, kad jį būtina suimti ilgesniam laikui. Kol kas detektyvai neturėjo jokių įrodymų, kad Džesę Šeldon išties pradangino Batžmogis. Bet jeigu informaciją gaus Eikotas, Keridžo advokatas, — taip neabejotinai įvyks arba jau nutiko, — dėl sulaikymo pratęsimo teks rimtai pasigrumti. Jis privalėjo apgalvoti padėtį ir dar šįvakar paprašyti budinčio magistratų teismo, kad pasibaigus pusantros paros terminui įtariamasis neatgautų laisvės.

— Ačiū. Gerai padirbėjai, Bela.

Ranką pakėlė Normanas Potingas.

— Bose, šiandien rimtos pagalbos sulaukiau iš O2 mobiliojo ryšio kompanijos. Pasak Džesės Šeldon sužadėtinio, su kuriuo ryte kalbėjausi, toje firmoje priregistruotas merginos „iPhone". Prieš pusvalandį gavau pranešimą su duomenimis apie jos telefono stebėjimą. Galimas daiktas, kad iš jo ką nors išpešime.

— Tęsk, — paragino Greisas.

— Paskutinį kartą skambinta vakar, 18.32, sužadėtiniui Benediktui Grinui, kaip išsiaiškinau pagal numerį. Anas patvirtino, kad jiedu tikrai bendravo telefonu — po kikbokso treniruotės ji traukė namo. Benediktas ketino jos užvažiuoti 19.15, todėl liepė Džesei paskubėti. Vėliau mobilusis viso labo veikė budėjimo režimu. Iš jo niekas nebeskambino, tačiau bazinių stočių fiksuoti signalai liudija, kad nuo 18.45 — maždaug nuo tada, kai moterį pagrobė, — aparatas slinko vakarų kryptimi. 19.15 sustingo ir iš vietos nebepajudėjo.

— Kur konkrečiai? — paklausė vyresnysis detektyvas.

— Tuojau parodysiu, — atsakė detektyvas seržantas.

Normanas Potingas pakilo ir pirštu bedė į topografinį žemėlapį, pritvirtintą prie kabančios ant sienos baltos lentos. Per visą jo ilgį rangėsi mėlyna linija. Šią papildė raudonas ovalas su dviem X brūkštelėtais geometrinės figūros viršuje ir apačioje.

— Kryžiukai ženklina O2 bazines stotis, kurios registruoja Džesės Šeldon mobiliojo signalus, — toliau kalbėjo detektyvas seržantas. — Teritorija gana plati, o trečios stoties, deja, nėra, todėl negalime trianguliacijos būdu nustatyti tikslesnių pražuvėlės koordinačių.

Jis dūrė smiliumi į vinguriuojančią mėlyną giją.

— Čia Aduro upė, tekanti nuo Šorehamo.

— Šorehame gyvena Džonas Keridžas, — pastebėjo Bela Moj.

— Taip, bet mums iš to jokios naudos, nes jis uždarytas į kalėjimą, — globėjišku tonu atsiliepė Potingas ir pratęsė: — Tarp šiųdviejų bazinių stočių tvyro atviros, upę supančios užmiesčio erdvės ir driekiasi judrus Kumbso kelias. Be to, ten stovi keletas pavienių namų, virtinė kotedžų, priklausiusių senai cemento gamyklai, ir pats fabrikas. Džesės Šeldon ar bent jos telefono derėtų žvalgytis tame rate. Tačiau jo plotas didelis.

— Cemento gamyklą galime atmesti, — pareiškė detektyvas konsteblis Nikas Nikolas. — Prieš porą metų, kai tarnavau patruliu, ten lankiausi. Ją kiauromis paromis filmuoja apsaugos kameros — pavojaus signalas įsijungtų, net jei nusitriestų paukštis.

— Puikios įžvalgos, Nikai, — tarė Greisas. — Ačiū. Ką gi, pašnekam apie neatidėliotinas priemones. Vos tik išauš, privalėsime iššukuoti visą zoną. Į pagalbą pasitelksime policijos tyrimo patarėjus ir kiek galima daugiau uniformuotų pareigūnų, bendruomenės paramos pareigūnų ir savanorių konsteblių. Lai žmonės iš Specialiosios paieškos skyriaus patikrina upės dugną. Sraigtasparnį išsikviesime nedelsdami. Jis leisis į žvalgybą įsijungęs prožektorių.

Vyresnysis detektyvas bloknote užsirašė pastabas ir vėl pažiūrėjo į komandą.

— Sere, iš Registrų centro sužinojome, kad garažas priklauso nekilnojamojo turto bendrovei, — prabilo Ema Džeinė Boutvud. — Iš pat ryto užsuksiu į firmos kontorą.

Jis linktelėjo. Garažas buvo stebimas dvidešimt keturias valandas per parą, bet prie jo niekas neatklydo. Vargu ar ten išvis kas nors pasirodys.

Greisas nežinojo, ką galvoti.

— Džulijau, ką pasakysite? — kreipėsi į psichologą teismo ekspertą.

— Jums reikalingas Džesę Šeldon pagrobęs žmogus, — išrėžė Praudfutas. — O ne sulaikytas vyrutis.

— Kalbate taip užtikrintai...

— Įsidėmėkite mano žodžius. Tinkama vieta, tinkamas laikas, tinkamas asmuo.

Psichologo tonas skambėjo taip arogantiškai, kad Greisas akimirką užsigeidė žūtbūt įrodyti, kad jis klysta.

Po pasitarimo grįžęs į savo kabinetą Rojus Greisas rado jo laukiantį „FedEx" tarnybos pristatytą siuntinį. Pagautas smalsumo atsisėdo ir praplėšė paketą.

Vakaras akimoju subjuro.

Jis aptiko raštelį, ranka rašytą ant laiškinio popieriaus su Bramšilo policijos koledžo pavadinimu ir anų metų spalį datuoto elektroninio laiško fotokopiją — jam siųstą vyresniojo detektyvo Kasiano Pju žinią, kad Batžmogio byloje, kurią Greisas prašė peržiūrėti, trūksta kelių puslapių. Kaip tik juose figūravo esminiai liudininko parodymai apie furgoną, 1997 metais galbūt pagrobusį Reičelę Rajan. Ranka pakeverzotas raštelis linksmai skelbė: *Rojau, va, ką atkapsčiau savo išsiųstų laiškų skyriuje! Tikiuosi, tau jis pravers. Matyt, tavo atmintis nebe tokia kaip anksčiau. Bet nesijaudink, taip nutiks mums visiems! Linkėjimai nuo Kasiano!*

Dešimt minučių panaršęs elektroninio pašto sistemą, Rojus pagaliau rado originalą, įsispraudusį tarp šimtų neperskaitytų laiškų. Anuomet darbe viešpatavo chaosas, o Pju, rodos, mėgavosi galimybe bombarduoti jį tuzinais žinučių per dieną. Jei būtų kiekvieną nagrinėjęs, nebūtų pavykę nuveikti jokių kitų darbų.

Vis dėlto naujiena privertė Greisą paraudonuoti ir sykiu eliminavo vieną įtariamąjį.

112

Sausio 18-oji, sekmadienis

Džesė visuomet bijojo aukščio ir bent jau dėl šios priežasties džiaugėsi, kad aplinkui tamsu. Nenutuokė, kur atsidūrė, bet spėjo, kad lipa remontininkų kopėčiomis, pritvirtintomis prie vidinės siloso pusės.

Ji kopė taip ilgai, kad rodės, tarsi kopėčiomis ropštėsi iki dangaus. Laimė, apačioje nieko neįžvelgė. Kas porą skersinių vis apsidairydavo būgštaudama, kad vyriškis seka iš paskos, tačiau nei jo matė, nei girdėjo.

Nusigavusi iki viršaus Džesė palietė turėklą ir metalines grindų groteles. Užsikorė ant jų, galva rėžėsi į stirtą maišų, regis, užpildytų senu cementu, ir nurėpliojo ant kauburio. Tupėjo susigūžusi, spitrijosi į tamsybes, klausėsi ir stengėsi, kad maišai nešiugždėtų.

Ausis pasiekė tik įprastiniai jos kalėjimo garsai — nuolatiniai žvangėjimai, barškesiai, cypimai, trenksmai, keliami nudrengtų, vėjo gūsių čaižomų metalo lakštų, dabar skambančių garsiau nei tūnant furgone.

Ji įtemptai mąstė. Ką tas žmogus rezgė? Kodėl nesinaudojo žibintuvėliu?

Ar į šias aukštybes vedė kitas kelias?

Tamsoje pavyko įžiūrėti tiktai fosforescuojantį laikrodžio ciferblatą. Jau beveik pusė dešimtos. Sekmadienio vakaro, ne kitaip. Vadinas, nuo pagrobimo prabėgo daugiau negu dvidešimt keturios valandos. Kas vyksta namuose, ką daro Benediktas? Mylimasis, aišku, veikė atskirai nuo jos gimdytojų, sau tarė Džesė nuoširdžiai apgailestaudama, kad artimiesiems jo nepristatė anksčiau — dabar visi ko nors imtųsi bendromis jėgomis.

Ar į paieškas įtraukta policija? Be abejo. Ji pažinojo savo tėvą. Tas kreipsis į kiekvieną šalyje dirbančią pagalbos tarnybą.

Kaip jie laikėsi? Ką galvojo motina? Tėvas? Benediktas?

Tolumoje mentėmis sutarškėjo sraigtasparnis. Jau antrą kartą per pastarąjį pusvalandį.

Galbūt ieškojo jos?

Jis vėl išgirdo sraigtasparnį. Galingą, o ne vieną iš mažesnių agregatų, kurie priklausė Šorehamo oro uoste įsikūrusiai skraidymo mokyklai. Be to, naktimis iš esmės skraidydavo vien kariškiai, gelbėtojai, medikai ir teisėsaugos atstovai.

Sasekso policijos sraigtasparnis bazavosi Šorehame. Net jeigu danguje gaudė farų skraidyklė, panikuoti nebuvo jokio reikalo. Ji galėjo pakilti į orą dėl įvairiausių priežasčių. Ūžesys pamažu prislopo ir nutolo į rytus.

Staiga tylą sudrumstė kitas garsas ir pakurstė didesnį nerimą.

Iš priešakinės furgono dalies atvilnijo šaižus įkyrus dūzgimas. Jis nuleido žiūronus ir pamatė blankią, toje pačioje vietoje pulsuojančią šviesełę.

— O, velnias! Ne, ne, ne!

Ten mobilusis, išgriebtas iš sumautos kalės kišenės. Jis manė, kad išjungė prakeiktą daiktą. Nuklupčiojęs pirmyn link tvieskiančio ekranėlio, stvėrė aparatą, tėškė ant grindų ir tūžmingai užmynė — suskato traiškyti kaip didžiulį vabalą. Dar kartą sutrypė. Ir trečią sykį. Ir ketvirtą.

Jis atšlijo nuo telefono ir ėmė drebėti kvaišdamas nuo akį raižančio skausmo, niršdamas ant tos šliundros ir pykdamas ant savęs. *Jėzau! O, Jėzau! O, Jėzau!* Kurių galų elgėsi taip idiotiškai?

Mobilieji išduodavo tavo koordinates, net jei veikdavo budėjimo režimu. Protingi policininkai pirmiausia ieškotų kaip tik jų.

Reikia tikėtis, kad ryšio tiekimo bendrovės sekmadieniais negalėdavo surinkti tokios nuodugnios informacijos.

Bet rizikuoti nevalia. Džesę Šeldon teks kuo skubiau iš čia pašalinti. Dar šiąnakt. Kol tamsu.

Kitaip tariant, būtina kuo greičiau ją rasti.

Toji kalė jau ilgiau nei valandą neišgavo jokio garso. Sumanė žaisti slėpynes. Turbūt manė, kad nudžiovusi peilį pademonstravo sumanumą. Bet pas jį liko pora gerokai vertingesnių daiktų. Žibintuvėlis ir žiūronai.

Jo niekada netraukė literatūra ar panašus mėšlas. Tačiau dabar

skausmo varstomoje galvoje sukirbėjo kažkur skaityta eilutė: *Neregių krašte vienaakis yra karalius.*

Štai kuo jis tapo.

Išniręs iš furgono, žengė ant betoninių grindų ir pakėlė žiūronus prie veido. Leidosi į medžioklę.

113

Sausio 18-oji, sekmadienis

Rojui Greisui vakaras slinko lėtai. Sėdėdamas savo kabinete jis tyrinėjo vieno iš komandos narių sudarytą Džesės Šeldon genealoginį medį. Pražuvėlės kompiuterį ir mobiliojo išklotines tikrino pora žmonių iš darbais užversto, personalo stokojančio Pažangių technologijų nusikaltimų skyriaus — dėl užduoties tuodu turėjo atsisakyti išeiginės.

Kol kas pasisekė nustatyti tik tiek, kad Džesė labai aktyviai reiškėsi socialiniuose tinkluose ir šiuo atžvilgiu priminė Di Berčmor, kurią ketvirtadienio popietę nesėkmingai bandė užpulti Batžmogis.

Antai kaip jis sekdavo aukas?

Mendė Torp taip pat daug laiko skirdavo „Facebook" ir kitoms dviem internetinėms svetainėms. Bet Nikola Teilor, Naujųjų metų naktį išprievartauta „Metropolio" viešbutyje, ir Roksė Pirs, nuo žagintojo nukentėjusi namuose, Drouvėjaus kelyje, nei turėjo paskyras socialiniuose tinkluose, nei rašė žinutes į „Twitter".

Moteris siejo tik vienas dalykas. Braitono parduotuvėse jos neseniai pirko brangius batelius. Visos, neskaitant Mendės Torp.

Kad ir ką tvirtino daktaras Praudfutas, vyresnysis detektyvas vis dar neabejojo, kad Mendę Torp išžagino ne Batžmogis, o kažkas kitas. Gal mėgdžiotojas. Arba čia tebuvo sutapimas.

Atgijo telefonas. Iš NTK-1 skambino detektyvas konsteblis Maiklas Formanas.

— Sere, gavau žinią iš H900. Pilotas leidžiasi pasipildyti degalų atsargų. Sraigtasparnis nieko neaptiko, išskyrus porą anomalijų, pastebėtų senoje cemento gamykloje.

— *Anomalijų?* — pasitikslino Greisas spėliodamas, ką įgula turėjo omeny.

Jis žinojo, kad skraidyklė aprūpinta termografiniu aparatu, kuris aptikdavo šiltus žmonių kūnus net aklinoje tamsoje arba tirštame rūke. Nors įranga praversdavo sekant vogtais automobiliais sprunkančius ir miškuose arba skersgatviuose besislapstančius piktadarius, ją apkvailindavo tiek gyvūnai, tiek kiti šilumą spinduliuojantys objektai.

— Taip, sere. Bet neaišku, ar ten išties žmonės. Gal tik lapės, barsukai, benamės katės ar šunys.

— Ką gi, lai patrulis užsuka į gamyklą. Pranešk man naujienas.

Detektyvas konsteblis Formanas paskambino po pusvalandžio. Patrulio automobilis nukako prie senojo cemento fabriko ir informavo, kad į jo teritoriją niekas neprasibrovė. Šią saugojo dešimties pėdų aukščio užrakinti vartai, kurių viršuje buvo nutiesta spygliuota viela, ir rimta stebėjimo sistema.

— Kokio tipo stebėjimo sistema? — paklausė Greisas.

— Nuotolinės priežiūros. Priklausanti gerą vardą užsitarnavusiai Braitono firmai „Sasekso nuotolinės priežiūros tarnyba". Jei ten kas nors atsitiktų, sere, įvykį būtų užfiksavusios kameros.

— Pavadinimas girdėtas, — tarė vyresnysis detektyvas.

— Kompanijos paslaugomis naudojasi policija. Jei neklystu, tenykščiai sumontavo jutiklines plokšteles į visas mūsų valdybos duris.

— Supratau.

Kaip kiekvienas Braitono ir Houvo gyventojas, jis žinojo cemento gamyklą, vieną iš didžiųjų miesto objektų, plytintį vakarų pusėje. Sklandė gandai, jog beveik prieš du dešimtmečius uždarytas fabrikas atgis netolimoje ateityje. Milžiniškoje jo zonoje, kuri driekėsi Daunso aukštumose išraustame kreidos karjere, rikiavosi pastatai, savo dydžiu pranokstantys futbolo aikštę. Greisas nė nebūtų pajėgęs įvardyti dabartinių gamyklos savininkų, bet apie juos, be abejo, skelbs ant statinio fasado kybanti iškaba.

Siekiant apieškoti teritoriją, reikės gauti šeimininkų sutikimą arba

kratos orderį. Be to, žvalgyba suteiks naudos, jeigu joje dalyvaus gausi komanda. Todėl tuo užsiimti teks prie dienos šviesos.

Greisas bloknote užsirašė priminimą, ką iš pat ryto derėtų nuveikti.

14

Sausio 18-oji, sekmadienis

— Džese! — pasigirdo šūksnis. — Tau skambina.

Jis kalbėjo taip įtaigiai, kad mergina bemaž patikėjo.

— Džese! Tai Benediktas! Ketina su manimi sudaryti sandėrį, kad tave paleisčiau. Bet iš pradžių privalo žinoti, ar tu sveika gyva. Nori su tavimi pašnekėti.

Ji tylėjo laužydama galvą. Negi mylimasis išties skambtelėjo, kas labai tikėtina, ir tas išsigimėlis atsiliepė?

Grobikas užsimanė išpirkos?

Benediktas neturėjo pinigų. Kaipgi tartųsi? Bet kuriuo atveju šis tipas buvo iškrypėlis, Batžmogis, ar kaip jį ten vadino. Geidė žiūrėti, kaip ji masturbuojasi batu. Apie kokį dar sandėrį šneka? Kažkokia nesąmonė.

Džesė žinojo, kad surikusi atskleistų, kur pasislėpė.

Gulėdama ant senų cemento maišų, jausdama, kaip raumenis traukia skausmingas mėšlungis, ji suprato, jog, nepaisant nieko, čia bent saugu. Pagrobėjas vaikštinėjo aplinkui beveik dvi valandas, iš pradžių sukiojosi apačioje, paskui dairėsi viršutiniame aukšte, vėliau užsiropštė į kitą lygį, šiek tiek žemiau jos slaptavietės. Vienu metu taip prisiartino, kad buvo girdėti jo alsavimas. Bet didžiumą laiko slankiojo tyliai, nors retsykiais išsiduodavo, kur esąs — kai paspirdavo kokį objektą, kai po koja kas nors sutraškėdavo arba kai nuskambėdavo metalo dzingtelėjimas. Tačiau žibintuvėlio nejungė.

Galbūt jis sugedo, arba nusėdo elementas, pasvarstė Džesė. Bet staiga išvydo tai, nuo ko pašiurpo.

Blyškų, rausvą žvilgesį.

Apie tokias technologijas ji nieką teišmanė, bet prisiminė, kaip vie-

no filmo veikėjas naudojosi naktinio regėjimo įranga, blizgančia panašiu vos įžiūrimu raudonu atspalviu. Štai ką jis pasitelkė į pagalbą?

Žiūronus, kuriais galėtų stebėti auką, o pats išlikti nematomas?

Tad kodėl ligi šiol neprisėlino? Atsakymas akivaizdus: tiesiog jos nerado.

Todėl apsimetė, kad su juo susisiekė Benediktas.

Dėl vieno dalyko abejonių nekilo. Apatinis aukštas kruopščiai apieškotas, tačiau bėglės — nė ženklo. Ji, ko gero, kažkur užsikabarojo. Tik kur? Du viršutinius milžiniškus lygius buvo okupavę ilgi vėsinimo vamzdžiai ir degimo krosnys, kuriose išdegdavo cemento klinkeris. Slėptuvių apstu, nors jis manė visas išnaršęs.

Toji kalė gudri. Matyt, vienoje vietoje netūnojo. Sulig kiekviena prabėgančia minute jis vis smarkiau nerimavo. Pabėgėlį žūtbūt reikia surasti ir kaip nors perkelti kitur. Negana to, išaušus teks važiuoti į darbą. Nes rytoj, labai svarbią dieną, jo laukė pokalbis su rimtu nauju klientu ir susitikimas su banko atstovu dėl plėtros planų. Iki tol būtina išsimiegoti.

Beje, akį turėtų apžiūrėti medikai. Skausmas nepaliaujamai stiprėjo.

— Džese, — vėl sušuko jis, nutaisęs kuo draugiškiausią toną. — Tau skaaaaambinaaaaa! — po pauzės pridūrė: — Džese, aš žinau, kur esi! Matau tave viršuje! Jei Mahometas neina pas kalną, tuomet kalnas ateis pas Mahometą!

Jo žodžius lydėjo tyla. Šią nutraukė atsiknojusio metalo lakšto dūžis. Po keturių sekundžių trenksmas pasikartojo.

— Džese, tu apsunkini savo padėtį. Radęs tave, nebūsiu nusiteikęs pakiliai. Pamatysi!

Jauna moteris neišspaudė nė menkiausio garso. Nes įsisąmonino vieną dalyką. Tamsa bjaurybei suteikė pranašumą. Bet viskas pasikeis, kai vos tiktai išbrėkš ir į patalpą prasisunks šviesa, kad ir kokia blausi ji būtų. Tas žmogus kėlė baimę. Ir neaišku, kam buvo pasiryžęs. Antra

vertus, Džesei pavyko smarkiai sužaloti jo akį. Ir išsaugoti peilį, kuris dabar gulėjo šalimais.

Jau vidurnaktis. Auš maždaug septintą. Ji privalės sukaupti jėgas, kad pamirštų siaubingą troškulį ir nuovargį. Apie miegą nė nederėtų galvoti.

Ryte pro plyšius sienose galbūt prasiskverbs saulės spinduliai. Pastatas apleistas. Virstantis griuvėsiais. Kažkur turėtų žiojėti skylė, pro kurią ji sugebėtų prašliaužti. Net jeigu anga būtų stoge.

115

Sausio 18-oji, sekmadienis

Kad ir kaip audringai protestavo Kenas Eikotas, taksisto atstovas, Greisas atsisakė paleisti Džoną Keridžą ir kreipėsi į magistratų teismą, idant tas pratęstų sulaikymą dar trisdešimt šešioms valandoms. Prašymas buvo kaipmat patenkintas, nes advokatui primygtinai reikalaujant į kvotas pakviesti specialistą mediką Keridžo apklausos nė nepavyko pradėti.

Įtariamojo areštas vis dar nedžiugino vyresniojo detektyvo — iš dalies todėl, kad įspūdžio nedarė surinkti įrodymai. Iš vyruko mobiliojo nepasisekė išpešti jokios naudos. Į telefoną jis įsirašęs tiktai penkis numerius. Taksi savininko, taksi kompanijos, laivo šeimininkų, persikėlusių į Indiją, Goa valstiją — mobiliojo bei stacionaraus, — ir psichoterapeuto, su kuriuo Keridžas nesimatė ilgiau nei metus.

Nieko ypatingo neatskleidė ir taksisto kompiuteris. Tik parodė, kad jis mėgsta lankytis internetinėse svetainėse, kuriose pilna informacijos apie moteriškus batus, bet pirmenybę teikia ne fetišui, o madai — tyrinėja „eBay" aukcionus, užsuka į tinklalapius, susijusius su kvepalais, karalienės Viktorijos laikų klozetais ir kartografija.

Netrukus prisistatys kažkokia psichologė, mokanti elgtis su Aspergerio sindromą turinčiais pacientais. Jeigu ekspertė palankiai įvertins Keridžo būklę, Eikotas prižadėjo leisti apklausti savo klientą. Beliko tikėtis, jog tada įtariamasis suteiks daugiau žinių.

Po rytinio pasitarimo grįžtant į kabinetą, suzvimbė jo telefonas.

— Rojus Greisas, — atsiliepė jis.

Skambino pažįstama laborantė, užsiimanti teismo ekspertizėmis. Sprendžiant iš balso, ji buvo nepaprastai patenkinta savimi.

— Rojau, turiu DNR tyrimo rezultatus!

— Vakarykštės? — pritrenktas pasitikslino vyresnysis detektyvas.

— Naudojomės nauja įranga — kol kas ji išmėginama, todėl gauti duomenys netinka teismams. Nusprendėme paeksperimentuoti, nes iš abiejų pavyzdžių išskyrėme puikios kokybės DNR ir žinojome, jog reikalas skubus.

— Pasakok.

— Bandymai sėkmingi abiem atvejais. Vienas šimtu procentų patvirtino asmens tapatybę. Kitas — tik iš dalies, tai yra DNR yra šeiminė. Pirmąjį pavyzdį paėmėme iš lavono plauko folikulo. Tai Reičelė Rajan, dingusi 1997-aisiais. Naujiena tau pravers?

— Tu įsitikinusi?

— *Mašina* įsitikinusi. Jos DNR tikriname ir tradiciniu būdu, galutinius rezultatus pateiksime šiandien, tik kiek vėliau. Bet dėl jų esu tikra.

Detektyvas leido sau porą sekundžių patylėti, kol įsisąmonino pašnekovės žodžius. Nors tokių išvadų tikėjosi, jos vis tiek sukrėtė. Patvirtino, kad pastangos išgelbėti jaunos moters gyvybę nuėjo perniek. Greisas mintyse sau liepė paskambinti velionės tėvams vildamasis, jog tuodu tebėra gyvi ir gyvena kartu. Jie bent sužinos, kas nutiko dukrai.

— O kaip šeiminė DNR? — paklausė.

Šeiminėmis DNR, kaip jis žinojo, teismo ekspertai vadindavo ne visai tiksliai sutampančius pavyzdžius, kurie būdingi broliams ir seserims arba tėvams ir vaikams.

— Paimta iš spermos prezervatyve, kurią radote lavone — Reičelės Rajan kūne. Iš dalies dera su ponios Elizabetos Vaiman-Bentam DNR.

Greisas brūkštelėjo vardą ir pavardę, pasitikrino, ar teisingai juos užsirašė. Iš jaudulio drebėjo rankos. Dar po kelių sekundžių jis išsiaiškino, kur moteris gyvena.

— Kodėl ji atsidūrė mūsų duomenų bazėje?

— Dėl vairavimo išgėrus.

Jis padėkojo laborantei, baigė pokalbį ir tučtuojau susisiekė su telefonų informacijos biuru, kurio operatoriui perdavė Elizabetos Vaiman-Bentam pavardę bei adresą. Gavo numerį ir nedelsdamas jai paskambino.

Įsijungė balso paštas. Greisas prisistatė, įvardijo savo laipsnį ir paprašė kuo skubiau atsakyti šiuo mobiliojo numeriu. Tuomet prisėdo ir „Google“ paieškos sistemoje įvedė moters vardą — norėjo patyrinėti, kas ji tokia ir, jei konkrečiau, kuo užsiėmė. Laikrodis rodė 9.15 ryto. Jeigu ponia Vaiman-Bentam kuo nors vertėsi, vadinasi, ji važiavo į darbą arba jau buvo atvykusi į vietą.

Po kelių sekundžių ekrane nušvito žodžiai: *apie Lizę Vaiman-Bentam, „VB Viešųjų ryšių“ direktorę.*

Rodyklę užvedęs ant eilutės jis spustelėjo pelytę ir beveik akimoju išvydo nuotrauką, kurioje plačiai šypsojosi moteris su kupeta garbanotų plaukų, taip pat informaciją apie firmą. Vos tik paspaudė pelę ties žodžiu „Kontaktai“, suskambo telefonas.

Detektyvui atsiliepus, į jį kreipėsi pridusęs, jausmingas moteriškas balsas.

— Atleiskit, nespėjau atsakyti į jūsų skambutį. Išgirdau jį žengdama iš namų. Kuo galėčiau jums padėti?

— Mano klausimas veikiausiai atrodys keistas, bet ar jūs turite brolį arba sūnų? — pasiteiravo Rojus Greisas.

— Brolį, — moters tonas liudijo, kad ją apėmė panika. — Viskas gerai? Kas nors nutiko? Jis pateko į avariją?

— Ne, kiek žinome, jūsų broliui nieko nenutiko. Su juo reikia pakalbėti dėl vieno policijos tyrimo.

— O, varge, akimirką mane išgąsdinote!

— Gal pasakytumėte, kaip jį rasti?

— Minėjot, kad atliekate tyrimą? O, taip, supratau, šnekėsitės apie darbą. Kokia aš paikšė! Kiek pamenu, jis bendradarbiauja su teisėsauga. Mano brolis Garis Starlingas vadovauja kompanijai... Tiksliau, dviem bendrovėms — „Sasekso apsaugos sistemoms“ ir „Sasekso nuotolinės priežiūros tarnybai“ — įsikūrusioms Luise, tame pačiame pastate.

Greisas užsirašė informaciją ir paprašė Starlingo biuro telefono numerio.

— Bet aš vis tiek nesusigaudau... Kodėl skambinote man?

— Padėtis gana paini, — tarė vyresnysis detektyvas.

Ji apniuko.

— Garis nepapuolė į bėdą? Suprantat, jis yra gerbiamas verslininkas — žinomas visame mieste.

Vengdamas gilintis į šią temą, Greisas patikino, kad jos broliui negresia jokie nemalonumai. Kai ryšys nutrūko, jis bemat paskambino į Starlingo biurą. Telefono ragelį pakėlė maloni moteris. Užuot atskleidęs savo tapatybę, detektyvas tiesiog paprašė sujungti su Gariu Starlingu.

— Viršininko dar nėra. Bet jis turėtų atvykti netrukus. Paprastai tokiu metu jau būna darbe. Aš esu jo sekretorė. Paliksite žinutę?

— Ne, paskambinsiu vėliau, — ištarė Greisas kaip įmanoma ramesniu balsu. Atsisveikino su ja ir nuskubėjo į nusikaltimų tyrimo kabinetą Nr. 1, pakeliui mintyse rengdamas planą.

112

Sausio 18-oji, sekmadienis

Į pastatą prasismelkė ne tiek šviesos, kiek Džesė tikėjosi, bet gal taip ir geriau. Jeigu elgtųsi labai atsargiai ir neišgautų nė garselio, ji sugebėtų patipenti grotuotu taku ir užmesti akį į turistinį furgoną.

Kreminis purvinas automobilis atidarytomis šoninėmis durelėmis kėpsojo savo vietoje. Tokie ratai simbolizavo hipių erą — gėlių jėgą, reikalavimus uždrausti bombas ir panašius septinto aštunto dešimtmečių dalykus, apie kuriuos teko skaityti.

Bet išsigimėlis nė kiek nepriminė hipio.

Dabar jis lindėjo kabinoje. Galbūt snaudė? Vargu bau. Tamsoje Džesė porą sykių bemaž sumerkė akis, bet vieną kartą vos nesuriko, nes ranką palietė kažkoks gyvis. Kai išaušo ir į statinį prasisunkė blausi, pilkšva migla, artyn atiturseno žiurkė, kuri į ją įsistebeilijo.

Džesė nepakentė žiurkių, todėl po šio incidento pasistengė užmiršti nuovargį.

Kokius planus grobikas rezgė? Kas vyksta išoriniame pasaulyje? Sraigtasparnio nebebuvo girdėti, tad galbūt jos niekas nesidairė. Kiek laiko visa tai tęsis?

Matyt, furgone jam nestigo atsargų. Mergina žinojo, kad pagrobėjas apsirūpinęs vandeniu, turbūt ir maistu. Galėtų ten sėdėti, kiek tik užsigeistų, jei tik neturėjo darbo arba artimųjų, kurie jo pasigestų. O ji be skysčių ir valgio ilgai nepratemps. Nūnai jautėsi nusilpusi. Budri, tačiau nuo vakar dienos praradusi nemažai jėgų. Siaubingai nusiplūkusi. Gyva vien adrenalinu.

Ir nepalaužiamu ryžtu.

Ji susituoks su Benediktu. Tam nesukliudys nei iškrypėlis, nei kas nors kitas.

Aš būtinai iš čia ištrūksiu.

Šiandien lauke tvoskė galingi vėjo šuorai, ir jie, atrodo, nuolat stiprėjo. Aplinkinių garsų kakofonija tapo dar griausmingesnė. Na ir puiku — šurmuliai prislopins jos žingsnius.

Staiga pasigirdo tūžmingas staugimas:

— ŠLIUNDRA, MAN ĮGRISO PRAKEIKTI TAVO ŽAIDIMAI. TUOJAU TAVE PRIČIUPSIU. GIRDI MANE? AŠ SUPRATAU, KUR SLAPSTAISI, IR NETRUKUS TAVE RASIU!

Ant pirštų galų grįžusi iki apžvalgos taško Džesė dirstelėjo žemyn. Ir nustėro, nes dabar aiškiai matė išsigimėlį, kuris taip ir neužsismaukė kaukės — dešiniąją vyriškio akį, regis, supo raudonas randas. Jis bėgo vienoje rankoje laikydamas didžiulį veržliaraktį, kitoje gniauždamas peilį mėsai pjaustyti.

Skuodė tiesiai link siloso.

— KAIP GUDRU, KEKŠE! — užrėkė aidinčiu, tarsi iš piltuvo formos garsiakalbio sklindančiu balsu. — UŽSIKOREI VIDINĖMIS SILOSO BOKŠTO KOPĖČIOMIS! KAIP JAS APTIKAI?

Po kelių sekundžių apačioje sužvangėjo skersiniai.

117

Sausio 19-oji, pirmadienis

Glenas Brensonas sėdėjo policijos ženklais nepažymėtame automobilyje ir laukė Rojaus Greiso prie įvažiavimo į pramoninį kvartalą.

Pagal žemėlapį, kurį jie kiek anksčiau tyrinėjo paskubomis rengdamiesi operacijai, link Gario Starlingo vadovaujamų „Sasekso apsaugos sistemų" ir „Sasekso nuotolinės priežiūros tarnybos" kompanijų būstinės vedė tiktai du keliai. Netoliese slėpėsi transporto priemonės, priklausančios Greiso suburtai komandai. Jos nariai sulaikys įtariamąjį, kai — arba jeigu — Starlingas pasirodys.

Vyresniojo detektyvo nurodymu tarp pramonės objektų jau budėjo keturi užsimaskavę teisėsaugos pareigūnai. Išėjimus iš biuro saugojo pora šoninėje gatvelėje stovinčių automobilių, kuriuose budėjo policininkai su šunimis, pasiruošę imtis darbo, vos tiktai sugrįš firmų savininkas. Viename iš furgonų laukė šeši apsišarvavę pareigūnai iš Vietinės operatyvinės pagalbos skyriaus, dar keturios niekaip nepaženklintos mašinos sergėjo į pramoninį rajoną įsiliejančius kelius tam atvejui, jeigu Starlingas mėgintų paspRukti.

Savąjį automobilį Greisas paliko gretimoje gatvėje ir įsitaisė Gleno Brensono mašinos salone. Jautėsi įsitempęs. Sužinojus, kad Reičelė Rajan išties mirė, širdį apėmė palengvėjimas ir kartu pervėrė skausmas. Bet dabar detektyvo mintys sukosi apie arešto planą. Nerimą kurstė gausybė jo smulkmenų.

— Pasiausime?

Greisas išsiblaškęs linktelėjo. Batžmogis niekada nepalikdavo DNR pėdsakų. Aukos teigė, esą jis nesugebėdavo išlaikyti erekcijos. Ar tai reiškė, kad Garis Starlingas neturi nieko bendra su serijiniu žagintoju? O gal žudydamas Reičelę Rajan — jei būtent jis numarino merginą — taip įsiaudrino, kad patyrė ejakuliaciją?

Kodėl šįryt neatvyko į darbą?

Jeigu Starlingas prieš dvylika metų mylėjosi su moterimi, kurią vėliau policija rado negyvą, kaip reikės įrodyti, kad šitas žmogus kaltas dėl jos mirties? Jei išvis kaltas. Kaip reaguos Karališkoji prokuratūra?

Rojų Greisą graužė milijonas neatsakytų klausimų.

Ir stiprėjantis įsitikinimas, kad Džesę Šeldon pagrobė Reičelės Rajan žudikas. Jis desperatiškai vylėsi šįkart geriau atliksiąs savo darbą ir surasiąs auką gyvą — jei tik prievartautojas dar jos nepribaigė. Tikėjosi, kad nereikės organizuoti ekshumacijos po kitų dvylikos metų ir kelti Džesės iš kapo duobės.

Artėjant link prašmatnaus įėjimo į „Sasekso apsaugos sistemų" ir „Sasekso nuotolinės priežiūros tarnybos" biurą, į akis krito automobiliai, stovintys darbuotojams skirtose vietose, ir neužimtas, užrašu „Generalinis direktorius" pažymėtas plotelis. Tačiau vyresniojo detektyvo dėmesį prikaustė vora baltų furgonų su bendra kompanijų emblema.

Ketvirtadienį, po nesėkmingo pasikėsinimo į Di Berčmor, iš daugiaaukštės stovėjimo aikštelės išlėkė baltas furgonas. Prieš dvylika metų Reičelė Rajan buvo pagrobta baltu furgonu.

Jiedu išlipo laukan ir žengė pro paradines duris. Už riesto stalo, kurio priešakyje puikavosi dvi emblemos, sėdėjo priimamojo sekretorė, vidutinio amžiaus moteris. Dešinėje pusėje įrengtame laukiamajame stovėjo stalas, ant jo gulėjo *Sussex Life* žurnalo numeriai ir keletas šiandieninių laikraščių, įskaitant *Argus*.

Vargu ar darbuotojai ant staliuko padės rytojaus *Argus*, turint omeny, kokias antraštes jis skelbs, dingtelėjo Greisui niūri mintis.

— Kuo galėčiau pagelbėti, ponai?

Rojus Greisas atkišo policininko pažymėjimą.

— Ar ponas Starlingas jau atvykęs?

— Ne... hmm, dar ne, — ūmai sutriko moteris.

— Tai neįprasta?

— Šiaip jau pirmadienio rytą jis visada atvažiuoja pirmas.

Vyresnysis detektyvas parodė kratos orderį ir luktelėjo, kol sekretorė jį perskaitys.

— Mes turime leidimą iškrėsti patalpas. Būčiau dėkingas, jeigu pakviestumėte kokį žmogų, kuris jas aprodytų.

— Aš... aš paskambinsiu administratoriui, sere.

— Puiku. Mums reikia imtis darbo. Perduokite jam, kad mus susirastų.

— Taip... aišku... taip. Ar su jumis susisiekti, kai prisistatys ponas Starlingas?

— Nebūtina. Tai sužinosime patys.

Sutrikusi moteris nenumanė, ką sakyti.

— Kur stebėjimo kamerų valdymo punktas? — paklausė Greisas.

— Antrame aukšte. Iškviesiu poną Edenberį, ir jis jus palydės.

Glenas pirštu bedė į duris, už kurių kilo laiptai.

— Antras aukštas?

— Taip. Užlipę pasukite dešinėn. Iki jums reikiamo skyriaus eikite koridoriumi pro buhalteriją ir Skambučių centrą.

Abu detektyvai pašokomis įveikė laiptatakį. Koridoriaus gale prie jų atskuodė žemaūgis, dirglus, plinkantis vyriškis, keturiasdešimties su viršum metų individas pilku švarku, iš kurio krūtinės kišenes stirksojo virtinė rašiklių.

— Sveiki, ponai. Kuo galėčiau jums padėti? Aš esu Džonas Edenberis, vyriausiasis administratorius, — nežymiai meilikaujančiu balsu prašneko jis.

Kai Greisas paaiškino, ką jie čia veikia, ir išklojo apie kratos orderį, Edenberio veidas persimainė, tartum jis būtų prisilietęs prie įelektrinto laido.

— Supratau, — tarė. — Supratau. Žinoma. Su Sasekso policija bendradarbiaujame nuolat. Kriminalinis skyrius yra svarbus mūsų klientas. Labai svarbus.

Administratorius nusivedė detektyvus į stebėjimo kamerų valdymo punktą. Priešais dvidešimt monitorių sėdėjo baisiai nutukęs tipas riebaluotais plaukais, vilkintis jam nederančią uniformą ir, Greiso nuomone, atrodantis per senas, kad puikuotųsi virš lūpos stirksančiais ūsiukų pūkeliais. Ant stalo, greta mikrofono, prietaisų skydelio ir kompiuterio klaviatūros, pūpsojo didelis kokakolos butelis ir milžiniškas „Doritos“ traškučių pakas.

— Čia Danstanas Kristmasas, — rubuilį pristatė Edenberis. — Budintis operatorius.

Tačiau Greisas įsispigino į ekranus. Susiraukė, kai viename monitoriuje išvydo ultrašiuolaikiško prabangaus kotedžo fasadą. Ir dūrė į jį pirštu.

— Nr. 11 — tai Drouvėjaus 76, ponų Pirsų namas?

— Aha, — patvirtino Kristmasas. — Ją išprievartavo, ar ne?

— Ten apsilankęs nepastebėjau jokių kamerų.

Operatorius atsiliepė kramtydamas nagą.

— Nieko keista. Jei neklystu, toje valdoje jos paslėptos.

— Kodėl man niekas nepranešė? Filmuota medžiaga galbūt pateiktų įkalčių, susijusių su ponios Pirs užpuolimu, — piktai išrėžė Greisas.

Kristmasas palingavo galva.

— Ne, tąnakt kameros neveikė. Vaizdas aptemo įpusėjus popietei ir vėl nušvito tiktai kitą rytą.

Vyresnysis detektyvas nudelbė storulį veriančiu žvilgsniu ir pamatė, kad Brensonas elgiasi lygiai taip pat. Šitas veikėjas kažką slėpė? Ar vis dėlto kalbėjo nuoširdžiai? Greisas vėl atsisuko į ekraną. Fasadą pakeitė užpakalinio sodelio vaizdas.

Sistema sutriko tą vakarą, kai moterį užpuolė. Kompaniją valdė naujas pagrindinis įtariamasis.

Aplinkybės per daug akivaizdžiai sutapo, kad būtų prisikirtos atsitiktinumui.

— Ar kameros dažnai genda?

Kristmasas pakratė galvą ir vėl įniko gremžti nagą.

— Ne, labai retai. Mūsų sistema gera, ir ji paprastai dubliuojama.

— Bet tada, kai nukentėjo ponia Pirs, neveikė nei pirminė, nei atsarginė?

— Taip man sakė.

— O kaip šitas? — Glenas Brensonas pamojo į tamsų septynioliktąjį ekraną.

Greisas linktelėjo.

— Taip, aš ketinau paklausti to paties.

— Aha, dabar streikuoja ir tenykštės kameros.

— Kokias valdas jos stebi?

— Senąją cemento gamyklą Šorehame, — atsakė Kristmasas.

118

Sausio 19-oji, pirmadienis

Džesė žinojo, ką reikia daryti, bet artėjant lemiamai akimirkai jos kūnas persijungė į panikos režimą ir sustingo.

Jis nenumaldomai kilo aukštyn. Skersiniai žvangėjo ritmiškai, lėtai, ryžtingai. Ausis pasiekė vyriškas alsavimas. Garsėjantis. Visai čia pat. Netoli viršaus.

Iš aukštybių vėl atvilnijo garsas, panašus į sraigtasparnio menčių čeksėjimą. Bet Džesė nepaisė ūžesio, baimindamasi išsiblaškyti. Vėl pasisuko rankoje spausdama peilį, galiausiai įsidrąsino nudurti žvilgsnį apačion. Ir iš siaubo kone paleido ašmenų. Nuo pagrobėjo ją teskyrė kelios pėdos.

Perpus nugrimzdusi į lipnią krešulių ir pilko skysčio masę, pakrypusi groteskišku kampu, dešinioji akis tarytum spitrijosi į savąją akiduobę, kurią supo purpurinė mėlynė. Iš viršutinės šiltos striukės kišenės styrojo masyvus veržliaraktis, viena ranka buvo įsikibusi į skersinį, kita laikė peilį mėsai pjauti, į merginą pakeltas veidas spinduliavo begalinę neapykantą.

Iki žemės — didelis atstumas. Jos galvoje mintys sukosi kaip paklaikusios. Džesė mėgino jas surikiuoti, atsiminti kikbokso trenerio pamokas, deja, spardytis tokioje padėtyje niekada nesimokė. Jei pavyktų abiem pėdomis uždrožti per fizionomiją, jis, be abejo, nukristų nuo kopėčių. Kitos alternatyvos nebuvo.

Ji mitriai pritūpė, įbedė akis žemyn ir pasistengė nuslopinti galvos svaigulį, susitelkti į vyriškį, užuot spoksojusi į tolimas grindis. Kūno svorį perkėlė ant rankų, įsitempė, pirštais laikydamasi už grotelių, sulenkė kelius ir iš visų jėgų spyrė.

Dešiniosios pėdos pagalvėlę nutvilkė svilinantis dieglys.

Užrikusi ji pajuto, kaip kairiąją kulkšnį įkalino it šaltkalvio spaustuvai tvirti gniaužtai. Išsigimėlis ją traukė. Į save. Bandė atplėšti nuo grotuotos platformos. Mergina perprato siaubingai suklydusi. Jis smeigė peilį į dešiniąją Džesės pėdą, paleido skersinį ir įsistvėrė į abi kulkšnis.

Buvo gerokai stipresnis nei atrodė iš pažiūros. Traukė ją žemyn. Baudėsi nupurtyti. Elgėsi kaip savižudis. Rizikavo. Taigi jai teks atgniaužti pirštus ir nugarmėti drauge su savo pagrobėju arba užvilkti jį kopėčiomis.

Pagalvėlę vėl nudegino dūris, kurį lydėjo klaikių sopulių pliūpsnis dešinėje blauzdoje. Pakibęs ant kairės rankos bjaurybė čaižė peiliu jos pėdą. Dešinįjį gurnelį ūmai suraižė stačiai pasibaisėtinas skausmas, ir apatinę kojos dalį apleido jėgos.

Jis perpjovė Achilo sausgyslę.

Apimta nevilties ji šastelėjo atbula. Ir griuvo ant nugaros. Išsigimėlis ją paleido.

Džesė vargais negalais pakilo ir vėl sudribo. Išgirdo, kaip šalin nubildėjo peilis, kuris, dideliam jos siaubui, praslydo pro turėklus ir nušvilpė žemyn. Po akimirkos iš tolybių atsklido *dzingt*. Dešinioji agonijos varstoma pėda atsisakė išlaikyti kūną.

O, Jėzau. Maldauju, padėk man.

Jis ropštėsi ant grotų įsistvėręs į savo peilio rankeną.

Nepaisydama siaubingo skausmo Džesė desperatiškai stengėsi prisiminti, ko išmoko per kikbokso treniruotes. Dabartinė pozicija geresnė. Kairioji koja vis dar funkcionavo.

Užpuolikas jau klūpojo ant metalinės platformos, vos už kelių pėdų, ir mėgino atsistoti.

Džesė tebetysojo, nuo jo nenuleido akių.

Matė, kaip vyriškio veidą sudarkė geidulinga išraiška. Jis šiepėsi. Kontroliavo padėtį. Ketino prigriebti auką. Pagaliau atsitiesė, iškilo viršum jos, dešiniąja ranka suėmęs kruviną peilį, kairiąja iš viršutinės kišenės krapštydamas veržliaraktį. Galop įrankį pakėlė aukštyn ir nusverdėjo į priekį.

Nepraeis nė sekundė, kai tas veržliaraktis tėkšis jai per galvą.

Ji sulenkė kairiąją koją ir spyrė iš paskutinių jėgų, — mintyse įsivaizdavo tašką, per jardą nutolusį į užnugarį nuo dešiniojo jo pakinklio, — pėda kirsdama per girnelę taip niršiai, kaip prieš daugelį metų, kai mokykloje žolės riedulio lazda suskaldė priekabiautojos kelį. Po triokštelėjimo pamatė šoką, kuris perkreipė jo fizionomiją. Išgirdo šiurpų staugimą. Jam drimbant ant nugaros, sužvangėjo metalinės grotos.

Džesė įsikibo į turėklus, pasikėlė ir vilkdama dešiniąją koją nušokčiojo tolyn.

— Aaaaaaa! Mano kelis! Aaaaaaa, tu, sušikta, sušikta, sušikta šliundra!

Jau anksčiau tako gale ji buvo pastebėjusi statmenas kopėtėles. Dabar metėsi ant skersinių nežiūrėdama apačion, nepaisydama aukščio. Sugriebė jų kraštus ir pusiau nušokavo, pusiau nuslydo žemyn, žemyn, žemyn, žemyn.

Viršuje jis nepasirodė.

Džesei pasiekus grindis, jos liemenį netikėtai apkabino svetimos rankos.

Iš baimės mergina susipigo.

— Džesė Šeldon? — paklausė ramus, švelnus, nepažįstamas balsas.

Ji atsigręžė drebėdama. Ir išvydo aukštaūgį vyriškį žilomis plaukų sruogelėmis, kyšančiomis abipus juodos beisbolo kepuraitės, kurios priešakyje buvo užrašytas žodis POLICIJA.

Pratrūkusi ašaromis Džesė puolė jam į glėbį.

119

Sausio 23-oji, penktadienis

— Tu neįtikėtinas! Girdi? Esi neįtikėtinas, velniai tave griebtų! Ar žinai, kiek įkalčių prieš tave surinkta? Neįtikėtinas! Kad tu nusprogtum! Šlykštus iškrypėli! Tu... pabaisa!

— Šnekėk tyliau, — atsiliepė jis prislopintu balsu.

Denizė Starling dėbsojo į vyrą, apsirengusį beformiais mėlynais kalėjimo drabužiais, dešiniąją akį paslėpusį po juodu raiščiu, sėdintį priešais ją lankytojų kambaryje — ryškiaspalviais baldais apstatytoje atviro planavimo erdvioje patalpoje. Juodu stebėjo palubėje įmontuota vaizdo kamera, pokalbį fiksavo mikrofonas. Sutuoktinius skyrė mėlynas plastikinis stalas.

Abipus jų įsitaisę kaliniai bendravo su savo mylimaisiais ir artimaisiais.

— Ar skaitei laikraščius? — griežtai paklausė ji. — Tave sieja su Batžmogio prievartavimais, įvykdytais 1997 metais. Padarei ir tuos nusikaltimus, ar ne?

— Šnekėk, po velnių, tyliau.

— Kodėl? Bijai to, ką tau padarys kalėjime? Vietiniams nepatinka iškrypėliai, teisingai? Ar duše tave barškina moteriškais bateliais? Jaučiu, svaigtum iš džiaugsmo.

— Tylėk, moteriške. Mes privalome aptarti reikalus.

— Man nėra ko su tavimi aptarinėti, Gari Starlingai. Tu mus sužlugdei. Visada žinojau, kad esi suknistas išsigimėlis. Bet nenumaniau, kad prievartauji ir žudai moteris. Ar gerai su ja pasismaginai vaiduoklių traukinyje? Per vieną iš pirmųjų pasimatymų mudu važinėjomės tuo atrakcionu, ir tu suvarei pirštą man į pasturgalį. Atsimeni? Kaifuoji nuo vaiduoklių traukinio?

— Manęs ten nebuvo. Aš čia niekuo dėtas. Patikėk.

— Aha, kurgi ne. Cha! Juokinga, nors apsitriesk!

— Aš tikrai čia niekuo dėtas. Tai ne mano rankų darbas.

— Ką tu sakai? Vadinas, nesilankei ir cemento gamykloje? Ten užsuko į tave panašus žmogus?

Jis nutylėjo.

— Juk taip mėgdavai mane raišioti. Liepdavai duotis su batais, o pats mane stebėdavai ir žaisdavai su savimi.

— Denize!

— Man nusispjaut! Lai girdi visi! Tu sugriovei mano gyvenimą. Pragaišinai geriausius metus. Ach, nenorėjai atžalų, nes pats išgyvenai sumautą nelaimingą vaikystę. Vaje, vaje. Esi monstras ir atsidūrei ten, kur tau vieta. Tikiuosi, degsi pragare. Ir verčiau nusisamdyk gerą advokatą, nes aš su tavimi neliksiu. Ketinu iš tavęs išpurtyti tiek pinigų, kiek tik sugebėsiu.

Ji prapliupo raudoti.

Starlingas sėdėjo netardamas nė žodžio. Nenutuokė, ką atsakyti. Jei tik būtų galėjęs, mielai būtų persisvėręs per stalą ir plikomis rankomis pasmaugęs kalę.

— Maniau, kad mane myli, — kūkčiojo Denizė. — Maniau, kad

mudu įstengsime gyventi drauge. Žinojau, kad esi psichologiškai traumuotas, bet tikėjausi padėti tau persimainyti, jei stipriai mylėsiu. Sugebėsiu pasiūlyti tai, ko niekada neturėjai.

— Liaukis!

— Aš sakau tiesą. Sykį man atvėrei širdį. Prieš dvylika metų, kai tuokėmės, tvirtinai, atseit aš vienintelė, kuri tavo gyvenimui įkvėpė ramybės. Pasakojai, kaip motina tave versdavo su ja dulkintis, nes tėvas buvo impotentas. Todėl moterų lytiniai organai, netgi maniškiai, tau kelia pasibjaurėjimą. Mudu kartu bridome per tą psichologinį mėšlą.

— Denize, užsičiaupk!

— Ne! Kai mes suėjome, aš greitai perpratau, kad tave jaudina tiktai batai. Su tokia padėtimi taiksčiausi, nes tave mylėjau.

— Denize! Šliundra! Čiaupkis!

— Mes tiek šaunių metų praleidome drauge. Anuomet nesuvokiau, kad išteku už siaubūno.

— Taip, gerų laikų buvo, — staiga tarė jis. — Bet šiomis dienomis tu pasikeitei.

— Pasikeičiau? Ką tu pliauški? Tapau kitokia, nes man įgriso tratintis su batais? Štai ką reiškia „tu pasikeitei"?

Jis vėl nutyko.

— Kas manęs laukia ateityje? Dabar esu Batžmogio žmona. Ar tuo didžiuojies? Patenkintas, kad sužlugdei mano gyvenimą? Pameni gerus mūsų bičiulius Morisą ir Ulą? Su kuriais kiekvieną šeštadienį vakarieniaujame „Kinijos sode"? Jie man neatskambina.

— Gal todėl, kad niekada jiems nepatikai, — atsiliepė Garis Starlingas. — Gal tuodu mėgo bendrauti su manimi ir buvo priversti tave pakęsti kaip bjaurią, nuolat zirziančią mano žmoną.

Denizė vėl apsiverkė.

— Žinai, ko imsiuos? Grįšiu namo ir nusižudysiu. Bet ar tau rūpės, ką darysiu?

— Tik atlik darbą kaip pridera, — pasakė jis.

120

Sausio 23-oji, penktadienis

Denizė Starling keliavo namo, beatodairiškai vairuodama juodąjį „Mercedes“ kupė atverčiamu stogu. Į šlapią kelią stebeilijosi nuo ašarų padūmavusiomis akimis. Priekinį stiklą braukė dzaksintys valytuvai. Per BBC Sasekso radijo stotį guvi tauškalė pliurpė apie klaikias žmonių išgyventas atostogas ir ragino klausytojus paskambinti.

Aha, klaikios buvo visos suknistos atostogos su Gariu Starlingu. Klaikus buvo pats gyvenimas su Gariu Starlingu. Ir dabar padėtis tiktai pablogėjo.

Prakeiktas šunsnukis.

Po vestuvių prabėgus trejiems metams, Denizė pastojo. Garis privertė pasidaryti abortą. Aiškino nenorįs jokių vaikų. Citavo eilėraštį ar kažkokį poetą, kurio pavardės ji neįsiminė — apie tai, kaip tėvai tave kruša.

Vaikystės potyriai, be jokių abejonių, trenkė jam per smegenis. Pakenkė vienaip ar kitaip.

Lekiant Londono keliu, palei Prestono parką, gerokai viršijant leistiną greitį, lauke žybtelėjo greičio matuoklis, apie kurį buvo visiškai pamiršusi.

— Eik tu šikt! — užrėkė Denizė.

Įsuko į Edvardo gatvę ir nurūko pro teismo rūmus, Braitono koledžą bei Sasekso grafystės Karališkąją ligoninę.

Dar po kelių minučių ji nėrė dešinėn, šovė pro „Rytų Braitono“ golfo klubą, kurio narys buvo ir Garis... Jau nebeilgai, — su keistu, niauriu pasitenkinimu tarė sau, — tegul sumautu pariju tampa ir jis! Įveikusi kalvos keterą, nuvairavo automobilį Rodino Vingio gatve, pasuko dešinėn, privažiavimo taku pasiekė didžiulį pseudotiudorinio stiliaus namą, įriedėjo į dvivietį garažą ir sustojo prie Gario pilko „Volvo“.

Vis dar apsiašarojusi Denize atrakino paradines kotedžo duris. Kelias sekundes vargo, kol išjungė signalizaciją. *Kaip tipiška! Pirmąsyk kyla problemų dėl apsaugos sistemos, o šalia nėra Gario, kuris ją pataisytų!*

Ji trenkė durimis ir užkabino grandinėlę. *Velniop tave, pasauli.*

Nori mane ignoruoti? Na ir puiku! Aš taip pat nekreipsiu dėmesio į tave. Atsidarysiu Gario brangiausią bordo butelį ir nusitašysiu kaip kiaulė!

Už nugaros netikėtai pasigirdo tylus balsas:

— „Shalimar“! Man patinka „Shalimar“ kvepalai! Užuodžiau juos, kai pirmą kartą su tavimi susitikau!

Jos kaklą tvirtai apkabino svetima ranka. Prie šnervių prigludo drėgnas, kokčiu saldumu atsiduodantis daiktas. Ji muistėsi porą sekundžių, kol galva prisipildė miglos.

Prieš netekdama sąmonės Denizė spėjo išgirsti:

— Tu visai kaip mano motina. Kreti šunybes vyrams. Todėl jie irgi būna blogi. Esi pasišlykštėtina. Tikra piktžaizdė, kaip mano motina. Sėdėjai taksi ir taip storžieviškai su manimi kalbėjai. Ar žinai, kad sužlugdei savo vyrą? Kas nors privalo tau užkirsti kelią, kol nesugriovei gyvenimo kitam žmogui.

Denizė buvo užsimerkusi, todėl Vaikautas sukuždėjo jai į ausį:

— Pasielgsiu su tavimi, kaip pasielgiau su motina. Jos ėmiausi kiek vėliau nei derėjo, todėl teko griebtis kitokių priemonių. Bet paskui jaučiausi puikiai. Esu tikras, kad šiandien irgi taip pasijusiu. Gal net geriau. Aha.

Suglebusią moterį Vaikautas nutempė laiptatakiu aukštyn — kol plūkėsi vilkdamas kūną, į kiekvieną pakopą dunksėjo juodi „Christian Louboutin“ aukštakulniai.

Į antrą aukštą jis užsikorė apsipylęs prakaitu. Sustojo, pasilenkė, čiupo mėlyną trosą, pirštinėtomis rankomis atneštą iš garažo, sumazgė vieną virvės galą, kuriuo iš pradžių apvijo pseudotiudorinę, nuo laiptų aikštelės lengvai pasiekiamą lubų siją, — kitą jau buvo surišęs į kilpą, — ir išmatavo atstumą. Tada užnėrė kilpą ant susmukusios moteris kaklo, šiek tiek pūkšdamas ją pakėlė ir permetė per turėklą.

Jis stebėjo, kaip Denizė Starling krenta, mėšlungiškai krūpčioja ir sūpuojasi.

Kūnas sustingo tiktai po kelių minučių.

Vaikautas nukreipė akis į aukštakulnius. Atsiminė, kokius batelius ji avėjo, kai pirmą kartą sėdo į taksi. Dabar panoro juos pasiimti.

Kadarodama ore ir jau, iš pirmo žvilgsnio, nukeipusi, Gario Starlingo žmona vėl atrodė panaši į jo gimdytoją.

Ji nebegalės nieko įskaudinti.

Kaip nebegalėjo ir motina.

— Man teko ją pribaigti pagalve, — šūktelėjo Denizei.

Bet moteris neatsiliepė. Tiesa, atsakymo jis nesitikėjo.

Vaikautas nusprendė atsispirti pagundai ir neliesti batų. Pasisavinti apavą būdinga Batžmogiui. Ne jam.

121

Sausio 25-oji, sekmadienis

Sekmadienio rytas išaušo nuostabus. Prasidėjo potvynis, gretimame laive neverkė kūdikis. Galbūt išleido kvapą, pagalvojo Vaikautas. Kiek girdėjo, pasitaikydavo atvejų, kai neseniai gimę mažyliai staiga mirdavo per miegus. Kas ten žino, gal šis sindromas pribaigė ir kaimynų vaiką. Tikriausiai ne. Tiesa, jis vylėsi, jog kaip tik taip ir nutiko.

Ant stalo laivo salone gulėjo visos savaitės *Argus* numeriai. Per juos nupėdino Bocmanas, katinas. Nieko tokio. Jiedu pagaliau rado bendrą kalbą. Bocmanas nebemindydavo klozetų grandinėlių. Bet jei norėjo vaikštinėti ant laikraščių, ką gi, tebūnie.

Perskaityti straipsniai jį pradžiugino.

Batžmogio žmona nusižudė. Nenuostabu. Vyro areštas ją rimtai traumavo. Garis Starlingas buvo svarbus miesto šulas. Garsus vietinės diduomenės atstovas. Atsidurdamas už grotų, užtraukė jai nepakeliamą gėdą. Sutuoktinė aplinkiniams užsiminė ketinanti atimti sau gyvybę ir galop pasikorė.

Toks poelgis visiškai suprantamas.

Aha.

Labiausiai jis mėgdavo potvynio metą, nes tada „Tomas Niubąundas“ imdavo plūduriuoti vandenyje. O Vaikautas galėdavo ištraukti abu meškerės valus, prie kurių teko pritvirtinti svarsčius, idant per atoslūgį jie susmegtų į dumblą. Aišku, policijai naršant laivą, nerimas širdyje kirbėdavo. Nors jaudintis nevertėjo. Nuo korpuso žiaunų pareigūnai atplė-

šė kiekvieną grindlentę. Išsniukštinėjo kiekvieną ertmę. Bet nė vienam nešovė į galvą iškelti meškerių, kuo jis dabar užsiėmė.

Visa laimė, kad nešovė.

Po antrojo valo galu kabojo neperšlampamas, svarmenimis pasunkintas maišas. Su Mendės Torp bateliais. Netikrais „Jimmy Choo" aukštakulniais. Jis nepakentė klastočių. Šios nusipelnė slypėti purvynėje.

O Mendė Torp nusipelnė atpildo už tai, kad avėjo tokius batus.

Nors, reikia pripažinti, ją bausti buvo gera. Mergina be galo priminė jo motiną. Priminė ir tukliu kūnu, ir kvapu. Vaikautas taip ilgai laukė, kada galės atlikti reikalus su gimdytoja, patikrinti, koks tai pojūtis. Deja, lūkuriavo per ilgai, nes sutelkė drąsą tik tuomet, kai ji smarkiai pasiligojo. Tačiau akistata su Mende Torp nuteikė maloniai. Jausmas toks, lyg jis būtų atsimokęs motinai. Nepaprastai smagu.

Dar didesnį džiaugsmą pakurstė Denizės Starling bausmė. Jis su pasitenkinimu žiūrėjo, kaip moteris kadaruoja ore ir sukinėjasi nelyginant vilkelis.

Bet kardomasis kalėjimas Vaikautui nepatiko. Kaip ir policininkai, iš laivo išnešę tiek daug daiktų. Viską perrausę ir sujaukę kolekcijas. Bjaurus dalykas.

Laimei, savo nuosavybę jis susigrąžino. Rodės, tarsi atgavo gyvenimą.

Geriausia, jog neseniai paskambino „Tomo Niubaundo" šeimininkai ir pranešė, kad jie dar porą metų liks Indijoje, Goa valstijoje. Kokia puiki žinia.

Gyvenimas staiga tapo žavingas. Neparastai romus.

Jūroje kilo vanduo. Už potvynį nėra nieko šauniau.

Aha.

122

Sausio 23-oji, penktadienis

Darenas Spaiseris buvo geros nuotaikos. Pakeliui namo užėjo į barą, jau tradicinę poilsio vietą, kur išlenkdavo dvi pintas alaus ir kelis

viskio stiklus. Po truputį virto įpročio vergu! Gyvuoti pagal nusistovėjusią tvarką galima ne vien kalėjime, bet ir laisvėje.

Jis mėgavosi nauju režimu. Iš nakvynės namų į „Grand" visada traukdavo pėsčiomis, idant sutaupytų pinigėlių ir palaikytų neblogą fizinę formą. Viešbutyje dirbo jauna kambarinė, vardu Tija, prie kurios Darenas meilinosi, — spėjo, kad mergina irgi jautė jam prielankumą, — daili trisdešimties su viršum metų filipinietė, palikusi draugužį, nes šis ją mušdavo. Jiedu gan artimai susipažino, nors *prie reikalo* dar nepriėjo. Bet tai tebuvo laiko klausimas.

Šeštadienį jis skyrė Tijai pasimatymą. Susitikinėti vakarais nelengva, nes į Šv. Patriko prieglaudą tekdavo parsigauti prieš komendanto valandą, tačiau rytoj abu kiaurą dieną praleis kartu. Ji gyveno netoli Luiso kelio, su bičiule nuomojosi kambarį butelyje. Krizendama prasitarė, kad draugė savaitgalį išvažiuoja. Jei nusišypsos laimė, rytoj jie dulkinsis nuo ryto iki vakaro.

Spaiseris už savo sėkmę pakėlė dar vieną stiklą viskio, šįkart kokybiško, viensalyklio „The Glenlivet". Bet per daug gerti nevalia, nes girtas parsibeldęs į Šv. Patriko nakvynės namus kaipmat iš ten būsi pašalintas. O jam tiek mažai trūko, kad persikeltų į išsvajotą „MiPod" kapsulę. Taigi reikės apsiriboti vieninteliu papildomu stiklu. Nors dėl pinigų problemų nekilo — finansinė padėtis nepaliaujamai gerėjo.

Jis įsisuko į kambarių priežiūros tarnybą, nes viešbučiui stigo darbuotojų. Gavo plastikinį raktą, kad galėtų patekti į kiekvieną svečių numerį. Šiandienos grobį, kurį susisėmė įsilauždamas į seifus, saugiai paslėpė kišenėje. Elgėsi atsargiai. Ruošėsi laikytis sau duoto žodžio ir visam laikui likti laisvėje. Todėl pasiglemžė tik menką dalelę seifuose aptiktų šlamančiųjų. Jautė pagundą priglausti ir brangius laikrodžius bei juvelyrinius dirbinius, bet įstengė jai atsispirti. Ir labai didžiavosi savidrausme.

Per pastarąsias keturias su puse savaitės į Šv. Patriko prieglaudos spintelę įkištame, grandinėmis apsaugotame lagamine Spaiseris sukaupė beveik keturis gabalus. Dėl ekonominio nuosmukio būsto kainos aptirpo. Tijos uždarbį pridėjus prie jo atidedamų grynųjų, po metų, tarkim, Braitone galbūt pavyktų įsigyti nedidelį butą. Ar netgi artimiausiu metu persikelti ten, kur pigiau. Ir šilčiau.

Pavyzdžiui, į Ispaniją.

Tijai, ko gero, patiktų gyventi ne tokiame žvarbiame krašte.

Aišku, čia tik drambliuko svajonės. Apie ateitį jie dar nesikalbėjo. Kol kas Darenas vylėsi, kad rytoj sugebės ją parsigriauti į lovą. Visgi dailiajai filipinietei nuoširdžiai simpatizavo. Moters skleidžiama šiluma jam sužadindavo palaimos pojūtį kiekvieną sykį, kai jiedu būdavo greta vienas kito arba šnekučiuodavosi. Kartais derėdavo pasikliauti savo instinktais.

Po dešimties minučių, iš Vakarinio kelio pasukus dešinėn, į Kembridžo kelią, nuojauta perspėjo apie gresiančius nemalonumus.

Į akis krito lygiagrečiai kitam automobiliui stovintis, beveik šalia prieglaudos durų privažiavęs sidabro spalvos „Ford Focus“ universalas. Vairuotojo vieta buvo užimta.

Kai visą gyvenimą stengies nepakliūti pareigūnams į nagus, išsiugdai šeštąjį pojūtį. Nuolat stebi aplinką, dairaisi civiliniais drabužiais apsirengusių policininkų ir jų transporto priemonių. Dabar Spaiserio žvilgsnį prikaustė keturios trumpos antenos, styrančios virš fordo stogo.

Prakeikimas.

Širdį perskrodė baimė. Akimirką Darenas svarstė, gal vertėtų apsisukti ir leistis į kojas, o paskui ištuštinti kišenes. Bet sureaguoti pavėlavo. Nes jį pamatė nakvynės namų tarpduryje išdygęs plikas, stambus juodaodis detektyvas. Ką gi, teks blefuoti.

Po velnių, vėl pagalvojo jis jausdamas, kaip blėsta svajonės. Ir galimybės rytoj pasibarškinti su Tija. Mintyse iškilo niaurios žalios Luiso kalėjimo sienos.

— Labas, Darenai, — plačiai, linksmai nusišypsodamas pasisveikino detektyvas seržantas Brensonas. — Kaip einasi?

— Aha, gerai, — budriai jį nužvelgęs atsakė Spaiseris.

— Ar mes galėtume šnektelėti? — policininkas pamojo į duris. — Mums leidžia prisėsti pokalbių kambaryje. Neprieštarausi?

— Ne, — jis patraukė pečiais. — Kokiu reikalu atėjote?

— Norėjau draugiškai paplepėti. Turiu naujienų, kurios, manau, tau patiks.

Spaiseris atsisėdo virpėdamas, apimtas nerimo. Nepajėgė sumąstyti, kokią detektyvo žinią jam būtų malonu išgirsti.

Brensonas uždarė duris ir įsitaisė priešingoje stalo pusėje.

— Nežinau, ar pameni, apie ką mudu kalbėjome aną kartą. Tu pasakojai apie garažą, įrengtą už Mandalajaus daugiabučio. Suteikei informaciją apie jame pastatytą baltą furgoną.

Dareno Spaiserio akyse atsispindėjo įtarus žvilgsnis.

— Aš užsiminiau apie atlygį, ar ne? Apie penkiasdešimt tūkstančių svarų? Už duomenis, kurie padėtų rasti ir nuteisti asmenį, mėginusį užpulti Di Berčmor. Premiją pažadėjo jos vyras.

— Ir ką?

— Na, naujienos tave pradžiugins. Regis, esi eilėje prie pinigų.

Spaiseris išsišiepė, jį užliejo palengvėjimas. Neapsakomas palengvėjimas.

— Šaipotės?

Brensonas pakratė galvą.

— Ne-e. Vyresnysis detektyvas Greisas, tyrimui vadovaujantis pareigūnas, asmeniškai pasiūlė tavo kandidatūrą. Nes pagelbėjai nustatyti įtariamąjį. Jis sulaikytas ir apkaltintas.

— Kada gausiu pinigus? — skeptiškai paklausė Spaiseris.

— Kai jį nuteis. Jei neklystu, teismas prasidės rudenį — perduosiu tau visas smulkmenas, vos tik jas sužinosiu. Bet mums nekyla abejonių, kad sugautas reikiamas žmogus. — Brensonas šyptelėjo. — Na, džiaugsmeli, ką veiksi su laimikiu? Sušniaukši, kaip įprastai?

— Na jau ne. Įsigysiu nedidelį butą. Suprantat, investuosiu į ateitį. Pinigus išleisiu įmokoms. Jėga!

Detektyvas seržantas palingavo galva.

— Pasvajok. Iššvaistysi juos narkotikams.

— Nieko panašaus! Tik ne šįsyk. Už grotų nebesėsiu. Nusipirksiu būstą ir gyvensiu dorai. O taip.

— Žinai ką, pakviesk mus į įkurtuves. Taip įrodysi, jog tapai kitu žmogumi.

Spaiserio veidą nutvieskė šypsena.

— Hmm, dėl kvietimo tikriausiai kils sunkumų. Jei rengsiu vakarėlį, pas mus gali būti įvairių dalykų... Suprantat, pobūvio dalykų. Esat faras, todėl pasijustumėte nesmagiai.

— Manęs taip lengvai nesutrikdytum.

Darenas trūktelėjo pečiais.

— Penkiasdešimt gabalų. Nepakartojama! Kad aš nusprogčiau! Nepakartojama!

Detektyvas seržantas įsmeigė akis į senąjį recidyvistą.

— Klausyk, girdėjau, kad tavo kameroje nė nesivargino pakeisti patalynės. Tenykščiai tikri, kad sugrįši.

— Ne šįkart.

— Ką gi, aš lauksiu tavo kvietimo. Luiso kalėjimo viršininkas žinos, kur jį atsiųsti.

Spaiseris nusišiepė.

— Cha, kaip šmaikštu.

— Tiesiog sakau tiesą, džiaugsmeli.

Glenas pasišalino iš kambario, žengė laukan ir nudrožė prie automobilio, kuriame lūkuriavo Rojus Greisas. Detektyvui seržantui magėjo išgerti su bičiuliu ir taip atšvęsti darbo savaitės pabaigą.

123

Aš pradėjau kalbėti. Dėl vienintelės priežasties — siekdamas atsiskaityti su tavimi, vyresnysis detektyve, pasipūtėli Rojau Greisai.

Gyventi kardomajame kalėjime ne taip jau smagu. Čionykščiai nemėgsta tokių kaip aš. Vadina iškrypėliais. Į skustuvo peiliuko nuolaužą, buvusią airiškame troškinyje, įsipjoviau liežuvį. Girdėjau gandus, kad vietiniai pričiurškia į mano sriubą. Vienas tipas pagrasino išplėšti antrą akį.

Man sakė, kad po teismo padėtis pagerės. Jeigu nusišypsos sėkmė (cha), mane įkurdins iškrypėlių flygelyje. Kur perkeliami vien tik lytiniai nusikaltėliai. Neblogai, ar ne! Smaginsimės be perstojo!

Kai kada naktimis išvis nemiegu. Visur tiek daug pykčio — ir aplinkui, ir giliai manyje. Aš nirštu ant žmogaus, kuris išžagino auką vaiduoklių traukinyje, kad ir kas jis būtų. Nes paskui tiltą užtvindė policininkai, sujaukę mano planus. Ligi tol reikalai klostėsi puikiai. Vėliau niekas nebeišdegė.

Širstu ir todėl, kad sumauta kalė išvengė pažeminimo, kurį jai, kaip mano žmonai, derėjo kęsti. Kažkas čia ne taip. Nors man nusispjaut, kas ten įvyko, ir vargu ar tai rūpi kitiems.

Bet dar smarkiau siuntu ant tavęs, vyresnysis detektyve Greisai. Galvoji, sumąstei gudrų planą, nusprendęs pasauliui iškloti apie mano pimpalo dydį? Neleisiu, kad toks poelgis tau užsibaigtų geruoju.

Todėl ir atsiveriu. Prisipažįstu dėl kiekvieno prievartavimo, dėl kiekvieno paimto bato. Ir, svarbiausia, dėl užpuolimo vaiduoklių traukinyje. Tu manęs nepričiupsi suktais klausimais. Visi tik ir šneka apie Batžmogio nusikaltimus — naujausius, — smulkmeniškai pasakoja, ką jis darė moterims. Įskaitant ir auką iš atrakciono.

Kaip matai, mane gerai informavo!

Tu neįstengei perprasti, kodėl pakeičiau savo veikimo būdą, kodėl, užuot ėmęs vieną aukštakulnį ir apatines kelnaites, nutariau priglausti abu batelius. Ir neturėjai susigaudyti, aišku? Neketinau kartotis, kad tau palengvėtų darbas. Įvairovė gyvenimui suteikia pikantiškumo, tiesa?

Aš esu tavo ieškotas nusikaltėlis, o taip! Bet, tikiuosi, vaiduoklių traukinyje moterį išprievartavęs šunsnukis vien ja neapsiribos.

Vyresnysis detektyve Greisai, tu pulsi veidu į purvą.

O manišką nušvies plati šypsena.

Ir pas ką tuomet bus trumpesnis pimpis?

124

Sausio 22-oji, sekmadienis

— Brangusis, malonu tave matyti atsipūtusį, — tarė Kleo.

Dienos metą jau pakeitė vakaras. Visą popietę jie sudarinėjo vestuvinių darbų sąrašą. Dabar Rojus Greisas sėdėjo užsikėlęs kojas ant stalo, rankoje laikydamas taurę vyno, žiūrėdamas „Antikvariato paiešką", vieną iš savo numylėtų televizijos laidų. Labiausiai mėgdavo stebėti, kaip žmonės reaguoja į jų branginamų — arba ne — relikvijų įvertinimą. Kaip jie išsprogina akis sužinoję, kad nušiuręs dubenėlis, iš kurio ėsdavo

šuo, kainuoja tūkstančius. Arba nusivilia, kai paaiškėja, kad nuostabus, ištisų šeimos kartų saugotas paveikslas tėra pigi, kelių svarų verta klastotė.

— Taip, taip! — jis šyptelėjo, bet kad ir kaip troško, atsipalaidavęs nesijautė. Nors Batžmogį pavyko sulaikyti, Greisą tebegraužė abejonės. Nerimo raibulius kėlė ir Starlingo žmonos savižudybė. Iš kalėjimo gautame įraše ji tvirtino, esą pakels prieš save ranką. Grasinimas skambėjo nerimtai. Bet moteris grįžo namo ir atėmė sau gyvybę. Nė nepaliko priešmirtinio raštelio.

— Norėjau pasakyti, kad labiau atsipūtęs nė neįstengtum būti.

Ji atsisėdo greta, prieš tai švelniai pakėlusi Hamfrį nuo sofos.

Greisas gūžtelėjo pečiais ir sulinkčiojo.

— Bent tiek gerai, kad Batžmogis sulaukė šiokio tokio atpildo. Amžiams apako viena akimi.

— Apmaudu, tiesa? Toji jauna moteris sykiu galėjo jį kastruoti, — atsiliepė Kleo. — Savo aukas nusikaltėlis suluošino, o vieną nužudė.

— Gaila, nežinome apie visas. Jis pasakoja, ką krėtė, bet, mano nuomone, kažką visgi nutyli. Batžmogis yra vienas iš bjauriausių išsigimėlių, su kuriais teko susidurti. Namų ir biuro kompiuteriuose pilna keisčiausio mėšlo. Jis lankydavosi įvairiuose pėdų ir batų fetišistų tinklalapiuose, internetinėse pokalbių svetainėse — neretai sadistiškos pakraipos. O savo kontoros šaldytuve saugojo kokteilį migdomųjų ir vaistų, kurie naudojami aukoms apsvaiginti.

— Ar prisipažins kaltas ir leis joms išvengti liudijimo kančių?

— Nežinau. Priklausys nuo advokato — senojo gerojo Keno Eikoto. Mes apsirūpinę aibe įkalčių. Garažas priklauso įtariamajam. Jo biuro seife radome trūkstamus puslapius iš 1997-aisiais tirtos Batžmogio bylos. Kompiuteryje ir „iPhone“ mobiliajame aptikome pėdsakus, vedančius į kelių naujausių aukų „Facebook“ ir „Twitter“ paskyras. O kur dar DNR, išgauta iš Reičelės Rajan kūno.

Greisas nurijo vyno gurkšnį.

— Deja, mums teks luktelėti, kol psichiatrai nustatys, ar jis įgalus. Nieko sau! Garis Starlingas geba vadovauti vienai iš stambiausių miesto bendrovių, atlikti golfo klubo vicekapitono ir „Rotary“ klubo iždininko

pareigas, bet gali būt netinkamas stoti prieš teismą! Mūsų juridinės procedūros užknisa.

Kleo nusišypsojo su užuojauta. Iš dalies suprato, kodėl jis nusivylęs baudžiamosios teisės sistema.

— Džesei Šeldon derėtų įteikti medalį. Kaip ji? Kaip atlaikė išbandymus?

— Stebėtinai gerai. Šiandien popiet lankiausi jos namuose. Džesei išoperavo kulkšnį, ir su laiku, belieka tikėtis, koja pagis. Atsižvelgiant į patirtas kančias, ji atrodė puikiai nusiteikusi. Nekantraudama laukia vestuvių, kurias organizuoja vasarą.

— Buvo susižadėjusi?

— Regis. Kaip man sakė, nepasidavė tik dėl savo ryžto ištekėti.

— Vadinas, tau nėra reikalo prastai jaustis dėl jo traumos.

— Aš taip nesijaučiu. Bent jau ne dėl sužalojimų. Tik manau, kad nusikaltimus atskleidėme ne iki galo.

— Kalbi apie kitus aukštakulnius?

— Nerimą kelia ir jie. Jeigu priversime Batžmogį labiau atsiverti, galimas daiktas, išspręsime ir tų batų klausimą.

Rojus Greisas išgėrė vyno.

— Tau ramybės neduoda mergina iš vaiduoklių traukinio? Kuo ji vardu?

— Mendė Torp. Taip. Aš vis dar netikiu, kad ją išprievartavo Batžmogis. Nors jis savo ruožtu tikina užpuolęs ir Mendę. Ne, man rodos, psichologas teismo ekspertas klysta.

— Kitaip tariant, nusikaltėlis tebėra laisvėje?

— Štai kur esminė problema. Jei Praudfutas apsirinka, žagintojas šlaistosi po miestą. Ir gali vėl pulti.

— Tu būtinai jį pagausi. Vieną dieną.

— Tą žmogų norėčiau sulaikyti, kol dar niekas nespėjo nuo jo nukentėti.

Kleo žaismingai patempė lūpas.

— Vyresnysis detektyve Greisai, tu esi mano didvyris. Ir galų gale juos pričiumpi.

— Pasvajok.

— Kokios dar svajonės! Aš realistė. — Ji patapšnojo per savo pil-

vuką. — Po keturių mėnesių gims mūsų mažasis *Guzas*. Tikiuosi, dėl jo — arba jos — pasistengsi, kad pasaulis būtų saugus.

Jis pabučiavo Kleo.

— Laisvėje blogų vyrukų niekada nepristigs.

— Ir negerų merguželių.

— Aha, ir jų. Pasaulis yra pavojingas. Mums nepavyks įkalinti kiekvieno. Piktadarių, kurie išsisuks nuo bausmės už savo nusikaltimus, bus visada.

— O ką pasakysi apie gerus žmones, nutrenktus už grotų?

— Na, šios ribos amžinai išliks miglotos. Kaip yra *gerų* blogiečių, taip būna ir *blogų* geriečių. Gyvenime — mažai skaidrumo, ir jis dažniausiai nesąžiningas, — tarė Greisas. — Nenoriu, kad mūsų vaikas augtų puoselėdamas iliuzijas. Mėšlinų dalykų pasitaiko.

Kleo vyptelėjo.

— Pasitaikydavo *anksčiau*. Jie pranyko tądien, kai tave sutikau. Tu kietas!

Rojus išsišiepė.

— Ką jau ką, o skiesti moki. Kartais svarstau, kodėl mane myli.

— Tikrai, vyresnysis detektyve Greisai? Aš nieko panašaus savęs neklausinėju. Niekada. Ir nemanau, kad spėliosiu ateityje. Su tavimi jaučiuosi saugi. Nuo pat pirmos dienos, kai susipažinome. Ir taip bus visuomet.

Jis nusišypsojo.

— Tave lengva patenkinti.

— Aha. Be to, esu neišlaidi mergina. Nė neturiu dizainerio batelių.

— Nori kad juos nupirkčiau?

Kleo jį nudelbė atlaidžiai ironišku žvilgsniu.

Greisas pažiūrėjo jai į akis ir atsakė šypsniu.

— Mano motyvai kuo doriausi!

AUTORIAUS ŽODIS

„Svetimų prievartautojų“ pasitaiko itin retai. Sasekso grafystėje, kurioje vyksta „Mirties glėby“ veiksmas, aprašyti išpuoliai, laimei, nutinka nedažnai. Deja, tenka pripažinti liūdną tiesą, kad faktiškai visos aukos nukenčia nuo pažįstamų vyrų. Dauguma moterų, pergyvenusių žaginimą, teigia, kad jas puolė draugas arba žmogus, su kuriuo palaikė ilgalaikius ryšius. Dėl išduoto pasitikėjimo joms gali būti sunku užmegzti naujus santykius.

Apibendrinti visų aukų reakcijos į lytinę prievartą neįmanoma, nes „normalaus“ atoveiksmio į tokį nenormalų poelgį tiesiog nėra. Traumos pasireiškia įvairiai, ir aukoms padeda specialistų organizacijos, pavyzdžiui, „Rape Crisis“. Viena iš jų, įsikūrusi Sasekse, „The Lifecentre“, siekia „rekonstruoti“ žaginimą pergyvenusius asmenis. Nusprendžiau paremti šią įstaigą, nes ji teikia nepaprastai vertingas paslaugas, kurių nė nefinansuoja šalies valdžia, kad ir kaip neįtikimai tai skambėtų. Pinigines aukas priima su džiaugsmu. Jei norite ištiesti pagalbos ranką, apsilankykite tinklalapyje www.lifecentre.uk.com. Ačiū.

PADĖKA

Kaip įprastai, privalau padėkoti gausybei žmonių, padėjusių gauti šitam romanui reikalingą faktinę medžiagą.

Iš pradžių ačiū Martin Richards, Karalienės policijos medaliu apdovanotam Sasekso policijos viršininkui, kuris daug prisidėjo prie mano darbo, atverdamas duris į teisėsaugos pasaulį.

Dėkui geram draugui, jau atsistatydinusiam vyriausiajam detektyvui David Gaylor, tikram šaunuoliui, išminties bokštui. Kai kada jis ragindavo mane laikytis galutinių terminų grūmodamas didesne lazda negu leidėjai!

Kaip visada tokia galybė Sasekso policijos pareigūnų skyrė man laiko ir įžvalgų, taikstėsi su tuo, jog sukiodavausi aplinkui, ir atsakinėjo į nesibaigiančius klausimus, kad faktiškai neįmanoma išvardyti jų visų, bet aš pasistengsiu — ir atleiskit, jei dėl neapdairumo ko nors nepaminėsiu. Dėkoju vyriausiajam detektyvui Kevin Moore, vyriausiajam detektyvui Graham Bartlett, vyriausiajam detektyvui Chris Ambler, detektyvui vyresniajam inspektoriui Trevor Bowles, kuris buvo nepaprastai šaunus, vyriausiajam inspektoriui Stephen Curry, detektyvui vyresniajam inspektoriui Paul Furnell, Mokslinių tyrimų skyriaus vadovui Brian Cook, Stuart Leonard, Tony Case, detektyvui inspektoriui William Warner, detektyvui vyresniajam inspektoriui Nick Sloan, detektyvui inspektoriui Jason Tingley, vyriausiajam inspektoriui Steve Brookman, inspektoriui Andrew Kundert, inspektoriui Roy Apps, seržantui Phil Taylor, Ray Packham ir Dave Reed iš Pažangių technologijų nusikaltimų skyriaus, Lex Westwood, seržantui James Bowes, konstebliui Georgie Edge, inspektoriui Rob Leet, inspektoriui Phil Clarke,

seržantui Mel Doyle, konstebliui Tony Omotoso, konstebliui Ian Upperton, konstebliui Andrew King, seržantui Sean McDonald, konstebliui Steve Cheesman, seržantui Andy McMohan, seržantui Justin Hambloch, Chris Heaver, Martin Bloomfield, Ron King, Robin Wood, Sue Heard, policijos atstovei spaudai ir viešiesiems ryšiams, Louise Leonard, James Gartrell.

Suvokti, kaip iš tikrųjų kenčia lytinės prievartos aukos, man labai pagelbėjo detektyvė seržantė Tracy Edwards, taip pat Maggie Ellis iš „The Lifecentre" organizacijos, konstebliai Julie Murphy ir Jonathan Jackson iš Londono policijos.

Kurdamas įtariamųjų psichologinį portretą rimtos pagalbos sulaukiau iš buvusio Luiso kalėjimo viršininko Eoin McLennan-Murray ir viršininko pavaduotojo Alan Setterington, nusikaltėlių psichologijos srityje man nepaprastai padėjo Jeanie Civil ir Tara Lester, advokatas Richard Cherril ir daktaras Dennis Friedman.

Esu itin dėkingas Caroline Mayhew ir Šv. Patriko nakvynės namų personalui, ypač Emma Harrington, Theo Abbs ir Amanda Lane.

Kaip visuomet, neapsakomai ačiū nuostabiajai Braitono ir Houvo morgo komandai, Sean Didcott ir Viktor Sindon. Be to, daktarui Nigel Kirkham, archeologei teismo ekspertei Lucy Sibun, daktarui Jonathan Pash, koroneriui daktarui Peter Dean, patologui teismo ekspertui daktarui Benjamin Swift, daktarui Ben Sharp, Marian Down.

Dėkoju apie autizmą konsultavusiems puikiesiems specialistams Vicky Warren, — iš jos pasisėmiau tiek daug įkvėpimo aprašydamas Vaikautą, — Gareth Ransome, Tony Balazs ir fantastiškajai Sue Stopa, kuri vadovauja „Hollyrood", autistų globos centrui, tikram „The Disabilities Trust", labdaringos organizacijos neįgaliems, flagmanui, taip pat esu dėkingas personalui ir ten gyvenantiems klientams.

Be to, ačiū Peter Wingate Saul, Juliet Smith, vyriausiajai Braitono ir Houvo magistratei, Paul Grzegorzek, Abigail Bradley, Matt Greenhalgh, „Orchid Cellmark" teismo ekspertizės skyriaus direktoriui, Tim Moore, Anne Busbridge, Braitono „Hilton Metropole" viešbučio direktorei, Michael Knox-Johnston, „Grand" viešbučio direktoriui. Ir Graham Lewis, mano garažo specialistui! Ypač dėkui Josephine ir Howard Belm, gyvenamojo laivo „Tom Newbound" šeimininkams, Steve Dudman, senosios cemento gamyklos savininkui, kuriam maloniai pasiūlius aprodyti savo valdas man

šovė mintis apie kulminacijos vietą. Andy Lang iš „Languard Alarms“ bendrovės. Phil Mills. Anne Martin ir Peter Burgess, Braitono jūros tilto valdytojai ir vyriausiajam mechanikui.

Kaip visada ačiū Chris Webb iš „MacService“ kompanijos, kuris sugeba palaikyti gyvybę mano kompiuteriui, kad ir kaip šiurkščiai su šiuo elgčiaus! Nepaprastai didelę padėką norėčiau išreikšti šauniajai Anna-Lisa Lindeblad, „neoficialiai“ redaguojančiai ir komentuojančiai visą knygų seriją apie Rojų Greisą, ir Sue Ansell, kurios gebėjimas atkreipti dėmesį į smulkmenas išgelbėjo mane nuo gausybės gėdingų klaidų, taip pat žavingajai asmeninei savo padėjėjai Linda Buckley.

Jei kalbėtume apie profesinę sritį, vėlgi pasikartosiu, jog turiu tikrą svajonių komandą: man atstovaujančią puikiąją Carole Blake, nuostabiuosius publicistus Tony Mulliken, Sophie Ransom ir Claire Barnett iš „Midas PR“ viešųjų ryšių komandos. Čia tiesiog neužtektų vietos išsakyti deramą padėką kiekvienam „Macmillan“ leidyklos darbuotojui, bet aš privalau paminėti talentingąją buvusią savo redaktorę, leidybos projektų direktorę Maria Rejt, redaktorę Susan Opie, korektorę Lesley Levene, ir skiriu širdingus sveikinimus naujajam redaktoriui, šauniajam Wayne Brookes.

Kaip paprastai Helen, tvirta mano atrama, įkvėpdavo jėgų savo neišsemiama šventosios kantrybe ir protingomis pastabomis.

Išsaugoti blaivų protą mane skatina bičiuliai iš šunų padermės. Jų gretas papildė nuolat linksmai nusiteikusi Coco, kuri drauge su Oscar bei Phoebe tūno po rašomuoju stalu, laukia, kol galės užgriūti bet kokius ant grindų nutrenktus rankraščio puslapius ir pareigingai juos sudraskyti...

Galiausiai ačiū skaitytojams už neįtikimą jūsų palaikymą. Nesiliaukite rašę į tinklaraštį ir į mano „Twitter“ paskyrą, nesiliaukite siuntę elektroninių laiškelių!

Piteris Džeimsas
Saseksas, Anglija
www.peterjames.com
Ieškokite manęs
http://twitter.com/peterjamesuk

James, Peter
Ja289 Mirties glėby: [detektyvinis romanas]/Peter James; iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas. — Kaunas: Jotema, [2013]. — 432 p.
ISBN 978-9955-13-390-2

Braitonas, „Metropolio" viešbutis. Po svaigaus Naujųjų metų pokylio žiauriai išprievartaujama į savo kambarį grįžtanti moteris. Praėjus savaitei, užpuolama kita. Nusikaltėlis pasisavina abiejų aukų batus.

Vyresnysis detektyvas gana greitai suvokia, kad nauji incidentai stebėtinai panašūs į 1997-aisiais mieste įvykdytus neišaiškintus nusikaltimus. Batžmogiu pramintas prievartautojas, kaip manoma, spėjo išžaginti keturias moteris, prieš nužudydamas penktąją auką ir dingdamas. Čia nagus prikišo mėgdžiotojas ar grįžo Batžmogis?

UDK 821.111-31

Peter James

MIRTIES GLĖBY

Iš anglų kalbos vertė *Bronislovas Bružas*
Redaktorius *Jonas Vabuolas*
Viršelio dailininkas *Audrius Arlauskas*
Maketavo *Teresė Vasiliauskienė*

SL 250. 27 sp. l. Užsak. Nr. 13.874
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
http://www.jotema.lt
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė", Vakarinis aplinkkelis 24, 48184 Kaunas

Lietuvių kalba išleistos

PETER JAMES

knygos

SKARABĖJO PRODUKCIJA

ALCHEMIKAS

PRIEBLANDA

TIESA

Serija apie detektyvą Rojų Greisą

KLASTA IR VILTIS

MIRĘS GYVENTI

MIRUSIOJO PĖDSAKAIS

MIRTIS UŽKLUPS RYTOJ

Braitonas, „Metropolio" viešbutis.
Po svaigaus Naujųjų metų pokylio žiauriai išprievartaujama į savo kambarį grįžtanti moteris.
Praėjus savaitei, užpuolama kita. Nusikaltėlis pasisavina abiejų aukų batus.

Vyresnysis detektyvas gana greitai suvokia, kad nauji incidentai stebėtinai panašūs į 1997-aisiais mieste įvykdytus neišaiškintus nusikaltimus. Batžmogiu pramintas prievartautojas, kaip manoma, spėjo išžaginti keturias moteris, prieš nužudydamas penktąją auką ir dingdamas. Čia nagus prikišo mėgdžiotojas ar grįžo Batžmogis?

www.jotema.lt
www.facebook.com/jotema